Raftul Denisei

Lesley Downer

Ultima concubină

roman

HUMANITAS fiction

Prin naștere, Sachi nici măcar nu ar fi avut dreptul să ridice ochii spre prințesa Kazu, sora Fiului Cerului și soția legiuită a tânărului shogun. Prințesei nu-i scapă frumusețea aproape nepământeană a copilei și îi deschide porțile palatelor, iar apoi ușa spre apartamentele shogunului. Dar sentimentele nu își au locul într-o lume a datoriei și a onoarei, și fericirea lui Sachi se dovedește vremelnică, la fel ca splendoarea calmă ce domnește în Castelul Edo. Războiul năruie ziduri și lumi, grădinile și pavilioanele sunt mistuite de flăcări, iar Sachi pribegește printr-o țară de nerecunoscut, învățând să supraviețuiască și descoperindu-și adevărata familie. Alături îi vor fi însoțitoarele credincioase de la palat, Haru cea descurcăreață și gracila Taki, dar și misteriosul Shinzaemon, samuraiul proscris revoltat de lașitatea seniorului căruia i-a jurat credință.

Raftul
Denisei

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

LESLEY DOWNER

Ultima concubină

Traducere din limba engleză de
LIGIA CARANFIL

HUMANITAS
fiction

Redactor
ANGELA ROTARU

LESLEY DOWNER
THE LAST CONCUBINE
Copyright © Lesley Downer, 2008
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2009, pentru prezenta versiune românească

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/317 18 19, fax 021/317 18 24
www.humanitas.ro
Comenzi CARTE PRIN POŞTĂ: tel./fax 021/311 23 30
C.P.C.E. – CP 14, Bucureşti
e-mail: cpp@humanitas.ro
www.librariilehumanitas.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
DOWNER, LESLEY
Ultima concubină /Lesley Downer; trad.: Ligia Caranfil. – Bucureşti : Humanitas Fiction, 2009
ISBN 978-973-689-306-3

I. Caranfil, Ligia (trad.)

821.111-31=135.1

Lui Arthur

De n-ai fi tu,
Cui i-aș mai putea arăta
Floarea de prun?
Când vine vorba de înflorire și parfum,
Numai ea știe cine cunoaște cu adevărat.

Ki no Tomonori

Partea I
SATUL

1
Valea Kiso, 1861

„Oshikaraji
kimi to tami to no
tame naraba
mi wa Musashino no
tsuyu to kiyu tomo“
Prințesa Kazu, 1861

„Fără nici un regret,
de dragul tău, stăpâne,
și al neamului tău,
Mă voi face nevăzută, odată cu roua
de pe câmpia din Musashi.“

I

— *Shita ni iyo! Shita ni iyo! Shita ni… Shita ni…* În genunchi! În genunchi!… Jos… Jos.

Strigătul se auzi ca un ecou prin vale, atât de slab, de parcă ar fi fost doar foșnetul frunzelor bătute de vânt. La capătul trecătorii, acolo unde drumul cobora spre sat, patru copilași ciufuliți, înfășurați strâns în chimonouri peticite, ascultau cu atenție. Era o zi de toamnă târzie, când totul părea că-ncremenise în așteptare. Pinii care mărgineau drumul mare erau neobișnuit de nemișcați, iar cea mai ușoară adiere a brizei abia dacă mai ridica de pe jos frunzele galbene și roșii, strânse în maldăre îngrijite, departe de borduri. Un erete se rotea alene și, pentru o clipă, un cârd de gâște sălbatice acoperiră cerul cu aripile lor. La o cotitură a drumului, mirosul familiar de lemn ars, amestecat cu duhoarea balegii de cal, a excrementelor omenești și cu mireasma îmbietoare a supei *miso*, se răspândea în aer. La răstimpuri, un cocoș cânta, iar câinii satului îi răspundeau cu un cor de lătrături. De obicei drumul mare era înțesat de lume, de palanchine și de cai, cât vedeai cu ochii. În acea zi era pustiu.

Așa-i rămăsese lui Sachi ziua aceea în amintire, pentru totdeauna, așa o retrăia după ani de zile: pinii atât de înalți și de întunecați,

înălțându-se la nesfârșit, bolta cerului atât de albastră, încât părea aproape s-o poată atinge, mult mai aproape decât munții palizi care licăreau la orizont.

Sachi avea 11 ani, dar era micuță și slabă. Vara era la fel de pârlită de soare ca faimoasele castane porcești din Kiso, însă, acum, pielea ei era izbitor de străvezie și de palidă, aproape la fel de albă ca răsuflarea ei în aerul înghețat. Adesea își dorea să fie măslinie și voinică, la fel ca ceilalți copii, deși ei nu păreau să bage de seamă. Până și ochii îi avea altfel decât toți ceilalți. În timp ce ai lor erau căprui sau negri, ai ei erau de un verde-întunecat, precum pinii în timpul verii sau mușchiul codrilor. Deși își dădea seama că greșea, îi plăcea pielea ei albă. Uneori îngenunchea în fața oglinzii înnegrite a mamei sale, contemplând fețișoara palidă ce sclipea în ea. Atunci își scotea pieptănul pe care-l ținea vârât în mânecă. Era talismanul său, amuleta ei, aducătoare de noroc. Era frumos și strălucitor. Fusese al ei dintotdeauna, de când își putea aduce aminte, și nimeni din sat nu mai avea unul ca al ei. Încet, furată de gânduri, își pieptăna părul până când lucea, apoi și-l strângea cu grijă la spate cu o bucată de mătase roșu-aprins.

Cu câteva veri în urmă venise în sat o trupă de actori ambulanți. Câteva zile jucase povești cu fantome pe o scenă improvizată, făcându-i pe toți să se înfioare. Prichindeii, ghemuiți laolaltă, înghețați de spaimă, urmăriseră povestea unei soții părăsite care moare de durere. La sfârșitul piesei, moarta se ivise deodată, plutind în aer, dinaintea necredinciosului ei soț, albă la față ca o stafie. În vreme ce-și pieptăna pletele lungi și negre, părul a început să-i cadă în smocuri. Copiii au țipat atât de tare, încât nimeni n-a mai putut auzi cuvintele rostite de actori. Acum, când ceilalți doreau s-o necăjească pe Sachi, îi ziceau că și ea trebuie să fie o fantomă.

— Bolándo, o striga bunica ei.

Uneori o auzea mustrând-o pe maică-sa.

— Copila aia a ta, Sa, bombănea ea. O răsfeți! Cum crezi c-o să-și găsească un bărbat, așa trasă la față și bolnăvicioasă cum e? Și-i atât de fudulă, toată ziulica-și piaptănă păru' ăla al ei. Nimeni nu vrea o soție care șade tot timpul la oglindă. Ai nevoie de o fată trupeșă cu șolduri mari, roditoare, care să știe ce-i munca, asta-i. Altfel ai să rămâi cu ea-n cârcă.

— Este delicată, îi lua apărarea cu blândețe mamă-sa, cu zâmbetul ei obosit și răbdător. Nu-i ca ceilalți copii. Dar măcar e drăgălașă.

Întotdeauna era de partea ei.

— Drăgălașă! se burzuluia bunică-sa. Foarte bine. La ce i-o folosi drăgălășenia unei neveste de țăran?

Frecându-și mâinile și suflând peste ele, Sachi se lăsa când pe un picior, când pe celălalt. În ciuda straturilor de bumbac neprelucrat din jacheta groasă, vătuită, de care maică-sa îi făcuse rost, a fularelor în care îi era înfășurat capul, tot îi era frig. Singurul lucru care o mai încălzea era bebelușul legat la spatele ei cu o funie. Fetița dormea adânc, iar căpșorul îi atârna ca unei păpuși din cârpe. Lângă Sachi, înfofolită bine, era prietena ei Mitsu. Cele două erau de nedespărțit din primii lor ani de viață. Mitsu era aproape opusul lui Sachi, atât de măslinie și de bondoacă, încât semăna cu o maimuțică. Avea ochi mici și nas cârn.

Când s-a născut, maică-sa i-a spus moașei s-o omoare.

— Este așa de urâtă, că niciodată nu-și va găsi un bărbat, zisese. Și atunci ce-o să ne facem cu ea?

Moașa a făcut semn din cap că era de acord. Era o rugăminte cu temei. Mulți prunci erau uciși la naștere. Femeia scuipă pe o bucată de hârtie, acoperind gura și nasul fetiței, apoi o înfășură strâns în zdrențe. Dar, tocmai când credeau că își dăduse duhul, a început să se zbată, apoi să urle și să plângă. Se părea că zeii hotărâseră ca ea să trăiască.

— Și cine suntem noi să ne punem cu zeii? se întrebase maică-sa, deschizându-și larg brațele asprite de muncă.

Lăsa impresia că-și iubea fiica mai abitir, grație miraculoasei sale salvări de la moarte. Mitsu, o fetiță veselă, cu capul pe umeri și foarte mămoasă, nu-și făcea nici un fel de griji în privința poveștii ei. La fel ca Sachi, își ducea în spinare unul dintre frățiori.

Sunetele din celălalt capăt al văii se auzeau tot mai tare. Ascultând cu atenție, copiii deslușiră tropăitul pașilor, tropotul înfundat al copitelor cu potcoave de pai, scrâșnetul fierului frecat de fier și al fierului lovit de piatră. Deasupra vacarmului se înălța un cor de voci, la început o bâlbâială, după care tot mai clar și mai clar li se auzeau vorbele, repetate iară și iară pe un ton cântat:

— *Shita ni iyo! Shita ni iyo! Shita ni… Shita ni…*

Alaiul era încă departe, sus, în inima pădurii, ascuns de covorul gros de frunze care acoperea costișa. Totuși, glasurile nu se opreau niciodată, nici măcar pentru o secundă. Era ca și cum așteptau să li se ofere toți și toate: copacii falnici cu frunzișul des ca niște cușme, buruienile, lupii, vulpile, căprioarele, somnoroșii urși, negri ca tăciunele, și mistreții de munte cu colții lor ascuțiți, să cadă cu toții în genunchi.

Genzaburo, șeful cetei de copii, se cățără într-un copac și se întinse pe o ramură, până când începu să se clatine, periculos, deasupra drumului. Era un băietan ciolănos, înalt, cu pielea aproape neagră, atât de arsă era de soare, și un zâmbet în care i se citea neastâmpărul; dădea mereu de belea, fugind la râu ca să pescuiască sau să se scalde, ori de câte ori venea vorba să muncească. Știa să se furișeze în spatele unui cal, pentru a-i smulge câteva fire din coadă, după care o lua la sănătoasa, cu grăjdarul pe urmele lui. Firele cenușii erau cea mai bună ață de pescuit, pentru că peștii nu le vedeau, așa încât nu pierdea nicicând prilejul să-și facă rezerve, când se afla vreun cal sur prin preajmă. Genzaburo era faimos și datorită faptului că ținuse piept unui mistreț sălbatic, care, într-o zi, atacase lumea din sat, terorizând-o, când el nu avea decât zece ani. L-a tot izbit cu pumnul și cu piciorul, până ce fiara și-a luat coada la spinare, întorcându-se în pădure. Uneori își arăta cicatricea, în locul în care colții animalului îi străpunseseră brațul. Era „medalia lui de onoare".

Chobei, cel mai mic dintre copii, fratele lui Sachi, un băiețel șleampăt cu păr sârmos, înfofolit într-un chimono gros, cafeniu, nu dădea nici o atenție hărmălaiei care se apropia. Se ghemuise lângă drum, zgâindu-se la o șopârlă care se târâse afară din pădure.

Genzaburo se împinse și mai departe pe ramură, mijindu-și ochii, în strădania lui de a desluși ce se întâmpla în depărtare.

— Vin! Vin! strigă el.

Într-un minut, fiecare putu zări primele stindarde ivindu-se deasupra copacilor, roșii, purpurii și galbene, fluturând ca niște petale. Scântei de lumină țâșneau de pe vârfurile metalice ale stindardelor și lăncilor. Prichindeii erau numai ochi și urechi, iar inima le bătea să le spargă pieptul. Toți știau precis ce însemna: „*Shita ni iyo!*" Era prima lecție pe care o învățaseră vreodată de la viață. Toți simțiseră apăsarea mâinilor mari și aspre ale taților lor pe căpșoare, silindu-i

să îngenuncheze și să-și plece capul, până când fețele le intrau în noroi. Aproape că le sunau în urechi vocile răstite ale părinților lor:

— Jos, chiar acum! Altfel veți fi omorâți.

Nimeni nu uitase ce soartă cumplită avusese Sohei, bețivul satului. Cu câțiva ani mai înainte, după câteva cești de *sake* în plus, ieșise împleticindu-se în calea unei procesiuni. Înainte să apuce vreunul dintre ei să-l tragă înapoi, câțiva samurai își scoseseră săbiile din teacă și îl tăiaseră în bucăți, chiar acolo în stradă. Sătenii i-au scos hoitul din drum într-o tăcere de moarte. Își dăduseră seama astfel cât de ușor puteai să-ți pierzi viața. Samuraii erau stăpânii lor. Aveau drept de viață și de moarte asupra lor. Așa fusese dintotdeauna și avea să fie de-a pururea.

Însă stindardele erau încă departe. Copiii se tot uitau lung, uimiți de fiorul plăcerii de a face ceva interzis și primejdios.

În depărtare, siluete minuscule, în negru și albastru, ieșeau roind din codru. Ducându-și mânuțele streașină la ochi, ștrengarii deslușiră batalioane de soldați mărșăluind în șiruri strânse, cavaleri călare, cu coifuri sclipitoare, șiruri nesfârșite de hamali, cărând în spinare cufere lăcuite, strălucind în lumina zilei. Siluetele crescură, pe măsură ce se apropiau coloanele cortegiului. Zăngănitul inelelor metalice de la bastoanele străjerilor, hârșâitul pașilor, scrâșnetul copitelor și corul amenințător: „*Shita ni iyo! Shita ni… Shita ni…*“ se apropiau tot mai mult.

Deodată vraja se rupse. Apucându-se unul pe altul de mână, poticnindu-se speriați, copiii se întoarseră și o luară la goană, coborând de-a valma costișa. Pruncii din spinarea fetițelor săltau.

Muntele care își arunca umbra asupra satului era atât de înalt și de povârnit, încât primele raze de lumină abia începeau să străpungă aerul înghețat, deși era ceasul calului, iar soarele era aproape la zenit. Ajunși la capătul străzii, micuții se opriră ca să răsufle. Nu mai văzuseră niciodată atâta mulțime de oameni. Hanurile dărăpănate ce se aliniau pe fiecare margine a uliței păreau să se prăbușească sub puhoiul de lume. Hangiii dăduseră de perete ușile din stinghii. Nori de fum de la lemnul ars se învârtejeau din încăperile întunecate. Hamali crăcănați, în jachete vătuite de bumbac și jambiere, se îmbulzeau, intrând și ieșind, sorbind cu zgomot castroane umplute cu terci de orz. Grăjdarii se luptau cu caii nărăvași, de;i mărunței unui ponei,

legându-le șei de spinări și fixându-le de copite potcoave de pai. Alții își croiau drum prin învălmășeală în mantii împletite din paie, ca niște căpițe de fân mișcătoare. Mulți așteptau în picioare, mângâindu-și pipele cu gâtul lung. Unii erau din satele învecinate și se iveau de fiecare dată când era nevoie de hamali sau de grăjdari, din cătunele cuibărite adânc în inima munților. Merseseră o zi întreagă ca să se afle aici.

În mijlocul gloatei stătea un bărbat înalt cu o față lată, privire calmă și un smoc de păr des, negru, legat la spate într-o coadă de cal. Răcnea, dând ordine, gesticulând cu brațele, trimițând oamenii încoace și încolo. Sachi și ceilalți înaintară, ascunși prin mulțime. Ajungând până la el, i se cuibăriră sub braț și îl traseră de mâneci.

— Vine prințesa! Vine prințesa! îi strigară în cor.

El își coborî zâmbind privirea la ei și îi mângâie ușor pe creștet, într-un gest de aprobare:

— Bine, bine, mârâi el. Acum întoarceți-vă acasă, la maicile voastre!

II

Jiroemon era tatăl lui Sachi și căpetenia satului. Răspundea de tot ce se petrecea în sat, pentru că familia lui se aflase la conducerea lui de când se știau pe lume. Preluase acea sarcină cu zece ani în urmă, când tatăl său ajunsese un moșneag neputincios. În trecut, bărbații din familia lui obișnuiau să poarte două săbii la brâu, ceea ce-i distingea ca samurai, însă titlul le fusese revocat de veacuri, deși Jiroemon încă mai purta o sabie ceremonială scurtă, ca să-și arate rangul.

Era un bărbat înalt, cel puțin pe lângă ceilalți săteni, care erau scunzi și măslinii, adevărați „maimuțoi de munte" din Kiso. Probabil nu împlinise încă patruzeci de ani. Puțini adulți din sat își cunoșteau vârsta exactă. Însă fața lui era deja brăzdată de anii de mijlocire între săteni și autorități. Întregul ținut Kiso aparținea unui senior, iar sătenilor le era permis să taie numai o mică porțiune din pădure în folos propriu. Pedeapsa era „un copac retezat, un cap retezat", deși Jiroemon pledase întotdeauna din toate puterile pentru îndurare.

Sătenilor nu le era vreodată permis să uite măcar pentru o clipă că, în ochii suzeranilor lor, nu erau mai presus decât dobitoacele.

Principala obligație a lui Jiroemon era să asigure un trafic cât mai lin pe porțiunea marelui drum din Kiso, Nakasendo, sau Drumul Interior de Munte, ce trecea prin satul lor. De obicei, drumul mare era înțesat de călători, iar în aerul lui se simțea parfumul depărtărilor. Cete de pelerini, în robele lor albe, treceau agale, sunând din clopote, în calea lor spre îndepărtatele altare, deși marea lor majoritate părea dornică să-și petreacă timpul mai degrabă în zaiafeturi decât în închinări și rugăciuni. Unii erau negustători bogați, însoțiți de alaiul lor de neveste, concubine, servitori, toți îmbrăcați după ultima modă. Alții erau țărani nevoiași, ori cerșetori, trăind din pomenile primite. Convoaiele de samurai treceau călare sau în palanchine, iar negustorii supravegheau transporturile mărfurilor vârâte în cufere și cărate de convoaie de hamali. Poeți rătăcitori adăstau câteva zile pentru a ține seri de poezie, iar savanții și preoții schimbau între ei ultimele noutăți, controverse și bârfe din cele trei mari orașe, Osaka, Kyoto și Edo. După aceea, mai erau poștașii, oprindu-se doar cât să schimbe caii, precum și anumiți inși, cu priviri insidioase, știuți de toată lumea ca fiind spioni sau agenți de poliție, care nu-i slăbeau din ochi pe ceilalți călători.

Se mai adăugau la toți aceștia samuraii renegați, tinichigiii, negustorii de mărunțișuri, bandiții, cartoforii, actorii ambulanți, magicienii, potlogarii și vânzătorii de alifie de broască râioasă, care garantat vindeca orice boală de pe fața pământului, o groază de lume cu care sătenii își făceau de lucru. În fiecare seară gheișele ieșeau în grup, târându-i după ele pe trecători. Sunetele muzicii, veselia și dansul se revărsau din hanurile luminate de lămpi în străzile întunecate.

Jiroemon avea și el un han, dar al lui era splendid și nu primea pe oricine. Era numai pentru *daimyo* care călătoreau în fiecare an pe Drumul Interior de Munte. În afara sezonului, doar oficialitățile și alte personalități importante sau foarte bogate mai aveau voie să tragă în hanul lui.

Daimyo erau prinți din provincie. Fiecare era rege peste micul său domeniu și își ținea propria armată. Ei strângeau dările și aveau drept de viață și de moarte asupra supușilor. Însă toți datorau supunere shogunului din Edo și erau obligați să facă drumul până acolo în fiecare an, ca să-i aducă omagiul, să-și arate chipul la Curte și să

rămână acolo mai multe luni. Fiecare deținea două sau trei palate în orașul în care femeile din familiile lor locuiau în permanență, închise în colivii aurite.

Existau treizeci și patru de *daimyo* mai mari sau mai mici, care se foloseau de Drumul de Munte Interior. Unii o luau într-o direcție, alții, în cealaltă, la răsărit spre Edo, sau la apus către Kyoto, orașul sfânt și capitala oficială a țării, unde trăia împăratul. Erau întotdeauna însoțiți de un cortegiu magnific, cu sute de servitori și de străjeri. Era un spectacol care-ți tăia răsuflarea. Țăranii trebuiau să se țină departe de drum, când treceau ei, ori măcar să se prosterneze. Însă toți se străduiau din cale-afară să tragă cu ochiul, pentru a vedea cât mai mult din procesiune.

Toți, cu excepția purtătorilor de palanchine, erau îmbrăcați elegant, în mătase neagră. Unii veneau călare, însă majoritatea mărșăluiau, în rânduri strânse. Rangurile inferioare, sulițașii și cei care cărau pălării, umbrele de soare și cufere, își dădeau în petic pentru a face impresie țăranilor aplecați până la pământ, fudulindu-se cu robele lor ridicate pe spinare, etalându-și fesele strălucind în soare, acoperite doar de fâșii de pânză, legate în jurul șalelor. La fiece pas, își loveau aproape cu călcâiul câte o fesă și își aruncau înainte brațul opus, ca și cum ar fi înotat prin aer. Sulițașii își învârteau sulițele, purtătorii de pălării, pălăriile, cei de umbrele de soare, umbrelele, toți exact în același ritm.

Procesiunile se opreau mereu în satul lui Jiroemon ca să se odihnească și să schimbe caii și hamalii. În timp ce slugile își făceau de lucru, palanchinele în care se afla *daimyo* și suita lui erau trase la hanul lui Jiroemon, unde luau ceaiul sau rămâneau peste noapte. Cei mai mulți *daimyo* îl vizitau de când erau copii și ajunseseră să-l cunoască pe hangiul cu educație aleasă, care știa să-i distreze. Când luau o gură de *sake* și venea clipa în care să-și aducă gheișele favorite, unii chiar se destindeau îndeajuns pentru a-l chema să schimbe o vorbă cu ei, deși nimeni nu uita vreodată uriașa diferență de rang. Jiroemon știa foarte bine că, pentru ei, era doar un țărănoi, chit că unul deștept.

De câteva ori, Jiroemon însuși se dusese până la Edo, acea fabuloasă metropolă din câmpia provinciei Musashi. Era un drum lung și obositor, parcurs pe jos în paisprezece zile, prin munți. Aducea vești năucitoare. Acum vreo opt ani, patru Corăbii Negre – monștri

în veșminte de fier – înțesate de tunuri și scuipând aburi și fum s-au ivit în zare. Au aruncat ancora la țărm, lângă Shimoda. Curând după aceea, s-au întâmplat multe dezastre în lanț, cutremure violente și valuri uriașe, iar o cometă și-a făcut apariția pe cer, prevestind numai lucruri rele.

Vasele au scuipat din ele o delegație de barbari. Jiroemon n-a văzut nici unul cu ochii lui, dar i s-a povestit că aveau nasuri mari, o piele spălăcită și aspră, acoperită cu o blană roșcovană, răspândind duhoarea mortăciunilor pe care le mâncau. Nu numai că îndrăzniseră să calce pământul sacru al Japoniei cu tălpile lor murdare, ba au mai și zis că intenționau să rămână, ca să înființeze centre comerciale.

Călătorii care se perindau prin hanul lui Jiroemon îi dăduseră de înțeles, înspăimântător de limpede, că țara era la ananghie. Numai cu o primăvară în urmă, coborâseră în vale zvonuri cum că seniorul Ii Naosuke, Marele Sfetnic și conducătorul cu mână de fier al întregii țări, fusese spintecat chiar în fața porții Castelului Edo, reședința shogunului. Unii dintre asasini erau samurai din Mito, domeniul unuia dintre cei mai puternici și mai de frunte prinți de provincie, o rubedenie de sânge a shogunului. Alții erau din sălbaticul domeniu Satsuma, din sud, unul dintre cei mai vechi dușmani ai shogunului. Viața sătenilor fusese dintotdeauna grea, plină de nedreptăți și de cruzimi, dar măcar știau care le era locul. Acum nu mai puteau fi siguri de nimic. Se temeau de ce s-ar mai putea întâmpla. Bătrânii mormăiau încruntați că lumea intrase în Era Mappo, ultima epocă descrisă în sfintele cărți budiste. Poate se apropia sfârșitul lumii.

III

Primul an din Era Bunkyu, anul care avea să fie trecut în cărțile de istorie drept 1861, a fost neobișnuit de rece. Se apropia sezonul de semănat orzul, dar țurțurii tot mai atârnau de streșini. Numai cei mai hotărâți dintre drumeți se mai aventurau să bată cu piciorul drumul mare, acoperit de omăt. Apoi, într-o zi, sosi poștașul, zorindu-și calul prin noroi și zloată. Avea o scrisoare pentru Jiroemon din partea împuterniciților districtului răspunzători de transport.

Jiroemon rupse pecetea cu un tremur, deschise caseta și desfăcu scrisoarea strânsă în sul. Ce noi cerințe mai visaseră ei peste noapte?

O citi, se scărpină în cap, apoi o studie, până când reuși să descifreze întortocheatul jargon oficial. Împuterniciții doreau să-i aducă la cunoștință, în calitate de primar al satului, că Excelența Sa prințesa Kazu, sora mai mică a împăratului, avea să străbată Drumul Interior de Munte și să treacă prin sat în a zecea lună a aceluiași an. Urma să înceapă neîntârziat pregătirile de întâmpinare.

O principesă imperială de cel mai înalt rang, fiica răposatului împărat și sora mai mică a Fiului Soarelui, să treacă prin satul lor!? Așa ceva nu li se mai întâmplase până atunci. Alunecând și clătinându-se pe potecile acoperite de gheață, Jiroemon se grăbi să se întoarcă la locuința înghesuită a familiei sale, într-un colț îndepărtat al splendidului han în care trăgea *daymio*-ul. Ieși fum când întredeschise ușa. Toată lumea era îngrămădită în jurul vetrei, așteptându-l să se întoarcă.

— N-am mai pomenit așa vremuri, maică, de când trăiesc, mormăi el, pe când dădea buzna în cameră.

Mereu își striga nevasta, pe Otama, cu duiosul cuvânt folosit de țărani pentru „mamă", *Kaachan*. Chipul său, de obicei calm, era zbârcit de îngrijorare, ridurile de pe frunte se adânciseră mai mult ca niciodată, iar părul negru i se ridicase în smocuri.

Mama lui, bunica odraslelor sale, îi puse cu polonicul o porție de terci, apoi încă una. Fața îi era la fel de cafenie și de brăzdată ca o coajă de nucă, iar în spinare avea o cocoașă dublă, după o viață de muncă grea.

— Drumul și așa este prea plin, iar satele mărginașe refuză să ne dea hamali, acu' hop și asta! constată el. Câți călători avem pe zi, tu ce crezi? O mie? Numai atât, și tot sunt prea mulți pentru noi. Aicea zice că vor fi zece mii în alaiul Alteței Sale, fără să mai punem la socoteală și hamalii. O să le ia… cât?… Patru, cinci zile, până trec cu toții. Și trebuie să facem rost de două sau trei mii de hamali. Două sau trei mii! Și de cinci sute de cai pe zi, cât timp vor trece ei. Ne trebuie șase mii de perne, orez, cărbuni, vase. Și trebuie să le mai hrănim și slujitorii de rând. Cum o să facem față? Nu se poate!

Otama era o femeie uscățivă și sleită, pe al cărei chip se întretăiau riduri fine, cu părul strâns într-un coc neglijent. Mâinile îi erau umflate, crăpate și bătătorite de la spălat, gătit, săpat și plivit, iar spinarea începea să i se încovoaie după ani de zile de sădit lăstari de orez. Părinții o trimiseseră să se mărite cu Jiroemon la o vârstă foarte fragedă,

nu cu mult peste cât avea acum Sachi. I-a născut mai mulți prunci, unul după altul, însă după ce le-au murit toți ei, au adoptat, până la urmă, o micuță gracilă, cu tenul palid. I-au pus numele de *Sachi*, „fericire“ sperând ca măcar ea să supraviețuiască.

Atât știa Sachi. Nu mai pusese niciodată și alte întrebări. Scurta ei viață era mult prea plină, pentru a se mai întreba de unde venea, sau cine i-au fost adevărații părinți. Jumătate dintre copiii din sat erau adoptați sau trecuți din mână în mână, după cum o familie avea vreun copil bolnăvior sau avea nevoie de un fiu care să-i poarte mai departe numele, până când unii ajungeau să nu mai aibă habar cine le erau părinții naturali. Nimănui nu-i prea păsa de asta. Prichindeii țineau de familiile care-i adoptaseră.

Câțiva ani mai târziu, Otama aduse pe lume un băiețel, pe micul Chobei. Acesta rămase în viață și mai urmară și alții. Mama lor era puternică, sănătoasă, muncitoare, tăcută, tot ce-și putea dori un bărbat ca Jiroemon de la o soție, ba îi mai era și devotată. Acum, că bunicuța ajunsese bătrână și neputincioasă, ea ținea întreaga casă.

Îl urmărise îndeaproape cât timp vorbise. În tăcere, își lăsă lângă vatră castronul și bețișoarele, îngenunche în spatele lui, ca să-i maseze umerii cu degetele mari de la mâini. El se strâmbă, în vreme ce ea se ocupa de un nod mai rezistent. Într-un târziu, îi zise:

— Îmi închipui că ți-au pomenit ce mare privilegiu și onoare ți se fac! Mă îndoiesc că vei vedea un singur bănuț de aramă ori vreun bob de orez. Ei știu foarte bine că noi nu avem mai mult de câteva sute de oameni, în cel mai bun caz, și vreo cincizeci și ceva de cai. Chiar dacă am da un ocol satelor din, jur tot n-am putea aduna atâția.

— În scrisoare se zicea ceva de un soi de recompensă în bani. Dar, firește, ei nu oferă nici un fel de garanții.

— Ai să găsești tu o cale, îi spuse ca să-l liniștească, apăsându-și degetele mari de la mâini pe umerii lui. Întotdeauna te descurci.

De obicei, Sachi nu prea stătea să-i asculte pe cei mari tăifăsuind. Aveau mereu tot felul de treburi de făcut, planuri, griji, bani, bârfe, rutina zilnică. Lăsa să-i treacă vorbele lor pe lângă urechi și se adâncea în propriile gânduri. Dar astăzi era altceva. Părinții ei fuseseră dintotdeauna prezențe care o protejau, o dojeneau și îi rezolvau problemele. Era convinsă că ei nu erau apăsați de griji și de temeri, așa ca ea. Acum îi vedea la fel de slabi și de neajutorați ca și ea. Asta o făcu să se simtă singură și înfricoșată.

Totuși, în același timp, se simțea vrăjită. O prințesă să poposească în satul lor… Nu-și putea închipui o prințesă. Uneori zărea negustători bogați călătorind cu femeile lor, dintre care unele aveau o piele aproape la fel de pală ca și a ei. Poate că și prințesa avea pielea albă.

Își trecu degetele prin pieptănul din mânecă, așa cum făcea mereu când se gândea la ceva. Era aproape matură. Știa că avea să plece de acasă într-un an sau doi. Observa cum dispăreau fetițele mai mari. Una se dusese să stea la un văr ca să se deprindă cu lumea și să devină o mireasă mai bună, două fuseseră angajate în gospodăria unui samurai, iar restul fuseseră trimise să se mărite. Curând avea să-i vină și ei rândul. Ce altceva mai putea să urmeze? Cuvintele bunicii ei îi răsunau în minte ca un ecou: „Cum crezi c-o să-și găsească un bărbat, așa trasă la față și bolnăvicioasă cum e? La ce i-o folosi drăgălășenia unei neveste de țăran?“ Dacă era prea micuță și prea palidă la față ca să fie acceptată ca mireasă în sânul unei alte familii? Era posibil ca, atunci când toate celelalte fetițe o să plece din casa părintească, ea să mai trăiască încă împreună cu părinții ei, o rușine și o povară pentru ei, compătimită de toată lumea din sat.

De parcă nu era de ajuns, gheișele din sat o tachinau zicându-i că trebuia să intre în rândul lor. Își acopereau fețele măslinii de țărănci cu un strat gros de fard alb, ziceau ele, chicotind sfioase, în felul gheișelor. Însă fața ei era deja la fel de albă ca luna plină, ca floarea cireșului sălbatic, fără nici un fel de machiaj. Ba mai era și frumușică. Tot mai frumoasă pe zi ce trece. Auzindu-le vorbind așa, se simțea și mai ciudată. Când mama ei le auzea, surâdea ostenit și o îndemna să-și vadă de drum.

În dimineața următoare zilei în care sătenii auziseră că prințesa avea să treacă pe la ei, Sachi se așeză în locul ei obișnuit, lângă gherghefful murdar, înfășurând bumbacul pe suveici și dându-i-le mamei, în timp ce bunica stătea într-un colț, aplecată atât de mult asupra roții de tors, încât i se freca nasul de ea. Un timp nu se auziseră decât păcănitul ritmic al suveicii zburând încoace și încolo, zbârnâitul gherghefului, scârțâitul și zdrăngănitul roții de tors. Într-un târziu, Sachi trase aer în piept:

— *Kaachan*, începu ea. Măicuță. Prințesa… Mi-ai putea spune…? Ce fel de…?

Otama se opri cu suveica în mână, pentru a face sul o nouă bucată de pânză țesută. Rămase o clipă pe gânduri:

— Păi, micuță Sa, îi răspunse ea, nu știu. Tatăl tău zice că e în drum spre Edo, unde urmează să fie mireasa shogunului.

Să fie mireasa shogunului! Îi aducea aminte de unul dintre basmele pe care bunica i le mai spunea câteodată. Să fi fost shogunul bătrân și urât, se minuna ea, supt și scofâlcit ca preotul satului? Sau era tânăr și plin de viață? Îi veni în minte imaginea trupului tânăr al lui Genzaburo sărind în apele râului.

În zilele care urmară, călătorii aduceau cu ei zvon după zvon. În fiecare seară opaițele din casa de întâlnire fumegau și sfârâiau până noaptea târziu, iar familia îl aștepta tot mai mult pe Jiroemon să se întoarcă acasă la cină. Intra în grabă, vlăguit, înghițea câteva castroane de terci, apoi se apleca peste o cratiță aburindă de apă fiartă și se arunca pe saltelele aspre de dormit din paie, lângă copii. Sătenii urmau să paveze drumul cu lespezi albe din piatră prin tot satul și de fiecare parte a lui până la unu sau doi *ri*[1]. Drumul trebuia să măsoare în lățime doisprezece *shaku*[2] chiar dacă, însemna să dărâme zidurile din față ale locuințelor.

În ziua în care dispăru și ultima urmă de zăpadă, Sachi se încălță cu o pereche de *geta* asemănători saboților, verifică dacă bătrâna găleată de lemn nu era cumva găurită și se duse țopăind să se alăture cozii de la fântână. Ca de obicei, grupul femeile de acolo sporovăiau cu însuflețire. A aduce apă de la fântână era sarcina obișnuită a unei tinere. Era o scuză perfectă pentru a scăpa de răutatea soacrelor și a bârfi între ele.

— Știți că n-are decât cincisprezece ani? ciripi Shige de la hanul de peste drum. Așa zice socrul meu.

Avea și ea tot cincisprezece ani, era durdulie și copilăroasă, cu obrajii arși de soare și o gură din care-i ieșeau dinții încovoiați. Era nevasta primului născut din familia lui și mama fiului și moștenitorului său, așa că se umfla în pene. Genzaburo era fratele mai mic al soțului ei. Sachi o admira. Nu se putea imagina atât de matură și de plină de sine.

---

1 *Ri* – unitate de măsură a distanței (cca 4 000 de metri). (N. tr.)

2 *Shaku* – unitate de măsură a lungimi (cca 30 de centimetri). (N. tr.)

— Chiar așa? scânci Kume, o copilă luată de nevastă de fiul cizmarului. Se născuse cu un picior mai scurt decât celălalt și mergea șchiopătat, dar putea toarce un fir tot atât de subțire ca femeia cea mai bătrână din sat. Dar știți ce-am auzit eu? Se zice că ea nu vrea să…

— Așa-i, îi luă Shige vorba din gură. A refuzat de mai multe ori. Închipuiți-vă, o femeie să refuze șansa de a fi mireasă!

Se auzi un cor de nechezaturi pițigăiate, semn că nu-și credeau urechilor.

— Era deja logodită, insistă Shige. Cu un prinț imperial. Îi fusese promisă ăluia de la șase ani. A zis că mai bine se călugărește decât să se mărite cu shogunul.

— Socrul meu spune că-i un scandal să trimiți o fată atât de tânără așa departe! relată Kume, reușind într-un final să se facă auzită. Edo este un ținut soldățesc. Nu un loc pentru o persoană crescută cu atâta delicatețe.

— Cât de frumoasă trebuie să fie, șopti Oman de la hanul vecin cu cel al lui Sachi, care era venită numai de curând ca nevastă dintr-un sat învecinat, încă îngenuncheată și gata să izbucnească în lacrimi. Am auzit că aduc apă de izvor pentru îmbăierea ei tocmai din Kyoto.

— Nu se poate! oftară celelalte, înclinându-și capetele în semn de neîncredere.

— Ba-i adevărat, suspină Oman. Este prea delicată pentru apa noastră din Kiso. Ce n-aș da s-o pot vedea, măcar o clipă!

Se auziră chicote tulburate față de îndrăzneala gândului ei.

— Așa-i, conchiseră tinerele, dând din cap. Mare păcat că nici una dintre noi n-are să vadă o prințesă. Nimeni nu apucă să vadă o doamnă așa de aleasă ca aia!

Sachi asculta în tăcere. Așadar prințesa nu era cu mult mai mare decât ea. Câtă tristețe trebuie să simtă, gonită de acasă și silită să facă un drum lung până-ntr-un loc pe care nu-l știe, ca să se mărite cu cineva pe care nu-l cunoaște, o cununie nedorită de ea. În acest sens, viața prințesei nu se deosebea de cea a celei mai sărmane fete din sat. Doar că, în cazul ei, cutezase să refuze, chiar dacă, până la urmă, dorința îi fusese nesocotită. Era una dintre cele mai de vază doamne, și totuși, nici ea nu avea vreun cuvânt de spus în privința propriei vieți.

— Probabil că are pielea albă, mai albă decât a ta, micuță Sa, presupuse Oman.

— Poate că arată chiar ca tine, micuță Sa, adăugă Kume. Cu fața ta prelungă și nasul în vânt.

— Nu fi proastă, rânji Shige, cu aerul unei femei pricepute. Prințesa este o frumusețe. Nu seamănă cu nici una dintre noi.

Anul trecu într-un iureș de sărbători, zile cu noroc și zile fără noroc. În primăvară, Sachi se scula cu noaptea în cap în fiecare dimineață, cățărându-se pe povârnișurile mai joase ale muntelui, culegând ferigi unduioase, cu margini încrețite, lăstari de coada-calului, rădăcină de brusture și toate celelalte rădăcini și muguri comestibili care creșteau pe acolo. Apoi veni Sărbătoarea Primăverii, urmată de Sărbătoarea Fetițelor, după care se răsădiră lăstarii de orez. Vara, copiii își făceau de lucru muncind la drumuri sau pe ogoare, însă ori de câte ori puteau se furișau până jos, la râu. Acolo își aruncau hainele de pe ei și se afundau, stropindu-se zglobii, în unda răcoritoare. Genzaburo organiza expediții în codri, unde se urcau în copaci, jucau tot felul de jocuri și vânau iepuri, vulpi, bursuci, tot ce viețuia pe acolo. În luna a șaptea, când se făcea atât de cald încât îți era greu să te mai miști și toată lumea era udă leoarcă de transpirație, venea Sărbătoarea Bon, când strămoșii se întorceau dintre cei morți, iar sătenii dansau până noaptea târziu. Atunci, toamna, Sachi se urca iar pe dealuri, la cules de ciuperci.

Otama curăța, lustruia, mătura și gătea, ca să fie sigură că hanul era mereu curat ca un pahar pentru fiecare dintre marii oaspeți care-i treceau pragul. Războiul de țesut zbârnâia, iar roata de tors a bunicii se învârtea. Totuși, chiar dacă femeile se duceau zilnic la treburile lor, își dădeau prea bine seama de strădaniile lui Jiroemon pentru pregătirea marii procesiuni. Negocia fără încetare cu căpeteniile unor sate tot mai îndepărtate, ca să se asigure că vor fi destui hamali și cai. Nici nu era loc pentru „dacă", trebuia să fie totul gata.

Când veni și luna a noua, un uriaș cortegiu de oficiali, demnitari, soldați, *daimyo* locali cu alaiurile lor se ivi deodată, îndreptându-se spre Kyoto, pentru a se întoarce cu prințesa. Zi de zi drumul mare era blocat de oameni. Hamalii, cărăușii și soldații pedeștri mergeau atât de înghesuiți, încât se călcau unii pe alții pe picioare. Jiroemon

făcuse rost de peste o mie de hamali suplimentari, însă aceștia erau cu totul depășiți, nu erau destui nici pe departe.

Într-o zi, apăru un șir de palanchine, mai împodobite și mai minunate decât tot ce se văzuse până acum. Zvonurile se răspândiră ca vântul și curând mulțimi de săteni se înghesuiau pe marginea drumului, lungindu-și gâturile pentru a arunca o privire prin ferestrele lor, înainte ca gărzile să-i alunge din cale.

— Doamnele din Marea Incintă! îl auzi Sachi pe Jiroemon spunându-i Otamei. Se opresc aici peste noapte. Ce să fac? Să ies și să le întâmpin? Nu mi s-au dat nici un fel de instrucțiuni!

— Marea Incintă? se miră Otama.

— Palatul femeilor din Castelul Edo, o lămuri cu nerăbdare Jiroemon.

— Doamne așa de nobile la un drum atât de lung? continua Otama să se minuneze, clătinând din cap, parcă nevenindu-i a crede. Este ceva deosebit! Nu mai vezi așa ceva!

Era adevărat. Singurele femei pe care le văzuse Sachi erau țărănci sau orășence pornite în pelerinaj. Uneori mai zărea și vreo nevastă elegantă de negustor – neveste care de obicei se tocmeau mai mult decât soții lor. Câteodată, mai venea vreo poetesă, dar niciodată cineva de rang mai înalt. Alaiurile nobililor erau alcătuite numai din bărbați. Gărzile de la bariera satului își dădeau prea bine seama că cea mai importantă obligație a lor era să nu le scape printre degete nici una dintre marile doamne care ar fi încercat să fugă din Edo, deghizate, spre provinciile lor de baștină. Orice altă greșeală le putea fi iertată, dar pentru aceasta plăteau cu capul.

Forfota continuă timp de nouă zile. Apoi se așternu liniștea. Sătenii făcură totalul stricăciunilor. Sala de primire fusese distrusă complet, iar ușile de hârtie din hanuri, sfâșiate, când samuraii beți se luaseră la bătaie. Câțiva hamali fuseseră bătuți, iar doi care încercaseră să scape cu fuga, împușcați. Oamenii începură să găsească leșuri pe marginile drumului mare, zvârlite la o parte cu piciorul din calea cortegiilor. Vreo douăzeci sau treizeci de hamali se prăbușiseră sub poveri și își dăduseră sufletul. Așa se întâmpla mereu. Nu era nimic de făcut. Sătenii se apucară să facă reparații cât de repede puteau, înainte de a-i surprinde cavalcada cortegiului prințesei.

Apoi sosiră în persoană comisarii transporturilor, intrând în sat în ritmul hurducat al palanchinelor, însoțiți de servitori, asistenți și gărzi. Pășeau țanțoși încoace și încolo, în pantalonii lor *hakama* scrobiți, legănându-și plini de importanță cele două săbii de la șold. Aveau să petreacă noaptea în luxosul han al lui Jiroemon, deși își aveau propriii bucătari care să le fiarbă ceaiul și să le pregătească cina. Erau mult prea de soi ca să mănânce ce avea mai bun Otama de pus pe masă.

Făcându-și vânt cu evantaiele, trasară planuri și măsurară drumul. Când alaiul prințesei avea să treacă, îl instruiră ei pe Jiroemon, femeile și copiii urmau să rămână închiși în case, cu storurile trase, în genunchi, păstrând tăcerea. Oricine se nimerea afară trebuia să se prosterneze, cu fața până la pământ. Pisicile și câinii trebuiau legați, nu era voie să se facă nici un foc, iar bolovanii grei care țineau locului țiglele acoperișurilor trebuiau bine fixați, pentru a nu provoca nici un fel de accidente. Mișcarea călătorilor de pe drum urma să se oprească timp de trei zile, de-o parte și de alta a locului de trecere al prințesei.

Deodată, peste drumul mare se așternu o tăcere ciudată.

Primul contingent al convoiului prințesei se ivi în cea de-a douăzeci și patra zi a celei de-a zecea luni. De două zile se perinda fără oprire o procesiune de hamali, clătinându-se sub greutatea coșurilor și cutiilor îmbrăcate în brocarturi bogate, a cuferelor lăcuite, cu străluciri de aur. Jiroemon reușise să adune în total 2 277 de oameni din treizeci și trei de sate învecinate. Ei lăsau bagajele în seama altor hamali în satul următor, pe urmă se întorceau să preia un alt rând.

În cea de-a treia zi, urma să treacă prințesa însăși. Sachi era sculată încă dinainte de revărsatul zorilor, ca să-și ajute mama. Otama aranjă ramuri de arțari înfrunzite într-o vază, în felul elegant preferat de *daymio*, în vreme ce Sachi zorea încoace și încolo, prin camerele tăcute, ca un rac, împingând o cârpă udă, până când spălăcitele rogojini *tatami* luciră, iar pe marginile lor de mătase nu rămase nici o pată. Lustruiră podelele de lemn, pragurile pentru ultima oară, până când nu mai rămase nici un firicel de praf pe nicăieri. Atunci Sachi alergă până la marginea satului cu alți copii, să vadă procesiunea. Până să-i dea de veste lui Jiroemon, toată lumea putea auzi zdrăngănitul inelelor de fier din vârful bastoanelor gărzilor, trosnetul pașilor care se apropiau, tropotul copitelor și strigătul neîntrerupt:

— *Shita ni iyo! Shita ni iyo!* În genunchi! În genunchi!

— Am să mă ascund sub streșini și mă voi uita cum trece alaiul, șuieră Genzaburo. De ce nu vii și tu cu mine, Sa? O să ne distrăm. N-o să știe nimeni!

Dar Sachi avea o sarcină mai urgentă. Ori de câte ori trecea vreo procesiune, Jiroemon trebuia să se ducă la intrarea în sat să-l întâmpine pe *daymio*. Pe urmă alerga înapoi la han ca să-i mai ureze încă o dată bunvenit în verandă, acolo unde trăgeau palanchinele. Însă prințesa prezenta o problemă. Mai întâi că era femeie. Nu numai atât, era cea mai de vază și mai însemnată femeie din țară. Era de neconceput pentru orice bărbat, nemaivorbind de un hangiu mărunt ca el, să-și ridice măcar ochii la o musafiră atât de aleasă. Dar era de neconceput și să n-o întâmpine la han. Pe măsură ce se lumina de ziuă, Jiroemon își făcea tot mai multe griji. Comisarii transporturilor nu catadicsiseră să-i dea nici un sfat. Până la urmă, se hotărî: avea să-i întâmpine palanchinul în felul său obișnuit, însoțit însă de soție și de fiică. Se trăgeau, la urma urmei, dintr-o familie de samurai, erau ceva mai presus de ceilalți săteni.

Sachi își puse noul chimono indigo pe care Otama i-l păstra pentru Anul Nou. Bunica torsese firul, iar mama țesuse pânza în pătrățele mai luminoase și mai întunecate. În colțul mânecii, îi prinsese cu ață un săculeț de farmece pentru amuleta care o proteja pe Sachi. Sachi își vârî pieptănul drag în mânecă și își prinse în jurul taliei un *obi* roșu din mătase. Apoi se așeză în genunchi lângă mama ei, la intrarea rezervată oaspeților de seamă.

Hanul lui Jiroemon se găsea în inima satului, dar nu direct la stradă, ferit de zgomotele și de neastâmpărul drumului, ascuns după un zid înalt. Înăuntrul curții se înălța un al doilea zid, pentru a-i apăra pe oaspeții de rang înalt de privirile sătenilor și trecătorilor. Sachi auzi pași tropăind pe drumul de afară, de se cutremura pământul, și zări vârfurile lăncilor, stindardelor și marilor umbrele roșii ițindu-se deasupra zidului într-o procesiune neîntreruptă. Dincolo de trosnetul pașilor și al copitelor și de strigătul insistent „*Shita ni iyo! Shita ni iyo! Shita ni… Shita ni…*“, afară era o tăcere mormântală. Nimeni nu mai scotea nici un cuvânt.

Deodată apărură câțiva bărbați în jurul zidului interior. Sachi se răsuci puțin și își ridică capul doar atât cât să arunce o privire la ceea

ce se petrecea. Era un șir de hamali cu fesele goale, cu fețele lucind de sudoare, cărând lângă intrarea din spate găleți de apă, coșuri cu mâncare, cufere lăcuite și o ladă ornată cu auriu și cu negru, destul de mare încât să intre în ea o cadă de baie. Vlăjgani în chimonouri scurte, petrecute unele peste altele, și jambiere, purtând pălării conice de pai și două săbii de samurai, își ocupară pozițiile în jurul verandei, în rând cu cei care cărau banchete negre, lucioase.

Atunci, un palanchin trase la intrarea în verandă. O femeie coborî din el, furișându-și un picioruș, apoi și pe celălalt, într-o pereche de saboți care fuseseră așezați anume pe scăriță. Tot mai multe palanchine se opriră. Din fiecare se iviră femei salutându-se una pe cealaltă într-un gângurit subțire. Lui Sachi îi păru că glasurile lor aduceau cu trilurile și ciripitul păsărilor și îi era la fel de imposibil să le înțeleagă. Veranda fu acoperită de țesături la fel de diafane și de moi ca petalele de flori, la fel de colorate ca o pajiște primăvara. Aerul se umplu de miresme, atât de dulci și de tari încât o luă amețeala. Deveni mai îndrăzneață, trăgând iar și iar cu ochiul. Nu mai văzuse niciodată atâta eleganță. Era o altă lume, care întrecea în splendoare tot ce și-ar fi putut închipui.

Sucindu-și și mai mult capul, zări pe fugă un palanchin magnific, ca un mic palat mobil, de un auriu roșiatic lucitor, cu mari canafuri roșii, legănându-se peste storurile ferestrei, și un stindard roșu drapat peste acoperiș. Până și parul pe care era purtat, ca și stucaturile de la ferestre erau poleite cu aur. Pereții erau acoperiți cu motive ornamentale și încrustați cu o crizantemă în relief, cu siguranță blazonul imperial. Șase hamali îl cărau, trei în față și trei în spate. Gărzile mărșăluiau în rând cu el și slugi în livrea îl acopereau cu umbrele largi, de culoare roșie. Pe când hamalii așezau palanchinul cu gingășie pe suportul lui, femeile se lăsară în genunchi într-o grațioasă fluturare de mătăsuri. Jiroemon și Otama își țineră frunțile lipite pe podeaua lustruită, dar Sachi ardea de curiozitate. O secundă își ridică ochii. Sigur asta era prințesa! Trebuia s-o vadă.

Servitorii deschiseră ușa glisantă a palanchinului. O femeie se ivi din umbrosul interior aurit. Marginile chimonourilor puse unul peste altul, în nuanțe subtile de portocaliu, auriu și verde, se distingeau la gât și la încheieturile mâinilor. Purta o pălărie de călătorie cu un văl gros care-i cădea până la umeri. Pe când cobora însă, ridică o

mână albă și îl dădu la o parte. Sachi reuși să-i zărească chipul, înainte ca vălul să-i cadă la loc.

Într-o clipită Sachi își plecă fruntea. Nici măcar nu știa la ce să se aștepte ori, pe bună dreptate, dacă să îndrăznească să se aștepte la ceva. Se gândise atâta la prințesă! Se așteptase să vadă ceva minunat, dar era nedumerită. Chipul pe care-l văzuse nu aparținea unei prințese, sigur nu prințesei din închipuirea ei. Firește, femeia era machiată ca o mare doamnă, cu fața fardată în alb, buze micuțe și roșii ca sângele, cu sprâncenele periate în sus, spre frunte. Dar lăsa impresia că tremură în chimonourile ei somptuoase. Cea mai stranie dintre toate era expresia care-i fulgerase pe chip, o privire înfricoșată, așa cum Sachi mai surprinsese în ochii găinilor cărora urma să li se sucească gâtul. Se simți stânjenită. Ceva nu era în regulă.

Până și o copilă cum era Sachi știa că marii domni și marile doamne aveau sosii. Întotdeauna se găseau dușmani la pândă, din umbră, sperând să răpească, ba chiar să ucidă câte o doamnă. Prin urmare, iată ce putea să fie. Sau poate chiar era prințesa. Probabil că prințesele, la urma urmei, erau doar niște persoane oarecare. În foșnetul poalelor de chimono, ce atârnau ca niște clopote pe trupurile lor, femeile o conduseră pe prințesă în han, alunecând pe lângă Jiroemon, Otama și Sachi, încă îngenuncheați, ca și cum nici n-ar fi existat.

Palanchinele continuară să se oprească, iar din ele ieșiră mai multe femei. Acum doar câteva mai zăboveau pe verandă. Jiroemon și Otama păreau împietriți, cu fețele la pământ. După aceea, un palanchin mai puțin distins, cu pereți simpli din lemn și storuri de bambus, trase la intrare. Sachi avea impresia că visează, pe jumătate vrăjită de spectacolul acelei zile și de senzația că lucrurile nu se petreceau așa cum se cuvenea. Își înălță capul și o urmări pe femeia care cobora din el. Aceasta, îmbrăcată mult mai simplu decât toate celelalte, arăta ca o servitoare. Preț de o clipă, ochii ei îi întâlniră pe ai fetiței.

Femeia era și ea tot o fetiță, nu cu mult mai în vârstă decât Sachi ori decât tinerele soții care se adunau la fântână. Nu era frumoasă, dar avea ceva în felul ei de a se purta care atrăgea atenția oricui. Fața îi era ovală și cu rotunjimi copilărești, ochii îi erau mari, negri și triști, avea un năsuc drept, o bărbie ascuțită și o guriță strânsă într-o expresie de resemnare uimită. Pielea îi era atât de albă, încât aproape bătea în albastru. Ieși cu stângăcie din palanchin și rămase în picioare într-o

atitudine de nesiguranță, ca și cum nu știa ce să mai facă. Celelalte femei se îngrămădiră în jurul ei, aruncându-i grăbite un văl peste cap. Încercau să pară indiferente, ferindu-și ochii de ea și vorbind tare între ele. Însă gesturile și ținuta lor trădau respectul, căci își plecau capetele în așa fel încât să fie mai jos decât al ei.

Sachi rămase cu gura căscată. Fata i se părea cunoscută. Undeva, într-un vis, negreșit, îi mai văzuse chipul. Nici Sachi nu-i era necunoscută celeilalte. Ceva luci în ochii ei, ca și cum ar fi recunoscut-o. În vreme ce femeile îi aranjau voalul peste față, șopti ceva la urechea uneia. Deodată, toată lumea se întoarse și se uită la copila îngenuncheată în pragul hanului, care îndrăznise să-și ridice ochii la ele. Femeile începură să se apropie de ea, iar gărzile rămase în jurul verandei își puseră mâinile pe mânerele săbiilor. Auzind zarva, Jiroemon își înălță privirea, îngrozit.

Din instinct, Sachi își căută pieptănul ascuns bine în faldurile mânecii. Soarta lui Sohei, bețivul satului, și a hamalilor lăsați să moară în drum îi fulgeră prin minte. Preț de o clipă, scurta ei viață i se perindă prin fața ochilor, iar ea își aminti de Genzaburo, ascuns sub streșini chiar peste drum, nu departe. Însă un singur gând le alungă pe toate celelalte: „Am văzut-o pe prințesă cu ochii mei!“

Începu să priceapă de ce chipul fetei i se părea familiar. Putea fi chiar figura pe care o văzuse licărind în oglinda întunecată a mamei ei, o versiune ușor mai matură a propriei sale fețe.

Partea a II-a

PALATUL FEMEILOR

2
Scoicile uitării, 1865

I

Sachi juca jocul de potrivire a scoicilor împreună cu prinţesa Kazu. Ingenuncheată în faţa ei, cu mâinile în poală, cu ochii plecaţi cu modestie, auzi şoapta mătăsurilor, pe când prinţesa îşi trăgea alene mâneca lungă a robei şi îşi afunda mâna în caseta lăcuită, încrustată cu aur, în care erau ţinute scoicile. Se auzi un clinchet slab în timp ce-şi trecea degetele peste micile scoici uscate. Scoase una afară şi o întoarse cu faţa în sus pe *tatami*. Sachi se aplecă. Înăuntru se găsea o lume pictată de nobili domni şi nobile domniţe în miniatură, pe fundal auriu.

Mai multe scoici erau aşezate în rânduri ordonate cu faţa în jos între cele două tinere. Prinţesa luă una şi se uită înăuntrul ei.

— De ce n-am niciodată noroc? suspină ea, azvârlind-o bosumflată. Măcar de-ar fi scoici ale uitării. M-ar ajuta să uit.

Murmură un poem:

„Wasuregai	„Nu voi culege
Hiroi shi mo seji	Scoici ale uitării,
Shiratama o	Ci perle,
Kouru o dani mo	Mementouri ale iubitului de odinioară,
Katami to omowan.“	Strălucitor ca o bijuterie.“

Sachi o privi pe furiş. Se gândi la poveştile pe care le auzise, cum fusese obligată prinţesa să vină în Edo, ca să se mărite cu shogunul împotriva voinţei sale şi cum fusese ea făgăduită odată unui prinţ imperial. Dar acestea se întâmplaseră cu multă vreme în urmă. Cât îşi dorea ca Înălţimea Sa să dea uitării trecutul şi să nu mai fie atât de tristă...!

Prinţesa se uita la ea, aşteptând. Sachi îşi lăsă mâna să se plimbe deasupra scoicilor care erau aşezate cu faţa în jos. Culese una, îi aruncă o privire şi scoase un mic ţipăt ascuţit, după care o înhăţă pe cea scoasă din cutie de prinţesă. Se potriveau perfect. Izbucni veselă în hohote de râs, apoi, aducându-şi aminte unde se afla, se îmbujoră şi îşi acoperi gura cu mâinile.

— Ce copilă! constată doamna Tsuguko, prima doamnă de onoare a prinţesei, zâmbind îngăduitoare.

Doamna Tsuguko era cea mai puternică persoană din anturajul prinţesei şi răspundea de toate problemele importante ale protocolului. Era o femeie înaltă, aristocratică, ale cărei plete, lungi până la pământ, erau tărcate de fire sure. Majorităţii tinerelor din suită le era frică de ea, însă cu favoritele prinţesei era bunătatea întruchipată.

Şi prinţesa schiţă un zâmbet discret:

— Ar putea fermeca pe oricine cu ochii ăia verzi ai ei, murmură ea. Găseşte atâtea bucurii în viaţă. Aş dori ca toate zilele să fie aşa de senine ca asta...

Îi aruncă o privire doamnei Tsuguko:

— Ne-a mai rămas prea puţin timp, încheie ea, cu o voce care se stinse încetul cu încetul.

— Viaţa omului stă mereu sub semnul nestatorniciei, doamnă. Dar poate că zeii vor fi de partea noastră măcar de astă dată.

— Nu dacă Cea Retrasă îşi va impune voia. Ştiu că Înălţimea Sa pleacă urechea la spusele ei...

Era a cincisprezecea zi din a cincea lună a primului an al Erei Keio, iar ploile întârziau să apară. Zilele erau tot mai toride, mai umede şi mai apăsătoare. Nori negri acopereau cerul. Uşile din hârtie care împărţeau camerele şi cele din lemn care formau zidurile exterioare ale clădirilor fuseseră scoase, transformând întregul palat într-un vast labirint de pavilioane. Dar nu se simţea nici cea mai uşoară adiere care să zgâlţâie storurile din lemn de bambus.

În acea dimineaţă Sachi fusese scutită pentru câteva minute de la îndeplinirea îndatoririlor ei. Năvăli pe verandă şi îşi lăsă privirea să rătăcească prin grădinile palatului. Pajiştile, tufişurile tunse şi pinii ţepoşi din apropiere se întindeau dinaintea ei într-un ameţitor joc de petice verzi. Lacul elegant cu podeţele sale, în forma cornului de lună, era la fel de liniştit ca-ntr-un tablou. Lăstarele de bambus

răsăreau din pământ, iar ramurile noduroase gemeau sub greutatea mugurilor şi bobocilor proaspeţi. Luă o gură de aer umed, sorbind mireasma caldă a pământului, a frunzelor, a ierbii.

Se auzi ţârâitul unui greier, rupând tăcerea. Zgomotul o smulse din visare. O clipă se văzu la poalele unui deal, printre trunchiuri groase de copaci. Sub ea se zărea un ciorchine de acoperişuri povârnite, fixate cu bolovani, înghesuite în vale. Aproape că simţea mirosul fumului lăsat de focurile de lemne şi aroma supei *miso*. Satul. Amintirea lui era atât de limpede, încât o podidiră lacrimile.

Ca-n fiecare zi, se-ntoarse în timp la ziua de toamnă care îi pecetluise soarta, când prinţesa trecuse pe acolo. Sachi se găsea în holul de la intrare al marelui han, simţind răceala şi duritatea podelei de sub genunchii ei. Femeile mişunau în jurul ei ciripind cu glasurile lor subţiri. Părinţii ei se închinau, mama ei îşi ştergea lacrimile. Atunci tatăl ei grăise:

— Te vei duce cu ele. Ai noroc. Nu uita niciodată. Orice-ar fi, nu plânge. Fii tare şi fă-ne să fim mândri de tine.

În clipa următoare, se trezise mergând pe drum cu o doamnă de onoare care o ţinea strâns de mână. Îşi amintea cum se luptase cu lacrimile, tot răsucindu-se îndărăt iar şi iar, încercând să nu scape satul din ochi. Multe zile după aceea, ajunseseră în marea cetate Edo. Într-un târziu, zărise bastioanele de nea ale Castelului Edo acoperind cerul, în faţa ei. Pătrunseseră înăuntru, iar porţile se închiseseră în urma lor.

Cât de singură fusese la început! Nu-şi închipuise niciodată că putea exista atâta tristeţe. Nici măcar nu fusese în stare să priceapă ce-i ziceau. Avusese atâtea lucruri de învăţat: cum să vorbească şi să meargă ca o doamnă, să scrie şi să citească. De atunci se scurseseră patru ierni şi trei veri. Dar în fiecare zi se mai gândea, încă, la mama şi la tatăl ei, întrebându-se ce mai făceau şi cum se mai descurcau.

Acum se aşeză la locul ei obişnuit, lângă prinţesă, şi începu să-i facă vânt cu evantaiul, străduindu-se să păstreze aerul din jurul ei cât de răcoros şi de proaspăt putea.

Un firicel de fum aromat se încolăci în aer, ieşind din beţişorul parfumat ce ardea într-un colţ. De cealaltă parte a paravanelor cu ornamente aurite care îngrădeau sectorul privat al prinţesei, grupuri

de doamne de companie se tolăneau, sporovăind și râzând, cu robele vălurindu-le în jur ca frunzele de nuferi pe undele unui lac. Numai câtorva privilegiate li se permitea accesul în spatele paravanelor. Dacă Sachi n-ar fi fost atât de tânără, i s-ar fi părut ciudat că tocmai ea, dintre toate celelalte, se afla acolo. Dar prințesa ținea la ea. Găsea alinare în compania ei, mărturisise.

Sachi îi aruncă o privire prințesei. Știa că trebuia să-și țină ochii plecați cu smerenie tot timpul, mai ales în prezența Alteței Sale. Dar erau atât de multe reguli, atâtea de ținut minte! Uneori avea impresia că era singura căreia îi păsa cu adevărat de prințesa Kazu. Pentru Sachi ea întruchipa ideea de perfecțiune. Scrisul ei de mână era mai elegant decât al tuturor doamnelor ei de companie, poemele ei mai înduioșătoare, și când cânta la *koto*[1] ascultătorii ei erau mișcați până la lacrimi. Când îndeplinea ceremonia ceaiului, mișcările ei erau poezie pură. Cu toate acestea, avea în ea ceva de sălbăticiune prinsă în plasa protocolului și respectului cu care o înconjurau. Uneori lui Sachi i se părea că zărește o scânteie de panică în ochii ei negri, de căprioară speriată. Tânără și fragilă cum era, Sachi tânjea s-o protejeze.

De departe veni până la ele un zgomot înfundat de pași, zorind de-a lungul coridorului, apropiindu-se de ele. Sachi auzi ușa sălii de la exterior alunecând pe șinele ei și scândurile scârțâind, pe când vizitatorul se lăsa în genunchi. Se auziră un vacarm de voci, foșnetul mătăsurilor, apoi se ivi o doamnă de onoare, înclinându-se la o margine de paravan. Doamna Tsuguko se aplecă spre ea în felul ei rezervat, apoi se întoarse către prințesă și îi șopti ceva la ureche. Sachi surprinse cuvintele:

— Se apropie momentul vizitei de dimineață.

Prințesa îngheță. Apoi, pe neașteptate, se uită la Sachi, care îndată își plecă ochii. Prințesa respiră odată adânc, ca și cum și-ar fi amintit ce și cine era. După aceea, se întoarse spre doamna Tsuguko și îi porunci cu un calm studiat:

— Spune-le doamnelor să înceapă pregătirire.

Sachi se grăbi să strângă scoicile și le așeză înapoi în cutiile lor, legându-le cu grijă șnururile de mătase cu ciucuri. Când venise prima oară la palat, totul fusese atât de nou pentru ea, încât abia dacă știuse

1 Instrument cu coarde tradițional. (N. tr.)

nnde se află ori ce lux o înconjoară. Acum, după aproape patru ani, mânuia plină de reverență scoicile pictate și cutiile lăcuite.

Numai doamnelor de cel mai înalt rang le era vreodată dat să cunoască prezența shogunului. Viața întregului palat gravita în jurul lui. Când era absent parcă se lăsa întunericul. Toate femeile care trebăluiau în palatul femeilor, de pe cele mai înalte trepte pe scara ierarhiei până pe cele mai de jos, mari doamne, doamne mai puțin însemnate, bătrâne, tinere, slujnice, servitoare ale slujnicelor, paznice cu halebarde, slujnice de la băi, slujnice pentru curățenie, cele care cărau cărbuni și apă, până și fetele bune la toate, cărora lumea le zicea „lepădături", rămâneau tăcute și temătoare. Când se întorcea, parcă ar fi ieșit soarele din nori. Dar majoritatea femeilor care-și puneau viața în serviciul acestei zeități nu sperau nicicând să-l vadă vreodată în toată strălucirea.

Într-adevăr, era cu totul extraordinar, așa cum le auzise Sachi pe cele mai bătrâne vorbind între ele, pentru shogun să le văduvească de prezența lui. Cel de-al treilea shogun, seniorul Iemitsu, vizitase Kyoto în Era Kan'ei, acum mai bine de două sute de ani, dar de atunci nici un shogun nu-și mai părăsise vreodată castelul. Shogunul de dinainte, seniorul Iesada, ca toți înaintașii lui, se născuse, trăise și murise între zidurile lui.

Pentru ce și-ar fi dorit cineva să plece de acolo? Castelul era o lume în sine. Pe lângă palatul interior, cu birourile, sălile de gardă, marile bucătării, sufrageriile și băile lui, clădirile pentru marile doamne și labirinturile de săli unde locuiau femeile, toate ridicate în grădini splendide cu lacuri și pâraie, cu cascade și scene pentru jocuri și dansuri, mai existau și un palat intermediar, reședința shogunului când nu se afla în palatul interior, precum și palatul exterior, unde se desfășurau acțiunile oficiale și își avea birourile guvernul.

Femeile, firește, nu se duceau niciodată acolo și, teoretic, nu știau ce se petrece, deși, practic, noutățile și bârfa păreau să pătrundă în palatul interior plutind prin aer, așa încât, chiar dacă nu-i părăseau niciodată incinta, femeile știau ce se petrecea în lumea de afară. Toate aceste palate, cel interior, cel intermediar și cel exterior, formau citadela principală. Dar mai exista și o a doua citadelă, unde moștenitorul, în cazul în care exista vreunul, împreună cu mama lui își țineau curtea, precum și citadela de vest, unde văduvele, nevestele, consoartele

şi concubinele shogunilor defuncţi trebuiau să locuiască, călugărindu-se. Fiecare dintre ele era o versiune mai mică a citadelei principale, avându-şi propriile palate exterioare, intermediare şi interioare. Marele şanţ cu apă şi zidurile înalte împresurau întinderile împădurite ale grădinilor Fukiage şi ale Colinei Momiji, unde femeile se puteau plimba în voie, bucurându-se de trecerea anotimpurilor, ca şi palatele familiilor Tayasu şi Shimizu, rubedenii de sânge ale clanului Tokugawa.

De fapt, tot ce-şi putea dori cineva se afla acolo. Odată intrate în castel, femeile ştiau că aveau să-şi petreacă între zidurile lui tot restul vieţii, în afară de cazul în care erau nefericite sau se purtau rău. Desigur, le era permis să-şi viziteze câteodată familiile. Sachi ştia că în curând şi ei avea să i se dea voie să-i vadă pe ai săi, deşi vechiul ei trai ţărănesc părea atât de îndepărtat în timp, încât abia o mai ţinea minte pe fetiţa care fusese, când locuise în sat.

Altădată, când prinţesa făcea zilnic drumul ca să-i dea bineţe shogunului, Sachi rămânea în apartamentele regale. Dar astăzi ceva se schimbase. Poate, îşi zicea micuţa în gând, avea de-a face cu vârsta. Acum, că împlinise cincisprezece ani, ajunsese la maturitate şi începuse să sângereze în fiecare lună. Pletele ei erau încolăcite într-o coafură mai matură, iar acum purta un tip de chimono care marca faptul că intra în rândul tinerelor slujnice. Ii dăduseră chiar un nou nume.

În loc de Sachi, „fericire", i se zicea acum în mod oficial Yuri, „crin". Îi plăcea noul ei nume. O făcea să se simtă delicată şi feminină, dar maiestuoasă, parte a unei lumi mai splendide decât înainte. Se schimba şi la trup, înmugurind aproape la fel de repede ca un lăstar de bambus în anotimpul ploios. Braţele şi picioarele i se făcuseră lungi şi subţiri, iar micii ei sâni rotunzi trebuiau să fie turtiţi ca să-i încapă în chimono. Până şi chipul îi părea de fiecare dată altul, când se uita în oglindă.

Acesta era, poate, motivul pentru care, în acea dimineaţă, doamna Tsuguko i-a atras atenţia să se pregătească să asiste la întâmpinarea shogunului. Dar nu era treaba ei să pună întrebări. Femeile mai în vârstă îi aminteau, iar şi iar, că ea însăşi, cu tot ceea ce simţea, nu conta. Indiferent ce i se întâmpla, indiferent ce sentiment o încerca, trebuia să se străduiască să pară netulburată, ca un heleşteu ale cărui ape se liniştea după ce o piatră fusese aruncată în el. Soluţia era

să-şi amintească care-i era locul, să fie supusă, să nu se facă niciodată de ruşine pe ea şi nici pe alţii.

În miezul dimineţii, pe când se apropia ceasul calului, femeile se pregătiră să plece. Prinţesa se ridică în picioare şi, ţinându-şi la brâu evantaiul de ceremonie, din lemn de chiparos, ieşi, parcă plutind, din apartamentele ei. Mişcările îi erau atât de suave, încât fumul ce se încolăcea din beţişorul parfumat aproape că nu se clinti. Pantalonii roşii largi îi foşniră, iar mantoul din brocart se întinse ca un evantai în spatele ei. Un parfum subtil o învăluia, ieşind din robele inmiresmate. Doamnele ei o urmară, ca într-un alai nesfârşit de corole uriaşe, în chimonourile albe şi subţiri, de vară, şi fustele pompoase, vişinii. De obicei, doamna Tsuguko s-ar fi găsit în capul coloanei, aşa cum se cuvenea rangului ei de mai-mare peste doamnele de companie. Astăzi însă ea rămase în spate, lângă Sachi, pentru a o supraveghea îndeaproape.

Afară, culoarul de trecere era plin de femei în genunchi. Plecându-se iar şi iar, o salutară pe prinţesă. Sachi mergea de zor cu paşi mărunţi, atentă la nenumăratele straturi de ţesături ce-i acopereau trupul, învolburându-se la picioarele ei. Fiind mai scundă decât toate celelalte, trebuia aproape să alerge ca să nu rămână în urma lor. Odată se împiedică în trenă.

— Paşii mai mici! o avertiză doamna Tsuguko, strecurându-i un deget elegant sub cot. Degetele de la picioare întoarse înăuntru! Mâinile pe lângă coapse, cu degetele drepte, degetele mari strânse-n palmă! Capul jos! Uită-te-n pământ!

Precedate de uşieri, prinţesa şi doamnele ei plutiră infinit de alene, cu paşi măsuraţi, de-a lungul coridorului, rând pe rând. Robele lor foşneau blând, ca valurile sărutând malurile unui râu. Palatul era un labirint. Grăbindu-se cu paşi mărunţi, cu ochii aţintiţi asupra rogojinilor, Sachi se întreba cum avea să mai găsească drumul înapoi, dacă ar fi fost lăsată de capul ei. Ridicându-şi o clipă privirea, surprinse o imagine fugară a coridorului lung ce dispărea în depărtări, mărginit cu rânduri de uşi din lemn închise. În urma lor, ştia ea, rămâneau sălile aglomerate, unde locuiau sutele de doamne de companie, împreună cu slujitoarele lor.

Când mai furişă iar o privire, tocmai înconjurau o vastă sală de audienţe. Cea mai mare parte a ei era cufundată în întuneric. Pe un

şir de uşi, care abia se desluşeau în penumbră, pluteau cocori zugrăviţi şi înotau ţestoase. Pe un altul, se zăreau munţi şi cascade ce-i amintiră preţ de o clipă de casa părintească. Leoparzii şi tigrii pândeau din umbră, cu ochi lucitori. Dragonii se încolăceau de-a lungul pragurilor şi frizelor, iar tavanul arunca străluciri de aur. Până şi cuiele erau de aur, având modele complicate. Pe o latură a zidului se găsea o curte interioară cu un mic iaz şi un pătrăţel infim de văzduh cenuşiu. Flori albe licăreau pe stânci. Zăpuşeala era atât de mare, încât îţi venea greu să te mişti. Aerul era dens de atâta umezeală.

— Capul jos! şuieră doamna Tsuguko.

Ajunseră pe o pasarelă care ducea în aripa privată a shogunului, ridicându-se ca un pavilion printre pajişti, sălcii, pâraie scânteietoare şi straturi de irişi purpurii. O mulţime de femei aşteptau în genunchi acolo. Ele se dădură înapoi la apropierea prinţesei. În faţă se aflau şapte femei smochinite, cu feţe ca pergamentul şi peruci elaborate din păr negru, lucios. Erau bătrânele care supravegheau fiecare detaliu al vieţii din palatul femeilor. Ele fuseseră, din câte se vorbea, frumuseţile de odinioară, dintre sutele de concubine ale seniorului Ienari, bunicul shogunului de astăzi. Însă, în ceea ce o privea pe Sachi, ele erau dragoni ce scuipau foc pe nări. Tremura numai la gândul limbilor lor ascuţite şi al degetelor lor osoase. Ce-ar fi fost în stare să-i spună sau să-i facă, văzând o creatură atât de umilă ca ea care se străduia să urce atât de sus? Îşi ridică ochii doar atât cât să le observe feţele, în vreme ce doamna Tsuguko o lăsă să treacă pragul. Fu uimită să vadă că o priveau cu bunătate. Una chiar îi zâmbi şi îi făcu din cap un semn de încurajare.

Abia avu timp să se gândească la aceste lucruri ciudate, înainte ca prinţesa şi întregul ei anturaj să pătrundă, plutind, într-un pasaj lung şi întunecos. Storuri împletite din trestie, împodobite cu uriaşe canafuri roşii, formau un perete. Departe, în celălalt capăt, se găsea o uşă masivă de lemn.

Acesta era faimosul Coridor al Clopoţeilor de Sus, intrarea în palatul femeilor dinspre palatele intermediar şi exterior, care ţineau de domeniul bărbaţilor. Numai shogunul o folosea. Era singurul bărbat care se ducea în apartamentele femeilor. Mai existau câţiva reprezentanţi ai sexului tare, angajaţi în pavilionul femeilor, preoţi stafidiţi,

câțiva medici cu fețe netede, robuștii paznici de la porțile de afară, dar ei nu contau. Pentru femeile din palat, bărbații nici nu existau.

La ușă atârna un ciorchine rotund din clopoței de aramă care sunau atunci când shogunul urma să treacă pragul. Era o crimă groaznică să suni din ei fără motiv. O doamnă de companie îngenunchea în partea cealaltă, împreună cu câteva doamne preotese, bătrâne diforme cu scăfârlii rase, lucind în soare, care îmbrăcau, ca și bărbații, rasa preoțească. Când Sachi le zărise prima oară, tresărise surprinsă, acum însă i se părea că făceau doar parte din populația obișnuită a palatului.

Prințesa și anturajul ei purtau robe albe, pantaloni stacojii și mantouri vișinii din brocart, costumul oficial al Curții Imperiale din Kyoto. Însă aristocratele ce umpleau pasajul erau îmbrăcate în robe mai somptuoase decât tot ce văzuse Sachi până atunci. Unele erau brodate cu desene de irișI și ramuri de glicină, altele cu evantaie din lemn de chiparos și care cu boi. Pe unele, peisajele în miniatură în nuanțe de albastru se întindeau pe spinările curbate ale doamnelor. Prințesa și doamnele ei de companie își purtau pletele lungi și drepte, curgând în valuri până la podea. Însă capetele plecate până-n pământ erau împodobite cu cozi împletite, șuvițele răsucite le erau prinse în piepteni, agrafe și funde.

Marea văduvă Jitsusei-in, mama naturală a shogunului, îngenunchea la locul de onoare, lângă ușa închisă. Avea o față pământie, ciupită de vărsat. Ca văduvă, avea părul tuns, robe simple și o sutană cu glugă, de călugăriță. Sachi îi zicea în sinea ei „Cioara Bătrână". În fiecare zi dădea buzna în apartamentele prințesei în veșmintele sale negre, căutând nod în papură. Indiferent cât de tare se străduia cineva să-i facă pe plac, întotdeauna găsea ceva de reclamat.

Prințesa își luă locul pe perna din fața ei. Dar, tocmai pe când își strângea cu grijă fustele sub genunchi, un roi de femei în robe cu broderii bogate înaintară încet, grandios, pe coridor. În fruntea lor pășea o femeie înaltă și arogantă. Era îmbrăcată, ca și Cioara Bătrână, în straie de călugăriță, însă robele îi erau din cea mai fină mătase, de un cenușiu bătând în vioriu, iar mantia îi era drapată cu iscusință, în așa fel încât să dea la iveală o mică porțiune din pielea moale a gâtului ei alb ca neaua. Portul ei lăsa clar să se înțeleagă că, indiferent de costumul pe care-l purta, era o prințesă.

Ridicându-şi privirea din locul ei de la capătul şirului, pe Sachi o cuprinse frica. Era Cea Retrasă, temuta văduvă Tensho-in. Toată lumea o lăuda. Se zicea că avea un temperament aprig şi cerbicia unui bărbat. Toată lumea ştia cum l-a ridicat odată în braţe pe răposatul shogun, soţul ei, şi l-a scos afară din palat în timpul unui cutremur. Mai era, şopteau femeile, o călăreaţă iscusită care putea mânui halebarda la fel de bine ca orice soldat, precum şi o expertă în dansul şi cântatul teatrului Nō. N-avea încă treizeci de ani, era în floarea frumuseţii. Un zâmbet atotştiutor îi lumina buzele de bijuterie, iar ochii îi ardeau cu o energie tumultuoasă.

Toate capetele însă se întoarseră să o privească pe tânăra care se grăbea în spatele ei. Era de vârsta lui Sachi, cu un năsuc cârn şi tenul măsliniu al unei fete din Edo, total diferit de paloarea aristocratică a femeilor din Kyoto. Feţişoara ei copilăroasă, durdulie, era dibaci fardată în stilul Edo, cu buzele ei pline strălucind de luciul verzui, cunoscut drept „roşu de bambus fraged." Ea se legăna în paşi mărunţi, întorşi înăuntru, cu un picior aşezat cu grijă după celălalt, cu ochii plecaţi cu o sfială prefăcută. Dar felul în care-şi ţinea umerii arăta că ştia prea bine că toţi ochii erau aţintiţi asupra sa.

Sachi oftă când o zări. Sub machiaj se ascundea Fuyu, renumita stea a domnişoarelor de companie. Sachi tânjea să fie la fel de sigură şi de stăpână pe ea. În prezenţa lui Fuyu, simţea apăsarea rădăcinilor ei umile şi a lipsei de educaţie aleasă. Cât despre Fuyu, nici nu catadicsea să-i adreseze vreun cuvânt lui Sachi, în afară de rarele ocazii din timpul antrenamentelor cu halebarda când Sachi reuşea să mai dea şi ea o lovitură cu prăjina. Atunci Fuyu îşi ridica bărbia, se uita de sus şi constata pufnind:

— Nu-i rău... pentru o ţărancă!

Era fiica unuia dintre căpitanii din gardă şi, la fel ca Sachi, slujitoare. Cu toate aerele ei, nu era mai îndreptăţită să-l întâmpine pe shogun decât era Sachi.

Dar ceea ce stârni un murmur de admiraţie prin mulţimea de doamne era spectaculoasa ei vorbă. Pe ea era brodată o vedere răpitoare a oraşului Edo. Şerpuind în jurul tivului căptuşit era râul Sumida mărginit de magazii, cu podul Nihonbashi arcuindu-se peste el. Golful Edo era reprezentat printr-o curbă sinuoasă de albastru pe şale. Casele, templele, o pagodă, străzile punctate de minuscule figu-

rine brodate i se răsfirau pe spinare şi pe mâneci, ca şi frunzişul strâns în grămezi, ba chiar şi turlele Castelului Edo. Toate acestea erau cusute în fir de aur. Era o operă de artă nepreţuită, făcută să-ţi ia ochii.

În vreme ce doamnele îşi ocupau locurile de-a lungul coridorului, Cea Retrasă se năpusti în direcţia Ciorii Bătrâne şi a prinţesei, plecându-se adânc:

— Complimentele mele Alteţei Voastre Imperiale, rosti ea, adresându-se prinţesei.

Vorbea încet, însă vocea ei, neobişnuit de profundă şi de sonoră, se auzea până la capătul coridorului:

— Sunteţi cât se poate de bine-venită. Ce onoare să vă avem printre noi! Totuşi, sper c-aveţi foarte mare grijă de sănătatea dumneavoastră pe o vreme atât de caniculară.

Pe coridor nu se mai auzi decât foşnetul evantaielor. Dogoarea era mai intensă ca niciodată. Sachi se mişcă în loc stingherită, simţindu-şi straiele grele lipindu-i-se de pielea umedă. Îşi lăsă capul în jos, ascultând înfricoşată răspunsul prinţesei.

Ca una ce „trăia deasupra norilor", fiind, la urma urmei, fiica răposatului Fiu al Cerului şi sora celui care domnea, prinţesa Kazu se aştepta la deferenţa ce i se datora în virtutea statutului său superior. Nu uita nici o clipă că renunţase la viaţa plină de rafinament de care se bucura la Curtea din Kyoto pentru a se coborî la nivelul acelor oameni de condiţie joasă. Cu toate acestea, departe de a-i arăta respectul cuvenit şi recunoştinţa pentru sacrificiul ei princiar, Cea Retrasă profita de orice prilej ca să se impună în faţa ei. În calitatea ei de văduvă a shogunului anterior şi mamă adoptivă a celui de-acum, Cea Retrasă fusese deţinătoarea incontestabilă a puterii în palat înainte de sosirea prinţesei şi era hotărâtă să-şi păstreze autoritatea.

În intimitatea apartamentelor prinţesei, doamnele aristocrate care o însoţiseră pe prinţesa Kazu n-aveau decât dispreţ pentru Cea Retrasă şi slujitoarele ei. Erau nişte necioplite, ca să nu le spună chiar vulgare, şopteau ele. Cum îndrăzneau s-o trateze pe prinţesă cu o asemenea lipsă de respect? Cât despre stilul lor de a se îmbrăca, de a se adresa şi de a se purta, demn de nevestele unor samurai... mă rog, nu le stârnea decât mila, dacă nu râsul. Când doamnele prinţesei se întâlneau cu cele ale văduvei Tensho-in pe coridoare, treceau pe lângă ele, abia catadicsind să le salute cu o uşoară înclinare dispreţuitoare a capului.

Însă între servitoarele lor aveau loc încăierări dese. Se auzeau voci ridicate şi se ştia chiar că ajungeau să se zgârie, să se ciupească, să se muşte, să-şi smulgă hainele şi părul.

Cele două mari doamne făceau tot ce le stătea în putinţă să se evite una pe cealaltă. Cu toate acestea, uneori ajungeau la înfruntări directe. Prinţesa era mult prea mândră, având parte de o creştere mult prea aleasă, ca să-şi ia singură apărarea, dar Sachi ştia ce suferinţe îi provocau aceste întâlniri.

Când sosise prima oară la castel, prinţesa insistase să vorbească în dialectul arhaic al Curţii Imperiale. Acela era idiomul pe care l-a învăţat mai întâi Sachi. Într-adevăr, prinţesa se aşteptase ca toată lumea din palatul femeilor să adopte graiul şi obiceiurile din Kyoto, căci aceasta fusese una dintre condiţiile căsătoriei sale. Însă în această privinţă, ca şi în multe altele, fusese dezamăgită.

Acum, în loc să zică: „Vă aduc mulţumire pentru bunătatea dumneavoastră" în graiul ei tărăgănat din Kyoto, aşa cum ar fi făcut odinioară, ea şopti cu o vocişoară ascuţită, ca un ciripit de pasăre:

— Vă rămân îndatorată, Onorabilă Retrasă.

Timp de câteva minute schimbară complimente, întrecându-se în exprimări cât mai înflorite. Pe urmă, Cea Retrasă îşi îndreptă spinarea.

— Încă o dată vă aduc cele mai sincere mulţumiri, Alteţa Voastră Imperială, pentru că purtaţi atâta grijă Înălţimii Sale, fiului meu adoptiv, spuse ea, uitându-se drept la prinţesă şi subţiindu-şi buzele în cel mai dulce şi mai veninos dintre surâsuri. Dar sunt stânjenită să văd că uşierii au făcut iar greşeala lor obişnuită. Ca de obicei, v-au aşezat în mod greşit în locul meu. În calitatea mea de soacră şi de primă doamnă a acestei gospodării, trebuie să fiu prima care-l întâmpină pe fiul meu la întoarcerea lui acasă. Sunt convinsă că sunteţi la fel de nerăbdătoare ca şi mine să îndreptăm împreună această scăpare.

Se lăsă tăcerea. Toată lumea îşi ţinu respiraţia. Prinţesa Kazu rămase cu ochii în pământ, muşcându-şi buzele.

— Dimpotrivă, eu ar trebui să-mi exprim recunoştinţa faţă de dumneavoastră, doamna mea, Tensho-in, murmură ea cu o politeţe de gheaţă. Sunt încântată să vă văd. Dar ştiţi destul de bine că, în calitatea mea de reprezentantă a Fiului Cerului şi ca umilă soaţă a

Înălțimii Sale, sunt obligată, așa lipsită de însemnătate cum sunt, să ocup un loc superior. Sper că veți fi atât de bună și-mi veți permite să rămân la locul meu cuvenit, măcar de această dată.

— Am mai avut discuția asta de nenumărate ori, noră, îi atrase atenția cu nonșalanță Cea Retrasă, în timp ce ochii ei negri aruncau fulgere. Vorbiți întruna de tradiție și de reguli. Însă uitați că ne aflăm la Castelul Edo. Aici, în Edo, avem propriile noastre tradiții și datini, stabilite de primul shogun, prințul Ieyasu, vechi de veacuri. Știți foarte bine că sunt văduva Înălțimii Sale cel de-al treisprezecelea shogun, prințul Iesada. Ca soacră a domniei voastre mă îngrozește numai faptul că vă puteți gândi să nu-mi faceți pe plac. Insistați să vă agățați de titlul dumneavoastră caraghios, de coafura și portul dumneavoastră provinciale. Foarte bine. Dar, când suntem silite să ne întâlnim, trebuie să-mi acordați respectul cuvenit.

Sachi se înfioră, simțind umilința prințesei ca și cum ar fi fost în pielea acesteia. Prințesa Kazu nu mai scoase un cuvânt, ci se dădu înapoi, îngenunchind pe podea, pe când Cea Retrasă îi luă locul pe perniță.

II

Clopoțeii de la capătul coridorului sunară. Clinchetul subțirel, slab, încă mai reverbera ca un ecou, când răsunară patru lovituri de tobă, una după alta, de pe meterezele castelului, marcând ceasul zilei. Bătrânele și ușierii, doamnele de companie și preotesele încărunțite se prosternară de fiecare parte a ușii.

Sachi se așezase și ea în genunchi, cu ochii ațintiți pe *tatami*. Auzi scrâșnetul zăvoarelor de fier, trase din locașurile lor, și vaietul marii uși deschizându-se. Se lăsă tăcerea, spartă doar de zăngănitul înăbușit al oțelului. Prin murmurul vocilor se distinse un timbru străin de glas bărbătesc, primul pe care-l auzea Sachi după aproape patru ani. Împreună cu tropăitul mărunt al pașilor de femei și foșnetul mătăsurilor, pătrunse zgomot de picioare în încălțări moi pășind peste *tatami* cu o apăsare degajată de bărbat, aducând mireasma unui parfum exotic și complicat. Timpul trecea cu o dureroasă încetineală. Glasul și parfumul se apropiară. Sporovăiala, complimentele, cozeria

şi râsetele se auziră tot mai aproape. Încet-încet, paşii hotărâţi de bărbat înaintară. Apoi se opriră, chiar în faţa ei.

— Aceasta-i ea? întrebă vocea.

Cuvintele sunau ciudat şi arhaic. Sachi nu mai auzise niciodată jargonul pe care numai shogunul îl putea folosi. Pricepu cu greu ce zicea el.

— Ridică-ţi ochii, copilă, îi şuieră doamna Tsuguko, prima doamnă de companie a prinţesei, care şedea în genunchi chiar în spatele ei. Salută-l pe Înălţimea Sa!

Sachi îşi înălţă capul numai atât cât să zărească o pereche de ciorapi albi din mătase. Atunci, preţ de o clipă, îşi ridică privirea. Se trezi uitându-se drept în doi ochi căprui, cercetători. Îşi lăsă iute faţa în jos, atât de zăpăcită, încât se înroşi până-n vârful urechilor. Se lăsă tăcerea.

— Cum o cheamă? se interesă glasul.

Un murmur ca o adiere trecând printr-un câmp văratic susură de-a lungul coridorului. Doamna Tsuguko râse cristalin:

— Înălţimea Voastră, această umilă copilă este Yuri, din casa Sugi, stegari ai *daimyo*-ului din Ogaki, răspunse ea, folosind numele de protocol al lui Sachi. Se află sub protecţia mea.

Sachi încă mai tremura mult după ce paşii se îndepărtaseră, ducând cu ei parfumul, şi după ce auzise uşile de la apartamentele personale ale shogunului deschizându-se şi închizându-se la loc.

În tăcere, ea le urmă pe doamnele de companie înapoi în aripa prinţesei. Gândurile i se învârtejeau în minte. Încălcase regula cea mai importantă. Îşi ridicase chipul în văzul unei fiinţe de rang mai înalt chiar decât bătrânele, sau doamna Tsuguko ori Cea Retrasă, sub privirea Înălţimii Sale shogunul, care se asemăna mai mult cu un zeu decât cu un om. Prinţesa Kazu, firește, era de un rang mai înalt decât el. Dar era altfel. Sachi aparţinea prinţesei. Prinţesa o alesese şi o ţinea sub aripa ei. Să fi înţeles ea greşit? Doamna Tsuguko chiar voise ca ea să încalce protocolul?

Lucru ciudat, Înălţimea Sa era tânăr. Întotdeauna crezuse că cineva atât de puternic şi de atotcunoscător, încât nu putea fi văzut nicicând de ochii muritorilor de rând, trebuia să fie mai bătrân, mai aspru şi mai de temut decât bătrânii sfetnici care uneori se mai iveau cu

mesaje pentru ea, spre a le transmite mai departe uneia sau alteia dintre marile doamne.

Pe urmă, mai era şi Fuyu. De ce mai venise ea acolo, îmbrăcată atât de bătător la ochi? Treaba era mult prea încurcată. Trecând dintr-un coridor în altul cu paşi mărunţi ca de pasăre, ţinându-şi umerii lăsaţi cu modestie în jos, aşa cum fusese învăţată, Sachi simţea că se sufocă de atâtea reguli şi protocol. De-ar fi putut să zvârle cât colo toate hainele în care era înfofolită şi să fugă, să sară, să ţopăie ca altădată! Trebuia să stea de vorbă cu Taki, prietena ei. Ea pricepea totul. Ea avea să ştie toate răspunsurile.

Doamna Tsuguko păstră şi ea tăcerea, până când ajunseră în apartamentele prinţesei. Acolo o trase pe Sachi în spatele paravanelor şi o sili să îngenuncheze, cu faţa la ea:

— Ei bine, draga mea, începu ea. Ce noroc pe tine!

Îi zâmbea binevoitoare, plină de încântare. Sachi n-o mai văzuse niciodată purtându-se astfel. De obicei dădea dovadă de o condescendenţă arogantă.

— Te-ai descurcat foarte, foarte bine. Părinţii tăi vor fi mândri de tine.

Uitând complet de educaţia primită, Sachi căsca gura la ea, înmărmurită.

— Se pare că Înălţimea Sa a acceptat oferta Alteţei Sale. Desigur, aranjamentele trebuie făcute în maniera cuvenită. Înălţimea Sa şi-a făcut cunoscută dorinţa, după cum ai auzit, iar Alteţa Sa şi-a dat permisiunea. Se va redacta scrisoarea care va fi trimisă pe dată emisarului Înălţimii Sale. Vino la mine în seara asta, când soarele va începe să apună, iar eu te voi instrui şi te voi pregăti.

— Să mă pregătiţi? Pentru ce?

— Cât de inocentă-i copila! exclamă doamna Tsuguko, râzând pe înfundate. Ai fost promovată ca slujitoare de rang mijlociu. La cererea Înălţimii Sale, Alteţa Sa te prezintă lui ca pe un dar de rămas-bun, spre a-i sluji drept concubină.

— Concubină! repetă Sachi, plecându-şi faţa până la *tatami*. Nu sunt demnă de o asemenea onoare, se bâlbâi ea.

Atunci, pe când începea să pătrundă înţelesul deplin al cuvintelor, oftă tulburată:

— Doamnă... Înălțimea Voastră... Asta-i o cinste prea mare pentru mine. Alteța Sa mi-a arătat dintotdeauna o bunătate mai mare decât merit. N-am nici o altă năzuință decât să slujesc Alteței Sale.

Cuvintele i se revărsară pe gură:

— Vă rog, alegeți pe altcineva. Nu pe mine, Înălțimea Voastră. Vă rog, nu pe mine. Sunt sigură că n-o să mă descurc. N-o să știu ce să fac. Nu sunt pregătită. Nu știu nimic, Înălțimea Voastră. Chiar nimic.

— Copilă! Nu îndrăzni să pui sub semnul întrebării hotărârea noastră, se răsti doamna Tsuguko, apoi continuă pe un ton mai blând: știu că ești încă tânără și abia ai intrat în lume. Dar până și tu trebuie să înțelegi că ți se face cea mai mare onoare și ți se oferă cel mai bun prilej la care o fată ca tine ar putea visa. Mai ales una de stirpea ta. Totul s-a petrecut foarte repede. N-am avut destul timp să te învăț chiar tot ce trebuie să știi. Dar asta-i bine. Inocența este farmecul tău. Înălțimea Sa pleacă mâine la Osaka, așadar vom amâna ceremoniile oficiale ale uniunii până la întoarcerea lui. Numai dacă vei fi pe placul Înălțimii Sale vei trece de-a binelea pragul palanchinului cu nestemate. Crede-mă, nu te vei mai întâlni a doua oară în viață cu o asemenea șansă. Contăm pe tine, încheie ea pe un ton sever. Te vei duce la Înălțimea Sa chiar astă-seară.

Sachi, încă amețită, mai era în genunchi, când la ușă se auzi forfotă. Era Cea Retrasă. Nu se mai apropiase niciodată până într-atât de apartamentele prințesei. Se auzi un foșnet de mătăsuri, pe când doamnele de companie se lăsau în genunchi. În clipa următoare ea se ivi din spatele paravanelor. Frumosul ei chip era de gheață, cu excepția unei vene care-i zvâcnea la tâmplă. Se uită drept în ochii doamnei Tsuguko:

— Așa deci, începu ea, îndreptându-și cu aroganță ținuta. Trebuie să fii mândră de tine! V-ați descurcat foarte bine, tu și cu stăpâna aia a ta, vârându-i creatura asta pe gât fiului meu, copilul ăsta găsit!

Doamna Tsuguko era în genunchi. Înălțându-și privirea, își ridică sprâncenele, încrețindu-și fruntea, cu o mină de smerenie zeflemitoare:

— Ce surpriză! se minună ea. Suntem extraordinar de onorate, doamna mea, că ne cinstiți modestul sălaș cu neprețuita dumneavoastră prezență. Vă mulțumim foarte mult pentru felicitările dumneavoastră.

Nu trebuie să vă mai aduc aminte, negreșit, că doamna Yuri este fiica adoptivă a casei Sugi, stegari ai *daimyo*-ului din Ogaki.

— O fi ea săltată, dar știm noi bine de unde vine, se burzului Cea Retrasă, în timp ce sângele i se ridica în obraji. Este un animal, o nătângă analfabetă. Am văzut-o când ați adus-o la Curte. Nici măcar nu putea vorbi omenește.

— Liniștiți-vă, doamna mea. Înălțimea Voastră știe prea bine cu ce disperare am tot căutat o concubină care să-i dea un fiu Înălțimii Sale. Și dumneavoastră vă făceați griji în privința asta. Ar fi groaznic pentru noi toate dacă regentul, seniorul Yoshinobu, ar fi în poziție să preia puterea. De mai multe ori am pornit procedurile de selecție, însă Înălțimea Sa a respins fiecare doamnă de companie aleasă de noi. Cu toate acestea, continuă doamna Tsuguko pe același ton imperturbabil, dintr-un motiv oarecare această fetiță umilă i-a aprins inima. Ar trebui să le mulțumim zeilor.

— Aduci rușinea asupra Casei Tokugawa, se răți Cea Retrasă.

— Sunt sigură că n-ați uitat nicicând, doamna mea, că doamna Iama, mama celui de-al cincilea shogun și consoarta preaiubită a celui de-al treilea, prințul Iemitsu, a văzut lumina zilei ca fiică de zarzavagiu, pe o treaptă mult prea joasă fie și pentru a se afla în prezența Înălțimii Sale, ripostă doamna Tsuguko mieros. Era, dacă vă mai amintiți, o slujnică delegată să asiste la baia Înălțimii Sale, când i-a aprins augusta inimă. Cel de-al șaselea shogun, prințul Ienobu, a fost copilul unei femei de rând, pe o treaptă atât de joasă, încât nici măcar nu i se putea conferi statutul oficial de concubină. Înălțimea Sa, dacă-mi dați voie să vă reîmprospătez memoria, a trebuit să fie crescut în secret de către o servitoare. Apoi a mai fost doamna Raku, mama celui de-al patrulea shogun. Lăsați-mă să mă gândesc. N-a fost tatăl ei vânzător de haine la mâna a doua?

— Destul, destul!

— Oricum, noi nu mai putem face nimic, doamna mea. Ați fost de față când însuși Înălțimea Sa a preferat-o pe candidata noastră, nu pe a dumneavoastră.

— Este încă un copil, șuieră Cea Retrasă. Nu știe nimic. L-ați vrăjit.

— Știți iarăși foarte bine că stă în puterea Alteței Sale să-i ofere în dar Înălțimii Sale o concubină. Vedeți, n-aveți nici un motiv să vă plângeți, o consolă ea, așezându-și mâinile cu palmele lipite de

rogojina înmiresmată din paie de orez, cu degetele strânse şi cu vârfurile arătătoarelor aproape atingându-se. Vă mulţumesc foarte mult pentru c-aţi binevoit să ne faceţi această vizită, declară ea cu un aer de încheiere, atingându-şi mâinile cu fruntea.

— Şi ai dresat-o deja, nu-i aşa, în artele dormitorului? Nu prea cred. Este o bădărancă. Nu va rezista prea mult!

Acestea fiind zise, Cea Retrasă ieşi în goană din cameră. Când uşa se închise, iar foşnetul paşilor ei se îndepărtă, doamna Tsuguko se întoarse spre Sachi. Trăsăturile ei aristocratice erau răvăşite de îngrijorare:

— Aşa cuvinte crude şi nesăbuite! spuse ea.

Sachi n-o mai auzise niciodată punând atâta simţire în vorbele ei:

— Toate trebuie să-i arătăm respect doamnei Tensho-in, însă merge prea departe. De astă dată a pierdut bătălia. Nu te întrista, draga mea. Nu te mai gândi la invidia ei. De când te-a văzut prima dată, Alteţa Sa a ştiut că nu te potriveai acelor locuri rustice. A ştiut că soarta-ţi rezervă altceva, că tu eşti ca noi. Înălţimea Sa este tânăr şi crescut în spiritul blândeţii, nu-i interesat să se joace cu femeile. Doamna Tensho-in şi bătrânele i-au prezentat multe doamne frumoase, de sânge nobil, iscusite în arta cochetăriei, dar le-a respins pe toate. Alteţa Sa îl cunoaşte bine. A ştiut că tu, cu feţişoara ta frumoasă şi cu inima ta curată, vei fi pe gustul lui. Nu te teme. Alteţa Sa şi cu mine ne-am pus întreaga nădejde în tine. Bagă de seamă însă. Până diseară, rămâi aici în sălile regale. Cine ştie la ce-ar putea-o împinge gelozia pe o femeie?

Sachi încă mai era în genunchi. De nenumărate ori în trecut, fusese ţinta unor înţepături la fel de crude ca ale Celei Retrase. Palatul femeilor, din câte aflase ea, era un loc plin de nisipuri mişcătoare, unde femeile îţi zâmbeau, apoi rosteau cuvinte ce tăiau în carne vie ca un pumnal. Nu conta că fusese adoptată în mod oficial de o familie de samurai, toată lumea ştia de unde venea. Multe dintre doamnele prinţesei şi dintre celelalte doamne din palatul femeilor fuseseră de faţă când Alteţa Sa o văzuse şi prinsese drag de ea. Pentru ele ea era o sălbăticiune, o jivină pe care prinţesa şi-o alesese, în mod inexplicabil, ca animal de companie. Chiar dacă le deprinsese graiul, mersul şi manierele, chiar dacă se învârtea printre ele zilnic, uşa lor avea să

fie veşnic închisă pentru ea. Se purtau bine cu ea, aşa cum te-ai purta cu un cățel.

Era încă prea amorțită ca să pună la inimă vorbele grele. Cuvintele ce răsunau ca un ecou în mintea ei nu erau cele ale văduvei Tensho-in, ci ale doamnei Tsuguko: „... cu feţişoara ta frumoasă şi cu inima ta curată...". Ea nu se vedea deloc aşa.

De-ar fi putut s-o vadă pe Alteța Sa! De aceea o luase din sat şi o urcase pe aceste înălțimi? Numai pentru a-i aduce acest serviciu? Era convinsă că trebuia să mai afle un singur lucru, pentru ca totul să i fie limpede. Prinţesa însă nu se mai întoarse.

Cu toate acestea, Sachi îşi înțelegea îndatorirea. Indiferent ce avea să se întâmple, avea s-o slujească pe Alteța Sa cât putea mai bine. Era gata să treacă prin orice încercare pe care i-ar fi pregătit-o zeii.

III

Sachi se duse în camera unde dormea, alături de alte slujitoare. Îşi scoase chimonoul pentru ocazii speciale, aşezându-l cu grijă pe un umeraş. Cu gesturi adormite, îşi puse pe ea straiele de fată, îşi luă ghergheful, ghemuindu-se într-un colţ. Privea pierdută în faţa ei, fără să se atingă de broderia din poală. Atunci se auziră paşi pe duşumeaua de lemn a coridorului de afară. Uşa se deschise larg şi o fată dădu buzna înăuntru, cu figura luminată toată de zâmbet. Era Taki.

— L-ai văzut? o întrebă pe un ton poruncitor, cu o voce ca de şoricel.

Taki, fiica unui samurai scăpătat din Kyoto, era servitoarea uneia dintre doamnele de companie ale prinţesei, doamna Kin. Doamna Kin o luase în serviciul ei când împlinise doisprezece ani şi o adusese cu ea la Edo. Ea şi cu Sachi intraseră în acelaşi timp în castel. Taki nu era o frumuseţe. Era chiar oarecare. Avea o feţişoară palidă, îngustă, ciupită de vărsat, cu dinţi ieşiţi în afară, ce o făceau să semene cu un iepure. La venirea lui Sachi, fetele mici, mai ales cele din Edo, care locuiau la castel de ceva vreme, o prigoniseră fără milă, maimuţărindu-i accentul şi rânjind satisfăcute ori de câte ori făcea greşeli de etichetă. Taki îi lua mereu apărarea, cu înverşunare, o ajuta să înveţe cum să vorbească şi să se poarte aşa cum se cuvine. Deveniseră prietene

bune, chiar dacă Taki se trăgea dintr-o stirpe mult mai aleasă. Prietena țopăia, bătând din palme.

— Toată lumea numai despre asta vorbește! strigă ea. Toate sunt geloase pe tine. Vei fi noua concubină! Dar spune-mi, i-ai aruncat măcar o privire? Cum arată? Este tânăr? Este bătrân? Este frumos? Am auzit că-i tânăr și frumos.

Se așează pe jos, lângă Sachi și o luă în brațe, zâmbitoare, în așteptarea unui răspuns.

— Mă rog, îngăimă Sachi stânjenită, abia dacă l-am zărit. Părea chiar tânăr. S-ar putea să fie și frumos.

— Iar tu ai să devii o doamnă de rang mijlociu. Trebuie să fi făcut ceva tare bun la viața ta, ca să te bucuri de un asemenea noroc! Tu ai și sărit în palanchinul cu nestemate! Zeii nu te-au înzestrat degeaba cu un asemenea chip.

— Dar ce are de făcut o concubină?

— Mă rog, din câte știu, domnițele de rang mijlociu lucrează în trei schimburi. Există schimbul de dimineață, schimbul de după-amiază și schimbul de noapte. Trebuie ca domnițele să fie pregătite să-i slujească Alteței Sale Imperiale la orice oră din zi și din noapte.

— Nu te mai ține de glume. Știi bine ce vreau să spun. Cum rămâne cu Înălțimea Sa?

— Mă rog... nu știu prea bine. Vei fi soția lui numărul doi, regina întregului palat, cu condiția să-i dăruiești un copil. Dar sigur ai să i-l faci. Ai tăi vor ajunge bogați. Nu vor mai fi împovărați de griji. Vei avea nevoie de servitoare. Lasă-mă să-ți fiu slujnică. Te rog, Sachi, te rog! Te rog, vorbește cu doamna Kin.

— Dar... Urmează să mă duc la el diseară.

— Nu-ți face griji. Trebuie să fi văzut și tu cărțile pernei și acele picturi pe care le păstrează unele doamne, acele „imagini care te fac să râzi". Nu trebuie decât să închizi ochii și să rabzi. Probabil nici n-o să dureze mult. S-ar putea să te simți bine. Lumea zice că ar fi chiar plăcut. Haide, nu te mai ascunde aici. Hai să mergem și să ne alăturăm celorlalte doamne.

Abia se întorseseră în sala principală, când se ivi Haru, învățătoarea lui Sachi, făcând plecăciuni din dreptul ușii. Sachi se bucură la vederea ei. Îi alergă în întâmpinare, împiedicându-se, în graba sa, în fuste. Doamnele de companie și slujnicele lor, foindu-se prin cameră

ca un roi de păsări colorate, nu-i aruncau nici o privire. Numai una îşi întoarse ochii în direcţia ei, când trecu pe lângă ea în fugă, fie în semn de milă, de invidie sau de altceva. Nu putea să-şi dea seama.

Haru îi dădu bineţe cu o plecăciune adâncă, atingând podeaua cu fruntea.

— Felicitări din adâncul inimii! rosti ea solemn.

Se ridică, sprijinindu-se pe călcâie, şi se uită la ea, apoi îşi duse o mână la gură şi zâmbi larg.

— Întregul palat este în forfotă, chicoti ea încântată.

Sachi îi răspunse cu un surâs plin de sfială. Haru avea faţa rotundă, ce mai purta încă urmele frumuseţii de odinioară, deşi se îngrăşase. Obrajii îi erau plini şi trandafirii, iar ochii ei de pisică aproape îi dispăreau, când surâdea, ceea ce i se întâmpla deseori. Sachi o numea „soră mai mare", deşi se apropia de treizeci de ani. De obicei, era plină de râsete şi de istorioare amuzante, dar în clipele în care nu se stăpânea chipul i se întrista. Îşi dusese cea mai mare parte din viaţă în pavilioanele femeilor din Castelul Edo, cel mai opulent palat din toată ţara. Se obişnuise cu luxul inimaginabil pentru cei din afara zidurilor lui. Totuşi, mai purta un chimono obişnuit, ca al celor mai mărunte slujnice, şi îşi strângea pletele într-un coc simplu. În vreme ce altele se înălţau în rang, ea rămăsese o simplă dăscăliţă. Poate datorită priceperii ei, sau din cauza faptului că provenea dintr-o regiune nu foarte îndepărtată de ţinutul de baştină al lui Sachi, reuşind să deslu-şească câte ceva din dialectul vorbit de copilă la venirea ei, lui Haru i se poruncise să facă din ea o doamnă.

Se retraseră în colţişorul lor obişnuit din sala cea mare. O vreme, încercară să se ocupe de lecţiile lor, însă lui Sachi gândurile îi zburau departe. Mai avea de învăţat, încă, atâtea lucruri, iar singura persoană căreia se încumeta să-i pună întrebări era Haru. În cele din urmă, îşi luă inima-n dinţi:

— Te-ai culcat vreodată cu un bărbat? murmură ea în cea mai stinsă şoaptă.

Haru se aplecă în faţă. Când îi prinse cuvintele, îşi apăsă gura cu mâinile, se legănă în spate pe călcâie şi pufni în râs. Doamnele care se adunaseră în cameră se uitară prin jur, uluite.

— Toată lumea te invidiază, o asigură Haru, cu un surâs mai curând trist. Este o onoare pe care cele mai multe dintre noi n-o vom avea niciodată. Eu în nici un caz.

Până și Sachi știa că foarte puține dintre cele trei mii de femei ale palatului aveau norocul să fie alese drept concubine. Cu toate acestea, toate erau silite să-și păstreze castitatea, pentru întreaga lor viață.

— Fericirea asta ne este refuzată nouă, precizează Haru. Deși am cunoscut odată o doamnă care și-a forțat norocul.

— Ce s-a ales de ea?

— A dispărut. Femeilor nu li se îngăduie să-și aleagă singure soarta, mai ales dacă aparțin unui shogun. Era foarte frumoasă. Semăna mult cu tine.

Sachi nu se putea gândi decât la un singur lucru.

— Ce o să se întâmple? Ce trebuie să fac?

— De unde să știu eu? ripostă Haru cu un alt hohot de râs. Nu uita să țipi de durere, ca să se știe că nu te-a mai atins niciodată alt bărbat. Înălțimea Sa pleacă mâine, dar se va întoarce curând, după care îți vei putea începe, cu adevărat, cariera de concubină. Pot să te învăț în teorie ce anume face plăcere unui bărbat. Am studiat nenumărate „cărți ale pernei". Ești foarte tânără și ai șansa de a da naștere unui băiat sănătos. Ia seama să nu pui întrebări și să faci întocmai cum ți se poruncește. Să nu uiți niciodată că, de-acum, intri în rândul femeilor nobile. Păstrează-ți demnitatea cu orice preț. Indiferent ce se petrece, nu-ți arăta niciodată adevăratele sentimente, nici măcar pentru o clipă.

— Dar o să mă doară?

— Să nu te-audă niciodată cineva spunând așa ceva! Asta-i cea mai mare onoare la care poate aspira vreuna dintre noi! Tu ești în al cincisprezecelea an al vieții tale, soră mai mică. Mai toate fetele de vârsta ta sunt deja măritate. Este timpul să descoperi ce înseamnă să te culci cu un bărbat. Nu am căderea să-ți spun asemenea lucruri, adăugă Haru în încheiere, coborându-și vocea, dar ai noroc. Înălțimea Sa este blând și are o inimă bună. Predecesorii lui n-au fost toți așa. Mai este și tânăr pe deasupra.

Nervoasă, Sachi își trecu degetele peste dinții pieptănului ei, ascuns sub brâu.

— Ce ai acolo? o iscodi Haru.

— Nimic...

Însă, cum ar fi fost o mare greșeală să-i ascundă ceva lui Haru, Sachi scoase la vedere pieptănul și i-l arătă. Haru se schimbă la față.

— De unde l-ai luat? se răsti ea.

De când venise la palat, Sachi dosise pieptănul prin cutele veşmintelor. Acum se uită la el îndelung. Era frumos, făcut din baga, cu incrustaţii din aur, iar pe margine, gravat în aur părea a fi blazonul vreunei familii de nobili. Capta lumina şi o răspândea în colţul întunecos al încăperii, în care şedeau ele.

— L-am adus cu mine din sat, îi răspunse ea, nedumerită. Este pieptănul meu, care-mi poartă noroc. Îl am de când eram mică.

— Lasă-mă să-l văd şi eu, îi ceru Haru.

Îl luă şi-l întoarse pe o faţă şi pe alta. Sachi o privea cu coada ochiului, întrebătoare. Haru se holba la ea, ca şi cum ar fi căutat ceva pe chipul ei. Surâsul însorit care, de obicei, îi lumina faţa îi dispăruse fără urmă. Atunci clipi şi păru să se dezmeticească. Sachi îi smulse pieptănul din mână. Şi-l îndesă la loc sub brâu.

— Este un pieptăn foarte frumos, constată Haru, scuturându-şi capul, de parcă ar fi încercat să-şi alunge din minte o amintire personală. O piesă foarte fin lucrată. Nu ştiam că au aşa ceva la ţară.

IV

Cu mult înainte de căderea serii, Sachi se afla în sală, în spatele paravanelor din apartamentele personale ale prinţesei, aşteptând să primească instrucţiuni de la doamna Tsuguko. Prinţesa încă nu se afla acolo. Sachi nu-şi amintea să mai fi lipsit vreodată atâta timp. Ştia că prinţesa Kazu era stăpâna ei, iar Alteţa Sa alesese s-o dea în dar Înălţimii Sale. Sachi îşi dorea ca, prin faptele ei, să-i alunge tristeţea, nu să i-o sporească.

— Se apropie ceasul!

O urmă pe doamna Tsuguko în camera principală pentru îmbrăcare. Opaiţe şi lumânări înalte luminau prin colţurile întunecoase, aruncând pâlpâiri de lumină peste păsările, arborii şi florile pictate meşteşugit pe paravanele de aur. Până şi cele mai umile obiecte, oglinzile rotunde pe suporturile lor, cuierele, trusele de machiaj cu periile, pieptenii, pensetele şi borcănaşele de farduri, aşezate în rânduri ordonate pe podea, în faţa lor, lighenele rotunde şi ibricele cu ciocuri lungi,

erau aurite şi marcate cu blazonul imperial. Chimonouri brodate cu flori de vară atârnau pe umeraşe.

Sachi îngenunche. Servitoarea din camera pentru îmbrăcare deschise micul vas din fier ce conţinea amestecul de coajă de oţetar cu gust amar, *sake* şi pilitură de fier, folosit la înnegrirea dinţilor prinţesei. Izul amărui umplu aerul. Cu foarte mare grijă, slujnica începu să coloreze dinţii lui Sachi, care urmărea în oglindă cum dinţii albi pe care-i ştia din copilărie, la fel de strălucitori ca cei ai unui animal sălbatic, dispăreau. Când surâse, zări gura cavernoasă a unei femei în toată puterea cuvântului, una care se culcase cu un bărbat.

Femeia rase sprâncenele lui Sachi, smulgându-i cu penseta şi ultimul firicel rămas. Îi masă faţa cu ceară, apoi întinse un fard alb şi o dădu cu pudră. După aceea, îşi înmuie degetele mari în praf de cărbune şi apăsă cu grijă, exact cu un deget deasupra locului în care se aflaseră sprâncenele lui Sachi. Două ovale de negreală, ca vârfurile antenelor unei molii, îi apărură pe frunte. Servitoarea îi conturâ ochii cu negru, îi fardă obrajii şi îi pictă o micuţă petală cu roşu de şofran pe buze, prefăcându-i gura într-un mic boboc de trandafir, încă nedeschis.

Din oglindă, o mască albă, fără cusur, o privea în ochi. Sachi devenise o păpuşă, asemenea celor aşezate pe policioară, de Ziua Fetiţelor. Alte slujnice, îngenunchind în jurul ei, îi despărţiră părul în mai multe cărări, trăgând de el şi descurcându-l, până când i se răsfiră pe podea, ca un evantai. Îi unseră cu uleiuri parfumate fiecare şuviţă, apoi i le strânseră în sus şi în spate, scoţându-i feţişoara la vedere. Pletele îi curgeau acum pe spate, într-o coadă de cal, prinse în funde, la fel de negre şi lucioase precum lemnul lăcuit de abanos. Sachi rămase nemişcată în picioare, în vreme ce servitoarele o înfăşurau într-un chimono din mătase albă, ca un chimono de nuntă, sau ca un giulgiu.

Umbre se perindau pe la colţurile cufundate în beznă ale culoarului de afară. Era pentru prima oară când Sachi părăsea apartamentele prinţesei, după venirea nopţii. Femeile ce se aliniau pe coridor se uitau la ea curioase, şuşotind, când trecea pe lângă ele. Sfeşnicele purtate de slujitori aruncau raze jucăuşe de lumină, iar lampioanele ce ardeau de-a lungul coridorului trosneau. Fumul îi înţepa nările. Umbre dansau de-a lungul pereţilor de lemn. Podelele lustruite scârţâiau sub paşii vătuiţi.

Când ajunseră în Coridorul Clopoţeilor de Sus, doamna Tsuguko îngenunche în faţa uşii de la intrarea în apartamentele shogunului. Îşi plecă fruntea la pământ şi anunţă:

— V-o aduc pe smerita doamnă din camera de alături. Vă cer îndurare. Fă tot ce poţi, copilă, îi şopti ea lui Sachi.

Sub veşmântul ei, fata simţi cum un strop de sudoare i se furişa din subsuoară, scurgându-i-se pe coaste. Se rugă în tăcere ca fragilul voal de mătase să nu se fi pătat ori şifonat. Se simţea îngrozitor de singură. Totul părea să fie pedeapsa unei crime cumplite pe care o săvârşise.

Se trezi într-o anticameră luminată de lampioane şi de uriaşe lumânări fumegânde, înfipte în candelabre înalte din aur. Mai-marea peste cele şapte bătrâne, doamna Nakaoka, subţire şi elegantă sub peruca ei neagră, lucitoare, se afla acolo, în genunchi. Slujitorii ei se roiau plini de respect în jurul său.

— Vino aici, copilă! i se adresă ea, nu fără bunătate.

În lumina slabă, carnea ei gălbejită şi obrajii scofâlciţi îi dădeau un aer nepământean, ca al unei măşti de diavol. Ca-ntr-un vis, Sachi înremeni în picioare, în vreme ce slujitoarele îi scoteau hainele.

— Depărtează picioarele, îi porunci doamna Nakaoka plină de vioiciune, arătându-i cu un gest salteaua desfăcută în faţa ei.

Sachi se întinse, simţindu-se mică şi vulnerabilă. Bătrâna se aplecă peste ea, trăgând şi pipăind. Examinarea părea să nu mai ia sfârşit. Într-un târziu, îşi împinse adânc un deget noduros în ea. Sachi îşi ridică ochii în tavan, studiind împletitura complicată din ramuri de bambus.

Cuvintele lui Haru îi răsunau în urechi ca un ecou. Trebuia, cumva, să-şi păstreze demnitatea. Nu avea voie să arate ce simţea, indiferent cât de mari îi erau durerea şi umilinţa. Sachi se concentră asupra unei amintiri mai vesele, în vreme ce viaţa ei de odinioară i se perinda prin minte. Se gândi la casa mare de lemn, cu acoperiş din ţiglă, la zbârâitul greierilor şi la undele răcoroase ale râului Kiso. Încercă să-şi mai aducă aminte de fetiţa care locuise în satul pierdut în munţi, dar nu-i mai rămăsese decât o urmă de amintire. Pe atunci ducea o viaţă lipsită de griji. Acum era schimbată. Nu se mai putea întoarce. Doamna Nakaoka încuviinţă, cu un semn din cap:

— Bine, grăi ea.

Sachi îngenunche, iar femeile îi desfăcură părul. Doamna Nakaoka il despărți șuviță cu șuviță, ca și cum ar fi căutat ceva ascuns acolo.

— Bine, repetă ea.

Goală, Sachi fu condusă într-o cameră pentru îmbrăcare. Slujnicele forfoteau în jurul ei. Legându-i părul la spate, i-l prinseră cu un pieptăn și o ajutară să îmbrace un strai larg, de noapte, dintr-un damasc alb, fin. Doamna Nakaoka îi porunci să îngenuncheze în fața ei.

— Este prima oară pentru tine, copilă, prin urmare am să-ți explic care-ți sunt îndatoririle. Ascultă-mă cu cea mai mare atenție. Doamna Chiyo și una dintre preotese vor supraveghea totul îndeaproape. Eu însămi, împreună cu doamna Tsuguko vom aștepta într-o cameră de alături. Toate vom veghea și nu vom închide un ochi toată noaptea. Este responsabilitatea noastră să ascultăm fiecare cuvințel ce va fi schimbat între tine și Înălțimea Sa. Dimineața, îmi vei raporta toată conversația. Ține bine minte tot ce vă veți spune. Doamna Chiyo și doamna preoteasă vor raporta și ele. Toate cele trei relatări trebuie să se potrivească. Ferește-te să ceri vreo favoare de la Înălțimea Sa. Și nu uita să dormi numai cu fața la Înălțimea Sa.

V

În timp ce era anunțată ora prin patru lovituri de tobă, clopoțeii de pe Coridorul Clopoțeilor de Sus scoaseră un clinchet abia perceptibil. Se auziră pași pe coridor, însoțiți de hohotul unui râs de băiețandru. Ușa se deschise, iar în cameră se răspândi un parfum de mosc. Doamnele se prosternară.

Timpul părea să stea pe loc. Sachi își ținu fața la podea. Straie înmiresmate trecură pe lângă ea. Auzi clipocitul *sake*-ului curgând, clinchetul adânc al bolurilor, sunet de voci și de râsete. Mirosul dulce al fumului de tutun se îmbina cu mireasma parfumului și cu sunetul micilor pipe care se aprindeau, erau pufăite și apoi curățate cu mici ciocănituri.

— Vino, doamna mea!

Cameristele o conduseră în dormitorul shogunului. Abia dacă observă splendidul mobilier, așternuturile somptuoase, strălucirile

roşii şi aurii, luciul cuverturii de mătase albă. La un braţ depărtare, la dreapta baldachinului unde i se aşternuse patul shogunului, se afla o saltea mai mică, mai subţire, cu o pernă lăcuită, cu truse de farduri şi un chimono de zi alături. Acolo urma ea să doarmă odată ce-şi îndeplinea obligaţiile. Puţin mai departe se aflau încă două saltele, una de fiecare latură. Salteaua de lângă patul shogunului era pentru doamna Chiyo, cealaltă, de lângă a ei, era pentru preoteasă.

Sachi îngenunche, cu ochii în pământ. Slujnicele se foiau în jurul shogunului. Auzi clinchete înfundate pe măsură ce-i aşezau săbiile cu mare grijă în panoplia de la capul patului şi foşnetul mătăsurilor, pe când îi scoteau lui hainele şi îl ajutau să-şi pună roba de noapte.

Într-un târziu, el se întinse. La cap avea o pernă căptuşită din lemn, îmbrăcată în mătase, cu ciucuri roşii. Încă neîndrăznind să-şi ridice ochii la shogun, Sachi îşi strânse roba în jurul trupului şi îşi luă locul, lângă el. Salteaua era atât de moale şi de adâncă, încât parcă plutea. Femeile stinseră lămpile, lăsând doar una aprinsă. Auzi foşnetul mătăsurilor, pe când doamna Chiyo şi preoteasa îşi ocupau poziţiile lângă ei.

Stătea întinsă în întuneric, cu ochii închişi, strângând pleoapele, abia îndrăznind să respire. Simţea căldura din trupul shogunului ca un tăciune aprins, lângă ea. Mirosul sudorii lui amestecat cu cel al parfumului era atât de puternic, încât simţi că se sufocă. Atunci, o mână se întinse şi îi desfăcu roba de noapte.

— Frumoasă! murmură o voce de băieţandru.

O vreme fu tăcere. Ochii lui îi cercetau trupul. Pe urmă o mână moale, ca de femeie, o mângâie pe pântec. Ea tremură la atingerea lui. Uşoară ca un fulg, mâna îi dezmierdă pieptul, se roti în jurul unui sân, cuprinzându-i-l o clipă în palmă.

— Frumoasă! şopti iar acelaşi glas.

Cu blândeţe îi frecă un sfârc cu degetele, apoi îşi trecu mâna printre sânii ei până la buric, foarte încet, ca şi cum ar fi cercetat-o. Apoi îi desfăcu picioarele. Îi simţi mâna caldă în timp ce-i mângâie o coapsă, apoi pe cealaltă. Simţea prin tot corpul furnicături ciudate. Însă îi era prea frică să le dea atenţie. Se temea de ce i s-ar fi putut întâmpla mai apoi. Indiferent ce-i făcea el, ştia că trebuia să îndure.

Simţi că o împinge blând, dar ferm. Ascultătoare, se lăsă întoarsă pe burtă. Tremura de frica ce-i alunga toate celelalte gânduri din

minte. Mâna îi desfăcu larg picioarele. Sosise clipa: un trup greu se urcă pe ea. Strivită sub el, alunecând sub transpirația lui, se simți ca ruptă în două.

Sub puterea șocului și a durerii, Sachi scoase un strigăt. Mișcările de du-te-vino păreau să nu mai contenească. Cu fața lipită de pernă, se întrebă cât timp mai avea de răbdat. Atunci însă se petrecu ceva ciudat. O senzație necunoscută începu să i se răspândească în tot trupul. Mai întâi îi gâdilă burta, apoi i se urcă pe șira spinării. Avea impresia că membrele i se preschimbaseră în apă. Senzația i se urcă în gât. Nu era deloc neplăcută. De fapt, era o încântare.

După aceea, totul dispăru. Uită de durere și de spaimă. Cufundându-se în acea senzație, pierdută în mireasma lui, lăsă să-i scape un geamăt de pe buze. Shogunul mormăi și se lăsă greu peste ea.

Pentru o vreme rămaseră în tăcere. Venindu-și în fire, Sachi se simți cuprinsă de un mare val de ușurare. Se terminase, scăpase cu viață. Însă ea nu făcuse nimic, habar n-avusese ce trebuia să facă. Dacă-l dezgustase, iar el nu mai dorea ca ea să-i fie concubină?

El se întinse. Un clopoțel sună.

— Ei! țipă el.

O servitoare năvăli în cameră, lăsându-se în genunchi. Îi aprinse o pipă cu gâtul lung, i-o dădu și se strecură afară.

Sachi se întoarse și-l privi pe furiș. În lumina pâlpâitoare a lămpii, pieptul lui neted avea albeața cuiva care nu trebuise niciodată să lucreze câmpul, sau chiar să se plimbe în soare, trăind toată viața lui deplin protejat de stihii.

Pe măsură ce-și furișa privirea în sus, deslușI o bărbie mică, apoi o gură delicată, conturându-se ca un arc curbat la colțuri. Pe urmă venea nasul, cu vârful ușor în sus, în mijlocul unei fețe ovale, apoi o pereche de ochi căprui sub sprâncenele subțiri. Albeața pielii lui se continua până-n creștetul capului ras în felul samurailor. Moțul pieptănat cu grijă se ciufulise, iar șuvițe lucioase de păr îi atârnau pe față.

Nu semăna cu nici un bărbat pe care-l văzuse ea. Într-adevăr, nu era un muritor de rând. Era un zeu. Acesta era shogunul, conducătorul întregului ținut de la soare-răsare. Mai era și primul bărbat pe care-i era dat să-l vadă, de când intrase în palatul femeilor. În fața ochilor ei orbiți, părea că întruchipează toate nobilele calități pe care și

le putea imagina ea. Şi acum era întins lângă ea, cu roba lui de mătase desfăcută, răsfirată neglijent pe pat.

Se uita la ea lung, cu o mină serioasă. Părea să-i studieze fiecare rotunjime a chipului. Îşi trecu degetele peste obrazul şi bărbia ei, în jurul cefei ei.

— *O-yuri-no-kata*... rosti el, ca şi cum ar fi silabisit.

Avea un glas cristalin şi subţire.

— Doamnă Yuri? trase el din lulea, pe care, apoi, o scutură, mai adăugă o priză de tutun, luă cleştii cu care culese o bucată de tăciune şi trase iar în piept. Vrei să fim prieteni? O întrebă pe un ton aproape tânguios.

Sachi gemu, tulburată şi înfricoşată de faptul că acest om de seamă i se adresa atât de firesc. Putea simţi încordarea urechilor treze de lângă ei, străduindu-se să le audă fiecare cuvinţel. Să îndrăznească ea, se întrebă, să-i răspundă? Trase adânc aer în piept.

— Înălţimea Voastră? şopti ea.

— Spune-mi Kiku, o îndemnă el. Aşa-mi zic femeile mele. Kiku-chiyo este numele la care răspundeam când eram mic.

Ştiu că trebuie să se supună, chiar dacă porunca lui încălca toate regulile de protocol.

— Înălţimea... vreau să zic, Kiku-*sama*, şopti ea nervoasă, bâlbâindu-se.

Se auzi un foşnet slab din umbră.

— Trebuie să ştii... doamnele...

Ea gesticulă neajutorată spre paturile de lângă ei.

— Nu-ţi face griji în privinţa lor, o linişti el, cu un zâmbet până la urechi. Toate zidurile şi ferestrele au ochi şi urechi. N-am să zic nimic care să-ţi facă ţie rău. Prima oară când te-am văzut erai în grădini, adăugă el şăgalnic. N-ai ştiut, nu-i aşa? Alergai de colo-colo, râzând, lovind cu picioruşele florile de cireş căzute la pământ, cu pletele în vânt. Erai aşa de dulce, ca o fetiţă!

Lui Sachi îi ardeau obrajii. Nu îndrăzni să spună nimic. El se uită la ea şi izbucni în hohote. Nu era un râs artificial, de politeţe, ca al doamnelor de la Curte când se simţeau jenate, ci unul deschis, sincer, vesel.

— N-am mai întâlnit pe nimeni ca tine, continuă el, redevenind serios. Erai ca o căprioară, liberă şi graţioasă. Ai o faţă perfectă. Pielea-ţi

este atât de albă, de netedă, de înrourată! Ca a unei flori de lotus! Şi buzele tale, îşi trecu el degetele peste ele. Iar ochii îţi sunt verzi, de un verde adânc, ca al unei păduri de pini din munţi. Femeile mele sunt toate alese pentru frumuseţea lor, dar nici una nu-ţi seamănă, în afară, firește, de prinţesa Kazu, stăpâna ta. Sunteţi două scoici ce se potrivesc. Mi-a vorbit despre tine. Din clipa-n care te-am văzut, te-am tot pândit. Sunt convins că destinele ni se întrepătrund.

Sachi rămase întinsă, în tăcere. Încercă să nu-şi ridice ochii la el, din când în când, însă nu se putea abţine să nu arunce câte o privire sfioasă chipului său.

El făcu o pauză, ca să-şi umple pipa, şi continuă, ca şi cum ar fi gândit cu voce tare:

— Pe lumea asta totul se află în mâinile zeilor şi în puterea karmei. Nici unul dintre noi nu-şi alege destinul. Eu sunt prizonier, la fel ca tine. Am fost menit să fiu shogun. Înaintaşii mei, seniorul Ieyoshi, seniorul Iesada, şi-au dus viaţa aici, la palat, lângă pajii şi concubinele lor. Au cântat la instrumente şi au scris versuri, au plecat să vâneze căprioare şi să prindă şoimi. Am crezut că şi traiul meu va decurge în acelaşi fel. Dar s-a dovedit a fi cu totul altfel. Eu am ieşit afară din castel. Am luat Drumul Mării de Est. Am văzut cincizeci şi trei de privelişti renumite. Am fost în capitală şi am dus tratative cu Fiul Cerului, şi nu doar o dată. Mi-am văzut şi poporul, miile de supuşi. Nu mai văzusem pe nimeni ca ei. Nu sunt ca samuraii, nu-şi ascund sentimentele. Poţi să-ţi dai seama ce viaţă duc după feţele lor. Tu eşti la fel. Aduci lumina soarelui în acest spaţiu întunecos.

— Înălţimea Voastră! făcu Sachi, oripilată.

Un bărbat nu trebuia să-şi pună sufletul pe tavă în faţa unei fete fără valoare cum era ea. Iar acesta nu era un bărbat oarecare, era shogunul. Faptul că arăta interes pentru netrebnicii înşiruiţi la marginea drumului putea fi o dovadă de slăbiciune în ochii celor care-l ascultau din umbră. Iar s-o compare pe ea cu acei mojici ar fi putut trece drept o critică la adresa celor care se străduiau s-o cizeleze. Imperturbabil, el continuă:

— Acum responsabilităţile mele sunt încă şi mai mari. Trebuie să mă arăt un adevărat conducător de generali care-i trece pe barbari prin tăişul săbiei sale, nu numai să port un titlu. Mâine voi pleca la Osaka, în fruntea trupelor mele, ca să înăbuş răscoala din Choshu.

Ultimele cuvinte le rosti cu un mormăit, strâmbându-şi gura într-o încruntare de samurai, ca şi cum ar fi încercat să vadă cum arăta acea grimasă pe chipul său. Pe urmă, izbucni într-un hohot de râs dezarmant:

— Hai să ne bucurăm de ultima mea noapte la palat, o îndemnă el. Am atâtea să-ţi zic. Când am să mă întorc, ne vom cunoaşte unul pe altul cum se cuvine. Acum... lasă-mă să te privesc mai bine.

Îi ridică pletele, trecându-şi şuviţele ei netede printre degete. Apoi îi zvârli cât colo roba de noapte. Ea închise ochii, simţindu-i atingerea mâinii pe pântece. Simţea căldura pielii lui, îi respira mireasma. Cu blândeţe, el o mângâie, apoi începu să-şi coboare mâna tot mai mult.

— Aşa de gingaşă, aşa de delicată... Ca petalele unei flori! murmură el.

VI

În noaptea aceea se dezlănţuiră ploile, izbind ca o cavalcadă de copite în galop acoperişurile îmbrăcate în ţiglă. Dimineaţa, stropii de ploaie scânteiau pe fiecare frunză, petală şi fir de iarbă din grădini. În adâncurile palatului, shogunul şi concubina lui simţeau cum piere umezeala din aerul proaspăt.

Slujnicele care veniră să-i trezească din somn găsiră neatinsă mica saltea de lângă patul mai larg al shogunului, care plecase, strecurându-se afară înainte de răsăritul soarelui. Numai parfumul îi mai zăbovea în urmă.

Cele patru femei care veghează asupra lui Sachi în cursul nopţii, venerabila doamnă Nakaoka, doamna Tsuguko, doamna Chiyo şi preoteasa rasă în cap, o aşteptau în anticameră. Îngenunche în faţa lor. Aerul de dimineaţă se revărsa înăuntru. Simţindu-se pironită de patru perechi de ochi, ca nişte ulii urmărind un biet şoarece de câmp, încercă să-şi îndrepte părul ciufulit şi să-şi refacă machiajul. Ştia că avea obligaţia să repete fiecare conversaţie dintre ea şi shogun, însă cuvintele Înălţimii Sale erau prea preţioase, şi dorea să le păstreze numai pentru ea, nu să le recite ca pe o lecţie învăţată pe dinafară. Îi aruncă o privire timidă doamnei Nakaoka. Spre surprinderea ei, bătrâna zâmbi.

— Bine, bine, draga mea, începu ea, înăbuşindu-şi un căscat. Te-ai descurcat foarte bine. Am auzit tot ce-am avut nevoie să auzim.

Un roi de servitoare îi refăcu lui Sachi coafura şi machiajul, o ajută să-şi îmbrace chimonoul de zi, după care o conduse înapoi, pe coridoare, până la apartamentele prinţesei. Ea umbla ca prin vis, fără să observe încotro o duceau. Totul se schimbase. Se deşteptase într-o lume nouă, însă nu pricepea deocamdată ce putea să însemne, ori ce avea să se aleagă de ea.

Doamna Tsuguko o introduse la prinţesa Kazu, care se găsea la masa ei de scris. Îşi lăsă pensula jos.

— Trebuie să fiţi obosită, rosti ea, folosind expresiile oficiale în care o stăpână mulţumea unei servitoare. M-aţi slujit frumos.

Era prima oară când i se adresa lui Sachi direct. Tânăra îi aruncă o privire furişă. Preţ de o clipă, ochii li se întâlniră. Prinţesa Kazu îi dărui un surâs uşor întristat.

— Mi-aţi făcut un mare serviciu, îi zise ea. Trebuie să ne rugăm zeilor ca dumneavoastră să-mi aduceţi un fiu pe lume. Doamna Tsuguko va avea grijă să fiţi răsplătită cum se cuvine.

Îşi reluă lucrul la masa de scris, iar Sachi i se înclină în tăcere, după care se retrase. Înţelegea prea târziu că ascultând poruncile prinţesei punea la încercare afecţiunea acesteia pentru ea, însă nu avusese de ales. N-ar fi avut cum să facă altfel.

Încă mai cugeta la cuvintele prinţesei, când sosi emisarul shogunului, însoţit de un alai de servitoare încărcate cu daruri. Shogunul trimisese o trusă de chimonouri pentru prinţesă, minunat lăcuit în negru şi auriu, cu un desen de irişi şi vârtejuri de ape. Mai era şi o trusă de cosmetice pentru doamna Tsuguko, piepteni şi evantaie pentru celelalte doamne de companie. Lui Sachi îi dăruia o amuletă într-un săculeţ de mătase.

Prinţesa îi acceptă darurile cu graţie şi le puse deoparte. Apoi luă o pensulă şi cu mâna ei graţioasă scrijeli un bilet pe un sul de hârtie. După ce solul plecă, doamna Tsuguko se aplecă înainte:

— Stăpână, se apropie ceasul...

— Astăzi nu mă simt prea bine. I-am trimis vorbă Înălţimii Sale că nu voi fi în stare să-l petrec la plecare. N-are nici un rost să le deranjez pe doamnele mele.

Faţa îi era ca o mască. Lui Sachi i se păru mai greu ca niciodată să păstreze aparenţa de calm. Era aşa de nedrept! Tocmai când inima i se deşteptase şi ea, shogunul pleca. Pe urmă, mai era şi prinţesa, iubita ei stăpână. De ce-şi nesocotea propriul soţ, refuzând să-şi ia rămas-bun de la el, când le părăsea, poate, pentru mai multe luni? Sachi nutrise speranţa că, fiind una dintre doamnele prinţesei, avea să l vadă o ultimă oară.

Încet-încet, deschise săculeţul amuletei. Era frumos, din mătase albă, cu un şnur tot de mătase. Sperase ca el să-i compună un poem în cinstea nopţii petrecute împreună. Însă talismanul era mai preţios – o amuletă care să-i garanteze că rămăsese grea cu un fiu. Şi-o ascunse în brâu, alături de pumnal.

Nu îndrăzni să se facă de ruşine, plângând în public. Nepăsându-i de ce gândeau altele despre ea, fugi în grădini, unde alergă în neştire, mânjindu-şi cu noroi sandalele din lemn. Fugi, până când pavilioanele palatului se văzură în depărtare ca nişte căsuţe de păpuşi. Pe urmă, îşi întoarse faţa la cer şi îşi lăsă lacrimile să se amestece cu stropii de ploaie. Taki o prinse din urmă, gâfâind. Deschise o umbrelă şi o ţinu deasupra capului ei, plină de solicitudine.

— Nu-ţi face griji, o consolă ea, iar Sachi îşi găsi alinarea în chiţăitul ei familiar. O să se întoarcă repede.

3
Doamna din camera de alături

I

În străfundurile palatului femeilor, Sachi asculta strigăte și comenzi răstite ce răsunau printre pereți, ecouri venite de undeva, foarte departe de castel. Bubuituri de rău augur zguduiau ferestrele și ușile, făcându-le să zdrăngăne în ramele lor. Încercă să-și închipuie ce însemnau acele pocnete și trosnete și scârțâitul marilor porți care se deschideau și se închideau. Sunetul tunurilor masive, poate, scoase afară. Se auzeau tropotul pașilor în fugă, ecoul armelor de foc din depărtare. Desluși bubuitul tobelor de război, tânguirea melancolică a concilor, bufnetul copitelor, nechezatul cailor. Apoi ajunse până la urechile ei tunetul miilor de pași tropăind în depărtare, stingându-se încet în zare, până când nu se mai auzi decât un murmur. Rămase cu urechile ciulite, până ce orice zgomot încetă.

Tăcerea se așternu ca un giulgiu peste castel. Shogunul plecase, împreună cu jumătate din curtea și sfetnicii săi, cu cea mai mare parte a regimentelor încartiruite acolo.

În apartamentele prințesei, femeile sporovăiau în surdină, prefăcându-se că nu s-a schimbat nimic. Însăși prințesa rămase ascunsă în spatele paravanelor ei incrustate cu aur. Altădată, Sachi i-ar fi stat alături. Astăzi însă, prințesa nu o mai chemă. În tăcere, tânăra se duse să le ajute pe Taki și pe alte servitoare care-și făceau de lucru periind și pieptănând părul lung până la pământ al doamnelor de companie. Taki îi zâmbi:

— Doamna Oyuri este onorabila doamnă din camera de alături, îi șopti ea. Nu mai este servitoare. Vino și așază-te aici.

Astfel, Sachi îngenunche, în vreme ce slujnicele îi masau umerii. Îi reîmprospătară vopseaua de pe dinți și îi îngrijiră unghiuțele tran-

dafirii. După aceea, îi pieptănară şi îi unseră cu ulei lungile plete mătăsoase, ridicându-i-le şuviţă cu şuviţă, fluturând un beţigaş parfumat sub ele ca să le înmiresmeze. Îi machiară faţa şi o ajutară să îmbrace un chimono subţire, din voal de mătase, de un alb pur cu fuste roşii deasupra.

Doamna din camera de alături! Cu numai o zi în urmă, n-ar fi îndrăznit nici măcar să spere că-şi va înălţa vreodată ochii la o persoană atât de sus-pusă ca shogunul. Acum depăşise clipa de care se temuse atât de tare. Nici nu-i venea a crede că se petrecuse aievea. Pe când slujnicele se foiau în jur, ea rămase aşezată, visând cu ochii deschişi. Încercă să refacă din amintire surâsul Înălţimii Sale Kiku-*sama*, ochii lui scânteietori, pielea lui albă, mâinile sale. Dar deja chipul lui i se ştergea din minte. Cu cât se străduia mai mult să şi-l păstreze viu în amintire, cu atât parcă-i scăpa printre degete.

Toată ziulica doamnele castelului se agitară. La prânz, cele şapte bătrâne se înfiinţară învolburate, în foşnetul mătăsurilor, şi se făcură nevăzute în sala de audienţe a prinţesei. Parfumurile grele ale robelor lor rămaseră în urmă, înmiresmând aerul. Din micile lor pipe cu gâtul lung ieşeau norişorii de fum. Umbrele se lungiră, iar zăpuşeala deveni mai suportabilă în momentul în care se ivi doamna Tsuguko. Doamnele de companie o împresurară. I se adresă direct lui Sachi:

— De-acum vei dormi cu mine în cameră, o anunţă cu cel mai impozant ton de care era în stare, nu cu slugile. Bineînţeles, dacă vei avea un copil, vei primi o cameră proprie, cu un personal de patru cameriste şi trei servitoare care să te ajute la îmbrăcat. Ţi se va oferi un stipendiu în orez şi monede de aur, suficient pentru a-ţi hrăni şi plăti slujitoarele. Vei mai primi o alocaţie pentru îmbrăcăminte şi rezerve de gaz lampant, aluat din boabe de soia, sare şi lemne de foc, ca să-ţi încălzeşti apa de la baie. Dacă ai să rămâi grea, familiei tale i se vor acorda onoruri. Tatăl tău va fi promovat şi i se va oferi o leafă frumuşică. Voi avea grijă personal să primeşti toate aprobările. Şi Înălţimea Sa te va proteja şi va veghea ca familia ta să fie cinstită cum se cuvine.

După masa de seară, în vreme ce slujnicele strângeau tăvile, măturând prin camere şi pregătind paturile pentru culcare, Sachi se aşeză şi începu o scrisoare către mama şi tatăl ei. De când venise la palat, nu găsise nici un pic de timp să le scrie. Nici ei nu-i trimiseseră vreun

rând. Tatăl ei, din câte știa, se mândrea cu faptul că știe să scrie. La urma urmei, era căpetenia satului. Și, deși mama ei nu știa alfabetul, putea oricând apela la el sau la preotul satului, scribul local, când avea nevoie să scrie ceva. Poate că s-au crezut de-acum prea neînsemnați, de când fiica lor devenise o mare doamnă, sau poate habar n-aveau ce se alesese de ea.

Sachi alese o pensulă și o coală goală din scoarță de dud, se așeză cu o lumânare lângă cotul ei și începu să scrie în cuvinte cât mai simple putea, formând cu grijă literele în scrisul ei copilăresc de mână.

„*Salutări*, începu ea. *Nădăjduiesc că aveți mare grijă de sănătatea voastră pe vremea asta umedă. Aici, în grădinile palatului, irișii sunt în plină floare. Eu sunt bine. Am muncit din greu, mi-am urmat studiile. Fac tot ce-mi stă în putință să nu vă fac de rușine. Nu vă faceți griji în privința mea. Au mare grijă de mine aici. De curând am fost promovată. Acum sunt slujitoare de rang mijlociu.*"

Când îi zbură gândul la acoperișurile din țiglă ale satului, la răsăritul soarelui peste creasta munților, i se umplură ochii de lacrimi ce i se prelinseră pe obrajii fardați. Nu mai putu scrie nimic altceva. Încheie cu urările convenționale, apoi îi dădu scrisoarea lui Taki. Aceasta din urmă ceruse deja ca ea să fie slujnica ei personală, doamna de companie oficială a noii concubine.

Sachi reîncepu să lucreze la broderia ei, însă gândurile o purtau departe. În mintea ei se învârteau la nesfârșit întâmplările de peste noapte. Încerca să-și amintească de cuvintele shogunului, de gesturile și atingerea lui. Taki ședea lângă ea într-o tăcere complice, făcându-și de lucru cu acul. După o vreme, își întoarse fețișoara cu bărbie ascuțită spre Sachi, se uită la ea cu ochii ei mari și o întrebă în cea mai suavă și mai slabă dintre șoapte:

— A fost groaznic? A durut? Este... frumos?

Sachi aruncă o privire în jur. Doamnele de companie sporovăiau cu voce tare, lucrând la broderiile lor. Făceau tot ce puteau să se țină la distanță, însă din când în când una sau alta dintre ele arunca câte o ocheadă spre ea. Știa că și ele ardeau de curiozitate. Se gândi la shogun, la mâinile lui albe și moi dezmierdându-i trupul. Preț de o clipă, o fărâmă din senzațiile pe care i le trezise el îi făcu stomacul să palpite. Fu cuprinsă de fericire la amintirea nopții de dinainte și la gândul că acest tânăr, cel mai puternic bărbat din țară, o purta în

inima lui. Apoi își aduse aminte că el plecase, iar ea nu știa pentru câtă vreme. O copleși tristețea.

Întâlni ochii lui Taki. Îi dărui un surâs tremurător. Taki îi întoarse zâmbetul. Înțelese tot ce-ar fi dorit Sachi să-i spună.

Slujnicele îi mutară lucrurile în camera doamnei Tsuguko și întinseră două rânduri de așternuturi sub baldachin. În comparație cu încăperea înghesuită unde dormise înainte, camera părea înfricoșător de spațioasă, plină de umbre la pândă și colțuri cufundate într-un întuneric adânc. Sachi se întinse pe salteaua ei simțindu-se măruntă și singură, ascultând respirația regulată a doamnei Tsuguko și fâșâitul lui Taki și al altor servitoare, care se foiau în somn.

Atunci simți o ușoară bătaie pe plapumă. Era Taki. Se furișă în liniște sub cuvertură și se cuibări lângă ea. Cele două fete adormiră una în brațele albe și subțiri ale celeilalte.

A doua zi a avut loc ceremonia de numire oficială. După aceea doamna Tsuguko îi zâmbi lui Sachi și îi zise:

— Vino! Trebuie să mergem în vizitele oficiale.

Sachi se înclină în tăcere. Nu se gândea decât la noaptea cu shogunul. Însă își dădea seama că noua ei viață, ca doamnă din camera de alături, abia acum începea.

— Mai întâi, îi vom face o vizită de curtoazie Celei Retrase, o informă doamna Tsuguko. Nu uita că ieri a fost ieri, iar azi este azi. Nu mai e nevoie să te temi.

De această dată, Sachi se afla în fruntea alaiului care fosni cu pași lenți de-a lungul coridoarelor bântuite de umbre, însoțită de un roi de servitoare. Ploaia răpăia pe acoperișul din țiglă al pasarelei, pe când străbăteau o secțiune a palatului unde nu mai fusese niciodată. Arșița apăsătoare se mai potolise puțin și se putea din nou respira în voie. Mai multe coridoare duceau la apartamentele Celei Retrase, unde slujnicele fugeau din calea lor, deschizând un rând de uși după altul. În fiecare cameră o mulțime de doamne de companie îngenunchează, plecându-se cu grație. Mâinile îngrijite le erau lipite de *tatami*. Robele simple ale lui Sachi, în stil imperial, păreau sărăcăcioase în comparație cu straiele lor minunat vopsite și brodate.

Cât despre încăperi, nu mai văzuse nicăieri asemenea opulență. Sălile Celei Retrase o făceau pe prințesa Kazu să pară o cerșetoare.

Până şi rogojinile *tatami* cu tivurile lor din fir aurit erau mai fine şi mai moi decât cele din apartamentele prinţesei. Dulapurile şi rafturile ticsite de truse de scris, ustensile pentru ceremonia ceaiului, suporturi de oglindă şi truse de cosmetice din cel mai fin lemn lăcuit acopereau pereţii. Chimonouri brodate, printre ele găsindu-se şi cel purtat de Fuyu în ziua precedentă, atârnau pe umeraşele lor. Paravanele care despărţeau camerele erau zugrăvite cu peisaje şi păsări şi flori pe un fundal auriu, iar alcovurile erau garnisite cu aranjamente florale elegante, picturi şi mostre de caligrafie. Până şi mânerele, tecile halebardelor din mâinile gărzilor aveau ornamente din aur şi sidef.

Totul era puţin prea grandios, prea splendid. Până şi mireasma care îmbălsăma aerul era puţin prea grea.

Cea Retrasă le aştepta în ultima cameră, înconjurată de servitori. Fuyu se număra printre ei, îngenuncheată foarte aproape de marea doamnă. Sub sutană, Cea Retrasă purta un chimono din mătase deschisă, cu flori de glicină, cu totul nepotrivită pentru cineva care se călugărise. Chipul ei cu trăsături desăvârşite afişa cel mai inocent şi mai curtenitor dintre surâsuri, ca şi cum nimic pe lume nu i-ar fi putut oferi o plăcere mai mare decât vizita lui Sachi. Aceasta se plecă până la pământ, tremurând de încordare.

— Aşadar, iat-o pe noua concubină, grăi Cea Retrasă cu glasul ei profund, răsunător, înclinându-şi cu graţie capul. Bine ai venit, draga mea. Azi zeii îţi surâd. Ai intrat în graţiile fiului meu. Toate ne rugăm să-i dai un moştenitor.

Sachi crezuse că atotputernica Cea Retrasă avea s-o ignore şi să i se adreseze lui Tsuguko, ori să îi vorbească prin intermediul primei sale doamne de companie. Bineînţeles, nu se aşteptase să-i vorbească direct. Se prosternă în tăcere. Când îi zâmbea, Cea Retrasă era şi mai înspăimântătoare decât atunci când se încrunta. Avea o notă distinctă de răutate în ochii negri, impenetrabili.

— Dar mă tem, doamnă Tsuguko, că tânăra ta protejată nu se va simţi bine aici, continuă nonşalantă marea doamnă. Traiul nostru este destul de sărman. Ea-i obişnuită cu bogăţia mult mai mare din apartamentele Alteţei Sale Imperiale. Îmi pare rău că trebuie s-o privez de tot confortul de care se bucură acolo.

Cutremurată, Sachi înţelese unde bătea. În calitatea ei de concubină a shogunului, era acum nora oficială a Celei Retrase. Era şi aşa

o soartă amarnică să fii nora unei țărănci, nemaivorbind de ce însemna să ai o asemenea soacră. Nu numai atât, era o noră de un rang mult inferior celui al soției shogunului, prințesa Kazu. Chiar trebuia să trăiască în apartamentele Celei Retrase și să i se supună? Tremura de frică. Servitoarele chicotiră lingușitor. Printre râsetele înfundate, ea putu deslușI tonul de batjocură al vocii lui Fuyu. Cea Retrasă se juca cu ea, așa cum o pisică face cu un șoarece.

— Această ființă demnă de dispreț vă este foarte recunoscătoare pentru bunătatea pe care i-o arătați, recunoscându-i noul statut, răspunse doamna Tsuguko pe un ton sec, însă este, după cum bine știți, proprietatea Alteței Sale Imperiale. Nu voi abuza de mărinimia Domniei Voastre obligându-vă să o luați sub oblăduirea dumneavoastră. Recunoștința noastră pentru bunăvoința arătată este veșnică.

Sachi nu se liniști până când nu lăsară în urmă și ultima cameră din apartamentele Celei Retrase, închinându-se adânc la fiecare pas.

— Apartamentele doamnei Tensho-in sunt minunate, nu-i așa? remarcă doamna Tsuguko, încrețindu-și buza aristocratică, îndată ce se găsiră iar pe coridor, la adăpost. Aproape din cale-afară de luxoase, s-ar putea spune. Când Alteța Sa Imperială a venit ca mireasă a Înălțimii Sale, doamna Tensho-in a refuzat să se mute în aripa văduvelor. A insistat să rămână în apartamentele destinate consoartei Înălțimii Sale. Datorită mașinațiilor ei, Alteța Sa a fost găzduită în aripa servitorilor. Aripa servitorilor! Ce rușine! Îți poți închipui așa ceva? Iată de ce camerele noastre sunt umilitor de întunecoase și de înghesuite! Alteța Sa are două sute optzeci de doamne de companie. Fiecare dintre noi are personalul ei și toate trebuie să trăim într-un spațiu atât de restrâns. Acum poate ai să începi să înțelegi conflictul dintre doamna Tensho-in și Alteța Sa.

Sachi n-o mai auzise niciodată vorbind cu atâta mânie. Continuară să meargă în tăcere o vreme.

— Dacă vei rămâne grea, vei vedea că Cea Retrasă îți va arăta o cu totul altă față, o liniști doamna Tsuguko după un timp. Dar acum îi vom face o vizită văduvei Honju-in. O să vrea să-ți fie prietenă.

Apartamentele doamnei Honju-in se găseau în străfundurile palatului, unde rareori pătrundeau razele soarelui. Când ochii lui Sachi se obișnuiră cu întunericul, văzu că treceau printr-un labirint de încăperi mai somptuoase decât cele ale doamnei Tensho-in. Zeci de

doamne de companie îmbătrânite îngenuncheară, ieşindu-le în întâmpinare. Într-un târziu, ajunseră în ultima cameră, unde, în mijlocul unor splendori, o micuţă siluetă imperială şedea îngenunchează pe un jilţ, cu spatele drept şi cotul sprijinit de braţul lui. Chipul ei micuţ şi alb ieşea din cutele umbrite ale sutanei, luminat de pâlpâirea făcliei ce ardea lângă ea. Sachi nu mai văzuse nici o femeie atât de bătrână.

— Ce feţişoară frumuşică! hârâi doamna Honju-in, întinzând un degeţel ca să-l frece de obrazul lui Sachi. Pielea îi era la fel de subţire ca a unei aripi de molii, ca o membrană întinsă peste falangă. Ce uşurare pentru noi că nepotului meu i s-au aprins călcâiele după tine. Ce băiat năzuros! Noi, toate, tragem nădejde şi ne rugăm să îi porţi în pântece un fiu.

Când auzi de shogun Sachi îşi simţi faţa arzând ca focul, de parcă doamna Honju-in i-ar fi smuls un cumplit secret pe care-l tăinuia. Îngrozită, îşi ţinu capul plecat. De ce toate aceste mari doamne ţineau să i se adreseze direct, ba chiar s-o şi atingă? Dacă s-ar fi terminat odată cu politeţea şi ceremonialul! Bătrâna chicoti:

— Când am venit în palatul ăsta eram la fel de tânără ca tine, draga mea, continuă ea, iar glasul îi trosni ca frunzele toamnei sub tălpi. Ştii ce făceam? Ajutam în sala altarului şi la bucătării. Pe atunci eram frumoasă. La vremea aceea, domnul Ieyoshi, Toshi-*sama* cum îi ziceam eu, era moştenitorul tronului. Tatăl lui, domnul Ienari, mai era încă shogun, ce mai bărbat! Ştia cum se fac copiii. Cincizeci şi trei a avut. Stai să-mi amintesc: era prinţesa Toshi, cu mult înainte de a veni eu, apoi o fetiţă care n-a trăit decât trei zile...

Îi înşiră pe toţi cei cincizeci şi trei, unul după altul, numărându-i pe degete.

— Apoi a fost prinţesa Yasu. A fost ultima născută. Asta a fost când bătrânul avea aproape şaizeci de ani. Ce bărbat! Cu femei, cu alţi bărbaţi, ba până şi cu câini, din câte am auzit. Şi-a împrăştiat sămânţa pretutindeni. În orice caz, într-o zi domnul Ieyoshi m-a văzut. Bătrânul se aprinsese şi el după mine, însă l-a lăsat pe domnul Ieyoshi să mă aibă. Şi asta a fost. În următoarea clipă, eram concubină. La vremea aia erau o mulţime. Unele aveau copii, altele, nu. Dar majoritatea pruncilor mureau. Eram tânără şi zdravănă, ca tine. Mi s-a zis că eşti ţărancă, deci trebuie să fii mai sănătoasă decât am fost eu!

De pe buze îi scăpă un hohot hârâit, ca şi cum nişte burdufuri vechi s-ar fi deschis şi închis. Apoi îi aruncă o privire furişă lui Sachi cu ochii ei negri şi scânteietori. Sachi tresări când bătrâna îi apucă braţul cu o mână veştedă.

— Este foarte greu să fii concubină, draga mea, îi atrase ea atenţia. Uită-te la tine, eşti tânără, aşa de sclipitoare, cu ochii ăia frumoşi şi strălucitori. Ţine minte că eşti doar una dintr-o mie, dacă nu acum, atunci destul de curând. Nu eşti decât un pântece de închiriat. Să nu uiţi asta niciodată. Asta-i soarta femeii.

Sachi simţi cum un fior îi trecu prin şira spinării.

— N-ai să fii niciodată samurai, dar cel puţin poţi trăi ca unul. Trebuie să te obişnuieşti să-ţi ascunzi sentimentele, fericirea şi tristeţea, chiar şi faţă de tine însăţi. Învaţă să fii tare. Puţine femei din palat o să-şi poată închipui ce simţi. Dar eu voi şti. Vino să mă vezi când te vei simţi nefericită. Zeii mi-au surâs, continuă ea visătoare. Băiatul meu, primul meu născut, Masanosuke, a avut zile. Alţi copii mi-au murit, fiii altora au răposat, dar el a trăit. Era o dulceaţă de băiat, a fost ca un copilaş toată viaţa lui. Toată lumea murea întruna, mulţi au mai răposat! Apoi şi-a dat sufletul şi domnul Ieyoshi, iar Masa a ajuns shogun. Gândeşte-te! Băiatul meu, pruncul meu, să devină domnul Iesada, al treisprezecelea shogun! Apoi până şi drăguţul de Masa a murit. Cât am mai plâns! Este groaznic să iei parte la funeraliile propriului tău fiu. Am fost blagoslovită. Dar acum am obosit. S au petrecut prea multe lucruri groaznice. Acum las frâiele în mâinile norei mele. Ea conduce totul. Este tare. Poţi veni la mine dacă nu se poartă frumos cu tine. N-am uitat cum este să ai soacră.

— Doamna Honju-in mai este încă o forţă în palat, îi spuse doamna Tsuguko cu gravitate, când ieşiră iar, alunecând, pe coridor. Fericire de tine că o ai de partea ta! Dacă zeii sunt cu tine şi nu vei cădea la strâmb, vei duce o viaţă aidoma cu a doamnei Honju-in. A fi mama moştenitorului shogunului, iar mai târziu, a tânărului shogun, este cea mai puternică poziţie din palat. Voi avea grijă ca toată lumea să te ştie sub aripa ei protectoare. Trebuie să fii cu mare băgare de seamă. Vei stârni gelozia multora.

Mai urmau încă multe alte vizite. Foşnind solemn dintr-o cameră într-alta, doamna Tsuguko îi deschidea calea spre apartamentele văduvei Jitsusei-in, mama shogunului. Însă, în loc să fie încruntat,

chipul pământiu al Ciorii Bătrâne, încadrat de gluga sutanei sale negre, era numai zâmbet.

Pe urmă, mai vizitară oficial încă trei doamne, mai-marea peste bătrâne, doamna Nakaoka, doamna Chiyo și preoteasa, care o supravegheaseră pe Sachi în timpul nopții ei cu Înălțimea Sa. Îi mulțumiră fiecăreia pentru ajutorul acordat și pentru mărinimia lor, oferindu-le cadouri bogate. Mai trebuiră să le viziteze și pe celelalte șase bătrâne, pe preotese și pe toate doamnele destul de înalte în rang ca să se arate în prezența shogunului.

Ziua se apropia de sfârșit în clipa în care se întorceau ostenite în aripa prințesei. Ultimele vizite i se învălmășeau lui Sachi în minte: labirintul camerelor, ușile deschise brusc, plecăciunile, fețele surâzătoare, corurile vocilor care-i urau bun venit, schimburile de politeți. Sachi își simțea picioarele grele, ca și cum ar fi urcat munții. Văzuse unghere ale palatului neștiute până atunci. O durea fața de cât zâmbise.

— În următoarele zile vei vedea că va dori să se împrietenească cu tine cine cu gândul nu gândești, o atenționă doamna Tsuguko. Ferește-te de cei care-și ascund dușmănia în spatele măștii mărinimiei. Alteța Sa te-a protejat întotdeauna, însă acum, că-ți surâde norocul, nu mai are cum s-o facă. Dacă vrei să supraviețuiești, va trebui să înțelegi felul în care se lucrează în palatul femeilor. Este momentul să-ți începi adevărata educație.

Sachi spera ca prințesa s-o cheme la ea, când se întoarseră în apartamentele ei. Dar prințesa Kazu rămase ascunsă în spatele paravanelor ei. Poate că scria versuri sau doar se uita în gol, prin beznă, așa cum i se mai întâmpla uneori. Sachi se întreba ce gândea ea în acele clipe. Își dorea să-și fi trăit viața altfel decât a făcut-o? Renunțase la orice pentru a se mărita cu shogunul, iar acum el nici măcar nu mai era acolo, cu ea. Poate că, dacă Sachi i-ar aduce pe lume un fiu, ar fi mai fericită! Apoi își aminti ce-i spusese bătrâna doamnă Honju-in: „Nu ești decât un pântece de închiriat". Cuvintele o făcură să se cutremure.

II

În zorii zilei următoare fața rotundă și zâmbitoare a lui Haru se ivi la ușa camerelor prințesei:

— Felicitări, doamna mea, îi zise lui Sachi, cu o adâncă plecăciune. Cum te simți ca nouă concubină?

Se retraseră în obișnuitul lor colțișor, unde-și țineau lecțiile:

— Vai, soră mai mare, îi șopti Sachi, este așa de greu să păstrezi liniștea! Gândurile nu-mi mai aparțin. De când am petrecut acea noapte cu Înălțimea Sa, tot plutesc ca o bucățică de iarba-broaștelor. Număr zilele până la întoarcerea lui.

Haru își acoperi gura cu mâneca și râse până când ochii i se înroșiră atât de tare, încât dispărură în cutele obrajilor:

— Parcă ți-ar fi dat cineva praf de șopârlă uscată, remarcă ea. Ai mai auzit de așa ceva? Aleg două șopârle, le las să se împerecheze și, tocmai în clipa în care esențele lor yin și yang sunt pe cale să se reverse, le despart. Apoi le pun în cuptoare separate și le coc. Dorința lor este atât de puternică, încât fumul uneia caută fumul celeilalte, indiferent cât de departe sunt cuptoarele. Apoi le macină până când se fac pulbere. Se spune că asta nu dă niciodată greș.

— Bietele viețuitoare, zise Sachi, acoperindu-și gura cu mâinile, neputându-se abține să nu chicotească.

Era o ușurare să fie iarăși ea însăși, chiar dacă numai pentru o clipă. Doamnele de companie și slujnicele lor care umpleau încăperea, flecărind și brodând, își dădeau coate și râdeau pe înfundate.

— În satul meu exista un bătrân care cocea vipere în același scop, scânci Sachi, ștergându-se la ochi cu mâneca. Îi ziceam bunicul-viperă. Parcă-l văd și acum. Oamenii ziceau că, dacă vreo femeie ciugulea o bucățică din fiertură, nici un bărbat nu mai era în siguranță!

— Toate poveștile astea sunt bune și frumoase, reluă Haru cu seriozitate. Dar nu uita ce sens au toate aceste sentimente, nici unul, exact la fel dacă cineva ți-ar fi dat praf de șopârlă sau viperă uscată. O să-ți treacă destul de curând. De-acum ești concubina numărul unu și soția numărul doi a Înălțimii Sale. Te-ai legat de Înălțimea Sa prin credință și obligație. Asta-i important. Te poți bucura de sentimentele astea prostești cât vrei, dar nu te lăsa condusă de ele. Nu le lăsa să-ți guverneze viața.

Povața lui Haru era întotdeauna înțeleaptă. Sachi însă nu se putu abține să nu se întrebe cum de putea să știe profesoara ei, de vreme ce n-avusese nici măcar o legătură cu un bărbat? Cel mai nimerit era să schimbe subiectul. De altfel, Sachi se mai gândea și la altceva:

— Soră mai mare, începu ea, să zicem că nu port în pântece nici un copil. Ce se întâmplă atunci?

— Ne vom ruga și vom aduce ofrande, o învăță Haru. Nimic altceva nu ne mai rămâne de făcut. Zeii vor hotărî. Ai grijă, adăugă ea. Sunt femei aici care ar dori să cazi la pat bolnavă.

— Soră mai mare, sunt atâtea pe care nu le știu încă, se rugă Sachi de ea. De...?

Se opri. Până și ea-și dădea seama că nu era bine să întrebe de ce i-ar dori cineva răul. Trebuia să aibă răbdare, să aștepte și să observe.

— Ai grijă să nu rămâi niciodată singură, o sfătui Haru, încruntându-se și luându-și o mină foarte serioasă. Nici măcar o clipă. Trebuie mereu să fii înconjurată de femeile tale. Nu te atinge niciodată de bucate până când n-au fost gustate de altcineva și stai departe de puțuri și de locuri la înălțime. Prea multe concubine își pierd viața. Noi ținem la tine și te vom ajuta, dar mai există și altele, pe care le roade gelozia.

Sachi se uită lung la ea cu neîncredere. N-o mai văzuse nicicând pe Haru atât de serioasă. Cuvintele ei îi dădură un fior pe șira spinării, însă era prea devreme pentru ea să-și facă griji în privința ei însăși. În minte n-o frământa decât un singur gând, la shogunul atât de tânăr și de blând.

— Multe lucruri groaznice s-au petrecut aici, de la venirea barbarilor și chiar de mai înainte, continuă Haru cu gravitate. Oamenii din afara palatului nu știu nimic despre ce se petrece înăuntrul lui. Am să-ți spun o poveste. S-a întâmplat chiar la începutul domniei sărmanului senior Iesada. Trebuie să fie vreo zece sau unsprezece ani de atunci.

Sachi se aplecă înainte cu bărbia în palme, rezemându-și coatele de măsuța joasă dintre ele, străduindu-se din greu să și-l alunge pe shogun din minte.

— A fost în anul în care a răposat seniorul Ieyoshi, glăsui Haru. A avut douăzeci și șapte de copii, dar numai un fiu a avut zile. Acela a fost seniorul Iesada, fiul doamnei Honju-in, bătrâna aia dulce pe care ai vizitat-o ieri. Nu era așa de dulce pe atunci, poți fi sigură. Cât despre el, era... Cum să-ți zic?

Se uită prin jur la doamnele de companie ale prinţesei. Toate îşi luceau de lucru cu broderiile lor, ciripind cu accentele lor ascuţite de Kyoto. Se apropie puţin mai mult de Sachi şi îşi coborî vocea:

— Era... cum să-ţi spun? Mă rog, nu-l interesau femeile, probabil nici bărbaţii. Era ca un băieţel. Primele lui două neveste şi-au dat duhul înainte să devină el shogun. Prima a fost doamna Nobuko, fiica unui nobil de la Curte, din Kyoto. Avea douăzeci şi cinci de ani când a fost răpusă de vărsat. Mi-o amintesc bine. Eram mică atunci când a murit. Tocmai sosisem la palat. Era o doamnă tare frumoasă şi bătea frumos la tobă cu mâinile. El obişnuia să se aşeze şi să asculte în timp ce exersa. Poate că el chiar a ţinut la ea, deşi toată lumea ştia că n-aveau să aibă vreun copil. Cea de-a doua soţie a sosit în anul următor. Era una dintre fiicele ministrului din stânga din Palatul Imperial de la Kyoto. Era o pitică zbârcită. Când s-a dat jos din palanchinul imperial, nu-l întrecea în înălţime. Avea un picior mai scurt decât celălalt. Şontâcăia pe coridoare. Pe la spate ziceam toate că sărise în palanchinul cu nestemate. Nici că i-a păsat lui Iesada. A continuat cu jocurile lui şi ei nu i-a dat nici o atenţie. A rezistat un an, apoi s-a dus şi ea. Lumea începuse să-şi facă griji că tânărul era blestemat. „Dacă vrei să mori, mărită-te cu Iesada!", iată ce se spunea. Şi tot nu se născuse un moştenitor, ceea ce nu conta atâta timp cât tatăl lui, seniorul Ieyoshi, mai era încă shogun. Dar apoi Înălţimea Sa îşi dădu duhul. A fost dureros de subit şi de ciudat, un lucru groaznic. N-a murit de moarte bună. Toate ne-am dat seama.

Se opri preţ de o clipă, pe urmă se frecă la ochi cu mâneca şi continuă:

— Aşadar seniorul Iesada a devenit shogun. Rămăsese fără neveste, fără concubine, fără copii. Când a venit la palatul femeilor, s-a dus în vizită la mama sa, doamna Honju-in. Era un băieţel bolnăvicios. Nu mai era băiat, era bărbat, trebuie să fi avut treizeci de ani pe atunci, însă tot mai arăta a copil. Tot timpul era bolnav. Avea o faţă palidă, ca o stafie înfometată, cu ochi mari, ce priveau în gol. Ce-i plăcea lui mai mult erau boabele de fasole prăjite, să le mestece în tigaie cu două beţe de bambus. Mai avea şi o armă de foc, dăruită de un negustător olandez. Îşi vâna cu ea curtenii. Râdea când îi vedea cum o iau la fugă. Sau doar şedea pe un scaun şi se holba în jur cu o privire goală. Aşa că, vezi tu, doamna Honju-in era cea mai puternică

persoană din palatul interior, ba chiar ai putea spune că avea cea mai mare putere în tot ţinutul. Ori de câte ori şambelanii veneau cu o nouă lege care trebuia semnată, Honju-in era cea care-l sfătuia pe Înălţimea Sa dacă să-şi pună sau nu sigiliul pe ea. Toată lumea o ridica în slăvi. În palat intrau nenumărate brocarturi din mătase, vaze, ceainice, obiecte de lemn lăcuit, prăjituri, tot soiul de odoare. Daruri pentru ea, daruri pentru doamnele ei... Ce viaţă a avut! Într-o zi, gărzile îşi făceau rondul de dimineaţă. În grajduri au văzut stropi de sânge scurgându-se într-unul dintre palanchine, din care atârnau un braţ şi un picior. Uşa fusese dată la o parte şi o femeie fusese vârâtă înăuntru, înfăşurată strâns într-o perdea. Când au desfăcut-o, era goală-puşcă şi moartă de-a binelea. Ne-am grăbit să ne uităm, după care am luat-o la goană ţipând. Toată lumea intrase în cea mai cumplită panică. S-a dovedit că era o oarecare doamnă Hitsu, una dintre persoanele de rang mai înalt de la aprovizionare. Firește, nu poţi cunoaşte chiar pe toată lumea într-un loc ca ăsta. Fusese înjunghiată. Toate ne-am gândit la un act de gelozie. Avusese legături cu mai multe dintre doamne. Una, o oarecare doamnă Shiga, era topită după ea, din câte se părea, aşadar bănuiala a căzut asupra ei. Dar după aceea s-a aflat că doamna Hitsu devenise o apropiată a seniorului Iesada. Avusese acces la bucătării şi obişnuia să-i aducă fasole coaptă şi să mai rămână în preajma lui, să stea împreună de vorbă, în timp ce el le mesteca. Exista un soi anume de peşte uscat care lui îi plăcea cu deosebire, iar ea i-l procura. Poate că-şi pusese în gând să-l seducă. Dacă ar fi ajuns mama copilului lui, ar fi înlăturat-o de la putere pe doamna Honju-in. Ea ar fi devenit puterea din spatele tronului. Nu s-au făcut nici un fel de investigaţii, bineînţeles. Nimeni n-a aflat cine a urât-o atât de tare pe doamna Hitsu încât s-o ucidă, din motive de gelozie sau pentru că a încercat să se ridice mai presus de propria condiţie. Nimeni n-a îndrăznit să sugereze că doamna Honju-in ar fi avut vreun amestec. Şi, chiar dacă a avut, era mult prea puternică pentru ca cineva să facă ceva în privinţa asta.

Sachi se cutremură de groază. Mâinile împreunate i se încleştară atât de tare, încât palmele i se încleiară de sudoare. Aruncă o privire în jur, la doamnele de companie, închipuindu-şi că le vedea schimbând priviri între ele, complotând împotriva ei. Ştia foarte bine că, dincolo de aparenta lui seninătate, palatul femeilor clocotea de rivalităţi

...dușmănii. Dar ea crezuse întotdeauna că asemenea conflicte n-aveau să afecteze niciodată o ființă atât de neînsemnată ca ea. Acum poziția ei se schimbase. Toată lumea se aștepta ca ea să ajungă mama moștenitorului shogunului. Trebuia, într-adevăr, să aibă foarte mare grijă.

Deodată, se gândi la Cea Retrasă. Trebuie să fi fost încă adolescentă, poate doar puțin mai mare decât era acum Sachi, când a intrat în palat ca cea de-a treia soție a seniorului Iesada. Și biruise. Îi supraviețuise și îi luase locul doamnei Honju-in. Dar, cu toate acestea, să împarți patul cu un asemenea stăpân... În lumea aceasta, nimeni nu-și putea alege calea în viață, iar femeile cu atât mai puțin, chiar și o persoană atât de strălucită, de mândră și de frumoasă ca Cea Retrasă. Și apoi, la urma urmei, să ajungi o văduvă, aruncată la marginea vieții, la numai douăzeci de ani! Sachi încercă să-și imagineze tristețea și dezamăgirea ascunse în spatele înfățișării ei oțelite. Era ceva la care nu s-ar fi gândit niciodată înainte. Însă acum, când amintirea Înălțimii Sale îi era încă atât de proaspătă în minte, lumea părea alta.

— Ce s-a ales de seniorul Ieyoshi? întrebă ea stânjenită. Dar de seniorul Iesada?

Haru se încruntă și scutură din cap:

— Îți spun altă dată, încheie ea pe un ton funest.

III

Sachi era atât de îngândurată, încât era convinsă că n-avea să fie în stare să se concentreze la lecții. Însă, în vreme ce copia poezii, încercând să-și facă pensula să danseze pe hârtie cu aceeași fluiditate și grație ca ale lui Haru, simți cum gândurile i se linișteau ca unda unui lac după ce trece adierea. Era mult în urma celorlalte tinere domnișoare, practic, în toate privințele, la caligrafie, la clasicii chinezi, la scrierea versurilor, ceremonia ceaiului, la ghicitul în aroma bețișoarelor parfumate și la multe alte arte curtenești în care femeile trebuiau să exceleze, dar era hotărâtă să le ajungă din urmă cât de repede putea.

După-amiază, se duse în sala de antrenamente. Slujnicele o urmară, cărându-i costumul. Taki îi ținea halebarda.

Mai multe tinere se aflau deja acolo, echipate în uniforma gărzilor palatului. Sachi se schimbă și ea în fuste drepte, negre, despicate, și

o jachetă din mătase țesută grosolan, cu blazonul familiei Tokugawa – trei frunze de nalbă – aplicat la spate. Țesătura îi zgâria pielea cu asprimea ei. Își puse o tichie neagră, pe care și-o legă strâns cu o fundă albă, înfășurată în jurul capului.

Era prima oară când se vedea cu celelalte de la promovarea ei. Ele căscară, curioase, ochii la ea. Mai erau încă niște copile, cu sprâncene negre și groase, cu dinți albi. Ea singură avea sprâncenele rase și dinții înnegriți ai unei femei mature. Își ținu chipul plecat. Obrajii îi ardeau de rușine, însă mai simțea și o tainică mândrie.

Colegele se strânseră în jurul ei, cu plecăciuni, ca s-o felicite. Fuyu se găsea printre ele, mai drăguță și mai impertinentă ca niciodată, cu un machiaj perfect, cu pletele strălucind de ulei. Chiar schiță un surâs de gheață în timp ce scuipă cuvântul: „Felicitări!"

Prima treabă era curățarea rogojinilor. În timp ce ucenicele zoreau încoace și încolo, trecând cârpe umezite peste *tatami*, Fuyu se împinse între Taki și Sachi, umăr la umăr cu cea din urmă.

— Mă rog, șuieră ea, ce mai surpriză! Presupun că Alteța Sa l-a obligat pe Înălțimea Sa s-o aleagă pe una dintre femeile ei. Singura care avea vârsta potrivită ai fost tu. Ce chin pentru Înălțimea Sa să atingă o creatură ca tine!

Sachi fu luată prin surprindere. Fuyu trebuie să fi uitat cu totul de sine, ca să-și dezvăluie sentimentele în felul acela atât de nepoliticos.

— Dacă ai nevoie de ceva, spune-mi, de orice, adăugă Fuyu, gâfâind, iar vocea îi răsună mai tare. Trebuie să ai probleme cu orezul alb. O să-ți fac rost de niște orz, sau de mei. Ori de vreun nutreț pentru animalele din grajduri. Acolo ar trebui să dormi. Te-ai simți ca acasă!

Sachi rămase tăcută. Poate că Fuyu spera s-o facă de râs, scoțând-o din minți. Însă n-avea să reușească.

Când pe rogojini nu mai rămase nici o pată, ucenicele îngenunchează la marginea sălii și își scoaseră halebardele din saci. Cu un efort, Sachi își concentră atenția asupra armei sale. Numai faptul c-o simțea în mână o liniștea. O scoase din teacă și îi studie lama. Era frumoasă, din cel mai fin oțel, curbată cu eleganță. Muchia convexă era atât de ascuțită, încât putea să taie un bărbat în două dintr-o singură mișcare. Mai avea un canal de-a lungul muchiei boante pentru a lăsa sângele să se scurgă în lături. La fel ca o sabie, era atât de puternică, încât putea străpunge o armură de două ori mai groasă decât

degetul unui bărbat şi atât de unduioasă, încât să nu se rupă în bucăţi. Fusese făurită de un fierar a cărui familie se specializaze de generaţii în această artă. Mânerul lung din lemn lăcuit era decorat cu un model floral. Avea încrustat în aur blazonul familiei Tokugawa. Cu muchia boantă întoarsă spre ea, Sachi presără pudră peste tăiş, îl curăţă şi îl unse. Îi şterse mânerul cu o cârpă, apoi o băgă la loc în teacă şi vârî arma înapoi în sac.

Pe urmă, apucă prăjina pentru antrenament de la marginea sălii. Când o ţinu dreaptă, era de două ori mai lungă decât ea. Era făcută din stejar alb. Era uşoară şi netedă, ascuţită la unul dintre capete.

— Daţi ce-i mai bun din voi, le îndemnă cu un strigăt profesoara, doamna Masa, o femeie vânoasă, cu părul cărunt. Era aproape la fel de înaltă şi de zveltă ca o halebardă, bucurându-se de reputaţia unei uimitoare spadasine. Trăim vremuri primejdioase. Acum, că Înălţimea Sa e plecat, trebuie să fim pregătite să ne apărăm castelul. Antrenaţi-vă din greu!

Ucenicele exersară diverse mişcări: de lovire, de şfichiuire, de străpungere, de parare, de blocare. După ce îşi puseră coifurile şi hainele de protecţie, începură să se lupte între ele. Sala era plină de zgomote asurzitoare.

Crescute în familii de samurai, colegele lui Sachi învăţaseră să mânuiască halebarda încă din fragedă pruncie, aşa încât erau pregătite să-şi apere vatra, când bărbaţii erau departe. În rândul samurailor, halebardele, *naginata*, „săbiile cu mânere lungi", făceau parte din zestrea mireselor. Erau lungi şi uşoare, îndeajuns de uşoare pentru a fi mânuite de o femeie şi îndeajuns de lungi pentru a-i permite să-l pocnească bine peste picioare pe eventualul atacator, înainte ca acesta să se poată apropia prea mult ca s-o înşface, ori s-o taie cu sabia lui. De mulţi ani, de douăsprezece generaţii de shoguni, de atâta amar de vreme, încât nimeni nu-şi mai putea aminti precis de când, Japonia trăia în pace. Dincolo de hoţii ori tâlharii puşi pe fugă la răstimpuri, femeile nu se aşteptau să fie nevoite să folosească o halebardă. Practica luptei cu halebarda devenise, în general, un soi de artă marţială, o disciplină a minţii şi a trupului.

Dar în palatul femeilor practicarea luptei cu halebarda era o treabă serioasă. Palatul era căminul shogunului, care se ducea în palatul exterior, când se adunau bărbaţii, ca să pună la cale afacerile de stat,

însă palatul femeilor era locul unde se destindea şi-şi petrecea nopţile. Bineînţeles că nu existau acolo bărbaţi care să stea de strajă. Toate femeile din palat erau obligate să mânuiască halebarda cu iscusinţă, aşa încât să-l poată apăra pe shogun, în cazul în care era atacat de vreun inamic. Toată lumea ştia că femeile din palatul shogunului erau luptătoare redutabile, iar ca să atingi o asemenea îndemânare trebuia să te supui unui antrenament strict şi unei practici zilnice.

Lui Sachi îi lipseau anii de antrenamente, însă astăzi se simţea invincibilă. Îşi simţea trupul uşor ca o flacără. Ţâşni înainte, cosindu-şi parcă rivala, apoi sări în lături, ca să nu fie atinsă de o perdea de lovituri fulgerătoare, ce căzură în gol. Îşi simţea prăjina uşoară ca fulgul în mână, îi simţea tremurul vârfului, în vreme ce săgeta aerul.

Dar, pe lângă Fuyu, era neîndemânatică. Fuyu era cea mai bună luptătoare din clasă. Ea şi prăjina ei păreau una, plutind cu graţie de la o mişcare rigidă la alta. Fura privirile.

Nu exersau de prea multă vreme, când Fuyu se desprinse de partenera ei de antrenament. Cu coada ochiului, Sachi o observă cum se îndrepta spre ea. Se opri hotărâtă în faţa ei şi se uită lung la ea, cu ochii mijiţi, ca două lănci. Părea că-şi ieşise din fire cu totul.

— Aşa o pielicică albă şi drăguţă! exclamă ea, rânjind, cu glas tremurător. Eşti aşa de ţanţoşă cu sprâncenele tale rase şi cu dinţii înnegriţi. Crezi că ne-ai dat gata, nu? Ştim ce eşti. Ei bine, ţăranco, ia hai să te vedem în luptă!

Buzele i se subţiară. Sachi îşi aduse aminte atât de avertismentele doamnei Tsuguko, cât şi de cele ale lui Haru. Ştia că Fuyu era o luptătoare mult mai bună decât ea. N-avea să vadă nici un strop de îndurare din partea ei. O aştepta o bătaie zdravănă, cu siguranţă, dar nimic n-o putea scuti să accepte provocarea lui Fuyu. Nimic nu putea fi mai rău decât să fie luată drept laşă. Îşi adună puterile, încercând să arate un dispreţ pe măsura celui al duşmancei sale. Se gândi la ochii cuminţi ai shogunului şi la mângâierea lui răcoroasă. Avea să le dovedească tuturor că era demnă să-i fie concubină.

Se înclină. Apoi se înfipse bine cu picioarele în pământ, larg desfăcute, ţinându-şi degajat prăjina cu ambele mâini, şi trase adânc aer în piept. „Concentrează-te! se îndemnă în sinea ei. Ţine-te bine!'

În clipa următoare, Fuyu se năpustea asupra ei, cu ochii strălucind de furie şi fruntea îmbrobonată de sudoare. Sachi scânci ca un şoarece

de câmp care vede un uliu plonjând din înaltul cerului, nemaifiind în stare să se miște ca să-i scape din gheare. Șfichiuind aerul cu prăjina ei și cu un țipăt ascuțit, din gât, Fuyu dădu s-o lovească peste piept.

Sachi simți vârtejul de aer, pe când prăjina se mlădia spre ea. Rămase locului, cu picioarele desfăcute și cu prăjina în poziție de apărare. Pară lovitura, deși forța ei o trimise la perete, împleticindu-se. Prăjina încă îi mai vibra în aer, când Fuyu se răsuci pe călcâie și îi trimise mai multe lovituri în piept, în cap, la fluierele picioarelor. Sachi sărea și dansa, blocându-i și parându-i asalturile. Era tot ce putea face, doar să-i respingă atacul. Încercă să dea și ea o lovitură, dar n-avea nici o șansă.

Atunci Fuyu se opri, gâfâind, doar atât cât să-i permită lui Sachi să-și recapete echilibrul. Când rivala ei se aruncă din nou spre ea, fu pregătită. Pară lovitura cu mânerul prăjinii, se răsuci pe vârfuri și lovi cu vârful ascuțit. Fuyu se trase înapoi, lovind-o peste piept și peste fluierele picioarelor, peste încheieturile mâinilor, încercând s-o facă să scape prăjina din mâini.

Sachi nu mai putea respira. Preț de o clipă, își pierdu concentrarea și lăsă garda jos. Primi peste coaste o izbitură năprasnică ce o trimise la perete, clătinându-se pe picioare. Fuyu o atacă, snopind-o cu prăjina ei într-o droaie de lovituri. Apoi se lăsă în genunchi și o împunse în stomac. Sachi se îndoi, gemând. Camera se învârtea cu ea. Sângele îi vuia în urechi. Fuyu se aplecă peste ea, cu fața roșie ca focul, cu prăjina ridicată în aer.

O imagine învie în mintea lui Sachi: chipul blând al shogunului și al pruncului care poate îi creștea în pântece. Deodată, atenția i se concentră la maximum. Gâfâind, își îndreptă spinarea. Cele două femei se urmăriră în cerc, nescăpându-se din ochi una pe cealaltă, amenințându-se cu vârfurile ascuțite ale prăjinilor. Sachi nu mai vedea altceva decât fața încărcată de ură a lui Fuyu și pereții sălii de antrenament, care se învârteau în jurul ei.

Atunci Fuyu făcu un pas înapoi. Își ridică prăjina, care se curbă prin aer și se prăvăli vibrând puternic. Sachi îi pară lovitura. Cele două prăjini se întâlniră în aer cu un pocnet zdravăn.

Sachi sări înapoi, se roti pe vârfuri și se avântă înainte, obligând-o pe Fuyu să se dea înapoi. Lovi cu un capăt al prăjinii, apoi cu celălalt, înainte ca adversara ei să aibă timp să-și recapete echilibrul. O expresie

de neîncredere trecu ca un fulger pe chipul lui Fuyu: Sachi o adusese în poziție defensivă. Concubina shogunului era ca aerul, ca flacăra. Prăjina parcă făcea parte din trupul ei. Dansa înainte și înapoi, punând greutate în fiecare lovitură, încercând să străpungă apărarea lui Fuyu.

Fața dușmancei era puhavă. Din privire i se citea că-i venea să plângă. Își pierdea concentrarea. În clipa aceea, Sachi își prăvăli prăjina pe brațul ei. Fuyu urlă de durere, cu fața schimonosită de furie. Sachi căzu în genunchi și se năpusti la picioarele adversarei.

Fuyu își reluă poziția de atac. Obrajii îi erau vineți. O lovi pe Sachi în stomac. Sachi încercă să pareze lovitura, dar simți cum prăjina îi zboară din mână. Pierzându-și echilibrul, se clătină pe picioare și căzu la podea. Înainte să se poată ridica, Fuyu îi cără o ploaie de lovituri, peste spinare, picioare și brațe. Atunci dușmanca ei își aruncă departe prăjina și sări peste ea, lovind-o cu pumnii.

Sachi se răsuci pe spate, se zbătu și lovi cu pumnii pe unde putu, însă dușmanca o țintuia zdravăn la pământ. Se dădură de-a berbeleacul, lovindu-se cu pumnii, cu picioarele, zgâriindu-se cu unghiile. Sachi simți mâinile celeilalte strângându-i-se în jurul gâtului. O apucă pe Fuyu de păr și o cuprinse un fior de triumf când reuși să-i smulgă un smoc. Fuyu scoase un țipăt ascuțit și își slăbi strânsoarea. Sachi se sculă în capul oaselor, se aruncă în față și se lăsă în genunchi peste cealaltă. Fuyu se zbătea urlând. Sachi îi înșfăcă brațul și i-l răsuci la spate până când Fuyu lovi dușumeaua cu mâna liberă, în semn de supunere.

În sala de antrenament nu se mai auzeau decât icnetele lor. O umbră alungită le acoperi. Doamna Masa se oprise în picioare, deasupra lor.

— Destul! răcni ea. Să nu vă mai prind în sala asta cu răfuieli personale. Încălcați prima regulă din codul samurailor. Antrenamentul se face cu smerenie, ați auzit?

Cu băgare de seamă, Sachi își scoase coiful. Era plină de vânătăi pe tot corpul, dar nici că-i păsa. Îi aruncă lui Fuyu o privire triumfătoare. Dar știa de-acum că avea o dușmancă.

Tinerele se îngrămădiră la intrarea în sală, vârându-și picioarele în sandalele de lemn. Fuyu se uită urât la Sachi. Fața ei rotundă cu nasul cârn era mânjită de lacrimi, iar buzele îi erau strânse într-o grimasă

mohorâtă. Se aplecă. Ridică de jos o sanda plină de noroi uscat. Înainte ca cineva s-o poată opri, întinse brațul și o lovi cu ea pe Sachi drept în cap.

Clătinându-se în urma loviturii, aceasta își duse mâna la cap. Cu o încălțăminte murdară de glod. Era cea mai mare insultă. Durerea nu însemna nimic pentru ea, însă umilirea n-avea să rămână fără răspuns. În vremurile de odinioară, o femeie samurai, din câte știa, s ar fi sinucis în urma unui asemenea afront. Bineînțeles că ea n-avea să facă așa ceva. Nu era samurai și nici n-avea să fie vreodată. Avea să exerseze până când va reuși s-o bată cu ușurință pe Fuyu de fiecare dată când se vor mai încăiera. Și, într-o bună zi, avea să-i plătească cu vârf și îndesat.

— La urma urmei, o consolă Taki cu o șoaptă în care se citea triumful, încolăcindu-și brațul subțire în jurul mijlocelului ei, Înălțimea Sa te-a ales pe tine, nu pe Fuyu!

IV

La câteva zile după plecarea shogunului, sosiră scrisori pentru prințesa Kazu, pentru Cioara Bătrână, mama lui, și pentru Cea Retrasă, mama lui vitregă. Sachi primi și ea una. O luă în camera pe care o împărțea cu doamna Tsuguko și o ținu în mână multă vreme, după care, încet, desfăcu sulul. Era scrisă pe hârtie din lemn de dud, ușor parfumată. Caligrafia, din câte vedea, era rafinată, blândă, însă înfocată, la fel ca Înălțimea Sa. Și-l închipui așezat în palanchinul său, ori la o măsuță într-unul dintre popasurile lui, înmuindu-și pensula în cerneală, apoi coborând-o pe hârtie ca pescărușul în zbor deasupra apei mării plină de pești. Dacă majoritatea femeilor din clasa samurailor erau învățate doar cu silabarul *hiragana*, creșterea aleasă pe care o primea în palatul femeilor îi permitea să înceapă și învățarea caracterelor chinezești *kanji*, specifice literaturii clasice. Nu învățase încă destul de bine pentru a descifra chiar fiecare cuvânt din scrisoarea shogunului, dar pricepu că îi descria călătoriile sale. Încheia cu un poem în care se referea la nu-știu-ce flori frumoase văzuse el și care, din câte scria, îi treziseră dorul după chipul ei frumos.

Problema era că trebuia să-i răspundă. Sachi se pricepea de-ajuns cât să discearnă un scris rafinat. Însă scrisul ei de mână era așa de copilăros, încât cu siguranță avea să-i facă shogunului o impresie urâtă, iar versurile ei erau încă rudimentare.

Mai primi și o scrisoare de la mama ei. Preotul satului i-o scrisese cu o caligrafie rotundă și simplă. Pe când desfăcea sulul, pe Sachi o cuprinse un copleșitor dor de casă:

„Suntem așa de bucuroși să primim vești de la tine și îți purtăm recunoștință pentru că ne ești o fiică atât de devotată, îi scria Otama. *Nu mai știam ce s-a ales de tine. Nu îndrăzneam să-ți scriem la castel. Eram siguri că, dacă locuiești acolo, o să-ți fie rușine cu noi. Te rugăm, ai grijă de sănătatea ta pe această vreme atât de umedă. Ne bucurăm să aflăm că ai mult de lucru. Te rugăm să nu devii o povară pentru bunii oameni care te-au adoptat. Ne mândrim cu tine, acum, că ai devenit o slujitoare de rang mijlociu. După cum bine știi, pe drum e mare neorânduială, dar nu-ți face griji în privința noastră. Suntem toți bine sănătoși."*

Neorânduială pe drum? Sachi nu mai auzise până acum de așa ceva. Chiar și atunci când fusese foamete și țăranii se răsculaseră, drumul era întotdeauna curat și în ordine. De acest lucru se îngrijea tatăl ei. Era ciudat și neliniștitor. Însă avea lucruri mai urgente la care trebuia să se gândească. Sachi citi mai departe:

„Micuța Omasa, pe care odinioară o cărai în spinare, s-a îmbolnăvit de stomac, pe când avea trei anișori, și s-a prăpădit. Avem acum altă fiică, se numește Ofuki. Până acum, cu voia zeilor, este sănătoasă. Micul tău frățior, Chobei, a împlinit nouă ani. S-a făcut vânjos. Învață bine și își ajută tatăl la han. Îți mai amintești de micuța Mitsu, cea urâtă, de la hanul de peste drum? S-a măritat cu vărul ei de pe celălalt versant al dealului. I-a murit primul copil, dar are acum unul sănătos."

Sachi tăcu o vreme. În mintea ei se reîntorcea în vârful dealului, cu sora ei mai mică în spinare, împreună cu prietenul și cu frățiorul ei, într-o rece zi de toamnă, cu nori brăzdând cerul senin. Revăzu în gând șirul de hamali ieșind din codri în celălalt capăt al văii, mici ca insectele, revărsându-se într-un nesfârșit furnicar. Atâtea lucruri se schimbaseră de atunci! Se gândi la sora ei și lacrimi îi curseră pe obraji.

Dar mai era cineva acolo. Oare ce mai făcea Genzaburo, căpetenia copiilor, cu picioarele lui bronzate și crăcănate, cu râsul lui nechezat și năzdrăvăniile lui? Îi fusese ca un frate mai mare, tovarăș de joacă.

Îşi aduse aminte de nebuniile în care-i ademenea pe ceilalţi prichindei, de incursiunile lor în pădure, unde se căţărau în copaci şi vânau vieţuri, de plimbările secrete până la râu ca să înoate. Ce se alesese de el?

Măcină puţină cerneală şi începu să compună un răspuns. Vremea, scrise ea, se făcea frumoasă. Veniseră ploile în sfârşit, iar umiditatea se rarefiase. Hortensiile din grădinile palatului erau în plină floare. Mai întrebă de bunica ei, de hangiul de peste drum şi de femeile care obişnuiau să se adune la fântână. Apoi adăugă: „Şi, apropo, ce mai fac hangiul de alături şi familia lui?" Îşi făcu scrisoarea sul, o sigilă şi o dădu uneia dintre slujitoarele ei.

După aceea, se aşeză să se gândească la un poem pe care avea să-l trimită Înălţimii Sale.

Sachi trebuia să înveţe cum să se comporte ca o mare doamnă, găsindu-şi un locşor în ierarhia palatului şi descoperind cum se cuvenea să-i trateze pe cei de rang inferior. Până de curând se aflase pe o treaptă aproape la fel de joasă ca şi ei. Acum se aştepta de la ea să-i trateze ca şi cum ei nici n-ar fi existat.

Exasperată, doamna Tsuguko îi atrăgea atenţia:

— Când te adresezi lepădăturilor, nu le zici: „Mă scuzaţi!" Ţipă la ele: „Voi! Veniţi încoace!" Nu le rogi să facă ceva pentru tine, le poruncești. Alea nu-s oameni. Nu contează.

De dimineaţă până seara, Sachi învăţa pe rupte, în vreme ce Taki învăţa pe dinafară programul pe zile al shogunului, până în cele mai mici detalii: unde urma să-şi ia prânzul în cutare zi, unde avea să se odihnească şi unde avea să facă un popas pentru a admira o priveliște renumită sau a se închina la un sanctuar însemnat.

În fiecare dimineaţă, când se scula Sachi, Taki o anunţa:

— Înălţimea Sa se află de-acum pe drum.

Când tobele băteau solemne ora, ea grăia:

— Al patrulea ceas. Va ajunge la Chigasaki, unde va lua masa de prânz!

Sau:

— Al şaselea ceas. Va poposi la marele han din Mishima, unde va mânca ţipari la cină.

Apoi surâdea şi se uita la Sachi, ca să verifice dacă o impresiona cum se cuvine întinderea cunoştinţelor sale. Stăpâna ei îi întorcea

zâmbetul. Era plăcut să știe că în acest imens palat, plin de femei șușotind și țesându-și intrigile în spatele ei, exista cineva în care putea să aibă deplină încredere. Asta îi alunga singurătatea.

Numele locurilor prin care trecea shogunul aveau pentru ea prea puțină importanță. Știa doar atât: cu fiecare zi ce trecea, el mărea distanța dintre ei. Aceasta era cea de-a treia călătorie a lui spre vest în mai puțin de doi ani. Înainte, fusese prea micuță ca să aibă habar de existența shogunului și de activitățile lui. Acum, că-i era concubină, aștepta cu nerăbdare să-i sosească noi rapoarte. Solii galopau înainte și înapoi, purtând depeșe către autoritățile guvernamentale din palatul exterior, iar de acolo veștile se infiltrau rapid în palatul femeilor.

Dar călătoria lui părea bizar de șovăitoare. Cu alte ocazii, shogunul ajungea în capitală, în Kyoto, la câteva săptămâni după ce pleca din Edo. De această dată, același drum urma să-l facă într-o lună, cu nenumărate opriri pentru odihnă și vizitarea împrejurimilor de pe traseu. Lui Sachi i se părea o manieră stranie de a se duce la război.

Într-adevăr, era greu să ți-l închipui prinzându-se în luptă. Sachi și-l putea imagina ieșind din palanchinul lui ca să contemple o priveliște, compunând un poem, glumind cu curtenii lui ori cinând în vreun han de la țară, precum cel al tatălui ei. Putea chiar să și-l închipuie călare, arătând splendid în armură, cu coif pe cap și chipul ascuns de o mască cu o mustață fioroasă, așa cum mai văzuse ea la samuraii care treceau prin sat. Cu siguranță că a lui ar fi mult mai frumoasă și mai înfricoșătoare decât a lor. Dar să-și conducă trupele într-o bătălie? Nici pe departe nu-și putea imagina așa ceva.

În dimineața următoare, Sachi se trezi cu o durere surdă, parcă o sabie îi pătrundea încet în măruntaie.

— Taki, Taki! o strigă ea în șoaptă pe slujitoarea ei, scuturând-o până când o trezi.

— Ce-i? o întrebă prietena ei, speriată.

— Nu știu ce mă fac. A început sângerarea de fiecare lună.

— Deci n-ai rămas grea, trase Taki concluzia.

Sachi începu să scâncească, ștergându-se la ochi cu mânecile. Înșelase așteptările shogunului, ale prințesei, nu reușise să ofere familiei Tokugawa un moștenitor. Se gândi la încăierarea pe care o avusese cu Fuyu și se întrebă dacă nu cumva lovitura primită în abdomen i-a dăunat. Nu mai știuse vreodată cum era să ai dușmani.

Închisă în camera ei, își petrecu singură zilele următoare, numai cu Taki și cu celelalte slujitoare ale ei, care să-i țină de urât. Uneori se plimba încoace și încolo, alteori se juca cu broderia ei, fără să se poată gândi la nimic altceva decât la eșecul ei de a duce la îndeplinire această obligație, mult prea importantă. Nici nu îndrăznea să se uite la amuleta dăruită ei de către shogun, care ar fi trebuit să garanteze că va rămâne însărcinată. O ascunse în fundul unui sertar.

— N-are nici un rost să te necăjești atâta, o consolă Taki a doua zi. Nu-i nimic de făcut. Încă ești concubina Înălțimii Sale și sunteți amândoi încă foarte tineri. Destinele noastre se află în mâinile zeilor. Se vor ivi multe alte ocazii după întoarcerea lui.

Sachi dădu din cap. Începu să simtă o stranie ușurare, de unde până atunci fusese încercată de un sentiment nemaipomenit de apăsător. Dar acum știa pe ce poziție se afla. Se uită la ea în oglindă. Își văzu fața licărind palidă. Își privi îndelung contururile netede, ochii verzi, alungiți spre tâmple, buzele mici, trandafirii. Era tot ce-avea pe lumea aceasta. Chipul acela o adusese în palat și în patul shogunului. Cum a fost posibil ca tocmai ea, o biată țărăncuță, să se fi născut cu un asemenea chip? De parcă însăși prințesa s-ar fi ascuns acolo, în apele oglinzii, o versiune a ei mai copilăroasă, mai lipsită de griji, însă.

Surâse propriei sale reflexii în oglindă. Avea să învețe tot ce trebuia ca să-l facă fericit pe Înălțimea Sa: să cânte, să execute elegantele dansuri de curte, să cânte la *koto* și la *shamisen*[1], să scrie frumos și să compună versuri iscusite, să aibă la degetul mic nenumăratele varietăți de ceremonie a ceaiului, să joace jocurile știute de femeile sofisticate, cum ar fi cel al ghicitului în aroma bețișoarelor parfumate și cel al potrivirii scoicilor. Avea să fie o concubină desăvârșită.

Când se hotărî să iasă din recluziunea ei, ploile încetară, iar vara își intră în drepturi. În apartamentele prințesei, doamnele de companie se tolăneau, făcându-și vânt alene cu evantaiele, prea istovite ca să mai brodeze. În timpul zilei, nu se auzeau nici măcar gâzele ori păsările. În faptul serii, țânțarii bâzâiau înnebunitor în razele amurgului. Greierii țârâiau, iar brotacii din iazurile de la palat orăcăiau și fornăiau ca un grajd plin de cai bătrâni.

1 Instrument cu coarde tradițional. (N. tr.)

Nu la multă vreme după reîntoarcerea lui Sachi în mijlocul lor, doamna Tsuguko intră solemnă în dormitorul pe care-l împărțeau:

— Alteța Sa îți cere s-o asiști, îi aduse ea la cunoștință, cu un zâmbet.

Trecuseră multe zile de când Sachi n-o mai văzuse pe prințesa Kazu. Plină de bucurie, o urmă pe doamna Tsuguko prin apartamentele prințesei. Sfioasă, alunecă prosternată până la marginea paravanelor și se uită pe furiș prin jur. Pereții capitonați în aur ai camerei din fund sclipeau în lumina lampioanelor și a lumânărilor.

Prințesa Kazu ședea îngenuncheată la o măsuță joasă de scris, cu pensula suspendată deasupra unui sul de hârtie. Pletele îi curgeau râu pe spate într-o cascadă de un negru lucitor, unduind în jurul ei pe dușumea. Slăbise și pălise. Dincolo de fardul alb, pielea feței era străvezie. Chipul ei prelung, melancolic, nasul acvilin și gurița ca un boboc de trandafir păreau să întrupeze tot ce putea fi mai nobil. În ochii lui Sachi, paloarea pielii îi dădea un aer și mai regal, ca și cum ar fi trăit, într-adevăr, deasupra norilor.

Când se uită la Sachi fața i se lumină. Îi vorbi încetișor doamnei Tsuguko.

— Alteța Sa se bucură să te vadă, îi transmise tinerei bătrâna aristocrată. Îi pare rău să afle că n-ai rămas grea, însă te imploră să nu te amărăști. Înălțimea Sa îi scrie deseori Alteței Sale de considerația lui pentru tine. De-acum sunteți surori. Și-ar dori să o asiști în mod regulat, ca altădată.

Încântată și recunoscătoare, plină de dragostea și de venerația pe care întotdeauna le nutrise față de prințesă, Sachi își reluă locul lângă ea. Ridică un evantai și începu să-i facă vânt. Măcar această parte din viața ei se reîntorcea la normal.

Dar de ce se ferise prințesa, când ținuse atât de mult la ea? Sachi așteptă până când se găsi singură cu Taki pe un coridor, departe de cele mai ascuțite urechi. Atunci, în cea mai ușoară dintre șoapte, o întrebă pe ea.

— Dacă ar fi fost o persoană oarecare, și nu Alteța Sa Imperială, m-aș întreba dacă n-a fost geloasă, îi răspunse hotărâtă Taki.

— N-ai voie să spui asemenea lucruri! îi atrase atenția Sachi, îngrozită de gândul că prințesa ar fi putut avea și sentimente mai puțin nobile.

— Dacă ai fi rămas însărcinată, i-ai fi luat-o înainte, ceea ce ți-ar fi conferit putere la palat. Acum toată lumea poate răsufla ușurată, măcar până la întoarcerea Înălțimii Sale.

— Nu-i de nasul nostru să speculăm asupra simțămintelor Alteței Sale, o avertiză Sachi severă. Dar poate că... și se opri să arunce iute un ochi prin jur, ca să verifice că nu trăgea nimeni cu urechea la discuția lor. Poate că s-a întristat pentru că nu și-a luat rămas-bun de la Înălțimea Sa. Poate că vederea mea i-ar fi adus aminte.

— Nu crezi că uneori se mai satură și ea de trăit deasupra norilor? Poate-și dorește și ea să alerge, să țopăie și să râdă, la fel ca tine. Poate că vederea ta o face să simtă mai abitir viața cenușie pe care o duce. Probabil că din cauza asta n-a vrut să te mai vadă.

Sachi o luă pe Taki de mâna-i subțire. Cele două fete își încleștară degetele.

— Este un lucru teribil ce-ai spus, constată ea, zâmbindu-i cu căldură. Alteța Sa nu este ca noi. În orice caz, mă străduiesc să-mi cizelez comportamentul. De-acum sunt matură.

Însă în sinea ei se întreba dacă Taki n-avea cumva dreptate.

— N-am putut să nu observ, continuă ea în surdină, că Cea Retrasă și doamna Honju-in erau înconjurate de doamnele lor. Nu stăteau ascunse, după paravane.

— Sigur că nu, se grăbi Taki să-i întărească spusele, cu nerăbdare. Sunt mari doamne, dar nu sunt os de rege. Prințesa are sânge imperial. Așa se fac lucrurile la Kyoto. Numai cele de rang foarte înalt se pot înfățișa dinaintea ei, sau cele pe care ea le are la inimă. Cum ești tu. Eu n-o s-o pot vedea niciodată la față.

— Nu mi-ar plăcea să fiu atât de nobilă, îi șopti Sachi. Mă bucur că te am ca prietenă.

Câteva zile mai târziu veni o altă scrisoare din satul lui Sachi, mult mai lungă decât cealaltă. Toată lumea din familie era bine, îi scria Otama:

„Tuturor ne este foarte dor de tine, dar ne bucurăm de faptul că ai ajuns o doamnă așa de aleasă. Îți mulțumim că-ți mai amintești de noi. Aici trăim vremuri grele, adăuga ea. *Auzim tot felul de vorbe despre haosul din capitală. Luptele n-au ajuns încă până la noi, însă supravegherea drumului nu mai este la fel de riguroasă ca altădată. S-au întâmplat multe despre care nu pot să-ți scriu. Îți l mai amintești pe*

Genzaburo, mezinul de la hanul de vizavi? S-a făcut un flăcău zdravăn. Tac-su-şi punea mari speranţe în el. Dar, când au trecut pe aici forţele rebelilor din Mito, toate trăncănelile alea despre politică i-au sucit minţile. I-a zis lui tac-su c-a auzit el că până şi ţăranii se pot alătura miliţiilor. I-a cerut voie să se ducă să-şi apere domnul şi stăpânul. Tac-su a zis că nu. Atunci, într-o bună zi, s-a făcut nevăzut. Măcar a fugit el, nu fratele lui mai mare, Ichiro. Cel puţin Ichiro este un fiu ascultător. Mai este încă aici, având grijă de familia lui."

Cuvintele i se învălmăşiră în cap. Aşadar, Genzaburo s-a dus să lupte. Sachi nici măcar nu îndrăzni să se întrebe ce s-a ales de el. Şi toate discuţiile astea despre lupte...

Când abia venise la palat, îşi aminti ea, auzise un bizar vaiet nepământean. Fusese un zgomot fără nimic omenesc în el, aşa că îl pusese pe seama stafiei unei concubine moarte demult. Taki îi povestise că fusese una dintre doamnele de companie ale prinţesei, al cărei frate a fost ucis în luptele din capitală. După aceea, la răstimpuri, auzi plânsete, uneori din apartamentele prinţesei, alteori prin coridoare, venind din vreun cotlon îndepărtat al palatului.

Odată, îşi aduse aminte, prinţesa însăşi era cu ochii-n lacrimi, plângând încetişor în spatele paravanelor ei. Se întâmplase vara trecută, când canicula era la zenit. Sosise un roi de soli. Tulburată, prinţesa îi poruncise doamnei Tsuguko să-i poftească pe mesageri la ea îndată ce soseau şi să convoace preotesele, ca să pregătească rugăciunile şi ceremoniile de alungare a ghinionului.

Cât şi-ar fi dorit să ştie mai multe despre ce se petrecea! Uneori clinchetul clopoţeilor de alarmă trecea prin pereţii castelului, iar ea auzea ţipete şi pocnetul armelor de foc, ca pietricelele ce se prăvăleau pe povârnişul unei coline. Odată, după plecarea shogunului, îi ajunse la urechi un urlet prelung, ca al unei haite de lupi. Mai târziu, bătrânele i-au povestit că izbucniseră revolte în oraş, din câte auziseră ele, dar să nu-şi facă nici o grijă, pentru că totul era sub control. Cu o toamnă înainte se auziseră bubuituri puternice, chiar în faţa şanţului. Pereţii fragili ai palatului femeilor se clătinaseră din temelii şi toate se gândiră la un cutremur. S-a aflat apoi că palatul seniorului din Choshu fusese dărâmat, scândură cu scândură.

Când avea Înălțimea Sa shogunul să-l atace pe seniorul din Ohoshu? Și când avea să se mai întoarcă odată? Iată întrebările pe care toate și le puneau în sinea lor. Însă zilele treceau și nimic nu părea să se întâmple.

V

Sosise toamna. Frunzele arborilor din grădinile palatului se colorară în roșu, portocaliu și galben. În fiecare dimineață, slujnicele lui Sachi pregăteau cinci chimonouri din borangic necăptușite, de îmbrăcat unul peste celălalt, în cafeniu și verde. Nopțile se lungiseră. Seara se lăsa atât de repede, încât lămpile începeau să fie aprinse încă din toiul după-amiezii.

Măcar la suprafață, viața de la palat continua ca întotdeauna. Din când în când, mai veneau scrisori de la shogun, scrise în frumoasa lui caligrafie. Se găsea acum în Castelul Osaka. Frunzele arțarilor din grădini, îi scria el lui Sachi, erau deosebit de frumoase în acest an. Îi mai spunea în fraze convenționale că îi ducea dorul, dar nu-i dădea nici un indiciu privitor la ce se petrecea și nu pomenea niciodată când avea să se întoarcă.

Sachi nu mai putea de bucurie când îi primea scrisorile și era ferită să se știe aleasa lui. Făcea tot ce-i stătea în putință să-i păstreze vie amintirea. Dar ardoarea sentimentelor sale începuse să scadă. Până a venit el înapoi, indiferent când, avea să se străduiască să învețe cât mai multe lucruri despre strania ei viață nouă.

Într-un anume sens, semăna puțin cu o închisoare, chiar dacă una opulentă. Acum, că Sachi era mare doamnă, era obligată să rămână închisă în camerele ei. Taki devenise mediatoarea ei, la fel ca și doamna Isuguko pentru prințesă. Uneori se mai prindea cu femeile ei în jocul potrivirii scoicilor sau al cărților de joc. Câteodată, una dintre doamnele de companie o mai invita la o ceremonie a ceaiului sau la o parfumeri de ghicit în aroma bețigașelor parfumate. Cel mai adesea se ducea să stea cu prințesa, care o ajuta la compunerea poeziilor.

Aveau loc sărbătorile obișnuite care marcau trecerea anotimpurilor. Când însă femeile de la palat celebrară Sărbătoarea Morților în cea de a șaptea lună, Sachi descoperi că era de-acum prea nobilă pentru a mai lua parte la dansuri. Trebuia să șadă cu spatele drept, aruncând

pe furiş câte o privire de după evantai, în vreme ce doamnele de rang inferior şi servitoarele se unduiau înăuntrul şi în afara verandelor, prin grădinile palatului, în chimonourile lor de vară, fluturându-şi evantaiele, bătând din palme în sunetele flautelor şi în bătaia tobelor. Era preţul pe care trebuia să-l plătească pentru că se ridicase la asemenea înălţimi.

Dar, în ciuda a toate, era mulţumită. Singura persoană care i-ar fi putut tulbura pacea era Fuyu. De la păruiala lor, însă, din sala de antrenament, Sachi o ocolise. Uneori îşi mai încrucişau paşii la lecţiile de muzică sau de dans, ori în timpul unei ceremonii a ceaiului sau al unui exerciţiu de ceremonie a beţigaşelor parfumate, dar, când se întâmpla, Sachi se înclina mereu în faţa ei cu o politeţe scrupuloasă, după care se grăbea s-o ia din loc. Se ducea la lecţiile de luptă cu halebarda la o altă oră. Şi n-o mai vizită deloc pe Cea Retrasă.

Era dimineaţa devreme. Zgomot de paşi grăbiţi se auzi pe coridorul de la camerele pe care Sachi le împărţea cu doamna Tsuguko. Uşa fu dată în lături şi chipul subţiratic al lui Taki se ivi uitându-se prin jur.

— Astăzi mergem la cules de ciuperci! anunţă ea cu vocea ei subţire ca de şoricel, zâmbind cu încântare.

Lui Sachi îi plăcea să meargă la cules de ciuperci. Aşteptă nerăbdătoare ca slujitoarele să termine cu pieptănatul şi cu înmiresmatul pletelor ei. Apoi o fardară şi o înfăşurară în chimonouri, răsfrângându-i straturile la gât şi la mâneci, în aşa fel încât diferitele culori să fie puse frumos în evidenţă. Deasupra tuturor o îmbrăcară într-un mantou cu căptuşeală groasă şi glugă vătuită, cu frunze de toamnă, brodate în fir roşu şi auriu. Înfăşurată în straturile ei de mătăsuri, era ca o uriaşă floare cu multe petale.

Taki o conduse afară. Ţinând în mâini coşuri împletite din bambus, cele două fete scăpară de escorta celorlalte servitoare ale lui Sachi şi o luară la picior, chicotind. Peisajul grădinii în care se aflau era un loc perfect unde se puteau juca de-a v-aţi-ascunselea. Uitând cu totul că trebuia să fie o mare doamnă, Sachi se ghemui în spatele unui stei înalt, pe care creşteau muşchi şi licheni, aşteptând ca Taki s-o găsească. Ţopăiră pe potecile ce şerpuiau de la stânci la heleştee, la poduri şi la ceainărie, lovind cu piciorul frunzele de arţar în nuanţe de roşu, cafeniu şi auriu.

Taki, care crescuse în mijlocul frumoaselor grădini din Kyoto, o învățase pe Sachi numele tuturor stâncilor, iazurilor, podurilor și ceainăriilor, precum și ce anume reprezentau.

— Acesta este Podul De Opt Ori, rosti ea solemnă, pe când se opreau pe un pod arcuit peste un pârâu cu mici pietricele albe.

Ochii ei negri scânteiau, iar fața ei palidă, destul de banală, era îmbujorată. Pletele ei stufoase cădeau până-n pământ într-o lungă coadă de cal întunecată, legată ici și colo cu funde. Își prinsese în sus fustele chimonoului. Un picioruș alb și subțire se ițea puțin ne-conviincios.

— Nu, nu este, râse Sachi. Este Podul Pătrarului de Lună. Iar dincolo avem Helești Lotusului, spuse ea, arătând cu un gest lacul din fața lor, mărginit de verdeață, unde țestoasele se îngrămădeau pe stânci, iar bărcile smălțuite în roșu stăteau la mal.

Își surprinse o reflexie fugară în apă, o doamnă de la curte în robe voluminoase, cu părul coafat impecabil. Pletele lucioase încadrau același chip oval care licărise odinioară în oglinda mamei ei din Kiso. Iată-i ochii alungiți spre tâmple, de un verde scânteietor. Și buzele micuțe, și nasul arcuit. Avu un șoc să se vadă acolo, ca și cum ar fi văzut o stafie.

— Nu, este Lacul de Vest, la fel ca și Lacul de Vest din China, strigă Taki. Acela-i digul de piatră, acelea sunt Stâncile Corbului și ale Țestoasei, iar acolo, Cascada Firului Alb.

Merseră agale în jurul iazului, ocoliră Pavilionul Vederii cu Lună și se așezară pe veranda Ceainăriei de Lapislazuli, legănându-și picioarele sub fustele ca niște clopote. Apoi trecură peste un pod într-o altă grădină, unde stânci imense și pâraie argintii le făcură să-și închipuie că se plimbau printre ametitoare piscuri, defilee repezi și vâlcele presărate cu stânci negre.

— Și asta? o întrebă Taki, uitându-se la ea cu coada ochiului.

— Kiso... îi răspunse Sachi cu respirația tăiată, tremurând ușor în aerul toamnei.

Era ciudat cât de mult îi reamintea de casă.

Femeile sporovăiau, strângând în mâini coșulețele din bambus, cu ochii în pământ. În copilărie, Sachi se bucura în zilele de toamnă să culeagă ciuperci pe colinele din apropierea satului. Aici, le putea vedea ieșind de sub acele de pin ce acopereau pământul ca un covor.

În locurile unde acestea erau răvășite, era semn că exista o ciupercă sub ele. Ei îi era clar că ciupercile fuseseră cu grijă plantate, pentru ca doamnele să le poată găsi, nu puteau creşte pe acolo de la natură.

— Nu văd nici una, spuse Taki, care se plictisise.

— Uite aici câteva, îi atrase atenţia Sachi, culegând două şi lăsându-le să cadă în coşuleţul ei.

Important era să nu ai prea mare succes, să le mai laşi şi altor doamne plăcerea de a le culege. Haru veni în graba mare, înfăşurată în atâtea chimonouri încât aducea cu o găluşcă mare şi rotundă. Obrajii îi erau mai trandafirii ca de obicei, iar ochii îi erau aproape închişi din cauza frigului. Întoarse ciuperca *matsutake*, cu pălăria ei cafenie largă şi turtită la vârf, pe care până atunci o ţinuse cu susul în jos, aşa încât tulpina grasă să stea dreaptă.

— Uite ce-am găsit! se lăudă ea.

Apoi aruncă o privire la coşul gol al lui Sachi:

— Va trebui să te descurci mai bine cu ciupercile.

Îşi acoperi gura şi hohoti:

— N-ai auzit niciodată versetul despre mireasa care nu ştia cum să smulgă o tulpină de ciupercă? Doar atâta ştie oricare dintre noi despre ce înseamnă să te nunteşti, în afară de tine, doamnă din camera de alături! Numai tu ne poţi spune totul despre tulpinile de ciupercă!

Sachi şi Taki se uitară una la alta. În fiecare an, Haru făcea aceeaşi glumă, dar în anul acesta, pentru prima oară, Sachi o înţelese. Arzând de ruşine, cele două fete îşi acoperiră feţele cu mâinile şi chicotiră.

Pe urmă, Sachi desluşi trosnetul acelor de pini. Se auzeau paşi apropiindu-se printre copaci. O tânără îmbrăcată ca o slujnică se împiedică venind spre ele, cu ochii în pământ, muşcându-şi buza. Chipul ei frumos cu nas cârn era palid şi tras, iar ochii, umflaţi de plâns. Machiajul i se întinsese, părul încâlcit îi stătea răsucit într-un coc. Chimonourile îi erau aruncate cu neglijenţă pe ea. Mai presus de toate, era singură. Era Fuyu.

Sachi se uită în jur grăbită, întrebându-se pe unde să scape. Însă Fuyu ajunsese deja la ele. Ochii scânteietori se plecară, apoi se ridicară spre Sachi, ca şi cum Fuyu ar fi fost subit cuprinsă de o sfială ce nu-i stătea în fire.

— Aşadar, tu eşti! constată cu o voce spartă.

Sachi nu se îndură să-i arunce vreo privire. Nu uitase sălbaticul atac al lui Fuyu din sala de antrenamente, nici lovitura cu sandaua.

— Te-ai descurcat bine, ţăranco, o complimentă Fuyu, căreia cuvintele i se revărsau pe gură ca-ntr-o cascadă. Steaua ta s-a înălţat, iar a mea a apus. Trebuie să ne unească acelaşi destin.

Sachi se încruntă. Să fie vorba de un joc? Să se joace Fuyu cu ea? Nu ştia ce să-i răspundă. Taki o prinse de mânecă şi încercă s-o tragă de acolo.

— Ştiu că mă urăşti... Eu am vrut să te văd, mormăi Fuyu, frecându-se cu mâneca la ochi. Acum pricep şi eu nişte lucruri. Indiferent ce auzi despre mine... Mi-aş fi dorit să putem sta de vorbă.

Preţ de o clipă se uită drept în ochii lui Sachi. În privirea ei, aceasta surprinse o scânteie din aceeaşi spaimă crâncenă pe care uneori o observa în ochii prinţesei, ca-n ochii unei căprioare prinse într-o capcană. Atunci Fuyu se întoarse şi se îndepărtă în grabă cu un aer tăcut, de parcă nu prea ştia unde se afla.

Taki şi Sachi se uitară una la alta şi râseră stânjenite. Era un hohot în care se citea nedumerirea, nu amuzamentul. Ziua părea deodată să fie mai rece şi mai mohorâtă.

Câteva zile mai târziu, Taki dădu buzna în camera în care Sachi şedea brodând.

— Ai auzit? o întrebă ea cu un oftat.

— Sigur că nu, zise Sachi, prefacându-se supărată. Nu mai aud nimic în ultima vreme până nu-mi aduci tu la cunoştinţă.

— Hai să facem o plimbare, îi propuse Taki.

Traseră pe ele câteva chimonouri şi se duseră în grădini. Era o dimineaţă răcoroasă de toamnă, iar soarele scălda într-o lumină palidă stâncile, iazurile şi pinii. Străbătură aleile în grabă, până ajunseră la Grădinăria din Lapislazuli, cât mai departe posibil de urechile curioaselor, şi se ghemuiră împreună într-un colţ adăpostit al verandei.

— Ce s-a întâmplat? dori Sachi să ştie, zâmbind în aşteptarea unor veşti interesante.

— E vorba de Fuyu, o lămuri Taki. A fugit. Tot palatul vuieşte.

Sachi vru să râdă uşurată. Era adevărat? Să fi scăpat de duşmanca ei? Se putea plimba prin grădini şi se putea antrena cu halebarda după pofta inimii, fără să-şi mai facă griji c-ar putea s-o întâlnească?

Cu toate acestea, undeva în sufletul ei nu se mira. Fuyu arăta jalnic cu o zi în urmă, ca și cum nici nu și-ar mai fi găsit locul în această lume.

— S-a întâmplat ieri, când doamna Onkyo-in a ieșit să se roage la mormintele shogunilor, îi povesti Taki. Fuyu se găsea în suita ei. Când să plece de acolo, s-au trezit că nu mai era. Până la urmă au trebuit să se întoarcă fără ea.

— Doamna Onkyo-in...?

— Așa îi zic toți doamnei Shiga. Concubina răposatului senior Iesada, știi, fiul bătrânei doamne Honju-in, cea care... A fost doamna Shiga înainte de a se călugări.

Sachi trase aer în piept printre dinți și se înfășură mai bine în chimonoul ei căptușit de deasupra. Vântul zgâlțâia pereții subțiri ai ceainăriei. Un bâtlan se ridică în zbor, tresărind, de pe celălalt mal al heleșteului și se îndepărtă fâlfâind cu aripile lui albe. Undeva, cândva, mai auzise de doamna Shiga, dar nu-și putea aminti ce mai era și cu aceea. Avea senzația că nimic din ce era legat de ea nu era a bine.

— Poate că Fuyu s-o fi rătăcit, sugeră ea încet. S-a purtat atât de ciudat. E periculos să te duci singură în oraș. Este posibil fi fost răpită.

— I-a zis lui Yano, una dintre servitoarele Celei Retrase, că avea de gând să fugă. Uneori primea scrisori de la un bărbat. Când n-a reușit să fie aleasă ca doamnă din camera de alături, și-a cam pierdut mințile. Unele dintre slujnice zic că s-ar putea să fie însărcinată.

— Nu pot să cred!

— Ieșea adesea în oraș cu doamna Onkyo-in. Găsești mereu prilejuri dacă-ți dorești ceva cu destulă ardoare și nu-ți pasă de urmări. Poate așa a simțit și ea. Poate a reușit să bage pe cineva înăuntru pe furiș, într-unul dintre acele cufere mari pentru bagaje. Așa mai fac unele câteodată.

— Și au plecat s-o caute?

— Probabil că se va întoarce acasă. Sau poliția de la palat va da de ea și o va duce acasă. Simt că vom auzi în curând că s-a îmbolnăvit subit și a murit. Așa s-a întâmplat cu o doamnă de companie care a fugit acum câțiva ani.

Sachi oftă îngrozită. Spera ca toate aceste lucruri să nu se fi petrecut din cauza ei. Își dorise cu atâta ardoare să scape de Fuyu, încât

poate că ea făcuse să se ivească această situație. Însă își dorise doar ca Fuyu să dispară, nu să moară. Nici măcar dușmanca ei nu merita o asemenea soartă.

— N-o s-o mai aducă înapoi? întrebă, înspăimântată.

Taki clătină din cap în semn că nu.

— Tot uit că tu nu ești neam de samurai. Sigur că nu. Femeilor nu le este dat să facă ce le place. Noi, cele din familii de samurai, știm asta. Iar ea e proprietatea shogunului, ca și noi. Întreaga ei familie va avea necazuri foarte mari. Tatăl ei va trebui să discute cu ea imediat.

Sachi, stupefiată, dădu din cap. Își aminti acum de împrejurările în care auzise de doamna Shiga. Haru o pomenise, când îi spusese povestea cadavrului din palanchin. Doamna Shiga fusese amanta doamnei Hitsu, ba poate chiar trădătoarea și ucigașa ei.

Dispariția lui Fuyu ar fi trebuit să constituie o adevărată ușurare. Însemna că Sachi se putea mișca în voie fără să se ciocnească de ea sau să se mai gândească vreodată la ea. Plecarea ei era învăluită într-un mister sumbru, la fel ca și povestea lui Haru cu doamna Shiga și doamna Hitsu.

Toată lumea părea să știe ceva de care ea habar n-avea și nimeni nu-i spunea nimic. Păreau s-o creadă doar o copilă care n-ar înțelege, sau încercau să-i ascundă un anumit lucru? Auzea pași pe coridor, ce alunecând într-un ritm lent și distins, ci cuprinși de panică, tropăind încoace și încolo. Glasuri ascuțite ridicau tonul, dar, când își dădeau seama că ea era prin preajmă, amuțeau. Era ca și cum s-ar fi trezit din inocența copilăriei. Remarca acum spaima ce licărea în ochii fiecărei femei din castel. Poate că fusese acolo tot timpul, dar nu o observase ea până atunci.

După aceea sosiră vești că shogunul, în sfârșit, își mobilizase trupele și se pregătea să pornească în marș spre Choshu. Într-o zi, doamna Tsuguko trânti de perete ușa de la camerele lui Sachi, care n-o mai văzuse niciodată atât de agitată.

— Alteța Sa vă solicită prezența de urgență, o anunță cu respirația tăiată. N-aveți nevoie de suită. Numai prima dumneavoastră doamnă de companie trebuie să vă însoțească.

Le zori pe Sachi și pe Taki de-a lungul coridoarelor, mișcându-se atât de iute, încât trebuiră să alerge ca să țină pasul. Le deschise ușa

camerei de audienţe a prinţesei Kazu, care şedea la locul ei obişnuit, sub baldachin, cu paravanele aşezate în faţa ei. Doamnele de companie s-ar fi înghesuit altădată înăuntru, însă astăzi spaţioasa încăpere era goală.

Doamna Tsuguko îi arătă lui Sachi să se aşeze într-un loc în umbră, în spatele baldachinului, unde nu putea nimeni să-i zărească chipul.

— N-aveţi voie să vorbiţi, o informă ea, însă prinţesa doreşte să fiţi de faţă.

Sachi încă îşi mai aranja fustele, când se deschiseră uşile din celălalt capăt al sălii. Doi bărbaţi aşteptau acolo, în genunchi. Erau îmbrăcaţi în straie oficiale, în chimonouri negre şi pantaloni *hakama* cu pliuri largi, fără săbii la brâu. Se prosternară la unison, apoi alunecară înainte până ajunseră la baldachin. Fiecare aşeză dinainte un mic evantai pe duşumea, după care se prosternară iar şi rămaseră în genunchi cu frunţile lăsate pe mâini.

Total uluită, Sachi se holba la cheliile lucioase şi la moţurile lor pomădate, de samurai. În afară de Înălţimea Sa, erau primii bărbaţi la care se uita, de când trăia în palatul femeilor. Până şi mirosul lor, sudoarea trupurilor lor, parfumul cu care se dădeau, pomada lor îi erau nefamiliare.

— Alteţa Sa Imperială a decis că Onorabila Doamnă din Camera de Alături trebuie să asiste la această întrunire, îi anunţă doamna Tsuguko.

După o pauză plină de respect, unul dintre bărbaţi îşi înălţă capul şi vorbi, ţinându-şi ochii în podea.

— Tadamasa Oguri, senior din Bungo, magistrat al oraşului, comisar al trezoreriei, al armatei şi al marinei, sluga voastră, rosti el aproape în şoaptă, dar limpede. Mă bucur să o văd pe Alteţa Voastră Imperială sănătoasă. Vă implor clemenţa pentru felul necuviincios în care m-am introdus în apartamentele voastre personale. Vă rog să mă iertaţi că sunt obligat să mă prezint în faţa voastră fără suita cuvenită. După cum ştie şi Alteţa Voastră, am venit în taină.

Se înclină iar. La început Sachi îşi ţinu ochii plecaţi cu modestie. Dar pe urmă, amintindu-şi că bărbaţii nu-i puteau vedea chipul, se uita la ei pe furiş, cu multă curiozitate.

Cel care vorbea avea o piele de culoarea pergamentului, buze strânse şi alura rafinată a unui curtean. Mâinile lipite de *tatami* erau la fel

de mici şi de moi ca ale unei femei, cu unghiile îngrijite. Îi amintea de preotul satului, un învăţat palid la faţă, care-şi petrecea timpul în ungherele umbroase ale templului, aplecat peste sutre, citind, scriind şi psalmodiind.

Celălalt avea umeri laţi şi musculoşi, iar încheieturile mâinilor îi erau vânjoase. Creştetul capului era ars de soare şi plin de cute. Când îşi ridică privirea îi văzu pentru o clipă faţa oacheşă, fălcoasă, ciupită de vărsat. Gura lui avea o expresie plină de dispreţ. În timp ce primul aducea cu o vulpe, acesta semăna cu un vultur.

— Tadanaka Mizuno, guvernator al oraşului Tosa, senior al Castelului Shingu şi fiu al lui Tadahira Mizuno, şambelan al familiei Kii. Am onoarea să vă slujesc, Alteţa Voastră, mârâi el. După cum ştie Alteţa Voastră, familia mea are privilegiul să se găsească în slujba Înălţimii Sale şi a înaintaşilor lui de mai multe generaţii.

Îşi lipi faţa de pământ. Primul bărbat luă din nou cuvântul. Sachi încerca să se concentreze, însă se lăsă păgubaşă. Când venise pentru prima oară la palat, învăţase gângavul dialect din Kyoto, vorbit de prinţesă şi de doamnele ei, împreună cu idiomul mai pragmatic din Edo, folosit de Cea Retrasă şi de alte femei. Însă acelea erau graiuri femeieşti. Nu mai cunoscuse samurai în viaţa ei, nemaivorbind că nu le auzise niciodată graiul. Vorbirea bărbatului era plină de sunete aspre, guturale şi rostogolite într-un fel de neînţeles, garnisită cu sintagme şi expresii onorifice, complicate.

Celălalt se uita în podea, clătinându-şi moţul, în timp ce mormăia aprobator. Părea să aibă un tic nervos. La răstimpuri, braţul lui drept i se smucea înapoi, ca şi cum ar fi tras din teacă o sabie imaginară, apoi ar fi aşezat-o hotărât pe duşumea.

Atunci prinţesa şopti ceva în grabă doamnei Tsuguko, care se duse la marginea paravanului şi li se adresă celor doi:

— De cât timp boleşte? îi întrebă, pe un ton asprit de frică.

Sachi tresări. Ciuli urechile. Seniorul Oguri se dădu mai aproape de paravan şi se aplecă:

— Doamnă, răspunse el pe un ton confidenţial, suntem foarte îngrijoraţi.

— Este îngrijit cum se cuvine? se auzi însăşi vocea prinţesei, un şuierat blând şi subţirel, ca o pasăre cântând.

La sunetul glasului imperial, un tremur cuprinse întreaga încăpere. Toţi cei de faţă se prosternară în grabă.

— Alteţă, mă găsesc aici întrucât am vrut să vă asigur c-aţi auzit adevărul, înainte să vă ajungă la urechi zvonurile. Nu daţi nici o atenţie spuselor celorlalţi. Doctori eminenţi, cei mai buni din câţi avem, unii specialişti în medicina occidentală şi câţiva în cea tradiţională chineză, îl veghează zi şi noapte. Ne rugăm pentru viaţa lui. Însă boala îi este gravă. Îl chinuie crampele la stomac, iar mădularele şi vintrele îi sunt umflate. Vomită adesea. Urinează cu mare greutate. I s-a dat fiertură de salcie şi face tratamente cu aburi. El...

Sachi îşi acoperi urechile cu mâinile. Nu mai putea răbda să audă mai departe. Nu putea fi adevărat.

— Oguri, aş dori să ştiu, vorbi prinţesa iar, cu glas tremurător. Boala lui este naturală?

Oguri trase aer printre dinţi. Şuieratul i se auzi prin toată camera. Braţul lui Mizuno se smuci.

— Mă rog... răspunse celălalt încet.

— Înţeleg. Nu mai există atunci nici o speranţă. Toţi trebuie... Toţi trebuie...

În spatele paravanelor, prinţesa se prăbuşi înainte cu faţa ascunsă în mâini. Lacrimile i se rostogoleau printre degete, picurând peste *tatami*. DoamnaTsuguko îi termină propoziţia:

— Toţi trebuie să ne rugăm şi să aducem ofrande.

Chiar de-a doua zi vestea se răspândi în tot palatul şi, curând, toată lumea înălţa rugi pentru însănătoşirea grabnică a shogunului. Lumânări ardeau dinaintea fiecărui altar şi norişori parfumaţi şerpuiau până-n înaltul cerului. Preoţii psalmodiau sutre şi sunau din clopoţei prin faţa altarelor acoperite de ofrande. Mesageri galopau până la altarele din Edo ale sanctuarelor Kurume Suitengu şi Kompira Daigongen, lăcaşurile de cult ale celor doi mari zei ai tămăduirii, pentru a comanda rugăciuni şi a cumpăra farmece, trimise apoi prin poştă, în graba mare, la Osaka. Femeile murmurau rugăciuni în timp ce-şi vedeau de treburile lor. Chipurile ce treceau prin coridoare erau umflate de plâns şi mânjite de lacrimi.

Sachi şedea în camera ei, cu broderia în mână, încercând să se concentreze. Din oră în oră o trimitea pe Taki să vadă ce mai era nou.

Desigur, shogunul trebuia de-acum să se întremeze. Se gândi la tânărul frumos, plesnind de sănătate, cu care se culcase. Îşi imagină pielea lui sidefie, surâsul capricios, ochii strălucitori. Era de neconceput să nu se înzdrăvenească.

Încercă din răsputeri să uite ce auzise în camera prinţesei, dar nu era cu putinţă. Boala lui să nu fie naturală? Atâtea aluzii îi trecuseră pe la urechi despre ce păţiseră shogunii dinaintea lui, încât îi era mult prea frică să mai cugete la ele. Nici măcar nu îndrăznea să-şi închipuie că i ceva rău se întâmplase şi cu Înălţimea Sa. Îi era teamă că, dacă s-ar fi gândit la aşa ceva, ar fi atras răul asupra lui. Îşi tot repeta în sinea ei că în curând avea să se însănătoşească.

Când trecură zilele şi nu sosiră veşti mai bune, se rugă la Amida Buddha, implorându-l să nu-l ia pe Înălţimea Sa în Paradis, ci să i-l mai lase ei o vreme. Se oferi să-şi dea trei ani din viaţă, pentru ca el să mai trăiască tot atâţia. Se rugă la zeii arborilor şi munţilor, care veghează asupra ei în sat. Înfăşură amuleta primită în dar de la shogun într-o hârtie binecuvântată de un preot şi o zvârli cât colo, sperând că ghinionul lui să se ducă odată cu ea. Prinţesa o chema adesea. N-o mai văzuse niciodată atât de tulburată.

— Măcar dacă mi-aş fi luat rămas-bun de la el, tot repeta ea în şoaptă, frângându-şi mâinile.

Pe urmă, într-o zi primiră o scrisoare. Era scrisă de mâna unui necunoscut. Semnătura era atât de tremurată, încât era aproape imposibil de descifrat. Arăta de parcă ar fi fost scrisă de cineva foarte bătrân. Cutremurându-se, ca şi cum ar fi simţit un deget de gheaţă trecându-i pe spinare, Sachi recunoscu scrisul Înălţimii Sale:

„Se pare că mă cheamă stăpânul Amida la el, îi scria. *N-am să te mai văd niciodată. Mă gândesc la tine cu multă dragoste. Eşti tânără şi neprihănită. Ai viaţa înainte. Nu plânge pentru mine. Viaţa-i grea. Învaţă să fii tare şi rezistentă ca o tulpină de bambus, care se îndoaie, dar nu se frânge, indiferent cât de puternic bate vântul. Roagă-te să ne întâlnim din nou în Paradis.“*

Sachi se luptă să prindă înţelesul cuvintelor lui. Îşi aduse aminte de gingaşul, curtenitorul tânăr pe care-l cunoscuse, retrăi fiecare clipă petrecută împreună. Voia să urle că nu accepta, că nu putea fi adevărat, că era prea mult ca să îndure. Fugi în grădini, unde nu era nimeni s-o vadă, şi plânse pentru nedreptatea care se săvârşea. Erau amândoi

atât de tineri! Ce se va alege de ea fără el? Cum rămânea cu ele? Fără Înălţimea Sa, soarta tuturor era pecetluită. Se afla pe marginea unei prăpastii, agăţându-se de tot ce-i cădea sub mână. Nu îndrăznea să se uite în jos, altfel s-ar fi prăvălit o dată pentru totdeauna.

Mai târziu, în cursul aceleiaşi zile, sosi Haru, ca de obicei, cu un poem de copiat pentru Sachi.

— Am deja o poezie, o lămuri eleva, care i-o citi cu glas tare:

„*Yugure wa*	„La ceasul amurgului
Kumo no hatate ni	Norii se înşiră ca flamurile-n vânt,
Mono zo omou	Iar gândul îmi zboară la
Amatsu sora naru	Ceea ce înseamnă să-l iubeşti
Hito wo kou to te.“	Pe cel care trăieşte dincolo de lumea mea.“

— Îţi mai aminteşti? o întrebă. Tu mi-ai spus că „cel care trăieşte dincolo de lumea mea“ înseamnă „cineva de un rang imposibil de atins“. Dar mai poate însemna şi „cineva care nu mai trăieşte deloc pe lumea asta“.

Îngenunchind la măsuţa ei, Sachi aşternu acele rânduri pe o coală de hârtie, având grijă ca tuşele de penel să fie atât de grăitoare, încât, atunci când avea să-i scrie următoarea scrisoare Înălţimii Sale, să-l seducă prin pasiunea şi maturitatea caligrafiei ei.

Atunci se auziră paşi uşori alunecând sprinten pe coridor. Era Taki. Două palanchine pentru femei veniseră la poartă, o anunţă ea cu respiraţia tăiată. Seniorul Oguri şi seniorul Mizuno coborâseră din ele, furişându-se înăuntru, trimişi într-o misiune secretă. Sachi trebuia să se ducă imediat la prinţesă.

Concubina închise ochii şi încremeni în genunchi. Se simţea ca luată de un val uriaş. Cu grijă îşi curăţă piatra de cerneală şi îşi spălă pensulele. Puse bâtul de cerneală înapoi în trusa de scris şi aşeză suporturile de hârtie peste coli, aşa încât cerneala să se poată usca. Un singur gând îi asalta porţile minţii.

— Negreşit, consimţi ea. Vin numaidecât. Îţi mulţumesc pentru înştiinţare.

Nu mai avea nevoie să întrebe nimic. Ştia deja. Shogunul murise.

4

Fuga, 1867

I

Sachi își târșâi picioarele pe poteca de pământ, contemplându-și apatică micii saboți de lemn care i se iteau, pe rând, de sub poalele chimonourilor ei voluminoase, de iarnă. Copacii dezgoliți suspinau în bătaia vântului rece, iar ramurile lor noduroase se legănau ca brațele unui schelet în văzduhul senin și înghețat.

Taki alerga în urma ei, pe când tivul vătuit al robei sale groase de deasupra făcea frunzele uscate să se ridice în aer învârtejindu-se. Ajunseră la Podul Pătrarului de Lună și se cățărară în vârful lui. Unda lacului Lotusului era tulbure. Bărcile roșii nu mai luceau în soare, fiind de-acum înnegrite.

— Uită-te la țestoasele alea, îi atrase atenția Taki zglobie, arătând cu degetul o stâncă unde trei sau patru siluete în culorile pietrelor se înghesuiau unele în altele încremenite. Bietele făpturi! Lacul va îngheța foarte curând.

Sachi își înălță capul și încercă să surâdă. Își dorea să fi putut opri caleidoscopul gândurilor și al amintirilor care i se învârteau neîncetat prin minte. Lacrimi îi umplură ochii și i se scurseră pe obraji. De la moartea shogunului nimic bun nu se mai întâmplase, chiar nimic. O vrajă rea părea să se fi abătut asupra palatului. Grădinarii încă mai aveau grijă de parcuri, slujnicele de rang inferior încă mai găteau, măturau și ștergeau praful, doamnele de companie încă își mai pieptănau pletele, se fardau, brodau și se exersau în lupta cu halebarda. Însă voia bună le părăsise. Shogunul fusese inima și sufletul palatului. Fără el, rămăsese ca o păstaie uscată, o crisalidă lăsată în urmă, după ce zburase fluturele. Nu mai era veselie. Nimănui nu i mai venea să

pună piese în scenă, să danseze sau să organizeze mascarade, fără ca el să le privească.

Femeile începuseră să-şi găsească scuze, spunând că aveau pe cineva bolnav în familie. Părăseau palatul şi nu se mai întorceau.

Trecuse mai mult de un an de la moartea shogunului. Sachi avea de-acum şaptesprezece ani, era mai înaltă şi mai zveltă, ca o salcie, deşi, atunci când se uita în oglindă, încă mai zărea obrajii rotunzi şi moi ai unei copile. Pielea îi era mai albă ca niciodată, la fel de albă precum cireşii de munte în floare, la fel de albă ca razele lunii, chiar mai albă decât cea a nobilelor de care era înconjurată. Năsucul ei se arcuia delicat, iar buzele îi erau pline şi trandafirii. Ochii ei încă mai aveau acele străluciri de un verde întunecat, ca pădurile de pini din Kiso. În ei însă se citea tristeţea. Uneori, când se privea în oglindă, se gândea că o vedea acolo pe prinţesă, aşa cum fusese ea când se întâlniseră pentru prima oară la han.

La fel ca şi prinţesei, pletele lucioase şi negre ale lui Sachi nu-i mai curgeau în valuri până la pământ, ci îi veneau până la umeri. Amândouă se călugăriseră, aşa cum fac văduvele marilor seniori. Sachi avea acum un nume buddhist: era Retrasa Doamnă Shoko-in. Dar cum putea fi ea deja o „doamnă retrasă", când abia începuse să cunoască viaţa?

În fiece clipă a zilelor ei gândul lui Sachi zbura la shogun. Uneori îi vedea figura atât de limpede, de parcă s-ar mai fi aflat încă acolo. Îşi zugrăvea în minte surâsul lui, pielea moale a mâinilor lui, pieptul lui neted şi palid, îi simţea căldura trupului. Apoi îşi amintea că era mort şi, cutremurată, izbucnea într-un hohot de plâns. Când ieşea din camerele ei, îşi acoperea capul cu o glugă. Se îmbrăca în robe simple şi îşi petrecea timpul în rugăciuni. Lumea se îngustase într-atât, încât nu-i mai rămăsese aproape nimic din strălucirea de odinioară.

Când închidea ochii şi încerca să adoarmă, îi revedea în minte chipul îmbălsămat, aşa cum zăcea încremenit, pudrat într-un alb de cretă, cu sprâncenele periate, sulemenit pe buze şi pe obraji. Arăta atât de mic şi de zbârcit, nu mai semăna nici pe departe cu nobilul tânăr de care-şi amintea. Iar şi iar se întorcea pe aripile amintirii în sala cea mare, îngenunchind lângă catafalcul înconjurat de sute de doamne de companie, toate înveşmântate în alb. Auzea murmurul preoţilor intonând rugăciuni şi simţea aroma şi mirosul prăfos ale miilor de

rizanteme albe. Fusese atât de tânăr! Şi trebuise să aibă parte de o moarte atât de cruntă!

— De ce, Taki, de ce? bombăni ea.

— Dacă ai fi fost crescută ca fată de samurai, ai fi ştiut că nu se cuvine să pui astfel de întrebări, o puse Taki la locul ei, luând-o de braţ şi strângând-o tare. Trebuie să înduri, şi atât.

Se auziră paşi în depărtare, tropăitul saboţilor de lemn de-a lungul potecii. Le surprinse o boare de parfum de mosc şi se întoarseră. Doamna Tsuguko se apropia de ele în grabă. Pletele ei, încărunţite, erau legate la spate într-o lungă coadă de cal ce se legăna în urma ei. Coborâră în fugă podul ca s-o întâmpine.

— Speram să vă găsesc aici, le zise ea.

Sachi îşi putea da seama din felul agitat în care doamna Tsuguko îşi făcea vânt cu evantaiul că se petrecuse ceva îngrozitor. Indiferent de veştile pe care avea să i le dea, era cu siguranţă foarte important, de vreme ce o asemenea mare doamnă alerga prin grădini.

— Înălţimea Sa, shogunul... începu doamna Tsuguko, oprindu-se o clipă, ca şi cum i-ar fi fost peste puteri să mai continue. Pe fruntea încruntată îi apăru o cută.

Înălţimea Sa, shogunul... Nu seniorul Iemochi, firește, nu tânărul shogun, atât de plâns, ci noul shogun, seniorul Yoshinobu, vărul Înălţimii Sale defuncte. Numai gândul la acela o făcea pe Sachi să simtă cum degete de gheaţă îi frângeau inima. Alături de toate femeile din palat, nutrea cele mai grave bănuieli în privinţa seniorului Yoshinobu. Nu-l întâlnise niciodată, nici una dintre el nu-l văzuse la faţă, pentru că nu vizitase niciodată palatul. Locuia la Osaka încă dinainte de moartea seniorului Iemochi. Ca prinţ regent, guvernase ţara în timpul domniei lui Iemochi, pe perioada minoratului Înălţimii Sale. Şi preluase frâiele puterii după moartea Înălţimii Sale. Era acum capul familiei Tokugawa. Aşa ajunsese shogun. Nu mai avusese alt contracandidat. Seniorul Iemochi nu fusese binecuvântat cu nici un moştenitor. Chiar şi acum acel gând îi dădea lui Sachi un junghi de durere. Dacă ar fi reuşit să-i dea un copil, cine ştie cum s-ar fi petrecut atunci lucrurile?

Aruncă o privire fugară chipului împietrit al doamnei Tsuguko. Pălele de vânt făceau să fluture mânecile femeilor, din care ieşeau norişori de parfum răspândindu-se în aer. Rafalele acopereau obrajii

livizi ai lui Sachi cu firele pletelor ei tunse. Nori se perindau pe cer. Frunze galbene cădeau plutind.

— Seniorul Yoshinobu, reluă doamna Tsuguko, a abdicat. Nu mai există shogun.

Sachi și Taki se uitară îngrozite la ea, cu ochii cât cepele, încercând să-i priceapă vorbele.

— Dar... dar... tocmai devenise shogun, se bâlbâi Sachi.

Fosta concubină nu mai destăinuise nimic despre cele auzite în sala de audiențe a prințesei, despre amănuntele bolii shogunului, despre moartea hâdă de care avusese parte. Cu toate acestea, femeile presupuseseră că fusese otrăvit. Cel mai probabil otrava îi fusese aplicată pe pensula de scris. Toată lumea îi cunoștea obiceiul de a-i îndrepta vârful cu limba când scria. In raportul oficial al decesului său se arătase că Înălțimea Sa trecuse la cele veșnice în urma unui atac de cord provocat de o criză de beri-beri. Femeile zâmbiseră cu neîncredere. Beri-beri! Această boală mai fusese invocată atât la moartea shogunului anterior, cât și a celui de dinaintea lui. Nimeni nu credea nici o clipă în așa ceva. De altfel, era mult prea evident cine urma să profite de moartea lui. Însă asta însemna...

— Vrei să spui că a preluat titlul... doar ca să renunțe la el? Bine, dar... de ce?

— De paisprezece generații familia Tokugawa a guvernat această țară în pace și prosperitate, îi răspunse doamna Tsuguko în cuvinte măsurate. Numai asprimea vocii îi trăda dezgustul: Acum seniorul Yoshinobu aruncă totul pe fereastră. S-a oferit să înapoieze puterea împăratului.

Așa cum exista un nou shogun, acum aveau și un nou împărat. Bătrânul împărat răposase la începutul anului. Sachi îi aruncă iute o privire înspăimântată doamnei Tsuguko, pe urmă lui Taki. Nu știa nimic despre defunctul împărat, în afară de faptul că fusese fratele prințesei Kazu. Doamna Tsuguko și Taki erau amândouă din Kyoto, unde se afla curtea imperială. Veniseră la Edo odată cu prințesa. Alături de ea au plâns și au jelit luni de zile moartea lui.

Împăratul: *Temo-sama*, Fiul Cerului. Până când n-a intrat în palatul femeilor, Sachi nici măcar n-a avut habar să fie vreun împărat pe lumea aceasta, care trăia retras în palatul său din Kyoto și nu ieșea niciodată din perimetrul lui. Se zicea despre el că era sacru și pur,

o ființă divină bucurându-se de o legătură specială cu zeii, prezidând ritualuri care asigurau reușita recoltelor și bunăstarea omenirii.

Noul împărat, fiul lui, avea numai cincisprezece ani. I se părea puțin probabil ca o asemenea făptură să fie interesată de puterea politică. Umerii doamnei Tsuguko se încovoiară, ca și cum toată greutatea acestei lumi s-ar fi lăsat pe ei:

— Aici, la palat ducem un trai ocrotit, suspină ea, suntem neatinse de impuritățile lumii de afară. Dar până și tu, așa tânără precum ești, vei afla în curând adevărul. Sunt de-acum ani de zile de când în Kyoto se duc lupte grele, practic de când a plecat prințesa de acolo. Toată lumea trăiește cu frica în oase. Nimeni nu știe ce se poate întâmpla în clipa următoare. În fiecare zi au loc încăierări, asasinate, crime, uneori chiar lupte corp la corp. O mare parte din oraș a fost arsă până-n temelii, până și Palatul Imperial a fost atacat.

— De ronini, izbucni Taki, încruntându-se. Roninii din sud.

Sachi oftă. Roninii. Știa ce desemna acel cuvânt: samurai fără stăpân, bărbați cu două săbii care-și părăsiseră clanurile și nu mai aparțineau nici unei familii. N-aveau nici un senior căruia să-i dea socoteală, pe nimeni care să-și ia răspunderea pentru faptele lor. Erau oameni fără nume, fără chip, sălbatici care acționau în afara legii, știind că faptele lor nu aveau să aducă rușinea asupra clanurilor lor. Departe de a forma o armată organizată, comiteau la întâmplare acte de violență, răpiri, tâlhării și asasinate. Mânuiau cele două săbii fără nici o oprelițe. Pentru ei singura constrângere era moartea.

— Înălțimea Sa mi-a vorbit despre... despre rebelii din Choshu, șopti ea. Avea de gând să le înăbușe răscoala.

Doamna Tsuguko făcu un semn aprobator din cap:

— Este adevărat, confirmă ea. La originea tuturor relelor din Kyoto sunt membrii clanurilor de pe domeniile sudice, ca Choshu, Satsuma, Tosa și din alte mari feude din sud-vest. Seniorii lor s-au ridicat la luptă împotriva familiei Tokugawa și încearcă să-i înlăture de la putere. Seniorii din nord au rămas loiali și încearcă să-i tragă înapoi și să păstreze pacea, dar cei din sud sunt bogați, puternici, înarmați de barbarii de englezi.

— Dar de ce vrea shogunul, seniorul Yoshinobu, să cedeze puterea împăratului? dori să știe Sachi.

— Cei din sud au sfătuitori isteți care au avansat ideea că shogunul își trage puterea de la împărat. Cu mai multe generații în urmă, împăratul l-a delegat pe shogun să guverneze ca reprezentant al său, o lămuri doamna Tsuguko.

— Mă rog, bombăni Taki, am crescut în Kyoto și n-am mai auzit de așa ceva.

— Acum, ei zic c-a venit timpul ca shogunul să dea înapoi puterea, insistă doamna Tsuguko pe un ton sec. Nu-i decât un pretext, firește. Răposatul împărat, fratele Alteței Sale, n-ar fi acceptat așa ceva. Poate din cauza asta... oricum, s-a dus pe lumea cealaltă. Fiul lui este foarte tânăr și ușor de manipulat. Este doar un pion, o momâie. Problema e cine urmează să tragă sforile. Există bărbați puternici la Curtea Imperială, aliați ai celor din sud. Dar și seniorul Yoshinobu este foarte deștept. S-a implicat într-un joc de culise extrem de complicat. Și, chiar dacă a abdicat ca shogun, încă mai este capul familiei Tokugawa. Nimic nu poate schimba asta. Clanurile din nord sprijină familia Tokugawa și vor lupta până la moarte pentru ea. Toată lumea încă îi arată respect seniorului Yoshinobu, indiferent ce greșeli ar comite el. În ochii lor contează ceea ce simbolizează, nu firea lui. Cel mai groaznic dintre toate este faptul că inamicul se apropie. Chiar acum mișună în Edo bande de ronini din sud. Hoinăresc pe străzile noastre făcând prăpăd, tâlhărind, dând foc și ucigând pe oricine bănuiesc ei că ar fi de partea shogunului. Orășenii nici măcar nu mai îndrăznesc să iasă afară din casele lor. Până și aici, la palat, trebuie să se fi auzit ecoul luptelor. Aici suntem în siguranță, dar poate că nu pentru mult timp. Nu știm ce se va mai întâmpla sau cât de mult mai avem de trăit. Mai devreme sau mai târziu, cei din sud vor încerca să pună stăpânire pe castel. Sunt nevoiți să-l cucerească. Este ultimul bastion al familiei Tokugawa. Vor mai încerca să le captureze pe prințesă și pe Cea Retrasă, pentru a le păstra ca ostatice. Trebuie să ne pregătim pentru ce-i mai rău.

Sachi simți că împietrește, ca una dintre stâncile din grădini. Trăise atâția ani căznindu-se să deprindă regulile și tradițiile din palatul femeilor, străduindu-se să se deprindă cu acest străvechi mod de viață. Credea că nimeni și nimic n-avea să-l schimbe. Însă acum se grăbea spre un sfârșit năprasnic. Bezna le împresura universul fragil, amenințând să-l înghită în orice clipă.

— Îmi voi da viața cu bucurie pentru prințesă, declară ea încetișor. Știți bine!

— Pregătește-te, o îndemnă doamna Tsuguko. Ceasul jertfei s-ar putea să vină mai repede decât te aștepți.

II

Sachi auzi dangătul clopotelor de incendiu de undeva, din depărtare. Păreau să fie multe, sunând slab la început, apoi tot mai tare. Cineva o scutura.

— Trezește-te! Trezește-te!

Era vocea lui Taki. Clopotele de incendiu sunau, într-adevăr, nu departe, pe străzile orașului, ci chiar acolo, în castel. Deodată, se trezi de a binelea. Își aruncă în lături păturile, tremurând în aerul înghețat care-i pătrundea prin cămașa de noapte. În jurul ei femeile săreau, împleticindu-se, în picioare. Straie grele foșniră, frecându-se de ușa închisă. Se auziră șoapte alarmate. Nemaiavând timp s-o aștepte pe Taki s-o ajute la îmbrăcat, înșfăcă robele care-i erau mai la îndemână, și le puse în mare grabă, apoi își trase gluga peste cap. Își strecură pumnalul în *obi*, iar pieptănul, oglinjoara, amuletele și batista, în mâneci.

Taki împacheta câteva dintre cele mai valoroase chimonouri brodate, îngrămădindu-le într-un sac de drum, împreună cu cărțile preferate de poezie ale stăpânei sale. Până și-n castel, cu bastioanele lui masive de piatră, cu zidurile groase din ghips, cu scândurile și coloanele lui robuste din lemn, focul era o primejdie reală. Cu câțiva ani înainte, cel de-al doilea dintre cele trei palate fortificate din perimetrul castelului fusese doborât de flăcări. Mulți pieriseră atunci. Porțiuni mari ale palatului fuseseră devastate.

Căutând în jur cu privirea ce lucruri să-și mai ia cu ea, Sachi observă un morman prăfuit azvârlit într-un colț, pe care-l adusese cu ea din sat. Din nu știu ce motiv, pânza zdrențuită în care era învelită bocceaua îi păru dintr-odată mult mai prețioasă decât tot aurul și brocarturile pe care le adunase de-a lungul anilor petrecuți la palat. Și-l luă sub braț. Mai luă halebarda în sacul ei de mătase de pe cuierul din perete.

Deodată se lăsă tăcerea. Se auziră paşi apropiindu-se grăbiţi şi oprindu-se afară, pe coridor, iar mulţimea de femei care se înghionteau pe lângă ea încremeni. Apoi se auzi o şoaptă ca freamătul vântului trecând printr-o pajişte cu fire lungi de iarbă, murmurul mai multor femei care nu mai îndrăzneau nici să răsufle. Uşa de la camera lui Sachi se deschise. În rând cu umbrele de afară aştepta în picioare o siluetă micuţă. Un chip livid se ivi din întuneric, pe jumătate ascuns de faldurile glugii care-i încadra.

Era prinţesa. Fără să mai aştepte să fie anunţată, ea se năpusti înăuntru şi se opri în mijlocul camerei. Mireasma subtilă a parfumului ei de iarnă, din esenţă de mosc, se răspândi prin jur. Gâfâia, iar pumnii şi-i ţinea atât de strâns, încât încheieturile i se albiseră. Doamna Tsuguko şi un roi de alte doamne se îngrămădiră în jurul ei. Tulburată, Sachi şi slujnicele ei scăpară din mâini boccelele, se aruncară la podea, pe mâini şi pe genunchi, lipindu-şi capetele de rogojini.

— Doamna mea, Shoko-in, începu prinţesa, adresându-i-se lui Sachi pe numele ei oficial.

Sachi îşi înălţă privirea. Era pentru prima oară când o vedea pe prinţesă nefardată. Cu ochii ei mari şi părul ciufulit, arăta ca un copil. Pielea îi era atât de străvezie, încât îi dădea un aer aproape neomenesc, ca şi cum ar fi fost venită de pe alt tărâm. Dar mai era şi altceva. Era o lucire în privirea ei, o hotărâre necruţătoare în ea, pe care Sachi nu i-o mai văzuse înainte.

— Doamnă Shoko-in, glăsui iar prinţesa, respirând adânc. Copilă. Sunt aici. Au intrat. Roninii din sud au dat foc palatului. Acum aleargă pe urmele mele, încercând să mă răpească.

— Aici, în palat? Cei din sud? se bâlbâi îngrozită Sachi, încercând să priceapă ce-i spunea prinţesa. Dar... cum se poate? Cum au putut să pătrundă până aici?

Cei din sud la castel? Era de neconceput. Castelul trebuia să rămână inexpugnabil, iar palatul femeilor era situat în străfundurile lui. Roninii trebuiau să treacă peste şanţurile cu apă, să escaladeze turnuri masive, să traverseze poduri mobile şi să fugă din calea detaşamentelor de gărzi. Dacă era adevărat, atunci ultimul bastion fusese străpuns. Iată pentru ce fuseseră femeile acelea antrenate toată viaţa lor, pentru a-şi apăra cu orice preţ universul de duşmani.

— Am şi eu iscoadele mele, şuieră prinţesa printre dinţi. Trebuie să ne mişcăm repede.

Doamna Tsuguko se afla la câţiva paşi în spatele prinţesei. Ochii ei negri străluceau. Părea mai înaltă. Era plină de un entuziasm tăcut, nerăbdătoare să preia comanda. Ridică o mână, îndemnând-o pe Sachi să asculte:

— A sosit şi ceasul tău de jertfă, o anunţă prinţesa Kazu. Am să te rog să-mi faci un serviciu, cel mai mare pe care l-ar putea cere cineva. Urcă-te în palanchinul meu şi pleacă din castel. Am trimis ordine gărzilor mele. Trebuie să-i ademeneşti pe duşmanii mei să se îndepărteze de palat.

— Eşti singura care poate face asta, se amestecă în vorbă şi doamna Tsuguko. Ştii prea bine. Este şansa ta de a-ţi plăti datoria faţă de Alteţa Sa.

Clopotele dădeau alarma. Se auzeau paşi alergând pe lângă uşa închisă. Fumul începea să se strecoare prin cameră. Doamnele prinţesei aruncară prin jur priviri speriate.

Sachi ştia foarte bine că era trimisă într-o misiune disperată. Dacă urma să fie momeala aruncată în calea inamicului, era foarte probabil că se ducea la moarte. Însă îşi legase soarta de cea a prinţesei. Avea toate motivele să se sacrifice pentru ea. Prinţesa a fost cea care a luat-o din sat şi i-a oferit o viaţă de lux şi de privilegii, dăruindu-i-o shogunului drept concubină. Ştiuse întotdeauna că s-ar putea să vină momentul în care avea să i se ceară să-şi plătească datoria.

Mai existau şi motive practice pentru alegerea ei. Cei din sud n-aveau nici o idee cum arăta la faţă prinţesa Kazu. Nimeni, în afară de cele mai apropiate doamne de companie, împreună cu familia ei din Kyoto, n-o mai văzuse vreodată. Dar toată lumea ştia că era o aristocrată cu cea mai albă piele şi, în calitate de văduvă a Înălţimii Sale, trebuia să fie o călugăriţă. Sachi semăna cu ea de parcă erau gemene, ba mai era şi ea călugăriţă. Îşi purta părul tuns scurt, acoperit de o glugă. Părea născută să-i fie sosie.

Dar să pornească la drum într-un singur palanchin, fără gărzi cu slujitori... Nimeni n-ar fi crezut vreodată că prinţesa ar călători astfel. Era un plan nebunesc, întocmit într-un moment de panică. Cu toate acestea, lui Sachi i se dăduse o misiune, iar ea trebuia s-o ducă

la îndeplinire cât de bine putea. Dacă o scânteie de teamă îi străfulgera inima, trebuia s-o stingă. Respiră adânc.

— Datoria mea față de Alteța Sa este veșnică, răspunse încet, dar ferm. Nu voi putea niciodată s-o răsplătesc îndeajuns. Indiferent ce-mi cere Alteța Sa, o voi face. Îi sunt recunoscătoare pentru că-mi dă șansa să-mi dovedesc devotamentul.

— Întunericul s-a lăsat peste lume, grăi prințesa. Prietenii noștri au devenit dușmanii noștri, iar inamicii noștri, aliații noștri. Seniorul Yoshinobu ne-a trădat, după cum știi și tu, prin abdicarea sa. Nu mai există nici un shogun. Seniorii din sud îl controlează deja pe bietul meu nepot, împăratul. Viețile noastre nu mai contează. Suntem deja moarte. Orice s-ar întâmpla, avem o datorie față de familia Tokugawa. Ca mătușă a Fiului Cerului și văduvă a Înălțimii Sale, aș putea fi o prizonieră însemnată. Trebuie să rămân aici, în palat.

Sachi se străduia să priceapă ce se întâmplă. Singurul lucru pe care-l înțelegea pe deplin era durerea ce o încerca pe prințesă. Prințesa Kazu fusese silită să renunțe la tot ce iubea pentru o căsătorie pe care nu și-o dorise, iar acum familia imperială și familia Tokugawa se aflau pe poziții ireconciliabile. Tot ce-i mai rămânea era să-și facă datoria. Era o membră a familiei Tokugawa de-acum și așa avea să rămână, până avea să-și găsească amarnicul sfârșit.

— Sunt pregătită să-mi dau viața oricând mi se cere, spuse Sachi. Sunt onorată să vă iau locul în palanchinul imperial. Nu vă voi dezamăgi.

Prințesa avea lacrimi în ochi.

— Mi-ai fost ca o soră, mărturisi ea încet. Viața mea ar fi fost mai tristă fără tine. Fie ca zeii să te aibă în paza lor. Mă rog să ne întâlnim iar în vremuri mai bune.

Își înclină capul.

— Dă ce-i mai bun din tine, o îndemnă.

Doamna Tsuguko așteptă până când prințesa, împreună cu doamnele ei de companie, se duse, după care se întoarse spre Sachi.

— Grăbește-te, îi zise. Nu-i timp de pierdut.

Deschise ușa. Sachi își înșfacă bocceaua și halebarda. Inima îi bătea ciudat de tare. Nu simțea nici un fel de frică, era doar emoționată. Era ca și cum s-ar fi trezit dintr-un somn lung. Aproape uitase cum era să se simtă vie.

Coridorul gemea de femei, strângând într-o mână bocceaua, în cealaltă lumânări și lampioane. În lumina tremurândă a flăcărilor, mărtau ca o armată de stafii bătute de vânt, livide și jigărite, în straie rudate, aruncate alandala pe ele. Pletele le curgeau pe umeri în dezordine, ochii le erau măriți de spaimă. Unele se împingeau și se înghionteau, scâncind panicate. Dar majoritatea înaintau împiedicat, într-o tăcere sinistră.

Când se iviră doamna Tsuguko și Sachi, mulțimea se opri și se dădu înapoi cu respect:

— Faceți loc! se răsti bătrâna nobilă.

Începu să-și facă loc cu coatele prin înghesuială, în direcția opusă grădinilor, spre sectorul palatului de unde ieșea fum. Dar era prea multă lume acolo, așa încât se retrase într-una dintre marile săli de audiență. Sachi o urmă, ștergându-se la ochi. Fumul le învăluia ca un giulgiu. Când se opri să-și tragă răsuflarea, zări fețișoara palidă a lui Taki, cu bărbia ascuțită și ochii mari, chiar în spatele ei:

— Du-te înapoi, Taki, îi șuieră ea. Tu nu trebuie să vii.

Doamna Tsuguko se răsuci brusc pe călcâie:

— Lasă-ne, se răsti ea. Chiar acum. Numai doamna din camera de alături trebuie să vină. Du-te-n grădini cu celelalte slujnice.

Taki nu scoase un cuvânt, ci le urmă cu încăpățânare.

— Du-te înapoi, țipă doamna Tsuguko într-un acces de mânie. Cum îndrăznești să nu-mi asculți poruncile?

Nu mai era timp de stat la discuții. O luară la fugă. Când ajunseră în aripa în care se găseau bucătăriile și oficiile, fumul era atât de gros, încât abia mai puteau vedea. Înaintară poticnindu-se, orbește, acoperindu-și fețele cu mânecile. Într-un târziu, se năpustiră în sala cea mare de la intrare. Ușile erau deschise. Acolo se opriră, oftând, umplându-și plămânii cu aerul înghețat al zorilor.

III

Luna licărea la orizont ca o uriașă oglindă rotundă, aruncând raze blânde. Hoarde de bărbați treceau pe lângă ea, cu răsuflarea alburie în aerul înghețat. Majoritatea purtau uniformele gărzilor din palatul exterior și cel de mijloc. Unii erau pompieri din oraș, slăbănogi cu

haine cafenii de piele și glugi groase, trase peste cap și umeri. Se năpusteau înainte ca o armată de gândaci uriași. Unii cărau pompe și furtunuri de apă pe suporți de lemn prinși de umeri, alții cărau scări mobile din bambus și pari lungi cu cârlige înfipte în vârf. Demnitari în robe de brocart fluturau bastoane, dirijând operațiile.

— Trage-ți mai bine gluga peste față, murmură doamna Tsuguko, adresându-i-se lui Sachi. Și să nu scoți nici un cuvânt.

Sachi se încălță cu o pereche de șoșoni de pai și o urmă pe doamna Tsuguko de-a lungul pasarelei acoperite, ținându-și robele strâns în jurul ei. Taki încă mai era cu ele, gâfâind în urma lor.

Incendiul părea să se fi întins peste tot. Pereții văruiți în alb și acoperișurile lunecoase, acoperite cu țiglă cenușie, scânteiau într-o lumină sinistră, pe măsură ce flăcările se revărsau pe ferestre și săreau de pe un acoperiș pe altul, cu bubuituri și trosnete cumplite, ce înăbușeau toate celelalte zgomote. Pompierii se cățărau pe scările de bambus și mișunau pe acoperișuri, smulgând țiglele și împrăștiind jeturi prea subțiri de apă. Jos, femeile încă mai ieșeau în goană din palatul cuprins de flăcări.

Preț de o clipă, Sachi rămase în picioare, păstrând tăcerea, contemplând clădirea care o adăpostise timp de atâția ani. De ar fi fost un vis urât! Însă frigul crâncen îi răspunse mult prea limpede că nu visa. Tremura. Nici măcar straturile de mătase matlasată nu-i erau de ajuns să-i țină de cald.

Doamnele de companie se înghesuiau pe la ușile halelor unde erau ținute palanchinele. Se uitară la Sachi cu ochi mari, plini de invidie, pe când gărzile se plecară dinaintea ei și o însoțiră până la grajdurile imperiale.

Palanchinul prințesei o aștepta. Sachi îl privi și tresări recunoscându-l. Era același pe care-l mai zărise cu ani în urmă, când prințesa Kazu și suita ei sosiseră în satul său. Totul arăta exact așa cum își amintea ea, pereții lăcuiți de culoare roșie, încrustați cu aur și însemnați cu crizantema imperială, acoperișul împodobit cu aur și storurile de bambus de la ferestre de care atârnau canafuri roșii. Era la mintea copiilor că, dacă prințesa ar fi încercat să fugă, n-ar fi făcut-o niciodată într-un mijloc de transport atât de bătător la ochi.

Imaginea femeii care ieșise din acest splendid vehicul, când Sachi mai era copilă în sat și-l văzuse pentru prima oară în viața ei, îi trecu

prin minte fulgerător. Îşi aminti de ochii ei măriţi de groază. Chiar şi atunci, ghicise că femeia nu era decât sosia adevăratei prinţese, de aceea îi era atât de frică. Venise acum şi rândul lui Sachi. Ea era o doamnă samurai, o luptătoare. N-avea să se teamă, iar dacă totuşi îi era frică, nimeni n-avea să observe.

Se urcă în palanchin, îşi încrucişă picioarele sub ea şi îşi trase fustele sub genunchi. Afară se auzi zarvă.

— Lăsaţi-mă să intru! ţipa glasul subţirel al lui Taki. Daţi-mi drumul!

— Copilă prostuţă, ai să strici totul! se răsti vocea imperioasă a doamnei Tsuguko.

Deodată, căpşorul lui Taki se ivi în palanchin. Ochii ei mari, uşor bulbucaţi, luaseră o căutătură de hotărâre încrâncenată. Braţele ei osoase se ţinură de portieră, iar ea încercă să se caţere înăuntru. Sachi oftă. O clipă fu copleşită de uimire şi bucurie şi nu îndrăzni să facă nici o mişcare. După aceea, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul, o ţinu pe prietena ei de un braţ şi o trase înăuntru. Doamna Tsuguko scoase un ţipăt de furie. Braţe vânjoase o prinseră pe Taki şi o traseră afară.

Lacrimi de dezamăgire ţâşniră din ochii lui Sachi. I se puse un nod în gât. Dacă Taki ar fi venit şi ea, ar fi putut suporta orice. Acum însă, nu mai era nimic de făcut decât să îndure totul singură.

Portiera fu trântită. Parul de susţinere era deja fixat în stinghiile lui. Cu un icnet, purtătorii înălţară palanchinul pe umerii lor. În întunericul care se lăsă deodată, Sachi simţi cum micul cufăr se leagănă în aer. Luată prin surprindere, îşi pierdu echilibrul şi căzu la perete. Nu mai călătorise niciodată într-un palanchin, iar felul ciudat şi smucit în care înainta îi tăie respiraţia. Parcă s-ar fi găsit într-o bărcuţă pe undele agitate ale unui râu, ca bărcile în care plutise ea pe râul Kiso, sau ca feriboturile în care se urcase, când călătorise în procesiunea prinţesei spre Edo. Cu numai o oră în urmă, cine ar fi ghicit că o să ajungă într-un loc atât de nemaipomenit?

Auzea tropotul copitelor şi scârţâitul paşilor înfăşuraţi în paie. Trase la o parte stinghiile storului de bambus. Lumina palidă a răsăritului mijea prin întuneric, licărind pe fundalul auriu al pereţilor dinăuntru şi luminându-i conturul mânuţei albe. Se afla într-un palat mobil în miniatură, pictat cu stânci, un pârâiaş şerpuitor şi pruni înfloriţi.

Afară putea deslușI siluetele enorme ale luptătorilor călare și gărzile alergând. Se aflau într-un convoi de palanchine, înaintând spre zidul interior al sectorului femeilor, apropiindu-se în pas grăbit de marea poartă. În toți anii în care stătuse închisă între zidurile palatului, nu-i mai trecuse pragul nici măcar o dată. În urma ei flăcările urlau. Se auzeau bubuituri și trosnete de la zidăria ce se prăvălea. Nu suporta să se gândească la prințesă și la celelalte femei. Și Taki... Ce se alesese de ea?

Atunci se adânciră în umbrele porții. Trecură printre canaturile falnice de lemn cu drugi de fier și zăvoare uriașe. De cealaltă parte se întindeau terenurile. Ocoliră grădini îngrijite, lacuri ornamentale, pavilioane singuratice și dumbrăvi de cedri japonezi. Pinii erau toți înfășurați pentru iarnă, cu ramurile legate strâns cu sfori.

După multă vreme, ajunseră la o altă poartă, cu fortificații grele, cu contraforturi din granit, mai înalte decât statura unui om, cu acoperișuri din țiglă, cu delfini de aur în vârf. Străjerii postați de o parte și de alta a ei se înclinară când ieșiră prin ea. Dincolo de ea se găsea un pod lung. Primele raze ale soarelui scânteiau prin apele verzi ale unui șanț larg, cu apă stătută. Câteva rațe înotau acolo. Sachi se răsuci înapoi, sperând să mai arunce o ultimă privire. Dar castelul rămânea invizibil în spatele perdelei de pini și al blocurilor de granit ale meterezelor. O limbă de foc lipăia cerul, acolo unde ar fi trebuit să se înalțe palatul femeilor.

Se găseau pe un bulevard larg, mărginit de ziduri amenințătoare cu acoperișuri din țiglă lucioase, ce se conturau în spatele lor. Strada era plină de bărbați pășind alene, alergând, sau purtați în lectici. Erau fapturi cu înfățișare bizară, la fel ca mulțimile pe care le văzuse trecând prin sat, cu mulți ani în urmă. Unii erau încovoiați și noduroși, alții, voinici și musculoși. Unii se umflau în pene ca samuraii, alții se furișau pe lângă ei, ca târgoveții. Până și înăuntrul palanchinului pătrundea mirosul trupurilor lor. Era ciudat să-și închipuie că asemenea creaturi erau oameni.

Dar de ce nu îngenuncheau? Unii păreau să se holbeze obraznici, lungindu-și gâtul, încercând să arunce o privire înăuntru. Sachi își dădea seama cât de bătător la ochi era palanchinul, o țintă în mișcare, părând să declare sus și tare oricui i-ar fi păsat să-l asculte că o doamnă bogată, nobilă, călătorea înăuntrul lui. Inima îi bătea mai

ure. Să i se fi părut ei, sau în ochii celor de pe stradă sticlea dușmănia? Până și cei care purtau palanchinul pe umeri păreau s-o zvârle dintr-un loc în altul, de parcă ar fi știut că nu cărau pe nimeni cu adevărat important.

Zdruncinată întruna în cutiuța ei, se simțea ca acei prizonieri pe care îi văzuse prin sat în cuști împletite din răchită. Trânti oblonul ferestrei. Hurducăturile palanchinului o sleiau și îi dădeau grețuri, dar nu îndrăzni să închidă ochii. Dacă cei din sud pătrunseseră atât de adânc în incinta castelului încât să dea foc palatului femeilor, atunci nu puteau fi prea departe în urma ei. Trebuia să fie vigilentă. Dacă urma să se întâmple ceva, ar fi trebuit să se petreacă acum, când se găseau dincolo de zidurile castelului. Își îndreptă spatele, își netezi poalele chimonoului și încercă să-și adune gândurile.

Să se fi dus totul, comorile, neprețuitele chimonouri și rafinatul mobilier lăcuit? Ce se alesese de femei, de Cea Retrasă, cu cele o sută optzeci de doamne de companie ale sale, fiecare cu suita ei de servitori, de bătrâna doamnă Honju-in, înconjurată de bătrânele ei doamne de companie? Sachi se gândise întotdeauna la sat ca la adevăratul ei cămin. Dar greșise. Palatul era căminul ei, iar toate acele femei, unele îngăduitoare, altele severe, îi deveniseră familie.

De la moartea shogunului, zilele ei nu mai aveau sens. Acum avea o misiune, să fie o sosie, să-i ademenească pe rebelii din sud, îndepărtându-i de castel, așa încât s-o urmărească pe ea, nu pe prințesă. Propria ei viață, din câte știa, nu valora nimic. Femeile trebuiau să se supună pe această lume fără să pună întrebări sau să cugete. Asta trebuia să facă: să nu se mai gândească. Murmură versurile de moarte compuse de poetul Narihira în Era Heian:

„Tsui ni yuku	„Că există un drum pe care,
Michi to wa kanete	Într-o bună zi, toți îl parcurgem
Kikishikado	Mai auzisem și înainte,
Kino kyo to wa	Dar n-am crezut nicicând că ziua de azi
Omowazarishi o.“	Va aduce cu sine acel îndepărtat mâine.“

Își pipăi plăselele pumnalului, vârât bine în *obi*, și deznierdă firele mătăsoase ale legăturii. În anii în care trăise la palat, fusese învățată să fie gata să-și folosească pumnalul în apărarea stăpânului ei sau, la nevoie, să-și curme zilele ca să nu cadă în mâinile dușmanilor. Dar

privilegiul sinuciderii nu îi fusese acordat. Dacă şi-ar fi luat viaţa, nu şi-ar mai fi îndeplinit misiunea. Prinţesa nu mai avea pe alta care să-i semene.

Mintea îi era calmă, însă trupul îi era înfricoşat. Inima îi bătea atât de puternic, încât abia mai putea să respire. O durere ascuţită, ca un cuţit ce i se răsucea în măruntaie, o mistuia. Nu putea să sufere ruşinea şi netrebnicia acelui simţământ. Trebuia să-şi alunge spaima. Indiferent cât de sus urcase ea în ierarhia palatului, aristocratele snoabe mereu şopteau pe la spate că nu era decât o ţărancă. Acum avea şansa să-şi dovedească noblеţea. Când avea să vină timpul, le va arăta ea tuturor de ce era în stare concubina seniorului Iemochi.

Încercă să respire mai rar. Trebuia să se gândească, să se concentreze, să se pregătească. Avea să fie luată ostatică? Cum este să mori? Povestea ei n-avea sfârşit.

Gândurile ei zburară, ca-ntotdeauna, la Înălţimea Sa. Îşi aminti de zilele şi lunile de tristeţe, cele treizeci de zile de doliu, lunile de restricţii rituale, de incantaţiile din faţa plăcii lui comemorative în cea de-a şaptea, a paisprezecea, a douăzeci şi una, a treizeci şi cincea, a patruzeci şi noua şi a o suta zi de la înmormântarea lui. Zi şi noapte se rugase ca el să renască teafăr şi nevătămat în Paradis. Şi iat-o, în cel de-al şaptesprezecelea an al vieţii sale, văduvă şi călugăriţă, prizonieră în această cutiuţă, zorind înainte spre o soartă de neînchipuit.

Era complet singură, fără cineva alături care s-o ajute sau s-o povăţuiască ce să facă. Dacă erau hotărâri însemnate de luat, trebuia să le ia de una singură.

IV

Sachi habar n-avea de cât timp călătoreau, când se iscă hărmălaie. Auzi învălmăşeală de paşi, apoi strigăte şi ţipete. Trase de stinghiile oblonului o clipă şi furişă o privire prudentă.

Se găseau pe o alee îngustă între ziduri înalte. Zări pe fugă o siluetă ameninţătoare pândind din umbră, apoi încă una şi încă una. Erau înveşmântaţi în straie groase, vătuite. Văzu două săbii, una lunga şi alta scurtă, ieşindu-se de sub hainele lor. Două săbii, deci erau samurai. Însă nu erau îmbrăcaţi ca samurai. Chipurile le erau înfăşurate în

eșarfe, care le ascundeau toate trăsăturile, cu excepția lucirii din ochi. Erau ronini, probabil din sud. Aleea era plină de ei.

Unul făcu un salt înainte. Se auzi un tânguit gutural care-ți spărgea timpanul, se zări o fulgerare albăstruie, ceea ce aducea foarte mult cu un tăiș care trecea prin carne.

Sachi gemu și se smuci înainte, când palanchinul se opri brusc din mers. Auzi scrâșnetul săbiilor scoase din teacă și clinchetul metalului lovind un alt metal. Zgomotul de săbii, zăngănitul și clinchetul oțelului pe oțel, icnetele și strigătele se apropiau tot mai tare, până când o asurziră, auzindu-se chiar lângă peretele palanchinului. Cu mâna încleștată pe pumnal, Sachi ședea neajutorată în fragilul ei vehicul, încercând să nu se mai gândească, ci doar să fie gata de acțiune. Sângele îi zvâcnea atât de tare în urechi, încât abia putea să mai audă ceva din ce se petrecea afară. Palanchinul se clătină, se smuci nebunește, se lăsă într-o rână, după care se prăbuși la pământ. Se trezi ghemuită și plină de vânătăi, trântită pe podea. În depărtare se auziră pași.

Voci aspre țipau într-un dialect cântat. Sachi nu le putu desluși cuvintele, recunoscu însă accentul. Era o versiune masculină a cadenței pronunției din sud, pe care o mai auzise când doamnele Celei Retrase vorbeau între ele. Așadar, avusese dreptate: erau rebeli din sud.

Gâfâind, Sachi se ridică de pe jos. Se așeză foarte dreaptă, își aranjă poalele, gulerul și își trase gluga pe cap, apoi apucă strâns pumnalul de plăsele. Asta era. Venise clipa. Trebuia să îndure umilința capturării. Dar avea să lupte înainte să fie prinsă. Nimeni nu putea s-o împiedice să opună rezistență.

Ședea împietrită, încercând să nu facă nici o mișcare și nici să nu respire. În tăcerea care se lăsase, o mână zgâlțâi portiera palanchinului.

Apoi auzi ceva la care nu se așteptase: tropot de copite apropiindu-se din spate. Puteau fi alți rebeli sudici. O surprinse o explozie zgomotoasă. Cunoștea sunetul. Îl auzise reverberând dincolo de zidurile castelului, dar niciodată atât de aproape de ea, era focul muschetelor. Se auzi o altă salvă, apoi o alta. Mai auzi mormăituri și țipete, scrâșnetul oțelului mușcând din oase și bufnete de trupuri prăbușindu-se la pământ. Se lăsă o tăcere nepământeană. În bătaia înghețată a vântului ciripea o pasăre singuratică.

Respiră adânc. Inima îi bătea atât de tare, încât nu-i venea să creadă că bărbaţii de afară n-o auzeau şi ei. Se reculese mândră, cu mâna pe pumnal. Avea să le arate ea că o fată de numai şaptesprezece ani – să fi ştiut ei că nu era decât o ţărăncuţă! – putea fi la fel de viteză ca orice samurai, dacă nu chiar mai curajoasă.

Se auzi glasul unui bărbat. Era foarte aproape, chiar lângă pereţii din lemn ai palanchinului. Avea un grai cizelat, doar cu un uşor rârâit rural. Vorbea atât de clar şi de politicos, încât putu pricepe cea mai mare parte din ce zicea. Îşi spuse numele: Toranosuke din familia Matsunobe, iar domeniul său, Kano. Părea s-o roage să se arate la faţă.

Kano! Sachi îngheţă. Kano era aproape de Kyoto şi de satul ei. Dar n-avea nici o idee de partea cui era, dacă aceşti bărbaţi ţineau cu nordul sau cu sudul. Oricum stăteau lucrurile, trebuia să-i convingă că ea e prinţesa. Ce ar fi făcut prinţesa? Ar fi vorbit? Ar fi deschis portiera palanchinului? Sigur că nu. Nu s-ar fi arătat la faţă nici unui bărbat.

Tăcerea nu se mai sfârşea. Apoi auzi un glas, o voce feminină, subţire şi ascuţită, ca de şoricel.

— Daţi-vă la o parte, domnule!

Sachi fu cât pe ce să scoată un strigăt de tulburare şi de neîncredere. Taki! Ce făcea acolo? Însă uşurării îi luă iute locul groaza. Chiar dacă însemna să-şi calce cuvântul faţă de prinţesă, avea să sară din palanchin şi să lupte cot la cot cu ea. Avea să facă orice, indiferent ce preţ ar fi plătit, ca să se asigure că Taki nu păţea nimic.

— Sunt doamna Takiko din suita imperială, slujitoare a shogunului, o însoţesc pe doamna care călătoreşte în acest palanchin, chiţăi glasul cu o dicţie foarte clară. Dacă doriţi să vă adresaţi ei, o puteţi face prin intermediul meu.

În clipa următoare, ochii mari ai lui Taki se iviră de cealaltă parte a oblonului:

— Eşti teafără? întrebă ea în şoaptă.

— Taki, mă bucur aşa de mult să te văd. Cum ai ajuns aici?

— Îţi spun mai târziu. Am fost atacaţi de rebelii din sud. Ceilalţi au apărut şi i-au bătut. Cei din sud trebuie să fi plecat după întăriri.

— Dar cine sunt ei? Cine sunt bărbaţii ăştia?

— Nu ştiu. Mă duc să stau de vorbă cu ei.

Sachi auzi glasul limpede al lui Taki discutând cu vocea bărbătească. Apoi, prietena ei se întoarse la fereastră:

— Sunt din Kano. Zic că ţin cu noi. Mai spun că trebuie să mergem cu ei, pentru siguranţa noastră.

— Atunci ne răpesc.

— Spun că n-o pot lăsa pe prinţesă să cadă în mâinile celor din sud, iar dacă ne lasă aici, asta se va întâmpla. Oricum, nu-ţi poţi abandona misiunea, întorcându-te la palat.

— Dar ce ne dovedeşte nouă că ei sunt ceea ce spun?

— Trebuie să ne bizuim pe ei. N-avem de ales. Gărzile ne-au fost ucise, iar purtătorii şi servitorii noştri au luat-o la sănătoasa.

— Laşii! pufni Sachi, cu dezgust.

— A fost nu ştiu ce complot şi am fost trădate. Rebelii din sud mişună pretutindeni. Trebuie să ne prefacem în continuare. Dacă aceştia cred că prinţesa fuge în munţi, ne vor urmări pe noi, în loc să se îndrepte spre palat. Este de datoria noastră. Oamenii ăştia au o garnitură de bagaje, au cărăuşi.

— Dar cine sunt bărbaţii ăştia? insistă Sachi.

— Ronini.

Ronini. Sachi nu mai stătuse niciodată faţă-n faţă cu astfel de oameni. Bărbaţii de teapa lor erau nesăbuiţi, primejdioşi, nu dădeau nimănui socoteală. Probabil că treceau de o parte sau de alta după cum bătea vântul. Dar Sachi şi Taki se aflau în mâinile lor. N-aveau de ales decât să-i creadă pe cuvânt.

— Vor să te vadă, grăi Taki. Vor să se asigure că nu-i un bărbat înăuntru. Voi deschide portiera. Nu spune nimic. Doar înclină-te. Apoi am s-o închid la loc.

Sachi îşi trase în grabă gluga peste faţă, pe când portiera glisa. Lumina zilei se revărsă înăuntru, orbitoare. Adunându-şi puterile cu demnitatea de care mai era în stare, ea făcu un semn de salut curtenitor din cap, aşa cum observase că făcea prinţesa. Afară se zăreau trei siluete. Doi erau pe cai, celălalt pe jos, ţinând frâiele. Creştetele capetelor lor erau zbârlite şi nerase. Nici măcar nu aveau moţuri. Unuia părul îi atârna în smocuri dese, iar ceilalţi doi aveau cozi de cal ciufulite. Nu mai văzuse în viaţa ei bărbaţi care să arate ca nişte sălbatici.

În urma lor ea mai văzu palanchine prăvălite într-o rână. Trupuri zăceau răspândite pe ici pe colo, încă şiroind de sânge. Unele se mai zbăteau, scuturate de convulsii. Pământul era atât de umed, încât părea că plouase, însă băltoacele aveau o nuanţă urâtă de roşu întunecat, deja închegat la margini. Pe jos se găseau împrăştiate obiecte ciudate, bolovănoase. Sachi îşi înăbuşi un geamăt, când îşi dădu seama că aveau păr, urechi şi feţe. O duhoare îngrozitoare umplea aerul, miros de sânge şi de carne amestecat cu cel al excrementelor umane. Cum pătrundea şi în palanchin, ea vărsă şi-şi strânse mai tare gluga în jurul feţei. Apoi uşa glisantă se închise.

Sachi încercă să nu se mai gândească la acea privelişte, însă imaginea i se întipărise în cuget. Vedea cu ochii minţii hidoasa scenă, îi răsunau în urechi zgomotele auzite, înspăimântătoarele mormăituri şi gemete. Se cutremură de groază. Bărbaţii aceia muriseră ca nişte samurai, unii încercând s-o captureze, alţii s-o apere. O parte trebuie să fi fost străjerii şi cei care o purtaseră şi o însoţiseră pe drum. Totuşi, în moarte erau toţi egali.

Măcar Taki era cu ea. Ştiind-o pe aproape, Sachi nu se mai ducea la moarte cu aceeaşi uşurinţă. Data următoare când avea să mai fie chemată să-şi dea viaţa, avea să şi-o vândă scump, luptând din greu.

Poate c-ar fi reuşit să scape. Dar unde să se ducă? Palatul femeilor nu mai era, se făcuse cenuşă. Nu mai exista decât un singur adăpost sigur, satul. O clipă Sachi se închipui înapoi în casa cu acoperiş de ţiglă, lângă râul care curgea mai jos şi munţii care se înălţau deasupra. Era ceva de care să se agaţe, singura realitate în mijlocul acestei nebunii. Dacă supravieţuia, dacă mai reuşea să iasă vie din cutiuţa ei, avea să găsească ea o cale de a se întoarce acolo.

Undeva, în depărtare, era hărmălaie. Toate simţurile lui Sachi erau la pândă. Asculta cu urechile ciulite. Sudicii... Însă zarva venea din faţă, nu din spate. De altfel, dacă cei din sud i-ar fi atacat, i-ar fi împresurat în tăcere.

Se auzeau dangătul clopotelor şi al gongului, fluiere şi tobe. Se uită pe furiş, printre şipcile storului de bambus. Ieşiseră din bulevardele largi, străjuite de conacele nobililor *daimyo* şi îşi croiau drum pe aleile mărginite de cocioabe şubrede şi de prăvălii. Un şir de oameni

încovoindu-se sub boccelele uriaşe, legate de spinările lor se grăbea în aceeaşi direcţie.

Zgomotul crescu. La început, nu putu desluşi cuvintele. Apoi reuşi să le discearnă. Lumea cânta:

— *Ee ja nai ka? Ee ja nai ka?* Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?

Apoi, urmară nişte versuri fără nici o noimă, ceva despre „fluturii ce zburau dinspre apus". Melodia era atât de atrăgătoare, încât se trezi fredonând-o. În ciuda tuturor celor întâmplate, nu se putu opri să nu zâmbească. Nu mai auzise un asemenea grai ca acela, de când plecase din sat.

Convoiul se opri. Strada din faţa lor era înţesată de oameni, atât de înghesuiţi unii într-alţii, încât era imposibil de trecut printre ei. Mulţimea se dădu înapoi pentru o clipă, ca şi cum s-ar fi speriat de intrarea palanchinului imperial, apoi se îngrămădi în jurul lui. Prin mulţimea îmbrăcată în veşminte roşii ca focul, cu tichii roşii în cap, bărbaţi în chimonouri femeieşti şi femei în surtucuri *hapi* şi jambiere bărbăteşti se zbenguiau. Unii dintre ei, atât bărbaţi, cât şi femei, se despuiaseră şi ţopăiau pe jumătate goi, iar pielea le lucea de sudoare. Se târâră până la palanchinul lui Sachi, uitându-se prin stor.

— Hei, cucoană! Vino şi dansează cu noi, zbierau ei. Vino şi dansează cu noi! Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?

Unii aveau boluri cu *sake*, bucăţi de peşte şi turte de orez, pe care le aruncau în stor. Sachi se făcu mică, încreţindu-şi nasul din cauza mirosului de sudoare, amestecat cu cel al bucatelor şi al *sake*-ului, din pricina ochilor care se zgâiau la ea. Participase la nenumărate festivităţi în sat, ca şi la palat. Se prinsese în dansuri de vară, pentru întâmpinarea spiritului morţilor. Exista însă o disperare dementă în aceste dansuri pe care nu le mai văzuse nicicând. Bucăţele de hârtie, cu invocaţiile pentru noroc vândute pe la temple, pluteau în bătaia vântului. Oamenii alergau după ele ca să le prindă cu mâna.

— Grăbiţi-vă, mişcaţi-vă mai repede, se răsti roninul care călărea alături.

— Faceţi loc, strigară gărzile, făcându-şi loc cu coatele.

Mulţimea continua să dănţuiască, fluturându-şi braţele în aer şi legănându-se la unison, cântând cu voci piţigăiate.

Când convoiul ajunse la postul de graniță ce marca marginea orașului, porțile erau larg deschise. Străjerii îi lăsară să treacă, fără a mai catadicsi să se încline. Toată lumea părea să-și fi pierdut mințile.

Treptat, mirosurile și larma orașului rămâneau în urma lor. Cerul se arcuia deasupra, de un albastru orbitor. Pâlcuri de copaci își aruncau umbrele prelungi. Ogoare cafenii, parcelate, se întindeau la orizont, până la munții care străluceau în lumina alburie a soarelui de iarnă. Sachi începu să se destindă. Aici, printre aceste câmpii, nu mai avea unde să se ascundă. Dacă cei din sud îi urmăreau, atunci aveau să-i vadă de la o poștă. Respira savurând prospețimea și răcoarea aerului.

— Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă? fredona ea pentru sine.

Era ciudat de reconfortant.

Palanchinul nu se opri până nu se depărtară bine de oraș. Taki se afla deja la portieră, ca s-o ajute pe Sachi să coboare. Concubina shogunului îi privi cu luare aminte fețișoara subțire și hotărâtă, bărbia ascuțită și ochii mari, aprigi. Găsea ceva nou la ea, de parcă și ea s-ar fi trezit la viață, ca și cum se bucura că se găsește în lumea largă. Taki îi salvase viața. Dacă n-ar fi fost ea, Sachi ar fi fost acum pe lumea cealaltă. Cu un gest impulsiv, își încolăci brațele în jurul ei, strângând-o la piept.

— N-am cuvinte să-ți spun cât mă bucur să te văd! exclamă ea în timp ce lacrimile îi țâșneau din ochi. Ai riscat totul ca să vii cu mine.

Taki o îmbrățișă la rândul ei:

— Sunt servitoarea ta, râse ea, ridicând din umeri. Doar mi-am făcut datoria.

Se găseau la un mic han de la marginea drumului. Nu era defel genul de loc la care ar fi tras o prințesă. Nu se vedea nici urmă de ronin sau de străin prin preajmă, așadar lăsau impresia că aveau un oarecare respect pentru poziția ei.

O femeie scundă, cu spatele încovoiat, cu un chip rotund și zâmbitor, le conduse înăuntru, plecându-se până la pământ. Intrară într-o cămăruță sărăcăcioasă. De ani de zile nu mai călcase Sachi într-un asemenea loc. Aruncă o privire fugară pereților coșcoviți, rogojinilor roase, întinse peste podeaua goală de lemn și hârtiei peticite de la uși. Mirosul fumului de lemne, al tutunului și al bucatelor gătite îi amintea de casa părintească, de sat. Se așeză împreună cu Taki, în vreme ce femeia le servea boluri aburinde cu tăiței din hrișcă. Cu

Câteva ore în urmă, Sachi crezuse că nu va mai apuca să mai pună vreodată ceva în gură. Acum îi era o foame de lup.

— Cum ai putut suporta, Taki? o iscodi ea. Ai văzut toate grozăviile. Ai fost în mijlocul lor. Nu ți-a fost frică?

— Îți râzi de mine, îi răspunse. Erau dușmanii noștri. M-am bucurat să-i văd morți. Mi-ar plăcea să le văd capetele țintuite de porțile castelului.

Sachi înghiți ultimele linguri de supă. I se părea ciudat s-o audă pe Taki vorbind în felul acela. Dar era samurai. Sachi trebuia să învețe să fie ca ea, cu sânge rece și cu capul pe umeri, chiar și în toiul unei bătălii. Acum, când se aflau pe cont propriu, departe de castel, era cu atât mai multă nevoie să-și păstreze cumpătul.

— Mă rog, spuse ea într-un târziu, cel puțin suntem tefere.

— Nu chiar, o contrazise Taki.

— Ai dreptate, consimți Sachi. În orice caz, am scăpat de cei din sud, pentru moment. Necazul este că nu știm ce ne așteaptă mai departe. Iar oamenii ăștia cine sunt? Cum putem fi sigure că sunt de partea noastră? Nici măcar nu țin de un senior căruia să-i dea socoteală. Cum putem fi sigure că nu ne iau ostatice?

— Ai grijă ce spui, îi atrase Taki atenția. Iscoade sunt peste tot. Nu putem face nimic. Trebuie doar să ne supunem.

— Să ne supunem cui? se miră Sachi. Trebuia să-i momim pe cei din sud să se îndepărteze de castel. Asta trebuia să fac eu, de fapt. Tu deja ai călcat poruncile lor! Ți s-a spus să nu vii și tu.

Îi zâmbi prietenei sale. Taki, mofturoasă, își alegea tăițeii. Probabil că nu mai avusese de-a face cu bucate țărănești. Poalele voluminoase ale robelor ei de curteană umpleau pe jumătate cămăruța. Era un samurai, o mare doamnă!

— Dar îmi pare bine c-ai făcut-o, Taki. Sunt așa de fericită.

— Doamna Tsuguko și-a dat seama că aveai nevoie de cineva care să țină de urât, o lămuri Taki. Nimeni n-ar fi crezut niciodată că prințesa călătorește fără o doamnă de companie, indiferent câți slujitori ar fi avut prin preajmă.

— Este cale lungă până la Kano, murmură Sachi.

— Este o nebunie să faci tot drumul ăsta, bombăni Taki. Nu-mi pot închipui ce le trece oamenilor ăstora prin cap.

Se uitară una la alta.

— Dar n-avem de ales, constată Sachi. Nu le pot destăinui că nu sunt prinţesa, până când n-am să ştiu că este teafără. Şi nici nu mă mai pot întoarce la castel. Mi s-a dat o misiune şi trebuie s-o duc la îndeplinire. Poate că sudicii au văzut palanchinul imperial ieşind din oraş. S-ar putea să fie chiar acum pe urmele noastre.

Se auzi un huruit. Uşa grea de lemn se întredeschise, alunecând pe şanţurile ei. Femeile tresăriră şi se uitară una la alta. Sachi îşi trase iute gluga peste faţă, în timp ce uşa se deschidea. Era bărbatul pe care-l văzuse ţinând dârlogii calului. Intră în cameră târându-se pe genunchi.

Ţinea în mâini două halebarde păstrate în saci de mătase cu broderii complicate. Cu ochii aţintiţi pe rogojinile grosolane de pai, li le întinse celor două tinere.

— Poftiţi, croncăni el, iar vocea spartă abia dacă i se auzi.

Uluită, Sachi căscă ochii la minunata mătase. Uitând că trebuie să joace rolul prinţesei, lăsă să-i cadă gluga pe umeri şi întinse mânuţa albă, ca să atingă oţelul tare dinăuntrul delicatului sac.

Îi aruncă bărbatului o scurtă privire. De fapt, nu era bărbat în toată puterea cuvântului. Mai avea încă zulufii lungi ai unui copil, deşi erau ciufuliţi şi neîngrijiţi, nu pieptănaţi cu grijă şi unşi cu ulei parfumat. Sub pletele nepieptănate şi hainele prăfuite de drum, se ascundea un ştrengar. Chipul îi era atât de drăgălaş, obrajii atât de rotunzi şi de netezi, c-ar fi putut trece uşor drept fată, dacă nu i-ar fi mijit o mustăcioară deasupra buzelor. Urechile îi erau stacojii.

— Ai avut multă grijă de noi, îi mulţumi ea.

Simţi cum un zâmbet îi luminează faţa. Cu halebarda în mână putea face faţă oricărui duşman.

Flăcăul se înroşi mai tare. Respiră o dată adânc.

— De pe domeniul Kano, din familia Sato, bolborosi el, cu glas tremurător. Numele mi-e Tatsuemon. Sluga dumneavoastră!

O scândură scârţâi în afara cămăruţei.

— Stăpânii mei! îngăimă el. Dacă onorurile... Dacă onorabilele doamne... Dacă permiteţi...

Sachi pricepu că acestui bărbat-copil, care tocmai se repezise cu sabia trasă într-o bătălie feroce, îi era mai frică de ea decât îi era ei de el. Atunci îşi aminti cum arătau, şi ea, şi Taki, cu pielea lor albă, cu feţele fine, în magnificele lor chimonouri de brocart, răspândind

parfum oriunde se îndreptau. Până și robele ei de călugăriță trebuie să i se fi părut neînchipuit de opulente. Dacă acest băiat avea impresia că ea era Alteța Sa Imperială, prințesa, o credea mult deasupra norilor. Acești bărbați riscau să fie condamnați la moarte numai pentru că îndrăzniseră să respire același aer cu ființe atât de nobile, cu un statut mult mai înalt decât al lor.

Taki dădu din cap cu aroganță, pe când Sachi își trăgea din nou gluga peste față. Ușa se deschise iar și doi bărbați intrară. Unul înaintă spre ele cu sfială, iar celălalt rămase la ușă, în genunchi.

Aceștia erau bărbați. Nu copii, ca fragedul Tatsuemon, ci bărbați adevărați. Sachi avu un moment de panică oarbă. De ani de zile nu se mai aflase în preajma unor ființe atât de ciudate și primejdioase. Aduceau cu ei un miros slab, sărat, ce se îmbina cu cel al fumului de tutun. Iar Taki? Se mai adresase ea oare vreunui bărbat, altfel decât atunci când se juca în copilărie cu frățiorii ei? Taki rupse tăcerea:

— Cum îndrăzniți să veniți în fața noastră fără să ne cereți permisiunea? pretinse ea, folosind graiul în care se adresau doamnele de la Curte celor de rând. V-am putea condamna la moarte, ca pe niște criminali de rând, fără privilegiul sinuciderii, pentru fapte ce nu se cuvin rangului vostru.

— Ofensa noastră este fără sfârșit, murmură primul bărbat, atingând cu fruntea rogojinile zdrențuite.

Avea glasul pe care Sachi îl auzise din palanchin, catifelat și cizelat, în ciuda intonației aspre de samurai.

— Ne pare rău pentru neplăcerile create. Toranosuke din Matsumobe, sluga dumneavoastră, adăugă el, cu o plecăciune formală.

— Shinzaemon din Nakayama, domeniul Kano, mârâi al doilea.

— Unde ne duceți? se răsti Taki la ei.

— Ne scuzați, vorbi primul. Trebuie să ne hotărâm iute. Siguranța Alteței Sale are o importanță capitală. Se zvonește că rebelii din sud sunt în căutarea prințesei, hotărâți s-o captureze. Nu putem lăsa să se întâmple așa ceva. Ne cheamă treburi urgente în Kano, așa că vă luăm acolo. Vom pregăti un adăpost sigur pentru ședera dumneavoastră, până când trece primejdia. Ne asumăm responsabilitatea pentru siguranța dumneavoastră. Vă vom apăra cu prețul vieților noastre.

— Și dacă nu dorim să venim cu voi? Kano este aproape de Kyoto, nu-i așa? Am auzit că pe acolo ar fi un cuib de viespi.

— Noi răspundem pentru dumneavoastră, îi spuse bărbatul. Destinele noastre s-au întâlnit.

Sachi se uită la el pe furiș, sub glugă. Era înfășurat, ca un samurai, în straie groase de iarnă, însă pletele îi curgeau pe spate, murdare, strânse la ceafă într-o coadă neagră, lucioasă, legată cu o panglică lată, purpurie. Era ciudat să-i vadă creștetul acoperit de păr, acolo unde samuraii se rădeau. Mâinile cu palmele lipite de rogojinile aspre din pai erau moi, prea fine pentru un soldățoi. Nu părea în stare să înfăptuiască măcelul întrezărit de ea din palanchin.

Cel de-al doilea se ghemuia în tăcere, în spatele lui. Își ridică deodată privirea și, o clipă, ochii li se întâlniră. Sachi nu mai văzuse în viața ei un chip ca al lui, îngust, cu umerii obrajilor ieșiți, cu ochi pătrunzători, oblici, ce se prelungeau spre tâmple, ca ai unei pisici. O cicatrice îi tăia obrazul smead în două. Avea un smoc de păr stufos ca o coadă de vulpe și mâini late, puternice, mâini de spadasin. Simți cum frica i se cuibărește în suflet, așa că-și întoarse iute privirea de la el.

— Suntem în război, se răsti el. Toți avem de suferit. Timpul trece repede. Dacă dumneavoastră, doamnelor, nu vreți să veniți cu noi, vă vom lăsa aici.

— Nu te grăbi, Shin, bodogăni primul bărbat.

Era ciudat, sau mai bine zis tulburător, să te găsești în compania unor bărbați după atâta amar de vreme, să-i auzi discutând între ei, în stilul lor brutal.

— Nu putem face asta. Este datoria noastră s-o apărăm pe prințesă.

— Dar mai avem și alte treburi. Toată vorbăria asta este pierdere de vreme. Repede. Spune-le!

Primul bărbat se întoarse iar spre cele două femei:

— Mă tem că doamnele vor trebui să îndure neplăceri și mai mari, le informă el. Atragem prea mult atenția. Trebuie să vă lăsați în urmă palanchinele. Acești sărmani le vor ține în păstrare pentru dumneavoastră. Puteți avea încredere în ei.

— Poftim? izbucni Taki. Și noi cum să mai călătorim? Doar nu vreți să spuneți că...?

Vocea îi pieri. Bărbatul se înclină. Taki se uită îngrozită. Îi aruncă o privire fugară lui Sachi, care făcu un semn de încuviințare. Nu mai

aveau ce face. Aşa luxos cum era, începuse să deteste palanchinul imperial. Bărbatul trase aer în piept, ca şi cum îşi cerea iertare.

— Şi... scuzaţi-ne îndrăzneala... veşmintele dumneavoastră. Am vorbit cu doamna de la han. Vă va împrumuta haine de schimb. Straiele dumneavoastră vor fi transportate cu grijă.

De afară, din drum, se auzea bine cunoscutul refren: *„Ee ja nai ka? Ee ja nai ka?* Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?"

V

Părul lui Sachi era deja îndeajuns de scurt pentru a putea fi strâns cu uşurinţă în tipul de coc pe care-l purtau orăşenii. Însă al lui Taki mătura pământul. Cu multă iscusinţă, minunându-se de frumuseţea lui, doamna de la han i-l pieptănă, i-l răsuci, i-l îmbălsămă cu ulei şi îl strânse până când coafura ei începu să semene cu cea a unei târgoveţe oarecare. Taki împături cu grijă nepreţuitele lor chimonouri şi le legă într-o boccea, ce urma să fie cărată pe spinarea cailor de povară. O ţărancă devenită concubină, pretinzându-se prinţesă deghizată ca târgoveaţă, îşi făcu Sachi socoteala. Ea putea fi orice. Tot ce-i trebuia era să-şi schimbe hainele.

Pe câmpul de bătălie presărat cu leşuri, adresându-se unor războinici nemiloşi, care ameninţau să le ia prizoniere, Taki se arătase neînfricată. Totuşi, acum părea descumpănită, îngrozită chiar, de abrupta ei decădere. Era de viţă nobilă, din altă plămadă decât soldaţii neciopliţi şi târgoveţii de rând. Într-adevăr, era servitoarea unei doamne, însă în cel mai mare palat din ţinut. Nu mai purtase în viaţa ei altceva decât cele mai fine mătăsuri. Era obişnuită să îmbrace un chimono proaspăt spălat şi o pereche nou-nouţă de ciorapi albi *tabi* în fiecare zi. Mânuia consternată straiele din bumbac aspru.

— Cei din sud n-o să ne găsească niciodată în hainele astea, îi zise Sachi. Nici măcar n-o să ne observe. Gândeşte-te la preferatul tău, Zeami, adăugă ea, încercând s-o mângâie. Lui Taki îi plăcea să intoneze versurile marelui dramaturg: „Dacă este ascunsă, este o floare. Dacă nu-i ascunsă, nu-i floare". Eşti ca o floare, o floare unică. Sau ca un bol de ceai coreean. Da, eşti ca un pavilion de ceai, foarte simplu şi limpede, fără opulenţă ori splendoare, şi cu atât mai frumos.

— Da, dar pavilionul de ceai este în grădina unui nobil şi este foarte ferit şi ales, nu la stradă, unde se freacă toţi nespălaţii de ziduri, suspină Taki. Pute aşa de groaznic! Şi roba asta îmi zgârie pielea!

Sachi îi aruncă o privire fugară prietenei sale, zâmbindu-i. Cu siguranţă, arătau ca nişte orăşence aparte, făceau o pereche. Feţişoara palidă a lui Taki, cu bărbia ei ascuţită, ochii mari şi sprâncenele subţiri, nu se potrivea deloc cu pieptănătura unei târgoveţe, prinsă în piepteni şi agrafe. Trupul ei subţirel, de obicei ascuns între faldurile în formă de clopot ale robelor ei, arăta mai degrabă stângaci şi stingher în chimonourile sărăcăcioase ale târgoveţilor.

Sachi se învârti în jur, bucurându-se să simtă fluturându-i la picioare greoiul tiv matlasat al chimonoului său de deasupra. Negreala de pe dinţi începuse să i se ducă şi se vedea o uşoară umbră deasupra ochilor, acolo unde sprâncenele începeau să-i crească la loc. Chipul ei, cu ovalul ca sămânţa unui pepene, năsucul arcuit şi buzele trandafirii erau mai ademenitoare acum, când nu mai erau ascunse de machiaj. Fără straturile de mătăsuri grele nu mai arăta ca o floare gigantică, lunecând lent cu paşi uşori. Îşi putea sufleca poalele chimonoului, putea sări, ţopăi, alerga. Iar gâtul ei gingaş, de care era mândră, era mult mai bine pus în evidenţă de gulerele care îi cădeau mult pe spate.

Cu toate acestea, aveau noroc că era iarnă. Ambele trebuiau să-şi îmbrobodească bine de tot capul şi chipul, altfel ar fi bătut la ochi că nu erau târgoveţe.

Când mica ceată porni iar la drum, Toranosuke, roninul cel frumuşel, care vorbea atât de bine, călărea în faţă, cu tânărul Tatsuemon, cel cu obrajii netezi, ca de fată, ţinându-i calul de dârlogi. Cele două femei păşeau la o oarecare distanţă mai în spate, încadrate de slugile bărbaţilor, care erau înarmate cu săbii şi bastoane, păzindu-le. Apoi veneau hamalii şi rândaşii care duceau de dârlogi caii de povară, pe cât de mulţi putuseră să angajeze. Cel de-al doilea ronin încheia alaiul, iar săbiile îi zăngăneau în timp ce călărea.

Drumul şerpuitor străbătea o câmpie printre ogoarele singuratice de orez. Păreau să ocolească drumul principal şi să călătorească pe poteci înguste, lăturalnice. Treceau pe lângă dâmburi încoronate cu brazi pitici, marcând distanţa de la Edo. De câte ori lăsau în urmă unul, ştiau că au mai făcut alţi câţiva *ri*. Ce se mai întâmpla între

timp pe acasă, la castel? Întreaga țară se prăbușea în haos, iar ele umblau prin pustietate, îndreptându-se spre un oraș despre care nu știau nimic, fără nici o cale de scăpare. Chiar dacă fugeau, n-aveau unde să se ducă. Nu mai era nimeni să le salveze. Singura consolare era că gardienii erau de partea lor, sau cel puțin așa părea.

Deocamdată drumurile erau netede și bine pietruite, deși în depărtare se înălțau coline. Însă femeile începeau deja să obosească. Taki nu mersese atâta în viața ei, iar Sachi uitase cum era să umbli de dimineață până seara. Tânjeau după un popas și după odihnă, însă păstrau tăcerea.

Vânturi aspre băteau peste câmpiile netede. Îi împingeau cu încăpățânare înapoi, iar ei își plecau capetele, luptându-se cu rafalele. Cârduri de gâște zburau deasupra lor. La răstimpuri ajungeau la mici hanuri sub cerul liber, care ofereau ceai și gustări. Proprietarii lor dădeau năvală, implorându-i să cumpere de la ei.

Convoiul păstra un ritm alert. Din când în când mai răsărea câte un sat, ca o insulă pe o mohorâtă mare de culoare cafenie, spărgând monotonia. Fumul se răsucea în jurul acoperișurilor de stuf, ascunse în spatele pâlcurilor de copaci și al crângurilor de bambus uscat. Vântul foșnea printre tulpinile veștede de orez. Treceau pe lângă grupuri de fermieri care trăgeau care după ei și bătrâne atât de încovoiate, încât nasurile păreau să li se frece de pământ. Chiar dacă la Edo era răzmeriță, la țară viața părea să fie ca de obicei. Printre călători se găseau și grupuri de refugiați din Edo, trăgând după ei care pline ochi cu bunuri. Din când în când, îndepărtatul refren „Cui îi mai pasă?" se mai auzea peste câmpii.

— Nu-mi vine să cred, mormăi Taki. Chiar aici, în public, unde ne vede toată lumea, fără nici un slujitor, îmbrăcate în haine de târgoveț... Dacă m-ar vedea mama acum, ar plânge.

— Nimeni nu ne aruncă nici măcar o privire, o domoli Sachi, mirându-se. Am dispărut.

Nu-i displăcea să fie invizibilă. După o vreme, Taki se lumină la față:

— Pentru niște samurai fără senior, oamenii ăștia se poartă chiar civilizat, constată ea, scuturându-se de griji. Cel din față pare destul de cultivat. Și hangița, țăranca aia. S-a purtat aproape omenește!

— Liniște, îi atrase atenția Sachi.

O încerca o fascinație ciudată față de aceste făpturi străine cu duhoara lor ciudată, ușor respingătoare. Or fi fost ei bărbați, dar erau de un rang mult inferior, până într-atât, încât nici nu prea mai conta că ea era femeie, iar ei, bărbați. Lui Taki, o curteană și samurai de rang înalt, trebuiau să li se pară ființe lipsite de orice valoare. La viața ei, Taki întâlnise foarte puțini bărbați în afara familiei sale, doar câte un negustător de mătăsuri. Iar aceștia nu erau oameni de rând, ci ronini, cu totul în afara limitelor societății civilizate. Probabil că pentru Taki ei nici nu existau. Amândouă, ea și Sachi, mergeau înainte într-un fel de vis, un coșmar din care sperau să se trezească cât de curând și să se regăsească înapoi în palatul femeilor.

Dar stăpâna ei nu vedea lucrurile în același fel. Ea nu era samurai. Îmbrăcată în aceste straie făcute în casă, simțea că viața ei de altădată o ajunge din urmă, mai vie ca niciodată. Felul în care bumbacul aspru îi zgâria pielea nu i se părea deloc străin. O purta înapoi în timp, în acele zile de odinioară, când cutreiera prin păduri cu Genzaburo. Avea să lase în urmă tot ceea ce știa, la fel ca atunci când fusese luată din sat. Probabil că așa era viața. La fel ca gingașii boboci trandafirii de cireș care înfloreau, iar apoi cădeau în cursul aceleiași zile de primăvară. Se putea sfârși în orice clipă. Iată ce le dădea farmecul tulburător.

Devenea tot mai greu să se prefacă a fi prințesa. Când era hurducată în palanchin, nu era silită să-și joace rolul. Dar pe drum, putând fi văzută clar de orișicine, i se părea ceva imposibil. Cu toate acestea, trebuia să încerce.

Măcar mergeau cu toții împreună. Drumeția părea să ridice barierele, fie și temporar.

— Viața omului este o călătorie, murmură ea, amintindu-și de cuvintele lui Basho.

Bătrânul poet își trăise viața hoinărind dintr-un loc într-altul, schimbând versuri cu cele ale poeților locurilor pe unde mergea. Se gândi la shogun și la scrisorile pe care i le trimisese el, în care-i descria meleagurile pe care le văzuse în drumul său spre Osaka. Întreaga viață ea și-o petrecuse în sat, ori zăvorâtă în palat. E drept că palatul era o lume în miniatură, însă începea să-i placă faptul că ieșise din el. Nu era ca Taki. Ea era de acolo, ținea de aceste câmpii, nu de o casă pentru păpuși, mișunând de femei ce șușoteau.

După o vreme, tânărul Tatsuemon, cel cu obraji trandafirii, rămase mai în urmă:

— Stăpânul vă roagă să-i luaţi calul, Alteţă, i se adresă în şoaptă, plecându-şi capul şi privind-o pe Sachi cu ochi mari şi sfioşi.

— Asta-i de neconceput. Doamnele nu călăresc.

— Mi-a zis că veţi spune aşa, dar tot vă mai roagă. Nimănui nu pare să-i mai pese. Sunteţi sigură că nu vreţi să mergeţi călare?

Îi răspunse cu un zâmbet. Băiatul era chiar frumuşel. Părea să fi ieşit din paginile acelor romane ale lui Saikaku, despre paji chipeşi care trezeau dragostea celorlalţi paji sau a stăpânilor lor samurai.

— Îl slujeşti pe seniorul Toranosuke? îl întrebă ea.

— Da, Alteţa Voastră, confirmă el, roşind până la rădăcinile părului de pe frunte.

— De cât timp te afli în slujba lui?

— Toţi trei batem drumurile de când au început necazurile, o lămuri el, iar vocea i se stinse încet.

Îşi plecă ochii în pământ şi nu şi-i mai ridică, rămânând cu teamă în urma ei, având grijă să nu păşească în rând cu ele. Sachi nu-şi închipuise că, fiind femeie, ar fi păşit şi altfel decât la cel puţin trei paşi în urma unui bărbat.

— Transmite-i stăpânului tău c-am dori să stăm de vorbă cu el, îi porunci ea.

Taki se încruntă la stăpâna ei, care nu-i dădu însă nici o atenţie. Toranosuke se alătură femeilor, rămânând cu prudenţă un pas sau doi înapoia lor.

— Seniore Toranosuke, începu Sachi după un timp. Cântecul acela... nu cântau ei ceva despre fluturii de la apus?

Pe când pronunţa cuvintele pricepu deodată unde băteau acele sunete: „Fluture" – „*cho cho*". Desigur. Se refereau în cântec la domeniul Choshu, din sud.

— Cho înseamnă Choshu, Alteţa Voastră, îi explică el îndatoritor.

— Este adevărat?

— Să n-aveţi nici o teamă. Îi vom zdrobi, negreşit. Dar sunt buni luptători şi au arme străine. Ne-am înfruntat cu ei de multe ori pe străzile din Kyoto. Iar acum s-au aliat cu clanul Satsuma...

— La Kyoto? Aţi fost acolo?

Vorbise Taki, cu vocea ei fragilă. Firește, doar ea era din Kyoto. Familia ei locuia acolo. Era acasă la ea în capitala imperială, la fel ca prințesa. Era orașul împăratului.

— Da, doamnă.

— Ni s-a spus că a fost un incendiu, bolborosi Taki pe nerăsuflate. Am auzit că orașul a ars până-n temelii și că cei din clanul Choshu au atacat Palatul Imperial.

Se auzi un mormăit. Era cel de-al doilea tânăr, cel din spate. Uitându-se în jur, Sachi îi surprinse ochii. Își întoarse privirea, aproape în silă. Deci o urmărea. Bineînțeles, o păzea. Dar... Să-i joace o festă imaginația, sau chiar observase ceva ciudat în căutătura lui? Poate că nu-i plăcea să ia cu ei la drum niște femei slabe, care le încetineau pașii. Poate felul în care purta acele haine neobișnuite pentru ea, sau felul în care mergea, cu pași mărunți, ca o doamnă de la Curte, în loc să-și bălăbăne picioarele crăcănate ca o țărancă, îi atrăgea atenția. Firește, o adevărată prințesă ar prefera să moară pe loc decât să se târască-n aceeași țărână cu o mână de samurai, care mai erau și ronini pe deasupra.

Pe măsură ce Sachi înainta, îi simțea ochii sfredelindu-i spinarea.

VI

În seara aceea au tras la un han. Sachi și Taki erau vlăguite, picioarele li se umflaseră și le dureau. După ce s-au îmbăiat și au mâncat, s-au prăvălit pe saltelele joase. Auziră glasuri în camera de alături. Bărbații începuseră un schimb de poeme. Primul recita câteva versuri, după aceea venea rândul ceilulalt. Apoi se auziră sunetele unui flaut, de o tristețe nesfârșită, ce se alăturară vocilor bărbătești, care cântau încetișor. Era un refren fredonat adesea de drumeți, în care se simțea din plin dorul de casă.

Cu cât se depărtau mai mult de Edo, cu atât deveneau mai părăginite și mai neîngrijite ogoarele. Dealurile răsăreau ca gheburile unui dragon îngropat în pământ, țâșnind din țărână, încâlcindu-se în pâlcurile de copaci. Micul grup era acum mai puțin apăsat de griji, deși cei din sud puteau să fie pe urmele lor.

Într-un sat, reuşiră să închirieze o lectică împreună cu purtătorii ei, pentru a le duce pe Sachi şi pe Taki mai departe. Se urcau în ea cu rândul, înfăşurate în cât de multe veşminte puteau. Nici nu le mai păsa cum arătau. Era strâmtă, mult mai strâmtă decât un palanchin, şi era groaznic de frig înăuntru, însă era mult mai bine decât să meargă pe jos. Picioarele lor delicate erau pline de bătături şi de crăpături. Până şi Taki uitase de grija pentru bunele maniere şi mai călărea uneori pe unul dintre cai. De-acum, negreala de pe dinţii lui Sachi se dusese cu totul. Ca şi Taki, avea iar dinţii albi ca laptele, de copilaş. Iar sprâncenele îi creşteau negre. De multă vreme nu mai purta ţuluga pe cap.

Dar, pe măsură ce înaintau pe drum, Taki devenea tot mai tăcută. Sachi ghici că era disperată să afle ce se mai petrecuse în capitală, acolo unde trăia familia ei şi unde crescuse de copilă. Se ferea însă să discute cu bărbaţi de soiul acela. Într-un târziu, curiozitatea învinse.

— Bunul meu domn, începu ea.

Era greu să-ţi păstrezi demnitatea în hurducăturile unei lectici, îmbrăcată ca un om de rând, însă lui Taki îi reuşi.

Toranosuke se aşteptase ca ea să i se adreseze. Taki sporovăi cu jumătate de gură despre vreme şi despre renumitele temple pe lângă care treceau în drumul lor. După aceea, intră în subiect:

— Ce se spune în Kyoto despre Maiestatea Sa Fiul Cerului...?

La începutul acelui an, la numai cinci luni de la moartea shogunului, zvonuri ciudate şi înspăimântătoare ajunseseră la urechile tuturor despre împărat, fratele prinţesei Kazu. Se spunea că un paj îl lăsase vărsat de vânt. În tot imensul Palat Imperial, numai împăratul fusese boala, nimeni altcineva. Era un bărbat în vârstă de treizeci şi cinci de ani, robust, plesnind de sănătate. Cei mai buni medici l-au tratat şi părea să se însănătoşească repede. Apoi boala i se agravase brusc. Veştile care au sosit a doua zi spuneau că plecase dintre cei vii. Fiul său, nepotul prinţesei, prinţul Mutsuhito, fusese proclamat Fiul Cerului. În public, prinţesa îşi păstrase o aparenţă de calm stoic. Dar Sachi nu-i putea uita sughiţurile convulsive din spatele paravanelor. Se aşternu o tăcere îndelungată.

- Doamna mea, zise Torakichi, toată lumea ştie că Maiestatea Sa Fiul Cerului a fost ucis...

Femeile se cutremurară. Era aşa cum se gândiseră şi ele.

— ...de către curtenii aliaţi cu familiile din sud. Maiestatea Sa era un om cu opinii şi principii de fier. Acum pot face tot ce le place. Tânărul Fiu al Cerului n-are decât cincisprezece ani, este uşor de ţinut sub control.

— Mi-l amintesc pe Maiestatea Sa, îi şopti Taki lui Sachi, ştergându-se la ochi. Am fost prezentată la Curte înainte de a pleca din Kyoto.

— Suntem slujitori loiali ai lui Tokugawa. Ne luptăm de ani de zile. Am apărat Palatul Imperial de atacurile celor din sud, care au încercat să-l captureze pe Fiul Cerului. Ne-am lăsat vetrele de când eram copii şi ne-am dus la luptă. Ne-am vărsat sângele. Majoritatea camarazilor noştri de arme au pierit. Şi pentru ce? Acum shogunul a abdicat. De ce? Spune-ţi-ne şi nouă. De ce?

Sachi şi Taki se întoarseră pe călcâie, uluite. Vorbise cel de-al doilea bărbat, Shinzaemon.

Nimeni nu mai scoase un cuvânt. Toţi simţeau că s-au spus prea multe. Când bărbaţii deschiseră din nou gura, nu făcură decât să le destăinuie femeilor numele templelor pe lângă care treceau şi al munţilor care mărgineau orizontul. Uneori cântau sau recitau poeme. Nimeni însă nu mai pomeni nimic de împărat, de shogun ori de război.

Pe măsură ce drumul intra mai adânc în munte, peisajul devenea tot mai accidentat. Urcau deal după deal. De fiecare dată când ajungeau, gâfâind, în vârful unuia, zăreau altul, şi mai înalt, întinzându-se în faţa lor, acoperit cu păduri de nepătruns. Sachi era sleită, dar şi înviorată, în acelaşi timp, pe măsură ce înainta, respirând aerul curat de ţară. Vântul şuiera printre ierburile înalte. Iuţeau pasul tot mai tare, suflându-şi în pumni, încrucişându-şi braţele la piept şi încălzindu-şi mâinile la subsuori.

Drumul urca tot mai abrupt, însă nu se încumetau să meargă mai încet ori să se oprească pentru odihnă. Trebuiau să ajungă în Kano. Dar ce-aveau să găsească la sosirea lor acolo? Sachi nici măcar nu îndrăznea să se gândească.

Zece zile de mers anevoios trecură, până când ieşiră dintr-o pădure pe creasta unei coline. Înaintea lor, în depărtare, răspândite pe un câmp, se zăreau acoperişurile cenuşii şi şerpuitoarele ziduri din Kano. Pe măsură ce se târau sleiţi spre el, văzură castelul ridicându-se deasupra oraşului, cu crenelurile şi acoperişurile lui de ţiglă, cu delfini

de aur în vârfurile ascuțite, strălucind în soare, ca un Castel Edo în miniatură, magnific și de temut. Bărbații grăbiră pasul. Începură să vorbească însuflețiți, povestindu-le femeilor despre renumitul râu al orașului, Nagara, despre păstrăvii gustoși care se pescuiau acolo.

Dar, pe când treceau pragul marilor porți și pătrunseră pe străzile înguste, descoperiră conacele samurailor în paragină, cu ușile zăvorâte și sigilate, atât de întunecoase și de mohorâte, încât păreau bântuite de stafii. Era ca un oraș al fantomelor. Bărbații tăcură. Ceva neobișnuit și rău se întâmplase cât fuseseră departe.

Într-un târziu ajunseră la un conac mare dărăpănat. O femeie trebăluia pe afară, ștergându-și mâinile de șorț. Avea o față lată, cu o uitătură caldă, deschisă, cu pometii obrajilor cărnoși și un surâs mărinimos. Se tot pleca în semn de bun venit, radioasă, ca o mamă la întoarcerea fiilor risipitori.

— Trebuie să fiți așa de osteniți. Vă rog. Culcușul meu este foarte umil, dar, vă rog, poftiți înăuntru și odihniți-vă.

Sachi și Taki tocmai își scoteau sandalele de pai și șosetele *tabi* și își ștergeau picioarele de prag, când un curier îi ajunse din urmă gâfâind. Cutia neagră și lucioasă i se legăna pe umăr. Toranosuke luă cutia și o deschise, citi mesajul, apoi i-l dădu lui Shinzaemon.

— Este de la camarazii noștri din Edo, îl lămuri Toranosuke.

Femeile tăcură. Erau curioase, însă nu îndrăzneau să întrebe.

— Zic că a fost un incendiu la palatul femeilor, le povesti el, care a fost distrus în întregime. Principala reședință a clanului Satsuma a ars până-n temelii în ziua următoare, drept represalii. Cei din sud care au dat foc la palat au fost prinși. Și-au mărturisit intenția de a o captura pe prințesa Kazu, dar au eșuat. Atât Alteța Sa, cât și Cea Retrasă au scăpat vii și nevătămate.

— Slavă cerului! șopti Sachi.

Bărbații se uitară la ea. Se lăsă o tăcere lungă.

— Ai fost foarte curajoasă să iei locul prințesei, aprecie Shinzaemon.

Nu-l mai auzise niciodată vorbind cu atâta gingășie.

— Ți-ai primejduit viața. Acum nu mai este nevoie să-ți ascunzi fața. Spune-ne, care ți-este numele?

Sachi nu scoase o vorbă. Care-i era numele? Era Retrasa Doamnă Sukoko-in, ori doamna Yuriko, ori...

— Sachi, răspunse ea sfioasă.

Apoi repetă cu fermitate:

— Numele meu este Sachi.

Din nou simți privirea lui Shinzaemon ațintită asupra ei. Înainte, nu observase la el decât părul ciufulit și ochii sălbatici. Acum îi vedea fruntea înaltă, gura cu buze pline. Surâdea.

Partea a III-a

LA DRUM

5
Orașul fantomelor

I

Prin urmare, prințesa era în siguranță. Sachi abia avu timp să înțeleagă vestea, când ieșiră o mulțime de oameni din casă în întâmpinarea rătăcitorilor. Ea și cu Taki fură uitate în acea hărmălaie.

— Ești chiar tu, Shin, sub tot părul ăla? se miră femeia cu fața lată.

Îi dădu un ghiont în coaste, râzând și plângând în același timp. Shinzaemon zâmbi cu gura până la urechi și se înroși tot, ca un băiețel, dar arboră repede la loc încruntătura de samurai.

Amețită de oboseală, Sachi avea senzația stânjenitoare că ceva nu e în ordine. În ciuda primirii călduroase, toată lumea părea încordată. La răstimpuri cineva arunca priviri temătoare prin jur. Se înșela ea, ori o căutătură de spaimă fulgerase pe chipul femeii? Dispăru aproape instantaneu. Toți vorbeau și sporovăiau la fel ca înainte.

— Hai, toată lumea! îi îndemnă femeia. Înăuntru, repede!

Lui Sachi i se păru că distinge o notă de îngrijorare, de panică aproape, în glasul ei. Nu era decât oboseala, se liniști ea în gând. Avea halucinații.

O slujnică le zori pe Sachi și pe Taki să intre în casă. Luminându-le calea cu o lumânare de ceară, le conduse printr-un labirint de camere întunecoase, până într-o sală cu tavan înalt din spatele casei. Se înclină și închise ușa glisantă. Pașii ei se pierdură în tăcere.

Cele două tinere se ghemuiră împreună, lângă tăciunii stinși din vatră, ființe mărunte și pierdute în uriașa încăpere. Rogojinile *tatami* erau decolorate și zdrențuite, ușile de hârtie, peticite rău. Un singur lampion mai arunca o rază stingheră. Erau singure, fără nici un

servitor sau vreo cameristă care să aibă grijă de ele. Sachi se gândea la expresia pe care o surprinsese pe chipul femeii.

— Taki, o întrebă ea, n-ai observat nimic ciudat?

— Păreau cam nervoşi, îi răspunse cealaltă. La urma urmei, oamenii ăia sunt ronini. Este o crimă să-ţi părăseşti propriul clan. Este trădare. Vor da de bucluc, dacă atrag atenţia asupra lor.

Sachi dădu din cap. Trebuie să fi avut motive temeinice ca să se întoarcă, îşi spuse.

— Iată-ne iarăşi pe cont propriu, murmură ea. Mă obişnuisem cu ei. Începusem să mă simt cu ei ca-ntr-o familie, parcă mi-ar fi fost fraţi. Mă simt singură fără ei. Nu-i ciudat?

Încă mai simţea ochii arzători ai lui Shinzaemon pironiţi asupra sa. Să fi avut ea altă halucinaţie, ori se întorsese el s-o mai privească pentru ultima oară, în vreme ce era târât înăuntru de familia lui?

— Ce-o fi fost în mintea lui, de se holba aşa la tine? pufni Taki pe nas, ca şi cum i-ar fi citit gândurile. Îşi imagina c-ai fi de vânzare, ca o curtezană sau gheişă? Ronin sau nu, nu te poţi purta aşa faţă de o doamnă de la Curte. Câtă neobrăzare! N-are cei şapte ani de acasă? Ce bine c-am scăpat de el! Ştiu că ne este loial, dar ăsta-i singurul lucru care-l salvează.

Pe Sachi indignarea lui Taki o făcu să surâdă. Avea dreptate. Cu claia lui de păr, Shinzaemon arăta ca o sălbăticiune, ca un urs ori un lup. Complet diferit de singurul bărbat pe care-l cunoscuse vreodată şi de care se simţea legată, blândul, nobilul Kıku-*sama*.

Acela fusese un adevărat bărbat: atât de cultivat, de gingaş, de sensibil! Dac-ar fi avut zile! Şi-ar fi petrecut vremea în prezenţa lui, ca o concubină, prea onorata soţie numărul doi. Ce-i zisese el? „Fii ca o tulpină de bambus. Îndoaie-te în bătaia vântului, dar nu te frânge. Trebuia să fie tare. Însă gândul la el şi la acea lume frumoasă, fragilă, acum pierdută, îi umplu ochii de lacrimi.

— Suntem surghiunite, suspină ea. Pribege!

Se gândi la prinţul Genji, Strălucitorul, din poveste, cântând cu tristeţe la flautul său, în vreme ce valurile loveau ţărmul din îndepărtatul Suma, la sute de *ri* distanţă de Curte.

— „Mânecile lui ca valurile cenuşii ale mării", murmură ea.

Aproape uitase cum era să fie o concubină răsfăţată, care nu are nimic de făcut toată ziua decât să citească versuri, să cânte şi să dan-

seze, înconjurată de un alai de cameriste și de slugi, gata să o servească. Parcă n-ar fi dus nicicând o asemenea viață.

Și iat-o acum în Kano, într-un loc îngrozitor, pustiu, bătut de vânt. Până și camera în care stăteau avea un iz de mucegai. Umezeala și frigul își înfigeau colții în oasele lui Sachi. Indiferent câte robe își punea pe ea sau cât de mult se apropia de foc, nu reușea să se încălzească. Dinții îi clănțăneau. Picioarele, în șosete *tabi*, subțiri, din bumbac, îi erau înghețate.

— Măcar Alteța Sa este în siguranță, o consolă Taki, ținându-și mâinile subțiri deasupra spuzei, iar tu ți-ai îndeplinit misiunea. Nu mai trebuie să te prefaci că ești prințesa. Acum cred c-ar fi bine să ne întoarcem la Edo și să dăm raportul. Suntem așteptate.

Era adevărat. Sachi era liberă. Nu mai era obligată să rămână în acest oraș lugubru nici o clipă. În Edo însă, mișunau rebelii din sud, așa cum le spusese doamna Tsuguko. Iar drumurile erau primejdioase, nu se puteau întoarce singure. De altfel, era frântă de oboseală. Simțea că nici Taki nu prea dorea să bată iar drumul înapoi. Acum, că se afla dincolo de palat, vedea totul într-o lumină diferită.

— Alteța Sa nici măcar nu știe că sunt în viață, șopti Sachi. M-a trimis departe. Nu am altă stăpână, în afară de ea. Iar legăturile mele cu Alteța Sa sunt rupte acum. Mi-am luat soarta în propriile mâini.

Se opri să respire, tulburată de cuvintele-i de revoltă. La palat învățase că trebuia întotdeauna să spună numai ce se cuvine. Știa ce urma să zică, ba chiar și să simtă în fiecare ceas al zilei. Dar acum era altceva. Taki o privi cu ochii ei mari.

— Nu spune asta! o avertiză ea.

Sachi vedea cum răzbate educația de samurai în vocea ei ascuțită:

— Nu-ți uita datoria. Nu ne așteaptă nimic în locul ăsta groaznic. Aici este capătul lumii. Nu ne putem îndatora față de oameni ca ăștia. Trebuie să ne întoarcem la Edo, la ai noștri.

— Dar, când prințesa m-a lepădat, a rupt orice legătură cu mine, protestă Sachi. Ba nici tu nu te-ai mai supus poruncilor, atunci când m-ai urmat. Bărbații ăștia au promis să ne protejeze, iar acum s-au făcut nevăzuți. Sper că nu vom sta prea multă vreme separate de ei.

Sachi n-o mai văzuse niciodată pe Taki atât de îngrijorată ca acum. Fețișoara îi era trasă și palidă.

— Nu putem rămâne aici, bombăni Taki, căscând ochii la rogojinile zdrenţuite. Atragem prea mult atenţia, după felul în care arătăm, călcăm, după tot. Dar nici nu putem porni singure la drum. Suntem femei şi se apropie Anul Nou. Vine iarna. Toate hanurile îşi închid porţile. Şi, chiar dacă reuşim să ajungem la Edo, ce să facem acolo? Doar am văzut cum era pe străzi.

— Trebuie să aşteptăm şi să aflăm ce se petrece acolo, hotărî Sachi.

Cineva le adusese înăuntru boccelele şi le rânduise pe coridor. Până şi cea mai măruntă dintre doamnele de la Curte ar fi avut cel puţin un cufăr şi, foarte probabil, un alai de soldaţi, cameriste, slujitori, bucătari, pantofari, împreună cu nenumărate bagaje. Tot ce aveau ele însă era un biet maldăr de lucruri, înfăşurate în mătase.

— Va trebui să vindem o rochie, ca să ne plătim şederea, o anunţă Taki pe un ton posomorât. Nici măcar nu-mi amintesc ce-am luat cu mine.

Cotrobăind prin maldăr, Sachi dădu peste un pachet zdrenţuit, pe care îl adusese cu ea din sat. Era rece şi umed. Şi-l aduse la nas şi închise ochii, trăgând în plămâni slabele miresme de lemn ars, *miso* şi baligă, mirosurile de acasă, din sat. Se întoarse inapoi, în timp, în ziua în care prinţesa poposise acolo. Şi-o amintea pe mama ei întorcându-se cu spatele, cu lacrimile şiroindu-i pe faţă, ştergându-şi-le cu mâna, supărată. Dar mai era şi un alt parfum ce răzbătea printre familiarele miresme ale satului, un misterios parfum mătăsos, ca eleganta aromă a vreunei mari doamne.

Desfăcu nodul. Ţesătura era putrezită pe jumătate, iar maldărul se desfăşură dintr-o singură smucitură.

În el se găsea un balot gros de brocart. Sachi se uită la el, năucă. Nu putea fi al ei. Nu-l mai văzuse niciodată până atunci. Îl scutură. Poate că mai era ceva înfăşurat în el. Încetişor, ca un buştean mare, rostogolindu-se în râul Kiso, brocartul se desfăcu peste *tatami*.

Era de culoarea cerului într-o senină zi de iarnă, brodat cu flori şi frunze micuţe, boboci delicaţi de prun, mănunchiuri de frunze ascuţite de bambus, rămurele zburlite de pin. Lumina încăperea ca un soare.

— Pin, bambus, prun! exclamă Taki. O robă pentru Anul Nou!

O păpuşă de cârpă se rostogoli dintre falduri.

— Micul meu Bob de Fasole! strigă Sachi.

O apucă grăbită. Era o păpuşă decolorată, zdrenţuită, făcută din doi săculeţi de crep roşu, umpluţi cu boabe de fasole şi prinşi cu aţă, cel mai mic în loc de cap, cel mai mare, drept corp gras şi rotund. Pânza era roasă acolo de cât o cocoloşise. Fusese cea mai dragă jucărie a ei. O legănă în braţe, simţindu-i în mâini greutatea moale. Mai erau şi câteva monede de aramă, legate cu sfoară de cânepă. Pentru cineva care trăise la palat nu valorau nimic, însă ea ştia cât de mult sacrificase mama ei ca să i le dăruiască.

Taki examină brocartul:

— Mătase fină, constată ea, trecându-şi degetele subţiri peste ţesătură. Pare să fie în stilul de la palat. Este roba unei nobile! Trebuie să se destrame în mâini după atâţia ani!

Îl întinse mai bine pe rogojinile zdrenţuite. Mănunchiurile de frunze şi de flori formau un peisaj. Pe un umăr se desluşeau pridvoarele unui pavilion brodat, ascuns printre frunze. La şold era un gard de lemn, cu o poartă rustică, iar sub el o perdea din funii flutura în bătaia unei brize imaginare. Un pârâiaş argintiu curgea năvalnic, străbătând tot spatele robei. Aproape de tiv se găsea un car cu roţi, aşa cum ar fi folosit un nobil din Era Heian. Dârlogii se încolăceau într-un fel pitoresc, de parcă boii hoinăreau în voie, în timp ce stăpânul lipsea, aflându-se, poate, în vizită la doamna care locuia în grădină.

— Este un suprachimono, murmură Sachi cu o voce pierită. Se pune pe deasupra. Este o comoară! A zăcut în bocceaua asta tot timpul şi noi n-am desfăcut-o niciodată!

Îl luă cu grijă, de teamă să nu se deşire la atingerea ei. Se ridică în picioare, şi-l trecu peste umeri, legându-l la mijloc cu *obi*-ul ei zdrenţuit din bumbac. Apoi îl lăsă să cadă în jurul ei. I se revărsa peste şolduri într-un strat dublu, formând în spate o trenă ce i se învolbura la picioare.

Se transformase. Nu mai era o pribeagă într-un chimono zdrenţuit de târgoveaţă, ci o doamnă de la Curte. Netezind poalele, ca să-i scoată garnitura în evidenţă, plutea parcă, plimbându-se prin cameră. Apoi îşi întinse braţele şi făcu câţiva paşi măsuraţi. Ţesătura grea se legăna şi sclipea, foşnind peste rogojinile *tatami* decolorate.

— „Este o pelerină îngerească din pene de pasăre", recită Taki, în surdină, pe un ton cântat.

Era adevărat. Era la fel ca pelerina îngerului găsită de pescar în piesa Nō.

— „O pelerină pe care nici un muritor n-are voie s-o poarte", continuă Sachi pe același ton, amintindu-și următorul vers.

Cum era povestea? Nu era că, fără roba lui de pene, îngerul nu se putea întoarce în Paradis? Se tot rugase de pescar, până când acesta, în cele din urmă, se învoise. Dar mai întâi stăruise ca îngerul să danseze pentru el.

Preț de o clipă, Sachi se întorsese la palat, într-o vaporoasă seară de vară. Aerul era greu de arome și de parfumul florilor. Greierii nu mai conteneau să le străpungă urechile cu țârâitul lor. Făclii orbitoare scuipau flăcări, trosnind, luminând grădinile cu uriașele lor văpăi aurii, în vreme ce restul doamnelor o urmăreau pe Sachi, care dănțuia, intrând și ieșind din penumbră cu mișcări atât de lente, încât erau aproape imperceptibile, uitând de toate, cuprinsă de patima poveștii, simțindu-și trupul mișcându-se cu un control perfect. Cântărețele cântau și se tânguiau, iar toboșarii băteau din tobele lor. Amintirea era atât de vie, încât îi aduse lacrimi în ochi. Întoarcerea la prezentul sumbru o tulbură profund.

Ce era cu această robă? De unde venea? Avea ceva sinistru. Era prea frumoasă, prea ademenitoare, ca și cum ar fi aparținut uneia dintre acele zâne din basme care se prefăceau în vulpi malefice, sau care erau moarte de veacuri.

— Probeaz-o, o îndemnă Sachi pe prietena ei, lepădând-o în grabă.

— Nu pot, îi răspunse Taki. Este o robă de concubină. Numai tu poți s-o porți.

— Dar nu înțeleg. Nu-i a mea. Nu știu cum a ajuns în bocceaua mea.

Îi ridică gulerul. La ceafă se găsea brodat un blazon în șase colțuri, format din trei frunze lunguiețe. Mai era unul pe celălalt umăr.

— Blazonul ăla, observă ea. Nu l-ai mai văzut undeva?

Taki își lăsă capul într-o parte:

— Ba da, confirmă ea. Dar nu mai știu unde.

— Nu-i al meu, repetă Sachi cu înverșunare. Trebuie să scăpăm de el. Trebuie să aflăm de unde e și să-l înapoiem.

Dar cum? Erau departe de palat, pierdute într-un oraș bizar, despre care nu știau nimic. Se uitară neajutorate una la alta.

Împăturiră robele la loc, când se auziră pași mărunți, apropiindu-se zoriți de sală. Ușa glisantă se deschise. Un chip surâzător se ivi în prag. Era femeia care le ieșise în întâmpinare:

— Ce lipsă de cuviință să vă las singure atâta vreme! se plânse ea, târându-se în genunchi. Trebuie să fiți înghețate. Vă rog, beți puțin ceai și gustați din aceste murături. Sunt făcute de mine.

Avea o voce aspră, ca croncănitul unei ciori, și vorbea cu aceeași pronunție cadențată de Kano, la fel ca și cei trei bărbați.

Le spuse că era mătușa lui Shinzaemon, din familia Sato. Chipul ei cu umerii obrajilor ridicați și căutătura scrutătoare semăna foarte mult cu al lui. Sachi se împrieteni cu ea pe dată. Era sprintenă, cu picioarele pe pământ, plină de bun-simț. Deși, evident, era samurai și femeie de vază, își purta pletele într-un coc simplu, puțin ciufulit, ca și cum și l-ar fi făcut singură. De multă vreme Sachi nu se mai găsise în preajma unei prezențe atât de liniștitoare și de materne. Părea netulburată și pricepută, parcă nimic n-ar mai fi putut-o surprinde, parcă zilnic misterioase doamne călătorind în travesti ar fi poposit în camera ei de oaspeți.

— Bun venit, doamnelor. Vă rog să rămâneți cât poftiți, le îmbie mătușa Sato, înclinându-se zâmbitoare. Nepotul meu, Shinzaemon, m-a rugat să am grijă de voi. Voi face tot ce-mi stă în puteri să vă simțiți ca acasă și în siguranță, adăugă încetișor. Viața nu prea e sigură aici deocamdată. Ar fi mai bine dacă n-ați ieși din casă și din curțile noastre. Sunt convinsă că mă înțelegeți.

Sachi îi aruncă o privire lui Taki. Avusese dreptate. Trebuiau să fie atente.

II

Toată ziua, casa fu întoarsă cu susul în jos. Femeile măturară, frecară și spălară febril, convinse, parcă, de faptul că astfel puteau izgoni tot ghinionul din anul ce trecuse. Aerul era încărcat de colb în vreme ce scuturau afară rogojinile *tatami* și le atârnau de ziduri pentru a le aerisi, apoi le prindeau iar în cadrele lor cu o bufnitură.

Anul era pe sfârșite, cel de-al treilea din Era Keio, iar noul an bătea la poartă. Însă nimeni nu îndrăznea să ghicească ce avea să le aducă.

Sachi se retrase împreună cu Taki în camera lor, ascultând zgomotele îndepărtate. Sachi împinse obloanele de lemn, iar întunecoasa sală fu scăldată în lumina soarelui. Ieși pe verandă.

— Vino să vezi! îșI chemă ea prietena.

Afară se afla o micuță grădină unde se lua îndeobște ceaiul. Probabil fusese frumoasă odinioară. Dar șerpuitoarele poteci pietruite, iazul, stâncile ornamentale plasate cu grjiă dispăreau aproape sub buruieni și mușchi, iar felinarul părăginit din piatră fusese dărâmat și zăcea la pământ. Întreaga grădină era acoperită cu un strat subțire de nea.

— Frumos, nu-i așa? îi ceru Sachi părerea. *Wabi*, n-ai zice?

— N-am văzut niciodată un exemplu atât de bun la palat, fu de acord Taki.

Profesoarele lui Sachi o învățaseră cuvintele *wabi*, frumusețea sărăciei, și *sabi*, patina vremii, ce dădeau distincție unui bol de ceai ori unui vechi ceainic de fier. La început, nu le vedea noima. În sat, toate lucrurile i se păreau vechi și sărăcăcioase, dar nimeni nu le descoperise frumusețea. Însă acum, obișnuită cu bogățiile de la palat, înțelegea cum o ungeau pe suflet acele lucruri simple. Aici, grădina aceasta era opera naturii și a timpului, nu a omului. Ceea ce-i sporea frumusețea.

Cele două se înfășurară în pături și, strângându-se una într-alta în tăcere, sorbiră cu nesaț melancolia privelиștii. Părea să readucă ecoul tuturor întâmplărilor petrecute de când plecaseră din palatul femeilor.

Trecuse o zi și tot nu veni nici un semn de la bărbați. Sachi și Taki începură să se împace cu ideea că aveau să mai rămână o vreme în conac. Era mai întunecos și mai respingător ca niciodată, dar se obișnuiră cu grinzile care scârțâiau, cu vântul rece ce șuiera printre obloane, zgâlțâind ușile de hârtie în ramele lor. Când hoinăreau prin curți, le tulburau mai puțin firele de iarbă răsărite printre olanele acoperișului de la poarta principală. Nu mai tresăreau când vreo vulpe ori vreun viezure alergau prin stufăriș.

Pentru Taki, trăită doar în cercurile înalte ale samurailor, Kano era îngrozitor de provincial. Se simțea alungată, izgonită din sânul civilizației. Ca niște stafii înfometate, amândouă fuseseră înstrăinate de tot ce era mai de preț pentru ele. Le era dor de castel, de marile săli

înţesate de femei, de sporovăiala şi neastâmpărul perpetue, de splendoarea pereţilor poleiţi cu aur, de tavanele boltite, de grădini, de pavilioanele cu vedere la lună. Tânjeau după spaţiul de acolo. Palatul femeilor era de mărimea unui orăşel.

Spre seară, se ivi iar faţa lată, îmbietoare, a mătuşii Sato. O urma o slujnică clătinandu-se sub greutatea unui teanc de chimonouri pe care-l ducea în braţe.

— Daruri sărmane, dar vă rog să le acceptaţi, spuse ea cu glasul ei croncănitor, acoperindu-şi gura zâmbitoare în timp ce le făcea o plecăciune. Chimonouri noi de Anul Nou!

Taki luă ţesătura între degete. Chimonourile erau din bumbac tors în casă, în tonuri cafenii, indigo, cenuşii şi albăstrui. Erau cele mai grosolane şi mai simple din câte văzuseră ele. Până şi robele ordinare, de târgoveţe, pe care le purtaseră până atunci aveau mai mult stil.

— Diseară ne ducem să ne închinăm, le anunţă mătuşa Sato.

Faţa ei, care până atunci iradiase bunătate, era schimbată. Din ochii ei ţâşneau flăcările mâniei, iar falca ieşită trăda o hotărâre încăpăţânată.

— Nu putem să lăsăm să treacă Anul Nou fără să înălţăm o rugă, fie ce-o fi. Nu ne putem ascunde aici la nesfârşit. Trebuie să ducem o viaţă normală. Mai bine vă îmbrăcaţi la fel ca toţi ceilalţi, ca să vă puteţi pierde mai uşor prin mulţime.

Se uită la ele cu asprime, de parcă ar fi vrut să se convingă că o înţelegeau. Sachi îşi aminti de spaima care-i fulgerase pe chip când o văzuse prima oară. Crezuse că era doar o părere de-a ei, acum însă îşi dădea seama că nu fusese deloc aşa.

Probă un chimono cenuşiu, banal. Avea stilul tradiţional al samurailor, însă nu era foarte deosebit de ceea ce purtase ea în sat, în afară de faptul că era nou şi apretat, nu vechi şi zdrenţuit. Se învârti în jur, bucurându-se de libertatea regăsită în mişcări. Chiar îi plăcea această nouă identitate modestă a ei. Cu o coafură simplă, fără ornamente, fără machiaj şi fără dinţi înnegriţi, avea chipul proaspăt al unui prunc. Se surprinse pe fugă în oglindă. Chiar şi în acest chimono lipsit de strălucire, nimeni n-ar fi luat-o drept o soţie oarecare de samurai.

Mătuşa Sato o măsură din cap până-n picioare:

— Nu știu ce făceați la Edo, mărturisi ea, dar pe aici nu se poate să umblați la vârsta dumneavoastră fără dinți înnegriți. Măritată sau nu, ar sări în ochi. Vă voi trimite îndată slujnica.

Ceva mai târziu, în aceeași seară, destul de stânjenite în chimonourile lor lipsite de gust, Sachi și Taki ieșiră din camera lor. Un foc ardea în vatra din mijlocul sălii celei mari. Fumul plutea ca o ceață joasă, umezindu-le ochii.

Bărbații, în jachete *haori* și în pantaloni *hakama* plisați, se învârteau în jurul vetrei deschise, suflând în mâini și frecându-și palmele. Toți erau rași în cap, având creștetele lucioase, iar moțurile de samurai le erau unse cu uleiuri înmiresmate. Nu se mai zărea prin preajmă nici un ronin cu părul zburlit. Femeile purtau nuanțe grosolane de cafeniu, cenușiu și indigo, așa că Sachi și Taki erau foarte potrivit îmbrăcate. Lucru tare ciudat, toată lumea părea să vorbească numai în șoaptă. Sporovăiau în liniște, ca și cum totul era normal, din când în când însă ochii li se întâlneau, și atunci se lăsa dintr-odată tăcerea. Numai copiii, în chimonouri scrobite, se hârjoneau prin jurul lor, țipând veseli. Strigătele lor se răsfrângeau în grinzile înnegrite.

La palat, o asemenea mulțime ar fi răspândit parfum, cu fiece mișcare a mânecilor, iar fiecare persoană ar fi avut mireasma ei aparte. Dar aici nu se simțeau în aer decât mirosul bumbacului proaspăt spălat, mireasma de camelii a pomadei care fixa părul bărbaților în coc și izul amar al fumului, ce îneca totul.

Cu un an în urmă sărbătoriseră Anul Nou altfel. Taki pregătise pentru Sachi un minunat chimono nou, din mătase albă, cu muguri de prun, de bambus și de pin, brodați cu fir de argint, iar pe spate cu cocori și țestoase ce trăiau mult. Dimineața fuseseră în vizită la marile văduve, iar după-amiaza șezuseră cu prințesa, scriind poeme și distrându-se cu jocul de cărți cu versuri. Acum erau în acest oraș înfricoșător, cu această amenințare a necunoscutului ce atârna deasupra capetelor tuturor. Unde era prințesa? Ce făcea? Sachi respiră adânc. Era mai bine să nu se mai gândească la asemenea lucruri! Dacă se putea să nu se mai gândească la nimic!

La ceasul șobolanului, când noaptea era în toi, sună primul clopot, bubuind din templul ce se afla în vecinătatea lor. În cameră se așternu tăcerea. Copiii începură să numere:

— Unu. Doi. Trei...

Ajunseră la o sută opt când clopotele se opriră. Din nou adulţii se priviră între ei. Urmă o tăcere lungă. Unul câte unul, oamenii începură să se îndrepte spre intrarea laterală a casei. Sachi şi Taki o urmară pe mătuşa Sato. Îmbrăcară jachete vătuite şi îşi acoperiră capetele şi chipurile, lăsându-şi doar ochii la vedere.

Afară, aleea îngustă şerpuia printre zidurile masive de pământ, pe care tronau ţiglele de lut. Oamenii clămpăneau în saboţi de lemn, îndreptându-se toţi în aceeaşi direcţie. Fumul de la opaiţele lor se împletea cu aburii respiraţiei lor, înălţându-se în aerul îngheţat.

Ici şi colo mai strălucea câte un nimb de lumină gălbuie, întrerupând linia zidului, şi câte o poartă masivă mai ieşea din întuneric, marcând intrarea câte unei reşedinţe de samurai. Felinarele licăreau pe afară. Câte o funie sacră, cu o ghirlandă din ferigi şi o portocală, atarna peste streşini, iar pe fiecare stâlp al porţilor se găseau ciubere din lemn de bambus sau de pin.

Apoi ajunseră la o poartă care era ferecată cu lacăt. Acolo nu ardeau felinarele şi nici nu se vedea vreo decoraţie de sărbătoare. Mormane de frunze veştede putrezeau pe la colţuri, de parcă nimeni nu mai trecuse pe acolo cu lunile. Locul era tăcut ca un mormânt. Toată lumea se grăbi să treacă pe lângă el, cu ochii plecaţi în pământ, ca şi cum şi-ar fi atras aceeaşi soartă înspăimântătoare doar privindu-l.

O fetiţă cu o feţişoară rotundă şi durdulie, ca luna plină, cu ochi mari, nevinovaţi, tropăia pe lângă Sachi. Îşi purta părul prins în două codiţe încolăcite, ce-i fluturau în creştet ca aripile unui fluture. O femeie neliniştită, slăbănoagă îşi târşâi picioarele în urma ei, cu capul plecat şi umerii lăsaţi. Sachi o văzuse mişcându-se în jurul acelei case ca o fantomă, de parcă n-ar fi fost de prin partea locului şi dorea să rămână neobservată. Se gândi că trebuie să fie învăţătoarea copiilor.

Deodată copila vorbi, rupând tăcerea:

— *Haha-ue!* Mamă! rosti ea cu o voce subţire. Nu ne întoarcem acasă? Aş vrea să mă duc acasă!

Apoi o trase de mânecă pe Sachi şi îi spuse pe un ton familiar:

— Aia-i casa noastră. Vezi, scrie Miyabe la poartă. Ăsta-i numele nostru. Vom ajunge curând acasă.

— Yu-*chan*! o potoli cu blândeţe femeia.

De ani de zile Sachi nu se mai găsise în preajma copiilor şi nici nu mai auzise termenul de adresare, *chan*, plin de afecţiune, folosit pentru fetiţe.

— Micuţă Yuki! Linişte! N-o deranja pe onorabila musafiră.

Îşi îndreptă spatele. Ridicându-şi capul, scoase la iveală un chip rafinat, frumos, cu obraji fini şi ochi mari, plini de tristeţe.

— Este adevărat, adăugă încet, dar cu limpezime, iar glasul îi era plin de mândrie şi sfidare. Toată lumea o ştie. Este casa noastră. Sau mai bine zis... se opri ea din vorbă, apoi urmă: a fost casa noastră.

— Prostii, verişoară, se amestecă grăbită în discuţie mătuşa Sato, uitându-se prin jur şi luând-o de braţ. Nu mai spune asemenea lucruri.

Ceva mai departe, trecură de o altă poartă zăvorâtă. Câteva dintre ţiglele acoperişului zăceau în drum şi se vedeau găuri prin chirpiciul zidurilor. Acolo unde ar fi trebuit să se afle anexele nu se vedeau decât gropi negre. Dincolo de ele se zărea silueta întunecată a unui conac, tăcut şi încremenit, ca o casă a morţilor. Ajunseră la alta, apoi la încă una. Jumătate din casele de pe stradă erau întunecate şi încuiate. Erau ca ochii unui orb, ca o gură fără dinţi. Sachi se uită în jur cu spaimă, întrebându-se ce cataclism teribil se petrecuse aici.

Curţile templului lui Hachiman, zeul războiului, erau înţesate de lume. Fum şi miresme suculente se încolăceau din micile tarabe, unde bărbaţi voinici, cu umeri tatuaţi şi capete înfăşurate în şaluri pregăteau tăiţei de Anul Nou şi turte de orez la grătar, prăjeau caracatiţă şi calamar, lăudându-şi marfa din rărunchi. Petrecăreţii râdeau, urlau, îmbrânceau şi loveau, întâmpinând noul an cu nenumărate cești de *sake* aburind. Câini jigăriţi se strecurau prin mulţime, adulmecând mâncarea.

— Nu pot să-i sufăr pe oamenii ăştia, mărturisi Taki, încreţindu-şi năsucul şi trăgându-se înapoi cu dezgust, în vreme ce o ceată de târgoveţi beţi mergeau pe mai multe cărări. Ştiu că sunt oameni de la ţară, dar nu se cade ca un samurai să se amestece cu nişte coate-goale ca ăştia, fie şi femei samurai! N-am mai întâlnit aşa ceva. N-au nici un strop de bună-cuviinţă?

Sachi se uita şi ea printre cheflii, întrebându-se dacă n-ar putea zări vreun ronin cu părul vâlvoi. Aştepta veşti din Edo, îşi spunea în sinea ei. Însă cei trei nu se aflau acolo. Nici nu se mira. Ar fi fost o nebunie pentru nişte proscrişi ca ei să fie văzuţi.

Prichindeii se adunaseră în jurul mătușii Sato. O trăgeau de mâini, de poale, de oriunde puteau ajunge.

— Bunicuțo, bunicuțo! Dă-ne bani, strigau ei, într-un glas. Vrem să mergem să ne rugăm pentru victorie.

Se năpustiră pe treptele abrupte din piatră care urcau până la altar și dispărură printr-o uriașă poartă din lemn în bezna de sus. După o vreme se întoarseră, ținând fiecare o săgeată cu pene albe în vârf.

— Ca să ne poarte noroc, preciză pe un ton solemn un băiețel cu o față grăsuță, fluturându-și săgeata deasupra capului.

— Și să ne aducă victorie, strigă Yuki, cu glas subțirel, cu cozile ei încolăcite fluturându-i pe lângă urechi.

— Nu de victorie avem noi nevoie, ci de pace, mormăi mătușa Sato, clătinând din cap.

Aruncă o privire fugară prin mulțimi, cu o expresie încordată. Mama lui Yuki dădu, fantomatic, din cap.

III

A doua zi de dimineață, prima zi din noul an, Sachi și Taki se alăturară celorlalți din sala cea mare. Bărbați, femei, adulți și copii se amestecau acolo. În acele zile deosebirile de rang și de vârstă erau uitate.

Bărbații se tolăneau ca la ei acasă, cu picioarele lor păroase ițindu-se din robele groase, de culoare indigo, fumând lulea după lulea. Își lăsaseră săbiile lungi la ușă, însă și le păstraseră pe cele scurte, vârâte în centurile lor. Erau destinși, dar cu ochii în patru.

Cineva scoase un pachet de cărți cu versuri. Mătușa Sato le așeză deoparte, încruntându-se:

— Verișoară, începu ea, nu mi-ai spus tu mie că ai un pachet de cărți nemaipomenit?

Mama lui Yuki ședea în genunchi într-un colț. Sări în picioare, ca un iepure speriat, și se năpusti afară, după care se întoarse cu două pachete de cărți. Mătușa Sato amestecă unul și-l așeză cu fața în sus pe *tatami*, în timp ce slujnica așeza lumânări înalte în mijloc. Toată lumea se adună în jur, ca să se uite. Cărțile erau dintr-o hârtie tare, groasă, frumos granulată. Pe fiecare se zăreau două versuri caligrafiate cu o mână sigură, plină de grație.

— Un maestru caligraf! murmură Sachi.

— Este scrisul lui tăticu', precizează cu mândrie Yuki, cu vocea ei subțire, ridicându-și ochii mari și inocenți la Sachi.

În chimonoul ei în culori vii, cu mâneci lungi, vaporoase, arăta a fluturaș.

— Tatăl lui Yu-*chan* este un caligraf foarte renumit, o lămuri mătușa Sato.

Se lăsă tăcerea. Uitându-se la capetele plecate și la chipurile posomorâte, nu îndrăzni să-i întrebe de ce lipsea tocmai el din rândul lor. Yuki se ghemui lipindu-se de ea:

— Știi „O sută de poeme de o sută de poeți"? o întrebă în șoaptă. Este jocul meu preferat.

Unchiul Sato, soțul mătușii Sato, ședea cu picioarele încrucișate, iar burtoiul i se răsfrângea atât de mult peste centură, încât aproape c-o ascundea. Avea un cap rotund, cu un creștet lucitor, ochii pe jumătate închiși, care aruncau priviri furișe și atente printre zbârciturile din jurul orbitelor.

Surâzându-i micuței Yuki, luă cel de-al doilea pachet de cărți și le amestecă, apoi alese una. Cartea era mică în mâna lui mare. Cu un mormăit adânc, recită primele versuri ale unui poem:

„Dacă doar de dragul visului
Unei nopți de primăvară
Îmi fac din brațul tău pernă..."

Toată lumea se aplecă înainte, studiind cu toată atenția cărțile așezate în șiruri ordonate pe *tatami*. Yuki își întinse brațul mic și apucă una.

— Doamna Suo! chițăi ea. Este doamna Suo!

Citi cu voce tare ultimele două versuri, cu glasul ei de flaut:

„Cât aș regreta numele meu
Acoperit fără vreo vină de rușine."

Odată ce ultimele silabe răsunară în sală, se așternu iar tăcerea. Cuvintele pluteau în aer. Adulții păreau toți stingheriți, așezați pe *tatami*. Sachi se uită în jur, întrebându-se dacă nu exista vreo legătură aici cu ceea ce se petrecuse în familia lui Yuki.

După aceea, toată lumea începu să sporovăiască din nou, puțin prea grăbită. Ca și cum ar fi dorit să-și ascundă stânjeneala, unchiul Sato puse cartea pe care o ținea în mânuța lui Yuki. Ea i-o arătă lui Sachi.

Sub versuri se afla un portret minuscul al poetei, doamna Suo, o frumusețe din Era Heian, întinsă într-o poziție languroasă, cu un căpșor ițindu-se din roba ei în culori vii, cu douăsprezece straturi. Fața ii era un strop de alb cu puncte în loc de ochi și gură. Însă sprâncenele erau pictate sus pe frunte, dându-i o mină deosebit de disprețuitoare. Robele luxoase, aerul de resemnare melancolică o făcură pe Sachi să-și aducă aminte de prințesă. Aceasta, împreună cu doamnele ei, la fel ca și Sachi, se îmbrăca exact la fel. Sachi își aminti de gâlcevile cu Cea Retrasă și doamnele ei, care arborau veșminte în încărcatul stil Edo. La vremea aceea, întreaga chestiune a stilului de îmbrăcăminte părea atat de importantă, însă acum totul se terminase. Palatul fusese ars până-n temelii. Sachi tânjea să știe unde era prințesa și ce făcea în prima zi a Anului Nou. Yuki se uita la ea, de jos în sus:

— Așa obișnuiai să te îmbraci în Edo? o iscodi ea.

— Nu, o minți Sachi, cu un nod în gât. Vocea îi tremura. Încercă să-i zâmbească fetiței: Cam ca aici.

Nimeni nu trebuia să afle ceva despre palat sau despre viața pe care o trăiseră acolo. Era secretul lor, comoara lor îngropată pe vecie.

Unchiul Sato alese o altă carte și recită prima jumătate din poezie cu vocea lui profundă. Înainte să termine, Yuki țipă și-i înșfacă perechea ce conținea a doua jumătate. O citi cu voce tare, pe un ton triumfător. Și Taki era aplecată asupra cărților, cu mâna întinsă. Lua jocul în serios, la fel de mult ca și Yuki. În curând, lângă fiecare dintre ele se strânse câte un teanc de cărți.

Mai rămaseră numai câteva de potrivit, când la intrarea laterală se auzi zarvă. Ușa masivă de lemn fu trântită de perete și un vânt rece pătrunse înăuntru, făcând să curgă ceara topită a lumânărilor. Servitorii se năpustiră afară, luand mantalele și săbiile nou-veniților. Apoi sala cea mare se umplu de lume. Toți erau prosternați până la pământ.

— Fratele meu și familia lui, anunță mătușa Sato, zâmbitoare, făcând-o pe gazda politicoasă, dar Sachi simți încordarea din glasul ei: Îl știți pe Shinzaemon, desigur.

Sachi își ridică evantaiul, ca să-și acopere fața, și furișă o privire curioasă din spatele lui. Își amintea surâsul acela pe care i-l dăruise el. Shinzaemon arăta acum mai dichisit. Părul stufos îi era legat într-o coadă de cal, iar obrajii arși de soare erau proaspăt rași. Fără cal și sabie, arăta stingher și nelalocul său. Rămase în picioare, stânjenit, încruntându-se, de parcă și-ar fi dorit să se afle în altă parte.

Mătușa Sato le prezentă pe Sachi și pe Taki tatălui lui Shinzaemon, un bărbat aspru, voinic, mamei lui, o femeie măruntă, cu vorbă domoală, fratelui său mai mare, care purta ochelari, și soției acestuia. Sachi nu-și închipuise vreodată că un ins atât de rebel ca el avea o familie respectabilă. Dar sigur că avea.

Shinzaemon era al doilea la părinți. Sachi îngenunche lângă Taki, ținându-și ochii în pământ. Voia să se uite în sus, să vadă ochii aceia care o scrutaseră cu atâta insolență, să observe dacă nu ardea o scânteie în ei, dacă el nu se uita acum la ea. Voia să-i amintească: „Ai spus că ne vei proteja. Dar nici măcar nu te vedem la față".

Însă, firește, nu făcu nimic din toate acestea. Își ținu ochii plecați și murmură politicos:

— Vă mulțumesc pentru c-ați avut grijă de noi.

Taki își lipi fața de mâini în tăcere.

— Îmi pare rău, mormăi el. Aș fi dorit să pot face mai mult.

Nu-i stătea în fire să fie atât de convențional. Fiii mătușii Sato se îngrămădiră în jurul lui cu mare zarvă.

— Vere Shin, zbieră un glas gălăgios, care părea a fi al lui Gennosuke, primul născut. Nu te-am mai văzut de multă vreme.

— Unde ai fost? întrebă un altul. Ce s-a întâmplat cu părul tău? Așa se poartă la Edo?

— Este timpul să te tunzi, tună primul glas. Avem nevoie de tine aici. Și aici dăm lupte, să știi. Cum rămâne cu duelul pe care mi l-ai promis?

— Oricând dorești, îi răspunse Shinzaemon, cu vocea lui guturală. N-ai nici o șansă.

Se auzi un hohot de râs.

— Nu te-ai schimbat deloc, nu-i așa? constată al doilea glas.

— Pe aici, vă rog, îi invită unchiul Sato, săltându-se pe picioare și ducându-i pe bărbați în partea rezervată bărbaților. În vreme ce

slujnicele pregăteau *sake* și bucate pentru oaspeți, femeile adunară cărțile ca să înceapă un alt joc. Copiii se lăsară curând prinși în joc.

Mama măruntă și durdulie a lui Shinzaemon puse întrebări politicoase, privitoare la nou-venite. Cu greu puteai distinge trăsăturile băiatului ei pe chipul drăgălaș și trecut. Ca fiecare locuitor al orașului, avea o expresie hăituită în ochi. Mătușa Sato îngenunche lângă ea.

— S-a făcut mare băiatul ăla al tău, croncăni ea, cu glasul său aspru.

Sachi se aplecă peste cărți, prefăcându-se absorbită de joc, dar nu se putu stăpîni să nu tragă cu urechea. Murea de curiozitate.

— Nu mai este băiat de-acum, îi atrase atenția mama lui Shinzaemon, care vorbea cu un puternic accent cadențat de Kano.

Părea tristă și resemnată.

— Și-a mânjit sabia cu sânge.

— Cât timp a trecut? Trei? Patru ani?

— S-a întâmplat înainte de a da necazurile peste noi. Nici n-am crezut că se va mai întoarce vreodată. Măcar nu și-a făcut familia de rușine. Tatăl lui l-a certat bine, dar n-ai ce să discuți cu el. Nu-l ascultă el pe tatăl său, ca să nu mai vorbim de mine.

— Pe lumea asta nu-i loc pentru cei care nu se adaptează, zise mătușa Sato, legănându-și capul. Cuiul care iese ajunge să fie bătut cu ciocanul.

Sachi mai auzise acel proverb de o mie de ori. În ziua aceea însă, îi trezi sentimentul unei presimțiri rele. Un ronin era, fără îndoială, un cui care ieșea.

— A fost dintotdeauna un războinic, mereu alegea sabia în locul cărților, grăi mama lui cu un suspin.

— Este un bun luptător, aprecie cu fermitate mătușa Sato. Unul dintre cei mai buni.

— Avem nevoie de asta, constată mama lui. Dacă vom supraviețui, atunci va veni vremea studiilor. Mi-e groază să mă gândesc ce se va întâmpla acum, când Înălțimea Sa...

Mătușa Sato îi puse o mână pe genunchi, în semn de avertizare. Amândouă o priviră pe mama lui Yuki, care rămăsese îngenuncheată într-un colț, frângându-și mâinile subțiri, contemplând tăcută și îngândurată cărțile cu versuri.

Sachi nu era singura care trăsese cu urechea la conversație. Și Taki ascultase. Sachi se aplecă spre ea și îi șopti:

— Trebuie să stau de vorbă cu Shinzaemon înainte să plece. Trebuie să aflu ce se petrece la Edo. Ei ne-au adus aici, ei trebuie să ne ajute s-o luăm din loc. Nu putem rămâne aici o veşnicie.

Taki îşi ridică sprâncenele şi se uită la ea nedumerită. Se citea dezaprobarea în ochii ei. Sachi ştia la fel de bine ca şi ea că o doamna de rangul ei nu trebuia să i se adreseze unui bărbat. Dacă cineva urma să-i vorbească, aceea trebuia să fie Taki. Dar lui Sachi nu-i mai păsa.

Servitoarele trăgeau obloanele şi aprindeau opaiţele, iar femeile se plictisiseră de cărţile cu versuri, când la urechi le ajunseră strigăte mânioase.

— Obraznicule! N-ai nici pic de simţ al datoriei?

Era unchiul Sato.

— Dacă n-ai fi băiatul fratelui meu, mi-aş încerca sabia pe tine.

— Voi galopa spre nord când voi avea eu chef şi numai atunci, se auzi şi glasul lui Shinzaemon. Am o treabă de făcut aici. Ce n-aş fi dat să ne fi putut întoarce mai devreme!

Sachi sări în picioare şi alergă în holul de la intrare. Shinzaemon îşi vârî supărat sabia lungă la brâu şi-şi aruncă o manta groasă pe umeri.

— Domnule Shinzaemon, îl chemă ea încetişor.

El se răsuci pe călcâie, speriat.

— Mă scuzaţi, spuse ea. V-aş rămâne profund recunoscatoare, dacă ne-aţi putea onora cu o vizită, când aveţi veşti pentru noi. Trebuie să aflăm când se aşază lucrurile în Edo. Ne-aţi face un mare serviciu.

Shinzaemon se opri din drumul lui. Se uită la ea, plimbându-şi ochii peste faţa şi părul ei. Părea să reţină fiecare părticică din ea, năsucul, buzele trandafirii, pielea albă, ochii verzi.

Cu un efort, Sachi rupse vraja, plecându-şi ochii şi muşcându-şi buzele.

— Negreşit, îi răspunse el cu o plecăciune subită. Aşa voi face

Apoi uşa se deschise, iar el ieşi în noapte.

IV

La început, Sachi şi Taki aşteptau nerăbdătoare venirea mătuşii Sato sau a servitoarei, ciulind urechile la zgomotul paşilor prin casa ce le-ar fi anunţat că Shinzaemon şi Toranosuke se află la intrare.

Ori de câte ori uşile se deschideau, îşi ridicau ochii pline de speranţă. Dar acest lucru se întâmpla doar pentru a li se aduce masa ori a li se face patul, sau fiindcă erau invitate în sala cea mare, la o discuţie între femei.

Încetul cu încetul, se obişnuiau cu noua lor viaţă. Splendidele lor chimonouri, tot ceea ce le mai rămăsese ca să le amintească de traiul lor la palat, zăceau împăturite în maldăre peste care se aşternea colbul. Sachi încerca să nu se mai gândească la ciudata robă pe care o adusese cu ea din sat. Când mai arunca însă o privire cu coada ochiului la eşarfa de mătase în care era înfăşurată, i se părea c-o vede licărind înăuntrul boccelei, ca un tăciune. Era cu adevărat o mantie îngerească. Era prea frumoasă. O speria, de parcă ar fi fost fermecată.

Ca să-şi umple zilele, o învăţa pe Yuki poeme din *Noua colecţie a poeziilor antice şi moderne*. O învăţa în felul în care o învăţase pe ea prinţesa, făcând-o pe fetiţă să recite fiecare poem iar şi iar, până când reuşea fără să se mai gândească. O uimea cât de iute învăţa copila. Lui Yuki îi plăceau mai ales poeziile călugărului Saigyo.

— Sunt atât de triste! zicea ea. Mă fac să mă simt singură.

Luând exemplu tot de la prinţesă, Sachi scria fiecare vers în cea mai cursivă caligrafie de care era în stare, pentru ca eleva ei să poată copia. La palat nu deprinsese numai *hiragana*, silabarul pe care toate femeile trebuiau să-l ştie, dar şi caracterele chinezeşti în care era scrisă toată literatura clasică. Începu s-o înveţe şi pe Yuki, chiar dacă mătuşa Sato protesta zicând că, dacă micuţa primea o educaţie prea aleasă, nimeni n-avea să se mai însoare cu ea.

— Unde ţi-este soţul? o întrebă Yuki, într-o zi, în felul ei tranşant, în vreme ce şedeau împreună. A plecat şi el, ca tăticul?

— N-am soţ, îi răspunse Sachi, luată prin surprindere.

— De aceea n-ai copii? insistă Yuki.

Era adevărat. Era de neconceput pentru o femeie în toată firea ca Sachi să n-aibă copii, nemaivorbind că era nemăritată. Avea acum optsprezece ani. Ca toată lumea, mai îmbătrânise cu un an de Anul Nou.

— Nu mă pot mărita, o lămuri Sachi cu blândeţe. Sunt prea departe de casă. Când mă voi întoarce în sânul familiei mele, tata va găsi o peţitoare.

— Dar vei fi prea bătrână atunci, îi atrase atenţia Yuki.

Sachi dădu din cap. Cuvintele copilei îi împovărau sufletul. Dar unde era ea acasă? Pe această lume, fiecare se trăgea de undeva. Dar ea şi cu Taki erau ca algele plutind pe un heleşteu, desprinse de rădăcinile lor, sau ca stafiile pizmaşe, suspendate între o lume şi cealaltă. Trebuiau să se întoarcă la palat, în Edo, sau, dacă nu, la familiile lor. Nu mai puteau continua să se ascundă, trăindu-şi de-a pururi viaţa doar pe jumătate, indiferent cât de bune se arătau cu ele gazdele lor.

În fiecare zi, uneori împreună cu Taki, alteori singură, Sachi îşi punea pe spate o haină groasă şi ieşea pe verandă. Şedea şi contempla grădina, meditând cu tristeţe la strania soartă care le adusese pe ea şi pe prietena ei acolo, încercând să-şi închipuie ce viitor le mai putea aştepta.

V

Nu la multă vreme după Anul Nou, când ornamentele de sărbătoare erau scoase şi arse, cerul se acoperi de nori grei şi cenuşii. Fulgi albi, uriaşi, începură să cadă, la început lin, apoi tot mai iute. Când Sachi ieşi pe verandă în acea după-amiază, copacii şi stâncile, felinarul de piatră dărâmat se prefacuseră într-un misterios peisaj de un alb spectral, învelite într-o mantie groasă de omăt. Se înfăşură într-o pătură şi se lăsă absorbită de natura încremenită.

Deodată se auzi un zgomot. Sachi tresări. Era sigură că nu fusese decât trosnetul bambuşilor, îndoindu-se sub greutatea zăpezii? Sau poate să fi trecut în fugă vreo jivină ori vreun duh. Nimeni nu venea în acea porţiune de curte. Acolo era locul ei secret, al ei şi al lui Taki.

— Doamna mea, şuieră o voce. Nu vă temeţi.

O siluetă se ivi din umbrele aruncate pieziş de casă, înfăşurat atât de strâns în haine groase, încât numai ochii i se mai vedeau. Paşii săi scârţâiră pe zăpadă în timp ce înainta spre ea, lăsând o dâră de urme însemnate de împletitura cizmelor de pai. Merse pe lângă gardul de nuiele, până când se apropie atât de tare, încât ea îi putu desluşi aburii respiraţiei în aerul îngheţat. Îi ştia prea bine ochii negri, sfredelitori, glasul profund şi gutural. Era Shinzaemon.

Sachi se ridică în picioare, dreaptă, înfăşurându-se mai strâns în hainele groase:

— Domnule! Este o lipsă de cuviinţă!

Îi vorbea cu voce joasă, aruncând o privire grăbită peste umăr. Poate că Taki se afla în camera din spatele ei şi îi spiona. Dar înăuntru nu mai era nimeni. Nu era sigură dacă regretă sau se bucură de absenţa doamnei sale de companie.

— Trebuie să vă văd între patru ochi, mormăi el pe un ton imperios. Toţi pereţii au urechi.

O clipă rămase în picioare, stânjenit, mutându-se de pe un picior pe altul, cu ochii aţintiţi în pământ, cu mâna pe mânerul sabiei. Fără nimeni altcineva prin jur, părea mai puţin sigur de sine. Era din cale-afară de neobişnuit pentru ei, ca bărbat şi femeie, să se afle singuri, împreună. Nu i se mai întâmplase niciodată. Chiar şi când se culcase cu shogunul, Sachi fusese supravegheată de doamne de companie.

— Recunoştinţa noastră faţă de familia dumneavoastră este nesfârşită, domnule, îi mulţumi Sachi, căutându-şi cuvintele.

— Îmi pare rău, bodogăni el. N-a fost bine că v-am adus aici. A fost o greşeală groaznică. V-am promis c-am să vă apăr, dar n-am reuşit să mă ţin de cuvânt. Nu vă aflaţi în siguranţă, nimeni dintre noi nu-i în siguranţă. Înălţimea Sa, *daimyo*-ul... Suntem slujitori devotaţi ai familiei Tokugawa. Însă actualul *daimyo*...

Îşi coborî vocea şi mai mult, uitându-se de jur împrejur. Până şi în această grădină, îngrădită de ziduri, cu fulgii mari de nea căzând necontenit, s-ar fi putut afla iscoade. Sachi se aplecă, ascultând cu încordare. Erau atât de apropiaţi, încât îi simţea căldura trupului şi îi vedea respiraţia încreţindu-i fularul sub care-şi ascundea chipul. Când inspiră, ea surprinse un uşor iz de transpiraţie, amestecat cu miros de tutun şi de praf. Era ceva legat de acea boare, era atât de crudă, de naturală, încât o gâdilă un fior pe spinare.

— Seniorul nostru este... un om fără onoare. A refuzat să-şi trimită trupele, când shogunul i-a cerut-o. Aşteaptă să vadă din care parte bate vântul. Vrea să se asigure că este de partea învingătorilor. Vărul meu a fost... este unul dintre sfetnicii lui. Îşi dă toată silinţa să-l convingă să facă ceea ce trebuie, să-l sprijine pe shogun, dar există oameni puternici printre consilierii seniorului nostru, care se pronunţă în favoarea taberei din sud.

Vărul lui... Putea fi vorba de...

— Şi de aceea vă aflaţi aici, pentru a sări în ajutorul vărului dumneavoastră?

— A fost o prostie. Suntem ronini. Există bărbaţi aici care ne-ar vâna, dac-ar avea putinţa. Dar noi, toţi trei, atât Toranosuke, cât şi Tatsuemon, am căzut de acord că trebuie să ne întoarcem.

— Drept urmare, iată încotro vă duceaţi...

— ...când ne-am ciocnit de palanchinul dumneavoastră, confirmă el cu un semn din cap. Ca servitori ai Înălţimii Sale, este de datoria noastră să vă protejăm. Dar, totodată, era obligaţia noastră să ne întoarcem aici cât mai repede. Credeam că aici mai puteaţi găsi un adăpost sigur. Dar...

Îşi ţinea ochii în pământ, încruntându-se. Deasupra streşinilor suspendate fulgii de nea coborau plutind.

— Vărul dumneavoastră... oftă Sachi, simţind un fior subit, când îşi dădu seama. Vreţi să ziceţi... tatăl lui Yuki?

Cu strângere de inimă revăzu în minte feţişoara strălucind de speranţă a fetiţei. Nu mai îndrăzni să pună alte întrebări. Ochii negri ai lui Shinzaemon se îngustară.

— Am crescut împreună. Îmi este ca un frate. Este un om bun, un om de onoare.

— Iar acum...

— Este la închisoare.

Sachi se cutremură de groază.

— Seniorul nostru a ales să fie de partea sudului. Vărul meu a fost condamnat la moarte. Am încercat să-l scot de acolo. În fiecare zi verific porţile închisorii. Din câte ştiu, încă mai există o şansă.

— Numai din pricina noastră, trase Sachi concluzia, cu ochii măriţi de spaimă, din pricina noastră a trebuit să vă încetiniţi pasul şi n-aţi putut ajunge la timp.

El clătină din cap în semn că nu.

— Ar fi fost oricum prea târziu, murmură el. Seniorul le-a dat celor din sud mână liberă. S-a făcut o epurare. Roninii din sud trec prin tăişul sabiei pe oricine bănuiesc ei că ar fi de partea nordului. O mulţime de oameni profită şi ei, plătind poliţe mai vechi. Mulţi au fost aruncaţi în puşcărie sau ucişi. Familii întregi au fost nimicite, iar numele lor, şters din registre. Până acum, familia mi-a fost lăsată în pace, dar nimeni nu ştie când ne va veni şi nouă rândul.

Se opri, ca şi cum şi-ar fi adunat gândurile.

— Ca doamne de la Curtea Înălțimii Sale, aici sunteți în mare pericol. Noi v-am adus și siguranța dumneavoastră este răspunderea noastră. Pentru nimic în lume să nu ieșiți din casă. Vom pleca cât de curând vom putea.

Prinsă în plasa cuvintelor lui, Sachi rămase cu privirea ațintită asupra singurei porțiuni vizibile din Shinzaemon, ochii lui. O mână voinică i se odihnea pe mânerul sabiei. Chiar și aici se aștepta la orice. Pe spatele mantalei lui se așternuse o pulbere fină de zăpadă. În spatele lui, grădina sclipea, albă și misterioasă. Ramurile copacilor și tulpinile înalte ale bambușilor se legănau și se îndoiau sub greutatea omătului.

Se lăsă o lungă tăcere.

— Nu știu nimic despre dumneavoastră, mărturisi el. Nu-i treaba mea să vă iau la întrebări. Știu doar că sunteți o doamnă de la Curtea shogunului. Când am avut privilegiul să vă fim de folos, călătoreați în palanchinul imperial. Ca slujitori loiali ai Înălțimii Sale, este datoria noastră să vă protejăm cât mai bine.

Sachi făcu din cap semn că da. Se simțea vrăjită.

— Îndată ce plecăm de aici, ne luăm soarta în propriile mâini, constată ea, amintindu-și cine era și ce poziție avea. N-aveți nici o obligație să ne ajutați. Dar v-am mulțumi din toată inima dacă ne-ați putea informa în privința stării în care se mai află drumurile.

— Nu vă pot lăsa să plecați singure, protestă el. Este prea primejdios. Vă vom însoți oriunde doriți să mergeți.

Ochii lui se schimbaseră, iar Sachi putu observa că o priveau cu sinceritate, ba erau chiar surâzători. Ar fi trebuit s-o supere cutezanța lui, în schimb se trezi că se topea sub privirea lui.

— Ochii dumneavoastră, murmură el. Sunt prelungi ca frunza de salcie și... verzi. Verde-întunecat. Mă iertați, nu sunt decât un ronin necioplit. N-aș fi crezut niciodată că voi privi în față pe cineva atât de... Nu mi-aș fi închipuit să întâlnesc pe cineva...

Își lăsă ochii în pământ și răvăși zăpada cu vârful cizmei lui de pai.

— Mă scuzați, bombăni iar. Nu-i treaba mea să mă adresez cuiva ca dumneavoastră într-o asemenea manieră. Dar iată-ne împreună. Trebuie să fie destinul. Soarta ne-a adus laolaltă. Ne leagă karma.

Se încruntă de parcă știa că mersese prea departe.

— Trebuie să mă duc, mormăi el, întorcându-se brusc, ca şi cum ceva îl trăgea de acolo, împotriva voinţei lui. Vă voi vizita din nou.

VI

Se apropia sărbătoarea aruncării boabelor de fasole, ceremonie care marca prima zi de primăvară, când mătuşa Sato smuci uşile camerei lor. Sachi şi Yuki, care citeau împreună, îşi ridicară privirile, tresărind. Mătuşa Sato era cu respiraţia tăiată, iar părul îi era mai ciufulit ca de obicei.

— Shinzaemon şi seniorul Toranosuke sunt aici, doamnele mele, le anunţă ea gâfâind. Vor să vă vadă. Zic că este urgent. Pot să fiu mijlocitor, dacă doriţi, sau să stau de pază pentru dumneavoastră.

Sachi îi răspunse cu fermitate:

— Îi vom vedea. Vă rog să ne însoţiţi.

Cei doi bărbaţi şi mai tânărul Tatsuemon aşteptau în holul de la intrare, iar săbiile li se iţeau prin mantalele lor groase de iarnă. Unchiul Sato era cu ei, în pantaloni *hakama* apretaţi, cu creştetul ras impecabil. Părul, uns cu uleiuri parfumate, îi era prins la spate într-un moţ rigid, de samurai de rang înalt. Pe lângă el, cei trei ronini, cu creştetele lor nerase şi cozile de cal lucioase, prinse în panglici purpurii, arătau ca nişte sălbatici.

Erau încruntaţi. Însă nu era doar obişnuita grimasă a samuraiului. Mai era ceva ce scânteia în ochii lor şi o făcea pe Sachi să stea ca pe ghimpi.

Toranosuke făcu un pas înainte, înclinându-se. Sachi uitase ce bărbat frumos, cu trăsături fine, se ascundea sub barba lui ţepoasă.

— Ce-aţi auzit? îl întrebă ea, sărind peste tradiţionalul schimb de politeţuri. Cum stau lucrurile în Edo?

— Vă rugăm să ne scuzaţi obrăznicia, începu domol Toranosuke. Am primit rapoarte, dar veştile sunt confuze. S-ar putea să fi avut loc vreo bătălie la sud de Kyoto.

— Kyoto? repetă Sachi, ţinându-şi răsuflarea.

— Lângă oraşele Toba şi Fushimi. N-am aflat prea multe deocamdată. Am auzit că s-ar fi dat lupte încontinuu, timp de trei zile. Sute de oameni au fost ucişi şi răniţi. Batalioanele din nord s-au luptat

cu vrednicie, dar... S-ar putea să fi existat acte de insubordonare. Oamenii noştri...

Trei zile de lupte continue. Iar din tonul lui se deducea că cei din nord ar fi fost înfrânţi. Sachi îi aruncă o privire lui Shinzaemon, temându-se că s-ar putea să facă vreun gest prin care să le trădeze întâlnirea secretă, însă încruntarea i se adâncea pe chip.

— Vreţi să ştiţi ce-am auzit? se amestecă el în vorbă, mormăind.

Glăsuia în idiomul aspru al bărbaţilor, în clarul dialect din Kano. Era ciudat, cu totul extraordinar, să arunci o privire în lumea unor bărbaţi asemenea acestuia, să-i auzi discutând despre politică şi război în prezenţa unor doamne, chestiuni care de obicei nu ajungeau deloc la urechile femeilor. Preţ de o clipă, Sachi fu cuprinsă de o bucurie tainică, ca o fetiţă care trăgea cu urechea la convorbirile oamenilor mari.

— Vă spun eu, răbufni el. În cea de-a treia zi, oamenii noştri s-au retras la Castelul Osaka, pentru a se replia. S-au adunat în sala cea mare şi l-au rugat în genunchi pe seniorul Yoshinobu să-i conducă personal în bătălie.

Sachi ştia că seniorul Yoshinobu abdicase de la shogunat. Nu mai era conducătorul întregii ţări. Dar mai era totuşi capul familiei Tokugawa şi suzeranul tuturor clanurilor din nord, care luptau să-i oprească pe cei din sud.

— Cu el în frunte ştiau că aveau să fie invincibili, continuă Shinzaemon. Jumătate dintre ei aveau răni grave. Unii rămăseseră ologi. Dar toţi erau nerăbdători să se întoarcă pe câmpul de luptă şi să-i bată pe acei trădători din sud o dată pentru totdeauna.

— Destul, Shin, se răsti Toranosuke. Nu uita unde te afli!

— Lasă-mă să termin, bombăni Shinzaemon. Seniorul Yoshinobu s-a jurat că se va pune în fruntea armatei a doua zi. Pe urmă...

Se opri, iar buza de jos i se răsfrânse cu dispreţ:

— Pe urmă a fugit pe furiş, cu unii dintre aşa-zişii lui sfetnici. Se pare că există o trecere secretă până la port. Nici măcar nu şi-au mai putut găsi propriul vas, când au ajuns acolo, aşadar s-au ascuns pe o corabie de război barbară.

— Pe o corabie barbară? se miră Sachi cu tremur în voce.

— Un vas american. S-au dus la Edo în ziua următoare.

— A fugit! constată Sachi.

Era înfiorător. Acesta era omul care îi răpise tronul dragului ei senior şi stăpân, tron pe care şi-l dorise atât de mult, încât nu şovăise să-l otrăvească pe shogun. Asta să fi vrut în tot acest timp? Crezuse că se întrebase doar în sinea ei, dar, de fapt, vorbise cu voce tare. Shinzaemon se uită la ea.

— A dezertat, mormăi el, confirmând cu un semn din cap. Ce ruşine!

— Destul! urlă unchiul Sato, cu mâna pe mânerul sabiei. N-ai nici un pic de loialitate? Toate acestea nu sunt decât zvonuri. Cum îndrăzneşti să ni le prezinţi drept fapte reale?

— S-ar putea să existe o explicaţie, preciză Toranosuke, încercând să-i împace pe amândoi. Se zice că seniorul Yoshinobu plănuieşte o ultimă bătălie în Edo.

— Chiar acum e-n Edo, preciză Shinzaemon, cu un rânjet. Ştii şi tu, doar ai văzut rapoartele, unchiule Sato! Toată lumea râde de el: „S-a întors fugind, de frică să lupte, lăsându-şi oamenii în urmă".

Unchiul Sato părea gata să explodeze:

— Şi tu chiar îi crezi pe coate-goale ăia? Cum cutezi să-ţi închipui că ghiceşti intenţiile seniorului Yoshinobu?

— Nu este prietenul nici unuia dintre noi, unchiule Sato. Ştii foarte bine, îi atrase atenţia Shinzaemon. Dar voi lupta pentru el până la moarte. Îmi cunosc datoria.

— Deci cei din nord au fost înfrânţi... repetă Sachi.

Avea nevoie de certitudine. Poate, dacă o spunea de mai multe ori, reuşea să-i priceapă înţelesul, până la urmă.

— Ceea ce înseamnă că cei din sud au cucerit Kyoto. Şi întreaga regiune de sud-vest, o lămuri Shinzaemon.

Se lăsă o lungă tăcere.

— Şi Edo...? întrebă Sachi încet.

— Haos total, o informă Toranosuke. Nimeni nu mai deţine controlul. Bandiţii şi hoţii mişună.

— Trupele seniorului Yoshinobu vin încoace pe mare din Osaka şi clocotesc de furie pentru că n-au mai fost plătite, continuă Shinzaemon.

— Cei din sud tot distribuie fluturaşi în care arată că va fi război, iar oamenii trebuie să evacueze oraşul, le povesti mai departe Toranosuke.

Cetăţenii sunt pe străzi zi şi noapte, cărându-şi bunurile în căruţe la ţară.

— Ce mai este pe la castel? întrebară Sachi şi Taki, aproape la unison.

O imagine a palatului, a femeilor şi a prinţesei, a dragei sale stăpâne, fulgeră dinaintea ochilor fostei concubine.

— Din câte ştim noi, cei din palat sunt în siguranţă.

— Aveţi rapoarte?

— Ca să vă spunem adevărul, n-avem nici un fel de rapoarte. Dar, dacă lucrurile ar fi stat altfel, am fi auzit şi noi.

— Cei din sud îşi vor planifica înaintarea, grăi Shinzaemon. Au generali destoinici şi arme englezeşti. Dacă vor cuceri Edo, vor pune cizma pe gâtul întregii ţări.

— Şi nimeni din Kano nu-i va împiedica, bodogăni unchiul Sato. Nu, dac-o să fie după voia Înălţimii Sale. Singurul lucru care rămâne de făcut este să vă îndreptaţi pe cai spre nord, să încercaţi să le stăviliţi înaintarea.

Le săgetă cu privirea pe femei, de parcă abia atunci ar fi băgat de seamă că se aflau acolo.

— Ştiu că nu suntem decât nişte femei proaste, grăi mătuşa Sato, dar şi noi putem pune mâna pe arme. Nu uitaţi!

— Seniorul Yoshinobu este lunecos ca un şarpe, mormăi Shinzaemon. Nimeni nu ştie de partea cui e cu adevărat şi ce va face în clipa următoare.

După ce plecară bărbaţii, Taki mai rămase să stea de vorbă cu mătuşa Sato. Solii nu mai conteneau să vină. Sala cea mare vuia de voci ridicate şi de dispute furibunde.

Sachi se întoarse în cameră, luă o pătură şi ieşi pe verandă. Bulgării de muşchi verde întunecat şi contururile lespezilor de piatră străpungeau zăpada care se topea. Omătul încă mai acoperea felinarul de piatră dărâmat, pe care păsărelele lăsaseră mici urme, tot ţopăind deasupra. O cioară croncăni şi se lăsă greoaie pe ramura unui copac. O avalanşă de nea se rostogoli printre crengi şi se prăvăli la pământ. Sachi privea siluetele fantomatice ale copacilor, în timp ce văzduhul se întuneca şi se lăsa seara.

Se auzi un zgomot slab. Cineva înfăşurat în haine groase, cu capul şi faţa ascunse într-un şal, călca plin de îndrăzneală pe lângă casă. Înaintă spre ea, iar zăpada scârţâi sub paşii lui. Se mişca agil ca o pisică. Două săbii îi ieşeau de sub manta. Se apropie de verandă. Spre disperarea ei, Sachi simţi că inima îi bate mai repede şi sângele îi năvăleşte în obraji. Îşi puse vârful degetelor pe lemnul lustruit şi îşi înclină capul.

— Seniore Shinzaemon, murmură ea pe un ton răstit, înciudată de propria ei zăpăceală.

— Iertaţi-mi îndrăzneala, se scuză el, vorbind în surdină.

Fu uşurată să simtă că obrajii i se răcoresc.

— Doamna mea, trebuie să ne pregătim să plecăm imediat, o anunţă el.

Ochii lui întunecaţi scânteiau deasupra cutelor pânzei care-i acoperea faţa, iar sprâncenele i se îmbinau într-o încruntare.

— E război, doamna mea! Război adevărat! Cei din sud îşi mobilizează armatele. Cei din Edo se pregătesc de asediu. Seniorul Yoshinobu... Aveţi cunoştinţă de acţiunile lui, doamna mea, şi în ce degringoladă ne aruncă în felul ăsta pe noi şi cauza noastră. Iertaţi-mă că vă spun pe faţă lucrurile astea, doamna mea. Ştiu că sunteţi de la Curtea Înălţimii Sale, dar... s-a apucat să ne distrugă. Face tot ce poate ca să ne împiedice să ne apărăm împotriva hoardelor din sud, a propriilor lui duşmani. Suntem în pierdere, doamna mea. Nimeni nu poate înţelege ce joc face el. Însă onoarea ne obligă să luptăm de partea familiei Tokugawa.

Sachi dădu din cap, încruntându-se îngândurată, deşi abia îi deslueşa cuvintele. Era din pricina glasului său, atât de răguşit şi de aprig, de profund şi de răsunător, atât de diferit de cel al unei femei. Sunetul lui o umplea de o plăcere tainică şi îi făcea inima s-o ia razna. Ceilalţi se purtau aşa cum se cuvenea şi ziceau ceea ce se cuvenea. Nu şi el. Lui părea să nu-i pese de ce crede lumea.

— Spuneţi-mi adevărul, îi ceru ea, apropiindu-se de el. Ce-aţi auzit?

— Oamenii spun că sudicii îl ţin sub control pe tânărul împărat şi emit edicte în numele lui. Am auzit că, în ultima zi a bătăliei, au mărşăluit sub stindardul imperial, autoproclamându-se armata imperială. L-au declarat pe seniorul Yoshinobu trădător şi duşman al

împăratului. Iată de ce a refuzat el să lupte. Dar pentru noi nu mai are nici o importanţă ce face seniorul Yoshinobu. Noi ne-am legat prin jurăminte că vom rămâne loiali şi ne vom face datoria faţă de familia Tokugawa. Ne vom lupta pentru ei, fie ce-o fi.

— Cei din sud sunt ticăloşi mai mari decât mi-am închipuit, şopti Sachi.

— De când eram copil am înţeles să-mi slujesc seniorul până la moarte, mărturisi Shinzaemon. Dar acum nici măcar nu mai ştim care ne sunt conducătorii. Cum mai putem să fim slujitori devotaţi?

— Ce-aveţi de gând? îl iscodi ea, coborându-şi ochii.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Încercă să-şi stăpânească vocea, să vorbească demn, impunător, aşa cum se cădea unei doamne de rangul ei.

— Deocamdată drumurile sunt sigure, doamna mea, o informă el. La Edo nu este mai rău decât oriunde în altă parte. Castelul a fost consolidat după incendiu, de două ori întărit. Este inexpugnabil. Este înţesat cu soldaţi. Este cea mai mare fortăreaţă din ţară. Dacă există vreun adăpost sigur, acela este Castelul Edo. Camarazii mei şi cu mine ne-am săturat să tot aşteptăm fără rost. Trebuie să ne întoarcem pe front. Cu cât mai iute avem putinţa să ucidem câţiva duşmani, cu atât mai bine. Ne îndreptăm spre Edo, ca să ne alăturăm rezistenţei. Dacă doriţi şi dumneavoastră să vă întoarceţi, vă vom însoţi. Am locuit aici în copilărie, urmă el, ca pentru sine. Obişnuiam să mă furişez în grădina asta, ca să mă joc de-a duelul cu verii mei. Cât de ciudată mi se pare întoarcerea acasă!

Ochii lui se plimbară pe faţa ei, dezmierdând-o, ca şi cum ar fi dorit să ia cu el imaginea ei pentru totdeauna. Ea îi zâmbi. Avea senzaţia că rătăceau iar peste coline, ca frate şi soră. Dar nu. Nu era aşa, nicidecum ca frate şi soră.

El se uita în pământ. Se aplecă în jos şi aruncă ceva înspre ea. Fără să se gândească, ea se întinse şi îl prinse. Pentru o clipă, mâinile lor se atinseră în treacăt. Îi simţi asprimea pielii de soldat, frecându-se de a ei. Apoi el se întoarse şi se îndepărtă cu paşi grăbiţi.

În mâinile ei ţinea o micuţă floare albă, o orhidee sălbatică...

6
Porțile închisorii

I

Zăpada se topea, iar frunzele ascuțite ale bambușilor și peticele întunecate de mușchi se iteau printre nămeți. Pe ici, pe colo orhideele sălbatice străluceau ca niște steluțe albe. Pe ramurile prunilor, mugurii erau gata să înflorească și câțiva boboci cu cinci petale, de culoarea vinetelor, sclipeau pe crengile lor noduroase.

De la ultima ei convorbire cu Shinzaemon pe verandă, Sachi își făcuse bagajul și era gata de plecare. Taki o implorase pe mătușa Sato să ia cea mai puțin valoroasă dintre robele ei de la palat, să se ducă la un negustor cu ea spre a o vinde sau amaneta. Dar mătușa Sato o refuzase. Avea să le împrumute bani, îi mai spuse. La urma urmei, ele se duceau cu Shinzaemon, iar el le era rubedenie. Se puteau gândi să-i achite datoria după ce totul se reîntorcea la normal. Dar nu mai venea nici o știre de la el. Tăcerea prevestea tot mai multe rele.

În casă, viața continua ca mai înainte. Ceva totuși se schimbase. Să fi fost faptul că lumea se grăbea ceva mai tare sau vorbea mai încet, tresărind ori de câte ori ușa principală se deschidea? Să fi fost faptul că toată lumea părea să stea cu urechile la pândă, ca și cum ceva înspăimântător urma să se întâmple? Până și pe mămoasa mătușă Sato părea s-o îmbolnăvească așteptarea.

Dar Sachi se gândea la altceva. Iar și iar își scotea din mânecă orhideea sălbatică dăruită de Shinzaemon. O dosise acolo pentru a o păstra cât mai bine. Se uita lung la ea, cum îi zăcea ofilită în palmă. Felul în care o privise el!... Știa el cât de inacceptabil era să se poarte astfel cu o femeie respectabilă, nemaivorbind de un rang ca al ei? Trebuia să se simtă jignită, dar nu era. Fiecare cuvânt rostit de el îi răsuna în minte, ca un clopot ce bătea orele. Când închidea ochii, îi vedea chipul.

A-şi petrece timpul singură, în compania unui bărbat era, ştia prea bine Sachi, de neconceput pentru orice femeie de onoare, nu numai pentru ea, care era legată de răposatul shogun pentru tot restul zilelor sale. Se legase prin jurăminte sfinte. Nu exista nesăbuinţă mai mare decât să-şi închipuie că putea să nu se supună celor mai presus de ea, ori să aleagă orice altă cale decât cea care i se hărăzise. Celălalt drum ducea numai la dezastru.

Cu toate acestea... era război. Situaţia era cu totul alta. Nimeni nu mai ştia cine sau ce era ea. Şi cine putea spune care dintre ei va mai trăi sau va muri? Sachi suspină. Ce n-ar fi dat să se mai vadă singură cu Shinzaemon măcar o singură dată, să-l întrebe ce voise atunci să spună!

Se apropia ora şarpelui, iar slujnicele le luaseră de multă vreme tăvile cu micul dejun, totuşi Yuki încă nu apăruse pentru lecţia ei de poezie. Încă de când se sculase, Sachi avea sentimentul că ceva nu era deloc în ordine. Zumzetele îndepărtate ale casei păreau diferite. În locul obişnuitei rutine de dimineaţă, auzea zarva oamenilor care fugeau încoace şi încolo, troncănituri şi voci ridicate.

Un vaier melancolic răsuna ca un ecou din crângurile de falnici cedri japonezi care împrejmuiau casa. Tresări. Aducea cu tânguirea unei trâmbiţe din cochilie de concă ce chema soldaţii la război. O clipă se întoarse pe aripile gândului la Edo. Nu era însă decât ţipătul unei bufniţe. Apoi uşa se deschise. Yuki dădu buzna înăuntru şi se lăsă în genunchi. Colăceii ce-i fluturau în creştet i se aplecară în faţă, pe când se înclina.

— Îmi pare rău, şopti ea.

— Ce-i? oftă Sachi.

Ochii fetiţei se căscau aţintiţi asupra ei. Feţişoara ei rotundă, durdulie, era palidă şi trasă, de parcă ar fi fost chipul unei stafii.

— Mama... a dispărut. S-a dus acasă, sunt sigură. N-o să mă lase să plec în căutarea ei. Vă rog, ajutaţi-mă!

Se căznea să-şi păstreze cumpătul, ca orice samurai, muşcându-şi buzele ca să nu-i mai tremure. Ultimele cuvinte îi zburară din gură ca un sughiţ de plâns. Sachi se uită la ea cu groază. Să plece acasă? Ce putea să însemne? Apoi îşi aminti de conacul în ruină, pe lângă care trecuseră în ajunul Anului Nou.

— De ce crezi tu că s-a dus acasă, Yu-*chan*? o întrebă pe un ton imperios.

— Pur şi simplu ştiu. Azi-dimineaţă...

Mătuşa Sato era chiar în spatele ei. Faţa îi era încremenită, ca o mască, la fel de impenetrabilă de parcă ar fi fost sculptată în piatră.

— Destul, Yu-*chan*, se răsti ea pe un ton aspru. Aşteaptă. Se va întoarce.

Buzele îi erau strânse ca valvele unei scoici, ochii ei negri aveau o căutătură opacă. Nu mai era vesela mătuşă Sato pe care o ştia Sachi.

— Trebuie s-o găsesc, ripostă copila cu înverşunare. Mă voi duce singură, nu-mi pasă!

Sachi se uită la ea.

— Vin şi eu cu tine, spuse.

În tăcere, Sachi şi Yuki se înfofoliră în haine groase şi se încălţară cu saboţi. Era prima oară când Sachi ieşea afară, de la Anul Nou încoace. Omătul care se topea prefăcuse cărarea de pământ în zloată. Zăpada se aduna în troiene murdare de-a lungul zidurilor. Fetiţa o trăgea pe Sachi după ea, smucind-o de mână. Trecură de o poartă masivă, cu acoperiş, unde o mână de servitori făceau de pază afară, apoi de o alta. După aceea, ajunseră la o poartă cu o tăbliţă din lemn pe care se citea numele Miyabe. Era la o distanţă de numai câteva porţi, însă conacele erau atât de mari, iar zidurile atât de lungi, încât li se părea că merg de o veşnicie.

De Anul Nou poarta fusese închisă cu zăvorul. Acum era larg deschisă. Fetiţa se smuci din mâna lui Sachi şi ţâşni peste prag, înainte s-o poată opri.

Sachi o urmă în mare grabă. În locul unui prundiş îngrijit, ca la conacul lui Sato, curţile erau o junglă de copaci şi tufişuri care crescuseră în voie, pe jumătate îngropaţi sub nămeţi. O putea zări pe copilă înaintând printre hăţişurile crengilor, pe lângă casă. O urmă pe cât de iute putu, păşind peste crenguţe, trecând prin tufişuri şi călcând peste bolovani. Hainele i se agăţau de ramuri, de parcă arborii încercau s-o ţină în loc. Zăpada cădea de pe crengile lor, umezindu-i hainele.

— Yu-*chan*! gâfâi ea. Aşteaptă.

Însă Yuki dispăruse deja prin intrarea din laterală. Uşa era putredă pe jumătate, iar câteva obloane erau căzute la pământ. Strângând

din pumni atât de tare încât își simțea unghiile intrându-i în carne, Sachi respiră adânc și o urmă înăuntru.

Obloanele de ploaie erau trase. În bezna dinăuntru, Sachi deslușea pașii fetiței și țipetele ei ascuțite:

— *Haha-ue! Haha-ue!* Mama! Mama!

Se împiedică în urma ei, iar din putredele *tatami* se ridicară nori de praf. Mormane de frunze îi trosniră sub picioare. Pânzele de păianjen se întindeau, gata s-o apuce de mâini și de față. Pretutindeni se simțea un miros îmbâcsit de umezeală și mucegai. Se opri să asculte. Glasul și pașii copilei nu se mai auzeau.

În depărtare se zărea o geană de lumină. Sachi aruncă o privire temătoare prin jur, așteptându-se să vadă o femeie fantomatică, alunecând ca un fum, tânguindu-se și smulgându-și pletele negre și lungi. Trebuia să se poarte ca un samurai, își spuse, să nu se teamă de nici un dușman din rândul muritorilor. Dar nici un muritor n-ar fi adăstat într-un asemenea loc.

— Yu-*chan*?

Își auzi vocea tremurând în tăcerea grea. În vârful picioarelor, se îndreptă spre cea mai îndepărtată dintre camere. Storurile păreau trase. Prin ușile de hârtie observă că acea încăpere era scăldată în lumină. Fâșii de mătase, la fel de curate și de albe ca neaua proaspăt căzută, se vălureau în prag.

Se mai uită o dată. O pată de un roșu întunecat mânjea mătasea. Chiar în mijloc se găsea o siluetă îmbrăcată în alb. Mama lui Yuki era pe jumătate în genunchi, pe jumătate întinsă cu fața în jos. Părul negru îi era desfăcut și se răsfira pe podea. Un pumnal mânjit de sânge zăcea lângă ea.

Yuki se aruncase cu brațele în jurul mamei sale, agățându-se de ea, de parcă nu voia s-o lase să plece. Se așternu o tăcere de moarte. O duhoare dulceagă și grețoasă umplea aerul.

In ciuda educației sale de samurai, pe Sachi o cuprinse un val de groază, ca și cum ar fi fost lovită de un fulger. Întoarse capul, închise ochii și luă o gură de aer.

Cu ochii minții, o văzu pe mama lui Yuki frecând podelele până când nu mai rămânea nici o pată, curățind cu grijă altarul, întinzând mătasea peste *tatami* și rugându-se pentru ultima oară. Își potolise iureșul gândurilor, își împăturise cu dragoste mânerul pumnalului

în hârtie, apoi îngenunchease și își legase gleznele, ca să se asigure că avea să-și păstreze demnitatea și după moarte. Își înfipse tăișul în gât cu precizie, cu modestie și pe tăcute, fără zarvă, cu un soi de bucurie liniștită. Era o sinucidere ca la carte, o moarte de care putea fi mândră.

Sachi era plină de admirație, aproape de invidie. Știa, ca samurai, că trebuia să fie gata să moară în orice clipă. Era foarte familiarizată cu procedeul. Spera că, atunci când îi sosea ceasul, avea să fie și ea în stare să-și ia viața astfel.

Cu toate acestea, la vederea leșului din fața ei, simți o spaimă pe care nici un gând nu reuși să i-o alunge. Cea care fusese o femeie blândă, frumoasă era acum o masă inertă de oase și carne. Inima lui Sachi bătea să-i spargă pieptul. Simți cum greața i se ridica în gât.

Ochii îi fură atrași de un dagherotip de pe altarul de la marginea camerei. La palat mai văzuse câteva portrete pe sticlă, dar nu se așteptase să vadă unul într-un loc atât de dărăpănat și de dosnic. Doi oameni, un bărbat și o femeie, stând în picioare, țepeni, unul lângă altul, se uitau palizi la ea. Femeia era mama lui Yuki. Se uită lung la bărbat. Sigur nu! Să fie... Shinzaemon? Capul îi era ras după obicei, iar părul, uns cu uleiuri parfumate și prins într-un moț de samurai, dar cunoștea umerii obrajilor ieșiți în afară și ochii aprigi, expresia încăpățânată a fălcii. Uluită, se uită mai îndeaproape. Nu era Shinzaemon, deși era ciudat cât de mult aducea bărbatul acela cu el.

Lângă tablou se mai găseau două suluri, legate cu panglică. Unul îi era adresat unchiului Sato, celălalt, lui Yuki. Când Sachi le ridică, bilețelul către Yuki se deschise. Era foarte scurt.

„*Copila mea*, îi scrisese mama ei, *trebuie să fii foarte curajoasă! Când te vei face mai mare, vei înțelege. Nu mai pot suporta rușinea morții tatălui tău. Locul meu este lângă el. Fii o adevărată fiică de samurai și poartă cu mândrie numele de Miyabe.*"

Yuki zăcea atât de încremenită, încât lui Sachi i se făcu frică să nu fi murit și ea. Apoi începu să plângă cu sughițuri.

Încet, târându-și picioarele, ele se înapoiară la conacul familiei Sato. Erau pline de praf, de pânze de păianjen, de sânge și de murdărie. Shinzaemon le aștepta în holul de la intrare. Chipul îi era mohorât. Se uita în podeaua de pământ, iar umerii lați îi atârnau, ochii îi erau lipsiți de strălucire.

Își îndreptă spinarea la vederea lor. Își coborî ochii asupra fetiței și îi spuse:

— Îmi pare rău!

Yuki își ridică privirea la el. Bărbia îi tremura, iar ochii îi erau plini de lacrimi, însă fața îi era ca de piatră. Sachi văzu că se străduia din răsputeri să nu-și arate slăbiciunea și lacrimile, fie ce-o fi.

Sachi nu-l mai văzuse niciodată pe Shinzaemon atât de blând. Tânjea să-l ia de mână și să-i zică: „Nu-i vina ta. Ai făcut tot ce-ai putut!" Ochii lor se întâlniră. El era atât de viteaz, de puternic. Dacă știa cineva ce trebuia făcut, el era acela. Trebuia să aibă încredere în el.

— S-a terminat, le anunță el. Sudicii au pornit, iar seniorul din Kano s-a hotărât să le dovedească loialitatea pentru cauza lor. Ca doamne de la Curtea shogunului, vă aflați într-o mare primejdie. La fel ca și noi. Vom pleca îndată.

— Trebuie să mă ocup de înmormântarea mamei, glăsui Yuki, cu gândurile în altă parte.

Erau primele cuvinte pe care le rostise, de când alergase la casa familiei sale.

— Trebuie să am grijă de cenușa ei și să mă rog pentru sufletul ei. Sunt singura supraviețuitoare din casa Miyabe.

Se uită în jur, ca și cum ar fi uitat de ceva. Fețișoara i se zbârcise, ochii îi erau umflați și roșii. Apoi își schimbă expresia. O mare liniște i se așternu pe chip.

— Trebuie să-mi răzbun tatăl, hotărî ea cu fermitate.

— Te vor ucide dacă mai rămâi aici, o avertiză Shinzaemon cu blândețe. Nu mai există nici o casă Miyabe. S-a terminat cu ea, când tatăl tău a fost arestat. Nu mai ai nici casă, nici bani, nimic. Poți purta mai departe numele Miyabe dacă rămâi în viață. I-am promis tăticului tău să am grijă de tine. Trebuie să vii cu noi.

II

Plecară cu prima rază de lumină care străpunse cerul întunecat, topindu-se în umbrele aruncate de ziduri. Își luaseră rămas-bun și mulțumiseră pentru tot cu o noapte în urmă. Era mai prudent să se furișeze în liniște. Toată lumea știa că era aproape sigur că nu se vor mai revedea.

În vreme ce închidea ușa după ea pentru ultima oară, pe Sachi o săgetă tristețea. O fi fost camera unde locuiseră în casa mătușii Sato înghesuită și rece, dar pentru ele fusese un soi de cămin.

Sufla boarea înghețată a zorilor. Femeile se înfășurară mai strâns în straiele lor. Erau îmbrăcate cât mai puțin bătător la ochi, în veșminte grosolane de târgovețe. Își trăseseră peste chip pălăriile lor de călătorie, din pai, ca să-și ascundă tenul palid și trăsăturile distinse, de aristocrate. Luară cu ele doar câteva schimburi de îmbrăcăminte și câte o robă pe care să o vândă, în cazul în care aveau nevoie de bani. Sachi mai împachetase și misterioasa haină de brocart. Își puseră halebardele în sacii lor. Bărbații călăreau cu cele două săbii vârâte la brâu. Însă nu purtau nici un blazon. N-aveau nimic asupra lor care să indice clanul de care aparțineau ori cui le erau devotați.

Planul lor era să evite Drumul Mării de Est, ruta principală spre Edo. Cei din sud urmau să-și trimită neîntârziat armatele pe acea cale, ce avea să fie înțesată de soldați. Bărbații se hotărâră să o ia pe cărări lăturalnice, mai liniștite, până când se îndepărtau bine de Kano, apoi aveau să intre pe Drumul Interior de Munte. Era o cale mult mai lungă, avea să-i poarte pe poteci abrupte și sălbatice, dar era mult mai puțin probabil să se lovească de liftele din sud. Toți cei din grupul lor știau că aveau să străbată teritoriul inamicului, să intre în gura dragonului. Unele dintre domeniile prin care urmau să treacă trebuiau să fie de partea lor, însă nimeni nu mai știa cu siguranță cine pe cine sprijinea. Clanurile păreau să treacă de o parte și de alta, după cum bătea vântul.

O porniră spre partea de nord-est a orașului, direcție din care veniseră spiritele rele, unde se aflau terenul de execuție și închisoarea. Shinzaemon și Toranosuke tocmiseră hamali, cărăuși și cai de povară pentru primele *ri*, până ajungeau la următorul post de garnizoană, și câteva litiere închise, ce cu greu se puteau numi palanchine, în care să călătorească femeile. Erau vehicule șubrede, cu pereți subțiri, din paie împletite și storuri țepene din stuf, ca să le acopere găurile pătrate ce serveau drept ferestruici. Sachi și micuța Yuki se legănau și săltau în liniște, strânse una într-alta. Amorțite, auzeau scârțâitul stâlpului din lemn și scrâșnetul picioarelor încălțate în sandale de pai ale purtătorilor de palanchin, tropăind prin noroi. Vântul șuiera

printre pereții din paie și prin straturile de căptușeli ale veșmintelor lor de bumbac.

Yuki trase în sus unul dintre storuri și se uită la orașul prin care treceau. Soarele nu răsărise încă, pe străzi însă lumea forfotea. La început, își croiră drum printre zidurile înalte de pământ ce îngrădeau pajiștile umbrite ale districtelor de samurai. Apoi miresmele înțepătoare ale fumului de lemne arse și ale bucatelor gătite începură să pătrundă în litieră. Cocoșii cântau, câinii lătrau. Se auzeau ciocăniturи și păcănituri, de rindea și de daltă. Simțiră mirosul lacului fierbinte, pe măsură ce treceau prin cartierele meșteșugarilor.

Apoi un alt iz se strecură prin pereții palanchinului, încet, dar neabătut, până când învălui totul ca o ceață. Era atât de bizar și de neplăcut, încât Sachi se dădu înapoi. Trecuseră mulți ani de când nu-l mai simțise. Cu toate acestea, știu pe dată ce era. Preț de o clipă, se văzu iar copilă, înapoi în sat, jucându-se cu alți prichindei. Unii, își amintea ea, erau mai mici, piperniciți, prost hrăniți, iar pielea le era permanent înnegrită de mizerie și de soare. Aceeași miasmă slabă, grețoasă, le ieșea din hăinuțele zdrențuite, din pălăriile lor ciudate, cu boruri mari. Sachi auzi, parcă, vocea mamei sale, răsunându-i în urechi: „Mirosul ăsta! Îl simt la tine! Iar te-ai jucat cu proscrișii. De câte ori trebuie să-ți spun? Sunt niște nespălați. Părinții lor fac negoț cu moartea. Lumea se ține departe de ei!" Și ea învățase să-i ocolească pe cei care făceau munci de care ceilalți oameni se fereau, cum ar fi argăsitul pieilor, curățarea carcaselor de animale și execuțiile capitale.

Taki se hurduca după ele, în cea de-a doua litieră. Cineva ca ea, care dusese un trai atât de protejat, cu siguranță nu se apropiase niciodată de oameni ca aceia. Sachi își dădea seama că trebuia să fie zguduită de groază, înfricoșată de spurcăciune.

Yuki se ghemuise la peretele litierei. Deodată sări în sus, dreaptă, și țipă:

— Opriți! Opriți!

În aceeași secundă, Shinzaemon se răsti și el:

— Opriți!

Purtătorii lăsară palanchinul pe pământ. Yuki se căznea deja să coboare din el.

Sachi se aplecă înainte, apoi se dădu înapoi, ghemuindu-se, acoperindu-și fața cu vălul. Duhoarea era de neîndurat. Venea de la carnea

în putrefacție, izul osuarului. Prin ușa deschisă a litierei, zări o pereche de porți uriașe, din lemn. Țintuite de scânduri prinse pe stâlpi se vedeau niște obiecte rotunde. Unele aveau păr lung și încurcat, ca stafiile. Altele, deși ciufulite, mai aveau încă moțuri de samurai. Ochii le erau închiși, gurile căscate. Acolo unde trebuia să le stea trupurile, nu mai era decât aer. Un lichid întunecat încă se mai prelingea din gâturile tăiate. Erau capete omenești.

Fețele le erau cenușii, nemișcate, de parcă ar fi fost modelate din lut, dar până și în moarte își păstrau noblețea. Dedesubtul fiecăreia se găsea o tăbliță din lemn pe care erau trecute în scris numele, vârsta, locul nașterii și crima. Neluând seama la greața care i se ridica în gât, Sachi încercă să-și dea seama care dintre ele semăna cu figura pe care o văzuse în dagherotip. Ce infamie! Era o moarte cumplită pentru un samurai.

Yuki, în micul ei chimono de copil, cu părul împletit în cozile ei încolăcite în creștet, ca niște aripi de fluture, și Shinzaemon, vânjos și înalt, cu părul său stufos prins la spate într-o coadă de cal, stăteau unul lângă altul, cu bărbiile ridicate, uitându-se lung la ele.

Într-un târziu, Yuki dădu din cap.

— Nu prea seamănă cu tăticul, constată ea.

Se lăsă o tăcere lungă.

— Într-o bună zi am să te răzbun, adăugă ea, cu vocea ei subțirică, dar aprigă.

— Ești o adevărată fiică de samurai, o lăudă Shinzaemon. Tatăl tău ar fi mândru de tine!

III

Nu mai era timp de pierdut. Pe măsură ce zoreau în tăcere, Yuki ședea uitându-se drept în față, cu chipul ca de piatră, la fel ca acele figuri de la porțile închisorii. Sachi își puse brațele în jurul ei. Se temea că micuța n-avea să mai scoată niciodată vreo vorbă.

Shinzaemon și Toranosuke călăreau laolaltă, discutând în surdină. Sachi le prinse cuvintele purtate de vânt:

— Vine un punct de control. S-ar putea să fie soldați din sud.

Ridică storul de la ferestruică și aruncă un ochi pe-afară. Săltau și se legănau de-a lungul unei uliți înguste, mărginite de ziduri înalte

de pământ. La capătul ei se găsea o poartă masivă din lemn. Lăsă storul să cadă și se așeză în tăcere, abia mai îndrăznind să respire. Unchiul Sato, știa ea, le făcuse rost de permise de trecere: câte o tăbliță din lemn pentru fiecare, cu semnătura și sigiliul autorităților din Kano. Dar aveau să se mai afle vechile gărzi, loiale shogunului, la punctele de control, ori sudicii le luaseră deja locul? Dacă gărzile erau din sud, era foarte probabil să-i aresteze și să-i escorteze înapoi în Kano. Sachi își dădu seama, cu o tresărire de spaimă, că ar putea sfârși foarte bine ca tatăl lui Yuki, cu capul țintuit de porțile închisorii.

Pași scârțâiră pe prundișul acoperit de zăpadă înghețată. Săbii și baionete se izbiră unele de altele, pe măsură ce soldații împresurară litierele. Îi auzi pe Shinzaemon și Toranosuke descălecând. Din depărtare venea tropăitul copitelor ce se apropiau.

— Hei, Aoyama, tu ești? Ce mai faci?

Prin urmare, Shinzaemon le cunoștea pe gărzi. Erau tovarăși de arme. Sachi scoase un suspin de ușurare.

— Măi să fie, naiba să mă ia dacă nu-s Shin și Tora. Încotro vă duceți?

— Sus la munte, răspunse nonșalant Toranosuke.

— Însoțiți femei? Deșteaptă mișcare. Nimeni nu vă va bănui că sunteți ronini, dacă luați cu voi femei la drum. Deci nu vă duceți la Aizu?

— Va trebui să mai așteptați o vreme, mormăi o altă voce. Se apropie o miliție.

O trupă de călăreți trecu la trap printre marile porți din lemn. Mai mulți dintre ei erau în armură din cap până-n picioare, vizibilă sub vestoanele lor din mătase în culori țipătoare. Razele reci ale soarelui de iarnă scânteiau pe tecile, fanioanele și lănciile lor. Unii purtau coifuri cu coarne feroce, iar chipurile le erau ascunse sub măști de fier, mărginite de perciuni. Răsuflarea le ieșea aburindă, de parcă erau dragoni ce scuipau foc. Zulufi de păr negru și alb le atârnau de brâie. Erau ca demonii dintr-un coșmar.

Soldați, în drum spre front. Dar de care parte luptau? Sachi ghici că trebuiau să escorteze pe cineva nobil și puternic, dar nu se vedea nici un palanchin, atâta doar că, în mijloc, un grup de călăreți se strângeau laolaltă. La coada lor se vedea un șir de cai de povară, cu boccele uriașe, legate în curele de spinările lor și o ceată de țărani

nătângi, cu fețe tăbăcite de soare, cu brațe vânjoase, bronzate, înarmați cu puști grosolane ce-i reaminteau de vechea flintă pe care tatăl ei o păstra ca să apere satul de bandiți.

— Shin, Tora, strigă un luptător.

Deasupra platoșei sale strălucitoare avea chipul nerăbdător și obrajii netezi ai unui adolescent. Prin urmare și ei le erau prieteni. Oameni din Kano, devotați cauzei celor din nord.

— Unde vă duceți? Nu veniți la Aizu?

— O forță pacificatoare a ieșit din Kyoto, le strigă un altul. Dacă aveți de gând să o luați pe Drumul Interior de Munte, mai bine v-ați grăbi, altfel veți da nas în nas cu ei. Veniți cu noi și alăturați-vă rezistenței. Noi ne adunăm la Aizu. Se va da o bătălie mare. O să-i ștergem de pe fața pământului pe trădătorii din sud. Ne vom acoperi de glorie!

Numai după ce întreaga procesiune de luptători, servitori, stegari, rândași, slugi, hamali și cai de povară se făcu nevăzută prin porți, trecând de celălalt capăt al punctului de control, Shinzaemon și Toranosuke își arătară permisele de călătorie. Când fură în sfârșit gata de plecare, Sachi îi dădu tânărului Tatsuemon, cel cu chipul plin de prospețime, pajul lui Toranosuke, ceva bani, ca să-i ofere străjerilor pentru soțiile lor.

Trecuseră aproape de pragul marilor porți, când una dintre gărzi, cu ochi ageri, se răsti:

— Târgovețe, ați zis? Cu o piele ca aia? Nu mi se par mie prea târgovețe!

Trebuie să fi zărit micuța mână albă împingând la o parte peretele șubred al litierei. În tăcere, Sachi își pipăi pumnalul, vârât în *obi*.

— S-au învârtit pe aici iscoade din Edo, în căutarea unor doamne de-ale shogunului. Cică ar fi dispărut, ziceau ei, vorbi tărăgănat și celălalt dintre străjeri.

— Nu știu nimic despre asta, bombăni Toranosuke. Ele sunt verișoarele noastre de la reședința Kano din Edo.

— Permisele noastre sunt în ordine, mormăi și Shinzaemon. Vedeți-vă de treabă. Situația se schimbă repede pe aicea. Ne mai vedem pe câmpul de bătălie din Aizu!

IV

Multă vreme Yuki şezu în tăcere, cu feţişoara ei rotundă, palidă şi crispată, cu codiţele prinse în creştet, ca aripile de fluture, nemişcate. Dar apoi păru să înţeleagă că-şi părăsea căminul o dată pentru totdeauna. Strecură iute o privire sub stor, în vreme ce oraşul Kano se făcea tot mai mic în spatele lor. Prea uşurată că, în sfârşit, părăseau acel oraş al fantomelor, Sachi nu se îndura să se uite...

Drumurile erau mult mai periculoase decât fuseseră cu numai câteva săptămâni în urmă, când sosiseră în Kano. Erau pline de făgaşuri, găurite de obuze, înţesate de sandale de pai rupte. Nimeni nu se mai sinchisea să adune baligile de cal, care zăceau în grămezi pe jos. Smocuri de buruieni răsăreau pe la margini, iar distanţa era marcată de crengi rupte din copaci. Multe dintre sate erau înconjurate de baricade improvizate şi cete de ţărani stăteau de pază, în mâini cu puşti, lănci de bambus şi bâte.

La început, trecură în grabă printre lanuri de orez şi grădini de legume, presărate cu petice cafenii de pământ îngheţat. Tulpini veştede de orez străpungeau nămeţii murdari. Şire de fân zdrenţuite, acoperite de nea, se ridicau răzleţe la marginea câmpurilor. Copacii mărgineau drumul şi, la răstimpuri, ajungeau în câte un sat sau la vreun popas cu acoperiş din stuf care oferea ceai şi gustări. La orizont, munţii răsăreau precum colţii din botul unei fiare.

Pe la prânz, se opriră să se odihnească la un han. Hangiul îi măsură din cap până-n picioare.

— Mă rog, aduceţi foarte mult cu o ceată de tâlhari, dar, de vreme ce umblaţi cu femei... le aruncă el, lăsându-i să intre.

Din câte se părea, era la fel de nimerit pentru bărbaţi ca şi pentru ele să călătorească împreună. Poate de aceea Shinzaemon o căutase pe Sachi. Gândul o umplu de dezamăgire. În orice caz, acum nu mai era nici o şansă să schimbe o vorbă cu el. Erau înconjuraţi de tovarăşii lor de drum, iar femeile stăteau în litiere.

La început, Toranosuke şi Tatsuemon călăreau în faţă, în vreme ce Shinzaemon încheia convoiul, dar, odată ce se depărtară destul de mult de oraş, Toranosuke rămase mai în urmă. Din când în când, Sachi mai prindea cu urechea crâmpeie din conversaţia lor. Era important să ştie ce se petrecea, îşi spunea în sinea ei. Dar mai simţea

şi o anumită încântare la auzul glasului profund al lui Shinzaemon, deşi nici măcar faţă de sine însăşi nu recunoştea asta.

— Guvernatorul închisorii este un prost, zicea Shinzaemon. I-aş fi luat capul. Dar este prea târziu acum. Nici raţiunea şi nici mita, nimic nu l-a putut îndupleca. Trebuie să fi fost o cale de salvare. Aş fi dat eu iama acolo peste el şi l-aş fi adus eu însumi.

Ghici că vorbeau despre tatăl lui Yuki.

— Ai făcut tot ce-ai putut, Shin, îl consolă Toranosuke. Vei omorî o groază de duşmani. Trăim vremuri sângeroase. Haide să dăm tot ce-i mai bun din noi, ca să ne asigurăm că ne jertfim viaţa cu onoare pe câmpul de bătălie.

Se lăsă tăcerea. Zăngănitul săbiilor, scrâşnetul potcoavelor de pai ale cailor, lovind ţărâna îngheţată, şi călcătura ritmică a purtătorilor de palanchine răsunau neaşteptat de tare în aerul rece ca gheaţa.

— Te-ai prins despre ce se vorbea la punctul de control? îl iscodi deodată Toranosuke.

— Nu s-a putut abţine. Aşadar, a fugit acum din Castelul Edo.

Sachi era pe jumătate adormită, ghemuită de frig, în hurducăturile litierei. Dar se trezi tresărind, când auzi pomenindu-se de Castelul Edo.

— Căuta sanctuarul de la Templul Kanei-ji. S-a călugărit.

Surprinse amărăciunea şi dispreţul din vocea lui Shinzaemon. Nu puteau vorbi decât despre seniorul Yoshinobu.

— S-a călugărit, nu-i aşa? Mai degrabă se ascunde în rasă de călugăr. A auzit că armata sudicilor a pornit în marş spre Edo. Se predă înainte ca ei să ajungă! Şi îşi mai zice samurai? Ăsta-i omul pentru care ne jertfim noi viaţa?

— N-avem de ales, se răsti Toranosuke. Suntem de generaţii slujitori ai familiei Tokugawa. Nu luptăm pentru el. Luptăm pentru casa Tokugawa şi pentru cauza celor din nord. Trebuie să ne gândim la onoarea noastră, Shin. Trebuie să luptăm, este de datoria noastră. Trebuie să ne ridicăm împotriva clanurilor din sud. Sunt lacomi de putere. Vor ucide, vor arde şi vor preface întreaga ţară în cenuşă, dacă ei consideră că aşa o vor căpăta. Ei spun că vor să-i scoată pe străini afară. Cu toate astea, luptă cu arme englezeşti. Trebuie să-i oprim.

Conversaţia deveni tot mai greu de desluşit. Din câte se părea, ei trecuseră în faţă. Apoi vocile lor ajunseră iar la urechile ei, purtate de vânt.

— Știi că sudicii își zic armata imperială? se auzi glasul profund și gutural al lui Shinzaemon. Acuma ei ne zic că împăratul este adevăratul nostru stăpân și oricine i se opune este un trădător.

— O mulțime de *daimyo* așteaptă să vadă dincotro bate vântul. Unul câte unul se dau de partea sudului. Nimănui nu-i place să i se zică trădător.

— Izbânda nu-i de partea noastră. Dacă ne păstrăm onoarea și luăm partea stăpânului nostru, vom sfârși prin a fi etichetați drept trădători!

— Doar dacă familia Tokugawa pierde. Trebuie să facem tot ce ne stă în putință ca ei să învingă. Dacă se prăbușește Tokugawa, cade și guvernul. Cade întreaga țară. Apoi străinii ăia blestemați își vor aduce armatele și ne vor ocupa. Sunt ca muștele în jurul unui cadavru.

Sachi se strădui să pătrundă sensul celor auzite. Dacă seniorul Yoshinobu fugise din castel, iar sudicii se apropiau, ce se întâmplase cu prințesa și cu Cea Retrasă? N-aveau să fugă niciodată ori să se lase prinse în viață. Fără îndoială că așteptau, lustruindu-și pumnalele. Și ce doriseră să spună gărzile de la punctul de control când se referiseră la iscoadele în căutarea doamnelor shogunului? Nu putea să însemne decât că ea, concubina Înălțimii Sale defuncte, era căutată. Tremură numai la gândul acela. Apoi își aduse aminte de instruirea primită. Își liniști gândurile, își spuse că trebuie să fie oțelită. N-avea voie să uite vreodată că era o luptătoare, o femeie din gheață și foc, o membră a casei Tokugawa.

— Și expediția asta a ta nebunească, Shin, vorbi Toranosuke, coborându-și glasul, dar urechea ei tot mai putu prinde ce zicea. Sigur că este un bun subterfugiu să călătorești alături de femei. Dar chiar în gura lupilor din sud, numai noi trei? Să ne lăsăm în voia capriciilor unor doamne trândave? Ce anume de la ele ți-a stârnit așa deodată interesul? Îți pierzi vâna. Agață-te tu prea mult de muieri și de țânci și vor face muiere din tine. Trebuie să scăpăm de ele până nu ne muiem cu toții!

În seara aceea se opriră la un han dărăpănat de la marginea unui sat. Până să se dea jos femeile din lectici, bărbații dispăruseră împreună cu hamalii.

Încet, Sachi își îndreptă spinarea și își întinse picioarele, apoi își netezi poalele chimonoului. O dureau oasele și mușchii după lunga zi în care mersese hurducată în litieră. Își șterse fața cu mâneca și se uită în oglindă. Pielea ei de porțelan era murdară. Obrajii ei netezi erau stropiți cu noroi, iar pletele negre îi erau zburlite și pline de praf.

Taki își freca gâtul subțire, întinzându-se.

— Sunt așa de amorțită, mormăi ea.

Cu ochii ei mari, bărbia ascuțită și trăsăturile de aristocrată, părea încă și mai nelalocul ei în acea fundătură decât în Kano. Sachi îi aruncă un zâmbet. Scoase un pieptăn din mânecă și începu să-i descâlcească părul lui Taki, așezând la locul lor vârfurile rebele. Indiferent unde o purtau pașii, indiferent cât de îndepărtat și de străin era locul în care se găseau, știa că Taki avea s-o urmeze. Era o mare alinare să aibă alături o prietenă atât de credincioasă.

Camera era întunecată, umedă, rece și murdară, mult mai mică decât cămăruța lor din Kano. O hangiță de treabă îi servi cu frigărui de sturz, legume conservate și carne de mistreț.

— O numim balenă, balenă de munte, mormăi femeia, în vreme ce-i servea cu mistreț. Ca să-l putem mânca și să rămânem buddhiști drept-credincioși.

Însă femeile nu prea aveau poftă, mai ales de asemenea bucate atât de nefamiliare.

— Mă întreb ce se mai petrece în Kano, mărturisi Yuki, iar fețișoara ei copilăroasă luase o mină gravă. Avea o privire nouă în ochi, ca și cum s-ar fi maturizat dintr-odată.

Femeile ședeau tăcute, jucându-se cu bucatele din farfurie. Același lucru gândeau cu toții.

Mai mult pentru liniștea ei sufletească, Sachi începu să-i povestească lui Yuki de satul ei, de râul năvalnic, de soarele ce răsărea peste munți, de acoperișurile din țiglă, de codrii unde obișnuia să se joace în copilărie. Prin minte îi trecură chipul mamei, blând, ostenit, mâinile mari și îndemânatice ale tatălui, casa cu podelele ei lustruite. Nici nu-și dăduse seama ce dor îi era de toate aceste lucruri, de chipurile dragi ale familiei sale.

Dar satul trebuia să fie foarte aproape, se gândi ea. Se afla pe Drumul Interior de Munte, undeva în munții Kiso. Nu urmau să treacă chiar pe acolo?

Deodată îi deveni foarte limpede, ca şi cum o ceaţă s-ar fi ridicat dinaintea ei. Nu voia să se întoarcă la Edo, cel puţin nu chiar atât de repede. Avea să se ducă în sat, împreună cu Taki şi cu Yuki. Puteau să se ascundă acolo. Aveau să fie în siguranţă, mult mai în siguranţă decat la Edo. Cei din sud n-aveau să-şi bată capul s-o caute într-un cătun atât de neînsemnat. Ele trei aveau să-şi găsească un refugiu acolo, până când lucrurile se vor potoli.

Era singurul ei prilej să se întoarcă acasă. Odată ce lucrurile se mai linişteau, avea să revină la palat, unde avea să rămână zăvorâtă pentru tot restul vieţii. Era concubina răposatului shogun. N-avea cum să scape de soarta ce o aştepta.

Dar întoarcerea ei în sat nu era lipsită de primejdii, ştia şi ea. Habar n-avea ce se mai întâmplase cât se găsise printre străini, ori măcar dacă satul mai exista. Nici nu era prea sigură unde era. Ştia numai că acolo trebuia să ajungă.

V

Din oraşul Mitake o luară pe Drumul Interior de Munte. În faţa lor vedeau cum începeau colinele să urce.

— De aici mergem pe jos, le anunţă Toranosuke. În curând va fi prea povârnit pentru litiere. Ba mai atrag şi atenţia.

Drumul ducea direct în munţi, şerpuind în pantă printre colţi sfărâmicioşi de stânci vulcanice şi steiuri ascuţite, ce se înălţau până la nori. După-amiază, ajunseră la punctul de control de la Hosokute. Oraşul era împrejmuit cu o palisadă, iar gărzile erau postate la porţi, verificând actele călătorilor. Douăzeci de soldaţi înarmaţi cu puşti veniră la ei, tropăind pe pietriş. Femeile îşi înfăşurară bine feţele. Fură lăsate să treacă, fără prea multă zarvă, însă bărbaţii fură supuşi unor interogatorii îndelungate.

Sachi aştepta în picioare mai la o parte, încercând să nu atragă atenţia asupra ei.

— Kano, ziceţi? auzi ea un ofiţer răstindu-se. Ştim tot despre voi, cei din Kano. Ne-am săturat de câte necazuri ne-aţi făcut. Şi permisele astea ale voastre sunt emise de autorităţile cuvenite?

— N-am idee, nu mă pricep la politică, mormăi Shinzaemon în cel mai grosolan dialect din Kano. Tre' să le escortez pe muierile astea. Au rude la ţară. Noi doară urmăm ordinele.

— Chiar așa? se îndoi ofițerul, ridicând o sprânceană. Ați face mai bine să fiți cu ochii în patru. Trupele imperiale au pornit încoace. Dacă vă ajung din urmă, pregătiți-vă să-i convingeți că sunteți de partea lor.

— Gărzile astea se pleacă după cum bate vântul, bombăni Shinzaemon, când trecură teferi de punctul de control. Pot să pariez că erau oamenii shogunului acum câteva zile. Iar azi sunt cu toții loiali cauzei imperiale. Vom continua să mergem cât putem. S-avem grijă să facem destul rău, înainte ca cineva să pună prea multe întrebări.

Imediat după rândul de hanuri dărăpănate, munții se înălțau cu un șir de piscuri ce se ridicau până la cer. Taki și Yuki căscară ochii și gura la ele, pentru Sachi însă nu erau mult deosebite de crestele ce umbreau satul ei. În copilărie, se cățărase pe culmi ca acelea la fel de nepăsătoare ca o maimuță de munte.

Drumul urca prin codri desfrunziți pe latura costișei. Bolovanii plați ce formau poteca erau acoperiți de gheață și zăpadă. Taki și Yuki înaintau împiedicat, alunecând, oprindu-se tot mai des, icnind, gâfâind, cu respirația tăiată. Se opriră într-un oraș de munte cu oficiu poștal, ca să cumpere cizme de pai, special împletite pentru a rezista la zăpadă, cu țepi care să le ajute să nu mai alunece pe cărare, dar chiar și așa drumul se dovedi înșelător.

La început Sachi se târa la fel de greu ca și ele. Când se oprea să respire, le vedea șezând vlăguite pe cărare, mult înapoia ei. Toranosuke și Tatsuemon rămâneau cu ele, așteptându-le răbdători, în picioare, s-o pornească din nou la drum.

Se întorcea în munți după toți acești ani! Aerul era curat și proaspăt. Începu să prindă iar gustul urcușului. Călca ritmic, simțind cum aerul răcoros îi pătrunde în plămâni.

Shinzaemon le deschidea drumul. Săltând neobosit de-a lungul potecii povârnite, aducea cu o vulpe, cu părul său stufos și ochii lui negri, periculoși, ori cu un urs. Nu mai părea ținut în cușcă, ca în lumea dichisită și capricioasă a samurailor din Kano. Era iar pe drumuri, gata de acțiune.

Din câțiva pași iuți, Sachi îl ajunse din urmă. El se uită la ea, uluit, cu ochii oblici licărind sub sprâncenele stufoase. Fața lui lată și deschisă, cu pometii obrajilor proeminenți, se bronzase de când își

petrecea zilele pe afară, în bătaia vântului de iarnă. Ţepi aspri îi răsăreau pe bărbie, iar sudoarea îi era acră şi sărată. Nu era parfumat ca un curtean.

Sachi gâfâia şi se încălzise de la urcuş. Când se uită la el îşi simţi sângele năvălindu-i în obrajii care-i ardeau şi mai tare.

— Avem mult de urcat, îi spuse el, încruntându-se la ea, ca la o copilă neastâmpărată. Patru *ri*, au zis cei din oraş. Şi abrupt tot drumul. Ia-o mai încet. Nu te grăbi prea tare.

Sachi se uită în altă parte. Simţea cum i se zburleşte puful de pe ceafă şi un fel de panică îi răscolea măruntaiele. Inima îi bătea să-i spargă pieptul, însă nu din cauza aerului rarefiat.

Erau singuri. Îşi dădea seama cât de greşit era totul, fie şi numai pentru o clipă, dar era prea târziu acum pentru a-şi mai face griji despre ceea ce se cuvenea şi ce nu, prea târziu pentru tot. Aceasta era şansa după care tânjise. Avea atâtea întrebări să-i pună! Floarea aceea, i-o dăruise pur şi simplu pentru că el nu putea ajunge la ea? Sau era ceva mai mult la mijloc?

Îşi ridică ochii pe furiş la el. El o scruta cu privirea, de parcă pricepea dintr-odată semnificaţia acelui moment. Rămaseră pe loc, în vreme ce norii treceau pe lângă ei, iar umbrele muntelui se schimbau.

El îi întinse mâna:

— Hai să mergem împreună, o invită, într-un târziu.

Era o pantă abruptă, greu de urcat, dar Sachi nici nu prea era atentă la drum. Simţea doar apropierea trupului lui, zgomotul respiraţiei lui. Aproape că-i simţea bătăile inimii în liniştea munţilor.

Cu cât urcau mai sus, cu atât mai adânci erau nămeţii. Bătea un vânt năprasnic. Picioarele lui Sachi erau îngheţate, dar abia dacă le băga în seamă. Se opri şi se uită în jur. Câmpia se întindea sub ei, înnegurată şi cafenie, presărată cu petice de zăpadă. Ici şi colo se înălţau colinele. În depărtare, crestele munţilor străluceau albe deasupra norilor.

— Muntele Hakusan, o informă Shinzaemon.

Îşi întinse mâna mare şi i-l arătă cu degetul. Pielea îi era ca de aur, iar degetele, ferme şi puternice, cu perişori negri.

— Şi muntele Ibuki. Iar acolo, vezi tu ce-i acolo? Marea. Şi încă mai departe, licărind în zare? Acolo-i Kyoto.

Sachi îşi puse mâna streaşină la ochi şi se uită cât de departe putu. Într-un târziu, ajunseră în vârful trecătorii. La câţiva paşi, dincolo

de creastă, era o ceainărie unde făcură un popas, ca să-şi încălzească mâinile deasupra vetrei descoperite. Fumul înţepător al lemnului de pin ce ardea le umplea nările. Micuţa colibă era înţesată de drumeţi. Focul trosnea şi scotea fum, ceştile de ceai clincheteau pe farfurioare, vocile sporovăiau în jurul lor. Dar totul i se părea atât de îndepărtat. Pentru câteva secunde preţioase, Sachi şi Shinzaemon fură liberi, eliberaţi de familii, de îndatoriri, de obligaţii, până şi de ranguri sociale. Fură numai ei doi, în vârful acestui munte, cu norii care se perindau sub ei.

— Unde ai învăţat să umbli aşa? o întrebă Shinzaemon. Îi dispăruse încruntarea şi un surâs i se lăţea pe faţă. Ochii o săgetau cu o privire plină de neastâmpăr, ca şi cum nimic nu mai conta: nu la Castelul Edo, fireşte.

— Am şi uitat cât de vie mă simt în munţi, îi răspunse Sachi încetişor.

El se întinse şi îi luă mâna mică în mâna lui mare şi aspră, ţinând-o ca pe o comoară rară. Ea şedea în tăcere, simţindu-i pielea frecându-se de a ei. Aşadar, şi el îşi dorea cu ardoare ca lucrurile să stea altfel. Şi el îşi dădea seama că n-aveau cum să fie vreodată împreună.

Ce avea să-i aducă lui viitorul? Moartea, o moarte glorioasă pe câmpul de bătălie. Iar dacă mai avea zile, fără îndoială că părinţii lui se gândiseră deja la o partidă pentru el. El nu era decât o furnicuţă într-un muşuroi, o albină zburând în jurul unui stup. Nu-i era dat să-şi clădească singur destinul. Se înveşmântase în straie de ronin, de proscris, dar până la urmă aparţinea familiei lui, clanului său, oraşului natal.

Cât despre ea... unde-i erau familia, clanul, oraşul? Îşi putea imagina viaţa lui şi drumurile pe care urmau s-o apuce, însă el nu ştia nimic despre ea.

— Cine sunteţi dumneavoastră, doamnă Sachi? o iscodi el.

O scruta cu ochii lui oblici, care păreau s-o pătrundă până-n adâncul inimii. Un zâmbet larg, maliţios, îi fulgeră pe chip. Părea să se mai lumineze, de când plecaseră din Kano, ca şi cum povara îngrozitoarelor evenimente din ultimele zile i se ridica treptat de pe umeri.

— De ce ţi-aş spune? i-o întoarse, ironică.

Îşi simţea inima uşoară, în aerul rarefiat. Ce mai conta dacă el îi ştia secretul, sau nu? Ar fi aflat oricum şi foarte curând.

— Există un sat în provincia Kiso, nu prea departe de aici, începu ea să-i povestească în liniște. Acolo am crescut, unde trăiesc părinții mei. Se află pe Drumul Interior de Munte. Vom trece chiar prin el. Dorim să ne oprim și să rămânem acolo, eu, Taki și Yuki. Ar fi cel mai bun adăpost pentru noi.

Aproape imediat se temu că făcuse o greșeală. Era prea târziu însă. Cuvintele îi zburaseră din gură. Se uită la el, întrebându-se cum avea să reacționeze un samurai mândru ca el, știind acum că ea nu era decât o țărăncuță umilă.

Ochii lui se făcură mari:

— Un sat? murmură el neîncrezător.

— Părinții mei sunt samurai de țară, părinții mei adoptivi, vreau să spun. Dar ani de zile am servit în Castelul Edo.

Dorea să-i spună că era fiica adoptivă a casei Sugi, stegari ai *daimyo*-ului din Ogaki, ceea ce era absolut adevărat. Dar ea reprezenta mai mult decât atât, mult mai mult. Ea era văduva Shoko-in, preaiubita concubină a Înălțimii Sale defuncte. Dar era mult prea primejdios să-i dezvăluie un asemenea secret.

El se uită la ea de parcă o vedea pentru prima oară în viața lui. Apoi buzele i se răsfrânseră într-un surâs ce-i lumină tot chipul. Îi întoarse mânuța cu palma în sus și își trecu degetele puternice de luptător cu blândețe peste carnea ei albă.

— Am crezut că sunteți deasupra norilor, constată el încetișor. Am crezut că sunteți o doamnă de la Curte, că nu erați de nasul meu. Am crezut că nu-mi era dat decât să vă admir din depărtare. Dar nu sunteți așa! Sunteți o ființă omenească, la fel ca mine.

Se aplecă spre ea:

— Sunteți ca Momotaro!

Sachi zâmbi descumpănită. Momotaro, Băiețelul din Piersică. Bunica ei îi povestise deseori basmul cu bătrânul tăietor de lemne și nevasta lui care se rugau zeilor să le dea un copil. Într-o zi, bătrâna spăla rufele la râu, când o piersică uriașă se prăbuși la picioarele ei. Când a desfăcut-o, un bebeluș frumos s-a ivit din ea.

Poate că Shinzaemon avea dreptate, își zise Sachi în gând. Poate că aducea puțin cu Momotaro. Dintotdeauna știuse că se deosebea de toată lumea. Ca și ea, Momotaro nu rămăsese în satul lui. Crescuse și plecase să biruie zmeii. Dar la finele poveștii, după o ultimă aventură

în care omorâse toți zmeii, se întorsese înapoi și îi găsise pe bătrâni așteptându-l, ducându-i dorul, ca și părinții ei, probabil.

După atâția ani, se gândea la sat cu un dor nebun. Acum începea să recunoască părțile locului. Știu că se apropia de casă. Cu o seară înainte, fusese convinsă că asta își dorea, acum însă nu mai era sigură de nimic. Când avea să se întoarcă în sat, Shinzaemon va pleca la Edo, iar ea n-avea să-l mai revadă niciodată. Tocmai pe când începeau să se cunoască mai bine, trebuiau să se despartă.

Soarele intrase în nori. Un curent înghețat străbătu micuța colibă. Ea tremură. Shinzaemon îi frecă obrazul cu un deget:

— Ca o piersică, murmură el, mai mult pentru sine.

O privi câteva clipe care li se părură cât un veac. Pe urmă, aruncă prin jur o privire fugară, ca și cum s-ar fi trezit dintr-un vis. Se întunecă la față. Îi zvârli mâna la o parte:

— Ce mi-ai făcut? se răsti el. Din cauza ta, viața mi se pare prea prețioasă. Trebuie să fiu gata de moarte. Cum să mai lupt dacă simt în felul ăsta?

Prin ușa ceainăriei, Sachi își zărea prietenii urcând din greu poteca acoperită cu zăpadă, apropiindu-se de ei, urmați de un șir de hamali cu boccele mari în spinare. Shinzaemon o privi cu mânie.

— Trebuie să fiu un bărbat și un soldat. Poate că Toranosuke are dreptate. Dacă ai de-a face prea mult cu femeile, te prefaci într-o femeie. Purtarea asta nebunească trebuie să înceteze chiar acum. Dacă m-ar vedea tata și-ar curma viața de rușine.

Sachi înghiți cu greu. Gâtul o ardea și lacrimi fierbinți îi țâșniră din ochi. Nu merita cuvinte atât de crude. Respiră de câteva ori adânc și încercă să-și potolească bătăile năvalnice ale inimii. Trebuia să se stăpânească, să fie gata să le întâmpine pe Taki și pe Yuki.

Shinzaemon avea dreptate s-o zvârle cât colo. Era o prostie să creadă, fie și pentru o clipă, că viețile lor puteau fi altfel. Iar cuvintele lui grele le făceau despărțirea mai ușoară. Era mai bine așa, mai bine să uite că se întâmplase vreodată ceva între ei.

Cărarea ce cobora de la trecătoare era râpoasă. Sachi păși alături de Taki și de Yuki, luându-le de mână și ajutându-le să coboare pe porțiunile cele mai povârnite ale potecii. Îi era rușine că le abandonase, că se lăsase în voia sentimentelor. La urma urmei, nu mai era copil. Știa foarte bine că nu era liberă.

Se aştepta ca Taki s-o mustre pentru că rămăsese singură cu un bărbat. Dar aceasta nu-i spuse nimic. Nici nu părea să fi băgat de seamă că se depărtase de ele.

Sachi se uită la ea. Fusese atât de absorbită în propriile gânduri şi simţăminte, încât nu-i mai dăduse nici o atenţie. Taki părea ea însăşi să viseze. Chipul îi strălucea, ochii ei mari scânteiau. Sachi n-o mai văzuse niciodată atât de drăgălaşă şi plină de viaţă. Conturul feţei sale părea mai dulce şi mai feminin.

Apoi o surprinse privindu-l pe furiş pe Toranosuke, roşind ori de câte ori acesta se apropia de ea.

Restul zilei merseră în tăcere, ocolind pe cât posibil drumul principal. Sachi avu grijă să nu-l mai ajungă niciodată din urmă pe Shinzaemon. Uneori se mai uita pe furiş la spinarea lui lată, ce dispărea de-a lungul cărării, şi se întreba dacă nu întorcea cumva capul după ea. Dar el nu făcea niciodată acest lucru.

O urmărea acum pe Taki, observând cum îi arunca ocheade lui Toranosuke, după care-şi pleca ochii mari cu sfială, când se afla lângă el. Era într-adevăr foarte frumos, cu trăsăturile lui fine şi părul prins la spate într-o lucioasă coadă de cal. Pentru un bărbat care-şi petrecuse atâta timp din viaţă în războaie, pielea îi era destul de gingaşă, nu arsă de soare ca a lui Shinzaemon. Era un samurai sadea, musculos, foarte bine-crescut şi politicos. Însă păstra mereu distanţa. Mai era şi altceva, întâlnit adesea la samurai. Tatsuemon se găsea mereu la dreapta lui. Noaptea se duceau întotdeauna împreună.

Sachi nu le mai acordase niciodată atenţie până atunci. Nu era treaba ei. Dar acum nu se putea opri să nu observe ce priviri pline de adoraţie îi arunca Tatsuemon seniorului său.

Nici nu era de mirare. Legătura lui Toranosuke cu Tatsuemon sărea în ochi pentru oricine catadicsea să se uite la ei. Ca samurai, Toranosuke îşi trăise viaţa printre bărbaţi, crezând că printre femei ar deveni la fel de moale ca şi ele. Dar ştia şi Taki acest lucru? Poate că sentimentele o orbeau şi nu mai reuşea să vadă ceeea ce sărea în ochi oricui, îşi zise Sachi in sinea ei. Relaţia dintre Tatsuemon şi Toranosuke era genul de legătură la care te puteai aştepta să înflorească între bărbaţi. Era acceptată şi nu încălca normele. Indiferent cât de

apropiaţi erau, nu se amesteca în planurile de căsătorie pe care familiile lor le făcuseră pentru ei.

Doar Sachi şi Shinzaemon trebuiau să se întâlnească în secret. Sentimentele lor se abăteau de la buna-cuviinţă, nu cele dintre Toranosuke şi Tatsuemon.

VI

În dimineaţa următoare, cântatul răguşit al cocoşilor la revărsatul zorilor o trezi pe Sachi din vis. Hoinărind printr-un sat pe un platou înalt, simţi mirosul de lemn ars în bătaia vântului, auzi susurul unui pârâu ce curgea pe lângă drum. Îşi simţi pletele fluturându-i în vânt, văzu razele de soare împestriţând bolovanii. Ştiu că era aproape de casă.

Dar de ce oamenii arătau atât de sărmani şi de zdrenţuiţi? Într-un sat, ţăranii alergaseră după ei ţinându-şi pălăriile de pai cu susul în jos, ca pe coşuri, cerşind. Erau descărnaţi, cu ochii sticloşi, cu obrajii înnegriţi şi supţi. La răstimpuri, auzea sunet de flaute şi bătăi de tobe. Vocile fredonau ciudatul refren: „Cui îi mai pasă? Cui îi mai pasă?"

Oriunde îi purtau paşii auzeau zvonuri că sudicii se găseau pe drum. Shinzaemon, Toranosuke şi Tatsuemon se deghizaseră în servitori. Îşi ascunseseră săbiile lungi în cuferele cărate de hamali, alături de halebardele femeilor. Nu păstraseră la ei decât săbiile scurte, ca să se apere.

După-masă se odihniră într-un han, încălzindu-şi mâinile deasupra unei vetre neacoperite, când auziră fără să vrea discuţia dintre doi bărbaţi.

— Ori de câte ori îmi cad ochii pe blazonul shogunului îmi dau lacrimile, zicea unul.

Sachi îi aruncă o privire. Era un tânăr cu o faţă rotundă, cinstită, cu ochi bulbucaţi şi un aer cumsecade. Semăna puţin cu un peşte-balon. Deşi era îmbrăcat ca un ţăran, nu vorbea defel ca unul. Nimeni nu mai putea şti sigur cine erau, de fapt, cei din jur, în ultima vreme. În toate hanurile se găseau anunţuri care interziceau orice fel de discuţii despre politică, chiar dacă era vorba de gâlcevi aprinse între beţivi ori doar de sporovăială între femei şi copii. Dar cine putea impune o asemenea regulă?

— E puțin cam târziu pentru genul ăsta de discuții, i-o trânti celălalt, un bărbat mai în vârstă, cu o față cărnoasă și ochi mici, vigilenți.

Și el purta straie țărănești, dar mâinile îi erau mult prea grăsuțe și prea curate, ca să poată păcăli pe cineva.

— Chiar crezi că noul guvern va merge? îl iscodi primul. Măcar știam la ce să ne așteptăm de la shoguni. Era pace în țară. Puteam să ne câștigăm o pâine în liniște. Cei din sud ne trag pe toți în prăpastie. De ce-ar avea ei dreptul să ne dea nouă ordine? Sunt mai bine înarmați, atâta tot...

Se opri și se uită iute prin jur. În încăpere se lăsase o tăcere grea.

— De a cui parte ești tu atunci? îl întrebă cel mai bătrân, pe un ton amenințător, uitându-se aspru la cel mai tânăr.

Sachi îi aruncă o privire în treacăt, întrebându-se dacă nu era cumva vreo iscoadă, în căutarea trădătorilor față de cauza sudului.

— De partea împăratului, bineînțeles, se grăbi să-i răspundă cel mai tânăr. Dar sunt și de partea shogunului.

— Ei cer capul seniorului Yoshinobu, grăi cu brutalitate cel mai în vârstă. Știi bine. Seniorii din sud zic că este un trădător și ar trebui să i se dea poruncă să-și taie pântecele. Fii mai atent la ce spui! Cel mai bine ar fi să n-ai nici o părere.

Pe Sachi o scutură un fior, ca tăișul unei lame de gheață înfipte în inimă. Dacă plănuiau execuția seniorului Yoshinobu, aveau de gând să-i ucidă întreaga familie. Ce avea să se aleagă de prințesă, de cele trei mii de femei de la castel? Toate slujitoarele, teoretic, făceau parte din familia shogunului. Și cum rămânea cu ea însăși, cu Sachi? În calitatea ei de concubină a fostului shogun, oficial era soacra seniorului Yoshinobu, chit că nu-l văzuse în viața ei.

Mulțumi zeilor că numai Taki știa cine era ea cu adevărat. Nici măcar bărbații care le însoțeau nu știau mai mult decât că era o doamnă de la Curte și o sosie a prințesei. Era mai important ca niciodată să-și păstreze secretul.

Spre seară, micul grup urca cu greu în vârful unei alte trecători. Se opriră pe creastă, gâfâind și ștergându-și frunțile de sudoare. În fața lor se zărea lanțul muntos, îndepărtându-se tot mai palid, până când dispărea cu totul la orizont.

Sachi observase ceva licărind jos, în depărtare. Uitându-se printre copaci, îl tot urmărea cu privirea. Era un râu, şerpuind de-a lungul văii printre crestele stâncilor cenuşii. Putea fi... râul Kiso?

— Taki, Yu-*chan*, le strigă ea. Priviţi!

Fusese de atâta amar de vreme plecată, încât începuse să se întrebe dacă acele locuri nu erau doar în închipuirea ei. Rămase în picioare ascultând, încercând să desluşească susurul râului, cum se prăvălea din munţi, cu apele umflate de nămeţii topiţi. Aproape că simţea atingerea undelor pe piele. În mintea ei înota, avântându-se în apa rece ca un peşte, alături de tânărul Genzaburo, capul cetei de copii din peripeţiile lor, şi de Mitsu cea urâţică. Genzaburo plecase la luptă, iar Mitsu ajunsese mamă. N-aveau să se mai găsească în sat, la sosirea ei.

Mai era şi altceva. Plutind deasupra văii din spatele lor, răsunând cristalin ca un clopoţel în aerul de munte, îi ajungea din urmă un zgomot, ca un tunet îndepărtat. Creştea tot mai mult. Era ca zgomotul făcut îndeobşte de *daimyo* şi de procesiunile lor, când se apropiau de sat, tropotul coloanelor mărşăluind. Se mai auzea şi un alt zgomot, un urlet, ca un codru plin de hămăitul jivinelor: voci, erau voci de bărbaţi. Dacă ce zbierau ei era un cântec, nu semăna cu nimic din tot ce ascultase ea.

Apoi îi zări. De la un capăt la altul şi de la o margine la alta, valea din care tocmai ieşeau gemea de oameni. De pe malul râului până-n pădurea ce mărginea drumul mărşăluiau bărbaţi. Nu mai văzuse niciodată atât de mulţi, nici când trecuse marea procesiune a prinţesei. Înaintau mişunând, necontenit ca o invazie de gândaci ori un val uriaş măturând totul din vale.

Soldaţi. Sudici. Putea distinge chiar caii înhămaţi la tunuri.

— Ascundeţi-vă-n pădure! şuieră Toranosuke. Vor ajunge aici cât ai bate din palme. Mai bine să-i lăsăm să treacă. Sunt nişte animale. N-au îndurare pentru femei şi copii.

Ceilalţi drumeţi se făceau deja nevăzuţi pe după copaci. Într-o clipită drumul rămase pustiu. Sachi, Taki, Yuki şi cei trei tineri se târâră de-a buşilea prin hăţişuri, împiedicându-se de bolovani, de steiuri şi de zăpada încă netopită, până când ajunseră la mare depărtare de drum. Apoi se lăsară pe vine şi aşteptară. Sunetul paşilor mărşăluind şi cântatul se auziră slab pentru o vreme, cât intrară soldaţii

în poiana muntelui, apoi crescură treptat, până când pământul începu să se cutremure.

Tropotul paşilor şi al copitelor, nechezatul sălbatic al cailor, huruitul tunurilor durară ore în şir. Printre copaci mai întrezăreau uneori stindardele şi flamurile fluturând în vânt. O tobă mare bubuia într-un ritm barbar. Cântecul soldaţilor răsuna feroce, cu totul deosebit de melodiile învăluitoare pe care femeile le interpretau la *shamisen* şi la *koto* sau de cântecele gălăgioase dansate de cheflii la sărbători. După un timp, Sachi desluşi cuvintele:

„*Miya-sama, miya-sama...*
Maiestate, Maiestate, ce flutură atât de mândru
Dinaintea augustului tău cal?
Toko ton'yare, ton'yare na!"

„Au nu vezi flamurile de brocart
Poruncind pedepsirea duşmanilor Curţii?
Toko ton'yare, ton'yare na!"

„Pedepsirea duşmanilor Curţii..." Cum îndrăzneau să profereze asemenea ameninţări? Ea şi Taki, membre ale adevăratei Curţi, erau silite să se ascundă prin tufişuri, în vreme ce aceşti huligani necioplţi din sud înaintau în veselul marş al cuceritorilor, proclamându-se stăpâni. Umilinţa era prea mare.

Shinzaemon tremura de mânie şi de ură.

— Destul! mormăi el printre dinţi.

Era atâta hărmălaie, încât nimeni nu l-ar fi auzit, oricum.

— Tremurăm ca nişte muieri. Lăsaţi-mă numai să mă iau puţin de sudicii ăştia. Am să le rup gâtlejurile!

— Nu te prosti, Shin, şuieră Toranosuke. Vrei să crăpi în mijlocul drumului ca un câine de pripas? Avem bătălii mai însemnate de dat. Iertfeşte-ţi viaţa pentru Edo.

Soarele coborâse la orizont, iar norii erau tiviţi cu un roşu sângeriu, când drumul se linişti într-un târziu. Unul câte unul, drumeţii începură să se ivească dintre copaci. Lui Sachi îi era foame şi era murdară, zgâriată şi amorţită de cât stătuse pe vine, fără să se clintească atâta vreme. Cu toate acestea, ştia prea bine că nu trecuse decât avangarda. Curând urmau să treacă în drumul lor mai multe trupe.

La punctul de control de la Shinchaya li se spuse că următorul detaşament va trece a doua zi. Micul grup zorea înainte, cu capetele plecate şi ochii în pământ. Drumul era răvăşit şi brăzdat de urmele paşilor, pietrele de pavaj, sparte. Uşile unora dintre hanuri fuseseră zdrobite. Nu mai rămăsese nimic de mâncare. Soldaţii luaseră totul. Până la urmă, găsiră un han care mai avea ceva ceai. Se mulţumiră numai cu atât.

A doua zi se treziră cu noaptea-n cap. Voiau să acopere cât mai mulţi *ri* puteau, înainte ca următoarea divizie de soldaţi să-i ajungă din urmă. Femeile mergeau în faţă, urmate de hamalii care le cărau cuferele. Bărbaţii rămâneau la coadă, aşa încât cei cu care se întâlneau să creadă că erau slugi.

Se găseau pe o parte pustie a drumului principal, în inima codrilor, când văzură un şir de bărbaţi venind pe cărare. Crengile fremătau, iar sandalele lor de pai foşneau când soldaţii ieşeau de după copaci. Trebuie să fi fost douăzeci ori treizeci la număr, în uniforme soioase, cu smocuri zbârlite de păr şi chipuri lătăreţe şi turtite. Unii aveau săbii, alţii puşti. Alţii învârteau bâte sau bastoane.

Sudici! Îi reperă în gând Sachi. Ronini! Frica i se cuibări în stomac, apoi îi urcă şi îi coborî pe şira spinării. Inima i se zbătea în piept. Gâfâia. Îşi pipăi pumnalul vârât în eşarfa de la brâu şi îşi acoperi faţa mai bine cu eşarfa. Ştia că Shinzaemon şi Toranosuke, ba poate chiar şi tânărul Tatsuemon, erau luptători neîntrecuţi. Văzuse ce uşor o salvaseră cât călătorise în palanchinul prinţesei. Dar de această dată nu aveau la ei decât săbiile scurte, iar duşmanii erau mulţi.

Bărbaţii strânseră rândurile în jurul lor, până când le blocară complet calea. Unul înaintă către Sachi, aruncându-i ocheade pofticioase. Îşi apropie faţa de a ei rânjind, dezvelindu-şi dinţii încovoiaţi. Mirosea ciudat. Ea se dădu îndărăt, măsurându-l din ochi cu dezgust. Era atât de aproape, încât îi vedea ochii mici, apropiaţi, smocurile de peri aspri ce-i acopereau buza de sus şi porii negri de pe nasul turtit. Rosti ceva cu un accent atât de neclar, încât ea nu putu înţelege un singur cuvânt din ce spunea.

El veni şi mai aproape, respirând greu. Cinci sau şase dintre ei se strânseră ameninţători în jurul ei. Îşi încleştă mâna pe pumnal, simţind şnurul cu care îi erau legate plăselele. Nu mai fusese nevoită nicicând să se folosească de tăişul lui. Nu se luptase în toată viaţa ei

decât cu femei şi numai cu beţe pentru exerciţiu. Încercă să se concentreze şi să-şi aducă aminte de cele învăţate la antrenamente. Sângele însă îi vuia în urechi atât de tare, încât abia putea gândi.

Omul îşi puse mâna pe braţul ei. Îi simţea degetele strângându-o ca-ntr-o menghină. Aproape fără să-şi dea seama de ce făcea, îşi smulse pumnalul din brâu şi i-l împlântă în piept cu toată puterea. Se aştepta să întâmpine vreo rezistenţă, dar tăişul alunecă în carne la fel de uşor ca un cuţit prin *tofu*. Când îl scoase, sângele cald îi împroşcă chimonoul. Strânsoarea bărbatului slăbi. Falca îi căzu. Căsca gura la ea, înmărmurit de uimire. O spumă însângerată i se adună la colţurile gurii, iar ochii îi luciră. Scoase un suspin, apoi se dădu îndărăt, împleticindu-se. Genunchii i se îndoiră, iar el se prăvăli la pământ.

Sachi gâfâia greu. Totul se petrecuse atât de iute! Se uită în jur. Nu mai era cuprinsă de panică, ci de un calm funest, era pregătită pentru orice. Ceilalţi soldaţi o împresurară tot mai strâns.

În clipa următoare, Shinzaemon se afla lângă ea. Doborî doi oameni dintr-o singură mişcare a sabiei. Se întoarse şi se uită scurt la Sachi, de parcă ar fi vrut să se asigure că nu păţise nimic. Ochii îi scânteiau.

Îşi dezbrăcase mâneca dreaptă a chimonoului, ca să-şi elibereze braţul cu care manuia sabia. Avea un tatuaj, desenul unei flori de cireş, acoperindu-i umărul şi partea de sus a antebraţului. Preţ de o clipă, ochii lui Sachi căzură pe el. Hamalii, purtătorii de palanchine şi bandiţii aveau tatuaje, dar un samurai...? Însă n-avea timp de nedumeriri. Toranosuke şi Tatsuemon îşi lepădaseră şi ei partea de sus a chimonourilor, rămânând goi până la brâu. Le protejau din spate pe femei, ţinându-şi săbiile cu amândouă mâinile, depărtate de trupuri, cu muşchii încordaţi.

Taki îşi miji ochii. Îşi scosese şi ea pumnalul. Yuki, liniştită, îşi ridică ochii la Sachi. Şi ea îşi strângea pumnalul în mânuţa ei. Ochii ei mari şi rotunzi străluceau.

Urlând ca o haită de fiare sălbatice, soldaţii se năpustiră asupra grupului. Shinzaemon sări înainte, lovind în dreapta şi-n stânga cu sabia lui scurtă. Se lupta cu iuţeala fulgerului, zăpăcindu-i pe soldaţii care aveau arme mai lungi şi mai greu de mânuit. Se auziră un zăngănit şi scrâşnetul oţelului pe oţel pe când pară o lovitură, apoi îşi prinse atacatorul de încheietura mâinii şi îşi trecu sabia peste gâtul

omului. Capul îi zbură, iar trunchiul se frânse. Auzi o sabie în spate. Se răsuci pe călcâie, pară lovitura şi, dintr-o mişcare iute, tăie gâtul soldatului. Toţi trei tinerii parau, loveau, izbeau şi tăiau în carne vie. Zarva era asurzitoare. Raze orbitoare de lumină se răsfrângeau din tăişurile ce şfichiuiau aerul. Unul dintre soldaţi se dădu înapoi, clătinându-se pe picioare. Îi mai ramăsese o jumătate de falcă, limba îi atârna în afară, iar sângele îi curgea şuvoi. Braţul altuia atârna fără viaţă, cu jumătate dintre tendoane tăiate. Sudicii răniţi ţipau şi urlau.

Unul dintre ei îşi ridică puşca. Sachi nu-şi putea arunca pumnalul în el, pentru că ar fi rămas fără armă. În schimb, îşi scoase acul de păr din fier şi, în vreme ce pletele îi curgeau pe faţă, ţinti şi-l azvârli. Se arcui în aer. Simţi un val de satisfacţie, când soldatul scăpă puşca din mâini şi se dădu îndărăt împleticindu-se, acoperindu-şi faţa cu amândouă mâinile, cu sângele curgându-i printre degete.

Se porni o rafală de vânt. Un soldat se repezi la ea, cu sabia ridicată. Ea se răsuci pe călcâie, îi pară lovitura cu pumnalul şi îl înjunghie în gât.

Drumul era ud de sângele vărsat şi presărat cu trupuri mutilate, cu membre rupte şi tăiate. Restul sudicilor se întoarseră şi o luară la fugă. Toranosuke îşi ridică sabia şi o aruncă în ei. Îl lovi pe unul in spate. Soldatul păru să şovăie, apoi se prăbuşi bufnind. Cei trei ronini îi luară la goană, urlând, sărind asupra celor rămaşi în urmă şi ciopârţindu-i. Le capturară săbiile şi puştile. Când Toranosuke îşi trase sabia din spinarea omului căzut, sângele ţâşni în aer ca un izvor cu apă neagră. Cei trei ronini cercetară drumul şi tăiară capetele trupurilor care încă se mai zbăteau.

— Armata sudicilor va veni în curând, mormăi Shinzaemon. Nu vrem să lăsăm pe nimeni în viaţă ca să vorbească.

Capetele se rostogoliră prin iarbă. Un deget butucănos zăcea în ţărână. În aer se răspândiră miasme otrăvite, duhoarea cărnii şi a sângelui, a sudorii şi a excrementelor omeneşti. Mirosurile măcelului.

Alţi drumeţi se ascunseseră printre copaci, urmărind spectacolul îngroziţi.

— Nesăbuiţilor! bodogăni unul. Acum am dat de belea.

— Vrei să fii condus de ticăloşii ăştia din sud? îl iscodi un altul. Suntem de partea voastră, le strigă el celor din grup.

Sachi își șterse pumnalul de chimonoul ei îmbibat de sânge. Mâinile îi tremurau. Taki găsi un chimono curat într-o boccea și o ajută să se schimbe. Cei trei bărbați își curățau săbiile și își îmbrăcau la loc chimonourile. Pe când Sachi se ștergea pe față și încerca să-și netezească pletele, se simți privită de Shinzaemon.

— Am nimerit unul, unchiule Shin! chițăi Yuki. Chiar în stomac.

— Foarte bine. Ți-ai răzbunat tatăl, o lăudă Shinzaemon.

— N-am terminat încă, îi atrase atenția Yuki.

— Deci ăștia-s sudicii, conchise Sachi. Sunt gloată!

— Mie mi s-au părut niște țărănoi, spuse Shinzaemon, răsfrângându-și buza cu dispreț. Nu prea-s antrenați. Huligani brutali, dar slabi luptători cu sabia. Așteaptă să apară adevărata armată, atunci să vezi ce-o să ne mai distrăm!

Vocea i se înduioșă.

— Ești o adevărată luptătoare! o lăudă în surdină.

Sachi simți cum roșea de mândrie:

— N-am mai ucis pe nimeni până acum, mărturisi ea. Nici n-am știut că voi fi vreodată nevoită s-o fac.

Își dovedise sieși că putea mânui o armă cu tot atâta iscusință și calm ca un samurai. Se uită prin jur, plimbându-și ochii peste priveliștea măcelului. Prima oară când văzuse cadavre împrăștiate peste tot fusese atunci când Taki deschisese portiera palanchinului ei, întâia dată când îi întâlnise pe cei trei ronini. Atunci se simțise îngrețoșată. La urma urmei, ei erau dușmanii. Îi aruncă lui Taki o privire. Aceasta își netezea părul, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Ar trebui să ne mișcăm repede, le sfătui Toranosuke. Vă vom duce-n sat, după care noi trebuie să plecăm mai departe. Avem o treabă.

De atunci încolo se ținură departe de drumul principal. O luară pe potecile din codri, de-a lungul stâncilor, urcară și coborâră râpele pe trepte șubrede din fier, în timp ce râul Kiso se rostogolea sub ei. Nu mai dădură cu ochii de sudici, le ajunseră însă la urechi bubuitul pașilor lor, răsunând ca un ecou de-a lungul văii, și ritmurile aspre ale cântecului lor de biruință.

Taki și Yuki se luptau să înainteze, cu mâinile crăpate și pline de sânge. Până și bărbații mergeau greu pe cărările înguste, cățărându-se

printre cascade. Dar lui Sachi i se părea firesc să cutreiere pădurile, descoperind potecuțe prin ceea ce ce păreau a fi adâncurile de nepătruns ale codrilor, scoțand sunete care să-i sperie pe mistreți și pe urși. Pădurea răsuna de trosnetul crenguțelor, pocnetul ramurilor, de răgetele și mormăiturile ce se iveau din întuneric. Dar nu-i era frică. Hamalii o urmau, la fel de agili ca și maimuțele, cu poverile lor grele, simțindu-se la ei acasă prin munți.

La căderea nopții, dădură în pădure peste coliba unui sihastru. Era pustie și dărăpănată, dar măcar era uscată și sigură, departe de marșul dezlănțuit al soldaților din sud. O curățară de o parte dintre mormanele de frunze veștede, aprinseră un foc, apoi se cuibăriră, în hainele lor de călătorie, pe podeaua din lemn. Atât de jos se coborâse Sachi de la plecarea ei din palat. Se trezi cu dureri in oase, țeapănă și murdară. O dureau mușchii de la mersul trudnic din ajun.

Mergeau pe malul râului, când priveliștile începură să-i fie cunoscute.

— Știu unde ne aflăm, îi anunță Sachi. Mă jucam aici în copilărie.

Un junghi îi trecu prin inimă. Începuse să se simtă în micul lor grup ca-ntr-o familie, dar odată despărțiți n-aveau să se mai întâlnească în veci. De la ciocnirea lor cu soldații, ceva se schimbase între ei. Era ca și cum ar fi căzut la o înțelegere fără să schimbe cuvinte. Shinzaemon pășea alături de ea, lăsându-i mult în urma lor pe ceilalți. Totuși, nu-și vorbeau mai deloc.

Apoi ajunseră la un pârâiaș ce se rostogolea printre bolovani acoperiți de mușchi. Sachi șovăi, prefăcându-se că se teme. Shinzaemon o apucă de mână. După ce o ajută să traverseze limba de apă, nu-i mai dădu drumul.

Se așezară împreună pe un tăpșan. Sub ei drumul șerpuia în umbra muntelui. Zăpada încă netopită era strânsă în troiene. Câinii lătrau. Acolo unde drumul cotea, ea întrezări câteva acoperișuri familiare, acoperite cu șindrilă cenușie, nelustruită, prinsă cu bolovani. Mirosul de lemn ars se răspândea în aer. Era satul ei.

Shinzaemon își plimbă degetele pe obrazul ei și peste păr. Atingerea îi era ușoară, atingerea unui samurai.

— Lupt cu arma în mână de când eram copil, îi mărturisi el încetișor. Este tot ce-am știut vreodată. Exersam în fiecare zi, cât era ziua de lungă. Tot ce doream era să fiu un mare luptător, să devin una

cu sabia. Dar acum lumea mi se pare altfel. Mai largă. Eram hotărât să-mi dau viaţa în slujba seniorului meu, fie ce-o fi. M-ai făcut să ţin la viaţa mea.

Se uita la ea.

— Chipul ăsta! Nu-l voi mai uita niciodată, grăi el. Când mă voi prinde în luptă, vei fi acolo, lângă mine, ca şi cum ar fi fost ieri. Şi când am să mor.

— Mă voi ruga din tot sufletul să trăieşti, zise ea. Când se termină războiul, vino să mă cauţi.

El îi luă ambele mâini într-ale lui.

— Ce-ai să faci? o întrebă el. Vei rămâne aici, la ai tăi?

Cuvintele lui o tulburară. Îşi dădu seama că nu ştia ce să-i răspundă. Clătină din cap.

— Cum să mai fie familia mea, dacă am trăit departe de ei atâta amar de ani? şopti ea. Nu mai sunt cea care am fost când am plecat din mijlocul lor. Până la urmă ştiu că va trebui să mă întorc în Castelul Edo. Acolo-i locul meu.

O privi pe sub sprâncenele lui stufoase. Se încruntă puţin.

— Mai ai o şansă să ajungi până în Edo, îi spuse el. De ce nu vii cu noi? Armata sudică poate fi aici dintr-o clipă-ntr-alta. Este foarte periculos pentru tine să rămâi pe loc.

— Sunt aşa de aproape de casă, îl imploră ea, trebuie să-mi văd părinţii. Este singura şansă pe care-o mai am.

O dureau cuvintele acelea, tocmai în ajunul plecării lui. N-avea să-l mai vadă niciodată. Dar asta trebuia să facă. Îşi acoperi ochii cu mâneca. Nu se cuvenea ca o femeie războinică să verse lacrimi.

Restul grupului se apropia de ei cu hamalii în urma lor. El îi strânse mâinile.

— Eşti o fiinţă de pe alt tărâm, glăsui el. Numai datorită războiului mi-a fost dat să întâlnesc o făptură ca tine. Ţi-am promis că te voi apăra şi aşa voi face. Nu te voi lăsa aicea singură. Toranosuke şi Tatsuemon să facă ce-or vrea. Voi rămâne cu voi, măcar până va trece armata sudică. Îi voi ajunge din urmă la Edo în câteva zile.

Îşi ridică uimită privirea la el.

— Vrei să zici...

Nu-i venea a-şi crede urechilor. El o privea cu ochii lui oblici. Ea îi dărui un surâs tremurător. Lacrimile îi curgeau pe obraji, dar nu-i mai păsa.

În vreme ce Shinzaemon îi explica hotărârea sa lui Toranosuke, Sachi observa chipul lui Taki. Era impasibil, așa cum se cădea unei femei de rangul ei. Cu toate acestea, ochii ei mari erau ațintiți asupra lui Toranosuke, de parcă trăgea nădejde că și el avea să rămână cu ele. Însă tânărul ridică din sprâncene, neînțelegător, ca și cum ar fi vrut să le arate că era mai presus de asemenea imbolduri prosteşti.

— E război! le aminti el. Ați uitat? Mai ales tu, Shin. Ești ultimul om despre care mi-aș fi închipuit c-o să se înmoaie într-un asemenea hal. Am avut dreptate. Te-ai învârtit prea multă vreme în jurul femeilor.

— Dați-mi un răgaz de două zile, se rugă Shinzaemon. Poate chiar trei. Ne vom revedea în Edo.

Toranosuke izbucni în râs și îl bătu pe Shinzaemon pe umăr.

— Nu te pripi prea tare, Shin! îl povățui el. Nu te apuca de vițelii cu o singură mână, bine?

Sachi își dădu seama cu tristețe că nu lua seama la Taki. Dar nici tristețea pentru soarta bunei sale prietene nu-i putea stăvili bucuria care-i umplea sufletul.

Apoi făcură plecăciuni și rostiră formule politicoase de mulțumire, urându-și unii altora noroc și drum bun. Sachi, Taki și Yuki urmăriră, înclinându-se iar și iar, cum Toranosuke și Tatsuemon se urcară pe cai și se îndepărtară în galop spre Edo. Shinzaemon, zâmbind cu gura până la urechi, le făcea semne de adio cu mâna.

Cele trei tinere se prinseră de mâini, iar Sachi le arătă drumul, coborând costișa, spre sat.

7
O dâră de fum

I

La cotitura unde drumul cobora, Sachi se întoarse o clipă să se uite înapoi. Oftă. Drumul principal se pierdea în codrul îndepărtat, mărginit cu pini, munţii împresurau valea ca zidurile unei fortăreţe. Era chiar locul unde aşteptase ea cu prietenii ei, micuţa Mitsu, Genzaburo cel cu membre lungi şi frăţiorul ei, Chobei, venirea procesiunii prinţesei. Îşi aminti cum îi ajungeau la urechi primele strigăte, plutind peste vale, confundându-se cu şoapta vântului – *„Shita ni iyo, shita ni iyo!* Jos în genunchi, jos în genunchi!"–, şi zărea stindarde răsărind printre copaci.

Rămăsese în picioare, pe gânduri, când Taki ridică un deget subţire. Se auzea un zgomot din depărtare, un urlet înfundat, nu foarte diferit de cel care-i tot ajungea la urechi în anii copilăriei. Semăna cu mugetul râului Kiso inundând câmpiile, umflat de nămeţii topiţi, dar ştia că nu asta era. O clipă mai târziu, sunetele se desluşiră mai clar: bubuitul tobelor mari, glasuri de bărbaţi răcnind un cântec barbar de biruinţă, tropotul şi bufnetul paşilor apăsaţi, scrâşnetul sutelor de sandale de pai. Era temuta armată de pacificare. Tot mai multe regimente din sud mărşăluiau din Kyoto, apropiindu-se de sat.

Nu mai era timp de pierdut. Se întoarseră şi ultimii paşi îi făcură fugind, alunecând pe cărarea îngheţată. Ajunseră la un panou din lemn, pe care erau trecute numele fiecărei familii ce trăia în sat, cu propria tăbliţă din lemn. Marca intrarea în sat. Lângă el se găseau un butoiaş cu apă, mereu păstrat plin de teama incendiilor, şi câteva găleţi. Zăpada se aşternea peste toate, făcându-le să pară albe şi proaspete.

În toţi aceşti ani, Sachi rămăsese cu amintirea caselor confortabile din lemn, cu acoperişurile lor de şindrilă cenuşie, fixată cu bolovani,

atât de curate, de ordonate, cu ziduri din pietricele pe afară. Când viaţa i se părea grea se închipuia înapoi, printre ele. Iar acum iată că nu mai visa.

Dar ceva nu era în regulă. Satul fusese dintotdeauna înţesat de călători, plin cu femei care măturau drumul, cu ştrengari care adunau balegă de cal şi sandale de pai pierdute. Se auzeau mereu tropăitul paşilor, sporovăiala vocilor, clinchetul războaielor de ţesut şi al roţilor de tors. Ultima oară când fusese acolo, strada era aglomerată, plină de veselie, pentru că prinţesa urma să treacă.

Acum era tăcută şi pustie. Se mai simţeau încă în aer miresmele familiare de lemn ars şi supă *miso*, dar până şi cocoşii se opriseră din cântat. Fiecare casă trăsese obloanele.

Sachi, Taki şi Yuki îşi strânseră poalele chimonourilor şi o luară la goană, cu hamalii alergând după ele. Sachi aruncă în treacăt o privire în jurul lor. Shinzaemon, nonşalant, se plimba agale, cu cele două săbii prinse strâns de brâu, cu acel umblet rostogolit şi arogant pe care-l afectau samuraii, de parc-ar fi zis: „Eu să fug? Eu?" Rămânea tot mai în urmă. Trecură pe lângă hanul ce aparţinea micuţei Mitsu şi familiei sale şi ajunseră la cel al lui Genzaburo. De cealaltă parte a drumului se întindea lungul zid ce marca splendidul han unde trăseseră nobilii *daimyo*. Hanul ei, unde locuia ea, împreună cu familia ei.

Gâfâind, femeile se aplecară să treacă pe poartă, sub ramurile nodurosului cireş pe care se căţărase Sachi odinioară, ocolind masivul zid spoit ce ascundea hanul şi pe seniorii care poposeau în el de ochii celorlalţi oameni de rând. În faţa lor se zăreau holul umbrit de la intrare şi veranda din lemn, unde Sachi îngenunchease când o văzuse pentru prima oară pe prinţesă. Hanul era cam dărăpănat şi trist, dar totul părea neschimbat, aşa cum îşi aducea aminte: curţile neîngrijite, fântâna, hangarul pentru palanchine, şopronul, grajdurile. Dar ce se întâmplase cu rampa pe care purtătorii de palanchin obişnuiau să alerge încoace şi încolo? Fusese treaba ei s-o cureţe, s-o netezească şi s-o lustruiască. Acum ierburile, buruienile şi bolovanii scoteau capul din omăt.

Sachi le conduse pe lângă casă, prin spate, spre odăile familiei şi deschise uşa grea din lemn. Scârţâitul pe care-l scoase îi era dureros de cunoscut. Ea şovăi, temându-se de ce-ar putea găsi înăuntru. Apoi trase o dată aer adânc în piept şi trecu pragul, intrând în holul cu

podea de pământ. Taki şi Yuki rămaseră sfioase afară. Shinzaemon tocmai sosea şi el.

— Haideţi, grăbiţi-vă! le avertiză ea.

— Dar este... o casă de ţăran, grăi Taki. Nu pot intra într-o casă de ţăran. M-aş... m-aş spurca.

Ochii prietenei sale erau căscaţi cu groază. Împresurată de săbiile goale mânuite de ronini, se arătase neînfricată, dar Sachi ştia bine că, pentru Taki, să te amesteci cu ţăranii era ca şi cum te-ai înconjura de sălbăticiuni. Sachi îi dărui un surâs liniştitor.

— Este casa mea, îi atrase ea atenţia cu blândeţe. Nu suntem ţărani, ci samurai de la ţară. Suntem samurai de la ţară.

Înăuntru, fumul plutea în aer. Ace de pini trosneau şi şuierau arzând pe vatră, scoţând un miros parfumat, lemnos. Capacul ceainicului înnegrit de funingine atârnat deasupra focului se zgâlţâia şi clămpănea.

— E cineva acasă? strigă Sachi cu un glas ascuţit.

Vocea îi răsuna subţire şi stridentă prin holul cu grinzi înalte. Mai strigă o dată. O femeie ieşi şontâcăind. Nu i se distingea chipul în întuneric.

— Cine-i? întrebă ea cu glas tremurat.

Aştepta în picioare cu genunchii îndoiţi şi cu o mână ţinându-se de şold. Spatele îi era atât de încovoiat, încât capul îi ajungea aproape la genunchi. Părul îi era presărat cu fire cenuşii, iar faţa era ridată şi zbârcită. Dar era acelaşi chip drag pe care Sachi îl ţinuse minte de atâta amar de vreme.

— Mamă! spuse ea. Sunt eu. Sa. M-am întors acasă.

Otama rămase în picioare, cu o mână la spate, legănându-se înainte şi înapoi, uitându-se la Sachi pieziş cu ochii ei umezi.

— Sa, zise ea, pe un ton de mirare.

Cu greu se lăsă în genunchi şi îşi lipi faţa de rogojina din paie decolorată.

— Nu te înclina în faţa mea, mamă, o rugă Sachi.

Lacrimi îi curgeau pe obraji.

— Uită-te la tine, ce-ai mai crescut, constată Otama. Doamne, cum vorbeşti! Te-ai făcut o mare doamnă. Hai, intră repede. Soldaţii vor sosi dintr-o clipă-ntr-alta.

Pronunția ei de Kiso îi suna atât de familiar, la fel ca și clinchetul stropilor de apă căzând pe prundiș, încât Sachi se trezi zâmbind printre lacrimi. Cei patru drumeți își dezlegară sandalele de pai, își scuturară hainele de praful drumului, își șterseră picioarele și călcară pe rogojini. Hamalii le puseră bagajele înăuntru, așezându-le unul peste altul, pe podeaua din lemn de pe coridorul ce se întindea dincolo de odăi. Pe drum, păruseră câteva boccele jalnice, dar aici, în casa aceasta, alcătuiau un morman. Ocupau o mare parte din spațiu.

Otama nu se arătă deloc surprinsă de faptul că se întorsese împreună cu alți prieteni. Sachi uitase cât de simplă era viața la țară. Nu era îngrădită de regulile vieții de la Curte sau de cele din cercurile samurailor. Pentru aceștia era de neconceput ca o femeie să stea cu un bărbat, dar aici nimănui nu-i păsa. Viața era mult mai liberă și mai ușoară. Bărbați și femei trăiau laolaltă și nu era nimic nefiresc în a călători cu tovarăși de drum de ambele sexe. Părinții ei se pricepuseră întotdeauna să nu-și facă griji prea mari în viață. Otama nici măcar nu era surprinsă de tovarășii lui Sachi, de nobila subțire ca o scândură, palidă, de copila-samurai, de roninul cu păr des. Toate soiurile de oameni treceau pe drum.

Doi copii intrară tropăind înăuntru, cu capetele plecate. Cel mai mare își ridică privirea și se uită lung la Sachi, cu ochii lui imenși și gravi. Sachi recunoscu părul țepos și fața rotundă, cu ochi scrutători.

— Chobei, îți mai amintești de sora mai mare?

Avea numai câțiva anișori când o văzuse ultima oară. Acum avea exact vârsta lui Sachi, când plecase din sat. Și-l închipuise deseori în asprul lui chimono cafeniu, jucându-se cu o șopârlă la marginea drumului, ca-n ultima zi când ieșiseră afară să urmărească procesiunea prințesei. Și micuța pe care obișnuia s-o ducă în spinare, micuța Omasa. Murise. Aceasta trebuia să fie Ofuki, născută după plecarea ei.

Sachi îngenunche și îi luă pe copii în brațe, frecându-și nasul de pielea lor măslinie, aspră, de părul îmbibat cu mirosurile familiare de la țară, de lemn ars și pământ.

— Unde-ai fost? o întrebă Chobei.

— Undeva foarte departe.

— Ai să rămâi cu noi acum?

— Eu așa sper, îi răspunse Sachi, zâmbindu-i mamei sale.

— Te rog, rămâi cu noi, o imploră fetița.

Yuki se uita la Chobei. Erau aproape de aceeaşi vârstă. Măcar aici îşi găsise un tovarăş de joacă.

— Eu rămân, le anunţă Yuki cu hotărâre în glas.

Cosiţele ei, încolăcite ca două aripi de fluture şi prinse în creştet, se mişcară ascultătoare când ea îşi înclina capul. Pentru prima oară de când ieşiseră din Kano, feţişoara îi era luminată de un surâs.

Otama turnă apa din ceainic într-o cană de ceai, apoi aşeză mai multe ceşcuţe în jurul vetrei. Se uită lung la Sachi, cu dor, ca şi cum ar fi vrut s-o păstreze cu ea o veşnicie. Deschise gura să zică ceva. Apoi, cu un suspin, clătină din cap şi îşi întoarse ochii.

Undeva, în depărtare, se auziră strigăte şi tropot de paşi. Otama tresări şi păli. Îşi ţinu respiraţia şi se uită de la unul la altul, cu ochii măriţi de frică.

— Voi duceţi-vă, copii! le porunci ea.

Se întoarse către Shinzaemon, care tăcea cu ochii pironiţi asupra tăciunilor, ţinând în mână o pipă cu gâtul lung.

— Nu puteţi rămâne aici, îi şopti ea. Vor veni soldaţii în orice clipă. Îi vor vâna pe cei ca dumneavoastră. Este foarte murdar, dar... vă puteţi ascunde sus, în pod.

— Nu vă voi fi de prea mare folos sus, în pod, i-o întoarse Shinzaemon.

Strigătele se auzeau tot mai aproape.

— Mama are dreptate, îi atrase atenţia Sachi. Te vor urmări şi-n gaură de şarpe. Nu te poţi pune cu o armată întreagă. Pe noi, femeile, ne vor lăsa în pace.

— Trebuie să fi trecut de-acum prin locul unde ne-am întâlnit cu roninii ăia din sud, presupuse Taki, dând din cap. Trebuie să fi dat peste rămăşiţele camarazilor lor. Dacă te găsesc aici, se vor răfui şi cu noi.

— Vor masacra întregul sat, se rugă şi Sachi de el.

— Nu vă las de izbelişte!

— Nu ne mai poţi apăra dacă mori, zise Sachi.

— Soldaţii îi iau la întrebări pe toţi tinerii, îi informă neliniştită Otama. Vânează pe oricine cred ei c-ar fi de partea nordului.

Shinzaemon suspină.

— Mă rog, dacă insistaţi atâta! ceda el rugăminţilor femeilor, încruntându-se.

— Nu ieşiţi afară până nu pleacă soldaţii de aici, îi sfătui Otama, încruntându-se şi ea la tinere. Faceţi ce-oţi face, dar staţi înăuntru!

Sachi luă o lumânare şi tropăi mărunt prin casa întunecoasă, până la scările din spate. Îi dădu lui Shinzaemon un opaiţ şi un amnar. Împinse în sus chepengul. Ochii lui, licărind ca ai unei pisici prin beznă, i se plimbară pe chip. Apoi se aplecă şi se căţără prin deschizătură. Ea închise chepengul şi se năpusti pe scări în jos. Mai auzi doar scândurile podelei scârţâind deasupra ei.

II

În vreme ce Otama se grăbea să le pregătească cina soldaţilor, Sachi, Taki şi Yuki rămaseră în odăile familiei, laolaltă cu copiii.

În mintea lui Sachi se perindau întâmplările zilei: răzgândirea lui Shinzaemon, faptul că rămăsese în sat cu ea. Nici nu visase vreodată că el va face un lucru atât de necugetat şi de minunat. Cuvintele lui îi reveneau în minte: „Eşti o fiinţă de pe alt tărâm". Aruncă în treacăt o privire în oglinda înnegrită, de metal, a maică-sii. Un chip palid, oval, cu o bărbie ascuţită şi o guriţă cărnoasă, ochi mari, cu luciri verzi, întunecate, alungiţi spre tâmple. În trecut, nu se mai sătura să-şi vadă faţa, verificându-şi machiajul, dar acum se uita la propriul chip de parcă nu şi-l mai văzuse niciodată. Îşi trecu degetele pe obrazul alb, neted, peste năsucul drept. Aşadar, aceasta era figura pe care o vedea el, care-i plăcea lui.

Apoi se încruntă şi îşi scutură capul. Avea nevoie de Taki ca să-i aducă aminte că se juca cu focul, că orice soi de alianţă trebuia să fie acceptată de familia fiecăruia sau, în cazul ei, de Curtea shogunului. Dacă îşi pierdea cumpătul, amândurora avea să le zboare capul de pe umeri. Cât se aflaseră pe drum, avuseseră putinţa să nu ţină cont de legi. Dar aici, în sat, trebuiau să aibă mai multă grijă. Oricum, tot ce făcuse el era să le mai dea un răgaz de câteva zile, pentru a mai fi împreună. Odată plecaţi din sat, în drum spre Edo, îşi vor lua rămas-bun, probabil pentru totdeauna. N-avea nici un rost să-şi facă griji pentru viitor. N-aveau nici un viitor împreună. Nu aveau decât prezentul.

— Ei bine, începu Taki, iată-ne iar singure.

Acum, că nu mai rămăsese decât Sachi s-o vadă, feţişoara ei subţire se posomorî. Ochii ei mari adăstau cu tristeţe în depărtări. Sachi îngenunche în spatele ei şi îi masă umerii firavi. Taki scoase un mormăit de apreciere, când Sachi se opinti asupra unui nod mai tare.

— O să-i vedem din nou prin Edo, o consolă Sachi încetişor, deşi ştia că prietena ei nu-i făcuse nici un fel de mărturisiri. Shinzaemon este atât de necugetat! adăugă ea. Toranosuke este mult mai cumpănit. Mă gândesc că ar fi rămas şi el cu noi, dar a fost obligat să se ducă la Edo.

— Nu ştiu ce m-a apucat, se lamentă Taki. Nu mai sunt deloc eu însămi, suspină ea. Va trebui să aştept să-mi treacă aceste sentimente prosteşti. La urma urmei, el este mult sub rangul meu. Ce-aş putea să sper, să-i fiu ţiitoare? Sunt o doamnă de la Curte, o să-mi petrec restul zilelor în palatul femeilor, şi cu asta basta. Este aşa de mult fum aici, înăuntru, bombăni ea, ştergându-şi ochii cu mâneca.

Sachi ştia că nu fumul îi aducea lacrimi în ochi. Îşi încolăci braţele în jurul lui Taki şi se ghemuiră împreună într-un colţ.

Sachi era pe jumătate adormită când uşa se întredeschise. Un soldat năvăli înăuntru, apoi altul şi altul, până când intrară vreo douăzeci, treizeci de bărbaţi. Unii aveau feţele roşii, umflate, iar răsuflarea le puţea a *sake*. Învârteau în mâini săbii goale. Nici măcar nu catadicsiră să-şi scoată sandalele de pai, ci călcară încălţaţi pe *tatami*. Mirosul de mâncare, de tutun şi de sudoare se răspândi prin cameră. Sachi şi Taki se sculară iute în capul oaselor. Îi împinseră pe copii într-un colţ şi se ghemuiră în faţa lor, ca să-i apere, acoperindu-şi feţele cu poala robelor.

— Proscrişii ăia. I-aţi pitit pe aici pe undeva. Predaţi-ni-i şi nu veţi păţi nimic!

Stâlcitul accent sudic le zgârie timpanele precum schelălăitul câinilor. Arătau ca nişte javre. Erau scurţi şi îndesaţi, cu pielea ridată, înnegrită de soare, cu ochii ca două buzunare. În locul distinsei armuri de samurai, purtau straie negre, străine, cu mâneci strâmte şi pantaloni strâmţi, care le făceau picioarele să semene cu nişte beţe. Unii îşi legaseră capetele zbârlite cu o coardă, de care ataşaseră un pătrat din fier, să le apere frunţile, de parcă se ocupau cu răfuielile. Aveau creştetele nerase şi părul lung al roninilor, prins la spate în cozi de cal.

Unii îşi atârnaseră piei de câine pe după umeri. Se opriră în picioare, dinaintea femeilor, privindu-le acuzator.

Sachi se uita la ei cu ochii mari, cu o expresie nevinovată. Nici măcar nu îndrăznea să schimbe o privire cu Taki. Ştia prea bine că nu se puteau apăra singure. N-aveau halebardele la îndemână – erau ascunse după bagaje –, şi erau prea mulţi soldaţi ca să se lupte cu acele de păr şi cu pumnalele. De altfel, mai erau şi copiii. Toată lumea ştia că sudicii erau huligani, fără conştiinţă sau sentimente omeneşti. Cu obraz gros şi limbă ascuţită, aşa îi caracterizau oamenii. Dar mai erau şi curajoşi până la nesăbuinţă. Numai zeii ştiau de ce erau în stare, dacă erau provocaţi.

— Scandalagiul ăla a fost văzut venind încoace, se răsti unul, un ins corpolent, cu o figură oacheşă de bărbos şi nasul spart. Am avut de-a face cu destui ca el în Kyoto. Un tip cu un tatuaj pe umăr. O pocitanie.

Ochii lui oblici şi înguşti le priviră pieziş, cu suspiciune.

— Câţiva dintre ai noştri au fost măcelăriţi de o şleahtă de nordici, cel puţin douăzeci, din câte ne-au povestit supravieţuitorii. Conducătorul cetei seamănă cu bărbatul pe care l-am văzut.

Sachi nu se putu abţine să nu simtă o scânteie de satisfacţie. Cel puţin douăzeci? Era fericită că avuseseră un asemenea impact.

— Dacă ascundeţi pe aici nişte fugari, predaţi-ni-i şi vă vom lăsa în pace.

Sachi se pregătea să le răspundă, când unul dintre soldaţi îşi ridică ţeava puştii şi izbi cu patul ei o uşă de dulap. Ceilalţi i se alăturară, ciuruind uşile de hârtie. Apoi se auzi zgomotul lemnului care se despica, de parcă cineva şi-ar fi aruncat sulița în tavan. Soldaţii începură să străpungă tavanul cu baionete şi cu sulițe, urlând:

— Punem noi mâna pe ticălos. Tre' să fie pe undeva pe sus, negreşit!

Praful căzu în trâmbe, făcând pe toată lumea să tuşească. Femeile se ghemuiră, zăpăcite de zarvă şi de agitaţie.

Inima lui Sachi bătea atât de tare, încât îi era frică să n-o audă soldaţii. Îşi ridică privirea pe furiş, abia îndrăznind să respire, îngrozită la gândul că putea vedea sângele şiroind pe lama unei sulițe. Se rugă cu disperare la toţi zeii ca Shinzaemon să rămână unde-l lăsase, în celălalt capăt al casei, şi să-i dea prezenţa de spirit să se întindă pe una dintre grinzile groase şi grele.

Împletitura de bambus a tavanului atârna zdrenţuită. Sachi îşi trase eşarfa peste faţă, simţindu-se norocoasă fiindcă odaia era prea întunecată ca ei s-o poată vedea bine. Trase aer adânc în piept, se ridică în picioare şi se întoarse cu faţa spre mulţime. Gura îi era uscată. Îşi spuse că se afla în sala de antrenamente, înapoi la palatul femeilor, înfruntându-şi adversara. Încercă să-şi păstreze vocea calmă.

— Unde vă credeţi, să daţi buzna într-o casă ca asta? îi luă ea la rost.

Glasul care-i ieşi din gât era la fel de egal şi de cristalin, de parcă s-ar fi găsit în palatul femeilor, poruncind slugilor. Se temuse că-şi uitase idiomul de Kiso, dar pronunţă cuvintele cu un accent perfect.

— Nu-i nimeni aici, continuă pe un ton de autoritate liniştită, câştigând încredere în sine, pe măsură ce vorbea. Ar trebui să vă fie ruşine. Asta-i casa lui Jiroemon, căpetenia satului. Nu suntem nişte ţărani, să ne împingeţi încoace şi încolo. Cum îndrăzniţi să distrugeţi o casă ca asta?

În cameră se făcu tăcere. Soldaţii căscară gura la ea.

— Nu mai e nimeni aici, în afară de noi, femeile, le repetă ea dârză.

Era liniştită şi stăpână pe ea.

— N-avem nimic de ascuns. Nu mă credeţi? Veniţi să vă arăt!

Îi conduse dintr-o cameră într-alta, deschizând câteva uşi glisante, arătându-le dulapurile în care se păstrau aşternuturile. Avu grijă să-i ţină departe de colţul întunecat unde scările urcau în pod.

— Vedeţi? le spuse ea, dând de perete un ultim şir de uşi. Nu-i nimeni aici. Doar noi.

— Muierea are ceva sânge-n vine, mormăi un soldat cu ranchiună.

— Sigur că are, căzură de acord şi ceilalţi. O fi ea ţărancă, dar are inimă de samurai. Ar trebui să lăsăm muierile astea-n pace.

Unul câte unul, soldaţii îşi puseră săbiile în teci. Pe feţele unora se citea un strop de ruşine. Se îngrămădiră la uşă, când bărbosul se întoarse dintr-o săritură.

— Vreau să mai arunc doar o ultimă privire, mârâi el, aţintindu-şi privirea suspicioasă asupra lui Sachi, care se bucură că-şi înfăşurase faţa cu eşarfa.

Călcă apăsat, împreună cu alţi câţiva, luminând cu opaiţele lor fiece ungher întunecos. Sachi le ascultă scrâşnetul sandalelor de pai peste *tatami*, aşteptându-se ca dintr-o clipă într-alta să dea peste scări sau să se uite în sus şi să zărească chepengul. I se păru că aude un

scârțâit ușor venind de undeva de sus. Speră din tot sufletul că nici unul dintre ei nu-l sesizase.

Trebuia făcut ceva. Își lăsă eșarfa să-i cadă de pe față, prefăcându-se că nu reușea s-o prindă ca să și-o așeze la loc.

— Hei, ia uitați-vă! strigă un soldat, apucând baticul și smulgându-i-l de pe cap. Ce frumusețe!

În clipa următoare o înșfăcase de umeri și o izbi de perete. Lui Sachi i se tăie respirația. Își închipuise că nici măcar cei din sud nu puteau fi atât de brutali. Chipul omului era ciupit de vărsat, bărbia îi era țepoasă, ochii, mici ca de porc. Își feri chipul din cauza duhorii respirației sale.

Ceilalți se strânseră în jurul lor, dezbrăcând-o din priviri. La urma urmei, își dădu ea seama, pentru ei nu era decât o țărăncuță. Puteau să-i facă orice, scăpau nepedepsiți.

— Asta-i a mea, chicoti cel ciupit de vărsat, împroșcând-o cu scuipat. Pradă de război! Vino cu noi, fetițo! Noi suntem cuceritorii!

Înverșunată, Sachi încercă să-l îmbrâncească pe soldat mai încolo, căutându-și acul de păr. Preț de o clipă, uită de toate, cu excepția trupului, cu o sudoare împuțită, ce-o țintuia de perete. Avea să-i scoată ochii, chiar dacă soldații i-ar fi ucis pe toți.

Apoi se opri. Cu un fior de groază își aduse aminte. Era o întreagă armată acolo. Nu se putea apăra, ar fi târât cu ea tot satul în moarte. Privindu-i pe acești bărbați cu duhoarea lor de brute și pielea arsă de soare, n-avea nici o îndoială că i-ar fi masacrat pe toți.

Omul o trăgea de haine, când Taki se ridică și se uită cu ură la soldați. Ochii ei mari aruncau fulgere și nici măcar nu încercă să-și ascundă elegantul accent de Kyoto. Cu glasul ei chițăit îi șfichiui pe un ton de dispreț coroziv:

— Ce sunteți voi, bărbați, sau animale?

Vocea acoperi gălăgia.

— Ar trebui să vă fie rușine. Suntem supuși loiali ai împăratului aici, dar nu ne vom lăsa conduși de niște fiare sălbatice. Deci așa sunt sudicii! Intrați peste noi, speriind copiii. Nu știu ce sau pe cine căutați, dar nu se află aici. Nu vedeți? Ne-ați făcut destule stricăciuni. Nu sunteți mai breji ca animalele!

Bărbații tăcură. Unii se uitau în pământ. Bărbosul se întorsese să vadă care era problema. Își croi drum prin mulțimea de soldați

şi îl înşfăcă de umeri pe cel ciupit de vărsat, înghiontindu-l la o parte. Omul se împiedică şi căzu.

— Vrei să vezi cum îţi zboară capul de pe umeri? se răsti la el bărbosul. Ai auzit ce-a zis comandantul. Lăsaţi-le în pace pe muieri. Trebuie să-i atragem pe localnici de partea noastră, nu să-i băgăm în sperieţi. Nu-i nimeni aici. Haideţi să mergem!

— Am să mă întorc, le aruncă soldatul ciupit de vărsat, mâncând-o pe Sachi din ochi.

Aruncând în jur priviri suspicioase şi mormăind printre dinţi, ieşiră toţi pe rând. Uşa se închise, iar în cameră se aşternu iar tăcerea. Sachi şi Taki se uitară una la cealaltă, amândouă tremurând ca două trestii plângătoare. Abia se întorsese acasă, că îşi şi vedea familia ameninţată cu pieirea, îi trecu lui Sachi prin gând.

— Ar fi mai bine să ne asigurăm că Shin rămâne sus, în pod, o sfătui Taki. Se vor întoarce negreşit. Nu mi-ai spus tu că locul ăsta-i sigur? Nu-i deloc aşa!

Mult mai târziu se întoarse Otama.

— Şi ofiţerii ăia! suspină ea. Cer *sake*, apoi mai mult *sake*, dup-aia mâncare, pe urmă, mai multă mâncare. Şi văd vreun sfanţ de la ei? Nu. Dar ce putem face? Oricum, acuma sforăie.

Se uită în jur cu atenţie. Sachi şi Taki se străduiseră să facă ordine, însă erau găuri mari în uşile dulapului, iar tavanul era zdrenţuit. Otama clătină din cap sleită şi îşi răsfrânse buzele.

— Iar prietenul tău?

Sachi aruncă o privire fugară în sus. Otama se duse în bucătărie, ridică chepengul din podea şi aduse un bol de hrişcă.

— Asta-i tot ce mi-a mai rămas, zise ea.

Aruncă ceva vreascuri sub ceaun, fierse hrişca şi făcu un terci cafeniu. Turnă o parte din el în două boluri, tocă o ridiche murată, puse câteva felii pe cele două porţii şi le aşeză pe o tavă cu două perechi de beţişoare. Se îndreptă încet, ţinându-se cu o mână de spate.

Sachi se uită la ea întrebător. Înţelegea de ce două porţii, probabil că Shinzaemon era lihnit. Dar două perechi de beţigaşe...? Otama îi zâmbi blajin, dar nu mai scoase o vorbă.

— Dă-mi mie! se oferi Sachi.

Ea lua tava, ridică un opaiț și tropăi mărunțel prin casa întunecată. Urcă scara în fugă, apoi bătu încetișor în chepeng și, prudentă, îl ridică puțin.

— Shin! îl chemă ea.

Trânti chepengul. Ținând opaițul deasupra capului, mai urcă câteva trepte și se uită pe furiș prin pod.

În uriașul spațiu lăsat în dezordine, cu pereții săi inclinați, văzu pe dinăuntru cum arătau cele două laturi perfect îmbinate ale acoperișului. Odinioară se jucase de-a v-ați-ascunselea pe acolo. Unelte țărănești rupte, grămezi de funii și de cutii vechi se profilau prin lumina opaițului, aruncând umbre uriașe. Era un frig de gheață. Își ridică opaițul și mai sus.

Shinzaemon ședea cu picioarele încrucișate în mijlocul podelei prăfuite, înfășurat într-o pătură. Lângă el zăcea o sabie scoasă din teacă. Își înghiți lacrimile când îl zări că se uită la ea. Fața îi era murdară de colb și de funingine.

— Ești teafăr, constată ea cu voce spartă. M-am speriat așa de tare!

— I-am auzit pe sudicii ăia cum dădeau târcoale pe jos, o anunță el. Te-ai descurcat bine! Dacă ai fi țipat, aș fi ieșit prin tavan și le-aș fi zburat capetele multora.

— Foarte bine că n-ai făcut-o! Dacă ar fi aflat că ești aici, ne-ar fi omorât pe toți. Nu știam că ești așa de renumit, tu și cu tatuajul ăla al tău.

Se auzi un zgomot, un foșnet. Un alt rând de dinți licări prin beznă. Mai era și altcineva acolo. Lângă Shinzaemon se găsea un tânăr lungan șleampăt. Sachi îl privi și oftă. Era mai înalt și mai musculos decât ultima oară când îl văzuse ea, iar buza de sus îi era acoperită de un păr aspru și negru. Dar nu se putea înșela asupra surâsului poznaș și a pletelor zbârlite. Aproape că-l și vedea cățărându-se neînfricat pe cea mai mlădioasă dintre crengi sau țâșnind din apele râului ca un pește.

— Genzaburo! strigă ea. Gen! Ce faci aici?

— Parc-aș ști pielea asta albă de undeva, grăi prietenul său din copilărie.

Vocea încă îi mai era ușor pițigăiată, ca a unui băiețandru. El îi surâse larg, năvalnic, ca un izvor neastâmpărat de munte.

— Mă rog, nici nu mă surprinde, spuse ea, clătinându-şi capul cu o încântare uimită. Câtuşi de puţin. Dar ce drăcii ai mai făcut?

— Am rămas în viaţă, răspunse Genzaburo. A trebuit să ne cam târâm de-a buşilea pe-aici. Ne-am trezit cu vârfuri de suliţe peste tot, de parcă ne-am fi aflat în faţa unui atac de baionete. Am tot dansat prin jur, până am dat peste două scânduri şi ne-am întins pe ele. Shin voia să coboare până jos şi să-i ia pe toţi ca din oală. A trebuit să-l ţin legat.

Shinzaemon se uita la Sachi.

— Te aşteptai să rămân aici, sus, lăsându-te să te descurci singură cu brutele alea? mormăi el.

În lumina opaiţului, puteau trece drept fraţi. Arătau mult prea tineri ca să fie nevoie de un escadron de sudici pentru a-i scoate din ascunzişul lor.

Mai târziu, când mai reparară câte ceva dintre stricăciuni pe cât putură mai bine şi îşi întinseră saltelele, Otama îi şopti lui Sachi:

— I-am auzit pe sudicii ăia vorbind de nu ştiu care bandit. Să fie vorba de prietenul tău?

— Exagerează. A venit cu noi să ne apere.

— Nu-mi mai trebuie alte explicaţii. Eşti Sa a noastră. Este tot ce trebuie noi să ştim. Şi Genzaburo ăla, adăugă ea, cu un zâmbet liniştit. A tot făcut prăpăd prin vale, luptându-se de unul singur cu sudicii. Nici nu ştiu câţi a doborât. În orice caz, trebuie să-i apărăm pe ai noştri.

Sachi o privi. Părul Otamei se rărise, firul se subţiase, degetele îi erau umflate, faţa îi era ridată, dar iradia linişte, bunătate şi forţă. Pe Sachi o cuprinse mania pentru că, după toţi aceşti ani de muncă grea, trebuia acum să-i rabde pe troglodiţii din sud, călcând ţanţoşi şi distrugând totul în calea lor, tot ce clădise ea cu atâta trudă.

— Deci ofiţerii ăia din sud ne folosesc hanul?

— N-avem de ales. Tatăl tău a fost anunţat că vor veni încoace. Ni s-a poruncit să le oferim hrană şi adăpost. Totul se dărâma. Renunţaserăm să-l mai folosim ca han, de când au încetat procesiunile să mai treacă pe la noi. Când a fost asta? Acum patru ani? Cinci? Nimeni n-a mai venit să poposească pe aici. Drumeţii de rând nu-şi permit să tragă la noi. Nici un oaspete, şi douăzeci de camere de

întreținut! Am tot măturat și am tot frecat podelele, încercând să le țin curate, dar sunt în mare paragină. Îți mai amintești ce mai frecam împreună rogojinile și făceam aranjamente din flori în alcov, când trăgeau seniorii la noi? Erai așa de pricepută la aranjamentele florale, Sa! Îți și plăcea. Iar tata se așeza acolo, stând de vorbă cu nobilii? Erau așa de aristocrați, de distinși, seniorii ăia. Mereu treceau pe la noi în aceeași zi, în fiecare an, fără întrerupere. Noi știam exact câți oameni aduceau cu ei, câte bucate trebuia să pregătim, câte așternuturi. Totul era pregătit pentru ei. Totul era organizat și planificat. Și primeam bani pentru asta, destul cât să ne descurcăm...

Se lăsă o lungă tăcere. Într-un târziu, ea zise:

— A fost foamete în sat, Sa. Recoltele au fost slabe an după an, de când ai plecat tu.

Urmă altă tăcere. Sachi simțea că era ceva ce Otama nu se încumeta să-i destăinuie. Spre dimineață, ușa se întredeschise și o siluetă mătăhăloasă se ivi în prag. Se aruncă pe *tatami*, alături de toți ceilalți. Sachi știu că e tatăl ei, însă era prea târziu ca să mai stea de vorbă cu el. Când se sculă a doua zi de dimineață, el plecase, împreună cu Shinzaemon și Genzaburo.

La lumina zilei Sachi putu vedea ce prăpăd făcuseră cei din sud. Drumul era plin de torțe arse. Marginile șanțurilor de scurgere se surpaseră sub greutatea atâtor bărbați și cai. Terenul era o mocirlă în care se mai zăreau petice de zăpadă călcate în picioare, înnegrite și brăzdate de urmele roților căruțelor în care erau trase tunurile. Copiii curățau zoriți balega de cal, sandalele și potcoavele de pai rămase în drum.

Sachi ieși s-o ajute pe maică-sa la curățenie. Se tot ferea de soldatul ciupit de vărsat. Cum stătea în picioare, în soarele de dimineață, nu se putu opri să nu observe cât de dărăpănat și de murdar ajunsese satul. Era mai sărac și mai mic decât și-l amintea. Ar fi încăput întreg în casa familiei Sato din Kano, iar întregul oraș Kano ar fi intrat ușor între bastioanele Castelului Edo.

Castelul Edo. Sachi simți cum o apuca dorul. Își dădu deodată seama că nu mai aparținea acelui sat. Nu mai era fetița inocentă care se juca veselă, pentru care satul reprezenta lumea întreagă. Cu un suspin, se sili să revină în prezent și li se alătură sătenilor la repararea drumului.

Toată lumea sporovăia muncind. Se părea că fata unei santinele de prin partea locului fusese siluită pe când se dusese să spele rufele la râu. Unul dintre soldaţii sudici nu rezistase nurilor ei. Fusese prins şi ucis. Localnicii îi aduceau capul într-o găleată. Urma să fie înfipt într-un par de bambus la marginea satului timp de trei zile, iar sub el avea să fie prins un bilet în care să se descrie nelegiuirea săvârşită şi pedeapsa primită. Era o osândă cumplită pentru o faptă ce nu era considerată de obicei o fărădelege. La urma urmei, victima nu era decât o femeie, o ţărancă. Fără îndoială că ideea era să li se arate sătenilor protecţia de care aveau să se bucure sub noul regim.

Sachi simţi o anumită mulţumire încrâncenată. Poate era chiar omul ciupit de vărsat. Se dusese vestea întoarcerii ei. Sătenii veniră să-i ureze bun venit şi să se uite bine la copila aceasta care, plecată de mai bine de şase ani, se întorcea acum ca o mare doamnă.

— Sa, ce mai faci? Îţi mai aminteşti de mine? i se adresă o femeie cu o gură ce părea prea mare pentru faţa ei, plină de dinţi strâmbi.

Avea un copilaş prins la spate şi în jur câţiva prichindei agăţaţi de hainele ei de lucru zdrenţăroase şi peticite.

— Sunt eu, Shige!

Shige, soţia fratelui lui Genzaburo şi tânăra mireasă de la hanul de vizavi. Sachi îşi aminti cum o mai admirase. Fusese regina satului, atât de drăgălaşă şi de veselă! Acum faţa i se acoperise de grăsime, obrajii îi erau brăzdaţi şi înnegriţi de soare, fruntea i se încreţise, iar spatele începea deja să i se încovoaie. Cum de îmbătrânise atât de repede?

Kume, mireasa oloagă a fiului cizmarului, veni şontâcăind. Îmbătrânise şi ea. Numai Oman, de la hanul vecin cu cel al lui Sachi, mai păstrase o urmă din frumuseţea tinereţii. Chipul ei mai avea încă unele rotunjimi molatice, dar şi ea arăta sleită de puteri. Mâinile îi erau umflate şi crăpate, iar obrajii îi erau străbătuţi de vinişoare roşii.

Sachi se uită la toate, cum stăteau în jurul ei, zâmbind şi râzând. Nu mai trebuiau să-i spună nimic. Ştia exact cum trăiseră în aceşti şase ani, de când nu le mai văzuse. Aduseseră copii pe lume an de an. Îngrijiseră oaspeţii de la hanuri, gătiseră, făcuseră curăţenie, scoseseră apă din fântână, spălaseră rufele la râu, îşi săpaseră grădinile de zarzavat. Iar viaţa ei? Ele nici măcar nu visau la aşa ceva.

— Uită-te la tine! exclamă Shige. Aşa de tânără, ca o prinţesă dintr-un basm!

— Când mai trecea lumea pe la noi, mereu întrebam ce se mai petrecea la Edo. Voiam să fim sigure că erai bine, îi mărturisi Oman. Ne-am făcut griji în privința ta, auzind de necazurile de acolo. Dar și aici am avut destule pe cap.

N-o mai întrebară pe unde fusese sau ce mai făcuse. Poate și lor le era teamă să privească prea adânc în prăpastia care le separa. Sachi se gândi la Urashima, tânărul și chipeșul pescar din poveste, ademenit de fata regelui dragonilor. Își irosise trei ani din viață departe, în palatul ei de sub mare, dănțuind, petrecând și făcând dragoste. Când se întorsese în satul lui, totul se schimbase. Într-un târziu, se întâlnise cu o femeie bătrână, bătrână, care-și mai aducea aminte că auzise ea, în copilărie, de bărbatul care dispăruse în mare. Nu trei ani, ci trei veacuri trecuseră de atunci.

Sachi fusese plecată de prea multă vreme. Prea multe se întâmplaseră în viețile lor. Se depărtase prea mult de consătenii ei ca să mai poată umple prăpastia ce se căsca între ei. Își dorise atât de mult să se întoarcă, la fel ca Urashima. Era însă prea târziu. Satul fusese ca o ancoră pentru ea, locul în care se crezuse acasă. Dar acum nu mai era așa cum și-l amintea. Într-adevăr, ea era Urashima.

Povestea se termina rău. Fiica regelui dragonilor îi dăruise pescarului o cutie și îi spusese să n-o deschidă, indiferent ce s-o întâmpla. Șezând cătrănit pe plajă, îi trecuse prin minte că darul ei era singurul lucru care-i mai rămăsese. Se hotărâse să deschidă cutia. O dâră de fum ieșise încolăcindu-se în aer. Erau toate acele trei veacuri trecute. Cum ședea pe plajă, părul îi albise, apoi trupul i se prefăcuse în pulbere. Cât ai clipi, nu mai rămăsese altceva de pe urma lui decât o grămăjoară de colb.

III

Tatăl lui Sachi, Jiroemon, ședea cu picioarele încrucișate lângă vatră când ea intră înapoi în casă. Shinzaemon și Genzaburo erau cu el. Dâre de fum se învârtejeau din trei pipe mici cu gâturi lungi. Fețele care se uitau unele la celelalte, deasupra tăciunilor, erau foarte grave.

— Declarat trădător, hă? glăsui Jiroemon. În curând o să-i ceară și capul.

— Deja au făcut-o, mormăi Shinzaemon.

Sachi zăbovi în prag. Prin urmare, discutau despre fostul shogun, seniorul Yoshinobu, îşi zise în sinea ei. Încremeni în picioare, ascultând vocea joasă a lui Shinzaemon. Îndrăgea felul în care vorbea, când credea că nu erau femei prin preajmă, graiul aspru bărbătesc, acele silabe guturale.

— Au armate pe toate cele trei drumuri principale, împresurând Edo, povestea Shinzaemon. Şterg de pe faţa pământului moşiile din calea lor. Toţi seniorii se declară de partea sudului. Se tem să nu fie luaţi drept trădători dacă n-o fac.

Se opriră din vorbit când o zăriră.

— M-am întors, îi anunţă Sachi cu simplitate.

Taki îngenunchease în tăcere în celălalt colţ al camerei. Otama îi dăduse ceva de cusut. Nu se simţea în largul ei decât când simţea acul între degete, se plânsese ea.

De dimineaţă, când plecase şi ultimul dintre soldaţi, Taki se dusese să şadă o vreme în han. Zicea că se simţea mult mai acasă în odăile mari, cu rogojinile lor *tatami* tivite cu fir de aur, chiar aşa, învechite şi zdrenţuite cum erau acum. Se mai dusese să vadă şi grădina ornamentală. Dar nu ieşise afară să se amestece printre ceilalţi ţărani. Sachi nici nu se aşteptase la aşa ceva din partea ei. Era o nobilă, obişnuită să trăiască ascunsă în umbra interioarelor de palat.

Acum Taki înaintă pe genunchi, apropiindu-se de ei în tăcere. Făcu ceai şi le turnă fiecăruia dintre ei câte o ceaşcă, apoi se aşeză şi ea. Jiroemon se înclină, ca şi cum ar fi rămas puţin nedumerit de faptul că o nobilă îi pregăteşte ceaiul. Apoi se întoarse către Sachi.

— Îmi pare bine să te văd, fata mea, începu el. Mica mea prinţesă. Aduci soarele cu tine.

Mişcă tăciunii cu vătraiul şi îşi mai turnă un căuş de tutun în mica lui pipă. El, măcar, rămăsese neschimbat. Arăta mai bătrân, mai ţeapăn, mai greoi. Coama lui de păr, prinsă la spate într-o zburlită coadă de cal, era împestriţată cu fire sure. Dar rămăsese acelaşi tată darnic, de nădejde, pe care-l ştia ea. Iar glasul îi era mai adânc şi mai liniştitor ca niciodată. Se uită la mâna lui mare, cu unghiile înnegrite şi crăpate, amintindu-şi cum îi mai alungase spaimele de copil la atingerea ei.

— Trăim vremuri grele, murmură el încet. Foarte întunecate. Ştiam că lucrurile aveau să se schimbe, dar nu mi-aş fi închipuit că până

într-atât. Am răbdat cu toții de foame. Unii ani au fost mai răi decât alții. Prețul orezului s-a ridicat până la cer. La fel și dările noastre. Jumătate dintre tinerii noștri s-au dus pe front. Majoritatea nu s-au mai întors. Fac tot ce pot să mențin ordinea, dar mi-e greu.

Se uită la Shinzaemon și Genzaburo.

— Unii dintre ei s-au întors și s-au băgat în buclucuri și mai mari, de când au venit acasă, adăugă el chicotind. Iar tinerii de prin alte părți se ivesc aducând cu ei necazuri. Genzaburo a fost dus multă vreme, chiar a fost. Numai zeii știu ce-a pus el la cale!

— Am fugit, mărturisi prietenul ei din copilărie, cu surâsul lui poznaș. Am intrat în rândul miliției. Nu mi-ar fi plăcut să rămân hangiu pentru tot restul zilelor mele, sau tăietor de lemne, doar să-mi plătesc dările unuia sau altuia dintre nobili. Era o vreme când trebuia să fii samurai ca să te poți înrola, dar în ultima vreme primesc pe oricine, chiar și pe un biet țăran. Acum pot lupta mai dihai ca un samurai.

— Chiar așa? mormăi Shinzaemon, privindu-l cu coada ochiului. Rămâne de văzut.

— Știu să călăresc. M-am luptat la Kyoto. Am văzut lumea.

— Shin nu mai puțin, i-o întoarse Jiroemon. Ai devenit o legendă prin părțile noastre. Nici n-am visat să te vedem în carne și oase.

— Ne-am cunoscut la Kyoto, îl lămuri Shinzaemon pe bătrân. Gen și cu mine am luptat umăr la umăr de câteva ori. Am fost uimit să-l găsesc sus, în pod. Dar mă tem că nici unul dintre noi nu v-a putut fi de folos azi-noapte.

— Și tu, Sa? i se adresă Genzaburo. Satul a fost pustiu fără tine. Uită-te ce-ai mai crescut și ce frumoasă te-ai făcut! Cine-ar fi crezut? Micuța noastră Sa, ești ca o făptură de basm.

Ea își plecă ochii în pământ, intimidată de privirea lui Shinzaemon pironită pe chipul ei. Se simțea un fior de dorință în glasul lui Genzaburo, de parcă și-ar fi dat seama că nu mai era copila care fusese odată.

— M-am întors și eu acasă, îi răspunse ea.

Jiroemon o privi grav:

— Nu prea avem să-ți oferim mare lucru, fata mea.

Se întoarse și rămase cu ochii la văpaia din vatră, ca și cum n-ar mai fi vrut să li se întâlnească ochii.

— Acum eşti o doamnă din lumea bună. Nu mai eşti aici la tine acasă. Suntem oameni sărmani, nu ne putem permite luxul cu care te-ai obişnuit tu. Rămâi cât ţi-o plăcea, dar, când se termină războiul, trebuie să te întorci la tatăl tău.

Ultimele cuvinte îi ieşiră ca un suspin. Sachi le umplea ceştile cu ceai. Se opri şi îşi coborî încet braţul. Era convinsă că nu înţelesese bine. Se uită la el cu ochii goi.

— Tatăl meu? repetă încetişor.

— Nu ţi-a zis nimic maică-ta?

Jiroemon rămase în aer cu ceaşca pe care avea de gând să şi-o ducă la buze. O puse jos, pe marginea vetrei, fără să se atingă de ceai. Otama tocmai intrase. Cu greutate îşi îndoi picioarele şi îngenunche. Lui Sachi îi veniră lacrimi în ochi când o văzu cât de încovoiată era de spate. Se aplecă înainte, până când capul ei se apropie foarte mult de al lui Sachi.

— Taică-tău tocmai a trecut pe aici, îi mărturisi în şoaptă. Chiar acum câteva zile. Ar fi trebuit să-ţi spun, dar n-am putut, acum, când abia te-am regăsit.

Cuvintele o izbiră pe Sachi ca o lovitură de pumn. Încăperea părea să se învârtă cu ea. Shinzaemon şedea cu ochii aţintiţi asupra tăciunilor, ascultând totul cu luare-aminte. Genzaburo trasa cerculeţe pe *tatami* cu degetul lui subţire, măsliniu. Sachi observă dintr-odată ce frig era în cameră. Fumul plutea prin aer, înălţându-se spre grinzile înnegrite. Aroma tutunului se amesteca cu mireasma lemnoasă a conurilor de pin arzând în vatră. Bătrâna casă trosni.

— Tatăl meu? Dar... dar tu eşti tata, se bâlbâi ea.

— Tatăl tău adevărat, o lămuri cu jumătate de gură Jiroemon.

Sachi privi tăciunii. În toţi aceşti ani trăiţi la palat, în mijlocul haosului şi al disperării, al războiului ce ameninţa să izbucnească, încercată de moartea Înălţimii Sale, mereu fusese liberă să se întoarcă în sat cu gândul, să-şi depene amintirile fericitei sale copilării. Poate şi l închipuise mai frumos decât în realitate, dar se agăţase de amintirea lui ca de un talisman, ca de ceva statornic în mijlocul atâtor schimbări.

Taki îşi lăsase broderia din mâini. O privea lung, cu faţa ei îngustă, înclinată într-o parte, ca şi cum ea vedea ceva ce Sachi nu zărea.

— Ce tot vorbeşti? se răsti Sachi supărată, înghiţindu-şi lacrimile. Tu eşti tatăl meu, spuse ea, aruncându-i o căutătură urâtă lui Jiroemon. Nu-mi trebuie alt tată în afară de tine!

Îşi auzea propriul glas străpungând tăcerea, rostogolindu-se ca un ecou din grinzile înalte ale încăperii. Nu era cine ştie ce surpriză pentru ea să afle că era adoptată, la fel ca jumătate din sat. Copiii treceau de la unul la altul, intrând în grija oricui avea nevoie de un fiu sau de o fiică. Dar toţi ceilalţi îşi cunoşteau părinţii naturali. Aveau obligaţii filiale faţă de ei, ca şi faţă de părinţii lor adoptivi. Era singura care nu-şi cunoscuse niciodată adevăraţii părinţi. Presupunea că se prăpădiseră, la naşterea ei, aşa încât se lipise şi mai strâns de Jiroemon şi Otama. Erau singurii părinţi de care ştia. Îşi astupă urechile cu mâinile. Nu mai voia să audă.

Dar în cugetul ei nu putea opri iureşul gândurilor ce-o rodeau de atâta vreme. Înfăţişarea ei, pielea albă de care se minunau atâta oamenii. Brocartul pe care-l adusese înapoi cu ea, tot drumul de la palatul în flăcări, trecând prin Kano. Bocceaua ce-l conţinea era aruncată neglijent pe coridor, alături de restul bagajelor. Nici măcar nu se încumetase să-l despacheteze. Aproape că-l vedea lucind în faţa ochilor, radiind căldură, ca şi cum ar fi făcut o gaură prin fragilul pătrat din mătase în care era învelit.

— Brocartul, le aminti ea răsuflând greu. Roba aia pe care mi-aţi dat-o când am plecat la palat.

— Este a ta, o lămuri Otama. Erai înfofolită în ea când ai venit la noi. Nu-i aşa, tată?

Jiroemon pufăi din pipa lui, apoi o scutură de marginea vetrei, făcând să zboare miriade de scântei.

— Daisuke zicea că-l cheamă, vorbi el cu greutate. Ne este o rubedenie mai îndepărtată. Provine dintr-o ramură a familiei care s-a mutat la Edo cu mai multe generaţii în urmă. N-am mai auzit de ei de-atunci.

— Erai cel mai mititel şi mai desăvârşit bebeluş, îşi aminti Otama, cu un surâs plin de alean. Ca o zânişoară ce ne-a fost dată în grijă. Şi cu o asemenea pielicică, aşa de albă şi de moale, ca mătasea. A venit prin munţi, purtându-te înfăşurată în brocart. Poţi să-ţi închipui? Un bărbat mergând pe munte cu un prunc în braţe. Ne-a zis că ţi-a găsit doici de-a lungul drumului.

Se opri, lovi cu vătraiul în tăciunii licărind în vatră şi se şterse la ochi cu mâneca.

— Dar... mama mea, glăsui Sachi. Adevărata mea mamă. Unde era?

Vocea îi suna spartă, stridentă, ca a unui copil rătăcit prin codri.

— Ne-a spus: „Copilaşul ăsta este o fetiţă plăpândă şi bună de nimic. Ce vă mai lipsea era încă o gură de hrănit, ba să mai fie şi fată. Ar fi trebuit s-o omor, ştiu. Dar nu m-a lăsat inima. Îmi este foarte dragă. Este tot ce am pe lume". Astea au fost cuvintele lui, mi le amintesc ca acum. „Este tot ce am pe lume. Vă rog, faceţi-mi o favoare. Copilaşul ăsta. Vă rog, aveţi grijă de el pentru mine."

— Se grăbea, nu-i aşa, mamă? îşi aminti şi Jiroemon.

— Era de la oraş, un adevărat nobil. Ce haine, ce eleganţă! Şi aşa de chipeş, un domn, cum n-am mai văzut pe nicăieri în sat. Cât despre brocart...

— Zicea că se duce la Osaka să caute de lucru. Avea să vină înapoi să te ia cu el, când găsea ceva. Dar au trecut săptămâni, apoi luni, pe urmă ani şi el nu s-a mai întors după tine.

— Am crezut că s-a prăpădit cu zile, murmură Otama. Este groaznic să spui aşa ceva, dar nutream speranţa că n-aveam să-l mai vedem vreodată la faţă. Erai mica noastră prinţesă. Doream să te păstrăm. Şi încă mai vrem.

Sachi îşi lipi mâneca de ochi. Se înduioşă până-n măduva oaselor văzând cât de mult ţineau părinţii ei la ea. Dar tot mai era o întrebare care nu-i dădea pace:

— Şi mama mea? şopti ea. Deci nu ştiţi... Nimeni nu ştie...?

Otama şi Jiroemon se uitară unul la altul.

— Pieptănul ăla al tău, ăla pe care-l îndrăgeşti atât, o lămuri Otama încetişor. Tot el ni l-a dat. Este al mamei tale. A spus că într-o zi, dacă vei dori să afli cine a fost ea, vei putea arăta oamenilor blazonul. Cineva are să-l cunoască.

Sachi îşi vârî mâna în mânecă şi, găsind pieptănul, îşi trecu degetele pe dinţii lui. Pipăia misteriosul blazon încrustat pe el. Îl strânse în micul ei pumn atât de tare, simţind cum dinţii îi intră în palmă. Era singura legătură pe care o mai avea cu maică-sa.

Otama trase adânc aer în piept:

— Şi pe urmă, chiar acum câteva zile, s-a ivit iar la uşa noastră.

O lacrimă i se scurse pe chipul ei bătrân. Nu îndrăznea să-şi ridice ochii de la focul din vatră, pentru că ştia că avea s-o piardă pe Sachi, dacă-i destăinuia toate aceste lucruri.

— După atâţia ani. N-am dreptate, tată?

— A tras la hanul nostru, îi povesti mai departe Jiroemon, printre suspine grele, clătinând din cap în semn de încuviinţare. Numai închipuie-ţi! Altădată primeam seniori aici. Acum a dormit vărul Daisuke, tatăl tău.

— Ar fi trebuit să-l vezi, îi mărturisi Otama, scuturându-şi capul cu uimire. Ce haine mai purta! Lucruri dintr-alea de care auzi că poartă străinii. Şi părul lui! În viaţa mea n-am mai văzut o asemenea coafură! Tuns scurt! Încă frumos. Ceva mai îmbătrânit, s-a mai împlinit la trup, dar încă bărbat bine!

— Te căuta, o lămuri Jiroemon. I-am spus că prinţesa te-a luat cu ea, că nu te-am mai văzut de ani de zile. Zicea că se duce la Edo, să te caute şi acolo.

Se auzi un foşnet, pe când Shinzaemon se lăsă pe călcâie. Nu-şi mai lua ochii încruntaţi de la *tatami*. Sachi îl privi uluită. Era ceva ce el văzuse şi ea încă nu pricepea.

— Mi s-a părut c-aţi zis că-i târgoveţ, şopti ea. Cum a fost posibil să tragă la han?

Numai un *daimyo* rămânea la han. Nimeni altcineva nu mai avea voie, cel puţin aşa stăteau lucrurile în copilăria ei.

— Mă rog, ştii şi tu cum este-n ziua de azi, se apără Jiroemon, ocolindu-i privirea. Totul s-a întors pe dos. Acum tatăl tău a ajuns cineva!

Se lăsă tăcerea.

— S-a dat cu sudicii, mormăi Jiroemon într-un târziu, căscând ochii la tăciuni. Cu unul dintre generali. Are putere astăzi.

Aşa stăteau lucrurile, prin urmare, iată ce ghicise Shinzaemon. Era de partea celor din sud... Dacă s-ar fi dovedit a fi vreun delincvent, dacă ar fi fost vreun bandit sau împătimit al jocurilor de noroc, ar mai fi înţeles. Dar să mărşăluiască spre Edo cu hoardele cotropitoare...?

— Trebuie să fi trecut unul pe lângă altul pe drum, presupuse Otama în şoaptă.

— Dacă-i de partea sudicilor, nu-mi e tată.

Cuvintele îi zburară de pe buze înainte să le poată opri.

— Nu vorbi așa! o mustră Otama. Este tatăl tău adevărat. Dacă te vrea înapoi, n-avem ce face. El îți este rudă. Nu mai are alți copii, în afară de tine. Este datoria ta să te duci la el. N-are nimic de-a face cu ce vrei sau nu vrei.

— Sudicii poartă acum stindardul de brocart. Își zic armata imperială, grăi Jiroemon cu inima grea. Ei dețin sudul țării. Până și o fată ca tine știe asta. Și probabil că vor lua Edo. Spun că shogunul a fugit. Cei care-l sprijină încă se mai luptă, dar nu pot face prea multe fără un conducător. Ne place sau nu, războiul e pe sfârșite. Iată cum stau lucrurile pentru noi, cei din sat. S-ar putea să-ți prindă bine că tatăl tău s-a dat cu ei. Vei vedea.

— Mai dați-ne și nouă o șansă, bombăni Shinzaemon. Războiul nu s-a încheiat încă, nu atâta timp cât mai pot ține sabia în mână.

Genzaburo îl înghionti cu cotul.

— Cei de teapa noastră nu-și pot permite să se-ngrijească de treburile politice, îi atrase Otama atenția cu fermitate lui Sachi. Îți va găsi un soț bun. Cel mai bine pentru tine ar fi să te duci la el.

Sachi clătină din cap în semn de încuviințare, fără să mai scoată nici un cuvânt. Știa, spre deosebire de ei, că mai existau și alte legături ce o țineau în chingile lor mai strâns decât orice obligație față de acest tată necunoscut, care o abandonase de atâta amar de ani. Ea fusese unită cu Înălțimea Sa, răposatul shogun. Acum ținea pe vecie de familia lui. Oricare le-ar fi fost soarta, avea să le-o împărtășească.

IV

Sachi rămase cu ochii la văpăia focului, mult după ce toată lumea ieșise din odaie. Genzaburo și Shinzaemon se duseseră afară, să patruleze zona, pentru a vedea dacă nu mai veneau și alți soldați. Genzaburo dorea să-i arate camaradului său de arme satul, zisese el, și să se mai antreneze. Numai Taki se mai afla încă acolo, așezată în colțul ei, brodând în tăcere.

Sachi încerca să se gândească la tot ce auzise. Crezuse că se întorsese acasă, iar acum, în schimb, simțea că-și pierduse părinții. Cât despre sat, i se părea că se făcuse pulbere, ca Urashima. Și ea cu ce se alegea?

Cu un tată de partea celor din sud şi cu o mamă care, mai mult ca sigur, se prăpădise.

Brocartul, care păruse să răspândească o lumină supranaturală, nu mai era acum decât o boccea jalnică, aruncată pe coridor, sub un maldăr de bagaje. O scoase, o aduse în cameră şi începu să-i desfacă nodul. Abia dacă mai putea vedea. Avea ochii plini de lacrimi. Poate că şi el avea să se destrame într-o dâră de fum, ca şi ea, odată cu el. Aproape că-şi dorea asta.

Dar, cu cât se lupta mai mult cu nodul, cu atât se strângea mai tare. Apoi, deodată, fâşiile zdrenţuite de mătase ale învelitorii lui cedară şi brocartul se rostogoli pe jos.

Se desfăcu, umplând odaia cu misteriosul său parfum mătăsos. Era mai frumos ca niciodată, albastru ca cerul, brodat cu flori de prun, ace de pin şi frunze de bambus, simbolurile Anului Nou, la fel de moale şi de fin ca o petală. Nerăbdătoare, scuturâ ţesătura. O întoarse pe toate feţele, nemaidând atenţie peisajului care se unduia până la tiv. În zăpăceala ei nici nu mai putea distinge partea de sus de cea de jos. Într-un târziu, găsi ce căuta: blazonul brodat la ceafă şi pe umeri.

Îşi scoase din mânecă frumosul pieptăn din carapace de broască ţestoasă încrustat cu aur. Îi scânteia în mână. Privi blazonul gravat în aur de la margine. Era acelaşi cu cel de pe brocart. Aşadar roba şi pieptănul fuseseră ale mamei sale. Nu-şi mai lua ochii de la blazon, de parcă i-ar fi destăinuit secretul, dacă se uita la el îndeajuns. Cel mai supărător lucru era că i se părea cunoscut.

Taki îşi părăsi colţul, îngenunche lângă ea şi îşi trecu braţele subţiri pe după gâtul stăpânei sale.

— Ştiu, o alină ea. Am auzit şi eu ce ţi-au povestit părinţii. Nu mă miră deloc. Ştiam că nu eşti de aici. Sunt oameni buni, dar nu faci parte din rândul lor. Nu te leagă de ei decât o rudenie îndepărtată.

— Blazonul ăsta... Este al mamei mele. Dacă aş şti al cui e, aş putea să-i găsesc familia. Şi pe ea.

Taki ridică ţesătura într-o mână şi-şi trecu degetele celeilalte peste ea. Luă apoi pieptănul, întorcându-l pe toate feţele, dar clătină din cap în semn că nu.

— L-am mai văzut, dar nu-mi aduc aminte unde, spuse ea.

Şezură în tăcere, cercetând cu atenţie brocartul şi pieptănul.

— Mă rog, glăsui Taki într-un târziu, îți pot spune un singur lucru. Asta este robă de concubină. Este un stil pe care numai concubinelor din clanul shogunului le este permis să-l etaleze. Aș spune că-i de la curtea celui de-al doisprezecelea shogun, seniorul Ieyoshi. S-ar putea, nu crezi? Nu domnea el când te-ai născut tu?

— Nu știu când m-am născut. A fost în Anul Câinelui, este tot ce știu.

— Ești în al optsprezecelea an al vieții tale, nu-i așa? La fel ca mine. Anul ăla a fost al Câinelui de Fier. Înălțimea Sa se mai găsea încă pe tron.

— Deci asta este roba unei concubine de pe vremea când m-am născut... conchise Sachi.

— Așa trebuie să fie. De-asta te-au înfășat în ea.

— Dar tu nu pricepi, Taki? Nu vezi ce înseamnă asta? Dacă asta a fost roba maică-mii, ea... trebuie să fi fost o concubină. Sau măcar trebuie să fi avut poziția asta, când m-am născut eu. Trebuie să se fi numărat printre concubinele seniorului Ieyoshi.

— Nu se poate, grăi Taki aprigă. N-au zis părinții tăi că tatăl tău natural era târgoveț?

Se uitară una la alta. Unei concubine a shogunului nu i-ar fi fost niciodată permis să aibă o legătură de dragoste cu cineva din afară, darămite cu un orășean netrebnic! Era de neconceput. Ar fi fost o teribilă încălcare a îndatoririlor de concubină, o faptă cumplit de nelegiuită.

— Poate că omul care te-a adus la ușa lor nu era nici el tatăl tău, sugeră Taki. Poate că i s-a poruncit să se dea drept tatăl tău adevărat. Poate că nu era decât un curier, o slugă...

— Sau poate că mama n-a fost concubină. Poate că cineva i-a dat brocartul... șopti Sachi.

Luă roba în mâini și își îngropă fața în ea. Era îmbibată cu un parfum de femeie. Ce-i spunea? Se simțeau moscul, aloe, pelinul, tămâia, în amestec cu mirosul de lemn ars ce intrase în urma nenumăratelor nopți pe care tatăl ei le petrecuse pe drumuri.

Își așeză brocartul pe genunchi. Era nemaipomenit de moale și de fin. Firele de aur și de argint ale broderiei se întăriseră cu vremea, trosnind pe când își plimba degetele peste ele.

Pe la tiv, se distingea caleașca unui nobil, cu frâiele încolăcite la pământ, de parcă boii care o trăseseră hălăduiau prin alte locuri. Pe poale erau o poartă cu acoperiș de paie, cu funiile legănându-se, ca și cum cineva tocmai s-ar fi năpustit peste pragul ei, și o poartă rustică din împletitură de bambus. Iar brodată până la marginea mânecii se deslușea veranda unui pavilion secret cu vedere la pârâiaș... Numai o femeie frumoasă ar fi putut purta un asemenea veșmânt.

„Să presupunem că asta-i adevărul, își zise Sachi. Să zicem că mama chiar a fost o concubină, iar tata, un târgoveț." Ceea ce ar explica de ce mama ei nu avusese cum s-o păstreze, de ce fusese ea adusă-n sat. Trebuise să fugă cineva cu ea la țară, pentru ca nimeni să nu afle de nelegiuirea mamei ei. Dar care femeie ar cuteza să facă așa ceva? Numai una care se lăsase pradă unei patimi atât de arzătoare, încât nu i-a mai păsat de îndatoririle sale. Și ce secret fusese nevoită să ascundă!

Sachi oftă și se ridică în capul oaselor. Își simți sângele năvălindu-i în obraji, când se gândi la Shinzaemon. Și ea fusese pe punctul de a comite aceeași fărădelege. Nu-și dăruise trupul vreunui alt bărbat, dar îl lăsase să-i pătrundă-n inimă. Să fi moștenit firea nesăbuită a mamei sale? se întrebă. Doar dacă și-ar fi găsit mama pierdută ar fi putut înțelege imboldurile sălbatice de care se lăsase purtată.

Se uită la Taki, care o măsura cu ochii ei mari, larg deschiși. Sachi citi în ei aceleași gânduri care-i treceau și ei prin minte.

— Mama s-ar mai putea încă afla la palatul femeilor, șopti Sachi. Poate de-asta nu știe nimeni de pe aici de ea.

— După moartea Înălțimii Sale trebuie să se fi mutat la Ninomaru, cea de-a doua citadelă, unde locuiesc văduvele, o lămuri Taki, dusă pe gânduri. La fel ca bătrâna doamnă Honju-in.

Sachi își aduse aminte de bătrână, uscată și veștedă ca o frunză de toamnă. Ea fusese cea care-i spusese: „Nu ești decât un pântece". Sachi și Taki nu se mai întâlniseră cu celelalte concubine ale seniorului Ieyoshi. Doar doamna Honju-in avusese onoarea să-i aducă un fiu pe lume și numai ea se bucurase de privilegiile puterii la palat. Restul se aleseseră doar cu rugăciunile.

— Taki, trebuie să-mi găsesc mama, se hotărî Sachi.

— În cazul ăsta, trebuie să ne întoarcem la Edo numaidecât, o sfătui prietena ei. Sudicii se îndreaptă spre oraș și nu se vor lăsa pân

nu vor lua castelul. Femeile trebuie să fi fugit deja de acolo şi n-o să avem nici o şansă s-o mai găsim la castel.

— Oricum, trebuie să încerc.

Dar clipa înapoierii lui Sachi la Edo era şi cea a despărţirii de Shinzaemon, îşi zise-n gând. Cu cât rămâneau mai mult în sat, cu atât erau mai multă vreme împreună. Deşi sentimentele lor unul pentru celălalt erau tăinuite, se bucura că el se găsea acolo, că îi simţea prezenţa, că îl putea privi pe furiş la răstimpuri, că-i vedea mâinile mari, nasul delicat, felul acela rebel în care i se zburlea părul. Uneori, mai găsea câte un prilej de a se apropia ceva mai mult de el decât îi permitea eticheta, ca să-i simtă căldura trupului, mirosul sudorii lui sărate. Câteodată mâinile li se atingeau sau îi simţea ochii aţintiţi asupra ei. Dar, îndată ce aveau să ajungă în Edo, toate acestea aveau să se sfârşească. El avea să se înroleze şi, cel mai probabil, să-şi piardă viaţa în război. Iată ce-l aştepta.

Îşi dădu seama însă că nu mai putea să-l reţină prea mult. Avea o fire mult prea lipsită de astâmpăr, ca să mai rămână într-un sat îndepărtat ori să-şi trăiască zilele învârtindu-se în preajma unei femei, deşi bănuia că şi el, ştiind că se duce la moarte, dorea să se bucure de tot ce-i ofereau aceste ultime momente din viaţa lui.

Tocmai împăturiseră la loc brocartul, când uşa de afară se întredeschise. Aerul îngheţat năvăli înăuntru şi cu el intrară Shinzaemon şi Genzaburo. Închiseră uşa şi rămaseră în prag, îmbujoraţi la faţă, ca şi cum tocmai atunci s-ar fi oprit din duel.

— Mă rog, norocul a fost de partea lui astăzi, recunoscu Genzaburo, ridicându-şi sprâncenele cu ironie, pe când se descălţa şi îşi ştergea picioarele, înainte de a păşi pe *tatami*.

— Dar aţi avut o trântă bună, zise Sachi, zâmbindu-i.

Acest prieten al său din copilărie, atât de necugetat şi de nepăsător, îi era ca un frate. În vreme ce ea se simţea împovărată de griji, el era mereu plin de viaţă, indiferent ce se întâmpla.

El dădu din cap.

— Nu-ţi face griji din pricina prostiilor astea cu taică-tău, începu el deodată. Eu am fost adoptat de trei ori. Am patru taţi, iar maică-mea adevărată trebuie să fie, probabil, vaca aia bătrână, cu faţa ca de prună uscată, care administrează Casa Orhideelor. Întotdeauna vei fi aici ca la tine acasă.

— Ştiu, îl linişti ea. Dar nu mai fac parte dintre voi. Am fost prea multă vreme plecată.

Ochii ei rămaseseră pironiţi asupra lui Shinzaemon. El îşi punea sabia lungă pe suportul pentru săbii. Văzu că dorea să-i spună ceva.

— Am primit veşti, o lămuri el domol. Un alt detaşament de soldaţi din sud a pornit din Kyoto. A venit timpul să plec mai departe, înainte să ajungă ei aici. Drumul trebuie să se fi liniştit deocamdată. S-ar putea să nu se mai ivească asemenea prilej.

Aşadar, sosise ceasul de care se temuse atâta. Dar acum era şi ea pregătită să plece. Treburi care nu sufereau amânare o chemau înapoi la Edo, la palat, în preajma prinţesei şi, poate, a mamei sale.

— Am irosit destul timp lustruindu-mi săbiile, o anunţă Shinzaemon, cu ochii în pământ, frecându-şi picioarele de rogojini.

Ea îi recunoscu expresia încăpăţânată.

— Acum sunt bune şi ascuţite. Trebuie să iau din nou calea pribegiei, să ajut la apărarea ţării. Dacă mai vrei să rămâi, poţi să vii cu Gen mai târziu. El o va lua din loc peste cateva zile. Dar cred c-ar trebui să vii cu mine.

Vorbise pe un ton indiferent, ca şi cum nu i-ar fi păsat în compania cui ar fi călătorit ea, a lui Genzaburo ori a lui, dar ea-şi dădu seama că i se cerea să aleagă.

— Aşadar... te duci la Edo, trase ea concluzia.

În viespar. El îi făcu din cap semn că da. Ochii mari ai lui Taki străluciră. Întregul ei chip prinsese viaţă. Era limpede unde dorea să fie.

— Tu ce zici, Taki? o întrebă Sachi în linişte. Poate c-a venit timpul să ne întoarcem şi noi la Edo. Ne vom lua halebardele la noi. Yuki va rămâne în sat, unde e în siguranţă. Un copil ne-ar fi o povară, iar noi trebuie să ne mişcăm iute.

— Este o decizie înţeleaptă, o lăudă Taki, luminată toată de zambet. Dar va trebui s-avem grijă. Drumul va colcăi de sudici, oameni ca soldatul acela îngrozitor, ciupit de vărsat.

Sachi îşi ridică ochii la Shinzaemon şi surâse.

— Taki şi cu mine venim cu tine, hotărî ea.

8
În viespar

I

Jiroemon scoase un suspin când Sachi îl anunță că avea să plece, surâse resemnat, ca și cum ar fi știut că era inevitabil, apoi își înclină capul în semn de încuviințare.

— Spre Edo, nu? spuse el. Dacă n-aș avea un han de ținut și un sat de supravegheat, aș pleca și eu la drum cu voi. Aveți cale lungă de bătut, adăugă, fumându-și pe îndelete pipa. Optzeci și unu de *ri*. O să vă ia șapte până la zece zile, aș zice, poate chiar mai mult. Depinde de câtă zăpadă mai este în trecătorile din vârf. Lasă-mă să-ți dau un sfat. Oamenii mereu se grăbesc la început. Ia-o încet și mergi întins, cruță-ți picioruşele. În felul ăsta le vei păstra în bună stare până la sfârșit. Și să trageți la un han în fiecare seară, cu mult înainte de căderea nopții. Să nu te prindă întunericul pe munți. Shin este un flăcău de ispravă și viteaz. O să aibă grijă de tine. Și ține minte, fii cu ochii pe taică-tău când ajungi la Edo, că și el va sta cu ochii pe tine.

Sachi făcu din cap semn c-a înțeles.

— N-am să uit niciodată c-am un tată aici, zise ea, frecându-se la ochi cu mâneca.

A doua zi o porniră la drum. Otama se sculase cu noaptea în cap, bătând pădurile cu piciorul în căutarea ferigilor și lăstarilor de coada-calului pe care să-i gătească pentru ei. Se șterse la ochi cu mâneca, în vreme ce așeza bucatele în cutiuțe de lemn lăcuit, ultimul lucru pe care-l mai putea face pentru copila ei. Și Sachi plânse. Părea o cruzime prea mare să ajungă acasă pentru un răgaz atât de scurt și să plece iar, în căutarea unei mame care, poate, era deja o fantomă.

Dar acum, de vreme ce se hotărâse să ia calea pribegiei, știa că așa era cel mai bine pentru toată lumea. Trebuia să încerce să-și

găsească mama. Taki nu-şi afla defel locul în sat şi tânjea să se întoarcă la Edo, unde, chiar dacă nu s-ar mai fi putut vedea cu Toranosuke, măcar i-ar fi fost ceva mai aproape. Cât despre Shinzaemon, ştia că trebuie să o pornească la drum. Oricum plănuise să rămână doar câteva zile. Oricât de sfâşiate le erau inimile, trebuiau să meargă mai departe.

Yuki încuviinţă în linişte când Sachi îi zise că trebuia s-o lase în urmă. Îşi găsise un nou cămin aici. Ea şi Chobei deveniseră tovarăşe de joacă, iar Otama şi Jiroemon erau fericiţi să le ţină locul părinţilor pe care ea îi pierduse. Cu toate acestea, Yuki era o micuţă războinică. Sachi ştia că n-avea să-i placă să rămână prea multă vreme în sat şi îi făgădui că, atunci când lucrurile se vor mai linişti, va veni înapoi s-o ia, dacă va dori să plece.

Sachi nu luă cu ea decât brocartul. Îşi lăsă restul bagajelor în urmă, povăţuindu-i pe ai săi să-i amaneteze robele, dacă aveau nevoie de bani.

Cei trei drumeţi aveau atât de puţine bagaje, încât închiriară numai câţiva cai de povară. Îşi îmbrăcară mantalele, jambierele şi pălăriile largi de pai. Sachi şi Taki făcură toiege din halebardele lor. Jiroemon, Otama, Yuki şi copiii îi conduseră până la marginea satului, după care le făcură semne de rămas-bun cu mâinile şi se înclinară până când nu-i mai văzură. Genzaburo era şi el cu ei. Zâmbind cu gura până la urechi, le strigă din urmă:

— Ne mai vedem la Edo!

Miresmele lemnului ars şi ale supei *miso*, lătratul câinilor şi cântatul cocoşilor se risipiră în depărtare. Sachi mai auzea încă chemările Otamei, tot mai slab:

— Întoarce-te repede!

Ecoul vocii ei era secundat de modulaţiile guturale ale lui Jiroemon. Cu lacrimi în ochi, ea murmură haikuul pe care Basho îl scrisese când se găsea şi el în Kiso, deşi într-un alt anotimp:

„Okuraretsu	„Acum sunt condus la plecare,
Okuritsu hate wa	Acum conduc la plecare; şi pe urmă...
Kiso no aki."	Este toamnă în Kiso."

Într-adevăr, viaţa nu era altceva decât un şir de petreceri la plecare, un răstimp în care te cunoşteai cu alţii, ajungând să te ataşezi de ei, numai pentru a te despărţi din nou. Iar la sfârşitul acestei călătorii

o aştepta alt rămas-bun, când Shinzaemon avea să se înroleze în rândurile miliţiei. Cu un suspin îşi alungă din minte acel gând.

Chiar şi aici, sus la munte, unde zăpada abia începuse să se topească, câţiva cireşi deja înmuguriseră. Cu o primăvară în urmă, Sachi se mai afla la castel. Îşi aminti cum ieşea în grădini cu femeile ei, ca să admire mugurii, văzuţi prin roua frumuseţii lor simple şi a efemerităţii vieţii. Să fi fost numai cu un an în urmă?

În vreme ce se îndepărtau de sat, auziră clipocitul unei ape curgătoare şi zăriră în treacăt râul Kiso licărind sub ei. Drumul intra şerpuind prin codri, prin păduri de chiparoşi şi de pini, prin luminişuri de bambuşi fremătători. Poteca era pavată cu pietre, tăiată în trepte, oriunde se povârnea. Aşa cum îi sfătuise Jiroemon, mergeau încet, dar constant. Îşi legaseră clopoţei de glezne pentru a ţine departe urşii care hălăduiau prin munţi. Când ajunseră la pâraie, păşiră de pe un bolovan pe altul sau săriră de pe un stei pe altul. În depărtare auzeau zornăitul clopoţeilor de la convoaiele de cai de povară ce-şi croiau drum de-a lungul văii şi bufnetul copitelor de boi trăgând carele încărcate cu orez, cu paie ori cu sare.

Era bine că o porniseră iar la drum. Uneori, Shinzaemon păşea în faţa lor, alteori în urma lor, mereu cu ochii pe hamali şi pe caii de povară. Sfioasă, Sachi îşi plimba privirea pe spinarea lui Iată şi pe părul ciufulit, asculta scrâşnetul sandalelor lui de pai pe drumul prăfuit, glasul profund, în vreme ce se răstea la hamali. Îşi dorea să poată încetini trecerea timpului, să prefacă fiecare clipă într-o oră...

Pătrunseseră adânc în munţi, mergând pe o porţiune nebătută din drumul principal, prin pădurea deasă, când Sachi auzi voci aspre. Erau înconjuraţi de copaci înalţi, care le tăiau calea cu trunchiurile lor groase. Mâna i se încleştă pe mânerul halebardei. Bărbaţi le săriră în faţă din copaci, învârtind ameninţători bâte şi seceri. Tâlhari.

Unul se năpusti direct asupra lui Sachi, lipindu-şi faţa de a ei.

— Plăteşte, mormăi el, întinzând o mână înnegrită, cu palma în sus, vorbind în dialectul din Kiso. Dă-ne o mie de *moni* de aramă.

Bărbatul avea o faţă cu bărbia ascuţită, ca de şobolan. Gura îi era o hrubă neagră, cu câţiva dinţi galbeni înconjuraţi de cioturi înnegrite. Hainele îi erau zdrenţuite şi murdare, braţele însă îi erau vânjoase, iar ochii mici îi sticleau înfometaţi. Pletele îi erau legate într-un moţ

soios. Mai auzise de tâlhari, oameni răi care stăteau la pândă în bârlogurile lor prin părțile sărace ale orașului. În vremuri pașnice nu li s-ar fi încrucișat niciodată pașii. Ce se întâmplase cu ofițerii care păzeau drumul principal? Se părea că ordinea pe care toată lumea o socotea de la sine înțeleasă se prăbușise cu totul. Se dădu îndărăt cu dezgust, dar omul n-o slăbi.

— Ne, vă zic eu ce facem, îi spuse el, smucindu-și capul spre cai. O să-i luăm p-ăștia. O să ne-ajungă.

Câțiva dintre tovarășii lui se și apropiau să apuce de hățurile cailor de povară. Se gândeau să-i ia brocartul!

Sachi se uită cu disperare în jur. Erau zece, poate douăzeci de tâlhari împotriva ei, a lui Taki și a lui Shinzaemon. Tocmai se pregătea să-și scoată halebarda din teacă, când bărbatul o apucă de încheieturi, strângându-le tare în mâinile lui osoase. Așa costeliv cum părea, era foarte puternic. Ea se luptă cu înverșunare, cu ochii înlăcrimați de ciudă.

Deodată se auzi o respirație șuierătoare. Glasurile aspre ale bărbaților gemură:

— *Hora!*

Urmă o tăcere de mormânt. Tâlharii încremeniră. Se uită la ei uluită. Gurile li se căscau, iar ochii le ieșeau din orbite.

Se răsuci pe călcâie. Shinzaemon le ajunsese din urmă. Își dezbrăcase mâneca dreaptă a chimonoului ca să-și elibereze brațul ce-i mânuia sabia, scoțându-și la iveală umărul voinic cu tatuajul florii de cireș. Unii dintre tâlhari și rândașii care duceau caii de dârlogi aveau tatuaje ce li se întindeau de la coate până la genunchi și la gât, ca o a doua piele, reprezentând scene cu luptători, cu gheișe și cu actori Kabuki, minunat trasate și colorate, la fel de splendide ca și gravurile în lemn. Al lui Shinzaemon era cu totul deosebit. Era simplu și modest.

Își ținea sabia în mână. Se uită la ei, încruntându-se ușor, apoi un zâmbet îi jucă pe buze, de parcă abia aștepta să se distreze un pic. În clipa următoare, tâlharii căzură în genunchi pe poteca pietroasă, aruncându-se cu fețele la pământ.

— Iartă-ne, stăpâne, iartă-ne, bolborosiră ei. Cruță-ne, cruță-ne. Ai milă!

Surâsul lui Shinzaemon se lăți. Se uită lung și plin de dor la sabia lui, apoi o vârî la loc în teacă. Își trase înapoi chimonoul pe umăr și făcu un gest cu bărbia.

Tâlharii o luară la goană, cu coada între picioare. Sachi îl privea cu uimire. Tatuajul n-avusese același efect asupra soldaților de care se ciocniseră pe drum. Știa atât de puține despre Shinzaemon: pe unde se mai perindase, ce făcuse în viața lui.

— Mă rog, începu Taki în surdină, îndată ce o luară iar din loc. Am avut noroc. Deci nu trebuie să ne temem de tâlhari cu Shinzaemon alături.

În acea noapte traseră la un han sărăcăcios, genul de loc în care călătorii obișnuiți, așa cum trebuiau să fie și ei, rămâneau. Bărbații și femeile dormeau împreună în aceeași cameră, ba chiar trebuiau să-și întindă propriile așternuturi.

Odată ce o instalară pe Taki, Sachi și Shinzaemon ieșiră și se așezară pe o bancă, în fața hanului. Stelele scânteiau pe cerul întunecat. Era atât de întuneric, încât nu mai puteau zări siluetele munților. Apa se scurgea prin șanțuri, iar la răstimpuri jivinele se foiau prin hățișurile din spatele lor.

Sachi scoase un norișor din pipa ei cu gât lung. La fel ca tuturor celor din palatul femeilor, îi plăcea uneori să mai tragă un fum. Tăciunii aruncau sclipiri roșii. Un mănunchi de scântei lumină prin beznă. Stăteau aproape unul de altul, fără să se atingă totuși.

— N-am mai văzut în viața mea stele așa de strălucitoare, mărturisi șoptit Shinzaemon. Nu m-aș fi așteptat vreodată să mă aflu într-un loc ca ăsta cu... cineva ca tine.

Stătură de vorbă până noaptea târziu. Sachi îi povesti despre copilăria ei din sat, despre scăldatul la râu, despre vremurile în care Genzaburo se luptase cu un mistreț, despre anotimpurile din munți, procesiunile ce treceau pe acolo și nenumăratii *daimyo* care poposeau la han. Într-un târziu, îi povesti de prințesă, de alaiul ei care fusese atât de lung, încât i-au trebuit patru zile ca să treacă și cum o luase pe Sachi cu ea, poruncind să fie adusă la Castelul Edo. Pe urmă, se opri din povestit. Nu-i mai spuse nimic de palat și de shogun, iar el nu-i mai puse alte întrebări.

— Şi eu am trăit multă vreme prin munţi, începu el. Odinioară, pe când eram copil, îi însoţeam pe vânătorii de urşi. M-am luat de multe ori la bătaie. Părinţii mei mereu se supărau pe mine. Dar pe urmă am găsit să fac ceva folositor cu sabia mea.

— Ce-i cu tatuajul tău? îl întrebă ea cu sfială. Nu vrei să-mi spui?

— Întotdeauna mi-am dorit să fiu un luptător cu sabia priceput, mai ales de când au început problemele. Am stat un an la Academia Militară din Edo. După aceea, am auzit de un maestru care era ultimul adept al tehnicii „mâna lui Buddha". Se retrăsese pe atunci. M-am dus şi am rămas la el o vreme, în ţara zăpezilor. Odată ce ne-am iniţiat, nouă, discipolilor, ni s-a permis să ne tatuăm pe umeri câte o floare de cireş ca asta. Tâlharii de prin Japonia par să-i ştie de frică. De-atunci n-am mai avut nici un necaz cu ei. De maestrul meu, nu de mine, se tem ei. Sau poate de „mâna lui Buddha". Poate că preferă să nu afle pe pielea lor în ce constă tehnica asta secretă.

Ea-l auzi chicotind în întuneric. Nu mai pomeniră nimic de viitor. Cu fiecare zi, se apropiau tot mai mult de Edo şi de clipa despărţirii.

Zi de zi înaintau la pas, pierduţi printre falnicele stânci ca nişte miniaturi schiţate în tuş. Uneori drumul era aglomerat, alteori mergeau singuri. Se opinteau prin trecătorile acoperite de zăpadă, privind cu veneraţie la piscurile ce se înălţau deasupra lor. Se închinau la altarele din vârful munţilor, rugându-se ca zeii să-i aibă în paza lor. În răstimpuri, urcau costişa printre copacii ce-şi ridicau vârfurile la cer, cu un frunziş atât de dens, încât drumul părea la fel de întunecat ca noaptea. Se căţărau pe stânci, mergeau pe poduri care se legănau deasupra ameţitoarelor viroage, a vadurilor de cascade şi de pâraie. Îşi croiau drum pe poteci acoperite de gheaţă şi zăpadă. Uneori, în locurile în care se topise zăpada, trebuiau să înainteze prin noroiul ce le ajungea până la genunchi.

Deveniseră o parte din nesfârşita procesiune ce popula drumul mare. Înaintau tropăind, oprindu-se uneori să-şi lege mai bine şireturile la sandalele de pai şi să-şi frece picioarele umflate şi ostenite. Purtau cu ei sandale de rezervă, legate la brâu. Le aruncau pe cele vechi când se rupeau. Când ploua sau se răcea vremea, îşi puneau pelerine de pai pentru ploaie şi mergeau în şir, ca nişte mici căpiţe de fân umblătoare.

Nimeni, văzându-le în hainele lor murdare de călătoare, n-ar fi ghicit vreodată că Sachi şi Taki erau doamne de la Curte.

În fiecare dimineaţă, Sachi se încălţa cu o nouă pereche de sandale, îşi sufleca poalele chimonoului, îşi lua halebarda în mână şi o pornea plină de hotărâre. Cu fiecare zi ce trecea, simţea că prinde puteri, deşi picioarele o dureau tot mai tare, indiferent de câte ori îşi schimba sandalele de pai.

Şi Taki învăţase să umble ca o fată de la ţară. Prinsese culoare în obraji, iar ochii mari îi străluceau. Nu se mai plângea de frig şi de greutăţi. Sachi vedea cât de bucuroasă era, ştiind că se apropia de Edo, de casă.

Sachi ştia că şi ea ar fi trebuit să se bucure. Se întorcea la palat, la prinţesă, la locul unde, nu mai contenea să-şi tot repete în gând, avea să-şi găsească adevărata mamă. Cu toate acestea, mai ştia însă şi că fiece zi ce trecea o apropia tot mai tare de clipa în care avea să-şi ia rămas-bun de la Shinzaemon.

Serile, Shinzaemon şi Sachi şedeau împreună. Uneori stăteau de vorbă, alteori păstrau tăcerea. Vorbeau despre întâmplările de peste zi, despre anii lor de copilărie, despre cărţile pe care le citiseră, muzica şi poeziile preferate. Cateodată mâinile li se atingeau. Amândoi îşi dădeau seama că ce făceau nu era bine, dar aici, pe drum, erau nişte anonimi. În orice caz, se duceau la război. Shinzaemon se aştepta să-şi piardă viaţa în luptă, iar Sachi n-avea habar ce urma să se aleagă de ea.

La şapte zile după ce plecaseră din sat, se opinteau prin trecătoarea Usui, ultima dintre cele patru trecători înalte de-a lungul Drumului Interior de Munte. Era un urcuş lung şi greu. Ajungând în vârf, respirând aerul rarefiat şi răcoros, ei îşi coborâră privirile peste câmpia Kanto. Undeva departe era Edo. Piscuri umbroase se înălţau în zare, mărginind câmpia precum crenelurile unei fortăreţe. Shinzaemon arătă cu degetul siluetele ascuţite ale muntelui Miyogi, ale muntelui Haruna şi muntelui Akagi. La mare depărtare spre sud, sclipind la orizont, se zărea fantomatic conul desăvârşit al muntelui Fuji. Se rugară la altarul Kumano din vârful trecătorii. După aceea o porniră la drum, alunecând prin noroaiele înşelătoare, de-a lungul crestei, coborând spre oraşul Sakamoto. Pe când înaintau tot mai jos şi mai jos, îi întâmpină căldura. Lăsau în urmă iarna, intrând în primăvară.

În seara următoare ajunseră la oraşul-citadelă Takasaki. Plecară înainte de răsăritul soarelui. Nu se putură opri să nu observe trupuri fără viaţă legate de cruci la marginea oraşului, ca un avertisment pentru nelegiuiţii cărora le-ar fi putut veni ideea să profite pe seama călătorilor. Munţii, siluete monstruoase în noapte, se înălţau în urma lor până la cer. De acum încolo aveau să meargă pe câmpii.

În jurul orei calului, când soarele se înălţase pe cer de o suliţă, ajunseră la un râu prea larg şi iute pentru a mai putea fi trecut cu piciorul.

— Râul Tone, grăi Shinzaemon. Odată ce-l vom traversa, vom fi ca şi ajunşi.

Râul se revărsase, cu apele umflate de topirea nămeţilor. Casele de pe celălalt mal erau parcă zugrăvite într-un peisaj. Pe mal, oamenii se uitau cu neliniştе la unda fluviului. Un vechi bac cu puntea plată plutea în zigzag spre ei, gata-gata, parcă, să se scufunde, împins de un barcagiu chel trăgând şi izbind cu un lung par de bambus, în vreme ce altul, ghemuit la pupa, îl cârmea. Vântul se strecura prin stufărişul ce foşnea la marginea apei.

Un bătrân butucănos cu o centură pentru bani la brâu mormăi ceva într-un dialect atât de barbar, încât Sachi nu putu desluşi un singur cuvânt.

— Poftim? Ceri de zece ori mai mult decât face, zbieră Shinzaemon. Boşorog lacom! Ţara arde, şi tu n-ai altceva în capul ăla decât să scoţi cât mai mulţi bani?

— Iertaţi-mă, cârâi moşneagul.

Sachi începea să se obişnuiască cu accentul lui.

— Ăsta-i preţul, domnia voastră. Vă convine, bine. Nu vă convine, iarăşi bine. Sau găsiţi-vă alt mijloc de traversare.

Bacul se apropie de ei scârţâind şi trosnind din toate încheieturile, atât de plin, încât părea că se scufundă sub greutatea oamenilor şi a bunurilor. Barcagiul se lăsă cu toată greutatea pe par, aproape răsturnându-se în apă la fiecare izbitură. La pupa se înghesuiau, în jurul unui morman de cufăre, hamali jigăriţi, tremurând, îmbrăcaţi doar în fâşii de pânză legate în jurul şalelor. La prora se găseau câteva personaje bine hrănite care păreau a fi stăpânii lor. Aveau un aer de clandestinitate. Din când în când, mai aruncau un ochi peste umăr, ca

şi cum ar fi fost urmăriţi. Trăgându-şi mult eşarfa peste faţă, Sachi se uita la ei pe furiş, plină de curiozitate.

Arătau a fi negustori din Edo, ca aceia pe care obişnuia să-i vadă aducând baloturi de mătase la palat, ca să le vândă. Purtau robe costisitoare, din stofe scumpe, sobre, cu margini lucioase la gulere şi manşete. Aceşti negustori aveau însă ceva ciudat. Bărbaţii grupaţi în jurul lor aveau două săbii ce li se iţeau de sub mantalele lor de orăşeni, părând să-i păzească pe cei trei din mijloc, ale căror feţe erau ascunse sub pălării de călătorie.

Prora bacului muşcă din malul râului, iar bărbaţii ieşiră din el, trecând atât de aproape de Sachi, încât ar fi putut întinde mâna să-i atingă. Pe când primul bărbat păşi pe lângă ea, vântul îi încreţi mânecile şi, pentru o clipă, o slabă adiere de parfum se răspândi în aer. Sachi închise ochii şi îl trase în piept. Era un amestec blând şi dulce de floare de prun, o mireasmă iernatică, cu o uşoară tentă de camelii. Omul acela nu era negustor, îşi zise ea. Nici un negustor n-ar putea avea acces la o aromă atât de sofisticată ca aceea. Mai mult, nu i s-ar îngădui s-o poarte. O amintire neclară i se trezi în minte.

Preţ de o clipă, se întoarse cu gândul la palat, plutind prin marile săli cu tavanele lor casetate şi pereţii strălucind de aur, iar tivul vătuit al trenei foşnind în urma ei. Femeile pe lângă care trecea sporovăiau şi râdeau, fiecare dintre ele răspândind un parfum aparte. Se grăbea, împreună cu Taki, în urma doamnei Tsuguko, care păşea agale în faţa lor, cu părul ei lung şi sur măturând podeaua. Dar încotro şi pentru ce? Îşi scotoci prin minte, străduindu-se să-şi amintească. Aroma îi dădea un sentiment înfiorător de presimţire rea.

Deschise ochii. Coborându-şi privirea, observă mâna bărbatului. Era albă, moale, cărnoasă şi îngrijită ca o mână de femeie. Un fior o săgetă prin tot trupul. Fusese lipită de rogojina din sala de audienţe a prinţesei. Parfumul era atât de copleşitor, încât simţea cum îi vine ameţeală. Tonul mătăsos al unui bărbat îi răsuna în urechi ca un ecou, şoptindu-i iar şi iar în infloritul idiom de la Curte că Înălţimea Sa, shogunul, era grav bolnav.

Înălţimea Sa, shogunul. Îi văzu pieptul palid şi neted, surâsul de băieţandru. Crezuse că durerea avea să mai slăbească, dar se trezi că lacrimi fierbinţi îi ţâşneau din ochi. Apoi, şi-o imagină pe prinţesă plângând în spatele paravanelor sale şi o auzi întrebând:

„Oguri, Oguri! Boala Înălțimii Sale este naturală?"

Oguri, iată care-i era numele. Fără să se mai gândească la ce face, își ridică fruntea. Nu se putea înșela asupra chipului neclintit, alb făinos, cu ochi alunecoși, al mesagerului. O clipă ochii li se întâlniră. Ai lui nu avură nici o sclipire. Desigur, stătuse ascunsă în acea zi, așa încât el să n-o poată vedea.

Un bărbat mai tânăr îl urma. Încă mai era un băietan, nu mai mare decât Tatsuemon. Apoi urmă un al treilea. Era atât de absorbită în amintirile ei, atât de tulburată că-l revedea pe seniorul Oguri, încât își lăsă eșarfa să-i cadă de pe cap. Știa că pielea ei albă, nasul delicat arcuit și privirea de un verde întunecat aveau să sară în ochi și era important să nu atragă atenția asupra ei. Dar fiecare era atât de prins de propria treabă, încât nimeni nu observă nimic. De altfel, aceștI bărbați n-o mai văzuseră în viața lor. Ea nu însemna nimic pentru ei.

Recunoscu chipul uscățiv, ca de vultur, ce trecu pe lângă ea, un chip oacheș, cu fălci masive, ciupit de vărsat, cu o gură ce parcă se cresta de la sine într-o grimasă. Moțul de samurai al bărbatului se ridica, tare și lucios, pe creștetul său ars de soare, brăzdat de riduri. Era seniorul Mizuno, care-l însoțise pe seniorul Oguri în acea înspăimântătoare zi.

Privirea lui o întâlni pe a ei, iar tulburarea îl desfigură. Gura lui cărnoasă se căscă, iar el sări înapoi, de parcă s-ar fi ciocnit de o stafie.

— Du-te! Pleacă! Lasă-mă-n pace! Lasă-mă să trăiesc! urlă el din rărunchi.

Brațul în care ținea sabia tresări. Ea-și aminti de acel tic. Gărzile sale își apucară imediat săbiile. Ochii îi ieșeau din orbite, gura i se căscase larg într-un țipăt mut. Oguri se răsuci pe călcâie, aruncând priviri furioase:

— Tăcere, șuieră el cu un glas sugrumat. Vrei să ne pierzi pe toți cu sminteala ta?

Bărbații își croiră drum prin mulțime, iar gărzile de corp îi zvârliră pe ceilalți la o parte, pentru a-și face loc. Intrară în palanchine. Seniorul Mizuno se mai uita încă înapoi, holbându-se la Sachi cu ochi de fiară. Ea-i urmări cum se îndepărtau de râu, îndreptându-se spre munți, urmați de un lung convoi de hamali, care se împleticeau sub povara cuferelor. Erau patru oameni la un singur cufăr.

Taki aștepta în picioare, umăr la umăr cu Sachi:

— Bărbaţii ăia... I-ai mai văzut? murmură ea. Nu era...?

Dar lui Sachi tot nu-i venea să creadă, îngrozită de reacţia lui Mizuno. Să fi reuşit el cumva s-o zărească în acea zi? Sigur că nu. Era imposibil s-o ştie. Dar nu se mai întâlniseră în nici o altă împrejurare. Fusese singura ocazie în care văzuse bărbaţi în palatul femeilor. Iar ca să-i reîntâlnească aici, pe drum... Se întreba ce-l putuse face să reacţioneze aşa.

— Lucrurile trebuie să stea foarte prost în Edo, dacă până şi ei pleacă, şopti Taki. Şi felul în care te-a privit, ce să însemne asta?

Sachi clătină din cap:

— Presupun că nu sunt obişnuiţi să vadă femei călătorind în libertate, îi răspunse tot în şoaptă.

Se înroşi până-n vârful urechilor. O ardea ruşinea de a fi făcut prostia să atragă atenţia acelor bărbaţi, lăsând vălul să-i cadă de pe faţă. Nu trebuia să mai fie atât de neatentă.

Bacul plutea spre Edo aproape gol. Pe lângă Sachi, Taki şi Shinzaemon, împreună cu hamalii lor, se mai găsea la bordul lui un cuplu de ţărani. Apele erau umflate şi tot ce putea face barcagiul era să se ţină strâns de parul său, în vreme ce ambarcaţiunea aluneca pe valuri. Sachi, Taki şi Shinzaemon erau zvârliţi într-o parte şi în alta, în vreme ce un vânt rece le pătrundea prin straiele subţiri, de bumbac. Spuma îngheţată îi împroşca cu stropi înţepători. Pescăruşi fâlfâiau deasupra capetelor lor şi se auzeau ţipete de raţe sălbatice.

Malul dinspre Edo era înţesat de chipuri speriate şi de maldăre de bagaje. Oamenii se înghesuiau şi se îmbrânceau, lovind cu coatele, ca să-şi croiască drum, răstindu-se unii la alţii.

— Bătrâna mea mamă este bolnavă, ea trebuie să se ducă întâi!

— Ne grăbim, am fost primii aici.

Barcagiii îi împingeau înapoi, zbierând la ei:

— Înapoi la mal! Barca-i plină!

Unii se agăţau de margini şi se înghesuiau în bărci. Când bacul se îndepărtă de mal, începu să se afunde primejdios de mult în apă.

Cei trei călători străbătură codrii, trecură prin mlaştini şi printre ogoare cafenii, proaspăt semănate. Temple şi sate răsăreau ca nişte insule pe o mare de verdeaţă, iar prăvăliile şi tarabele erau presărate

la marginea drumului mare. Norii brăzdau cerul. Nu mai erau decât douăzeci de *ri* până la Edo, doar câteva zile de mers.

Shinzaemon își domoli pasul, lăsându-se ajuns din urmă de Sachi. Din când în când, ea-i mai arunca câte o privire, uitându-se la nasul lui lat, la părul ciufulit, la mâinile mari, la umerii obrajilor, încercând să și-l întipărească în memorie, știind ce puțin timp aveau să mai rămână împreună.

Pe măsură ce se apropiau de Edo, își încrucișau tot mai des pașii cu refugiați posomorâți, târându-se osteniți înainte, trăgând de care încărcate cu bagaje. Drumul era plin de ei. Se perindau lungi procesiuni de palanchine și de litiere, săltând la trap, precedate de servitori și urmate de șiruri de cai de povară și de hamali purtând coșuri și cufere. Oamenii mai nevoiași călcau apăsat, cu spinările încovoiate de povara boccelelor în care-și duceau straiele și așternuturile, lăsând în urma lor care trase de boi somnoroși. Se mai zăreau călugări cu capul ras, călugărițe murmurând rugăciuni și cerșetori în zdrențe, numai piele și os, cerând de pomană. Grupurile de pelerini mergeau agale, sporovăind, ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat.

Unii fredonau acel înnebunitor, sfidător, deznădăjduit refren. „*Ee ja nai ka? Ee ja nai ka?*". Alții preluau refrenul și, curând, întregul drum era plin de oameni care cântau, unii printre dinți, alții din rărunchi. Cu cât repetau de mai multe ori versul fără sens, cu atât ochii le sticleau mai sălbatic. Unii începură chiar să țopăie, cântând. Când totul din jur se ducea de râpă, acel cântec părea să spună că nu mai puteai face altceva decât să-ți ridici brațele în sus și să dansezi.

Sachi și Taki scrutară fețele sleite, neclintite, întrebându-se dacă nu se găseau cumva printre ei și femei de la palat. La răstimpuri, se mai auzea câte un strigăt de avertisment din depărtare, după care oamenii se îngrămădeau ca să facă loc vreunui palanchin ce gonea pe lângă ei ca vântul, purtătorii lui alergând și ridicând colbul de sub tălpile lor încălțate în sandale de pai.

Sachi și tovarășii ei de drum erau singurii care se îndreptau spre Edo. Toți ceilalți fugeau din oraș.

O luară pe podul lung de peste râul Kanna la Honjo și poposiră la o ceainărie de pe celălalt mal. Câțiva bărbați ședeau acolo, la o masă, pufăind din pipe. Purtau veșminte de târgoveți, dar vorbeau în graiul samurailor. Toată lumea părea că umblă deghizată.

— Încotro vă îndreptaţi? îi întrebă unul.

Era un bărbat pirpiriu, ca un şoarece, iar moţul fals îi căzuse puţin. Părea că-şi petrecuse toată viaţa aplecat peste registre de conturi, într-una dintre locuinţele supraetajate mizere în care îşi duceau traiul samuraii de rang inferior. Sachi bănui că n-ar fi ştiut ce să facă într-o încăierare. Shinzaemon scoase un norişor de fum din pipă şi îşi smuci capul spre sud, în direcţia oraşului Edo. Omului îi scăpă un şuierat ascuţit.

— Eu n-aş face asta, mormăi el, clipind în spatele lentilelor ochelarilor şi aruncându-le o privire fugară. Toată lumea pleacă de acolo. Este un oraş mort. Sudicii bat la porţile lui. Au un punct de control la Itabashi, unde iau pe toată lumea la întrebări. Se zice că s-ar afla şi la Shinagawa. Deţin controlul asupra Drumului Interior de Munte şi asupra Drumului Mării de Est. Oraşul este sub asediu. Să fiu în locul vostru, m-aş întoarce de unde am venit.

— Nu suntem decât femei, se auzi glasul subţirel al lui Sachi.

Vorbea în dialectul Kiso ca să ascundă faptul că era o doamnă de la Curte.

— Pe noi o să ne lase în pace.

— Nu vă puteţi plimba pe străzi, îi avertiză bărbatul, sorbindu-şi nervos ceaiul. Este mult prea periculos. Majoritatea samurailor au plecat şi nimeni nu mai face ordine în oraş. Huligani şi vagabonzi împânzesc tot oraşul. Fiecare face ce-l taie capul.

— Majoritatea dintre aşa-zişii vagabonzi sunt din sud, spuse un alt bărbat.

Şi el arăta ca un samurai deghizat.

— Tulbură apele.

Sachi tânjea să întrebe ce se mai întâmplase la castel. Însă oamenii de rand ca aceia nu ştiau nimic despre castel sau despre cei care-l locuiau. Tot ce putea ea face era să asculte cu atenţie şi să spere că avea să audă şi ceva veşti care-o priveau nemijlocit.

Drumul şerpuia printre mlaştini şi ogoare, printre pajişti întinse de şofrănaş înmugurit, presărate până departe, spre dealurile ce se profilau la orizont. Din când în când, mai întâlneau în drum ceainării şi dughene cu acoperişuri de stuf destinate călătorilor, pentru odihnă, precum şi crânguri de cireşi.

Se târau contra curentului, când zăriră un grup de sudici în faţa lor. Erau uşor de recunoscut: bărbaţi bondoci, îndesaţi, cu ochi mici

şi feţe ridate, îmbrăcaţi în uniforme ciudate, strânse pe corp, de culoare neagră. Unii purtau pe cap coifuri ţuguiate, alţii, bentiţe albe. Arătau ca o ceată de obrăznicături care dezertaseră şi o căutau cu lumânarea, hărţuindu-i pe cei care fugeau din Edo.

Aşteptau gata să sară la bătaie, răsfirându-se pe tot drumul. Sachi îşi dădu seama că n-aveau de ales. Erau siliţi să încerce să-şi croiască drum printre ei. Iuţi pasul, cu capul plecat, ţinându-şi ochii în pământ, sperând că, dacă îşi închipuie că e nevăzută, aşa avea să fie şi pentru ei. Se găsea chiar în mijlocul gloatei de soldaţi, când îşi ridică ochii şi furişă o privire prin pânza care-i cădea ca un văl de pe pălărie. Tresări. Peste poate... Se rugă să nu fie adevărat. Îi era cunoscută mutra aceea oacheşă, ciupită de vărsat.

În aceeaşi clipă, bărbatul se aplecă, uitându-se lung la ea. O mână murdară se năpusti şi îi înşfăcă pălăria de pe cap. Ea se luptă să şi-o ia înapoi, dar degeaba.

— Măi să fie... zbieră el. Ţărăncuţa aia. Ţărăncuţa cu feţişoara aia frumuşică şi albă!

O apucă de haine şi o trase la el. Ea se luptă cu înverşunare, însă era foarte puternic.

— Îţi mai aminteşti de mine? rânji el, frecându-şi faţa unsuroasă de a ei şi privind-o pieziş cu ochii lui mici.

Duhnea a murdărie şi a sudoare acră. Sachi îşi răsuci capul şi se dădu îndărăt cu dezgust. Ştia că ţăranii erau pradă uşoară, iar femeile, cu atât mai mult. Samuraii aveau dreptul prin lege să taie capul unui ţăran, fără să fie pedepsiţi, deşi nu era defel sigură dacă bărbatul acela era samurai. În orice caz, era război, iar soldaţii făceau ce voiau. Trecătorii îşi încetineau pasul, întorcându-se să caşte gura. Ştia foarte bine că nici unul dintre ei n-ar fi îndrăznit să-i sară în apărare.

— Nu, mormăi ea încruntată, încercând să-l dea pe om la o parte.

Înspăimântată nu atât pentru ea, cât pentru Shinzaemon, aruncă o privire iute prin jur, ca să vadă ce se întâmpla cu el şi cu Taku. Ea ştia că acei bărbaţi îl căutaseră în noaptea în care dăduseră buzna în casa părinţilor ei. Cu inima bătându-i să-i spargă pieptul, îl izbi pe bărbat în piept cu toată puterea. El îi dădu drumul şi se trase înapoi, împleticindu-se.

— Destul, mormăi unul dintre ceilalţi soldaţi. Haideţi să mergem. O să daţi de dracu'.

Însă ochii bărbatului ciupit de vărsat sticleau. Mâna îi odihnea pe mânerul sabiei.

— Ne scuzați, li se adresă Sachi în dialectul Kiso. Este de neiertat pentru noi să vă pricinuim necazuri. Vă rog să ne lăsați să trecem.

Mult timp soldații șovăiră. Sachi mai făcu câțiva pași printre ei, urmată de Taki și de Shinzaemon. Trecătorii se adunaseră să-i privească, ținându-se la distanță. Fumul se ridica din coșurile micilor prăvălii ce se înșirau la marginea drumului. Cireșii erau plini de boboci roz. Totul era limpede, de parcă vedea lumea pentru ultima oară. Și în mintea ei era totul clar. Era gata pentru orice i s-ar fi întâmplat.

Unul dintre soldați îi ieși înainte, tăindu-i calea.

— Hei! Ce faceți voi, țăranii, cu arme ca alea? se răsti el. E împotriva legii. Predați-le și dup-aia puteți să vă vedeți de drum.

Apoi, bărbatul ciupit de vărsat zbieră:

— Așteptați!

Se uita la Shinzaemon:

— Omul ista d-acilea. L-am mai văzut pe undeva. Nu-i ăl de ne-a ucis tovarășii în Kiso? Ăla... proscrisul ăla. Ia hai să ne uităm la umăru' matale!

Soldații se întoarseră spre el, dând din cap. Shinzaemon se opri în drum. Îi măsură din ochi, răsfrângându-și buza cu dispreț. Sprâncenele i se încruntară. Sachi înțelegea că în clipa aceea el își calcula șansele. Cincisprezece, poate douăzeci de-ai lor, împotriva lui. Dar mai avea și câteva femei pe care trebuia să le protejeze, așa încât nu-și putea asuma asemenea riscuri. Trebuia să rămână în viață, fie ce-o fi. „A supraviețuit toți anii aceștia, își spuse ea în sinea ei. N-are de gând să-și caute încă moartea și nici noi nu vom pieri."

Își ținea halebarda în mână. Se folosea de ea ca de un toiag. Într-o clipă și-o scoase din sac și din teacă. Lama sclipi orbitor. Se întoarse cu gândul la sala de antrenament de la palat. Parcă și auzea vocea profundă a doamnei Masa îndemnându-le să nu mai stea pe gânduri, să-și golească mintea, să se lase pradă mișcărilor trupului. Halebarda era grea, mai grea decât o prăjină de exercițiu. Când o flutura prin aer, prindea viteză. O făcea să se simtă înaltă, puternică, sigură pe ea.

Îi aruncă o privire lui Taki. N-o mai văzuse niciodată atât de însufletită. Ochii îi străluceau. Își scosese și ea halebarda din teacă. Nu mai avuseseră niciodată până atunci prilejul să lupte cu ele. Acum

venise clipa să pună la încercare anii de antrenament. Dacă-şi pierdeau viaţa, îşi zise Sachi în gând, aveau să moară toţi trei împreună. Îşi adună puterile. Era gata.

Doi soldaţi îşi traseră săbiile şi se năpustiră asupra lui Shinzaemon. Dar el fu mai iute. O mână zbură prin aer. Cei doi se dădură îndărăt, clătinându-se. Unul încă-şi mai ţinea braţul întins, sângele curgând în şuvoaie din încheietura mâinii retezate. Shinzaemon nu-şi lua ochii de la soldaţi, în vreme ce-şi ştergea lama sabiei de sânge.

Mai mulţi bărbaţi scoaseră săbiile. Tăişurile scânteiară în soare, cu scăpărări de fulgere. Paşii li se învălmăşiră. Metalul făcu să răsune alt metal cu un zăngănit asurzitor. Apoi se auziră zbierete şi mormăieli. Oamenii în uniforme negre se dădeau înapoi, clătinându-se, însângeraţi. Unuia îi curgea sânge din braţ, altuia falca îi atârna cât pe ce să se desprindă. Un altul se ţinea de pântece, din care i se revărsau maţele.

Shinzaemon încă mai stătea în picioare. Taki se repezi la dreapta lui, învârtindu-şi halebarda deasupra capului. Sachi era în spatele ei.

— Ăştia nu-s ţărani, îl auzi ea zicând pe unul dintre soldaţi.

Ştia că adevărul avea să iasă la lumină îndată ce vor pune mâna pe arme. Numai femeile samurai mânuiau halebarde. Iar ele nu erau nişte simple femei samurai, ci doamne de la Curte, antrenate să lupte pentru a apăra viaţa Înălţimii Sale. Bărbatul ciupit de vărsat profită de prilej. Cu sabia scoasă, îi ieşi înainte. Sachi îşi ridică halebarda.

— Să nu faci vreo prostie, o luă el peste picior, iar faţa pocită i se schimonosi într-un rânjet. O să-ţi faci singură rău.

El o ocoli, ţinându-se la o distanţă mare de tăişul armei ei. Ea rămase în picioare, pregătită, cu halebarda îndreptată spre el. Pe măsură ce el se învârtea în jurul ei, se mişca şi ea. Ştia că halebarda putea bate mai departe decât sabia. Trebuia să-l ţină la distanţă. Dacă se apropiau prea mult, el avea mai multă forţă decât ea. Inima îi bătea să-i sparga pieptul, dar Sachi îşi păstră cumpătul.

— N-am de gând să-ţi stric feţişoara drăgălaşă, îi strigă el deasupra scrâşnetului şi zăngănitului de arme. Lasă arma aia jos şi o să scapi cu bine.

Sachi nu scoase un cuvânt. Ţinea halebarda cu ambele mâini, urmărindu-i cu ochii fiecare mişcare. Dacă îndrăznea să vină în bătaia halebardei, al ei avea să fie.

Amândoi dansară înainte și înapoi. Zâmbind cu gura până la urechi, el făcu un pas spre ea. Sachi zări soarele scânteind pe lama sabiei ridicate. Cu un țipăt, ea se repezi înainte fluturându-și halebarda, străpungându-i pantalonul și ciuntindu-i pulpa. Își ridică arma și se răsuci pe călcâie, pregătită pentru următoarea lovitură. El sări înapoi cu un urlet, cu chipul schimonosit de durere. Pe cracul pantalonilor săi negri se vedea crescând o pată umedă.

— Acu' chiar m-ai supărat! răcni el.

Se întunecă la față și se umflă ca un broscoi. Se năpusti asupra ei, fluturându-și sabia cu amândouă mâinile. Dar halebarda era mai lungă.

Sachi îl aștepta liniștită, păstrându-și cumpătul. El își ridică sabia. Ea sări înainte și pară lovitura cu tăișul halebardei. Se auzi un zăngănit asurzitor. Forța loviturii o împinse câțiva pași înapoi, clătinându-se pe picioare. Ea alunecă și se propti într-o mână. Pe când își înălța privirea, văzu sabia șfichiuind aerul în direcția ei. Înainte să apuce să tragă aer în piept, își ridică halebarda și pară lovitura. Răsuci tăișul. Simți curentul de aer, duhoarea bărbatului în timp ce se împleticea înainte, pierzându-și echilibrul.

Sări în picioare și se întoarse, țintindu-i pieptul cu vârful halebardei. Părul i se revărsase despletit peste față. Nu simțea nici un fel de frică, doar un soi de exaltare sălbatică.

Cu colțul ochiului, îl văzu pe Shinzaemon cum se lupta ca un nebun, lovind, străpungând, parând lovituri, trecându-și sabia prin piepturile bărbaților și tăindu-i în două. Taki se afla la dreapta lui, izbind cu halebarda în trupurile sudicilor, ce se îngrămădiseră într-un morman în fața lor. Dar fuseseră împinși înapoi de atacul celorlalți. Trebuia să termine repede și să le sară în ajutor.

Omul se ridică greoi în picioare, urlând ca o fiară rănită. O atacă. Ea-i văzu ura în ochii mici și negri. Larma bătăliei, zăngănitul și scrâșnetul metalului, țipetele de războinic ale lui Shinzaemon, vaietele de durere se stinseră treptat. Se lăsă o tăcere sinistră. În toată lumea nu mai erau decât ei doi. Halebarda îi devenise o parte din trup.

Ea își aținti ochii într-ai lui. El își flutură sabia. Ea sări înapoi, în vreme ce tăișul sabiei se ciocnea de lama halebardei. Atunci ea țâșni înainte și se lăsă într-un genunchi. Își flutură halebarda foarte hotărâtă, țintindu-i beregata. Simți greutatea tăișului, viteza pe care

o luase, îi auzi şuieratul prin aer. Atunci, deodată, faţa ciupită de vărsat zbură în sus învârtindu-se. Se uită cu uimire la halebardă. Lama îi trecuse prin grumazul vânjos al bărbatului la fel de uşor ca un cuţit prin apă. Trupul fără cap se împletici mai departe, cu sângele ţâşnindu-i din gâtlej ca dintr-o fântână arteziană, apoi se lăsă pe o rână şi se prăbuşi la pământ. Capul se rostogoli peste drum şi sări în şanţ. Apa se despărţi în jurul lui, înroşindu-se.

Sachi se dezmetici şi se aruncă în luptă. Văzu că Shinzaemon fusese rănit. Se lupta cu mâna stângă, iar sângele îi curgea şiroaie din braţul drept. Şi, indiferent câţi duşmani cădeau, mai mulţi preluau atacul.

Deodată se auzi un bubuit, atât de tare, încât aproape că le sparse timpanele. Sachi tresări şi se uită în jur neliniştită. Cunoştea acel zgomot, deşi nu-l mai auzise niciodată atât de aproape. Sunetul focului de armă. Toată lumea îngheţă. Se auzi altă împuşcătură.

Jumătate dintre sudici erau trântiţi la pământ, mormăind sau ţipând de durere. Unii zăceau tăcuţi. Taki şi Shinzaemon se rezemară de armele lor, ştergându-şi feţele de sânge şi sudoare. Hainele le erau zdrenţuite, părul li se ieţea în smocuri ciufulite, dar, în afară de rana din braţul tânărului, păreau teferi. Sachi alergă la el:

— Sunt bine, o linişti Shinzaemon, strâmbându-se în vreme ce-şi sfâşia o bucată din poalele chimonoului, ca să-şi bandajeze rana. Încă o cicatrice!

Trecătorii se ţineau la o distanţă destul de mare, de unde priveau totul, cu chipuri neclintite. La sunetul împuşcăturilor se aşternu o tăcere grea. Apoi începură să ţipe şi să fugă în toate direcţiile. În tot acel tărăboi, nimeni nu observase câteva palanchine care se iviseră însoţite de o escortă de samurai. Două făpturi săriră din ele şi se năpustiră asupra mulţimii, ţinându-şi puştile deasupra capetelor. Vălătuci de fum ieşeau din ţevile lor.

Dar erau bărbaţi, sau căpcăuni? Aveau doi ochi, două urechi şi două mâini, însă erau mari şi cărnoase, ca de uriaşi. Ţestele şi umerii li se înălţau deasupra mulţimii. Chipurile le erau colţuroase, nu netede şi rotunde, iar nasurile, monstruos de mari. Să fie ei *tengu*, căpcăuni cu nasul lung care trăiau în munţi? Dar *tengu* aveau feţe roşii. Jivinele acestea erau palide ca moartea. Unul avea părul de culoarea tulpinilor de orez toamna, în timp ce al celuilalt era de culoarea pământului.

Şi mai purtau straie ciudate, străine, aşa cum Sachi nu mai văzuse în viaţa ei.

Mulţimea se dădu înapoi, în vreme ce creaturile năvăleau, croindu-şi drum cu coatele. Alţii rămaseră încremeniţi, cu gurile căscate. Unele femei ţipară şi o luară la fugă.

Cel cu părul de culoarea paielor uscate nu le dădu nici o atenţie. Se duse întins în mijlocul câmpului de bătălie, păşind peste soldaţii răniţi. Un miros urât îl învăluia ca o ceaţă. Era duhoarea proscrişilor, a celor care munceau în măcelării, mirosul cărnii moarte.

Bineînţeles. Nu erau *tengu* deloc, ci ceva mult mai înspăimântător şi mai straniu. Erau *tojini*, venetici. Sachi mai auzise vorbe despre „barbarii împuţiţi", dar nu mai întâlnise pe nimeni care să-i fi văzut cu ochii lui. Din câte ştia ea, ei erau adunaţi într-un cătun de la marginea oraşului Edo, Yokohama, un port de lângă Osaka, precum şi într-o seamă de alte porturi. Cu siguranţă, dăduse peste scrierile din Yokohama care zugrăveau aceste făpturi cu nasurile înfricoşătoare, port ciudat şi locuinţe ieşite din comun. Văzuse o mulţime de asemenea tipărituri în palatul femeilor. Mai auzise, într-adevăr, aşa cum părea să ştie toată lumea, că adevărata cauză pentru care sudicii se răsculaseră fusese faptul că nici unul dintre shoguni nu se dovedise în stare să-i alunge pe barbari din ţară. Acesta, în orice caz, fusese pretextul răscoalei lor.

Acum veneticul deschise gura şi scoase un strigăt. Sachi îşi îndreptă spinarea şi se uită drept în ochii lui. N-avea de gând s-o ia la goană sau să ţipe. Nu trebuia să uite niciodată că era doamna Shoko-in, concubina Înălţimii Sale defuncte. Arătă cu un gest arma lui. Ce avea de gând cu ea? Voia să-i împuşte pe toţi?

El se holbă la ea cu bizarii lui ochi decoloraţi. O stingherea. Dorea să-şi fi ascuns faţa, dar îşi pierduse în bătălie pălăria şi vălul. El vorbi din nou. Vocea îi răsuna atât de puternic, încât o făcu să tresară. Spre uimirea ei, îşi dădu seama că-l putea înţelege. Se exprima elevat în limba ei, chiar dacă avea un accent stâlcit.

— Nu temeţi, doamnă. Nu tras decât în aer. Pot ajuta pe dumneavoastră? Sunteţi teafără?

Apoi se răsti la sudici:

— Ce-i asta? Atacaţi doamne? Aşa de mulţi împotriva unui singur om? Ruşine să vă fie!

Puţinii sudici rămaşi în picioare îşi lăsară ochii în pământ, încruntaţi. Băteau din picior, plini de vânătăi, de sânge, cu uniformele lor negre în zdrenţe, cu părul ciufulit.

— Omul ăsta-i un proscris, bodogăni unul, arătându-l cu un gest pe Shinzaemon.

— Nu-i adevărat, protestă Sachi cu înverşunare. Este... garda mea de corp. Ne protejează pe mine şi pe slujnica... prietena mea.

Sudicii şuşoteau între ei. Săbiile lor mai erau încă scoase din teacă, iar degetele, încă încleştate pe mâner.

— Ce se amestecă barbarii? şuieră unul. Le arătăm noi. O să vadă ei cu cine au de-a face!

— Cred c-aţi uitat de proclamaţia împăratului, le aminti veneticul.

Mai avea încă arma în mână. Arăta nouă şi lucioasă, nu semăna deloc cu flintele vechi pe care le aveau cei din Kiso.

— Nu mai aveţi voie să omorâţi străini. Voi, cei din sud, pretindeţi a fi oamenii împăratului. N-aveţi nici un respect pentru decretul Fiului Cerului?

Se întoarse iar cu faţa la Sachi.

— Doamnă, i se adresă el. Mergeţi la Edo? Şi noi. Vă însoţim până acolo, pe dumneavoastră, prietena dumneavoastră şi pe garda dumneavoastră de corp. Veniţi cu noi. Gărzile noastre vă vor apăra. N-aveţi nici o grijă.

Sachi se uita la el tulburată. Să pornească la drum cu aceste sălbăticiuni de la care nu ştia la ce să se aştepte? Nu ştia nimic despre ei. Oamenilor obişnuiţi, din ţara ei, le putea citi pe chip, le putea înţelege sentimentele din spatele formulelor şi ale cuvintelor impuse de etichetă. Dar habar n-avea ce le putea trece barbarilor prin minte. Era cea mai nebunească idee de care auzise vreodată.

Cu toate acestea... era război. Drumul era periculos, fără îndoială, iar Edo încă şi mai şi. Barbarii aveau arme de foc şi o escortă de samurai înarmaţi până-n dinţi cu săbii şi bastoane, deşi cine mai erau şi acei samurai era o altă întrebare. De care parte erau ei? De cine ascultau? Erau iscoade, fără îndoială, trimise să-i aibă sub ochi pe barbari. Dacă ea şi cei care o însoţeau călătoreau împreună cu ei, trebuiau să-şi ţină gura.

Chiar dacă Shinzaemon se lupta ca nimeni altul, era singur. Cel mai important era să ajungă cu bine în Edo, la prinţesă, poate la mama ei, înainte ca sudicii să închidă oraşul.

Îi aruncă o privire lui Taki, care îşi curăţa tăişul halebardei cu poalele chimonourilor. Părul i se despletise şi îi atârna într-o claie stufoasă şi încâlcită. Faţa îi era năclăită de sângele sudicilor, dar ochii mari îi străluceau de bucuria nebună a victoriei. Se uită şi ea la Sachi, îşi ridică sprâncenele şi îşi înclină capul într-o parte, ca şi cum ar fi spus: „Fă cum crezi. Mai rău de atât nu se poate".

Shinzaemon îşi băgase sabia în teacă şi îşi bandaja braţul rănit cu o faşie de bumbac. O privi pe Sachi, îşi ridică umerii laţi şi mormăi:

— Mai avem de ales?

Sachi suspină şi îşi plecă capul:

— Vă mulţumesc, rosti ea.

Barbarul îşi scoase pălăria de pe cap şi făcu o reverenţă ţeapănă.

— Mă numesc Edwards, grăi el. Edowadzu.[1]

Ea încercă să-i silabisească numele:

— Edo-wadzu.

Suna ca Edo, oraşul Edo. Era cel mai ciudat nume pe care-l auzise. Bărbatul cu părul de culoarea pământului făcu un pas înainte:

— Satow. Sluga dumneavoastră. Vă rugăm să veniţi cu noi.

II

Cei doi uriaşi călătoreau în palanchine mătăhăloase, clădite pe măsura picioarelor lungi, cărate de câte şase purtători, urmaţi de servitorii lor, în două palanchine normale, şi un cortegiu de hamali, cărându-le bagajele în spinare. Sachi, Taki şi Shinzaemon mergeau în spate, în rând cu caii lor de povară. Samuraii care-i escortau mărşăluiau în faţă şi în spate. Mulţimile împingeau în cealaltă direcţie, slugi de samurai, fugiţi de la gospodăriile nobililor *daimyo*, opintindu-se înainte cu o hotărâre încrâncenată, negustători urmaţi de nenumărate şiruri de hamali, cărându-le coşurile în care-şi duceau bunurile,

1 Odată preluate în japoneză, cuvintele străine sunt modificate potrivit specificului acestei limbi. În japoneză nu există grupuri consonantice, nici fonemul *l* (acesta devine *r*). (N. tr.)

de cerşetori şi de bărbaţi cu înfăţişare de militari şi cu o atitudine ameninţătoare, ascunzându-şi feţele sub pălării de pai. Dar călătoria cu veneticii şi cu gărzile lor îi făcea, în sfârşit, să se simtă în siguranţă.

Următorul oraş era înţesat de lume. Mulţimile umpleau străzile, ciorovăindu-se şi îmbrâncindu-se.

— *Tojin! Tojin!* Venetici! Venetici! strigau ei.

Sachi mai auzi şi alte voci:

— Barbari imbecili. Izgoniţi-i pe barbari! Ştergeţi-o!

Spera ca veneticii să nu-i poată înţelege. Gloata căsca ochii, croindu-şi drum cu coatele, făcând tot ce-i stătea în putinţă, pentru a-şi arunca un ochi înăuntrul palanchinelor. Samuraii îi dădură pe oameni la o parte, folosindu-se de bastoane, şi răstindu-se la ei:

— În genunchi! Jos!

Nimeni nu le dădu nici cea mai mică atenţie lui Sachi, Taki şi Shinzaemon. Toată lumea era mult prea preocupată să-i vadă mai bine pe *tojini*.

Drumul principal şerpuia înainte, de-a lungul malului unui râu, printre lanuri de orez, mărginite de cireşi înfloriţi. În zare, se înălţau coline învăluite în ceaţă. Odată ieşiţi din oraş, purtătorii puseră jos palanchinele, iar veneticii ieşiră din ele, mormăind şi întinzându-şi picioarele lungi. Ce făpturi ciudate, îşi zise Sachi. De ce nu se puteau bucura de confortul unor palanchine atât de mari şi de luxoase? In loc de sandale, purtătorii lor de încălţări cărau cizme mari, lucioase, care miroseau a piele de animal. Şi le puseră cu suspine de uşurare, apoi porniră iar la drum.

Sachi, Taki şi Shinzaemon se ţineau la distanţă. Taki, de obicei atât de neînfricată, părea înspăimântată de aceşti monştri. Shinzaemon îşi petrecuse atâta amar de vreme pe drum, încât era sigur că se mai întâlnise cu asemenea jivine. Fără îndoială că-i ura la fel de mult ca toată lumea şi i-ar fi plăcut lui să-i treacă prin tăişul sabiei, dar îşi dădea şi el seama de faptul că a-i ataca pe venetici nu era numai împotriva decretului imperial, ci şi a politicii fostului shogun, suzeranul său. Indiferent ce simţea în adâncul sufletului, trebuia să se poarte politicos cu ei. Ea-şi putea da seama după faţa lui încruntată şi după felul în care-şi ţinea umerii, degetele bătându-i darabana pe mânerul sabiei, ce efort uriaş făcea. Ba mai rău, trebuia să îndure umilinţa de a trece drept gardă de corp în ochii lumii. Nici nu era de mirare

că se arăta morocănos. După o vreme, bărbatul cu părul de culoarea paiului își încetini pasul, lăsându-se ajuns din urmă.

— Îmi permiteți să merg în rând cu dumneavoastră? îi ceru el voie lui Sachi.

Sachi se străduí din răsputeri să nu izbucnească-n râs. Era hidos. Niște peri îi ieșeau din obraji, ca înfricoșătoarele mustăți ce se înțeau pe coifurile samurailor. Și ce duhoare... De altfel, ideea ca o femeie samurai să umble alături de un bărbat care nici măcar nu făcea parte din familie (cum, de fapt, devenise Shinzaemon între timp) era absolut de neconceput. La urma urmei, își spuse ea, el nu era decât un barbar, iar barbarii nu erau oameni. Era ca și cum ar fi mers la pas cu un urs sau cu o maimuță.

Aruncă o privire în urma ei. Shinzaemon înainta cu pași mari și vioi, ca și cum n-ar fi dat atenție nimănui, dar ea știa că el văzuse și auzise tot.

— Încotro vă duceți în Edo? o întrebă barbarul cu îndrăzneală, coborându-și privirea la ea.

Pe ea o tulbură întrebarea lui și i se făcu frică. Oamenii de rând nu puneau întrebări directe, mai ales într-o vreme în care nimeni nu mai știa de care parte era cel de lângă el.

— Ați mai fost la Edo? îl întrebă și ea, în speranța că s-ar putea ca lui să-i scape vreun indiciu.

— Acolo locuim, îi povesti el. Avem o casă. O căsuță în vecinătatea unui templu. Pe o colină.

Crezuse că trebuia să fie bătrân, judecând după părul de pe față și după pielea aspră. Dar vocea îi era băiețească. Nu putea fi cu mult mai în vârstă decât ea. Unde-i erau tatăl și mama? Ce făcea atât de departe de casă, călătorind prin țara aceasta străină, bântuită de război?

— Toți ceilalți pleacă din Edo, iar noi ne întoarcem acolo, constată el, răspunzând, parcă, întrebării ei nerostite, arătându-și dinții într-un zâmbet larg. Oamenii spun c-o să aibă loc o bătălie teribilă, dar voi nu lăsați impresia că vă pasă, nicidecum. N-am mai văzut niciodată o femeie care să fie în stare să lupte ca dumneavoastră!

În vreme ce vorbea își flutura mâinile. Erau mari și puternice, mai mari decât mâinile de luptător ale lui Shinzaemon. Și ce culoare! Albă ca varul. Perii palizi de pe degete scânteiau ca niște fire de aur

în soare. Poate că nu era chiar un monstru. Cu siguranţă era de altă rasă decât ea, dar părea om până la urmă.

Sachi auzise că barbarii erau grosolani şi necivilizaţi, că n-aveau nici un fel de maniere, că deveneau agresivi când se îmbătau, că hărţuiau femeile şi le necinsteau. Dar priviţi mai îndeaproape nu păreau aşa de răi. Nu-i venea să creadă că mergea la pas cu asemenea făpturi, discutând cu ele. Dacă n-ar fi fost război în ţară, dacă nu s-ar fi temut de ce urma să se întâmple când ajungeau în Edo, ar fi fost minunat, o experienţă pe care le-ar fi savurat-o şi le-ar fi povestit-o cu lux de amănunte nepoţilor ei, peste ani.

Simţea ochii lui Shinzaemon pironiţi asupra ei. Chiar dacă-l credea pe venetic doar un barbar, Shinzaemon ştia mult prea bine că era bărbat. Simţea şi dezaprobarea tăcută a lui Taki. Dar, la urma urmei, ea era stăpâna, iar Taki slujitoarea, şi ea trebuia să se poarte cuviincios cu protectorii lor. De fapt, chiar se bucura să stea de vorbă cu acest uriaş stângaci.

El lucra la Legaţia Britanică, dar nu-i destăinui nimic despre locul din care se întorceau şi despre scopul călătoriei lor. Fără îndoială că fuseseră trimişi în vreo misiune secretă.

— Am trecut prin mari aventuri, adăugă el. Am văzut cele mai glorioase lucruri. Muntele Fuji! Aţi fost vreodată pe drumul ăsta? Aţi traversat trecătoarea Shiojiri, ca să vedeţi cum se profilează Fuji la orizont? N-am mai văzut în viaţa mea o privelişte atât de frumoasă! Vremea a fost minunată!

— Şi ţara dumneavoastră... murmură ea pe un ton şovăielnic, trebuie să aibă şi ea frumuseţi!

El venea, îi povesti, de pe o insulă mică de foarte departe. I-a luat două luni ca să ajungă până-n ţara ei. Era condusă de o împărăteasă care locuia într-un palat aproape la fel de splendid, deşi nu atât de mare, precum Castelul Edo. Ţara lui se numea Anglia.

— În ţara dumneavoastră domneşte o femeie? îl întrebă Sachi, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

Până acum îl crezuse pe cuvânt. Dar o ţară condusă de o femeie... nu putea fi adevărat. Poate că el nu-i vorbea limba maternă atât de bine. Sau poate că tot ce-i spusese erau doar baliverne.

Din Anglia zicea el că vin. Dacă erau englezi, veneticii aceştia erau de partea sudicilor. Chiar îşi închipuia acest Edo-wadzu că nu era

decât o doamnă atacată de ronini? Sigur că nu. La urma urmei, văzuse mormanul de soldați răniți și morți din mijlocul drumului. Călcase peste trupurile lor. Poate că bănuia și el că ea era o doamnă de la Curtea shogunului, o figură de prim rang din tabăra nordicilor, pe care sudicii ar da orice s-o poată captura. Trebuia să fie foarte prudentă.

În seara aceea văzură luminițe scăpărând în depărtare, atât de multe, încât părea că stelele căzuseră pe pământ. O negură de fum plutea peste coline, acoperind pe jumătate cerul.

— Focuri de semnalizare, constată Shinzaemon. Ne apropiem. Maimuțoiul ăla mergând pe două picioare, vorbind de parcă și-ar închipui că-i om, adăugă cu-n mârâit. Cum poți discuta cu el? Este englez. Știi de partea cui sunt ei. Ce-l mână să călătorească prin țară? Trebuie să fie vreo iscoadă. Toți sunt!

— Nu te supăra, nu acum la despărțire, îl imploră Sachi. Știi prea bine că trebuie să fiu politicoasă. Suntem oaspeții lor.

— Ne-am fi descurcat foarte bine și singuri, mormăi Shinzaemon. Mult mai bine, de fapt. Aș fi putut eu să vă port de grijă.

— Mai avem de trecut prin punctul de control de la Itabashi, iar Edo trebuie să fie plin de sudici. Îmbrăcați în straiele astea vor crede că facem parte din anturajul veneticilor. Este cea mai desăvârșită deghizare. Înțelegi? Vei avea ocazia să observi îndeaproape forțele sudicilor. Vei avea o groază de lucruri de raportat miliției, câți sunt, ce arme au și alte amănunte de felul ăsta.

— Cred c-ai dreptate, bombăni el. Se poate să observ ceva util.

A doua zi, când au ajuns în orașul poștal Urawa, stindarde roșii marcate cu o cruce albă într-un cerc fluturau la porți. Lui Sachi inima i se strânse la vederea lor. Blazonul clanului Shimazu, cei mai neîndurători dintre conducătorii sudici. Se mai găseau și alte steaguri: stacojii, cu crizantema de aur a împăratului. Auzise deja că sudicii se proclamau armata imperială. Aceasta era dovada.

Drumul principal era înțesat de soldați inamici, iar grupul ei trebuia să treacă prin mijlocul lor. Sachi își ținu halebarda în jos, sperând ca soldații să creadă că nu era decât un toiag. Cu capul plecat, își croi drum prin mulțime, ținându-se aproape de venetici. Taki și

Shinzaemon mergeau în spatele ei. Păşea încet şi măsurat, călcând cu grijă, ca şi când ar fi umblat desculţă pe coji de ouă, concentrându-şi atenţia asupra drumului, încercând să nu-şi trădeze frica prin vreun tremur al buzelor sau al mâinilor. Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Mii de soldaţi, toţi adunându-se, aşteptând numai un ordin să mărşăluiască întins spre Edo. Iar acesta nu era decât începutul. Se ruga în gând zeilor ca o armată la fel de numeroasă să-i aştepte, pentru a-i bate şi a-i izgoni înapoi, când vor ajunge acolo.

Seara ajunseră la Itabashi, „Podul de Lemn", ultimul popas de pe Drumul Interior de Munte. Aproape intraseră în Edo. Nu mai aveau de parcurs decât doi *ri* până-n centru, unde se găsea castelul. Văpăile torţelor ardeau de-a lungul drumului, la fel ca şi focurile de semnalizare pe colinele din jur.

Cu mult înainte de a intra în Itabashi, auziră strigăte, râsete şi zbârnâitul instrumentelor de *shamisen*. Hanurile erau pline până la refuz. În faţa fiecărei case ardeau lampioane. Soldaţi inamici mişunau pe străzi, sorbind lacomi *sake* din ploscuţe de bambus, sporovăind şi distrându-se zgomotos cu accentele lor grosolane. Gheişele şi prostituatele roiau, agăţându-se de ei şi încercând să-i târască după ele în stabilimentele lor. Hamalii, purtătorii de palanchine şi băieţii de la grajduri îşi căutau grăbiţi de lucru. Până şi cerşetorii zâmbeau, bucurându-se de veselia din jurul lor. Aşa de aproape de Edo, oraşul shogunului, iar lor le păsa atât de puţin, încât fraternizau cu inamicul! Îi păsa cuiva de partea cui erau soldaţii, sau îi interesa numai punga lor? Îşi dădea şi ea seama ce se petrece. Toată lumea ştia că se apropia sfârşitul, aşa că ce mai conta? Puteau să se distreze.

Ajunseră la ultimul punct de control, înainte să intre în Edo. Sachi şi însoţitorii ei îşi ţinură capetele plecate, iar când străjile zăriră palanchinele barbarilor se lăsară în genunchi şi făcură semne alaiului să treacă. Pe când Sachi trecea prin porţi, îşi dădu seama deodată ce ostenită era. Picioarele îi erau umflate şi crăpate. Şi le simţea atât de grele, încât nu credea că mai poate face un pas. Degetul mic de la piciorul drept o ustura chinuitor. Pesemne o băşică. Trebuia să şi-l bandajeze şi să se încalţe cu sandale noi.

Apoi îşi înălţă privirea. Printre casele de la marginea drumului întrezări ferme cu lanuri de orez şi dincolo de ele... Acoperişuri,

acoperişuri de ţiglă, un ocean de acoperişuri, scânteind în lumina serii, întinzându-se de la un orizont la altul pe cât putea vedea ea cu ochii. Edo.

Pentru o clipă, i se păru la fel de frumos ca Paradisul, ca şi cum Amida Buddha însuşi s-ar fi aflat acolo să-i întâmpine. În partea de răsărit a oraşului, unde întunericul se lăsa mai repede, luminiţe licăreau şi dâre de fum se încolăceau, ridicându-se în aer, ca o mie de beţişoare parfumate aprinse. Între acoperişuri se mai zărea trandafiriul cireşilor în floare. Şi mai erau peticele de beznă, crângurile de arbori şi acoperişurile late, ondulate ale reşedinţelor nobililor *daimyo*. Să fi fost doar în închipuirea ei, ori putea desluşi, chiar în mijloc, crenelurile, grădinile şi terenurile împădurite ale castelului?

Shinzaemon se uită şi el la oraş. Ea-i putea citi pe chip nerăbdarea de a ajunge acolo, de a se alătura camarazilor săi, de a se pregăti să meargă la război. Atunci se întoarse spre ea. Ochii li se întâlniră. Taki privea oraşul cu o expresie de uşurare uluită.

Dar curând îşi dădură seama că ceva nu era deloc în ordine. În vreme ce înaintau obosiţi, zăriră prăvălii şi tarabe dărâmate şi hambare sparte. Uşile erau smulse din balamale, iar ferestrele, făcute ţăndări. Paravane rupte, bucăţi de lemn, abacuri şi baloturi de mătase zăceau în praf, iar orezul, odinioară păstrat în butoiaşe, era vărsat în mijlocul drumului. Prăvăliile care scăpaseră prăpădului erau zăvorâte, cu storurile trase. Păşiră în tăcere. Lui Sachi îi era frică până şi să-şi exprime gândurile în cuvinte. Dacă aşa era aici, cum stăteau lucrurile în Edo?

Shinzaemon mergea în urmă. De-acum intraseră mult în oraş, când o ajunse. Aruncă o privire la samuraii care făceau de gardă, ca să verifice că nu-i puteau auzi.

— Uite unde voi fi, îi arătă el.

O cărare ducea la stânga, printre prăvălii vandalizate, spre Templul Kanei-ji.

— Miliţia este încartiruită aici, pe colina Ueno. Am să te conduc la castel, mai întâi.

Sachi nu spuse nimic. Ochii îi înotau în lacrimi. Nu putea suporta gândul că urma să-l piardă.

Ceva mai târziu traversau şanţul exterior. La dreapta lor se întindea cartierul samurailor din oraş, cu bulevardele sale largi şi zidurile înalte,

tăinuind palatele nobililor, iar la stânga, labirintul de alei înguste unde locuiau târgoveții. Sachi nu se putu opri să nu observe cât de goale erau canalele atât de aglomerate la plecarea ei din oraș. O tăcere teribilă plutea deasupra locurilor, ca și cum vreo molimă ar fi lovit orașul. Duse erau miresmele vieții, nu se mai simțea în aer decât mirosul slab al colbului. Unii dintre *daimyo* își luaseră până și palatele cu ei. Micul convoi păși pragul marilor porți deschise larg. Dincolo de ziduri, Sachi nu mai putea vedea nimic altceva decât o întindere acoperită de nisip, sub cerul liber. Nu mai erau nici un fel de clădiri. Cum se putuse schimba totul atât de repede? Când părăsise ea palatul, orașul era plin de viață și de larmă. Acum era ca un cimitir, populat de stafii. Încercă să nu se gândească la ce s-ar fi putut petrece la castel și la palatul femeilor.

Trecură peste un alt șanț, apoi peste încă unul. Se lăsa noaptea când ajunseră la Podul Hirakawa. De partea cealaltă, se găseau două uși masive din lemn, întărite cu drugi de fier: Poarta Tsubone, „Poarta Doamnelor Shogunului". Ajunseră la intrarea în aripa femeilor din Castelul Edo. Porțile erau prinse într-un zid neted de granit ce se înălța până la cerul întunecat. Sachi o luă de mână pe Taki și rămaseră în picioare, umăr lângă umăr, uitându-se peste pod. O rază de soare mai scăpăra pe unda liniștită a șanțului.

Sachi închise ochii. Preț de o clipă, vechea ei viață se întoarse cuprinzând-o în vârtejul ei: sălile sclipind de aur, pictate cu pini, cocori și alte păsări; coridoarele pline de agitație, minunatele tavane casetate, somptuoasele chimonouri. Până și slujnicele aveau chimonouri magnifice, mult mai rafinate decât tot ce văzuse de când părăsise palatul. Cât timp trăise acolo uitase de cealaltă lume, unde oamenii erau nevoiași, unde uneori nu se găsea destul de mâncare. Dar acum palatul i se părea un vis, la fel de ireal cum trebuie să i se fi părut bietului Urashima palatul fiicei regelui dragonilor de pe fundul mării.

Văzuse palatul în flăcări. Dar nu arsese decât o parte. Sigur că în rest viața trebuie să fi fost la fel ca întotdeauna. Femeile trebuie să se fi mutat în altă parte a castelului.

Și cum rămânea cu mama ei? Strânse la piept bocceaua în care se afla brocartul și încercă să și-o închipuie pe femeia care-l purtase. Să fie și ea doar o făptură de vis?

Sosise clipa de care se temuse tot drumul. Încercase să nu se mai tot gândească la ea, în speranța că nu va mai veni vreodată. Dar nu mai putea fi amânată.

Sachi și Shinzaemon rămaseră împreună, la capătul podului. Străinii stăteau pe aproape, dar ei nu mai contau. În apa întunecoasă a șanțului înotau rățuște. Luna deja atârna palidă pe cer, deși soarele nu apusese încă.

Shinzaemon o luă de mână. Mâna lui mare, de samurai războinic, îi ținea strâns mânuța albă. Ea îi simțea bătăturile din palmă, lăsate de mânerul sabiei. Simți uscăciunea pielii sale pe a ei, mirosul șters de sare, căldura trupului. Lacrimi îi țâșniră din ochi, dar și le ascunse. Dorea să-l implore să rămână, știa însă că nu putea. Își plimbă ochii peste oasele fine ale feței sale, peste gura cu buze pline.

— Așadar, ai să fii unde mi-ai spus, murmură ea, pe colina Ueno?

— Cu miliția *shogitai*. Sudicii încă mai au de cucerit Edo. Dacă reușim să-l păstrăm pentru clanul Tokugawa, poate că-i vom alunga din toată țara.

Se priviră.

— Nu te voi uita cât voi mai trăi, îi zise el încet. Nu mi-am închipuit că pe lumea asta e cineva ca tine. Îmi vine foarte greu, din pricina ta, să mă împac cu gândul că poate voi muri. Nu, nu poate. Sigur voi muri.

— Mă voi ruga din toate puterile să scapi cu viață, spuse ea. Când se termină războiul, întoarce-te la mine.

Știa ce avea de făcut. Se căută în mânecă, după pieptănul ei, prețiosul ei talisman pe care-l îndrăgise de când era copilă, și i-l dărui lui. Blazonul aurit, gravat pe el, sclipea în razele amurgului, iar umbrele celor doi se întindeau prelungi pe pământ.

— Este cel mai prețios lucru pe care-l am, mărturisi ea. Este norocul meu. Îl am de când mă știu. Te va apăra. Când te vei uita la el, să te gândești la mine.

— Nu ți-l pot lua, protestă el. Îmi dau seama ce înseamnă pentru tine.

— Te va aduce înapoi la mine, îl rugă ea. Te va apăra mai bine decât orice altă amuletă, mai bine decât o centură cu o mie de ținte. Când ai să mă vezi din nou, ai să mi-l înapoiezi.

I-l lipi de palmă, lăsându-şi mânuţele moi să mai zăbovească în mâinile lui puternice. El şi-l duse grav la frunte, cu un gest protocolar de mulţumire, apoi se înclină şi-l ascunse în mânecă. Rămaseră tăcuţi o vreme.

Deodată Sachi avu o idee:

— Mai întâlneşte-te cu mine încă o dată, te implor. Aici, la Poarta Tsubone, mâine, pe înserat.

Îndată ce-i zburară cuvintele din gură, îşi dădu seama că era un plan nebunesc. În trecut, ar fi fost de neconceput să se furişeze afară din palat ca să se întâlnească cu un bărbat. N-avea nici un motiv să creadă că lucrurile se schimbaseră acum. Într-o clipită, când avea să treacă prin aceste porţi, avea să redevină doamna din camera de alături. Iar el? Un soldat care nu se mai putea îndepărta de cazarmă.

Dar ea avea să fie acolo.

— Te voi aştepta, îi promise.

El se uită în altă parte, apoi trase aer în piept şi încheie:

— Voi face tot ce pot.

Sachi se aştepta ca Taki s-o mustre. Aproape că-i şi auzea glăsciorul spunându-i: „Nu uita de palat. Nu uita cine eşti".

Dar Taki n-o făcu. Ea-l privea pe Shinzaemon. Şi în ochii ei se vedeau lacrimi. Deodată Sachi înţelese că şi prietena ei era tristă, cuprinsă de o tristeţe adâncă şi plină de disperare. Ea era mai departe de Toranosuke ca niciodată. Sosirea la Edo n-o adusese mai aproape de el. Şi ea se bucurase de libertatea drumului şi părea puţin tulburată de faptul că se întorcea la închisoarea din palat.

— Vreau şi eu să-ţi cer ceva, îi vorbi Taki cu sfială, în cea mai subţirică şoaptă chiţăită. Ştiu că-i o prostie, dar...

Scoase o amuletă din mânecă. Sachi o recunoscu. Era amuleta de-o viaţă, cu care Taki venise din Kyoto. I-o puse în palmă lui Shinzaemon.

— Te rog, dă-i asta lui Toranosuke, grăi ea. Spune-i c-am să mă rog pentru el şi pentru Tatsuemon.

Shinzaemon şi-o duse la frunte şi îi promise:

— Am să-i zic. Şi o va primi chiar din mâinile mele.

Soarele dispăruse în spatele zidurilor înalte ale castelului. Sachi şi Shinzaemon încă se sorbeau din ochi.

— Trebuie să mergem, şopti Taki.

Sachi ştia ce are de făcut. Ca o soţie de soldat, făcu o plăcăciune, adunându-şi curajul.

— Dă tot ce poţi! îl îndemnă pe un ton hotărât.

Se întoarseră cu faţa la castel. Sachi şovăi. Odată ce avea să treacă podul, avea să se întoarcă în cealaltă lume, o lume în care nu mai exista Shinzaemon. Îşi simţea moartea în inimă. Recunoscu acea senzaţie. Era cea pe care o simţise la primirea veştii că tânărul shogun murise.

O adiere încreţea apele şanţului, iar algele iazului foşneau. De cealaltă parte meterezele de nepătruns se înălţau până la cer.

— Este aproape noapte, şopti Taki. Dar dacă nu putem intra? Cum o să-i convingem pe străjeri că suntem cine zicem noi că suntem?

Avea dreptate. Cu straiele ei în zdrenţe şi faţa mânjită de praful drumului, Taki arăta ca o ţărancă sau o cerşetoare. Nu aducea nici pe departe cu o doamnă de la Curte. Sachi îşi dădu seama că şi ea arăta la fel. Bătuseră drumurile mult prea mult şi trecuseră prin atâtea peripeţii, încât se schimbaseră.

Zidurile castelului se profilau pe fundalul serii. Dar era ceva care lipsea.

— Uite, şopti Sachi. Nu-i nici un fum. Este vremea cinei, dar nu-i nici o dâră de fum.

Porţile de lemn cu gratii şi zăvoare uriaşe de fier erau încuiate. Sachi crezuse că aveau să găsească pe puţin un batalion de gărzi, de pază pe afară. Dar nu era nimeni. Tăiată într-unul dintre zidurile laterale, de lângă poartă, se afla o uşiţă. Ciocăni, apoi o împinse. Se deschise scârţâind. Veneticii aşteptau în beznă, alături de Shinzaemon, de cealaltă parte a şanţului.

Înghiţind cu greu, Sachi se întoarse şi le dărui un surâs cutezător, făcându-le semne de adio cu mâna. Abia mai putea vedea din cauza lacrimilor. După aceea, ea şi cu Taki trecură pragul. Se închise cu un zăngănit în urma lor.

Partea a IV-a

ORAȘUL RUINELOR

9
Secretul brocartului

I

Era întuneric ca într-un puţ. Numai cerul se mai vedea, un mic petic albastru întunecat deasupra capetelor lor. Stelele începeau să răsară una câte una. O bufniţă scoase un ţipăt în tăcere. Ecoul mai zăbovea încă printre metereze, când se auzi un croncănit aspru, aproape de faţa lui Sachi, şi un corb îşi luă zborul fâlfâind din aripile mari. Sachi se trase îndărăt, cutremurându-se. Păsări funeste, păsări ale morţii.

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu întunericul, desluşi unde se aflau: în curtea dintre porţile exterioare şi cele interioare ale corpului de gardă Tsubone. Mai trecuse pe acolo, când intrase în suita prinţesei la castel şi când plecase în palanchinul imperial.

Era acum înapoi la palat, unde se hotărâse să rămână o dată pentru totdeauna, unde, poate, se găsea şi mama ei. Dar singurul lucru la care se mai gândea era că Shinzaemon plecase. Parcă i se rupsese jumătate din suflet şi tot ce mai rămăsese nu era decât o carapace goală, plutind ca o stafie.

Pe urmă, auzi scârţâitul uşilor care se deschideau. Luminile se aprinseră, scăpărând pe ici, pe colo, ca licuricii. Picioare încălţate în sandale de pai veniră în fugă, trosnind peste pietrele din pavaj. Bărbaţii le împresurară, roind în jurul lor. Se auziră strigăte guturale.

— Hei! Ce-i asta? Ce-avem noi aci?

— Opriţi-vă! Unde credeţi că vă duceţi?

— Intruse! Iscoade care încearcă să se furişeze înăuntru!

O pădure de lănci şi de suliţe se iviră, aţintite la gâturile lor. Sachi nu se clinti din loc. Deşi ea şi Taki erau îmbrăcate ca două ţărănci, trebuiau să-i convingă pe soldaţi că erau doamne de la Curte şi aveau tot dreptul să se afle acolo. Cel mai bun lucru era să se comporte

potrivit rangului lor, cu un dispreț de gheață. Soldații erau la fel ca și câinii, își zise ea în gând, și puteau mirosi frica.

— Taki, șuieră ea, spune ceva.

În calitatea ei de văduvă a shogunului, nu-i intra în atribuții să se adreseze acelor creaturi inferioare. Taki își veni în fire:

— Eu sunt doamna Takiko, doamnă de companie a Retrasei Doamne Shoko-in, chițăi pe cel mai arogant ton, folosind graiul în care doamnele de la Curte se adresau servitorilor. Ne-am întors la palat. Avem nevoie să ne însoțească cineva până-n fața Alteței Sale.

Se lăsă o lungă tăcere, apoi se auzi un cor de șuierături, pe măsură ce soldații se dădură îndărăt, împleticindu-se, inspirând printre dinți și bodogănindu-se unii pe alții. Un bătrân ieși, șontâcăind, din întuneric.

— Iertați-mă, croncăni el.

Își ridică lampionul, aruncând o rază pe chipul lui Sachi.

Orbită de lumina puternică, ea-și mută privirea, păstrându-și aceeași expresie rece și impasibilă. Omul își ridică ochii cruciși la ea, apoi își îndoi picioarele crăcănate și își lipi fața bătrână și brăzdată de riduri de țărână.

— Înălțimea Voastră!

Nu i se mai spusese astfel de o veșnicie, parcă.

— Ia-ne capul pentru obrăznicia noastră, doamnă.

Sachi ghici că el trebuia s-o fi zărit de la distanță, pe când intra în palanchinul imperial și urma să fugă din palat. Altfel cum ar fi putut un membru al gărzii exterioare s-o recunoască?

Prăvălindu-se unii peste alții, soldații căzură în genunchi și se prosternară. Sachi privi ușurată spinările încovoiate și moțurile de samurai tremurând pe capetele rase și lucioase. Moșneagul scâncea și se ștergea la ochi:

— Înălțimea Voastră, bolborosi el. Să fiți chiar dumneavoastră? Ne-a fost dor de dumneavoastră.

Sachi știa că trebuia să se arate ultragiată de îngâmfarea lui, dar mai era încă fata căpeteniei satului. Mai rămânea să se îmbrace iar în robele de concubină. Vorbise cu atâția oameni din clase atât de diferite, avusese atâtea identități. Acum era în sfârșit acasă. Ar fi trebuit să se bucure, dar nu simțea altceva decât amețeală.

— Dar... Înălțimea Voastră, iertați-mă, schelălăi moșneagul. Iertați-mă că vă vorbesc. Dar... de când ați plecat Înălțimea Voastră... de la incendiu... nu mai e nimic aici, Înălțimea Voastră.

— Nimic? Doamnele? Alteța Sa?

Un alt soldat se amestecă în vorbă:

— Înălțimea Voastră, vă vom însoți până la apartamentele Alteței Sale.

— Ce faceți, pângăriți urechile Înălțimii Sale cu vocile voastre? se răsti Taki la ei. Duceți-ne imediat acolo.

Ținându-și lampioanele sus, soldații le conduseră în incinta palatului. Fiecare colț de grădină fusese întotdeauna îngrijit perfect, dar acum iarba crescuse între pietrele de pavaj și iedera se cățăra pe ziduri. Arborii își întindeau ramurile lungi, amenințând să-i împresoare pe toți.

Străbătură o potecă șerpuitoare, mărginită de tufe de rododendroni și ajunseră într-un spațiu deschis.

În fața lor se zăreau zidurile unei clădiri uriașe, dărăpănate, ce se întindea cât vedeai cu ochii. Marile lespezi de piatră erau înnegrite și crăpate. Dincolo de ele, scânduri carbonizate împungeau cerul ca lăncile unei armate de stafii. Uriașele bârne căzuseră la pământ. Țiglele acoperișurilor zăceau prăvălite în grămezi, adunate una într-alta. Palidele raze ale lunii poleiau bucăți din tavanul casetat și fragmente de paravane aurite ce mai scăpaseră cumva de la incendiu. Un miros înțepător, umed și rece, plutea asupra acelor locuri. Mirosul lemnului ars. Mirosul morții.

— Nu vă mai uitați, doamnă, nu vă mai uitați! o îndemnă bătrânul, zorindu-le.

Dar cum putea Sachi să nu se uite? Trecură pe lângă resturile sălii în care zăbovise cu doamna Tsuguko și cu Taki în acea teribilă noapte, înainte de a fugi prin zăpadă. Acoperișul se prăbușise, iar scândurile căzute astupau intrarea. Încă mai putea vedea vălătucii de fum și flăcările întinzându-se de pe un acoperiș pe altul. Încă îi mai răsuna în urechi sinistra lor vâlvătaie în vreme ce mistuiau totul.

— Am căutat și am tot căutat, se bâlbâi moșneagul. Le-am îngropat pe cele moarte. Dar de atunci... De atunci...

Cele moarte... Sachi își acoperi ochii cu mânecile în vreme ce o năpădiră amintirile. Faptele pluteau dinaintea ei. Pe Alteța Sa cel

puţin încă o mai găsea în viaţă, atât îi spuseseră oamenii. Impozanta doamnă Tsuguko, Haru, draga Haru, învăţătoarea ei. Doamnele de companie ale lui Sachi, slujnicele şi servitorii ei. Cea Retrasă şi suita ei de mari doamne. Bătrâna doamnă Honju-in şi ai ei. Mama zbârcită a prinţesei, Cioara Bătrână. Doamna Nakaoka şi celelalte bătrâne. Preotesele cu capete rase. Ce se alesese de toate acele femei?

Şi cum mai rămânea cu toate celelalte, cele trei mii de femei care înţesaseră palatul, de la doamnele de companie de cel mai înalt rang, îndreptăţite să-l privească în ochi pe Înălţimea Sa, până la cele mai umile? Intendentele, cele care ţineau socotelile, cele care ţineau orele, cusătoresele, bucătăresele, cântăreţele, dansatoarele, muzicantele, slujitoarele din sălile altarelor, ajutoarele de la bucătărie, doamnele de la băi, scribii, servitoarele responsabile cu tutunul şi apa de mâini, spălătoresele, străjile, cameristele, servitoarele cameristelor, slujnicele servitoarelor cameristelor... Ce se alesese de ele?

O adiere îngheţată ridică cenuşa şi îi învolbură mizerele straie din bumbac. Sachi se înfioră. Ruinele păreau să răsune de tânguirile tuturor femeilor care pieriseră. Îşi dedicaseră viaţa unui bărbat pe care majoritatea n-aveau să-l vadă vreodată. Şi apoi să aibă parte de asemenea moarte cumplită: să ardă de vii într-un incendiu!

Ea şi Taki înaintau poticnindu-se prin curţile fără sfârşit, peste poduri şi pâraie, în jurul iazurilor cu bărci acum trase la mal, pe lângă grădinile sălbăticite, în care crescuseră buruieni, şi pavilioanele în care muşchiul se iţea prin acoperişuri şi prin găurile din pereţi. Mult mai târziu, traversând un alt şanţ, zăriră acoperişurile ondulate şi storurile de lemn.

— Cea de-a doua citadelă, şopti Taki.

Ninomaru, cea de-a doua citadelă, unde locuiau văduvele foştilor shoguni. Să mai fie mama lui Sachi încă acolo? Făcuse tot acest drum în căutarea ei, dar acum gândul că avea s-o cunoască o umplea de spaimă.

Lăsară în urmă clădire după clădire şi ajunseră la palatul femeilor din Ninomaru. Femeile-străjer le însoţiră înăuntru şi le conduseră printr-un labirint de săli şi de coridoare. În unele, lumânările de ceară şi lămpile aruncau o lumină tremurătoare, în altele îşi dibuiră drumul printre umbre, luminate doar de strălucirea slabă a torţelor străjilor, bălăngănindu-se dinaintea lor, pentru a le lumina calea.

Sachi tot aştepta să se deschidă o uşă şi să găsească o încăpere plină de femei, cu fustele lor răsfirate ca nuferii pe apă, brodând sau pieptănându-şi părul. Dar era o tăcere deplină. Nici o sporovăială sau hohot de râs, nici un foşnet de mătase, nici un clinchet de vase, nici o urmă de cântec sau de zdrăngănit la *koto*. Singurul zgomot ce se auzea era şoapta propriilor paşi, alunecând pe podelele din lemn şi pe *tatami*.

Se simţea un iz de mucegai. Ea văzu licărul pânzelor de păianjen în ungherele de pe tavane, le zărea drapându-se în jurul rafturilor ornamentale. Nici măcar „lepădăturile", copilele ce aveau în grijă curăţenia, tinere fantomatice care nici nu existau pentru o nobilă doamnă ca ea, nu mai erau.

În lumina slabă, ea zări pe fugă ceva gheboşat şi ţepos, ca un arici monstruos, în umbrele din colţul îndepărtat al uneia dintre săli. Străjile o zoriră să treacă pe lângă acel ceva. Atunci văzu un altul în spatele unei uşi. Era un mare maldăr de vreascuri. De la o sală la alta se zăreau mormane de vreascuri şi maldăre de paie ascunse prin colţurile întunecate. Din instinct, ştiu la ce foloseau, iar gândul o făcu să îngheţe de spaimă. Prin urmare, acesta era destinul pe care zeii o făcuseră să-l împărtăşească.

Într-un târziu, ajunseră la un şir de uşi închise, de care atârnau gigantice canafuri roşii. Străjile îngenuncheară şi intonară într-un glas:

— Înălţimea Sa, Retrasa Doamnă Shoko-in.

O uşă se deshise. O femeie, în genunchi, îşi lipea obrazul de *tatami*. Sachi oftă. Recunoscu dintr-o privire spinarea grăsulie şi părul des, legat la spate într-un coc simplu. În fiecare dimineaţă a vieţii ei de la palat, acelaşi cap se aflase acolo, plecându-se în pragul uşii de la camera ei. Cum o văzu, palatul nu i se mai păru atât de straniu. Era acasă, la urma urmei.

Femeia îşi înălţă capul. Îşi acoperi gura cu o mână şi zâmbi, până când ochii îi dispărură în cutele obrajilor săi rotunzi şi trandafirii. Lacrimile îi scăldau chipul durduliu.

— Ei bine! începu ea. Înălţimea Voastră! N-am crezut să vă mai văd vreodată!

— Haru! Soră mai mare!

— Bun venit acasă! Bun venit acasă!

Haru, care o luase pe Sachi sub aripa-i protectoare încă de la sosirea ei din sat, nou-venită speriată, şi care făcuse din ea o doamnă,

care o învățase cum să vorbească precum o aristocrată de la Curtea shogunului, cum să păşească încet, alunecând, cu paşi plini de distincţie, în loc să ţopăie ca o ţărancă, cum să scrie frumos, să mănânce aşa cum se cuvine, să cânte, să danseze, explicându-i totul cu blândeţe, corectând-o cu bunătate. În ziua în care lui Sachi i se poruncise să se ducă în camera Înălţimii Sale, Haru a fost cea care i-a spus ce să facă şi să nu-i fie frică. Haru, cu poveştile şi glumele ei, cu istoria cadavrului găsit în palanchin, cu discuţia despre pulberea de şopârlă friptă şi ciuperci...

Sachi încercă să-i vorbească, dar lacrimile îi curgeau pe obraji. Şi Taki plângea. Frecându-se la ochi cu mâneca, Sachi îngenunche. Luă mâinile moi ale lui Haru într-ale ei şi le ţinu strâns. Trebuia să fie sigură că era o femeie în carne şi oase, nu o stafie. Îi privi lung chipul. Avea riduri pe frunte, şuviţe sure în păr. Ochii i se mai încreţeau încă, atunci când râdea, dar în ei se cuibărise o nouă tristeţe.

— Soră mai mare. Slavă zeilor, slavă zeilor! Ai scăpat vie din foc!

— Da, zeii au fost de partea mea, surâse Haru. Şi de a ta.

— Soră mai mare, unde-i toată lumea? Alteţa Sa ce mai face? Unde sunt celelalte doamne?

Dar Haru nu-i răspunse. Se uita la ea ciudat, ca şi cum ar fi văzut, la rândul ei, o stafie.

— N-aş fi crezut! începu ea din nou. Arăţi exact ca...

Sachi îşi închipuia cum trebuia ea să arate, ca o sălbatică, o smintită, cu părul ciufulit, cu dinţii albi, strălucitori, în straiele ţărăneşti ce-i ascundeau formele. Haru clătină din cap.

— Îmbătrâneşti, constată ea. Haideţi, amândouă, trebuie să vă îmbăiaţi şi să vă schimbaţi de pe drum. Voi anunţa venirea voastră Alteţei Sale. Dar... cum aţi ajuns aici? Cum aţi reuşit să străbateţi tefere oraşul? Am auzit că-i plin de huligani din sud, iar întreaga populaţie a fugit care încotro. Nu mai e nimic aici, în afară de moarte, pentru noi toate.

Nu plecase chiar toată lumea. Mai erau destule servitoare care încă mai aveau grijă să umple ochi cu apă aburindă marile băi. Ar fi fost o tragedie să fi plecat şi ele, îşi zise Sachi în gând. Şezând umăr lângă umăr pe mici taburete din lemn de lângă băi, ea şi Taki se frecau reciproc pe spate. Nu mai existau slujnicele de la băi şi oricum se obişnuise să-şi aibă prietena alături.

— Vino să te scalzi cu mine, Taki, o invită ea.

Curățându-se de murdăria de pe drum, intrară în apa fierbinte până la gât și rămaseră împreună o vreme, simțind cum osteneala călătoriei le trecea încet-încet. Sachi era recunoscătoare pentru aburii ce-o învăluiau, ascunzându-i lacrimile. Nu așa era căminul pe care și-l amintea, acest palat răsunând acum de ecouri lugubre. Crezuse că, chiar dacă restul lumii avea să-și schimbe fața, înăuntrul zidurilor castelului va găsi același refugiu. Ce greșeală!

Shinzaemon... Shinzaemon... Dacă el ar mai fi fost lângă ea! Parcă-i lipsea o parte din ființa ei. Fără el, lumea era un loc trist. Se simțea mai singură decât și-ar fi putut închipui vreodată că era posibil. Încercă să-i revadă în gând chipul, ochii piezișă, sprâncenele groase, nasul subțire, gura plină. Prin minte i se perindau fiecare clipă petrecută împreună, tot ce făcuse el, momentul când îi dăruise orhideea sălbatică, secunda în care se hotărâse să vină în sat cu ea. Încercă să-și aducă aminte de atingerea mâinii lui și de mirosul său sărat. Se lăsă atât de absorbită, însă nu regretă nici un pic. O umplea de fericire numai amintirea lui.

Feţișoara ascuțită a prietenei sale se îmbujorase de căldură. Sachi văzu că și ea plânge.

— Am crezut că, odată întoarsă la palat, voi fi iarăși cea care-am fost, se smiorcăi Taki.

Se mișcă puțin, iar Sachi simți căldura lipindu-i-se de piele, în vreme ce apa aburindă se văluri.

— Nu mi-am imaginat că este posibil să porți cuiva asemenea sentimente. Nu știam nici măcar că există așa ceva. Dacă rămâneam aici, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat. Toată libertatea ni s-a urcat la cap. Iată ce-mi tot repet. Ne-am lăsat ispitite.

Dar ea și Taki nu mai erau aceleași, constată Sachi în sinea ei. Doamna ei de companie nu mai fusese niciodată atât de departe de căminul familiei sale ori de palatul femeilor. Nu mai cunoscuse altă viață. Era posibil ca pribegia, amestecul cu bărbații chiar să i se fi urcat la cap. Totul fusese atât de nou pentru ea, încât nu mai era de mirare că se îndrăgostise de frumosul Toranosuke. Dar Sachi, crescută departe de palat, dintotdeauna știuse că acesta nu era singurul loc de pe lume.

— Când ne-am întors aici, am crezut că ne trezeam dintr-un vis urât, suspină Taki. Dar nu prea mă simt în stare să mă trezesc. Îmi pare că abia acum visez.

— Este la fel ca-n povestea lui Urashima şi a fetei regelui dragonilor, grăi Sachi domol.

Ce era vis şi ce era realitate, satul din care lipsise trei sute de ani, sau palatul de pe fundul mării?

Taki murmură primele versuri dintr-un poem:

„Kakikurasu	„Pe cea mai întunecată dintre cărările
Kokoro no yami ni	din bezna inimii rătăcesc
Madoiniki... "	în tulburare..."

Sachi îl cunoştea prea bine. Era un minunat poem, scris cu sute de ani înainte de un mare poet şi amant, Ariwara no Narihira. Părea să răspundă perfect sentimentelor ei. Uitându-şi o clipă tristeţea, vocile lor răsunară în cor prin marea încăpere a băilor:

„Yume utsutsu to wa	„Tu, care cunoşti lumea iubirii, spune:
Yohito sadame yo '	Este dragostea mea realitate, sau vis?"

Taki suspină:

— Ne vom trezi foarte curând, glăsui ea. Nu trăim deloc într-un basm. Nu suntem nici ţărăncuţe, nici copiliţe, ca să ne urmăm orbeşte sentimentele. Asta nu poate duce decât la dezastru. Cu cât mai repede ne desprindem de ce-a fost, cu atât mai bine.

Avea dreptate, îşi zise Sachi în gând. Cu toate acestea, ea nu uitase că-n seara următoare Shinzaemon ar fi putut s-o aştepte pe pod. Mâine, la noapte, îşi spuse cu fermitate. Aceea va fi clipa în care-şi va struni aceste sentimente copilăreşti.

După baie se aşează în tăcere, în vreme ce Taki se foia în jurul ei, înnegrindu-i dinţii şi răzându-i sprâncenele. Înainte, când se uitase în oglindă, zărise chipul strălucitor văzut de Shinzaemon. Acum reflecţia ei era palidă şi ştearsă.

Cu grijă, Taki o fardă, făcându-i faţa să pară de porţelan alb, îi vopsi obrajii şi gura. Apoi îi desenă două aripi de molie pe frunte. După aceea, îi pieptănă şi îi îmbălsămă părul, până când îi atârna ca o perdea neagră, lucioasă. I-l ridică şuviţă cu şuviţă şi îi ţinu un

beţigaş parfumat sub plete ca să i le înmiresmeze, apoi o înfăşură în mai multe chimonouri, pe măsura unei văduve care se călugărise.

Încetul cu încetul, Sachi, odrasla căpeteniei satului, anonima călătoare de pe Drumul Interior de Munte, dispăru fără urmă. Acolo, în oglindă, stătea înaintea ei Retrasa Doamnă Shoko-in, concubina văduvă a Înălţimii Sale, răposatul senior Iemochi. Taki îi aranjă ultimele pliuri ale robelor, îi răsfrânse şi îi netezi gulerele, până când fură perfect paralele. Pe când Taki o ajuta să-şi pună suprachimonoul, Sachi deveni gravă, simţind grijile şi responsabilităţile împovărându-i umerii din nou, la fel ca straiele din mătăsuri grele.

Dar în adâncul sufletului ştia că nu mai era de mult acea persoană. Pudra albă îi ascundea culoarea din obraji, iar în ochi îi scânteia o nouă lumină. Văzuse prea multe, fusese în prea multe locuri. Ştia ce se aştepta de la ea şi avea să-şi facă datoria până la capăt. Totuşi, gustase libertatea. N-avea să mai fie niciodată aceeaşi.

Sachi se grăbi spre apartamentele prinţesei şi îngenunche în faţa uşii, înspăimântată de ce ar fi putut găsi şi de felul în care ar fi putut fi primită. Trase aer în piept, apoi, încet, o deschise.

În ciuda tăcerii grele, se aşteptase pe undeva să găsească o anticameră mărginită cu paravane de aur, înţesată de cutii gravate în aur, ordonate pe rafturi din lemn lăcuit, cu nenumărate doamne de companie sporovăind şi râzând laolaltă, intrând şi ieşind în goană, cu suluri de ţesături pentru chimonouri, în foşnetul splendidelor robe de mătase. Dar camera era aproape goală. Nu mai erau decât câteva umeraşe cu chimonouri fluturând în aer, un singur scrin pentru haine şi o trusă de cosmetice.

Prinţesa era aproape singură. Nici măcar nu se mai ascundea după paravane. Şedea în genunchi la o măsuţă în mijlocul încăperii, ţinând o pensulă vertical între degetele ei subţiri. Scria. Termină o ultimă trăsătură caligrafică şi îşi lăsă pensula jos. Apoi se uită prin jur, îşi înclină capul şi îşi lipi vârfurile degetelor pe *tatami*.

— Pusu-v-am la multă caznă, murmură ea.

Rosti cuvintele consacrate de salut în graiul arhaic al Curţii imperiale. Vocea nu i se schimbase. Era aceeaşi şoaptă ca un ciripit de păsărele, pe care Sachi i-o cunoştea atât de bine.

— Trebuie să fiţi ostenită. Bătut-aţi drum lung. Prin ce pribegie mai trecut-aţi!

Îi dărui surâsul ei blând şi trist, continuând în limbajul aristocraţilor din Edo.

— Bine ai venit, copilă, îi zise. Haru mi-a spus că v-aţi întors. Vino şi aşază-te lângă mine.

Lacrimi sclipiră în ochii lui Sachi. S-o vadă pe această femeie, care mereu fusese înconjurată de nenumărate doamne de companie, care niciodată, în toată viaţa ei, nu făcuse nici măcar un singur lucru fără ajutor, şezând singură ca acum era negrăit de emoţionant.

În tăcere, Sachi îngenunche dinaintea prinţesei şi îşi ridică ochii la ea. Era o deplorabilă încălcare de protocol, dar avea nevoie să vadă acel chip pe care-l îndrăgea atât.

Ascunsă sub fardul alb, pielea prinţesei îşi păstrase paloarea. Nasul delicat arcuit, ochii mari şi trişti, guriţa, nimic nu se schimbase. Era atât de slabă, încât părea gata să se mistuie, dispărând într-o lume a fantomelor. Câteva fire de păr nu erau la locul lor, ca şi cum ea s-ar fi pieptănat singură, ceea ce era de neînchipuit. Între sprâncenele ei rase Sachi desluşi o linie abia vizibilă, un semn al suferinţelor prin care trecuse.

Totuşi, ceva se schimbase. Se ţinea mai dreaptă. În ochi i se zărea o scânteie, de parcă găsise ceva pentru care să lupte, după atâţia ani în care privise cu apatie cum viaţa trecea pe lângă ea. Părea mai îndrăzneaţă, mai poruncitoare.

— Vino, o invită prinţesa cu blândeţe, şi o duse pe Sachi într-o latură a camerei.

Pe altar se găseau o tăbliţă funerară şi un mic dagherotip. Fotografia aceea! Sachi şi-o amintea atât de bine. O luă cu amândouă mâinile şi o ridică lipindu-şi-o cu veneraţie de frunte. Abia mai putea vedea ceva printre lacrimile ce-i ţâşneau din ochi şi îi curgeau pe obraji, brăzdându-i machiajul. Era Înălţimea Sa defunctă. În amintirea lui Sachi, el fusese mereu atoateştiutor, atât de matur. Dar nu era decât un copil la vremea aceea. Uitându-se la fotografie, ea văzu că nu era decât un băiat. Cele două femei îngenuncheară împreună, murmurând rugăciuni, trecându-şi mătăniile printre degete.

— Sunt aşa de fericită că Alteţa Voastră a reuşit să salveze astea! îi mulţumi Sachi în şoaptă.

— Vederea ta îmi aminteşte de timpuri mai fericite, îi răspunse prinţesa. Şi totuşi... Erau aşa de fericite? Măcar dacă i-aş fi fost o soţie mai bună!

— Sunt sigură că el... începu Sachi, dar se opri.

Nu era treaba ei să vorbească despre asemenea lucruri. Prinţesa Kazu îşi atinse ochii cu mâneca.

— Este bine că te-ai întors, grăi ea. Am atâtea să-ţi povestesc. Multe s-au mai petrecut în lipsa voastră.

Tăcerea se aşternu în cameră. Sachi aşteptă plină de respect ca ea să continue.

— Ţi-ai dus cu bine misiunea la îndeplinire.

Misiune? Sachi şi uitase că avusese o misiune de împlinit.

— Am auzit că palanchinul imperial a fost atacat de rebeli. Oamenii ziceau c-am fost răpită, eu sau Cea Retrasă, ori amândouă, poate, şi dusă la Satsuma, bastionul celor din sud. Da, oamenii clocoteau de mânie. Nimeni nu se îndoia că sudicii dăduseră foc castelului. Oamenii noştri au ars reşedinţele clanului Satsuma şi i-au izgonit din oraş. Mai târziu au găsit palanchinul imperial, undeva... undeva departe de Edo.

Îşi lăsă privirea în jos, peste mâinile ei subţiri împreunate în poală, apoi îşi înălţă iar ochii.

— V-am crezut pierdute, continuă ea domol. V-am plâns.

Vocea i se stinse ca un ecou. Se uită în jur, prin camera goală. Deschise mâinile într-un gest de neajutorare.

— Viaţa noastră s-a schimbat. Lumea noastră se sfârşeşte. Nu mi-aş fi închipuit niciodată că se va ajunge aici. Niciodată! Niciodată!

Tresărind, Sachi îşi ridică privirea.

— Mi-a fost dor de tine, copilă, murmură prinţesa. M-a întristat faptul c-am fost nevoită să te trimit într-o misiune atât de cumplită, fără nici un fel de mijloace, nici măcar cu o singură servitoare. Cum ai reuşit să scapi cu viaţă? Trebuie să fi fost groaznic... acolo, departe de sprijinul nostru. Mă bucur să ştiu că ţi-ai făcut datoria. Dar a fost o cruzime din partea mea, de neiertat, să te zvârl în lume în felul ăla. Mă linişteşte să te văd înapoi, teafără şi nevătămată.

Sachi se uită la ea cu uimire. În ochii prinţesei licăreau lacrimi. Faptul că se gândise la Sachi, că încercase să-şi închipuie ce se alesese de ea, dovedea cât de mult suferise, cât de mult se schimbase.

— Alteța Voastră, este foarte nepoliticos din partea mea, dar... Ce s-a întâmplat cu doamnele? Cu doamna Tsuguko...?

Mai-marea peste doamnele de companie ale prințesei îi stătuse mereu alături. Sachi nici măcar nu îndrăznea să ghicească ce se petrecuse cu ea.

— Doamna Tsuguko... repetă prințesa.

O umbră îi trecu peste față. Se auziră pași peste *tatami* dincolo de camera prințesei. Ușa se deschise. O siluetă înaltă se ivi în prag, așezată în genunchi.

— Alteța Voastră Imperială, scuzați-mi neobrăzarea. Am auzit că s-a întors. Doamnă Shoko-in! Noră!

Sachi cunoștea acea prezență autoritară, acea voce profundă. În grabă, se plecă până la pământ și își lipi fața de mâini. Cea Retrasă purta un elegant chimono cu o modestă nuanță cenușie. Părul ei, care-i atârna până la umeri, era lucios și negru. Ochii îi străluceau ca briliantele, frumusețea îi rămăsese neștirbită. Sachi își aducea aminte de regina ghețurilor din povești, care-i ademenea pe bărbați prin pustietăți înzăpezite cu frumusețea ei, apoi îi lăsa să înghețe până mureau. Era la fel de perfectă și îți îngheța la fel sângele în vine. Se uita la Sachi cu un zâmbet mieros. Lui Sachi i se făcu inima cât un purice. Oare bătuse atâta drum numai pentru a fi iar ciuca ironiilor ei? Își adună curajul.

— Bine ai venit, îi ură senină Cea Retrasă. Ai parcurs un drum lung. Cât curaj ai avut să te mai întorci! Dovedești o mare fidelitate clanului Tokugawa. Te primim înapoi în brațele noastre.

Prințesa îi întoarse reverența, având grijă să nu-și plece capul mai jos decât Cea Retrasă. Prin urmare, încă se mai luptau cine să aibă întâietatea, chiar și acum, când nu mai rămăseseră decât ele două.

— Sigur că mă bucur foarte mult să te văd, glăsui Cea Retrasă, adresându-i-se lui Sachi.

Aceasta se înclină. O încurca mult mai tare faptul că Cea Retrasă era politicoasă.

— Am crezut că te-ai întors la cei din tagma ta, continuă Cea Retrasă, rostind fiecare silabă cu o claritate de gheață. Nu ne-am așteptat să te vedem din nou. De ce te-ai mai întors?

Sachi tremura ca o frunză în vânt. Cuvintele o loveau ca o lapoviță, înghețând-o până la oase. Dar asprimea Celei Retrase n-o mai durea ca odinioară.

— Trebuie să-nțelegi că s-a terminat, șuieră Cea Retrasă. Nu mai e nimic aici. Gata cu luxul! Nimic în afară de moarte. Nu mai este nevoie să rămâi. Toată lumea a fugit. Toată lumea, în afară de noi.

Toată lumea plecată... Atunci, dacă mama ei s-ar fi găsit aici, și ea ar... Sachi încercă să înghită, dar nu putu.

— Nu mai ai ce căuta aici, încheie Cea Retrasă disprețuitoare. Îți dăm drumul. Îți propun să pleci cât mai ai o șansă de scăpare.

— Este foarte bine că te-ai întors, dragă copilă, se grăbi să adauge prințesa. Ne bucurăm să te vedem. Ne bucurăm să găsim atâta devotament față de noi și de clanul Tokugawa. Dar trebuie să pleci, și cât mai repede. Noi, Cea Retrasă și cu mine, ținem de familia Tokugawa. Suntem neveste, ne-am măritat cu bărbați din familie. Tu însă ești tânără. Ai viața înainte. Eu am fost cea care te-a adus aici, n-ai ales tu să vii. Acum îmi revine mie răspunderea să-ți dau drumul. Trebuie să pleci!

Dar nici prințesa nu avusese de ales. Sachi știa foarte bine. Aceasta nu era o lume în care oricine își putea alege orice drum în viață, iar dintre toți, prințesa nici atât.

— Și... și ce-o să faceți? le întrebă ea în șoaptă.

— Ne așteptăm la un atac în orice clipă, îi răspunse prințesa.

Vorbea cu ușurință, aproape nepăsătoare, dar ochii îi străluceau. Parcă vorbea de o nuntă, nu de o bătălie îngrozitoare.

— Orașul se află sub asediu. Avem vești că sunt cincizeci de mii de soldați din sud la Shinagawa și Itabashi, așteptând ordinul de atac. Când va veni ceasul, oamenii noștri vor lupta până la moarte. Orașul va fi incendiat. Noi vom rămâne aici. Aici ne este locul. Dacă iau castelul, va fi cu noi în el. Îl vom arde și ne vom lua singure viața. Du-te, copilă. Pleacă acum.

Prin urmare, iată de ce prințesa arăta atât de vie. Acela era destinul după care tânjea. Să fie prezentă la sfârșit, să se mistuie în flăcări, odată cu cel mai mare castel din țară, era o soartă de urmat cu bucurie.

Preț de o clipă, Sachi se molipsi și ea de veselia prințesei. După aceea însă, gândul îi zbură la Shinzaemon. Nu mai dorea să îmbrățișeze moartea ca o îndrăgostită, așa cum ar fi făcut un samurai. Prințesa

și Cea Retrasă nu mai aveau nici un motiv să trăiască, să îmbătrânească. Ea avea. În închipuirea ei, se furișa din castelul damnat. Taki avea să vină și ea. Vor aștepta la Poarta Tsubone sosirea lui Shinzaemon. Îl va implora să fugă cu ea. Sigur că el va refuza, îi va vorbi de onoare și de datorie, dar ea îl va convinge. El trebuia s-o protejeze. Vedea cu ochii minții cum toți trei aveau să iasă din oraș, ocolind cumva trupele, luând-o iarăși pe Drumul Interior de Munte, dispărând printre coline.

Dar atunci Sachi își aminti că pornise în căutarea mamei sale. Trebuia să afle ce se întâmplase cu ea. Cum putea să plece acum, când exista o posibilitate, cât de mică, să-și mai găsească mama în viață, așteptând-o? În orice caz, n-avea de ales. Știa care era îndatorirea ei și pentru ce trebuia să rămână. Era o luptătoare, o femeie samurai, trebuia să fie pregătită să moară ca o femeie samurai, cu mândrie și cu eroism. Indiferent ce simțea ori ce și-ar fi dorit să facă, ținea de datoria ei, ca ultimă concubină a răposatului shogun, să rămână alături de prințesă și de Cea Retrasă până la moarte. Nu se putea abate de la această cale.

— Niciodată! vorbi ea pe un ton liniștit și ferm. Și eu fac parte din familia Tokugawa, așa nedemnă cum sunt. Înălțimea Sa a binevoit să mă lase să-i slujesc în calitate de concubină, singura lui concubină. Voi împărți soarta clanului Tokugawa, indiferent care va fi.

Cea Retrasă o scrută pe Sachi cu ochii ei negri, pătrunzători:

— Pretinzi că ești o Tokugawa? se răsti ea, iar buza i se răsfrânse într-un rânjet. Ai uitat? Nu ești nici măcar o femeie samurai. Ești o țărancă. Nu-ți închipui că poți urma codul nostru. Pleacă acum, cât mai poți!

Dar lui Sachi nu-i mai era frică de Cea Retrasă.

— Doamnă, îi răspunse ea calmă, aparțin la fel de mult clanului Tokugawa ca și dumneavoastră. Nu mi-am ales locul de naștere, dar pot să-mi aleg locul morții. Indiferent cine sunt, îmi cunosc datoria.

— Copilă, îți poruncesc să pleci, spuse prințesa. Timpul trece repede. N-ai nici o obligație să mai rămâi cu noi. Trebuie să te supui.

— Niciodată. Dacă veți muri aici, atunci am să mor și eu.

Cea Retrasă scoase un suspin. Chipul i se îmblânzi. Să i se fi părut lui Sachi, sau în ochii aceia negri plini de mândrie scânteia o lacrimă?

— Ai o mare tărie de caracter, zise ea într-un târziu.

— Domnia Sa a poruncit doamnelor noastre de companie să plece, o informă prințesa. A țipat la ele, le-a zis că este o poruncă. Dar n-a crezut c-o vor face.

— Ele zic că sunt samurai, continuă Cea Retrasă, și le este teamă de moarte! Am crezut că vor avea mândria să rămână și să moară aici împreună. Dar au fugit toate care-ncotro!

Buza i se răsfrânse iar.

— S-au târât înapoi la familiile lor. În vremurile de altădată, toată lumea ar fi rămas.

Prințesa și Cea Retrasă își aruncară o privire una alteia și surâseră. Erau zâmbete de triumf. Sachi nu le mai văzuse nicicând în viața ei atât de fericite și de mândre, ca și cum le sunase ceasul, de parcă erau pe cale să-și împlinească destinul pe care-l așteptaseră atâta amar de vreme. Nu mai erau victimele unor căsătorii aranjate. Ochii le străluceau ca ai tinerelor fete așteptându-și înfiorate primul ales al inimii, de parcă toată dragostea se afla dinaintea lor, însă nu după viață, ci după moarte jinduiau ele cu atâta nerăbdare.

— Vremurile s-au schimbat, trase concluzia prințesa. Nu ne mai găsim pe vremea războaielor civile între *daimyo*, când oamenii preferau să moară împreună.

— Mă întristează să văd că moravurile au decăzut într-atât! constată Cea Retrasă.

Se uită drept în ochii lui Sachi, surâzând:

— Ai văzut lumina zilei ca țărancă, dar ai o inimă de samurai.

II

— După incendiu, prințesa le-a cerut tuturor să plece, îi povesti Haru. Era prea periculos să mai rămână. Cea Retrasă a zis că era o poruncă. Suntem într-o mare primejdie aici, la castel. Ne așteptăm în orice clipă să înceapă un atac. Sudicii au împresurat orașul. Dacă vor cuceri castelul, vor avea în mâna lor întreaga țară.

Haru strânsese tăvile după masa de seară, iar acum ședea în genunchi, învârtindu-și evantaiul neîncetat în mâinile ei grăsuțe. Lumânările ardeau în sfeșnice înalte de aur, așezate de-a lungul pereților. Văpăile aruncau o strălucire galbenă pe fața ei, pâlpâind pe obrajii

rotunzi, pe ridurile fine de pe fruntea ei, pe năsuc, pe zulufii lucioși ai coafurii sale. Umerașele pentru chimonouri aruncau umbre prelungi. Sachi se închipuia în afara domeniilor castelului, văzând uriașul contur al clădirilor profilându-se deasupra ei, prin întunericul brăzdat doar de câteva raze de lumină, subțiri ca acul de cusut.

— Dar tu n-ai plecat, soră mai mare, constată Sachi. Prințesa ți-a dat voie să te duci, dar ai refuzat.

— De ce m-aș duce? se răsti Haru. Încotro? La ce?

Sachi îi aruncă o privire surprinsă. Chipul ei grăsuț se schimbase. Ochișorii ei se căscaseră, iar sprâncenele i se uniseră într-o singură linie, ca și cum o amintire dureroasă îi venise pe neașteptate în minte. Se uita în depărtare, privind, parcă, într-un trecut de mult uitat.

— La o familie și într-un ținut pe care nu le știu defel? întrebă ea. Locul ăla îndepărtat din care vin nu-nseamnă nimic pentru mine. Mi-am trăit aici toată viața. Aici sunt familia și căminul meu.

— Dar...

Sachi își aduse aminte de poveștile pe care i le spusese Haru despre un cadavru într-un palanchin și despre multe lucruri bizare și groaznice ce se petrecuseră la castel. Haru se plânsese mereu de câtă nefericire domnea în acest loc, cum mai simțea lipsa companiei bărbaților. Cu toate acestea, când avusese șansa să plece, alesese să rămână. Haru o privea pe Sachi cu înflăcărare. Sachi se mișcă și se uită în altă parte, simțindu-se deodată stânjenită.

— Și doamna Tsuguko? se grăbi să întrebe.

Haru păru să se dezmeticească:

— Nimeni nu știe. Ai fost ultima care a văzut-o. Nu te-a dus ea la palanchinul imperial?

Bineînțeles. Silueta înaltă înaintând cu pași mari prin încăperile pline de fum, în vreme ce flăcările trosneau tot mai tare și mai tare. N-ar fi avut cum să se întoarcă la prințesă vie și nevătămată prin tot acel infern. Trebuie să-și fi găsit acolo moartea. A avut parte de o moarte bună, demnă. Murise la datorie. Cu toate acestea, ochii lui Sachi se umplură de lacrimi. Doamna Tsuguko o învățase atât de multe și îi ținuse mereu partea. De ce trebuia ca viața să fie atât de plină de tristețe?

Haru era de obicei atât de veselă și de însorită, dar în acea seară părea să nu-și găsească astâmpărul. Se uita la Sachi de parcă nu și-ar

fi putut dezlipi privirile de ea. Deschidea gura să-i spună ceva, apoi o închidea iar, după care își relua brodatul, pentru ca-n clipa următoare să lase iar broderia din mână. Cu o tresărire, Sachi observă că și ochii lui Haru străluceau de lacrimi.

Într-un colț zăcea bocceaua, pe care Sachi o cărase după ea tot drumul înapoi până la palat. Brocartul dinăuntrul său parcă sclipea, chemându-i privirea. Sachi își aduse aminte că Haru păruse să recunoască blazonul de pe pieptăn. Același blazon se găsea brodat și pe brocart. Își aduse bocceaua și o lăsă pe podea în fața ei. Începu să desfacă nodul. Haru se întinse și i-o luă. Sachi o privi curioasă. Învelitoarea din mătase subțire se desfăcu. Înăuntrul ei se afla un brocart împăturit, strălucitor ca cerul. Lumina ungherele întunecate ale camerei.

Haru oftă și se făcu albă la față, ca și cum ar fi văzut o stafie. Se holbă la brocart, întinse un deget tremurător și îl atinse, nevenindu-i, parcă, a crede că era adevărat, temându-se să nu i se sfărâme între degete și să se facă pulbere. Apoi îl ridică și îl scutură. O ușoară aromă de mosc, aloe, pelin și tămâie se văluri în aer. Și-l lipi de față, inspiră profund, apoi izbucni în plâns. Plânse până când Sachi se gândi că n-avea să se mai oprească. Eleva ei o privea înspăimântată. Haru nici măcar nu se uitase la blazon. Brocartul ca atare îi pricinuise atâta suferință. Frica îi strânse stomacul lui Sachi cu un pumn de fier. Într-un târziu, se sili să cuvânte:

— Tu... tu-l știi, soră mai mare!

— A trecut așa de mult de atunci! Atâția ani!

Haru își șterse fața cu mânecile și așeză brocartul cu grijă în poala ei.

— Arăți exact ca ea, soră mai mică, vorbi Haru într-o șoaptă răgușită, trăgând aer în piept. N-am îndrăznit să gândesc mai departe. Mi-am zis că trebuie să fie o coincidență, că memoria mă înșală. Cum se poate așa ceva?

Sachi se sprijini cu mâinile de *tatami* ca să-și găsească echilibrul. Adevărul despre mama ei, cine o fi fost, era atât de aproape! Cu toate acestea, deodată nu mai era sigură că putea îndura să-l audă. Îi era teamă.

— Cu cine semăn eu? o întrebă ea în șoaptă. Soră mai mare, cu cine semăn?

— A trecut atât de mult timp de când am văzut-o ultima oară. Și după aia ai venit tu. La început erai micuță. Apoi, pe măsură ce creșteai, arătai tot mai mult ca... Iar acum, acum, c-ai fost departe

şi te revăd... Este ca şi cum s-ar fi întors ea. Ca şi cum ea ar fi din nou aici.

— Mama mea... nu se mai putu abţine Sachi.

Haru plângea. Pentru o vreme nu mai scoase nici un cuvânt. Mireasma brocartului umplea întreaga încăpere. O lumânare se scurse şi se stinse. Razele lunii se revărsară prin hârtia subţire, albă a ferestrelor. Acolo unde castelul ar fi răsunat de voci, de paşi, de râsete, nu mai era decât tăcerea, spartă numai de şuieratul vântului printre copacii de afară, de ţipătul unei bufniţe sau de sughiţurile de plâns ale învăţătoarei sale.

— Era aşa de frumoasă! Aşa de frumoasă! grăi Haru zdrobită. Nimeni n-o privea fără să se îndrăgostească de ea pe dată. Iar tu... tu eşti la fel.

— Este aici, soră mai mare? se auzi glasul lui Sachi sfredelind tăcerea. Dac-aş putea numai s-o văd, măcar o dată!

Învăţătoarea se întoarse cu faţa la ea. Nu mai era grăsulia, vesela Haru pe care Sachi o ştia. În lumina palidă a flăcărilor, se zbârcise şi îmbătrânise. Clătină din cap în semn că nu.

— Eu... nu ştiu unde e, şopti. N-am mai văzut-o de când... din ziua aceea. Din ziua în care te-ai născut.

III

Sachi se trezi cu mult înaintea zorilor şi rămase întinsă pe pat, aşteptând cu nerăbdare prima geană de lumină să intre pieziş printre storurile de lemn. Taki îşi petrecuse noaptea acolo, stând de veghe. Sachi o rugă să le deschidă.

În depărtare, cocoşii cântau. Un altul le răspunse de pe domeniile palatului. Păsările ciripeau, gâzele bâzâiau, dulcile miresme ale primăverii năvăleau înăuntru. Câinii lătrau nebuneşte, în vreme ce oraşul se trezea la viaţă. Clopotele templelor sunară, iar tobele bătură ora, dar zgomotele erau slabe şi rare, ca şi cum jumătate din populaţie ar fi dispărut cu totul.

Fiind concubina răposatului shogun, lui Sachi i se oferise una dintre cele mai bune camere din palat. Ea aşeză o oglindă pe un stativ şi, cum lumina slabă răzbătea în cameră, îşi privi îndelung chipul ce

licărea pe suprafaţa metalică lustruită. Îşi studie ovalul palid şi neted, nasul drept, aproape acvilin, ochii înguşti şi piezişi, guriţa. Era ceva ce lipsea acolo, altceva ce i-ar fi plăcut să vadă, dacă se putea. Pentru că nu se mai vedea pe ea acolo, ci o vedea pe mama ei, uitându-se lung la ea dintr-un loc îndepărtat. Taki îngenunche în spatele ei şi începu să-i pieptăne părul.

— Haru pare s-o cunoască pe mama ta, grăi ea, deşi n-a suflat un cuvânt timp de atâţia ani. Ceva trebuie să se fi întâmplat, ceva îngrozitor, încât s-o facă să plângă în halul ăla. Nu-i stă deloc în fire!

Mai rămăsese atât de puţin timp, atât de puţin, iar Sachi avea nevoie să afle atâtea lucruri!

Haru aştepta în anticameră. La lumina zilei, brocartul îşi pierduse strălucirea. Sachi îşi trecu degetele prin el, ca şi cum i-ar fi fost teamă că, dacă-l lăsa din mână, n-avea să-l mai vadă niciodată, că vraja lui ar fi pierit, că femeia care se întorsese s-ar fi făcut iar nevăzută. Îşi ridică ochii la Haru.

— Spune-mi numele ei, soră mai mare, zise ea. Care-i numele ei?

— Aşa voi face, doamna mea.

Sachi se încruntă. Haru nu i se mai adresase niciodată astfel. Întotdeauna îi spusese: „soră mai mică".

— Dar mai întâi, te implor, spune-mi despre brocart. De unde l-ai luat?

Sachi surâse:

— L-am avut cu mine tot timpul, fără să ştiu însă, mărturisi. Ne-am înapoiat în satul unde am trăit odinioară. Acolo mi-au zis... părinţii mei. Mi-au povestit că tatăl meu m-a adus la ei, înfăşurată în brocart.

— Tatăl tău...! Haru păli, ochii i se făcură mari, iar mâinile ei grăsuţe se ridicară fluturând şi-i astupară gura: S-a dus el până acolo... în sat?

— Este un văr de departe al părinţilor mei. I-a vizitat din nou de curând, o informă Sachi, încercând să-şi ascundă uimirea.

Să fie cu putinţă ca Haru să-i cunoască şi tatăl?

Haru oftă:

— Vrei să zici... că trăieşte? întrebă ea cu nerăbdare. Te-ai întâlnit cu el?

Se uita lung la Sachi, zâmbind pe jumătate, de parcă i s-ar fi redeşteptat amintirile.

— Eu nu, mărturisi Sachi. Dar părinții mei, da.

Haru se trase înapoi ca și cum și-ar fi amintit deodată cine era și unde se găsea.

— Și era... bine? întrebă ea mai curând protocolar.

— Este bine. A fost...

Cum putea să-i spună că era de partea dușmanului? Dar Haru își încrucișă brațele peste *obi* și se legăna în față și în spate:

— Daisuke-*sama*, Daisuke-*sama*, murmură ea, cu ochii plini de lacrimi. Ar fi fost mai bine ca mama ta și cu mine să nu-l fi văzut niciodată. Dar... nici tu n-ai mai fi venit pe lume.

O slujnică aduse înăuntru o tavă cu vase așa cum Sachi nu mai văzuse de când plecase din palat.

— Spune-mi... povestește-mi de mama mea, soră mai mare! Cum ai cunoscut-o?

— Am crescut împreună, doamna mea, începu ea. Tatăl meu a fost un servitor al tatălui său. Am venit cu ea la palat. Eram camerista ei. Eram mereu împreună, la fel ca voi două. Încă îi mai duc dorul, nici nu-ți pot spune cât de mult.

Camerista ei...! Taki lăsă să-i scape un murmur de uimire. Urmă o lungă tăcere.

— Cum o chema? insistă Sachi în șoaptă.

— Okoto, îi răspunse Haru, tot în șoaptă, savurând fiecare silabă. Okoto-no-kata. Doamna Okoto.

Doamna Okoto. În umbră, un chimono atârnat pe un umeraș fremătă, pe măsură ce un curent de aer se învolbură prin cameră.

— Venea din familia Mizuno. Tată i-a fost seniorul Tadahira, șambelan al seniorilor din Kisshu.

Seniorul Mizuno... Nu era acela bărbatul care venise la palat să le anunțe că Înălțimea Sa se îmbolnăvise, acel om înspăimântător pe care ea și cu Taki îl zăriseră dându-se jos de pe bac cu câteva zile în urmă? Sachi îi vedea, parcă aievea, chipul oacheș, ca de uliu, pe când trecea pe lângă ea, în spatele seniorului Oguri, deghizat în neguțător, cu o pălărie de călătorie trasă bine peste față. Felul în care o privise și scosese acel strigăt, de parcă ar fi văzut o stafie... Trebuie să fi fost din pricină că arăta ca mama ei!

Haru ridică brocartul, îl scutură şi îşi trecu degetele prin el, până când descoperi blazonul brodat pe umăr. Sachi se uită la el, hipnotizată. Era blazonul casei Mizuno. Trebuia să-l fi recunoscut.

Tocmai deschidea gura să zică ceva, când simţi o mână subţire apucând-o de braţ. Uitase că ea şi Taki juraseră să păstreze secretul. În afară de prinţesă şi de doamna Tsuguko, numai ele două mai ştiau că el fusese la palat.

Sachi încă îl mai auzea urlând: „Du-te! Pleacă! Lasă-mă-n pace!"

Dacă mama ei era din aceeaşi familie ca şi acel om îngrozitor, atunci... aşa era şi ea. Aveau acelaşi sânge. La gândul acela i se făcu chiar frig.

— Mama mea a fost... doica mamei tale, continuă Haru.

Era atât de absorbită de povestea ei, încât părea să nu mai observe reacţia lui Sachi. Faţa i se luminase. Trăia acum în alte vremuri, într-un alt loc. Se lăsă pe călcâie, în vreme ce cuvintele i se rostogoleau de pe buze:

— O chema doamna Ohiro pe atunci, micuţa doamnă Ohiro. Era o frumuseţe, deşi era micuţă. Avea cel mai dulce chip. Nu se sfia deloc, de parcă ştia de la o vârstă atât de fragedă ce mare viitor o aştepta. Mereu ne jucam împreună. La Castelul Tankaku din Shingu, în ţara lui Kii, acolo locuiam. Când era furtună puteai auzi oceanul. Stăteam întinsă pe saltele şi ascultam valurile cum se spărgeau de stâncile de sub zidurile castelului. Uneori încă le mai aud. Am învăţat împreună. Orice făcea cu mânuţa ei era sclipitor: lectura, caligrafia, versurile, ceremonia ceaiului, ghicitul în tămâie, cântatul la *koto*, exerciţiile cu halebarda. Era foarte deşteaptă, mult mai deşteaptă decât mine. Dar sălbatică, aşa de sălbatică! Se ducea să se plimbe, se căţăra în copaci, pe stânci. Închipuie-ţi! Tatăl meu zicea că ar fi trebuit să fie băiat, că avea prea multe idei pentru o fată. Întotdeauna căpăta ceea ce voia. Putea fermeca pe oricine. Dar era bună cu mine. Mă trata ca pe o soră. Mai eram încă două copile când familia Mizuno a primit poruncă să se mute în conacul din Edo. Mi-a zis că ea nu se duce dacă nu vin şi eu. N-am rămas însă multă vreme acolo. Câţiva ani mai târziu, ea a intrat la palat şi m-a luat ca slujitoare personală. Nu eram mult mai în vârstă decât domnia ta când ai sosit aici pentru prima oară, doamna mea. Palatul era atât de imens! Era ca un labirint,

nu se mai termina. Iar doamnele cu minunatele lor chimonouri, cu feţele lor fardate, erau aşa de impozante, de arogante! Mă speriau.

Haru suspină, ştergându-şi o lacrimă de pe obraz. Sachi era pe jumătate îngenuncheată, pe jumătate întinsă pe *tatami*, cu bărbia într-o mână, uitându-se în sus la Haru, vrăjită de povestea ei, sorbindu-i cuvintele. Taki, îngenuncheată alături, asculta şi ea.

Măcar acum ştia că în vinele ei curgea sânge nobil, îşi zise Sachi în gând. Iată de ce era aşa de palidă, ca o stafie sau ca o aristocrată, nu măslinie ca ţăranii din valea Kiso. Şi poate că de aceea soarta a adus-o în palatul femeilor, la fel ca pe mama ei. Dar, mai mult decât atât, şi ea era îndărătnică. Avea acelaşi sânge ca şi smintitul senior Mizuno.

— Bătrâna doamnă Honju-in era concubina numărul unu pe atunci, zise Haru. Soţia Înălţimii Sale, se stinsese de mult, aşa că doamna Honju-in era la putere. Administra locul ăsta cu mână de fier. Tu crezi că Cea Retrasă este aspră. Doamna Honju-in era şi mai rea, mult mai rea. Ce bătăi am primit! Eram toată numai vânătăi. Ea era mai-marea peste toate celelalte concubine, pentru că era mama unui moştenitor. Un băieţel neajutorat, lenevos. Trebuie să fi avut vreo douăzeci şi unu de ani pe atunci. Ţi-am mai vorbit despre el. Era slab la trup şi slab la minte. Toată lumea spera şi se ruga ca un alt fiu să fie moştenitor în locul lui. În clipa în care Înălţimea Sa, seniorul Ieyoshi, a văzut-o pe doamna mea, i s-au aprins călcâiele după ea. Nu m-a mirat deloc, câtuşi de puţin. Cine-i putea rezista? Era atât de frumoasă, de strălucitoare, ca tine, soră mai mică. Exact ca tine. El era bătrân şi chel, dar un bărbat drăguţ, foarte bun la suflet. Sigur că avea nenumărate concubine. Dar nu era ca tatăl lui, nu colecţiona femei ca pe obiectele din ceramică. Avea o inimă blândă. Mereu avea câte o favorită. Ultima îi murise la naştere. Fusese atât de supărat, din câte am auzit, că vărsa lacrimi întruna. Atunci am apărut noi.

— Ce s-a întâmplat atunci?

— A aruncat o singură privire şi a întrebat: „Cum o cheamă?" Nici măcar nu înţelegeam ce voia să însemne acea întrebare. Nu mi-am dat seama că o dorea pe doamna mea să-i fie concubină. Şi ea era speriată, la fel ca tine, când te-a cerut Înălţimea Sa cel tânăr. Dar ea trebuia s-o facă, ştia prea bine. Aşadar, a devenit doamna Okoto,

doamna din camera de alături. Ce viață am dus! Locuiam într-o magnifică suită de apartamente. Eu eram mai-mare peste doamnele de companie. Negustorii făceau coadă la porțile palatului, încărcați cu lăzi și cutii pline de chimonouri, *obi*-uri, agrafe de păr, truse cosmetice, toate numai pentru ea. Seniorii, demnitarii, curtenii și negustorii doreau toți să se asigure că ea le ținea partea, când înaintau câte o petiție Înălțimii Sale. Știau că singura cale sigură către urechile Înălțimii Sale era prin ajutorul ei. Era obligația mea să pun în ordine toate cadourile primite de la ei. Erau multe concubine, dar Înălțimii Sale nu-i păsa decât de ea. O chema noapte de noapte. La un an de la venirea noastră, a născut un băiat, pe prințul Tadzuruwaka. Au avut loc sărbători grandioase și o ceremonie pentru a-l face moștenitorul Înălțimii Sale. Dar pruncul n-a avut zile. Apoi doamna mea a avut o fiică, pe prințesa Shige. A murit și ea...

Glasul lui Haru se frânse. Sachi aruncă o privire peste umăr. Aproape că simțea prezența mamei sale, frumoasa doamnă Okoto, acolo, în aceeași cameră cu ele, așezată în genunchi, lângă fereastră, cu părul încolăcit în cosițe lucioase, îmbălsămate, purtând splendidul suprachimono din brocart, de culoarea cerului. Poate se simțise în palat ca-ntr-o colivie. Probabil se uitase pe fereastră la grădini și își dorise să poată evada, amintindu-și de Castelul Tankaku și de valurile ce se spărgeau de țărm. Poate era singură în mijlocul tuturor acelor daruri.

— Nimeni nu și-ar fi închipuit că se va ajunge aici, murmură Haru. Nu pot spune dacă eram fericite sau triste. Ne duceam viața aici, la palat. Iar ea mai era încă tânără, mama ta, nici nu împlinise douăzeci de ani.

Își îngropă fața în palme.

— Am făcut tot ce-am putut ca s-o uit! se tângui deodată. Credeam c-am reușit. Dar atunci ai apărut tu.

Își privi îndelung eleva, în vreme ce lacrimile îi șiroiau pe obraji. Sachi se aplecă înainte, știind ce puțin răgaz mai aveau, din cauza primejdiei în care se aflau toate.

— Soră mai mare, începu ea alarmată. Te implor, spune-mi: cine-i tatăl meu? Cum a reușit el... s-o întâlnească pe mama?

Umbrele din încăpere se alungiră. Muștele bâzâiau. Un gândac negru, lucios o zbughi pe un perete. Și Taki se uita în gol. Sachi înțelese că încerca să pună cap la cap faptele. Haru se uită lung la

brocart. Îl ridică plină de venerație și îl lipi de obrazul ei. Când îl atinse, parfumul greu se răspândi în cameră, ca fluxul și refluxul unei maree.

— Tatăl tău, rosti ea încet. Dacă l-ai fi putut vedea, poate că atunci ai fi înțeles-o. Îl văd și pe el în trăsăturile feței tale.

Tatăl lui Sachi... Bărbatul care o dusese în sat, pe când încă mai era în scutece, cel care acum îi era dușman.

— Haru, cum de-ai putut tu să-l cunoști pe tatăl doamnei mele? o iscodi Taki, dând glas întrebării care-i muncea cugetul și lui Sachi. N-ai ieșit niciodată din palat!

— Am să vă spun, grăi Haru domol. Am păstrat secretul atâta amar de vreme. Dar acum totul se apropie de sfârșit. Acum nimic nu mai contează. Era... în Anul Cocoșului, al doilea an din Era Kaei. Cu un an înainte de a te naște tu. Câțiva meșteri zidari veniseră să facă o estimare pentru reparațiile anuale.

Ochii îi dispărură în pliurile obrajilor trandafirii, pe când un zâmbet răutăcios îi zbârci chipul. Preț de o clipă fu iar bătrâna Haru.

— Mereu se făcea atâta vânzoleală când se iveau bărbați prin preajma noastră. Noi, femeile, ne uitam toate pe furiș, printre zăbrele, la ei. Desigur, doamna mea, mama ta, nu lua niciodată parte la asemenea prostii. La urma urmei, ea era concubina Înălțimii Sale, trebuia să-și păstreze demnitatea. Pe atunci Înălțimea Sa... Ce pot zice? Îi trebuia un moștenitor. Era shogun, totuși. Pe scurt, n-o mai chema niciodată. Doamna mea se străduia să rabde. Fusese mereu plină de viață, dar acum se făcuse palidă și tristă. În vara aceea, doamnele ciripeau întruna, palatul era ca o pădure plină de păsărele, tot spionându-i pe acei bărbați cu brâiele lor împovărate de unelte. Erau niște inși urâți, majoritatea, nu arătau deloc a samurai. Se strecurau prin jur, speriați de moarte. La urma urmei, era de-ajuns ca ei să ofenseze pe cineva și se trezeau fără capete. În mod normal, nu le-am fi acordat nici cea mai mică atenție unor asemenea ființe. Dar ce altă șansă mai aveam să vedem bărbați la față? Doamna mea se afla în camera ei, alături de doamnele ei de companie, când ușa s-a deschis și câțiva zidari au intrat să cerceteze tavanul. Câteva șipci de bambus se șubrezisera și căzuseră. N-ar fi trebuit să ne aflăm acolo, dar nimeni nu ne spusese că vin. Doamna mea s-a ridicat îndată și toate am ieșit din cameră. Dar am văzut că ea îi aruncă o singură pri-

vire unuia dintre dulgheri, iar el îi trimite o ocheadă, la rândul său. Doar pentru o clipă, nimic nelalocul lui.

Haru închise ochii. Era departe, se întorsese în acele vremuri de altădată. În cameră se aşternu tăcerea. Sachi şedea vrăjită, încercând să nu-i scape nici un cuvânt. Taki o strângea de mână.

— Doamne, frumos mai era! continuă Haru în surdină. Nu semăna defel cu ceilalţi dulgheri, câtuşi de puţin. Arăta ca unul dintre acei actori de Kabuki pe care toate îi admiram atât de mult. Nu ne era permis să ne ducem la teatru, însă unele doamne reuşeau să se strecoare. Era pe atunci un actor cu adevărat celebru, adorat de noi toate: Sojiro Sawamura. Arăta exact ca el. Aşa era Daisuke-*sama*. Tatăl tău. După aceea am tot sporovăit despre el. Dar nu şi doamna mea. N-a scos un cuvânt. Era mult prea demnă. Dar, pe măsură ce zilele treceau, începu să se facă tot mai palidă. Nu mai putea pune nimic în gură. Se făcuse numai piele şi os, se înnegrise în jurul ochilor, ca şi cum ar fi luat opiu sau absint. Mi-a fost frică să nu se îmbolnăvească de ftizie. Oamenii mereu ziceau că este maladia celor bogaţi. Dar atunci am început să mă întreb dacă nu cumva careva îi strecurase praf de şopârlă friptă în mâncare. Avea privirea aia pierdută, ca şi cum n-ar mai fi sălăşluit în propriul trup. Într-o bună zi mi-a zis: „Haru, Haru, cred că mi s-a făcut o vrajă. Îmi moare sufletul de foame!" Chiar aşa a spus, că sufletul îi murea de foame. „Zi şi noapte nu mă mai pot gândi la altceva. Nu m-am mai simţit nicicând aşa. Am devenit o stafie. Voi muri dacă nu... Cumva trebuie să-l mai văd pe bărbatul ăsta la faţă." Toate tânjim după compania bărbaţilor, dar ce poţi face mai mult decât să rabzi? Să rabzi singurătatea, să trăieşti fără ca trupul tău să ardă în văpaia iubirii. Dar ei nu i-a păsat niciodată de ce credeau alţii. Mereu a trebuit să capete ce dorea. Am rugat un preot pe care-l ştiam să ne ajute. Am aflat numele bărbatului, iar preotul i-a trimis un mesaj. Am ştiut că Daisuke-*sama* va veni. Mi-am dat seama din acea singură privire pe care au schimbat-o între ei. Am scornit o poveste. Doamna mea a pretins că se ducea la Templul Zojoji, ca să se roage la mormintele strămoşilor Înălţimii Sale. Ce alt motiv putea găsi ca să iasă din palat? Ne-am urcat în palanchine şi am pornit la drum cu un alai de doamne de companie şi de servitori, care ne-au urmat pe jos. Ne-am confesat câtorva doamne. Ele au

rămas cu palanchinele la Zojoji, în vreme ce noi ne-am făcut nevăzute. Preotul pe care-l știam întreținea el însuși legături amoroase cu doamnele de la palat. Deținea o cameră secretă în templul lui chiar în acel scop. Tatăl tău ne aștepta acolo.

Sachi își acoperi gura cu mâna. Așa deci, iată cine era ea, de unde provenea. Îi murea sufletul de foame... Cunoștea acea stare. Aceeași nebunie îi curgea prin vine. Dar măcar... Măcar ea nu mersese atât de departe ca mama ei. Nu dăduse cu piciorul datoriei și onoarei.

— După aceea, n-a mai scos un cuvânt. Foamea însă nu i s-a potolit. De fapt, i s-a întețit până într-atât, încât am crezut c-o s-o devoreze toată. Iar și iar ne-am dus în vizită la mormintele strămoșilor shogunilor. Înălțimea Sa trebuie să-și fi închipuit că ea devenise pioasă așa, dintr-odată, doar că nu se mai gândea la ea defel. Mare păcat. I-am tot repetat că trebuia să se oprească. Dar ea nu mai putea. Nu se mai putea opri să-l tot vadă pe Daisuke. Făceam de pază, servind *sake*-ul, în timp ce ei stăteau de vorbă. După o vreme, nu mai părea să conteze că el era chipeș sau că ea era frumoasă. Ajunseseră nedespărțiți. Doamnei mele îi crescu iar burta. Ca o floare își deschidea corola. Ochii îi străluceau, culoarea i se întorsese în obraji, râdea și ciripea. Când rămâneam singure, nu mai contenea să vorbească despre el. Mă temeam că femeile de la palat observau prin ce schimbare trecea. Curând am început să aud zvonuri și bârfe. Celelalte concubine erau geloase pe ea, pentru că fusese preferata shogunului. Avea o groază de dușmance. Rămăsese grea. Dar Înălțimea Sa n-o mai chemase cu lunile. Era evident că trebuia să scape de sarcină, dar nu se îndura. Era iarnă. Doamna mea își punea chimonouri peste chimonouri ca să-și ascundă burta. Rămânea în camera ei tot timpul, în afară de cazurile în care se ducea la templu, ca să se întâlnească cu tatăl tău. Aduse pe lume pruncul în templu. Am ajutat-o. Te-am scos la lumina zilei. Încă mi te mai aduc aminte, erai o copiliță mititică și zbârcită.

Haru se uită la Sachi și îi dărui un surâs matern. Întinzându-se, îi mângâie obrazul cu mâna ei grăsulie și moale.

— La început, au fost atât de fericiți. Te țineau în brațe, te priveau, nu-și mai săturau ochii cu tine și unul cu altul. Apoi, doamna mea a intrat în panică: „Trebuie să ne întoarcem la castel! Vor veni după

noi şi-mi vor ucide copilaşul". I-am zis că trebuia să se odihnească, dar îi era prea frică. Doamna mea a început să plângă. Nu se îndura să te lase, chiar şi pentru un minut. Ştia că mersese prea departe, că săvârşise o crimă de neiertat. Purta acel brocart ce ţi-a rămas. Te-a înfăşurat în el şi şi-a dosit pieptănul în faldurile lui. „Aşa, micuţa mea! zise ea. Cu astea vei putea să mă găseşti într-o bună zi." Şi a mers, vezi tu?

Haru îşi acoperi faţa cu mânecile. Îşi încrucişă mâinile la piept, se legănă înainte şi înapoi, după care trase adânc aer în piept.

— Pe urmă... te-a lăsat în braţele tatălui tău. Am urcat-o în palanchin, pentru că singură nu putea merge. Aşa... Aşa ne-am întors la castel.

Un şobolan mare, cenuşiu chiţăi într-un colţ. Umbrele din cameră se lungeau tot mai mult, iar lumânările aruncau raze de un galben aprins. Se lăsa întunericul.

— Când ne-am întors, ne aşteptau veşti. Fratele doamnei mele era bolnav.

Sachi tresări. Fratele mamei ei, seniorul Mizuno. Poate acelaşi senior Mizuno pe care-l văzuse traversând râul. Taki o privi încruntându-se, avertizând-o să nu scoată nici un cuvânt.

— Trebuia să se întoarcă la reşedinţa din Edo a familiei sale îndată, continuă Haru. Credeam c-o voi însoţi, dar mi-a poruncit să rămân. „Dacă nu mă-ntorc până mâine, mi-a zis, spune-i lui Daisuke să nu mă mai aştepte. Copila mea trebuie păzită!" M-a pus să-i jur că-i voi păstra secretul. „Nu destăinui nimănui povestea asta decât fetiţei mele", mi-a zis. Nu s-a mai întors a doua zi şi nici în zilele următoare. M-am strecurat afară şi am dat o fugă până la templu. Daisuke plecase deja şi te luase cu el. Preotul n-a ştiut unde s-a dus. A fost ultima oară când am părăsit palatul. Nici măcar nu puteam plânge, nici nu puteam povesti cuiva ce se întâmplase. Viaţa mea se sfârşise. Am rămas aici, făcându-mi treaba. M-am apucat să învăţ nou-venitele. Şi pe urmă... ai sosit tu. Nu erai decât o copilă, dar ceva din tine mi-a adus aminte de copilaşul ăla. Dac-ar fi trăit, mă gândeam eu, ar fi avut exact vârsta ta. Pe urmă ţi-am văzut pieptănul. Aşa un pieptăn ales pentru o fetiţă de la ţară! Era aidoma celui cu care o pieptănam pe doamna mea. Mi-am zis că vreun neguţător l-o fi lăsat în satul tău,

dar cu toate astea nu mă puteam opri să nu mă mir. Iar acum... acum parcă s-ar fi întors ea. E aici din nou, draga mea stăpână, în tine.

Sachi se lăsase prinsă în mrejele poveștii lui Haru, ale istoriei familiei sale. Dar pieptănul, pieptănul... I-l dăduse lui Shinzaemon, de care o lega o relație la fel de nebunească, de periculoasă, ca și cea avută de mama ei cu tatăl său.

Deodată luă aminte la lumânările topite și la lumina ce se stingea. Se scutură și se ridică, împleticindu-se, în picioare. Se simțea ciudat, de parcă n-ar mai fi fost stăpână pe membrele ei.

— Mama ta trăiește în tine, încheie Haru.

Un surâs îi fulgeră pe chip. Preț de o clipă, Sachi se întrebă ce voia să zică, numai că avea în minte treburi mai însemnate.

— Du-te, o îndemnă Haru. Du-te acum, doamna mea. Du-te la el.

IV

Sachi străbătea în grabă curțile palatului. Își aruncase o manta de târgoveață peste robele ei de Curte, își legase o eșarfă sub bărbie. Poalele i se lipeau de picioare, făcând-o să-și mărunțească pașii. Era roșie în obraji și gâfâia, udă leoarcă de sudoare. Își auzea respirația spărgând tăcerea. Doamnele de la Curte trebuiau să alunece cu pași demni, se mustră ea în gând, nu să dea buzna, ca țărăncile. Abia de mai observa noroiul lipindu-i-se de încălțări, stropindu-i poalele. Tot ce știa era că trebuia să ajungă la Poarta Tsubone în faptul serii.

Grădinile crescuseră sălbatice, iar florile de cireș se scuturau plutind în aer ca fulgii de zăpadă. I se lipeau de haine și se adunau în mormane umede, ascunzând poteca dinaintea picioarelor ei. O duceau cu gândul la acei războinici condamnați să moară în floarea vârstei. Se grăbea pe lângă ramificatele clădiri ale palatului, peste pâraie, prin poduri, pavilioane, pe lângă ruinele arse ale palatului femeilor. Din spate o ajungeau pașii lui Taki, care gonea pe urmele ei. Și moșneagul pe care-l întâlniseră la sosirea lor se ivi din senin. Când patrulele le tăiară calea, el le îndepărtă și le deschise calea. Curțile gemeau de soldați. Or fi plecat femeile, dar bărbații se aflau acolo toți în cap, regimente cu flinte strălucitoare, mărșăluind, făcând tot ce le stătea în putință să apere castelul.

Poarta Tsubone, poarta doamnelor shogunului, intrarea spre palatul femeilor, era zăvorâtă bine și țintuită cu pari. Însoțite de bătrân, cele două femei se strecurară printre patrule și trecură în goană pragul micii uși de lângă poarta exterioară. Taki rămase în umbră, în vreme ce Sachi ieși pe pod. Știa că avea foarte puțin timp la dispoziție, că ușa avea să fie zăvorâtă la căderea nopții. A se trezi în afara castelului după lăsarea întunericului, la cheremul soldaților din sud, ar fi fost ceva de neînchipuit.

Rămasă singură pe pod, dincolo de falnicele bastioane ale castelului, se simți deodată foarte mică. De cealaltă parte se întindea o piață imensă, iar dincolo de ea, mic în depărtare, un zid masiv, îngrădind palatele nobililor. Bulevarde largi, ce începeau din piață, duceau în toate cele patru zări. Apele șanțului licăreau în ultimele raze ale soarelui muribund. Liliecii fâlfâiau și se roteau în zbor pe bolta vastă a cerului acoperit treptat de întuneric.

Sachi începu să-și dea seama cât de nesăbuită fusese. Străzile erau complet pustii, iar dacă s-ar fi ivit tâlharii sau soldații ar fi trebuit să se întoarcă în fugă la poartă. De undeva, nu de departe, se auzeau strigăte aspre, pași în goană, bubuitul armelor de foc. Un fior de spaimă îi alergă pe șira spinării. Cu mâna încleștată pe pumnal, abia mai îndrăznea să respire.

Luna se ridica în spatele copacilor ca un imens lampion rotund, iar imaginea iepurelui sfărâmând turte de orez se deslușea clar pe suprafața ei.

Sigur că Shinzaemon n-avea să mai vină. Era bărbat, soldat. El n-avea să se lase condus de sentimente prostești, de slăbiciunea pentru o femeie. Ca să ajungă aici, el trebuia să treacă prin aceste străzi înțesate de soldați inamici. Ar fi trebuit să plece, își spuse în sinea ei cu fermitate, nu să mai zăbovească, precum o curtezană de rang inferior.

Dar nu se putea opri să nu simtă cum în sufletul ei se deschidea o prăpastie. Știa acum ce era acea grozavă foame a sufletului care abătuse nenorocirea asupra capului mamei sale. Ei nu-i mai păsa însă cât de nebunească, de nesăbuită și de greșită era așteptarea aceasta. Avea să mai rămână puțin. Încă nu se întunecase de tot.

Se auzi o mișcare printre copacii de peste drum. Un bărbat. La lumina lunii ea-i putu vedea chipul, pe care nu-l mai uitase de când se despărțiseră: nasul lat, gura cu buze pline, părul lucios strâns la

spate într-un moț. Pășea cu grația unei pisici leneșe, atât de bine cunoscută ei, cu cele două săbii ale lui strânse tare de centură. Sachi rămase ca o statuie, cu inima bătându-i în piept, cu mânuța încleștată de balustrada de lemn a podului, pe când ochii li se întâlneau. Încercă să-și mute privirea în altă parte, să rupă vraja. Dar nu putu.

Ochii lui străluceau de o nebunie înfocată, ca și cum nimic nu mai conta. Crezu că avea să se oprească, să-i vorbească, să-i spună ceva, dar el se duse întins la ea.

— Sachi, zise blând.

Sunetul vocii lui tandre o făcu să se înfioare. O trase spre el. Simți tăria trupului său lipit de al ei. Îi simți căldura, mirosi sarea transpirației lui. El își afundă fața în pletele ei. Apoi își trecu buzele lacome peste ureche, peste ceafă, ca și cum avea de gând s-o mănânce. Senzația gurii lui pe pielea ei o făcu să se cutremure. Aproape să leșine, ea-și lăsă trupul să se sprijine de-al lui. Nu mai știa de nimic decât de o dorință arzătoare să devină una cu el.

Undeva, în străfundurile cugetului ei, își dădea seama că o femeie onorabilă nu se purta așa. Poate că-n cartierele plăcerii și-ar fi găsit locul o asemenea conduită, nu însă în rândul samurailor și, cu siguranță, nu printre doamnele de la Curte. Dar mama ei... Trebuia să scape. N-avea să-i repete greșeala.

— Oprește-te, oprește-te! gemu ea. Mă... nenorocești!

El trase adânc aer în piept și se dădu un pas înapoi, uitându-se lung la ea:

— N-avem prea mult timp. A trebuit să mă feresc de o bandă de soldați din sud ca să ajung până la castel. Trebuie să te întorci înăuntru. Este prea periculos pentru tine aici, afară.

Îi surâse cu zâmbetul lui complice. Ea își dădea seama cât de diferită trebuia să i se pară în robele de călugăriță, chiar dacă era aproape beznă și își aruncase o manta peste ele. Era îmbrăcată așa cum fusese când o văzuse el prima oară.

— N-aș fi crezut c-ai să mai vii, îi mărturisi ea în șoaptă.

— Nu m-am putut abține. Nu m-am mai gândit la nimic altceva decât la tine. Cum pot să fiu soldat, când tu ai făcut din mine o muiere?

— Mi-a fost dor de tine.

Rămaseră în tăcere, neluându-și ochii unul de la altul.

— Suntem la fel, îi zise el. Toate... astea!

Îi arătă bastioanele castelului şi marile fortificaţii cu ziduri albe, profilându-se de cealaltă parte a şanţului.

— Suntem în afara lor. Eu călăresc singur. Şi tu la fel. Încă nu ştiu cine sau ce eşti, dar măcar atâta lucru ştiu despre tine.

Preţ de o clipă, ea dori să-i destăinuie totul, că era Retrasa Doamnă Shoko-in, concubina răposatului shogun, că se călugărise. Că era fiica unei alte concubine, doamna Okoto. Dar el avea curând să moară, iar ei doi n-aveau să se mai vadă niciodată.

— Toată lumea este obsedată de vărsare de sânge, de război, zise el. Numai mie îmi stă gândul la cu totul altceva. Dar...

In ultimele raze de soare ea-i văzu ochii scăpărători:

— Voi lupta cu atât mai bine. Voi lupta pentru tine!

O luă iar în braţe şi totul se stinse în jurul lor. Nu mai erau decât ei doi, stând pe pod, în vreme ce deasupra capetelor lor luna strălucea, oglindită în unda ce se încreţea sub ei. În tot universul nu mai exista nimic în afară de ea şi Shinzaemon.

Se auziră paşi apropiindu-se. Se vedeau siluete ieşind din umbră, de la răsărit. Suchi înţelese că uşa de la poartă avea să se închidă dintr-o clipă-ntr-alta. El scoase ceva de la brâu.

— Ia asta! o îndemnă, trăgându-se şovăitor la o parte. E pentru tine. O amintire de la mine. Copca de la săculeţul meu cu tutun.

Ea-i simţi pielea aspră a mâinilor în vreme ce îi punea în palmă suvenirul. Era micuţ şi greu, ca o pietricică, impregnat de căldura trupului lui. Ochii i se umplură de lacrimi.

— Trebuie să mă întorc, mărturisi el.

— La Templul Kanei-ji?

El dădu din cap:

— Pe Colina Ueno. Fostul shogun, seniorul Yoshinobu, este acolo. Ne-am adunat cu miile. Avem oameni sus pe dealuri, care-i împuşcă pe cei din sud unul după altul, ţinându-i la distanţă cât de mult pot. Nu mai am răbdare să-mi simt iar sabia trecând prin carne de duşman. Îl vom pune pe Înălţimea Sa la locul său de drept, acolo sus, în castel. Ne vom acoperi de glorie!

Îşi aţinti ochii asupra ei:

— Aştept cu înfrigurare onoarea de a-mi da viaţa în bătălie pentru stăpânul meu. Dar, de voi scăpa cu viaţă, am să vin să te caut.

Ea încuviinţă, cu buzele tremurânde.

— Am să te aştept, fie pe lumea asta, fie pe cealaltă, îi făgădui ea.

Se întoarse cu paşi şovăielnici şi o luă la fugă pe pod spre marea poartă a castelului. Când împinse uşa, se întredeschise scârţâind. Ea se uită peste umăr şi-l văzu încă pe pod: o siluetă întunecată, stând de strajă. Făcu o plecăciune. El îşi ridică mâna şi se îndepărtă.

Aflată în siguranţă, înăuntru, îşi deschise pumnul. Taki îi ţinu un lampion. El îi dăruise un *netsuke*, o copcă de lemn, sculptată în forma unei maimuţe. Anul lui de naştere. Şi-o duse la nas. Mirosea a el, a trupul lui.

Lacrimi îi umplură ochii şi i se revărsară în pâraie fierbinţi pe obraji. Dacă i-ar fi cerut să fugă împreună... Ce-ar fi făcut ea atunci? Îşi spuse să nu fie atât de proastă. Îşi luaseră rămas-bun unul de la celălalt. Îşi trăiseră ultima clipă împreună. Nu mai aveau nimic de făcut acum decât să aştepte cu nerăbdare apropierea morţii. A lui... şi a ei.

V

Sachi măcină puţin mai multă cerneală şi îşi înmuie pensula. Schiţă câteva caractere în tuşe elegante, lăsând pensula să se înalţe şi să cadă ca un nagâţ în zbor. Ar fi trebuit să-şi compună poemul de moarte, în schimb, versurile pline de pasiune ale poetei Ono no Komachi din Era Heian îi răsunau în minte:

„*Yumeji ni wa*	„Deşi picioarele mele
Ashi mo yasumezu	Nu încetează nicicând să alerge după tine
Kayoedo mo	Pe poteca viselor,
Utsutsu ni hitome	Asemenea închipuiri de dragoste nu sunt
Mishi goto wa arazu.“	niciodată pe potriva
	Unei clipe aievea cu tine.“

„O clipă aievea cu tine...“ O clipă de apropiere. Pe când scria, se întoarse cu gândul înapoi pe pod. Mai simţea încă braţul lui Shinzaemon strângându-i mijlocul, trupul lipit de al ei, buzele aspre pe gâtul ei. Faptul că s-ar putea să nu se mai vadă niciodată o mişca şi mai tare.

Se uită la Taki. Trecuseră prin atâtea împreună! Era o făptură atât de micuţă, de fragilă, ca un mănunchi de beţe sub straie. Cu toate

acestea, era atât de puternică, atât de îndărătnică, atât de statornică. Era ca o soră, așa cum Haru fusese pentru mama ei.

Taki se încruntă la Sachi:

— Tu nu ești ca ea, rosti cu asprime. Ca mama ta. Asta a fost cu mult timp în urmă. Era o fiică răzgâiată de samurai. Tu ești altfel. Ai crescut la țară, părinții au fost oameni cu picioarele pe pământ. Ne te lăsa prostită de povestea lui Haru.

Apoi surâse și își plecă ochii:

— Dar cine sunt eu să vorbesc? se dojeni singură, roșind. Uită-te la mine, sunt atât de proastă! șopti cu sfială, ca și cum aproape că nici n-ar fi îndrăznit să întrebe: Shin... a avut vreun mesaj pentru mine?

Sachi trase aer în piept:

— Toranosuke îți trimite salutări și spune că se gândește la tine, grăi ea.

Era o minciună, dar trebuia să i-o spună. Își lăsă capul într-o parte, ca o pasăre, și trase aer în piept.

— Ascultă, îi atrase ea atenția.

Undeva, în depărtare, se auzeau pași. Prin camerele pustii se umbla, nu tropăind mărunțel ca femeile sau alunecând pline de distincție, ca doamnele de la Curte, ci cu o călcătură grea și grăbită. Se mai auziră și glasuri joase, răsunătoare. Voci de bărbați. Și râsete, râsete de bărbați.

Bărbați? În palatul femeilor? Dar era... imposibil. Ușa se deschise. Haru era afară. Chipul ei grăsuliu era tras, buzele îi tremurau:

— Alteța Sa vă solicită prezența îndată!

Femeile ieșiră din toate ungherele palatului, cele mai tinere ca uriașe corole de flori, în chimonourile lor cu poale voluminoase, în culori strălucitoare, cele mai bătrâne, frunze de toamnă în culori veștede, mate. Ieși doamna Honju-in, șontâcăind, mai mărunță și mai stafidită ca niciodată. Dintre cele trei sute de doamne de companie, nu-i mai rămăseseră decât două. Cioara Bătrână, mama prințesei, se arătă și ea, târându-și picioarele, însoțită de o singură slujnică. Fără pompa și rafinamentul lor nu erau decât două sărmane babe obosite de viață, zbârcite, numai piele și os. Dar chipurile le erau luminate de o bucurie sălbatică, de parcă își și vedeau moartea eroică cu ochii. Sachi nu știa că mai erau atâtea femei la palat.

Se îngrămădiră spre sala cea mare, trenele grele ale robelor lor foşnind peste *tatami*, ca valurile ce se sparg de un ţărm îndepărtat. Prinţesa şi Cea Retrasă stăteau în picioare, pe un podium la celălalt capăt al încăperii. Pe peretele din spatele lor un cireş noduros îşi întindea ramurile, acoperite de norii mugurilor trandafirii. Era atât de perfect pictat, încât, de n-ar fi fost fundalul poleit cu aur, ai fi zis că era adevărat. Încremeniră ca nişte statui, cu un calm prevestitor de rele.

Tăcerea se lăsă peste întreaga sală. Cea Retrasă se reculese. Era atât de suptă la faţă, încât părea să nu mai rămână decât oasele din ea. Totuşi, ochii îi străluceau ca doi tăciuni. O venă îi pulsa la gât.

— Doamnele mele! S-a sfârşit cu palatul femeilor, cu noi, cu lumea noastră, cu traiul nostru. Acest castel, această viaţă de frumuseţe pe care am dus-o între zidurile lui, aceste tradiţii păstrate de veacuri, încă din zilele primului shogun... s-a terminat cu toate astea. Castelul Edo... urmează să fie predat şi evacuat în decurs de şapte zile. Au sosit solii imperiali. Ne-au citit cu glas tare condiţiile predării lui în Marea Sală de Audienţe. Vor fi aici din clipă în clipă să ne ceară supunere şi ascultare.

Oftaturi şi sughiţuri înăbuşite se auziră prin toată sala.

— Să ne predăm? se auzi glasul bătrân şi croncănitor al doamnei Honju-in. Cine a mai auzit de aşa ceva? Tu, noră, zbieră ea, scuturând un deget noduros spre Cea Retrasă. Ar trebui să fii ultima care să accepte o asemenea mârşăvie. Să ne predăm în mâinile duşmanului? Niciodată! Am fost trădate. Dar mai este încă timp. Doamnelor, trebuie să ne luăm viaţa acum!

Cea Retrasă păli şi mai tare:

— La ordinele Înălţimii Sale, seniorul Yoshinobu, le anunţă ea, cu vocea tremurândă, ni s-a luat privilegiul sinuciderii. Nu mai avem de ales decât să ne supunem. Trebuie să plecăm fără nici o împotrivire.

— Ca nişte căţele, cu coada între picioare! mormăi doamna Honju-in. La vârsta ei putea spune ce voia. Cel-Cu-Două-Feţe vine iar cu şmecheriile lui. Nici nu-i de mirare!

Sachi abia putea să mai răsufle. Inima îi bătea să-i spargă pieptul, gâtlejul i se uscase, respira precipitat.

Pentru doamna Honju-in, a se preda constituia suprema dezonoare. A muri cu onoare, iată după ce tânjea orice samurai. Dar doamna Honju-in era bătrână. Lucrurile stăteau altfel acum, îşi dădea seama

Sachi. Shogunul nu se mai găsea în fruntea armatelor sale. Se ascundea și deja se predase. Atunci de ce să mai reziste castelul? Pentru ce să mai lupte și să moară, pentru un shogun care nu se pregătise nici el de o moarte eroică?

Se uită la prințesă și la Cea Retrasă, la celelalte femei. Prințesa avea o paloare cadaverică, era atât de albă la față, încât Sachi se temu că avea să leșine. Gloriosul destin pe care și-l rezervaseră le fusese smuls din mâini. Pe fiece chip se citea sfidarea. Totuși, mai constituiau încă gospodăria shogunului, mai erau încă legate de el pe vecie. Aveau să facă ce le poruncea el. În trecut, împărțiseră cu el bogăția, puterea, gloria. Acum aveau să împartă cu el dezonoarea. Ar fi fost mai bine dac-ar fi pierit.

Sachi pricepea toate aceste lucruri. Dar în străfundurile inimii se cuibărise ceva atât de rușinos, încât abia îndrăznea să recunoască față de ea însăși, un soi de ușurare: avea să trăiască.

Târșâitul pașilor se auzi tot mai tare și se opri exact în dreptul ușilor care se deschiseră. Ca una, femeile își lăsară capetele în piept, de parcă s-ar fi temut că o singură privire fugară din partea dușmanului le-ar fi prefăcut în stane de piatră. Nici un bărbat, în afara shogunului, nu le mai văzuse la față. Era de neconceput să se lase profanate de ochii acestor intruși odioși. Nu se mai auzi nici un sunet, nici un scâncet. Își mai păstrau încă mândria, cel puțin. Dar, deși ochii le erau plecați în pământ, toate erau hotărâte ca arcuirea spinărilor să nu comunice respect, ci sfidare.

Sachi își pironi ochii în *tatami*, pe măsură ce bărbații intrară țanțoși, vocile lor tulburând tăcerea sălii. Un amestec de mirosuri intră odată cu ei. Ea distinse un parfum delicat, ce-i amintea de Curtea Imperială. Trase concluzia că veniseră solii imperiali. Dar era înăbușit de izuri mai pământești: duhoarea transpirației în amestec cu cea a tutunului, a pieilor, a cailor, a hainelor murdare. Era putoarea samurailor de ranguri inferioare. Își încreți năsucul, pe măsură ce izul tare de cuișoare îi lua cu asalt nările. Esența de cuișoare era folosită la lustruitul săbiilor. Cum se putea? Însemna că... Doar nu puteau fi atât de necioplți încât să intre în palatul femeilor cu săbiile lor!

Măcar ea își mai încrucișase pașii cu bărbații în peregrinările ei, se liniști în gând. Dar celelalte femei nu se mai apropiaseră de un bărbat de douăzeci sau treizeci de ani, poate chiar mai mult, iar în

toți acești ani singurii la care mai aruncaseră câte o ocheadă fuseseră parfumatul shogun și tinerii prinți. Pentru ele, contrastul dintre acele vremuri rafinate și sumbra realitate din prezent trebuie să fi fost aproape de neîndurat. O voce bombăni cu accent sudic, graseiat și gutural, atât de nefamiliar, încât îți era aproape imposibil să-l înțelegi:

— Mă rog, iată-ne acișilea.. ăăă... Doamnelor!

Femeile înghețară. Se auziră oftaturi înăbușite, câteva chicoteli înfricoșate. Nici măcar nu știa să se adreseze cum se cuvine unor doamne de vază. Iar aceștia urmau să fie noii lor stăpâni. Biruitori sau nu, pentru asemenea oameni de spiță joasă, a pune piciorul în interiorul palatului și a-și ridica ochii la cele mai puternice femei din țară, destul de frumoase încât să fi fost destinate shogunului... Dacă Sachi n-ar fi fost de față, niciodată nu i-ar fi venit să creadă ce se întâmplă. Înainte să înceapă acest război, bărbați ca aceștia nici măcar n-ar fi îndrăznit să viseze să se găsească într-un asemenea loc. Bărbatul părea chiar să aibă o brumă de respect, așa cum s-ar fi cuvenit, într-adevăr.

— De-acum încolo, Castelul Edo aparține împăratului... vorbi unul dintre soli, în limbajul formal de la Curte. Castelul urmează să fie predat trupelor imperiale. Intrăm în posesia lui de-acum în șapte zile. Doamnelor li se cere să plece.

— La sosirea noastră, ne așteptăm să găsim castelul gol, spuse un altul. Doamnele vor fi cazate cum se cuvine în afara zidurilor lui. Vor rămâne izolate, la ordinele noastre.

— Va trebui să ne omorâți mai întâi, se auzi vocea Celei Retrase, tăioasă și limpede ca un țurțure. Aici este casa noastră. Dacă vreți să plecăm va trebui să ne scoateți cu forța. Ne vom pune singure capăt zilelor.

— Mă scuzați, doamna mea, glăsui prințesa.

Își alegea cuvintele cu grijă, vorbind cu calm și cu demnitate:

— Voi lua asupra mea îndeplinirea întocmai a poruncilor voastre. Mă plec în fața Fiului Cerului.

Afară, în grădini, se auzi țipătul unui bâtlan. Mireasma primăverii trecea prin pereții poleiți cu aur, îmbibând colțurile cele mai întunecate ale sălii cu miros de pământ reavăn, de frunze ude, de copaci și de plante înmugurite. Tot într-o zi de primăvară plină de parfum îl zărise Sachi pentru prima oară pe Înălțimea Sa, răposatul shogun, prin grădini. Simți un nod în gâtlej în vreme ce-și aduse

aminte. Înghiți cu greu. Vocile aspre de bărbați răsunară din celălalt capăt al sălii.

— Am ajuns tocmai la timp să vedem florile de cireș!

— Avem noroc, nu?

Femeile îngenunchează, uitându-se sfidător la *tatami*. Florile le aduceau aminte că totul era pe cale să se schimbe. Toate aveau să plece înainte ca florile de cireș să se deschidă pe deplin. Prin murmurul glasurilor, Sachi auzi un scâncet înăbușit. Uluită, se uită în jur. Haru, dintre toate! Era samurai!

Sala era înțesată de bărbați, înghesuiți de-a lungul pereților și dincolo de ușile deschise. Doi soli, etalând însemnele Curții Imperiale, stăteau cu fața la prințesă și la Cea Retrasă. Cinci sau șase bărbați rămăseseră și ei acolo. Arătau a ofițeri, poate chiar generali. Purtau splendide bluze *haori* cu umeri scrobiți, ca niște aripi, dar, în loc de obișnuita robă tradițională, pe dedesubt aveau uniformele negre ale sudicilor. Mai era acolo o șleahtă de sălbatici cu piele oacheșă și ochi negri, fioroși, unii purtând mustăți și bărbi, cu părul lung și stufos ca blana de urs. Alții își purtau părul pomădat și strâns la spate într-o coadă de cal, legată cu bentiță roșie și aurie.

Restul erau soldați de rând, veterani cu pielea tăbăcită în bătălii, mercenari cu ochi cruzi. Unii purtau stindarde roșii marcate cu o cruce albă înscrisă într-un cerc, blazonul clanului Satsuma, cea mai rebelă dintre familiile din sud. Așa cum bănuise, toți își purtau săbiile.

Unii căscau, arătând plictisiți. Alții nu mai puteau de fericire, înăbușindu-și rânjetele, ca și cum nu și-ar fi putut crede norocului. Păreau și puțin rușinați, ca niște copii prinși bătându-se sau furând, ori luând-o la sănătoasa. Aici se aflau chiar în incinta palatului interzis, în cel mai sfânt loc, în cea mai secretă parte a castelului, călcând acolo unde nici un bărbat nu mai pusese piciorul înainte, văzând femei pe care nici un bărbat nu mai avusese voie să le vadă. Fără să-și scoată săbiile! Era de nesuportat.

Haru stătea îngenuncheată, cu spinarea dreaptă, cu pumnii încleștați. Ochii îi erau căscați, iar obrajii ei grăsulii erau la fel de palizi ca paiele rogojinilor *tatami*. Lacrimile îi curgeau pe obraji, fără ca nimeni să le bage în seamă. Se uita transfigurată la cineva.

La celălalt capăt al sălii se găsea un bărbat de vârstă mijlocie, ținându-se deoparte de restul. Arăta a demnitar. Purta veșminte oficiale,

în pantaloni *hakama* negri, scrobiți, și o jachetă *haori*. Avea două săbii, dar nu părea să fie samurai. Capul nu îi era ras și n-avea moț. Părul său des, încărunțit la tâmple, era tăiat scurt, după moda veneticilor. Se uita primprejur cu o curiozitate nestăvilită, studiind șirurile capetelor plecate, ca și cum ar fi încercat să le deslușească chipurile dincolo de coafurile lucitoare, de agrafele și pieptenii sclipitori.

Sachi băgă de seamă cât de bine arăta acel bărbat, în ciuda vârstei sale, poate din pricina felului în care se ținea, cu un fel de tăcută încredere de sine, poate din cauza chipului său cu ovalul lat, cu pomeții obrajilor ridicați, sau a uităturii ferme de sub sprâncenele groase, poate din pricina ridurilor din jurul ochilor ori a surâsului de pe buzele sale pline, mai curând senzuale. Pentru cineva din sud, arăta aproape omenește.

Pentru o clipă, ochii li se întâlniră, iar el tresări. El își încleștă pumnii atât de strâns, încât încheieturile i se albiră, și apucă sabia, căutând un sprijin.

Sachi își mută iute privirea în altă parte. În mintea ei, ceva se potrivea perfect. Era ca și cum ar fi încercat să deschidă una dintre cutiile din piese îmbucate ale femeilor de la palat. Numai proprietara cutiei știa secretul înșiruirii pașilor, pe care pătrățel de lemn să-l miște primul și care să urmeze după el. Unele dintre aceste frumoase cutii cereau sute de pași diferiți pentru a se deschide. Sachi se simțea ca și cum ar fi nimerit piesa pe care să o miște, dar nu știa încă încotro se ducea.

Îndată ce formalitățile se terminară, bărbatul veni întins la ea. El se lăsă în genunchi, își scoase evantaiul din *obi*, îl așeză pe *tatami*, în fața lui, și îi făcu o reverență politicoasă.

Simți o gheară în stomac. Deodată, Sachi știu ce avea el să-i spună. El rosti cuvintele domol, dar limpede:

— Sunt tatăl tău.

10

Flori ce se scutură

I

În marea sală părea să se aştearnă liniştea. Undeva, în depărtare, se auzeau ecouri surde de voci şi râsete de bărbaţi. Nici un sunet nu mai ieşea din rândul femeilor, numai un uşor foşnet al chimonourilor în care se foiau.

Sachi privi mâinile aşezate politicos pe *tatami* în faţa ei. Erau mari şi musculoase, cu unghii late, cu degete păroase. Mâini de dulgher, se gândi ea cu un soi de uimire năucă. Dar nu era adevărat oare că mâinile unui dulgher ar fi fost bătătorite, murdare, crăpate? Cele dinaintea ei erau îngrijite şi parfumate. Trecuseră ani de zile de când nu mai fuseseră puse la muncă.

Aşadar, acesta era tatăl ei. Ştia că el întrebase de ea în sat, pe când se îndrepta spre Edo, alături de forţele sudice. Dar ce mai tată! Era un proscris, un târgoveţ, un sudic cu o tunsoare de venetic, cu totul nepotrivit şi străin de ea.

Ea îşi privi mâinile, atât de mici, de subţiri, de albe. N-avea de gând să-şi ridice privirea la el. Dar îi simţea ochii căutându-i chipul plecat, îi auzea respiraţia, îi mirosea miresmele înţepătoare de sudoare, tutun şi mirodenii.

Atunci Taki luă cuvântul. Părea să ghicească ce simte Sachi.

— Greşiţi, domnule, glăsui ea cu înfocare, pe un ton protector.

— Nicidecum, o contrazise el.

Glasul îi era un mormăit profund.

— Eşti fiica mea. Copilul meu. Am ştiut din capul locului. Arăţi aidoma...

Vorbea cu accentul aspru al unui târgoveţ din Edo peste care se suprapunea ceva ce semăna cu limpezimea graiului din Osaka. Sachi ştiu ce vrea să spună: că era leită mama ei.

— Am aşteptat atât de mult, continuă el, încet, dar clar. Atâţia ani de zile. Am crezut că n-o să mai dau ochii cu tine niciodată. Iar acum... Să te găsesc în locul ăsta, în clipa asta...

Sachi nu-i slăbea din ochi mâinile. Îşi întoarse privirea la ale ei. Era ceva în felul în care stăteau degetele. Vârful degetului mijlociu de la mâna lui se înclina aproape imperceptibil către degetul de lângă el. La fel ca şi la mâna ei. Îşi întoarse ochii, trase aer adânc în piept. Nu trebuia să uite că era o femeie samurai.

— Cine mi se adresează? întrebă ea.

Cu toate eforturile ei, glasul îi tremura, iar respiraţia îi era sacadată.

— Vai, ce neobrăzare din partea mea! bodogăni el.

Ea aruncă pe furiş o privire la părul lui sur, scurt şi des pe când el se înclina:

— Permiteţi-mi să mă prezint. Mă numesc Daisuke, umil servitor al împăratului, Fiul Cerului. Sunt însărcinat cu transferul din Castelul Edo la porunca imperială. Sluga dumneavoastră, doamnă. Voi face tot ce-mi stă în putere să vă ajut pe dumneavoastră şi pe celelalte doamne.

Sachi nu mai putu rezista. Era prea curioasă. Îşi ridică fruntea o clipă şi se uită pe furiş la el printre gene.

De aproape, faţa îi era zbârcită, cu obrajii puţin buhăiţi şi pungi sub ochi. Îi desluşi porii de pe nas, firele negre şi groase de păr din sprâncene. O mustăcioară îi mijea deasupra buzei de sus. Ochii îi alunecau peste straiele ei de călugăriţă, peste sutana cu glugă. O privea pierdut, studiindu-i chipul ca şi cum ar fi vrut să-şi întipărească imaginea ei în minte pentru totdeauna. Pe faţa lui i se păru că citeşte mai curând bunătatea, nici un strop de ticăloşie. Nu se încrunta ca un duşman şi nu se bucura de victorie, ci se uita lung la ea cu o privire plină de speranţă şi de însufleţire, tristă şi deznădăjduită în acelaşi timp. O clipă ochii li se întâlniră. Ai lui, uşor umflaţi, puţin injectaţi. Ea tresări când observă că scânteiau de lacrimi.

În spatele lui, solii şi generalii de la Curtea împăratului se retrăgeau cu pompă în straiele lor roşii şi aurii. Cei de ranguri inferioare mişunau prin jur într-un muşuroi de uniforme negre, îmbibate de sudoare, cozi de cal pomădate şi paturi de puşcă unse. Încercau să pară nepăsători, ca nişte soldaţi ce umblau zilnic ţanţoş prin castele cucerite. Dar ea vedea că gurile lor surâdeau uşor, iar în ochi le strălucea triumful.

Femeile îşi lipiră obrajii de podea, refuzând să-i lase pe bărbaţi să le vadă, dar Sachi ştia exact ce gândeau. Pentru doamne ca ele,

cele mai de vază din țară, a fi alungate de această bandă de dobitoci necioplițí era o infamie mai mare decât puteau îndura. Unele aveau să se întoarcă la familiile lor, dar mai multe juraseră să-și pună capăt zilelor cu mult înainte de trecerea celor șapte zile.

Se auzi un foșnet. Haru se târî în genunchi în față. Obrajii ei durdulii erau mai roșii ca niciodată, iar buzele îi tremurau.

— Doamna mea, glăsui ea. Îl cunosc pe bărbatul ăsta. Mă pun chezașă pentru el.

Omul se întoarse pe călcâie:

— Haru, tu ești?

Ea îi făcu din cap semn că da. El se întoarse iar cu fața la Sachi.

— Copila mea, o alintă, cu un mormăit. Sachi a mea!

Ea se uită la el ca o nebună. Îi știa numele, numele din copilărie! Crezuse mereu că părinții ei din sat îi dăduseră acel nume. Nu l-ar fi putut ști decât dacă... Îi privi iar chipul, ochii, ca două migdale amare, foarte puțin oblici... Era limpede. Între ei exista o legătură puternică. O legătură de sânge.

Ultimii soldați se luptau să iasă din sala cea mare, târându-și picioarele peste rafinatele *tatami* cu marginile lor țesute în fir de aur. Vocile și râsetele grosolane, duhoarea de sudoare și esență de cuișoare dispăru în depărtare.

— Trebuie să plec, o anunță bărbatul, neluându-și ochii încă de la Sachi. Dar, vă implor, lăsați-mă să mă întorc la dumneavoastră. Știu că mă considerați dușman. Dați-mi o șansă, o șansă de a vă cunoaște mai bine.

Sachi încercă să-i vorbească, dar nu reuși. Tremura prea tare.

— Daisuke-*sama*, se auzi Haru, vă rugăm să ne vizitați. Și doamnei o să-i facă plăcere, vă promit!

Sachi se înclină țeapănă. Haru înțelegea tot, dar ei tot greu îi venea să-și găsească cuvintele.

— Sunteți bine-venit... la noi!

O lumină se aprinse în ochii lui.

— Nimic nu mă va opri, le făgădui el.

Făcu o plecăciune și se grăbi să iasă.

Femeile își croiră drum alene prin labirintul sălilor. O vreme nu se auzi nici un sunet, în afară de foșnetul tivurilor chimonourilor

frecându-se de *tatami* și ciripitul păsărelelor din grădini. Pe urmă Haru se întoarse spre Sachi. Își tampona ochii cu mâneca.

— Ce v-am zis? o întrebă ea, surâzând cu tristețe printre lacrimi. Nu este cel mai frumos bărbat pe care l-ați văzut vreodată?

— Aveți grijă, doamna mea, o avertiză Taki cu un glas subțire, sacadat. Nu este demn de persoane ca dumneavoastră să trăiască împreună cu cineva ca el. Este un târgoveț. N-are habar de ceea ce înseamnă conduită adecvată în rândul clasei noastre. V-a convins mama, o concubină a shogunului, să-și nesocotească îndatoririle. Nu uitați asta. Nu vă lăsați prinsă în mrejele lui.

Sachi n-o mai auzise niciodată pe Taki vorbindu-i cu atâta asprime. Nici ea nu știa bine ce să creadă despre acest bărbat, dar atitudinea doamnei sale de companie o făcu să-i sară în apărare.

— Taki! se repezi la ea mânioasă. Tu uiți că este tatăl meu!

Prietena ei cea mai bună își mușcă buzele. Cu o tresărire, Sachi pricepu ce spusese, și anume faptul că recunoscuse legătura lor de sânge.

— Nu-i un om bun, o ținu Taki pe a ei. E un trădător. E unul din Edo, care s-a dat cu cei din sud. Nu știu ce-i în capul dumitale, Haru-*sama*. Dacă vine, dumneata îl poți vedea, dar doamna mea n-are nevoie să mai dea ochii cu el.

— Destinul doamnei mele este împletit cu al lui, stărui Haru. Faptul că s-au regăsit este doar începutul.

II

Șapte zile ca să-și facă bagajele și să plece. În șapte zile totul avea să se termine. Sachi stătea în genunchi într-un jilț, cântând o melodie la *koto*. Notele sunau gol în camera pustie. Abia dacă-și dădea seama ce melodie cântă. Degetele ei se mișcau singure pe strune. Gândurile o purtau departe pe aripile lor, dincolo de castel, sus pe deal, unde era încartiruită miliția.

Shinzaemon... Ei nu erau nimic decât frunze de toamnă purtate de vârtejul unui taifun, amândoi aruncați încoace și încolo de evenimente mult mai mari decât ei. Nu era întreagă fără el. Lumea i se părea un loc pustiu. În fața celorlalți își ascundea durerea, trebuia să zâmbească și să râdă silit. Îi purta copca dosită în *obi*. Când era singură

o scotea și o ridica la nas, îi inspira mirosul. Acum o simțea acolo, apăsându-i stomacul.

Măcar dacă ar fi găsit o cale să-i trimită un mesaj, să-i povestească de ocuparea castelului, de faptul că ea n-avea să moară. Dar nici măcar nu-i putea spune unde avea să se ducă, pentru că nu știa nici ea. Glasul lui Taki îi întrerupse șirul gândurilor.

— Vă rog, doamna mea, chiță ea. Cântați altceva, vă implor. Altceva!

Sachi cânta una dintre melodiile pe care odinioară le cântau când se duceau să privească cireșii în floare. Cu o tresărire, împinse la o parte instrumentul muzical. Amintirea acelor vremuri fericite era de neîndurat.

Deja palatul începea să pară părăsit. Haru și Taki alergau de colo-colo, în panică, împachetând lucrurile cât mai iute. Cu grijă, luară de pe umeraș un ultim chimono. Era alb, cu un model de phoenicși țesuți în pânză. La fiecare mișcare a lui, miresme se învolburau prin cameră, un amestec complicat de opt sau nouă esențe diferite: lemn de santal, smirnă, o aromă amețitoare de ulei de nard, aloe, o notă grațioasă a unei tainice mirodenii, cunoscută numai de prințesă. Mireasma o purtă pe Sachi înapoi, în ziua în care Înălțimea Sa își făcea ultima vizită în palatul femeilor. Era chiar roba pe care prințesa o purtase cu acea ocazie. Suspinând și ștergându-și lacrimile de pe obraji, femeile neteziră frumoasa robă, o împăturiră, o înveliră în hârtie și o așezară într-o cutie pe care o puseră cu grijă într-un cufăr.

Se auziră pași în depărtare. Bărbații, călcând apăsat, cu nerușinare, prin palat. Femeile își plecau capetele cu resemnare. Trebuie să se arate pline de tărie în fața acestor intruși. Ușile se deschiseră. Daisuke. Acest om care susținea că e... care era... tatăl lui Sachi. El intră alene, înalt, voinic, poruncitor, urmat de un grup de soldați în uniformă.

Sachi rămase cu privirea în podea, pe când o idee groaznică îi trecea prin minte. Să se fi întâmplat totul numai din vina ei? Poate că ea, vlăstarul unei uniri împotriva firii între sus și jos, între concubina shogunului și un mărunt târgoveț, era cea care adusese nenorocirea asupra palatului. Poate că din pricina ei acești barbari din sud, samurai mărunți și inși de la oraș, atât de ticăloși încât abia se puteau numi oameni, mișunau ca niște șobolani în fiece colț al magnificelor săli.

— Ni s-a dat ordin să inspectăm camerele, le anunță Daisuke.

Sachi observă că vorbea de parcă-și cerea iertare. Până și apartamentele prințesei? Firește că nu. Până și acești sudici necioplițti trebuiau să știe care era orânduirea dreaptă a lucrurilor.

Daisuke bătu din palme și apărură bărbați din breasla negustorilor, țopăind și făcând plecăciuni cu sfială dincolo de ușă. În zilele de odinioară, slujnicele servitoarelor ieșeau până la porți să dea piept cu asemenea creaturi. Nici n-ar fi visat să pună piciorul în incintele palatului. Li s-ar fi tăiat capul de pe umeri dacă le-ar fi trecut așa ceva prin minte.

Și iată-i acum aici, în straiele lor de negustori, discreți și modești, așa cum le cereau regulile, dar cu o sclipire de aur la mânșete, neuitând că, în ciuda umilirii lor înjositoare, erau putred de bogați. Se strecurară înăuntru, tremurând, pe coate și pe genunchi, frecându-și nasurile de rogojini, înclinându-se iar și iar. Când și când își mai suceau capetele ca să fure o privire din interiorul ce le fusese interzis și chiar spre femeile la care nu avuseseră nici un acces. Ele se dădură înapoi și își întoarseră capul cu repulsie, încercând să-și ascundă chipurile de acei ochi vulgari. Servitorii se învălmășeau în spatele lor, purtând baloturi de mătase.

— Ca să vă fac zilele de singurătate mai ușoare, începu Daisuke, pe măsură ce le prezenta lui Haru și lui Taki cadourile.

Un servitor ținea o colivie din cel mai fin lemn de paulownia, minunat sculptată, garnisită cu mici paravane din hârtie mată, fixate în rame din lemn de trandafir. O privighetoare de culoare cafenie se ghemuia în umbră. Își iți capul, clipi dintr-un ochișor negru și scoase un tril plângător, domol și dulce, care crescu într-o modulație plină de pasiune. În grădini, o privighetoare sălbatică îi preluă cântul.

— Semn bun, constată Daisuke, zâmbind. Privighetorile nu cântă niciodată atunci când oamenii se uită la ele.

Sachi făcu o reverență. Chinurile privighetorii îi amintiră prea dureros că și ea era pe cale să-și piardă libertatea. Murmură un poem:

„Taguinaki	„Dacă n-ar fi
Ne nite nakazuba	dulceața fără seamăn a cântecului ei,
Uguisu no	privighetoarea în colivia ei
Ko ni sumu ukime	n-ar mai suferi
Mizu ya aramashi.“	o soartă atât de crudă.“

O clipă își ridică privirea la chipul tatălui ei. Darurile lui îi erau pe plac, dar tot o deranja ceva la el. Felul în care o privea, se gândi ea, intensitatea aprigă a ochilor lui.

Mai erau și alte daruri, o cutie plină cu cel mai fin ceai, turte de orez umplute cu pastă de fasole dulce, portocale din Edo. Sachi se gândise cu spaimă la această vizită, îngrozită de faptul că el ar putea ridica pretenții, ar încerca s-o convingă să facă una sau alta. Dar nici gând de așa ceva. Șezură în tăcere, pufăind din pipe cu gâtul lung, ascultând cântecul privighetorii. Încetul cu încetul, se obișnuia cu prezența lui.

Haru se uita lung la Daisuke cu ochi strălucitori, de parcă se temea că, de-și lua cumva ochii de la el, avea să dispară înapoi, în umbra din care se ivise atât de neașteptat. La răstimpuri, Taki îi mai arunca bărbatului o privire încruntată și iritată. Lui Haru însă nu părea să-i pese.

— Trebuie să fi trecut... optsprezece ani! grăi ea deodată, apoi își acoperi gura cu mâinile și se făcu stacojie la față, uitându-se prin jur, de parcă vorbele îi scăpaseră fără voia ei.

— Nu erai decât o copiliță când te-am văzut ultima dată, mărturisi Daisuke, zâmbind. Nu te-ai schimbat nici un pic!

Haru se făcu și mai roșie la față. Sachi zâmbi în sinea ei, închipuindu-și-o copilă pe Haru cea cu obrajii plini, cu fața ei plină și fruntea acoperită de crețuri fine. Daisuke rămase cu ochii în gol.

— Palatul ăsta... începu el cu un surâs ironic. Veneam aici încă din anii copilăriei. Mă cățăram pe acoperișuri. Verificam țiglele, cu sutele de mii. Apoi urmau scândurile, pilonii, grinzile, plafoanele... Mai rămâneau atâtea de verificat. Tatăl meu era atât de mândru că obținusem contractul. Aveam o firmă pe fațada magazinului nostru: „În slujba shogunului".

— N-aveam voie să te vedem, se amestecă Haru. Fața ei rotundă se zbârci toată într-un zâmbet. Pentru noi, tu nu existai. În teorie.

Cea mai slabă dintre miresme îmbălsămă aerul, un misterios iz mătăsos ca parfumul unei mari doamne. Mosc, aloe, pelin și tămâie... Flăcările lumânărilor pâlpâiră și un vârtej de praf se ridică într-un colț. Să mai fie cineva acolo cu ei? O frumoasă înveșmântată într-un splendid chimono de concubină?

Sachi ședea cuminte, cu mâinile încrucișate în poală. Se așteptase ca Daisuke s-o copleșească cu întrebări și justificări, să încerce să i

se bage pe sub piele, să-i explice de ce o apucase pe acel drum. Își jurase să nu-i vorbească deloc, dar acum, când el ședea atât de tăcut, se trezi că întrebările îi năvăleau în cuget:

— Chiar m-ai purtat în brațe prin munți? îi șopti sfioasă.

El se lumină la față, ca și cum ar fi fost uimit și încântat că ea îl băga în seamă, în sfârșit. Tânăra își lăsă iute ochii în jos și se uită în podea.

— Erai așa de micuță, așa de firavă și de ușoară, îi răspunse el cu glasul lui gutural. Mama ta te înfășurase în haina ei. Eu te-am luat ca pe o boccea, cu tot cu brocart, te-am legat cu o eșarfă de spinarea mea. Îmi era teamă că cineva m-ar putea lua la întrebări la punctul de control. Așa ar fi fost, dac-ar fi văzut brocartul. Ar fi crezut că furasem pruncul unui *daimyo*, așa un bebeluș frumos ca tine, cu fețișoara ta strălucind ca o perlă. M-ar fi aruncat în pușcărie și mi te-ar fi luat.

El își încleștă o clipă pumnii mari. O umbră de surâs îi ridică colțurile gurii și îi făcu ochii să sticlească.

— Și așa m-ai dus tu în satul meu... încheie Sachi în șoaptă.

Chipul lui se îmblânzi.

— Nu-i mai văzusem în viața mea pe oamenii ăia cumsecade, știam doar că sunt rudele mele. Dar m-am simțit ca acasă. Mi-a fost frică să nu mori, dar erai bine înfofolită.

— Este aici, murmură Haru. Doamna mea încă-l mai are. Brocartul. Doamna mea, mama ei...

Îl scoase la vedere dintr-un sertar și îl așeză împăturit lângă ea, ca pe un peticuț de cer, albastru scânteietor, emanând un parfum delicat. Nu mai era nici o stafie acolo, doar brocartul.

Fruntea lui Daisuke se încreți când se întinse și-și lăsă mâna grea, de dulgher, peste fragila țesătură. Îl ridică, îl lipi de obraz, îi inspiră mireasma.

— Tu! Parfumul tău! murmură el. Ești aici cu noi. N-a trecut zi sau clipă în care să nu mă gândesc la tine, în care să nu mă rog pentru tine.

Se uită la Sachi și deodată își aminti că ea se găsea acolo. Surâse. Sachi băgă de seamă ce zâmbet liniștitor avea, un surâs de tată, își spuse stânjenită.

— A fost o mare doamnă, zise el încetișor.

— Arăta ca mine? șopti Sachi.

— Aidoma, răspunse el. Plină de viață. Și foarte curajoasă. Nu-i păsa de nimic. Lumea în care a trăit, palatul plin de ură și de intrigi, i-a fost ca o închisoare. Îl ura. Am vrut s-o scot de aici. Dacă reușeam, te-aș fi luat și pe tine. Dar acum totul s-a sfârșit.

— S-a sfârșit pentru cine? se uită Sachi urât la el. Pentru shoguni? Pentru clanul Tokugawa? Te înșeli. Războiul nu s-a încheiat încă.

— Poate. Dar nu ne mai putem întoarce în zilele de odinioară, când bărbații mureau pentru un singur cuvânt rostit de seniorul lor sau îi ucideau pe alții fără să se mai gândească la ce făceau, pentru că îndeplineau porunca clanului. Tocmai orânduirea asta ne-a despărțit pe mama ta și pe mine. Înainte de a ne cunoaște nu mă gândeam la nimic altceva decât să mă scol dimineața, să-mi fac treaba, respectând ordinea. Eram din clase diferite, știi bine. Ce-am făcut noi a fost o nelegiuire. S-ar fi cuvenit să ne punem singuri capăt zilelor, împreună, ca în vechime. Dar eu nu sunt samurai. Nu sunt așa de dornic să mor.

Tăcerea se așternu ca un lințoliu peste grupul lor. Până și privighetoarea se oprise din cântat. Sachi se gândi la mama ei. Strălucirea ei, râsul, surâsul ei misterios erau aproape palpabile.

— Vorbești despre ea de parc-ar fi murit, se bâlbâi ea.

Daisuke se uită la Haru. În lumina lumânărilor părea tras la față. Haru nu-și mai ridica ochii de la *tatami*.

— Și ce-ai mai făcut după ce-ai lăsat-o pe doamna mea în sat?

Toți se răsuciră pe călcâie. Vorbise Taki. Era prima oară când i se adresa lui Daisuke.

— Am fost și eu în sat, să știți. Cu doamna mea. Am auzit de dumneata acolo. Am auzit c-ai fi trecut prin sat.

— Mă rog... îi răspunse Daisuke domol, dezmeticindu-se. (Chipul i se destinse.) Am ajuns în Osaka. M-am stabilit acolo. Am găsit de lucru. Nu mi-a fost așa de greu, aveam o meserie.

Se uită la Sachi, o pironi cu privirea, ca pe o comoară prețioasă:

— Am vrut să te iau înapoi la mine, dar mai întâi trebuia să fiu în stare să te întrețin. Tot ce câștigam în plus trimiteam părinților tăi. Am vrut să mă dovedesc un tată de care să fii mândră, după aceea să vin și să te iau cu mine.

Ea îl privi. El avea lacrimi în ochi.

— Anii au trecut. M-am luptat. Apoi au venit corăbiile negre.

— Aducându-i pe barbari.

El dădu din cap:

— Aducându-i pe barbari.

Sachi își aminti că în copilăria ei, când creștea în sat, auzise de corăbiile negre care ancoraseră, scuipând aburi, în largul coastei de la Shimoda. Din ele ieșise o delegație de barbari roșcovani. Era pentru prima oară când barbarii puseseră piciorul pe pământ japonez. Mai existase un mic grup de negustori olandezi, care se așezaseră pe o insulă în largul portului Nagasaki, la mare depărtare de Edo. După aceea nimeni nu mai fusese în stare să-i oprească din drum. Mulți samurai își făcuseră o datorie din a-i tăia pe barbari, ori de câte ori aveau ocazia, deși adesea plăteau cu capul pentru fapta lor. Dar, firește, Sachi cunoscuse ea însăși barbari și descoperise că nu erau chiar atât de înspăimântători.

— Mi-am făcut noi prieteni de-atunci, continuă Daisuke. Oameni buni, viteji. Puțin le păsa din ce clasă făceam parte. Samurai de viță aleasă ori de rang inferior, țărani, târgoveți – era loc pentru fiecare dintre noi. Am petrecut nopți la rând discutând politică. Majoritatea erau din sud, foarte departe de Edo. Este mult mai multă libertate acolo, unde pumnul shogunului nu se mai simte chiar atât de tare.

— Știm și noi de seniorii aceia din sud, vorbi Sachi încetișor. Ei au fost cei care au adus dihonia.

— Ei au priceput că țara trebuia să se schimbe, că barbarii se aflau aici, pe pământul nostru sacru. Toți simțeam același lucru. Citeam cărți, citeam ziare. Știam că puseseră ghearele pe China și pe India, pe alte țări de peste mări. Dacă aveau vreo șansă, ar fi pus laba și pe țara noastră, cu siguranță. Dar guvernul, guvernul ăsta...

Daisuke le arătă cu un gest camera goală, cu pânzele de păianjen lucind slab prin unghere. Sachi se încruntă. O clipă, ea văzu cu ochii lui această lume a femeilor, trăind în lux și în privilegii, pe shogunul tânăr, nevinovat, atât de neajutorat, neștiutor de toate câte se întâmplau pe pământ, depinzând de sfetnicii lui... Alungă acel gând.

— Guvernul nu părea să înțeleagă pericolul, îi explică Daisuke. Sau poate era prea slab ca să-i scoată din țară pe barbari. Ne-am dat seama că sosise ceasul schimbărilor, venise vremea să-i înapoiem împăratului puterea. „Reinstaurați-l pe împărat și alungați-i pe barbari!"

Așa era sloganul nostru. Astea erau scopurile noastre. Noi, dulgherii ca mine, oamenii simpli, puteam face ceva. În loc să câștigăm bani, să cheltuim bani, să ne facem griji pentru bani, puteam schimba lumea, o puteam face un loc mai bun.

Sachi clătină din cap în semn că nu era de acord. Acum știa foarte bine că împăratul era un sfânt care trăia în recluziune la Kyoto și ținea o strânsă legătură cu zeii, pentru a garanta prosperitatea țării și recoltele bune. Dar, pe când mai era încă o copilă, n-avea habar de existența împăratului. Fiecare *daimyo*, dintre cei o sută șaizeci, câți erau în total, domnea asupra propriului fief și peste ei, păstrând pacea în toată Țara Soarelui Răsare, era shogunul. Așa stătuseră mereu lucrurile.

Cu o subită tristețe își aduse aminte de doamna Tsuguko. Ea fusese cea care le explicase lui Sachi și lui Taki cum seniorii din sud, cei care se aflau cel mai departe de Edo și de controlul shogunului, răspândiseră teoria că împăratul, cu multe veacuri mai înainte, îi dăruise shogunului autoritatea de a domni și că acum acea autoritate trebuia să se întoarcă la împărat. Nu că ei ar fi dorit cu adevărat ca împăratul să-și exercite puterea. Departe de asta. Erau hotărâți să-și aroge numele împăratului pentru a prelua ei înșiși puterea.

Daisuke socotea, probabil, că erau niște femei proaste și credule, dacă venea la ele cu asemenea povești, își zise Sachi în sinea ei. Nu-și dădea el seama că femeile de la Curte știau la fel de multe despre afacerile statului ca orice bărbat? Și, desigur, trebuia să fie limpede de partea cui erau ele.

— Să-i dați înapoi puterea împăratului? se răți Taki. Vreți să ziceți că doriți să preluați puterea în mâinile voastre. Prietenii ăia ai dumitale, sudicii ăia, l-au asasinat pe bătrânul împărat. L-au omorât. Împăratul de astăzi este încă necopt. L-ați ucide și pe el, dacă n-ar face după voia voastră. Voi ați abătut războiul asupra țării noastre.

Îl privi acuzator:

— Ai fost la Kyoto! i-o trânti ea. Dumneata! Dumneata te-ai luptat acolo!

Daisuke se uită în altă parte.

— S-au dat lupte acolo! mormăi el. Iar eu am fost în ele. Făurim o lume nouă.

Se auziră paşi în depărtare, se întorceau soldaţii. Daisuke se arătă uşurat. Se dădu puţin înapoi, îşi îndreptă ţinuta, luă o expresie solemnă.

— Ce se va alege de noi? îl întrebă Sachi nerăbdătoare. Nu ne poţi ajuta?

— N-am puterea asta, se scuză el. Dar am să vă găsesc, oriunde veţi fi, şi voi face pentru voi tot ce-mi stă în putinţă. Voi veghea asupra voastră, fie ce-o fi. Nu v-am regăsit ca să vă pierd iar.

III

Uşa palanchinului lui Sachi era deschisă, dar ea nu se urcă înăuntru. Încerca să-şi întipărească în minte imaginea palatului şi a grădinilor. Ştia că, odată închisă portiera, n-avea să mai vadă nici urmă din toate acestea.

În strălucirea primăverii, palatul arăta mai pustiu ca niciodată. Muşchiul răsărea printre ţiglele acoperişurilor. Clădirile începeau să se dărăpăneze. Ferigi şi muguri de coada-calului se iţeau printre bolovanii acoperiţi de muşchi ai meterezelor. Grădinarii fugiseră de multă vreme. Ierburi sălbatice, înalte şi gălbui, se legănau în adierea vântului. Buruienile umbreau undele cenuşii şi argintii ale lacului, iar iedera se agăţa de trunchiurile copacilor şi atârna în ghirlande de ramuri. În aer se simţeau din plin aroma caldă a pământului reavăn, mireasma frunzelor şi a ierbii.

O clipă, lui Sachi i se păru că zăreşte o vulpe scoţându-şi capul dintre tufişuri şi aruncând ocheade prin jur. Apoi dispăru. Poate că nu era decât spiritul unei vulpi, stafia uneia dintre miile de femei care muriseră între acele ziduri.

Privi pentru ultima oară palatul, pe urmă se urcă în palanchin. Pe când cutiuţa fu ridicată cu blândeţe în aer, ea mai auzi strigătele purtătorilor şi scrâşnetul sandalelor lor de pai.

Cinci zile trecuseră de la sosirea solilor. Soarta lui Sachi fusese hotărâtă. Împreună cu prinţesa, cu Cioara Bătrână şi cu suitele lor, urma să se mute într-un conac al familiei Shimizu, pentru a locui acolo în recluziune. Nici una dintre ele n-avea idee ce le mai aştepta în viitor.

Nu reuşise să-i trimită lui Shinzaemon nici un mesaj. Ar fi fost mai bine pentru ea să fi murit, îşi spuse Sachi în gând. Astfel, l-ar fi putut reîntâlni într-o altă lume, aşa cum îi promisese.

Se făcu întuneric înăuntrul palanchinului. Treceau prin umbra porţii, ieşind din castel. Paşii purtătorilor sunau a gol, lăsându-şi în urmă ecoul. Auzi strigătele străjerilor. Paşii îşi schimbară cadenţa pe măsură ce traversară şanţul. Trecură din nou prin umbră.

Pe urmă porţile se închiseră cu zgomot. La urechile ei ajunseră un trosnet şi un scârţâit, urmate de o bufnitură, ca şi cum un uriaş zăvor din lemn fusese tras cu zgomot. Ieşea din palatul femeilor pentru ultima oară.

IV

Primăvara trecu şi luă cu ea cântecul privighetorii. Păsăruica se cuibări în colivia ei, un jalnic ghem de pene cafenii. În fiecare zi, Sachi se aşeza lângă ea, în vreme ce slujnicele îi aduceau de mâncare. Era sigură că ochii i se micşorau tot mai tare, iar penajul îşi pierdea luciul. Uneori spera să aibă parte de aceeaşi soartă. Nici măcar nu se sinchisise să poruncească slujitorilor să despacheteze. Îşi zisese în sinea ei că dorea să fie gata de plecare în orice clipă, dar adevărul era că se simţea atât de tristă, încât nu-şi mai putea aduna puterile.

Gândul îi zbură la satul copilăriei, la Otama şi la Jiroemon, părinţii buni şi iubitori care o crescuseră, la ceilalţi părinţi ai săi, „cei adevăraţi", care apăruseră dintr-odată în viaţa ei: mama care, probabil, nu mai era decât o stafie şi un tată mult prea real. Numai tatăl ei le mai putea salva.

Iar în tăcere, în taină, tânjea după Shinzaemon. La început îi era ruşine că asemenea sentimente desfrânate îi ardeau în inimă. Ştia că femeia era o făptură fără însemnătate datoare să se supună tatălui ei până când era dată în căsătorie, după aceea soţului ei până la moartea lui, iar pe urmă, fiului ei. Aceasta era alcătuirea firească a lucrurilor. Dar soţul şi suzeranul ei, Înălţimea Sa, shogunul, era mort, iar cu el nu avusese nici un fiu. Într-un asemenea caz, în vremuri normale, o femeie s-ar fi întors în sânul familiei sale, la părinţii ei. Dar acum nu erau vremuri normale. Nu mai era nimic de făcut decât să-şi ia

viaţa în propriile mâini şi să-şi urmeze imboldurile inimii, oriîncotro o purtau. Toate acestea nu erau decât un vis cu ochii deschişi, atâta timp cât rămânea sechestrată în conacul Shimizu.

Aşa trecură zilele, topindu-se pe nesimţite una în cealaltă. Prinţesa se încuie în camera ei. Ea aşezase tăbliţa funerară a shogunului şi dagherotipul lui, în care arăta atât de copilăros şi de vulnerabil, pe altar. De la o oră la alta îngenunchea, trecându-şi mătăniile printre degete, murmurând rugăciuni şi meditând. La moartea lui ea se călugărise. Acum se hotărâse să-şi ia în serios viaţa de călugăriţă.

Veniră ploile, tunetele galopau pe ţiglele acoperişului ca o herghelie de cai. Apa se revărsa în cascadă de pe streşini, iar grădinile se prefăcură într-un lac. Zăpuşeala era de nesuportat. Robele subţiri de vară i se lipeau lui Sachi de corp ca bandajele pe un cadavru. Igrasia licărea în fiece colţ, acoperind lăzile, cuferele şi sandalele de lemn de pe treapta din faţa verandei. Serile, broscoii orăcăiau răguşit pe iazuri, iar bufniţele ţipau în copaci. Insectele se izbeau de pereţii din hârtie. Evantaiul lui Taki flutura întruna, alungând muştele ce se puneau pe toate şi pe toţi. Ţânţarii zburau în nopţile înăbuşitoare, bâzâind fără încetare.

Taki deveni mai slabă, mai palidă. Şi ea părea tristă. Nu pomenea niciodată de Toranosuke, dar Sachi observă că drumeţia ei dincolo de palat o schimbase. La fel ca stăpâna ei, nu se mai putea mulţumi cu o viaţă de recluziune, oricât de răsfăţată ar fi fost.

Până la urmă, Sachi nu mai putu suporta. Ea trânti în lături storurile grele, de lemn şi păşi afară. Stropindu-se prin bălţi, nu luă în seamă apa care-i uda picioarele şi noroiul ce i se lipea de sandale, intrându-i printre degete. Când îşi umplu plămânii cu aerul umed şi fierbinte, simţi că se întoarce la viaţă. Taki tropăia mărunt în urma ei, ţinându-i o umbrelă deasupra capului.

La marginea curţilor găsiră un zid cu trepte care urcau până în vârf. Sachi se căţără pe el, cu Taki la picioarele ei, şi se ivi, râzând şi gâfâind, udă leoarcă de transpiraţie şi de ploaie, pe un parapet.

Oraşul se desfăşura în faţa lor, o mare de acoperişuri lucitoare întinzându-se cât vedeau cu ochii, presărată cu arbori şi petice de verdeaţă. Un abur ceţos plutea peste ţiglele ude şi fierbinţi. Sub ele, zidul se înalţa deasupra apelor întunecate ale şanţului. Puţin mai departe se găsea o poartă, care ducea la un pod. De pe parapet, ele văzură acoperi-

şurile ondulate, zidurile de teracotă de la reşedinţele nobililor şi o păşune întinsă, cu pâlcuri de pini şi cedri. O ceainărie se întrezărea printre copaci.

— Câmpia Goji-in, o informă Sachi, ridicându-şi vocea ca să răzbată prin răpăitul ploii de pe umbrelă. Terenul de vânătoare al Înălţimii Sale, unde obişnuia să-şi antreneze şoimii.

În apropiere se găseau şiruri de barăci, la umbra chiparoşilor şi a cedrilor. Dar locul arăta pustiu. Clădirile începuseră să se părăginească. Haite de câini se învârteau prin jur.

Un râu sclipea în zare. Dincolo de el, acoperişurile se amestecau de-a valma, mici ca pătrăţelele unei table de *go* şi înghesuite, strivite parcă unele de altele, în dezordine, până când se pierdeau la orizont. Dâre de fum şerpuiau înălţându-se la cer, topindu-se în nori. Se bănuiau zumzetul şi neastâmpărul vieţii.

— Cartierul târgoveţilor, zise Sachi. Cel puţin acolo mai este viaţă.

— Îmi închipui că n-au unde să se ducă, glăsui Taki. Toată lumea care are a plecat deja din Edo.

Urmăriră din priviri cum soarele lătăreţ se urca pe cer. Se uitau spre cartierul din nord-estul oraşului, în direcţia „porţii diavolului", de unde veneau duhurile rele şi unde se aflau terenurile de execuţie. Câteva coline se înălţau din învălmăşeala acoperişurilor. Pe unul putură deslusi clădirile roşii cu acoperişuri negre, lucioase, profilându-se pe panta dealurilor.

— Nu-i ăla... Kanei-ji? şopti Sachi.

Templul Kanei-ji, cel mai important locaş de cult al oraşului, unul dintre cele mai mari din toată ţara, construit să protejeze populaţia de duhurile rele venite din nord-est. Era templul clanului Tokugawa. În timpuri mai liniştite ea se dusese acolo să se roage la mormintele strămoşilor Înălţimii Sale. Nu-l uitase încă: sălile mari, zugrăvite în culoarea roşie, ocupând întregul vârf de deal, de o grandoare ce-ţi tăia respiraţia. Kanei-ji, pe Colina Ueno, unde fostul shogun, seniorul Yoshinobu, se adăpostise. Unde era încartiruită miliţia, unde forţele de rezistenţă îşi aveau tabăra. Shinzaemon era undeva acolo, pe acel deal. Îşi duse mâna la *obi*. Simţi micuţa copcă rotundă, prinsă bine înăuntru.

După aceea, în fiecare zi, Sachi ieşea şi rămânea pe parapet, contemplând îndelung oraşul. În închipuirea ei, se vedea trecând podul,

ocolind câmpia Goji-in, zorind de-a lungul largilor bulevarde pustii ce străbăteau cartierul nobililor din oraş, traversând râul şi intrând într-un labirint de străduţe înguste, unde trăiau târgoveţii, până când, într-un târziu, ajungea la Colina Ueno. Vedea marile acoperişuri şi zidurile roşii ale clădirilor ce se întindeau pe toată colina, curţile dimprejur, unde se adunau oamenii, mărginite cu crânguri de copaci. Dacă se uita mai bine, putea desluşi siluete învârtindu-se pe acele terenuri. Uneori, îi ajungeau la urechi pocnetul flintelor, strigătele şi ţipetele din depărtare.

Tânjea să fie acolo cu ei. Cele câteva slujnice şi doamne de companie rămase în serviciul prinţesei, suita foarte sărăcită a Ciorii Bătrâne şi cele care aparţineau familiei Shimizu erau toate obişnuite să-şi ducă traiul între patru pereţi. În incinta palatului femeilor sau în cea a conacului Shimizu, nu conta unde. Nu aşteptau mai mult de la viaţă. Sachi şi Taki păreau să fie singurele care nu se resemnau cu orice le arunca soarta în cale.

V

Într-o dimineaţă, Sachi şedea cu femeile care se mutaseră cu ea în conacul Shimizu. Unele coseau, iar altele îşi făceau toaleta. Sachi încerca să citească, aşteptând clipa în care toată lumea avea să fie absorbită de treabă şi se putea furişa afară.

Deodată se auzi un bubuit ca de tunet chiar deasupra lor. Toată lumea tresări. Apoi veniră una după alta explozii masive ce scuturau pereţii şi făceau să zăngăne paravanele de hârtie în ramele lor. Aerul tremura de zgomot. Femeile se uitară una la alta, cu aceeaşi expresie calmă, de luminoasă exaltare, aproape uşurate. Erau luptătoare. Ştiau ce erau acele bubuituri şi ce însemnau. Salve de tun. Oraşul era în război. Plicticoasa aşteptare se terminase.

Era a cincisprezecea zi a celei de-a cincea luni. Trecuseră mai bine de două luni de când trăiau în izolare.

Sachi sări în picioare şi ţâşni afară. Ploua cu găleata. Taki alergă după ea, luptându-se să-i ţină umbrela deasupra capului. Alergară prin noroi până la gard şi se căţărară orbeşte, dibuindu-şi calea prin lumina înnegurată a zilei. Mâinile lui Sachi erau pline de noroi, iar poalele ude ale chimonoului i se lipeau de glezne.

Un nor jos atârna peste oraş. Prin ceaţă şi ploaie Sachi putu zări fulgere pe coline. Dâre de fum, mai albe decât norii, pluteau deasupra arborilor. Bubuiturile, pocnetele şi detunăturile erau asurzitoare.

— Ce se petrece, Taki? o întrebă ea.

Mai erau şi alţii pe parapet, privind cu încordare şi nelinişte prin ploaie, livizi. Erau şi femei, şi bărbaţi. Păreau a fi slujnice şi servitori care se mutaseră de la palat ori erau în slujba familiei Shimizu. Se înclinară când o văzură pe Sachi. Printre ei se găsea şi bătrânul smochinit care le dăduse drumul în incinta palatului, cu mult timp în urmă. Începu să coboare pe mâini şi pe genunchi în noroi. Sachi îşi arătă cu un gest nerăbdarea.

— Moşnege, ce se întâmplă?

— O mulţime dintre ai noştri sunt acolo, doamna mea, o lămuri el. Aş vrea eu să mă număr printre ei! Dar sunt prea bătrân. Nu le-aş fi de nici un folos.

— Ai noştri?

— Gărzile de la palat. Au ieşit înainte de preluarea castelului. Mulţi s-au dus să întărească rândurile miliţiei. Restul s-au îndreptat spre nord ca să se alăture armatei de acolo.

— Aşadar, miliţia este pe deal, conchise Sachi, încercând să-şi oprească tremurul de teamă şi de speranţă din glas.

— Stăm bine, aprecie bătrânul. Sudicii ăştia, numai gura de ei, da' s-au trezit cu spatele la zid. Ai noştri au pus stăpânire pe oraş. Târgoveţii sunt de partea noastră. Am fost acolo hărţuindu-le patrulele, tăind sudici zilnic. S-a spus multe în ultimele zile, că ei are de gând să trimită o armată, să şteargă miliţia de pe faţa pământului o dată pentru totdeauna. S-a împărţit fluturaşi în tot oraşul, de le zicea târgoveţilor să se ţină deoparte.

Scoase o bucată zdrenţuită de hârtie din mânecă. Picăturile de ploaie o udară, întinzând cerneala. Sachi se uită lung la ea, încercând să se concentreze, dar inima îi bătea prea tare, şi abia putea desluşi sensul cuvintelor: „... asasinând soldaţii guvernului... rebeli împotriva statului... S-a stabilit că este inevitabil să se folosească forţa împotriva lor..."

Deci asta era, o ofensivă împotriva miliţiei. Ei bine, aveau să se apere. Laşii din sud vor afla din ce aluat sunt făcuţi cei din nord. Vor fi puşi pe fugă din Edo, până-n mizerele lor fortăreţe din sud.

— Oamenii noştri se vor menţine pe poziţii, bineînţeles, spuse ea.

Moşneagul trase aer în piept printre dinţi.

— Mă rog, mormăi el, clătinând din cap. Voi fi cinstit cu dumneavoastră, doamna mea. Situaţia nu arată prea bine. Ai din sud are o armată uriaşă; de zece ori cât a noastră. Am auzit că mai are şi arme de la englezi, tunuri mari, moderne şi flinte dichisite. Avem şi noi arme, dar nu la fel de bune şi nici la fel de multe. Dar avem vână. Oamenii noştri o să lupte până la moarte, asta fără doar şi poate. În onoarea Înălţimii Sale, shogunul. Puteţi conta pe asta, doamna mea. O să moară de moarte frumoasă.

Tunuri, puşti. Sigur că da. Trebuiau să se ascundă în spatele armamentului barbarilor. N-ar avea nici o şansă în onorabila luptă corp la corp. Intenţionau să nimicească rezistenţa.

Oricât de iscusit era Shinzaemon, sabia lui n-avea să-i fie de nici un folos în faţa unor asemenea arme. Sachi îi mai auzea încă glasul răsunându-i în urechi: „Abia aştept să am onoarea de a muri în bătălie pentru seniorul meu". În fiecare zi se întreba dacă mai trăia sau nu. Îşi lăsă capul în jos, rugându-se zeilor. Ca o femeie samurai mândră, se rugă pentru victorie, dar mai adăugă şi o rugăciune tainică, de-a ei: „Zei ai clanului Tokugawa, vă rog, aveţi-l în paza voastră! Protejaţi-l pe Shinzaemon. Vă rog, cruţaţi-i viaţa!"

Bubuiturile păreau să vină de pe dealul cel mic. Prin ceaţă şi prin norii bătuţi de vânt, Sachi putu desluşi fulgere albe, de o strălucire orbitoare şi auzi şuieratul obuzelor. Exploziile spintecară cerul. Obuzele se înfigeau în ţărână, aruncând în aer scânduri, ţigle şi trupuri de oameni. Incendiile izbucneau printre acoperişurile înghesuite unele într-altele în valea dintre cele două coline. Pe ici, pe colo, limbile flăcărilor înghiţeau clădirile roşii ale templului de pe Colina Ueno.

Apoi o perdea de fulgere acoperi poalele Colinei Ueno şi pretutindeni se auziră trosnete. Fulgerele şi trosnetele păreau un gigantic şi neîncetat foc de artificii. Fascinată, Sachi rămase în picioare, ascultând şi privind. În ciuda umbrelei lui Taki, era udă leoarcă din cap până-n picioare. Prin răpăitul ploii îi ajungeau la urechi tobele, tânguirea goarnelor, zăngănitul oţelului izbind oţelul. Sudicii încercau să cucerească dealul. În depărtare, ea desluşi siluetele bărbaţilor prinşi în luptă. Erau micuţi şi foarte depărtaţi, dar se vedeau clar. Sachi tânjea să-şi ia halebarda, să lupte alături de ei. În schimb, era prinsă în capcană,

neavând nimic de făcut decât să stea și să urmărească neputincioasă. Își coborî privirea spre poartă și spre pod, muncindu-și mintea. Trebuia să existe o cale prin care să-i poată ajuta.

De cealaltă parte a șanțului, străzile se aglomerară. Oamenii nu se mai mișcară din loc, păstrând tăcerea, căscând gura în zgomot și fum.

Bătălia ținu toată ziua. Dârele de fum se făcură tot mai groase, până când versantul fu învăluit într-un lințoliu gros, alb, prin care Sachi încă mai putea distinge fulgerele scăpărând. Apoi, spre seară, armele amuțiră. Se lăsă o tăcere sinistră. Până și greierii se opriră din țârâit.

Pe urmă, izbucniră flăcările. Vântul întinse vâlvătaia, purtând pe aripile lui scânteile ce săreau prin preajmă, aprinzând acoperișurile. Templele de pe deal și șubredele case din lemn din vale luară foc.

Se auzi un muget, ca și cum un dragon și-ar fi deschis gura scoțând flăcări, ca să-i pârjolească. De pe parapet, Sachi vedea cum văpăile alergau spre ei, pe măsură ce căldura îi pârlea fața, iar fumul îi gâdila nările și îi umplea plămânii. Oamenii se înghesuiră să coboare și se împiedicară pe trepte, tușind și înecându-se, cu lacrimi în ochi, cu batistele lipite de nas și de gură. Întregul oraș părea cuprins de flăcări.

Taki o apucă, încercând s-o tragă de acolo, dar Sachi se smuci din strânsoarea ei. Perdeaua de foc se întinse până la râu, apoi sări peste câmpia Goji-in. Dar întinderea câmpiei încetini focul, iar flăcările se micșorară, lăsând scânteile să danseze ca licuricii pe o mare mocnită de cenușă și moloz.

Sachi știa că trebuie să se ducă pe câmpul de luptă, să vadă cu ochii ei ce s-a întâmplat. Trebuiau să fie răniți acolo, care să aibă nevoie de ajutor. Și morți, mulți morți. Mai presus de toate, trebuia să-l caute pe Shinzaemon. Moșneagul rămăsese lângă ea. Toți ceilalți plecaseră. Numai Taki mai era, cu chipul ei subțire, supt și palid, cu ochii măriți de groază.

— Doamna mea, grăi bătrânul, cu o oarecare licărire în ochi, de simpatie, de înțelegere, poate. Mâine este rândul meu să fiu de gardă.

Sachi îi aruncă o privire, uimită. Nu-i venea să creadă.

— Mâine? Dumneata?

— Toți sudicii din oraș se află acolo, la luptă, o lămuri el. Ne-au lăsat pe noi la poartă.

— Vrei să zici... că nu sunt străjeri din sud?

— Întocmai. Sigur că o doamnă ca dumneavoastră nu-i interesată de atari tărășenii. Nici măcar n-aţi catadicsi să ieşiţi din apartamentele femeilor. Aşa ceva nici n-ar trebui să-mi treacă prin cap. Dar, dacă s-ar întâmpla ca vreo doamnă necunoscută sau două să se furişeze pe afară, mă rog, n-aş sta eu să le pândesc. Nu mai văd bine în ultima vreme. Nici urechile nu mă prea ajută.

VI

Sachi aşteptă până când prima geană de lumină străpunse obloanele, apoi se furişă pe tăcute din aşternut. Îşi prinse părul într-un coc stângaci, îmbrăcă un chimono indigo, simplu, de vară. Era prima oară în toţi aceşti ani când se pieptăna şi se îmbrăca singură. Aproape uitase cum se face. Scoase copca de la Shinzaemon, pe care-o ţinea ascunsă sub saltea. Chipul sculptat în lemn al maimuţei îşi ridica ochişorii la ea cu un aer complice, ca şi cum ar fi fost de acord că era timpul să se ducă. Şi-o vârî în *obi*, apoi îşi adună câteva lucruşoare şi le împachetă într-o boccea.

Se uită cu tristeţe la halebardă. Era prea lungă şi prea greu de mânuit. Trebuia s-o lase în urmă. Dar îşi prinsese părul cu agrafe ascuţite, iar pumnalul se afla la locul său, în *obi*. Dorise să se strecoare afară singură, dar trebuia să-şi fi dat seama că, oricât de devreme s-ar fi sculat, Taki s-ar fi trezit şi ea (deşi era supărată că nu se deşteptase destul de devreme pentru a o ajuta la îmbrăcat). Nu numai atât. Şi Haru simţise că se pune ceva la cale. Cât ai clipi din ochi, toate trei se aflau dincolo de porţi, zorindu-se să treacă podul, arătând ca nişte târgoveţe oarecare.

La capătul podului se opriră. Un drum larg mergea de-a lungul marginii şanţului. Un altul dispărea la poalele dealului, în faţa lor. Zidurile care le mărgineau erau murdare de funingine, iar ţiglele, scorojite şi sparte. Copaci carbonizaţi se profilau pe canavaua cerului. Pe ici pe colo se zăreau ruine înnegrite, ce nu mai arătau a locuri în care a trăit vreodată o fiinţă omenească.

Sachi se întoarse spre însoţitoarele ei. Nu îndrăznise să scoată nici un cuvânt, cât se găsiseră în curţile conacului, de frică să nu atragă atenţia.

— Întoarceți-vă, le îndemnă în liniște pe Taki și pe Haru. Vă scot din slujba mea. N-am nevoie de voi. Nu pot să-mi iau asupra mea răspunderea pentru viețile voastre. Vă va fi mai bine dacă nu vă băgați. Asta...

Și arătă cu un gest spre pustiirea din fața lor, pe când izul acru de cenușă jilavă îi înțepa nările. Ploaia se oprise. Soarele nici nu răsărise bine, dar era deja atât de cald, încât hainele i se lipiseră de trup. Apa care se strânsese în băltoace se evapora iute, scoțând aburi în arșiță. Țârâitul greierilor străpungea aerul fără încetare.

— Este alegerea mea, doamna mea, ripostă Taki, privind-o în ochi. Vin cu dumneavoastră. Trebuie să știți.

Gurița ei se strângea cu încăpățânare. Își aruncase hainele pe ea atât de repede, încât nodul de la *obi* era strâmb. Sachi își clătină capul în semn că nu, cu ochii în pământ.

— Nu mai sunt „doamna mea", le atrase ea atenția. Nu vreți să pricepeți? Nu mai sunt Retrasa Doamnă Shoko-in. Sunt Sachi, doar Sachi și atât.

Haru își plimba ochii măriți de groază prin jur, mușcându-și buzele. Înfășurată într-un simplu chimono de vară, arăta speriată, vioaie și vigilentă, ca o fetiță care fugise de acasă, sau ca un prizonier care scăpase de pedeapsa cu moartea. Era prima oară când părăsea castelul după optsprezece ani.

— Sunt legată pe vecie de dumneavoastră, doamna mea, îi răspunse ea încet. Sunteți cea mai apropiată rudă pe care am avut-o vreodată. Dacă vă duceți pe Colina Ueno, vin și eu cu dumneavoastră. Nu vreau să vă mai pierd acum. Poate că acolo sunt răniți care au nevoie de ajutor. Am luat cu mine niște pânză pentru bandajarea rănilor.

Sachi suspină și clătină din cap. Oricum, nimic nu mai conta. Știa ce are de făcut și avea să-și ducă sarcina la îndeplinire. Dacă voiau să vină cu ea, n-aveau decât. Avea o presimțire că urma să aibă foarte mult de lucru. Dacă erau și ele cu ea... trebuia să recunoască, îi erau de ajutor.

— Să ne grăbim, le îndemnă ea.

N-avea să treacă mult timp până să li se observe lipsa. N-aveau să fie în siguranță până când nu-și pierdeau urma pe străzile orașului. Dincolo de zidurile înalte, Sachi se simțea măruntă și vulnerabilă.

La început avu grijă să-şi ascundă chipul. Dar curând oroarea priveliştii o copleşi şi singurul lucru la care se mai gândi fu să ajungă mai repede pe deal.

De câte ori, de la înălţimea parapetului ei, nu se închipuise Sachi pe sine trecând şanţul şi aşternându-se la drum? Socotise că, de lăsa în urmă şanţul şi soarele îi venea la dreapta, avea să apuce în direcţia bună. Dar acum, în oraş, cu gardurile pârjolite ale reşedinţelor nobililor de jur împrejurul ei, blocându-i vederea, era greu să mai ţină socoteala. Drumul cobora o colină şi urca o alta, trecând pe lângă marile reşedinţe tăcute, până când ieşea la malul unui râu. De cealaltă parte se întindea o pustietate de moloz înnegrit de funingine, iar în spatele ei, dealul la care se uitase cu atâta alean.

Ploaia stinsese focul, împiedicându-l să se întindă prea departe. Cu toate acestea, cartiere întregi ale oraşului dispăruseră, înghiţite de flăcări şi distruse de pompieri. Câteva case mai rezistente, cu pereţi din lut, mai rămăseseră în picioare, ca nişte dinţi sănătoşi într-o gură ştirbă. Oamenii ieşiseră pe stradă, măturând cenuşa şi dând la o parte molozul. Ici şi colo, se înşirau cadavre atât de arse, încât păreau păpuşi. Aduceau mai mult a buşteni arşi decât a oameni.

Vârându-şi tivul chimonoului în *obi*, femeile îşi croiră drum printre mormanele de cenuşă şi de scânduri. Într-o clipită, picioarele li se înnegriră şi robele li se pătară. La răstimpuri, Sachi mai întrezărea colina peste un morman de moloz sau printr-o spărtură, acolo unde un întreg şir de case dispăruse. Dar curând se treziră târându-se printr-o mulţime atât de compactă, încât, chiar dacă şi-ar fi dorit să se ducă în altă parte, nu mai puteau.

Fete tinere şi bătrâni cu copii mici, legaţi în spinare, umblau ca somnambulii, cu ochii goi. Uneori un bebeluş se mai pornea să ţipe. Negustorii ambulanţi îşi strigau mărfurile, vânzând de-ale gurii celor din mulţime, profitând de nenorocire ca să mai câştige un ban. Dar, în cea mai mare parte, mulţimea se mişca într-o tăcere sumbră.

Pe măsură ce Sachi, Taki şi Haru se apropiară de colină, auziră întruna clinchetul ritmic al clopoţeilor, sunetul rugăciunilor înălţându-se spre cer. O duhoare greţoasă începu să se simtă în aer, slabă la început, apoi tot mai puternică. Oamenii îşi astupau gura cu mânecile, în timp ce alţii îşi scoteau batistele şi le lipeau de nas sau le legau în jurul feţei. Unii se opreau din drum ori întorceau capul, palizi şi

îngroziți, luând-o la fugă cât îi țineau picioarele. Era miasma măcelului, un amestec de sudoare, sânge, excremente, cărnuri în descompunere. Peste tot plutea mirosul morții.

Sufocându-se, Sachi își luă batista și își acoperi nasul și gura. O clipă își dori s-o ia la goană. Nu-și închipuise niciodată că așa avea să fie. Soldați cu chipuri negricioase făceau de pază, cu pușca în mână. Purtau uniformele negre și coifurile înalte, conice, ale celor din sud. Ei țineau mulțimea în loc, întorcându-i pe oameni din drum.

— Opriți-vă! se răsti unul. Pe aici nu se trece. Până aici e hotarul!

Oamenii luau cu asalt cordonul, încercând să-l rupă. La umbra colinei, Sachi zări țărâna acoperită de mormane de trupuri prăbușite unele peste altele. Încă din depărtare le desluși pletele negre, albul fețelor și licărul jachetelor *haori* de un albastru șters.

Un pârâu se prelingea la poalele dealului. Trupurile intrau în apă și atârnau de trei mici podețe. Dincolo de el, o râpă mărginită de pereți stâncoși, abrupți, brăzda costișa și dispărea la o cotitură, în direcția templului. O palisadă fusese ridicată peste ea, ca să bareze calea. Faimoasa Poartă Neagră. Marile porți duble atârnau șubrede în balamalele lor, cu pilonii de sprijin și traversele zdrobite și ciuruite de gloanțe. Soldați în uniformă neagră se plimbau de colo-colo, zvârlind cadavrele din drum de parcă erau vreascuri. Se iviră doi, purtând un camarad pe umerii lor. Ici și colo se găseau femei, foindu-se tăcute prin preajmă.

Mulțimea începu să bombăne:

— Hei! Mai sunt și femei pe aici. Dați-ne drumul!

Un moșneag, pirpiriu și încovoiat, cu peri albi ieșindu-i din bărbie, îi implora pe soldați:

— Ați câștigat. Măcar lăsați-ne să ne luăm morții.

— Trădătorii ăia rămân aici, se răsti una dintre gărzi. Credeți că vă puteți răscula împotriva guvernului? L-au trădat pe împărat.

— Guvernul! rânji cineva din mulțime. Mai degrabă impostori din drojdia societății!

Dar bătrânul se străduia să-i îmbuneze pe soldați:

— Ai și tu un tată, tinere, croncăni el. Cum s-ar simți dacă tu ai fi acolo? Măcar lasă-mă să văd dacă-mi găsesc fiul printre morți.

Soldații se sfătuiră. Unul ceda.

— Bine. Tu și tu și tu. Dar, dacă-i ajutați pe criminalii ăia, abateți asupra voastră pedeapsa cu moartea, să nu uitați asta!

Sachi, Taki și Haru se strecurară alături de bătrân și de alți câțiva oameni, înainte ca soldații să strângă rândurile din nou.

Dincolo de cordon, pământul era plin de cadavre și duhoarea era copleșitoare. La început, Sachi nu putu îndura priveliștea. Apoi observă că unele dintre hoituri erau mutilate, nici măcar nu mai arătau a oameni, fiind reduși la hălci de carne. Alții își puseseră singuri capăt zilelor și zăceau cu burțile spintecate. Intestinele le ieșeau din rănile ce se căscau spre cer. Unii dintre bărbații morți nu păreau să fi avut mai mult de cincisprezece sau șaisprezece ani. Picioarele erau îndoite în unghiuri imposibile, brațele erau răsucite sau rupte. Din alții nu mai rămăseseră decât niște cioturi însângerate. Tineri sfrijiți care mai erau încă în creștere zăceau țepeni în încleștarea de gheață a morții.

Înspăimântată și îngrețoșată, Sachi călca peste bărbații care zăceau acolo unde se prăbușiseră, cu capetele zdrobite și burțile sfâșiate. Unii rămăseseră cu mâinile încleștate pe rănile deschise, de unde atârnau mari bucăți de carne, ca și cum ar fi încercat să se adune, să oprească sângerarea, când îi găsise moartea. Alții arătau de parcă se întorseseră s-o ia la goană și fuseseră doborâți pe neașteptate. Dar cei mai mulți zăceau pe spate. Ținuseră piept inamicului până-n cea din urmă clipă.

Femeile se opriră o clipă ca să poată respira, copleșite de oroare, întrebându-se ce să facă, de unde să înceapă. Țânțarii le asediau, pișcându-le de mâini și de picioare, dar erau prea amorțite ca să mai simtă ceva.

Corbii cu ciocurile lor mari, negre și ochii galbeni ca mărgelele țipau fără încetare în pini și în cireși. Era o larmă înfricoșătoare, rău-prevestitoare. Unii se așezaseră pe cadavre și le ciuguleau ochii. Câinii le dădeau târcoale, mușcând din trupuri și din fețe. Sachi apucă o piatră și o aruncă într-unul, iar javrele se dădură înapoi, mârâind, și se furișară până sub copacii de la marginea colinei. Un câine scheletic trecu pe lângă ele în goană, cu burta la pământ și o sticlire în ochi. În gură ținea ceva alb. Sachi își dădu seama cu groază că era o mână de om.

Un bărbat cu umeri laţi zăcea de-a curmezişul pe cărare, cu faţa în jos, într-o băltoacă de sânge. Un braţ îi era îndoit într-un unghi nefiresc, celălalt era ridicat deasupra capului. Se vedea o crestătură pe jacheta lui *haori*. O pată i se întindea pe spinare. Intrase în ţesătura de un albastru şters, dându-i o nuanţă de roşu-brun.

Sachi se cutremură, cu mâna la gât. Îi venea să verse, dar îşi aminti pentru ce se afla acolo. Bărbatul era voinic, la fel ca Shinzaemon. I-ar fi stat în fire să se găsească în prima linie a frontului, unde atacaseră cei din sud. Îşi înfăşură batista în jurul feţei, îşi ridică poalele chimonoului şi îşi legă la spate mânecile.

Mâinile nu-i erau ca ale lui Shinzaemon, dar simţea nevoia să se convingă. Strângând din buze, se aplecă şi îi atinse un umăr cu degetele. Era ţeapăn şi rece, nu mai aducea deloc a carne de om. Îl apucă pe dedesubt şi-l trase în sus. Nu-şi închipuise niciodată că un om putea fi atât de greu. Reuşi să răsucească trupul atât cât să-i poată vedea chipul înnegrit şi umflat. Nu era el. Putea să-şi dea seama dintr-o singură privire. O cuprinse un fior de uşurare atât de intens, încât ameţi. Cu foarte mare grijă, lăsă corpul iar jos.

Se împiedică. Îşi croia drum printre cadavre, când simţi că strivise sub tălpi ceva ca o stridie. Era un ochi de om. Nici măcar nu mai simţea spaima. Parcă ea însăşi ajunsese un cadavru.

În jurul ei, soldaţii sudici îşi cărau morţii şi răniţii, ducându-i de acolo. Unul dintre cei cu jachetele albastre, pe jumătate ascuns sub un morman de hoituri, avu un spasm subit. Se văzu un oţel fulgerând, pe când un sudic îşi ridică sabia, iar mişcarea încetă.

Sachi ştia că e privită. Din instinct îşi trase eşarfa peste faţă. O pereche de cizme murdare cam ca ale unui barbar, mânjite de sânge şi de noroi, se postară în faţa ei. Din jambierele de deasupra lor ieşea aburul fierbinţelii, aducând un iz rânced de cârpe umede şi murdare.

— Îţi pierzi vremea, cucoană, mormăi o voce cu accent sudic.

Era ultima insultă primită de la sălbaticii aceia care se bucurau de măcelul pe care-l pricinuiseră.

— N-a mai rămas nimeni în viaţă. Nici măcar un gândac. Nimic.

O mână o apucă de mânecă, iar ea se dădu îndărăt. Era mai mult decât putea îndura în acest loc sacru, presărat cu cadavre. Sudicii îl pângăreau.

— Hei, uite o față drăgălașă. Ce zici, Wakamoto? Pradă ușoară, nu-i așa? Trofeu de război?

Sachi își smuci brațul din strânsoare. Știa c-ar fi fost curată nebunie să riposteze. Tot ce putea face era să doboare un soldat, înainte să fie ea însăși trântită la pământ sau, și mai rău, luată prizonieră. Dar nu mai putea gândi limpede. Își scoase pumnalul. Atunci se auziră pași călcând prin noroi.

— Lăsați-le în pace, se răsti un alt glas. Ne-am făcut datoria. Lăsați-le să-și caute bărbații. Dar supravegheați-le. Să nu scoată nici un cadavru de aici.

Sachi le aruncă o privire lui Taki și lui Haru, iar ochii li se întâlniră. Și mâinile lor strângeau pumnale. Groaza o amorțise atât de tare, încât uitase prin ce pericol treceau. Dacă le arestau, descopereau că erau fugare, doamne de rang înalt, de partea celor din nord, care nu-și respectaseră recluziunea. Riscau nu numai să fie trimise la conac, ci și să fie aruncate în pușcărie, ba chiar și executate.

Ținându-și capetele plecate și ferindu-se de soldați, se întoarseră la treaba lor. În tăcere, își croiră drum prin câmpul de luptă, aplecându-se asupra oricărui cadavru ce li se părea cât de cât cunoscut, verificându-le mâinile și capetele, studiind saboții și sandalele, în căutarea unui indiciu cât de mic. Unele dintre hoituri începuseră deja să se umfle, chipurile le erau puhave și de nerecunoscut. Altele rămăseseră fără fețe, sau erau desfigurate. Când ridicară unul, îi ieșiră mațele din el.

Poteca îngustă de la Poarta Neagră era acoperită în întregime de cadavre. Încet, cu o grijă infinită, femeile își croiră drum, urcând panta până la templul din vârful colinei. Întâlneau hoituri la tot pasul, prăvălite pe costișele abrupte ce mărgineau poteca de o parte și de alta, rostogolite la pământ.

Amețită de arșiță, amorțită de groază, Sachi se uita la un morman de cadavre, unde zărise o figură pe care i se păruse c-o recunoaște. O tresărire de spaimă îi scutură tot trupul. Își întoarse capul, se dădu înapoi clătinându-se, ținându-se cu mâna de gât. Rămase în picioare, trăgându-și sufletul, cu pumnii încleștați atât de tare, încât își simțea unghiile intrându-i în carne. Abia mai putea să respire. Se sili să se mai uite o dată. Chipul cu obraji supți, părul țepos ieșindu-i în smocuri ciufulite dintr-o bentiță albă, mâinile și picioarele lungi... Nu putea fi nici o greșeală.

Sachi căzu în genunchi, vomând. Sughițuri de plâns îi zguduiau pieptul. Un braț subțirel o ținea să nu cadă.

— Gen, șopti Taki.

Sachi dădu din cap. Genzaburo, prietenul ei din copilărie, care trecuse prin atâtea pățanii și se aruncase în atâtea peripeții nebunești. Nu mai văzuse niciodată acel chip până acum, fără să fie luminat de un zâmbet plin de neastâmpăr. Acum era golit și ca de ceară, cu o privire opacă în ochi, cu buzele albite. Arăta îngrozitor de tânăr. Era întins pe spate, cu pieptul plin de sânge. Mușchii bâzâiau în jurul petelor negre și i se așezau pe ochi și pe gură.

— Vin niște soldați, o avertiză Taki în șoaptă, apucând-o de braț, încercând s-o tragă de acolo.

— Dar nu-l putem lăsa aici, bombăni Sachi.

— Rugați-vă dacă vreți, dar nu luați nici un cadavru, se răsti un glas aspru cu accent sudic.

Sachi trase aer adânc în piept. Întinse o mână să mângâie obrazul lui Genzaburo. Era rece. Tremurând de groază, alungă mușchii și îi închise ochii. Plângând, îngenunche și rosti o rugăciune. Taki o luă de braț și i-l strânse.

— A fost un țăran, dar a avut parte de o moarte de samurai, spuse ea, târându-și prietena din acel loc. A murit de moarte frumoasă.

Când ajunseră în vârful dealului, nu se mai vedea nimic altceva decât o întindere de noroi, scobită de cratere, în locurile în care căzuseră obuzele, inundată de apă și de sânge. Magnificele pavilioane roșii, cu acoperișurile lor din țiglă, dispăruseră cu totul. Nu mai rămăsese nici urmă din templul de odinioară. O singură clădire mai stătea în picioare, în mijloc. Clopotul de aramă cu postamentul său de piatră, cu eșafodajul de lemn care-l apăra de intemperii și acoperișul din țiglă scăpaseră ca prin farmec. Preoții umblau prin jur sunând din clopoței, înălțând rugi la cer pentru sufletele celor morți.

Bătute de dogoarea soarelui de la amiază, Sachi și Taki se învârteau împiedicându-se prin jur, lac de sudoare, încercând să cerceteze fiecare cadavru. Pretutindeni se găseau femei care făceau același lucru. Nimeni nu scotea o vorbă. La răstimpuri, câte una se oprea din sumbra ei ocupație, se apleca să vadă mai bine un chip, apoi își înclina capul. Ici și colo erau femei îngenunchind în tăcere, făcând de strajă lângă

un leș. Soldații se plimbau prin preajmă, asigurându-se că nimeni dintre ele nu încerca să scoată de acolo vreun mort.

Sachi se ridică cu greu în picioare. Taki arăta ca o stafie, sleită și murdară. Avea o goliciune în ochi, ca și cum văzuse atâtea, încât nu mai putea simți nimic, ca și cum ar fi murit pe dinăuntru. Obosită, Sachi ghici că și ea trebuia să arate la fel. Deodată simți cât de tare o durea spinarea, simți pișcăturile țânțarilor de pe brațe. Mâinile îi erau o rană, iar picioarele îi sângerau din pricina pietrișului, a bolovanilor, a bucăților de metal împrăștiate pe jos.

— Nu mai am putere să caut, mormăi ea. Vă mulțumesc că m-ați ajutat!

— Dar eu nu te-am ajutat, îi atrase Taki atenția. Și eu voiam să arunc o privire. Și mie-mi pasă de bărbații ăștia. Știi foarte bine. Shinzaemon, Tatsuemon și... și...

Vocea i se stinse, în ochi îi luceau lacrimile. Sachi știu ce nu se îndura ea să rostească: „... și Toranosuke". Își puse un braț pe după umerii ei mici și o strânse la pieptul ei.

Dangătul monoton al unui clopot își rostogoli ecoul din vârful dealului. Un preot se apropia de ele împiedicându-se, cu robele lui negre mânjite de cenușă și de noroi. Avea un chip cenușiu, cu bărbia acoperită de o barbă țepoasă. Un braț îi era bandajat. În celălalt ținea un clopoțel. Când ajunse la ele, mai sună o dată din el, apoi se opri.

— Vă căutați morții?

Sachi și Taki dădură din cap. Era bine să mai vadă un om viu care nu le era dușman, care părea să fi fost martor la bătălie și să fi scăpat cu viață.

— Mulți au luat-o spre nord. Sudicii cred că ne-au bătut definitiv aici, dar ne vom lua revanșa. Sfinția Sa, abatele, a reușit și el să scape.

Preotul le arătă cu un gest întinderea de noroi din jur.

— Uitați-vă la asta, zise el. Sălbaticii!

Scuipă pe jos.

— Până mai ieri ăsta a fost Templul Kanei-ji. Acum toate comorile s-au dus: sălile, cărțile, bibliotecile, statuile, distruse toate. Măcar Sfinția Sa a reușit să scape, zeii și Buddha îl au în paza lor.

— Ați fost aici?

— Da, mărturisi el. Am luptat, dar ei ne-au prins în capcană, ne-au omorât jumătate din oameni cu obuzele lor. Și-și mai zic samurai!

Se ascund după armele barbarilor. Nici măcar nu-i poți vedea, ca să nu mai vorbim că nu te poți apropia de ei îndeajuns ca să-i treci prin tăișul sabiei. Apoi au trimis o ploaie de gloanțe în ai noștri. I-am ținut în loc la Poarta Neagră până după-amiază. Au murit o groază de oameni. Dacă ai voștri au fost printre rândurile lor, vă spun eu, au luptat ca niște eroi. Puteți fi mândri de ei.

Se îndepărtă, împiedicându-se în cadavre. Se auzea dangătul singuratic al clopotului din vârful dealului.

Haru îngenunchea la o oarecare distanță, la marginea platoului, acolo unde începeau codrii. Descoperise un bărbat rănit. Era mic și slab, nu părea să aibă mai mult de cincisprezece ani. Pantalonii plisați și jacheta *haori* erau acoperiți de noroi. Avea un braț îndoit într-un unghi ciudat. Dintr-o rană la cap îi curgea sânge.

Dar se mișca și gemea slab. Buzele îi erau crăpate, fața îi ardea, înnegrită și acoperită de praf. Haru sfâșie o parte din pânza pe care o luase cu ea și i-o înfășură în jurul capului. Îl legăna ca pe un prunc în brațele ei, încercând să alunge cu mâna muștele ce mișunau în jurul rănilor lui însângerate.

— O să te faci bine, îi tot repeta în șoaptă.

Se întoarse spre Sachi și spre Taki:

— Are nevoie de apă și de ajutor, iute! Sudicii ăia sunt niște măcelari! Taie capetele răniților.

Lacrimile îi căzură pe chipul însângerat al soldatului.

— Să zacă aici singur, printre toate cadavrele astea, așteptându-și moartea. Uitați-vă la el. Este doar un copil!

— Dacă ne prind, intrăm în bucluc, o avertiză Taki. A-i plânge este una, a-i ajuta este altceva. Suntem niște fugare, nu uitați! Vor porni în urmărirea noastră.

— Dar dacă-l lăsăm aici o să moară, ripostă Sachi.

Acest bărbat-copil li se părea că reprezintă întreaga armată a nordului. Dacă-l puteau salva măcar pe el, merita să-și dea și viața pentru o asemenea cauză.

— Ce bine era să fi fost și tatăl tău cu noi! exclamă Haru, ridicându-și privirea la Sachi. Acum avem nevoie de el.

Sachi se uită lung la tinerel. Mâinile îi erau subțiri și copilărești, aduceau mult cu mâinile care-i întinseseră ei halebarda. Părea că trecuse o viață de atunci. Chipul îi era cenușiu, mânjit de sânge și de

noroi – faţa rotundă, părul încă netuns... Inima începu să i se zbată în piept. Se întorsese în gând pe drum, îndreptându-se spre Edo, luându-şi rămas-bun în apropierea satului ei, când el se îndepărtase pe cal atât de viteaz, împreună cu Toranosuke. Iar acum, iată-l, murind sub ochii lor.

— Tatsu! gemu ea. Tatsuemon, noi suntem! Sachi şi Taki!

Îi luă mâna şi i-o strânse într-a ei, frecându-i palma, încercând să-i pună puţin sângele în mişcare, iar băiatul mormăi slab. Femeile se uitară una la alta cu ochi înnebuniţi. Dacă Tatsuemon se găsea aici, Shinzaemon şi Toranosuke nu puteau fi prea departe. Sigur luptaseră umăr la umăr. Cu nelinişte, începură să răscolească cadavrele de lângă ele, încercând să le întoarcă pe spate, ca să le poată vedea feţele. Dar nimeni nu arăta ca vreunul dintre cei doi.

Dincolo de platou ajungea până la ele zarva accentelor din sud. Auzeau bărbaţi discutând şi râzând, tropăitul paşilor grei prin noroi. Atunci o altă voce se desluşi din depărtare. Cineva le vorbea supărat, cu un accent străin. Un barbar. Sachi îşi ridică privirea. Soldaţii sudici se apropiau cu un grup de barbari. Unul era o făptură cu trăsături înfricoşătoare, un uriaş. Era mai înalt decât toţi sudicii, depăşindu-l chiar şi pe celălalt barbar. Fire de păr groase şi negre îi acopereau obrajii.

Pe urmă observă un al doilea bărbat. Să fie oare...? Desigur, acela era străinul care-i salvase, când fuseseră atacaţi de sudicii puşi pe jafuri. Îşi aminti de chipul lui auriu, de părul strălucitor, cum se ivise el dintr-odată, trăgând cu arma, împrăştiindu-i pe soldaţi. Îşi aduse aminte cum ea, împreună cu Taki şi cu Shinzaemon călătoriseră mai departe cu el şi cu prietenul lui în palanchinele lor dizgraţioase, construite special pe măsura picioarelor lor lungi, cum le escortaseră pe ea şi pe Taki până la porţile palatului. Sachi simţi un val de bucurie şi de uşurare. El avea să le ajute. El avea să le salveze iar. Dar ea era acoperită de noroi şi de sânge. Avea s-o mai recunoască?

În disperare, se căzni să-şi amintească ciudatul său nume barbar, pe când grupul se apropia de ele. Îşi încreţi buzele, cu mintea goală. Avea nevoie să se gândească, să se concentreze. Făcu un efort suprem. Numele lui... semăna cu cel al oraşului Edo, nu-i aşa?

Atunci îi veni în minte. Rosti cu voce spartă patru silabe:

— Edo... Edowadzu!

Edwards. Ce-ar face el? Ştia că ea era de la palat. Nu trebuia decât să rostească un singur cuvânt, iar ea avea să fie predată în mâinile sudicilor, poate chiar executată. Barbarii erau atât de naivi, încât nu puteau niciodată să se prefacă.

Se lăsă o tăcere îndelungată. Sachi îşi auzea bătăile inimii, simţea cum sudoarea îi curgea râu de pe frunte, întrându-i în ochi. Soldaţii sudici scrutau cu priviri suspicioase micul grup de femei, jucându-şi armele printre degete. Atunci Edwards se uită la ea şi la Taki, iar ochii lui rotunzi se căscară uimiţi. Sachi zări în ei licărul recunoaşterii. Apoi sprâncenele i se împreunară într-o încruntătură mânioasă.

— Aşadar, iată unde vă duceţi, de fapt, izbucni el. Ce faceţi pe aici?

Se răsti cu o voce atât de înspăimântătoare, încât corbii aşezaţi pe cadavre îşi luară zborul, foşnind puternic din marile lor aripi negre. El mai spuse câteva cuvinte pe un ton supărat celuilalt barbar, după care se întoarse iar cu faţa la femei.

— Nu pot să cred, răcni el. Vă plătesc, trăiţi în casa mea, şi uite cum mă răsplătiţi. Jiro, tâmpitul ăsta! Să se bage într-un asemenea bucluc! Şi voi, muierilor, ar trebui să-mi faceţi curăţenie în casă, să-mi gătiţi.

Sachi îl privea cu gura căscată, cu asemenea uimire, încât chiar arăta ca o servitoare, îşi zise ea în gând.

— Nu v-aţi aşteptat să mă vedeţi pe aici, nu? se răsti el. Veniţi înapoi cu mine imediat.

Venindu-şi în fire, Sachi se lăsă în genunchi şi îşi lipi fruntea de noroi.

— Iartă-ne, stăpâne, vorbi ea pe un ton plângăreţ. Venim imediat, stăpâne! Băiatul nostru, Jiro al nostru...

Taki îngenunche şi ea, cu umerii ei micuţi aduşi în faţă. Nu avea nevoie să se prefacă epuizată şi înfricoşată. Sudicii se holbau, din gâtlejurile lor ieşeau mormăituri dezarticulate, uluite. Sachi îi auzi vorbind între ei în şoaptă.

— Gospodăria lui? Tot ce se poate. Pare să le ştie. Ele îl ştiu pe nume...

— Ce mai fecior în casă! pufni pe nas Edwards.

— Feciorul lui în casă? bolborosi unul.

— Ia staţi, bodogăni un altul. Şi atunci de unde a luat uniforma băiatul ăsta?

— Mă rog, dacă așa zice barbarul... mormăi un altul.

Toți se întoarseră spre Edwards și se înclinară, zâmbindu-i mieros cu gurile strâmbe. Pe Sachi o doborî o oboseală soră cu moartea; se întrebă dacă avea să mai fie vreodată în stare să se ridice în picioare. Își dorea să plângă ca să se descarce, dar știa că nu poate să-și arate slăbiciunea în fața celor din sud. Barbarul uriaș cu părul negru se aplecă și duse o ploscă la buzele lui Tatsuemon. Cu blândețe îi ridică brațul vătămat și i-l înfășă într-o pânză pe care i-o legă de celălalt umăr. Apoi îl aburcă în brațele lui, ușor ca pe un copil. Membrele rănite ale băiatului atârnau ca ale unei păpuși lipsite de viață.

Femeile îi urmară pe barbari, coborând colina, croindu-și drum cu grijă printre cadavre. Se împiedicară pe lângă neveste văduvite ce-și păzeau morții, îngenuncheate în noroi alături de cei dragi, căzuți pe câmpul de luptă. Unele stăteau tăcute în genunchi, cu capetele plecate. Câteodată un sunet se alătura croncănitului ciorilor, bâzâitului mușteloi și al țânțarilor, țârâitului monoton al greierilor, o tânguire subțire, ca a unui animal prins în capcană prin pădure, un bocet deznădăjduit.

Odată ce trecură de Poarta Neagră și traversară podul, sudicii se făcură nevăzuți. Amețite și murdare, femeile își ridicară privirile la Edwards.

— Vă mulțumim, șopti Sachi.

— Dânsul e doctorul Willis, grăi Edwards. El o să aibă grijă de prietenul vostru. Are noroc. Dac-ar fi arătat cel mai mic semn de viață, sudicii i-ar fi tăiat capul.

— Spitalul meu geme de sudici, le atrase atenția Willis. Nu-l pot duce acolo. Își decapitează toți prizonierii. Ce-ar fi...

— Să-l ducem la mine acasă? întrebă Edwards. Am loc. La urma urmei, face parte din personalul meu de serviciu.

— O să se facă bine? dori Sachi să afle.

— Nu știu, îi răspunse doctorul. Va trebui să vă rugați la zeii voștri.

11

La revărsatul zorilor

I

Sachi era acum din nou la conacul Shimizu. Fusese hotărâtă să plece de acolo pentru totdeauna, dar până la urmă rămăsese pe loc, fiindcă n-avea unde să se ducă. Ceafa îi aluneca de pe perna de lemn. O împinse la o parte și rămase întinsă-n așternut. În mintea ei trecea, poticnindu-se, pragul Porții Negre. Izbea cu picioarele cadavrele, iar pe buze simțea gustul spurcat al morții. Trupurile dezmembrate și câinele cu mâna de om atârnându-i din bot i se perindau pe dinaintea ochilor.

Așa de mulți bărbați lăsați să putrezească sub cerul liber! Fusese atât de preocupată să-l găsească pe Shinzaemon, încât aproape că nu se mai gândise la toți ceilalți, toate acele trupuri și chipuri zdrobite la care se uitase, fără să fie nici unul al lui. Toți trebuie să fi lăsat în urma lor soții, iubite, copii, părinți. Toți trebuie să-și fi luat rămas-bun plini de fudulie și să se fi îndepărtat călare, alături de camarazii lor, avizi de glorie.

Soțiile și iubitele trebuie să fi sperat și să se fi rugat să-și mai vadă bărbații iar, în ciuda vitregiei sorții. Multe încă mai sperau și se rugau. Ea nu văzuse decât o mică parte acolo pe deal, în căutările ei. Dar majoritatea femeilor habar n-au ce s-a întâmplat, iar bărbații lor vor putrezi acolo, până când vor fi sfârtecați de corbi și de câini vagabonzi.

Și pentru ce? Ca să-și facă datoria față de seniorul lor, shogunul, să oprească barbarele clanuri din sud, care invadaseră țara. Războiul nu se terminase încă. Mai aveau să vină și alte bătălii, își zise Sachi în gând, alte câmpuri de luptă la fel de sinistre, dacă nu chiar mai crâncene. Și totuși... Să te fi luptat cu atâta vitejie, iar acum să nu fii îngropat. Văzând cu ochii ei o asemenea priveliște, îi venea greu să

mai creadă că moartea în bătălie aducea onoare şi glorie. Nu însemna nimic mai mult decât măcel şi o risipă groaznică de vieţi.

Iar Genzaburo... Era atât de tânăr şi, cu toate zburdălniciile lui, atât de nevinovat! Nu fusese chiar atât de devotat shogunului. Cu toate acestea, fusese şi el pe deal. Oriunde era rost de primejdie şi aventură, se găsea şi el prin preajmă. Sachi îşi aduse aminte de copilăria lor împreună, de vremurile în care se luase la trântă cu un porc mistreţ şi cum se mai mândrea cu cicatricea lăsată de colţii fiarei, de zilele în care sărea în râu ca un peşte şi smulgea peri din cozile cailor ca să-şi facă undiţă şi în care ieşiseră împreună să vadă procesiunea prinţesei. Îi şoptise la ureche c-ar trebui să se ascundă sub streşini. Ea, în schimb, fusese smulsă din sânul familiei, dusă la Edo, iar atunci când îl revăzuse era deja altă persoană.

Îşi aduse aminte de privirea plină de jind din ochii lui când se reîntâlniseră în sat cu câteva luni în urmă. Fusese plin de viaţă. Acum i se părea că odată cu el îi murise copilăria. După toţi anii petrecuţi împreună, nu fusese în stare să facă nimic pentru el, nici măcar să-l îngroape cum se cuvine. În mintea ei îşi luă rămas-bun de la el. Aşa se încheia un capitol din viaţa ei.

Când, într-un târziu, reuşi să adoarmă, nu-l mai văzu în vis pe Genzaburo, ci pe Shinzaemon, zăcând printre morţi. Ochii îi erau larg deschişi. El întinse o mână, dar ea trecu pe lângă el, ca o fantomă. Auzi vuietul unui vânt puternic, văzu sufletele luptătorilor morţi ridicându-se ca nişte coloane de fum, hoinărind albe pe colină. Le auzi vaierul, le simţi respiraţia îngheţată. Se smulse din vis cu o tresărire, tremurând de groază, leoarcă de sudoare.

Din camera alăturată se auzi sunetul unui clopot. Lumina se strecura prin spaţiul dintre uşi. Haru stătuse trează toată noaptea. Recita sutre, rugându-se lui Buddha pentru sufletele morţilor. Apoi îl imploră să-l vindece pe Tatsu.

Sachi se aşeză în genunchi, aprinse o lumânare şi se rugă şi ea. Se rugă mai întâi pentru Genzaburo, ca sufletul lui să găsească pacea, apoi pentru Shinzaemon şi Toranosuke, să mai fie încă în viaţă, oriunde s-ar afla. Apoi îşi frecă tare mătăniile şi şopti:

— Zei preaslăviţi, iubiţi strămoşi, stăpâne Amida Buddha: lăsaţi-ni-l pe Tatsu aici, nu-l trimiteţi să îngroaşe rândul morţilor. Este atât de tânăr! Viaţa îi este abia la început.

Îi era ruşine să se gândească la aşa ceva, dar nu se putu abţine: dacă el scăpa cu viaţă, poate-i spunea unde era Shinzaemon, dacă mai trăia sau murise.

„Mulţi au luat-o spre nord!" Sigur Shinzaemon se afla printre ei. Avea să se întoarcă într-o bună zi, aşteptând în picioare în hol, uitându-se la ea cu ochii lui oblici, cu părul lui des şi ciufulit. Numai aşa se putea împlini cu adevărat. Se rugă lui Amida Buddha să-l ţină în viaţă.

Dimineaţa veni într-un târziu, mai fierbinte şi mai apăsătoare. Straiele lui Sachi i se lipiră de corp. Chipul i se încleiase de sudoare, nu mai putea mânca, abia dacă îndrăznea să mai respire. Nu se gândea decât la bărbaţii morţi pe colină şi la cei care, poate, mai erau încă în viaţă: Shinzaemon, Toranosuke... şi Tatsuemon. Tânărul Tatsu.

Taki şi Haru îndepărtaseră uşile din hârtie ce separau camerele cufundate în tăcere. Le scoteau din ramele lor, făcând din încăperi un uriaş pavilion deschis, aşa încât să poată intra orice adiere de vânt. Ţârâitul greierilor vibra în aerul stătut. Undeva, în depărtare, se auzi un zgomot slab: tropotul copitelor galopând pe deal.

Şi dacă vestea era proastă? Dacă Tatsu îşi dăduse ultima suflare în timpul nopţii? O clipă Sachi îngheţă de frică. Pe urmă sări în picioare şi fugi ca o săgeată prin camerele sumbre. Taki şi Haru se luară după ea, tropăind mărunt pe *tatami*.

Abia dacă se opri să-şi pună sandalele în picioare, ieşi, împiedicându-se, din umbra holului de la intrare, în canicula. În curte, lumina era atât de intensă, încât, preţ de o clipă, fu orbită. Fiecare piatră de mormânt, fiecare frunză, fiecare petic de muşchi se contura într-un relief strălucitor. Apoi se trezi iar la umbră. Taki ieşise şi îi ţinea o umbrelă de soare deasupra capului.

Sachi se opri brusc, uitându-se în lumina puternică a soarelui. Un bărbat umbla prin umbrele adânci de sub streşinile ieşite în afară ale porţii. Cu o zi în urmă ea văzuse doar că-i era cunoscut, că-l ştia. Dar acum o izbi ce făptură extraordinară era. Un uriaş! Când păşi în lumina soarelui, îi văzu picioarele şi braţele enorme. Până şi nasul lui, ca al unui *tengu*, arunca o umbră prelungă. Părul, galben ca lumina soarelui, îi acoperea obrajii şi bărbia. Purta o pălărie ciudată, neagră şi cilindrică. Parcă o tobă de mână.

Totuşi, oricât de monstruos era el, n-o speria. Îi salvase viaţa nu o dată, ci de două ori. Era ca un *bodhisattva*, un înger păzitor de pe altă lume. Ea-şi aţinti privirea pe chipul lui, încercând să-l citească, şi se îndreptă agale spre el. Umbra de deasupra capului ei tremură. Mâna lui Taki tremura.

— Cum se mai simte? întrebă ea cu răsuflarea tăiată.

Edwards clătină din cap. Se încruntă, iar sprâncenele i se îmbinară. Pielea îi era bronzată, înnegrită de soare. Ea-i vedea porii şi strălucirea ochilor şterşi.

— Nu ne putem da seama încă! mărturisi el. Doarme. Are febră.

Măcar mai era în viaţă. Pe Sachi o copleşi sentimentul de uşurare. Femeile se grăbiră care mai de care să-i pună întrebări lui Edwards.

— Când s-a trezit? A zis ceva? Ce-a spus doctorul Willis?

— Doctorul Willis i-a scos un glonţ din braţ, dar osul mai are încă o fractură urâtă, le informă englezul. S-ar putea ca rana să fie infectată. Nu-i sigur dacă-i va salva braţul. S-ar putea să trebuiască să i-l amputeze.

Sachi oftă şi îşi duse mâinile la gură.

— Este război, îi aduse aminte Edwards cu blândeţe. Mulţi bărbaţi îşi pierd braţele şi picioarele. Poate că doctorii voştri nu fac asemenea lucruri, dar ai noştri, da. Adesea rămâne singura cale pentru salvarea unui pacient.

Sachi ştia acest lucru mult prea bine. Dar mai ştia şi că uneori oamenii mureau după ce li se tăia un mădular.

— Medicina noastră reuşeşte la fel de bine ca a voastră, în unele cazuri chiar mai bine, o consolă Edwards. Prietenul vostru este foarte bolnav şi ars de febră. Doctorul Willis este un chirurg renumit. A salvat mulţi oameni de la moarte.

— Trebuie să mergem la Tatsu chiar acum, spuse Sachi. Vă rugăm, duceţi-ne la el!

— În nici un caz, refuză Edwards. Doctorul Willis a zis că are nevoie de odihnă.

— Dar să presupunem că starea lui... se agravează? El ne cunoaşte. Va fi o mare alinare pentru el, dacă suntem şi noi la căpătâiul lui.

— Sunt şi la noi femei. Voi veni să vă iau într-o trăsură cu roţi, când doctorul Willis va spune că poate avea vizitatori.

— O trăsură cu roţi? gemu Taki. Ca în gravurile în lemn?

— Nu fi proastă, i-o întoarse Sachi, zâmbind fără să vrea. Vom merge pe jos. Nu-i Edo atât de mare.

Sub borul pălăriei lui, Edwards se încruntă iar.

— Locuiesc lângă Shinagawa, în apropierea unuia dintre locurile de execuţie. Nu prea cred că aţi fost vreodată pe acolo. Este foarte primejdios. Miliţia voastră era singura forţă de ordine din Edo. Acum nu mai există nici una. Armata sudicilor nu poate păstra ordinea. Pretutindeni mişună tot felul de tâlhari care sparg magaziile şi fură orez, hoţi, bandiţi, ucigaşi. E un haos în tot oraşul.

— Suntem femei samurai, ripostă Sachi încet. Suntem învăţate să luptăm. Ieri ne-am dus până la Ueno. Putem să mergem oriunde.

Edwards îi aruncă în treacăt o privire. Ochii lui părură să zăbovească asupra ei mai mult decât se cuvenea.

— Şi cum mai staţi... altfel?

Cuvintele ei rămaseră suspendate în tăcere.

— Toată lumea aşteaptă să vadă ce-o să mai fie.

Oraşul se găsea în mâinile sudicilor. Dar cetăţenii din Edo ţineau cu nordul. Ei aparţineau shogunului, până la unul. Mult mai trebuiau să se străduiască sudicii până să-i câştige de partea lor!

II

Câteva zile după drumul lor pe colină, se auziră în depărtare un huruit şi un zăngănit, tropot de copite şi strigăte de bărbaţi. Parcă era zgomotul făcut de un batalion de soldaţi mărşăluind spre porţi.

Edwards aştepta în curtea interioară. Îşi scoase pălăria şi se înclină.

— Este timpul să mergem, le anunţă el cu un zâmbet până la urechi. Luaţi-vă pălăriile de călătorie şi legaţi-le strâns.

Trebuiră să-şi facă loc printre ierburi înalte, încâlcite, printre buruieni şi zorele, ca să ajungă până la poarta de la marginea proprietăţii. Cucii cântau, acoperind ţârâitul neîncetat al greierilor. Bunul moşneag care le lăsase să treacă atunci când s-au dus pe colină făcea de strajă. În mână ţinea o bâtă zdravănă. Faţa i se zbârci într-un zâmbet; le făcu o plecăciune.

În dreptul porților aștepta ceva de necrezut. Sachi se opri, făcând ochii mari de uimire. Mai văzuse așa ceva în gravuri, dar nu se aștepta vreodată să vadă una în realitate.

Semăna puțin cu un palanchin uriaș pe roți sau cu un car tras de boi, așa cum foloseau țăranii. Exista un cufăr înăuntru, acoperit cu o țesătură aspră. Era imens. Până și caii care așteptau, lovind cu copita pământul, fornăind, erau ceva de neimaginat. Așezat în față, ținând dârlogii, se găsea un barbar cu păr pe față. Își scoase și el pălăria de pe cap, înclinându-se.

Mai era și o trupă de străjeri, înarmați cu săbii și cu bâte, aceiași oameni care îi însoțiseră când călătoriseră cu Edwards prin Drumul Interior de Munte. Erau încălțați în sandale de pai și se uitau la ea, apoi unul la celălalt, schimbând priviri de parcă ar fi știut ei ceva. Ea îi privi la rându-i, dorindu-și să poată afla de cine țineau ei. Dar soldații își întoarseră ochii. Blazoanele lor nu-i spuneau nimic. Trebuia să aibă foarte mare grijă ce spune în prezența lor.

Taki și Haru stăteau la o distanță respectabilă, chițăind însufletite.

— *Dozo*, le îmbie Edwards. Doamnelor, vă rog, luați loc!

— Nu-i periculos? îl întrebă Taki, codindu-se, tocmai ea, care era atât de vitează.

Sachi își puse piciorul pe scărița trăsurii. Era pe cale să se urce, când Edwards îi luă mâna într-a lui. Ea tresări la atingerea pielii lui aspre. Înainte să apuce să-și tragă mâna din strânsoarea lui, el o și ridică în trăsură. Ea se uită la el mirată. Nu-și închipuise că un bărbat se putea purta ca un servitor!

Se simțea foarte ciudat, într-adevăr, să șadă cu picioarele atârnate, în loc să și le strângă sub ea. Edwards le ajută pe Taki și pe Haru să se urce în trăsură, iar ele se strânseră lângă ea. Trăsura se legăna puțin. Nu era la fel de stabilă ca un palanchin.

Celălalt barbar, pe care Sachi îl luă drept un fel de rândaș, scoase un strigăt și trase de dârlogi. Cu o smucitură se puseră în mișcare, Edwards galopând pe lângă trăsură, iar gărzile alergând puțin mai în urmă. Traversară podul și o cotiră în goană pe drumul principal, de-a lungul șanțului, hurducându-se și scârțâind. Poteca de pământ era făcută pentru picioare, nu pentru roți.

Orașul le zbură prin fața ochilor amețitor de repede. Taki și Haru se ținură una de alta, țipând. Sachi făcu tot ce-i stătea în putință să-și

păstreze calmul și demnitatea, așa cum se cuvenea unei doamne, deși nu mai călătorise în viața ei atât de iute. Solii ori soldații pot să alerge cât vor, dar nu doamnele, mai ales doamnele shogunului, și cu atât mai puțin concubina Înălțimii Sale.

Dar, pe când se legănau pe drum, nu se putu opri să nu râdă din toată inima. Ori de câte ori coteau era aruncată dintr-o parte în cealaltă. Până la urmă, se agăță de Taki și de Haru. Se uită pe afară de la înălțimea trăsurii, vântul ciufulindu-i părul. Păsările trebuiau să se simtă în felul acela, se gândi ea, când își luau zborul. Dincolo de spinarea lată a străinului așezat în față, întrezărea capetele cailor și coamele lor fluturânde. Auzea zgomotul copitelor grele. Își pusese pe cap o pălărie mare de pai, ca să-și ferească chipul de soare, înfășurându-i strâns șnururile în jurul părului încolăcit. Îi sălta, amenințând să-i zboare de pe cap. O strânse cu o mână, ca să se asigure că stătea la locul ei.

Atunci își dădu seama ce vede și gemu de groază. Peste apă se înălța marele zid al șanțului. Părți din el se prăbușiseră complet, bucăți de granit ieșeau din apă, iar siluete în zdrențe, care arătau ca niște proscriși, pândeau în umbră. Se mai zărea și o cocioabă dărâmată. Drumul care întotdeauna fusese perfect curățat și măturat era acum năpădit de iarbă și de buruieni. Ocoliră în goana lor un pod.

— Taki, țipă ea ca să se facă auzită prin huruitul și zăngănitul roților, pe când vântul le fremăta pe la urechi. Uite, uite! Înapoi!

Tocmai trecuseră de Podul Doamnelor Shogunului, unde stătuse ea cu Shinzaemon, la lăsarea întunericului.

Trecuseră de atunci șaizeci și șase de zile, șaizeci și șase de zile lungi și mohorâte. Îi era așa de greu să aștepte fără să primească nici o veste, nici un semn că și el se gândea la ea, sau măcar mai rămăsese în viață. Încercă să-i vadă chipul în minte, dar nu mai putu. Nu mai rămăsese nimic altceva în amintirea ei decât o umbră.

Se întoarse în gând la clipele lor de apropiere, când călătoreau împreună prin munți, când își luaseră rămas-bun pe pod. Chiar dacă el se mai întorcea la ea, singura lor speranță era să continue să se vadă în taină, trăind o pasiune interzisă. Nu se puteau căsători. Nu le era dat oamenilor să-și aleagă perechea.

Zi de zi se agăța de amintirea lui Shinzaemon. Acum se întreba dacă el îi mai purta aceleași sentimente. Dar ce se petrecuse de fapt

între ei doi? Nimic, în afară de câteva priviri, o clipă în care se lăsaseră furați de iubirea lor prostească. Cu cât se gândea mai mult, cu atât mai lipsite de speranță i se păreau simțămintele ei. Cu toate acestea, nu se putea opri să nu tânjească după el.

Goneau pe același drum pe care mergea să se roage la mormântul Înălțimii Sale. Pe atunci, călătorea într-o procesiune de palanchine, dintre care al ei era cel mai somptuos, însoțite de gărzi, de servitori, de hamali și de doamne de companie. Își amintea cum trăgea storurile de bambus din când în când, ca să mai arunce o privire spre zidurile castelului, de cealaltă parte a șanțului. După ce lăsau în urmă castelul, se îndepărtau de șanț, intrând într-unul dintre cartierele nobililor, mărginit de întinse proprietăți împrejmuite de garduri.

Acum săltau printre ziduri și porți sparte. Fiecare foiță de aur, fiecare blazon de aramă, fiecare ornament de bronz ce dăduse strălucire și bogăție seniorilor fusese smuls. Nu mai rămăseseră decât pereții goi ai palatelor. Printre găurile ce se căscau în ziduri, ea întrezări clădiri dărâmate, acoperite de buruieni prin care se iteau cioturi înnegrite de scânduri, aducând mai mult a vizuini de vulpi sau de viezuri decât a locuințe omenești.

La răstimpuri, treceau pe lângă grupuri de bărbați cu o înfățișare de răufăcători, hoinărind pe lângă drum sau pitindu-se la umbra unui copac. Odată Edwards își scoase pistolul. Dar ei trecură pe lângă alai, fără nici un incident.

Într-un târziu, văzură o stradă aglomerată în fața lor. Era o ușurare să se vadă înconjurați de lume, după ulițele pustii și sumbre din cartierele nobililor.

— Drumul Mării de Est, le strigă Edwards prin trosnetul copitelor și zgomotul mulțimii.

Era drumul care ducea la Kano și la Kyoto. Era înțesat de oameni care se luptau să înainteze, împingând căruțe pline cu așternuturi, bucate, cufere de chimonouri, lăzi, vase, oale și cratițe.

Încetiniră la pas, ocolind un car ce se rostogolise, zvârlind bagajul de-a dura până-n cealaltă parte a străzii, prăbușindu-se într-un șanț de scurgere. O femeie, atât de tânără încât le stârnea mila, se holbă, la Sachi cu o privire ametită și goală. Avea un copil legat de spate, iar un altul i se ținea de mânecă și aduna la repezeală chimonourile

boțite, căzute în praf. Straiele îi erau pătate și zdrențuite, iar pe chip i se citea spaima. Dar avea trăsături palide și aristocratice. S-ar fi putut să fie o slujitoare de la conacul vreunui *daimyo*, sau poate chiar de undeva, din palatul femeilor. Poate că era o femeie samurai al cărui soț fusese pe colină și nu se mai întorsese niciodată acasă.

Sachi observă că greu mai zăreai vreun tânăr prin mulțime. Familii de femei, copii și bătrâni treceau pe lângă ei, galbeni la față, cu ochii goi. Întreaga populație părea să fugă din orașul peste care se abătuse năpasta.

Drumul era plin de hanuri și prăvălii, unele erau cu obloanele trase, altele erau deschise, oferind ceai, adăpost sau rezerve de hrană. Trecură printr-un spațiu deschis între prăvălii. Printre locuințe scăpăra unda apei, orbitor de albastră. Nu mai văzuse niciodată ceva mai lat decât râul Kiso.

Sachi privi în depărtări, încercând să deslușească celălalt țărm, dar nu se vedeau munți învăluiți în ceață și acoperiți de pini. Nu mai era alt mal. Apa se întindea strălucitoare la nesfârșit, până dispărea în văzduh.

Era înțesată de toate soiurile de vase, de toate mărimile, bărci mari, bărci mici, feriboturi, corăbii cu pânze înalte atârnând de catarge fără vlagă, în arșița zilei. Punându-le pe toate în umbră era o uriașă ambarcațiune neagră, cât un munte. Scotea fum din coșuri înalte și avea catarge ce se înălțau până la cer, ca trunchiurile arse și înnegrite de copaci, după un incendiu în pădure. Oamenii fugeau de colo-colo pe puntea ei, iar țevile armelor se zbârleau pe ambele ei laturi. Urmau să ajungă la țărm.

Sachi știu ce erau ele: vapoare, ca acelea ce-i aduseseră pe barbari. Le recunoscuse din gravurile în lemn văzute de ea, nu-și închipuise însă niciodată că puteau fi atât de mari. Erau ca niște orașe plutitoare.

Taki și Haru aveau ochii și gurile la fel de căscate ca și ea. Își zâmbiră una alteia cu stinghereală. Era o priveliște încântătoare și, în același timp, tulburătoare, ca și vederea căruței. Sachi nu-și imaginase că pe lume există și asemenea lucruri.

— Nu știți ce-i acolo? Este Golful Edo, le lămuri Edwards.

Zâmbi văzându-le pe toate întoarse cu fața la țărmul mării.

— Acolo-i *Fujiyama*, unul dintre vasele de război ale țării voastre. Nava din spatele lui este a noastră.

Locuința lui Edwards se găsea sus, pe vârful unui deal de pe coastă, înconjurată de pini. Sachi se așteptase să trăiască într-un loc deosebit, dar era o casă oarecare. Căruța intră hurducându-se în curte și se opri cu o smucitură, zvârlind pietrișul de sub roți. Recunoscătoare pentru mâna pe care englezul i-o întindea, Sachi coborî, cu picioarele tremurând. Era amețită după zdruncinăturile călătoriei și plină de praf. Se dezmetici, simțind iar pământul sub picioare.

Nerăbdătoare să-l vadă pe Tatsuemon, se repezi la ușă, apoi se opri, înfricoșată de ce-ar fi putut găsi înăuntru. Se simțea un iz ciudat, mirosul de camfor al camerei unui suferind. Tatsuemon era întins pe o saltea, rezemat de perne, arătând groaznic de tânăr, de subțiratic, de vulnerabil. In jurul capului avea un bandaj mare, alb. Mai avea bandaje pe brațe și pe picioare. Un braț îi era în ghips, dar cel puțin îl mai avea, se consolă Sachi în sinea ei. Micul lui chip rotund era ca de ceară, fruntea îi era leoarcă de sudoare. Ochii lui păreau imenși deasupra obrajilor livizi. O fată în casă stătea așezată la căpătâiul lui. Ea se înclină și se grăbi să iasă.

Tatsuemon se uită placid la Sachi pentru o clipă, apoi ochii i se măriră, semn că o recunoștea. Se forță să se ridice în capul oaselor și reuși să-i facă o plecăciune.

— Tatsu, cât mă bucur să te văd! îi zise Sachi încetișor.

— Îmi pare rău, doamna mea, grăi el cu voce spartă. Să fi... fiți... Să fiți chiar dumneavoastră? Edwards-*domo* mi-a zis că vin la mine niște doamne. Dar nu mi-am închipuit...

— Sora mai mare te-a găsit, îi povesti Sachi.

Haru luase locul slujnicei și îi tampona fruntea cu un prosop umed. Îi dărui un surâs luminos.

— Ce mai faci? îl întrebă Sachi.

Era pe punctul de a-i lua mâna, apoi se opri. Nu mai era băiatul frumușel și sfios pe care-l cunoscuse cu câteva luni în urmă. Se maturizase. Avea cicatrici pe fruntea și obrajii înnegriți de soare. Când se uită la ea, Sachi îi deslușI o mare goliciune în ochi. Părea să nu trăiască în prezent, ci să cutreiere cu mintea prin locuri pe care și-ar fi dorit să le uite.

— Bine, rosti el pe tonul hotărât al soldatului.

O clipă nu se mai văzu în camera răcoroasă, ci pe un câmp de luptă, ud de ploaie, aburind, raportând ofiţerului său comandant: „M-am întremat cât ai zice peşte. Tre' să... mă-ntorc pe front!"

Ea se întrebă unde fusese el şi ce făcuse. Când îl văzuse ultima oară era un copil, urmându-l supus pe Toranosuke oriunde. De când îl ştia ea pe Shinzaemon, nu-i vorbise decât de război, de gloria războiului, de gloria morţii în război. Şi ea se lăsase sedusă de aceste vorbe mari, se lăsase cuprinsă de fervoarea lui. Dar acum văzuse cu ochii ei acele cadavre. Războiul nu era glorios deloc, indiferent ce ziceau bărbaţii. Era un abator.

— Dar de ce v-aţi dus acolo? le întrebă Tatsuemon, ca şi cum abia atunci s-ar fi mirat că asemenea doamne, pe care el le văzuse ultima oară în îndepărtata vale a râului Kiso, şi-au ales ca loc de promenadă împrejurimile câmpului de luptă din Edo.

— Din cauza tunurilor, îl lămuri Sachi. Se auzeau prin tot oraşul. Ca nişte tunete. Nu mai puteam sta cu mâinile în sân. Erau mulţi oameni, multe femei, acolo sus, căutând să găsească pe cineva în viaţă, care să aibă nevoie de ajutorul lor.

Ca să-şi pună lacăt la gură şi să nu se trezească întrebându-l: „Dar cu Shinzaemon ce mai e? Unde-i? Ce s-a ales de el?" trebuia să-şi strângă buzele, ca să nu-i zboare cuvintele. El tăcu iar.

— Edwards-*domo* mi-a zis, mormăi după o vreme, că sudicii au luat colina şi au distrus templele.

Se uită cu durere într-un gol neştiut.

— Sunt nişte laşi, grăi deodată. Nu se luptă corp la corp, ca bărbaţii. Se ascund după arme. O jumătate de zi ne-au bombardat de peste vale. Nici măcar nu-i puteam zări. Zgomotul era asurzitor. Iar şuieratul obuzelor zburând prin aer... Nici nu ştiai unde aveau să cadă. Se auzea peste tot explozia obuzelor zdrobite de pământ, săpând cratere uriaşe, zvârlind noroiul şi ţărâna prin aer, cu bucăţi de carne, când oamenii aveau ghinionul să se găsească prin apropiere. Braţe, mâini, picioare, maţe, ciolane zburau prin aer. Bărbaţi sfârtecaţi în bucăţele. Asta nu-i o moarte demnă. Cum să te lupţi cu un duşman care nu ştie să lupte decât în felul ăla? Ce de fum am mai înghiţit! M-am înecat cu el. Iar duhoarea, mirosul sângelui, al măruntaielor şi al creierilor revărsaţi... Când îi ucideam pe alţii în Kyoto nu-mi păsa. Erau duşmani. Eram mândru. Dar acum mureau de-ai noştri.

Ne-am găsit adăpost printre copaci, încercând să ne ținem deoparte, să nu călcăm peste morți sau muribunzi, să le simțim oasele trosnind sub tălpile noastre. Oamenii țipau. Mereu tragi speranța că în clipa în care-ți vine rândul vei muri ca un samurai, în tăcere. Dar nu toți au făcut așa. Ploua, continuă el. Eram uzi până la piele. Alunecam prin noroi. Alergam în toate părțile, încercând să ne ferim de obuze.

Vocea i se stinse încetul cu încetul. Sachi văzu că fruntea îi era brobonită de sudoare.

— Spre după-amiază bombardamentele au slăbit. Noi am coborât la Poarta Neagră.

— Voi...? suspină Taki.

Toate erau cu urechile ciulite la cuvintele lui.

— Eu, Tora și cu Shin. Toți am scăpat cu viață. Și Gen... Genzaburo... un prieten de-al nostru pe care-l știam din Kyoto. Shin îl reîntâlnise în Kiso.

— Știu, șopti Sachi.

— Oamenii de la Poarta Neagră aveau nevoie de întăriri. Sudicii puseseră și acolo tunuri. Aveau de gând să ne omoare pe toți. Am tras, ghemuindu-ne când ne reîncărcam armele, ridicându-ne iar în picioare, când trăgeam, așa cum ne-au învățat. Măcar îi puteam vedea. Cei din Tosa își purtau perucile roșii. Măcar acolo nu ne mai luptam cu un dușman invizibil. Asurzisem din cauza zgomotului făcut de flinta mea, iar în gură simțeam gustul prafului de pușcă.

Își mijì ochii, încruntându-se:

— Să păstrăm Poarta Neagră. Așa suna ordinul. Am rămas toți patru împreună. Odată ce ne-au spart rândurile, ne-am ghemuit în spatele stâncilor și i-am lovit unul după altul.

— Cu săbiile? întrebă Taki.

Se uita la el, cu ochii arzându-i în cap, ca și cum și-ar fi dorit să fi fost și ea de față, luptând umăr la umăr cu ei, de parcă își aducea aminte de drumul parcurs împreună, ca o boare de aer proaspăt după ce fusese ținută atâta amar de vreme prizonieră.

— Aveam flinte, puști franțuzești. Ne-am antrenat mult cu ele, am tras la țintă, am învățat cum să le încărcăm și să le descărcăm la iuțeală. Tora era minunat. Putea ochi orice. Shin urla ca un nebun, împușcând și împungând cu baioneta. Jumătate dintre sudici au luat-o

la goană când au dat cu ochii de el. L-am văzut omorând zece bărbați. Nu, mai curând douăzeci. Ați fi fost așa de mândră!

Rămase cu ochii pierduți în zare. Sachi zâmbi. Pentru o clipă și-l închipui pe Shinzaemon luptându-se temerar.

— Și Gen făcea prăpăd. A doborât o groază de dușmani. Da, ne puteam folosi armele. Dar mai trebuia și să ne oprim ca să le mai încărcăm cu gloanțe. Inamicul avea flinte ce trăgeau fără oprire. Parcă era o ploaie de gloanțe. Apoi au atacat. De câte ori ucideam unul, se ivea altul. Nu se mai terminau. Ne-au împins tot mai sus pe deal. La un moment dat, l-am pierdut pe Gen din vedere. Nu știu ce s-a mai întâmplat cu el.

Sachi nu scoase un cuvânt. Nu putea să-i spună că era mort.

— Într-un târziu, ne-au împins în vârful dealului. Cred că atunci... m-au lovit.

Chipul i se posomorî.

— A fost o luptă demnă, murmură el, cuvintele făcându-l să se înece. O luptă glorioasă. Mulți au mai avut parte de... o moarte eroică. Dar eu... eu am fost inutil. Mi-am lăsat camarazii și seniorul baltă. Mi-e rușine. Ar fi trebuit să fi murit ca toată lumea.

Ca toată lumea... O clipă Sachi nu mai putu să respire. Căldura și aerul închis păreau s-o înăbușe. Încercă să-și ascundă tremurul vocii:

— Vrei să zici că... Toranosuke și Shinzaemon...

— Erau acolo când... Am fost împreună, vorbi el neajutorat. Nu știu ce li s-a mai întâmplat.

Prin urmare mai era încă o speranță. Gâtul i se uscase așa de tare, încât nu mai putea vorbi.

— Nu i-ați văzut? o iscodi el. Când m-ați găsit pe mine... nu erau și ei tot acolo?

— Nu erau acolo, șopti Sachi.

Nu mai știa ce să-i spună. Nu voia ca el să creadă că ei plecaseră și-l lăsaseră pe el singur, să moară pe câmpul de luptă. Dar nici nu dorea să-i creadă morți.

— Poate că s-au dus după ajutoare? îi sugeră ea, pierită.

— Ajutoare? zâmbi el trist. Au crezut că mi-am găsit moartea. A fost un masacru.

— Ne-am uitat după ei, îl asigură Taki. I-am căutat prin tot câmpul de luptă.

— Trebuie să fie în viață, insistă Sachi, cu voce tremurătoare.

Avea nevoie să se convingă și pe ea însăși, nu numai pe el. Trase aer în piept:

— Sunt sigură de asta!

El dădu din cap.

— Așa stau lucrurile, încheie el liniștit. Asta s-a întâmplat. Au plecat spre nord. Mereu ziceam că, dacă o să învingem, s-o luăm spre nord. Trebuie să mă duc și eu acolo. Trebuie să mă alătur lor.

Sachi închise ochii. Se întorcea cu gândul pe pod. Simți brațele lui Shinzaemon strângându-i mijlocul, îi văzu ochii arzând. Cineva atât de plin de viață ca el nu putea fi acum mort. Iar dacă el mai era în viață... ea trebuia să-i transmită un mesaj. Avea să-i spună unde se găsea, așa încât când el se întorcea...

Se uită la Tatsuemon, se aplecă și-și lipi gura de urechea lui:

— Când ai să dai de ei, n-ai vrea...? îi șopti ea.

Ochii li se întâlniră. El făcu din cap semn că da. Ea căută hârtie și o pensulă. Îi zise lui Taki să macine niște cerneală. Se gândi o clipă. Poemul acela, al poetului Teika, scris cu mult înainte de Era Tokugawa, despre nevoia de a fi împreună, despre temuta apropiere a zorilor, știind că viitorul nu va aduce decât tristețe, îi exprima sentimentele întru totul. Cu o mișcare a mâinii pe cât putu mai frumoasă și mai curgătoare, ea reuși să traseze cu pensula primele trei versuri:

„Hajime yori	„Cu multă vreme în urmă,
Au wa wakare to	Deși am auzit că întâlnirea
Kikinagara...“	Conține în ea sâmburele despărțirii...“

Shinzaemon avea să știe sfârșitul:

„...Akatsuki shirade	„...M-am dăruit ție
Hito o koikeri.“	Uitând de apropierea zorilor.“

Mai scrijeli o mică notă: „La conacul Shimizu... te aștept“. Se uită la coala de hârtie o vreme, se asigură că-i era pe plac fiecare ridicare și cădere a pensulei, suflă peste ea, așteptă să se usuce. Apoi o făcu sul și scrise numele lui Shinzaemon pe verso. Îi puse scrisoarea cu gingășie în mână lui Tatsuemon și îi strânse degetele de jur împrejurul sulului.

— Să nu uiți! îl rugă ea în șoaptă.

III

Edwards ceru să fie adus ceaiul. Se ghemui greoi pe podea, cu picioarele lui lungi îndoite sub el, ca un greiere. Trupul său era ciolănos, numai coate şi genunchi. O făcu pe Sachi să-şi dea seama cât de rotunjit era al ei. El se înclină şi luă o ceaşcă de pe tavă, pe care i-o întinse slujnica. Sachi aruncă o privire în treacăt mâinilor lui imense, palide, cu vârfurile degetelor late şi pătrăţoase, degete din care ieşeau peri roşcaţi. Ceaşca de porţelan părea mai mică şi mai fragilă în palma sa.

Pe când îşi sorbea ceaiul, se uită în jur curioasă la locuinţa barbarului. Avea *tatami* pe jos şi uşi glisante, ferestre la fel ca ale oricărei alte case, dar era plină de obiecte stranii, cum ar fi nişte casete aşezate pe verticală şi o masă atât de înaltă, încât numai un uriaş putea scrie la ea. Partea sa de sus ajungea mult deasupra capului ei, aşa cum stătea aşezată pe podea.

În alcov, în locul unui sul atârnat sau al unei piese de caligrafie, se vedea tabloul unei femei, pictat într-o substanţă groasă şi uleioasă. Avea obraji durdulii, ochi mari şi rotunzi, ca ai lui Edwards, şi ceva strălucitor, metalic pe cap, precum creasta unui coif de samurai. Purta o rochie voluminoasă, mai bombată şi mai opulentă decât chimonoul unei curtezane, dar braţele îi erau goale, la fel ca umerii. Sachi tocmai se pregătea să întrebe dacă era o curtezană, când Edwards observă că rămăsese cu ochii la ea şi spuse:

— Aia-i regina ţării mele, regina Bikutoria[1]!

Sachi scoase un suspin de uşurare că nu apucase încă să deschidă gura. Ce ţară ciudată, condusă de o femeie pe jumătate despuiată, care se îmbrăca într-un asemenea fel nedemn!

Prinse o mireasmă bogată şi condimentată, cu totul diferită de subtilele parfumuri pe care le ştia ea, şi un iz de umezeală în fundal. Casa era plină de misterioase mirosuri străine. Îşi umplea plămânii cu un amestec de fascinaţie şi repulsie. Îi părea rău pentru Tatsuemon că trebuia să rămână într-un asemenea loc, deşi îl şi invidia totodată. Apoi mai era şi mirosul emanat de Edwards, mirosul înţepător al trupului său, mirosul de carne pe care-o mânca el. Iniţial, Sachi îl găsise

1 Victoria. (N. tr.)

dezgustător, dar acum i se părea mai curând fascinant. Era o boare neîmblânzită, ca de fiară sălbatică.

— Aș putea să vă întreb...? începu Haru, ridicându-se în genunchi.

Ochii ei mici și oblici erau măriți, iar pe fața ei rotundă se citea curiozitatea. Sachi se rugă în gând să nu întrebe ceva nerușinat. Chiar și în cele mai disperate clipe, Haru nu-și pierduse simțul umorului sau gustul pentru anecdote hazlii. Sachi își aminti că în prima sa tinerețe, a doua zi după ce se dusese la Înălțimea Sa, Haru îi povestise de pulberea de șopârlă friptă și că tuturor celor care mâncau din ea li se aprindea dorința, de toate acele glume pe care mereu le spunea în legătură cu tulpinile ciupercilor.

— În țara dumneavoastră... șopti Haru, punându-și o mână grăsuță, apoi pe cealaltă, peste gură, neluându-și ochii din *tatami*, este adevărat că aveți monștri de fier care călătoresc mai repede decât un cal? Am auzit că merg mai iute într-o zi decât poate un bărbat în șapte.

Sachi îi aruncă o privire lui Tatsuemon, care zăcea întins pe spate, slăbit, dar cu urechile ciulite. Poate că flecăreala prostească l-ar mai fi putut înveseli și alunga gândurile negre. Ea surâse și clătină din cap.

— Monștri de fier, nu zău! exclamă ea. Ce lucruri mai zici și tu, soră mai mare!

— Dar corăbiile alea pe care le-am văzut în port erau monștri de fier, îi luă Taki apărarea. Poate că există monștri de fier care merg și pe uscat.

Femeile se uitară pline de speranță la Edwards. El o privea pe Haru, iar sprâncenele lui erau îmbinate într-o expresie de încruntare încurcată. Apoi își dădu capul pe spate și izbucni într-un hohot de râs, arătându-și dinții.

— Este adevărat, recunoscu el. Cum de-ai știut de asta, doamnă Haru?

— Am văzut unul, se lăudă Haru.

Roși, apoi își lăsă mâinile în poală și se uită în jur. Un surâs ghiduș îi jucă pe buze.

— Ai văzut unul? se holbară la ea uimite Sachi și Taki.

Ochii rotunzi ai lui Edwards se căscară și mai tare, iar gura i se întredeschise într-un zâmbet larg.

— Da, confirmă Haru dând din cap.

Aruncă o privire în jurul ei ca să vadă dacă și Tatsuemon o asculta, apoi se opri din vorbit o vreme, lăsându-i pe toți să fie nerăbdători.

— Spune-ne și nouă, soră mai mare! se rugă de ea Sachi.

O umbră trecu pe chipul lui Haru, ca și cum i-ar fi pricinuit suferință să se întoarcă în trecut. Trase aer în piept.

— N-am să uit cât oi trăi, începu ea încetișor. Era prima oară când veniseră barbarii, cu paisprezece ani în urmă. Au venit la castel, după ce bătrânul shogun, seniorul Ieyoshi, se stinsese din viață. Seniorul Iesada era noul shogun.

Acum paisprezece ani, se gândi Sachi. La patru ani după ce se născuse, după ce mama ei... dispăruse.

— Muream toate să-i vedem pe barbari, continuă Haru. Bineînțeles, nu ni s-a dat voie în palatul bărbaților, dar i-au dus în marea curte interioară din mijlocul palatului. Ne-am așezat în spatele zăbrelelor de acolo ca să ne uităm. A fost prima oară când am văzut străini la față.

Ea îi aruncă o privire în treacăt lui Edwards. Obrajii ei grăsulii făcură gropițe.

— Ni s-a părut că arătau înspăimântător, grăi ea, zâmbind nostalgic. Eram bucuroase că nu ne-au văzut, deși se uitau spre noi. Cred c-au ghicit că ne aflam acolo, deși am stat tăcute ca niște șoricei. Atunci am văzut noi monstrul de fier. Îl aduseseră să i-l dăruiască Înălțimii Sale. Nu mai văzusem în viața mea ceva atât de mare. Era negru și scânteietor, ca un trunchi uriaș de copac, lăsat pe o rână. Era făcut numai din fier.

Se auzi un foșnet. Tatsuemon se ridicase pe pernele lui, cu ochii strălucind de curiozitate. Nu-și lua ochii de la Haru, ca și cum n-ar fi vrut să-i scape nici un cuvânt.

— Ce zgomot mai făcea! Ca sforăitul unei doamne bătrâne. Așa am zis toate. Scotea fum cât o mie de focuri de semnalizare... sau precum coșul unui cuptor de olar, ori furnalul unui fierar. Sau cât toate corăbiile pe care le-am văzut noi în port.

— Ori cât un tun? o întrebă Tatsuemon, amestecându-se în vorbă pe neașteptate. Atât de mult fum? Și un bubuit ca de tun?

— Nu-i fum, e abur, îi corectă Edwards. Noi îi zicem „locomotivă cu aburi". Am mai auzit. Prima delegație de americani a adus-o

în dar shogunului. Nu că el ar fi avut cine ştie ce nevoie de ea. Am auzit că trăia ca un prizonier în palat.

Se uită la ele cu asprime. Sachi îşi întoarse privirea.

— Mergea pe şine de metal, se tot învârtea în cerc, povesti Haru. Unii dintre sfetnicii mai bătrâni au făcut câte o călătorie. N-am mai pomenit aşa ceva. Să-i vezi pe toţi acei înalţi demnitari, în robele lor, învârtindu-se în cerc! Se agăţau ca nu cumva să cadă, încercând în acelaşi timp să arate cât mai distins.

Îşi acoperi gura cu mâinile căuş şi râse în hohote.

— Era doar un model, ca jucăria unui copil, deduse Edwards. Adevăratele locomotive cu abur sunt mult mai mari. Ar trebui să vedeţi una. Le avem şi noi, prin toată ţara. Ele trag uriaşe cutii metalice, mult mai mari decât palanchinele sau cuferele, pline de bunuri şi de oameni, sute de oameni.

Femeile se holbară la el. Era imposibil să-ţi imaginezi o lume atât de diferită. Totuşi, văzuseră corăbii, auziseră tunurile, călătoriseră în trăsură pe roţi. Puteau vedea cu propriii lor ochi că pe lume existau lucruri de care nici măcar nu auziseră vreodată.

— O să aveţi şi voi unul foarte curând, vă promit. Poate chiar mai multe. Credeţi că trăsura mea merge repede? Ele sunt mult mai rapide. Puteţi face tot Drumul Interior de Munte într-o singură zi, într-un tren.

Sachi se uită îndelung la propriile mânuţe albe, aşezate cu grijă una peste cealaltă în poala chimonoului. Nu-şi putea închipui cum ar fi să-şi dorească să călătorească atât de iute, fără să se oprească pentru a admira faimoasele privelişti. Tot farmecul nu-l dădea călătoria? De aceea călătoreau oamenii.

— Zău? făcu ea, zâmbindu-i. Dar ai uitat de munţii ăia. Cred că trebuie să fii vreun ghicitor în stele, nu se putu ea abţine să nu-l ia în derâdere. N-ai baghete fermecate, nu faci incantaţii, nici măcar nu te-ai uitat la feţele sau mâinile noastre, darămite să ne mai ceri şi plata. Şi totuşi, ne zici că poţi vedea viitorul.

Edwards îi întoarse zâmbetul:

— Poate chiar sunt în stare de asta, îi aruncă el pe un ton jucăuş. Nimic nu ţine în loc progresul. Ba am să vă mai spun ceva: a şi sosit un inginer din ţara mea să construiască o... o... Când vedeţi focuri de semnalizare pe coline şi ştiţi că-i un incendiu sau se apropie o

armată dușmană. Știți? Cam așa arată. Ca să transmiteți un mesaj pe o distanță lungă. Dar cu mult mai mare precizie. Voi bateți un mesaj aici în Edo și cineva, de pildă din Osaka, îl primește imediat. În aceeași clipă.

— Aduce a magie neagră! remarcă Taki pe un ton în care-și arăta dezaprobarea.

Sachi își strânse buzele. Mai auzise ea povești despre barbari care practicau magia, dar nu le dăduse prea multă atenție în trecut. Ceea ce le spunea Edwards însă suna sinistru. Un monstru de fier își mai putea închipui. Semăna cu vapoarele mari și salvele de tun pe care le auzise cu propriile urechi. Dar să trimiți mesaje nerostite de o voce sau scrise pe hârtie...

— Dar de ce? întrebă ea. Avem deja „picioare zburătoare". Putem trimite un mesaj din Edo până-n Kyoto în trei zile printr-un sol. De ce-am dori să ajungă atât de iute?

— Este la fel ca puștile și săbiile, grăi Tatsuemon pițigăiat.

Toată lumea se întoarse și se uită la el. Obrajii îi prinseseră culoare și în ochi i se aprinsese o scânteie.

— Cu sabia, cel mai bun câștigă. Dar cu puștile unul vă poate doborî fără să-l vedeți la față. Puteți omorî pe cineva fără să-l cunoașteți. Nu există glorie în asta. Măcar atunci când îi mai vezi la față poți fi sigur că i-ai ucis. Dar cei care se luptă cu puștile învinș. Ei îi biruie pe cei care se luptă cu săbiile. În concluzie, trebuie să avem puști ca să ne asigurăm victoria de partea noastră. Puști bune. Englezești. Și dacă ei mai au și tot ce-a descris Edwards-*domo*, mesajele astea magice, trebuie să le avem și noi. Aș vrea să văd și eu lucrurile alea despre care tot vorbiți voi. Aș vrea să merg într-un monstru de fier. Mi-ar plăcea mai mult decât orice altceva.

— Și vei avea ocazia, îi garantă Edwards. Mesajele magice vor veni la anul. N-am nevoie să invoc spiritele ca să fiu sigur de asta. Pe urmă, va veni și monstrul de fier. Indiferent de rezultatul războiului, veți avea monstrul de fier.

IV

În fiecare zi, Sachi se ducea la parapet și se uita lung la peisajul pârjolit, la colina din depărtare. Nu putea să nu observe că de la o

zi la alta nu se schimba nimic. Odinioară, după un incendiu, oamenii ar fi ieşit imediat, să repare stricăciunile, să înceapă reconstruirea locuinţelor. Dar o groaznică letargie se abătuse asupra oraşului. Lui Sachi îi era teamă că în curând Edo avea să fie năpădit de păduri şi de mlaştini, că nu va mai rămâne nici urmă din oraşul care fusese odinioară.

Părăsită în singurătatea conacului de pe vârful dealului, avea impresia că viaţa întregii metropole secase, la fel ca sângele războinicilor. Propria ei viaţă părea să se fi redus la cele patru ziduri ce o înconjurau. Sachi şi Taki dormeau împreună, cu halebardele la cap. Ultimele doamne de companie, până şi invizibilii servitori care mereu se foiseră în fundal, îşi luaseră tălpăşiţa. Haru îi purta de grijă prinţesei şi gătea.

La răstimpuri auzeau glasuri din codoane mai îndepărtate ale conacului, dar tot aveau impresia că era locuit de stafii.

Bătrânul stărea de strajă pentru ele. În faptul nopţii, ajungea până la ele pocnetul hârâitoarei sale de lemn. Trimitea ecouri aspre şi seci peste locurile cufundate în tăcere, avertizând orice intrus care s-ar fi gândit să se furişeze pe sub clădire şi să aprindă pe dedesubt rogojinile de pe podea.

În fiecare dimineaţă se întreba ce-i va mai aduce o nouă zi. Banii şi rezervele lor nu aveau cum să nu se termine la un moment dat. Ori de câte ori puteau, de câte ori trimitea Edwards trăsura, se duceau să-l viziteze pe englez. Edwards avea o desagă plină cu poveşti despre ţara lui, unde femeile de familie bună nu se aşteptau să-şi petreacă întreaga viaţă între patru pereţi. Sachi se temea în taină de clipa în care Tatsuemon se va recupera complet şi nu vor mai avea nici un motiv ca să-şi continue vizitele.

Câteva zile mai târziu, Haru trecu tiptil prin camerele goale ale conacului, aducându-i un mesaj. Alteţa Sa avea nevoie de Retrasa Doamnă Shoko-in pe dată.

De când se mutaseră în conacul Shimizu, prinţesa rămăsese închisă în camerele ei. Părea să creadă că din vina ei se întâmplaseră toate, că răceala arătată Înălţimii Sale pricinuise întregul dezastru.

Sachi ardea de nerăbdare s-o vadă. Din cele trei mii de femei care formaseră anturajul Înălţimii Sale, mai rămăseseră numai patru. Cu prinţesa în recluziune, întreaga responsabilitate pentru întreţinerea

gospodăriei căzuse pe micii umeri ai lui Sachi. Dar şi Sachi era temătoare. Se întreba de ce o convoca tocmai acum Alteţa Sa.

Fumul beţişoarelor parfumate se vălurea prin camerele prinţesei: lemn de santal, cuişoare, scorţişoară, ghimbir, ambră şi alte mirodenii ce intră în alcătuirea parfumului ars pe un altar buddhist. Era o mireasmă întunecată, sfântă, grea, o aromă ce se împletea cu misterul şi cu adoraţia. Evoca umbra deasă şi mobilierul bogat al templelor, strălucirea aurie a altarului, incantaţiile preoţilor, bătaia tobelor, pietatea seculară a milioanelor şi milioanelor de drept-credincioşi, fumul rugului funerar. Când îl trase în piept, sufletul i se linişti, iar gândurile îi zburară la lumea ce avea să vină. Putea auzi murmurul rugăciunilor. Aşteptă o vreme, apoi deschise o uşă.

Prinţesa îşi transformase camera într-un sanctuar. Tăbliţa memorială a Înălţimii Sale se găsea pe un altar cu ofrande în faţa ei, lângă lumânări ce ardeau cu flăcări înalte şi gălbui. O siluetă mică stătea îngenuncheată dinaintea lui, trecându-şi mătăniile printre degete.

Sachi îngenunche lângă ea. Ochii ei se luminară la vederea daghe-rotipului Înălţimii Sale, cu chipul său blând şi tânăr. Preţ de o clipă, se întoarse pe aripile gândului în palatul femeilor, într-o cameră cu pereţi din paravane de aur, luminată de lumânări uriaşe în candelabre de aur, cu mulţime de slujitori mişunând prin penumbră. Voci de femei, sporovăieli şi râsete, pătrundeau prin pereţii poleiţi, plutind peste transepturile zugrăvite, minunat sculptate cu păsări şi ţestoase, păuni şi dragoni. Tivurile matlasate ale chimonourilor foşneau pe măsură ce alunecau pe *tatami*. Totul scânteia de atâta aur, robele de pe cuierele lăcuite, delicatele rafturi, trusele de farduri, serviciile de porţelan pentru ceai.

Îşi aduse aminte de măşti, de jocuri, de dansuri. Şi de prima oară când îl zărise în fugă pe Înălţimea Sa. Îi auzise râsul, îşi strecurase privirea prin zăbrele, îl văzuse, şezând pe cal cu şoimul său pe pumn, înconjurat de curteni. Pe atunci nu era decât o copilă, nouă la palat, o slujnicuţă neînsemnată, care încă mai vorbea ca la ţară. Îl admirase de departe, era atât de zvelt, de tânăr, de frumos. Apoi îşi aduse aminte de noaptea în care s-au întins împreună, de cearşafurile de mătase, de căldura trupului său, de pieptul alb şi de surâsul lui ironic. Sachi era o mare doamnă acum, samurai, dar încă îşi mai înghiţea cu greu lacrimile.

Dar mai era și o altă amintire ce se ciocnea cu ultima, amenințând s-o alunge. O clipă se temu că prințesa ar putea să-i citească gândurile și să vadă chipul lui Shinzaemon aprins în mintea ei.

Dar prințesa părea ruptă de această lume. Pe sub mătasea fină a chimonoului său de vară era la fel de fragilă și de diafană ca o trestie în vânt. Sachi îi zări venele albastre și oasele subțiri prin pielea străvezie a mâinilor. Ochii îi erau mari și luminoși, ca și cum contempla deja lumea ce avea să vină. Indiferent ce mai abătea soarta asupra ei, era de sânge împărătesc. Era sora defunctului împărat. Nimeni nu putea să-i ia acest lucru.

— Au fost vremuri fericite, murmură prințesa.

Trecuse atâta amar de vreme de când Sachi îi auzise ultima oară șoapta ca un ciripit de pasăre!

— Când mă gândesc la ele mi se par fericite. Îmi pare bine să vă văd. Înfloriți frumos ca o zorea. Eu mă ofilesc.

Sachi nu-și ridică ochii din *tatami*, ascultând-o cu respect.

— Ați auzit tunurile, sunt convinsă, continuă prințesa. Știți că ultimii susținători ai familiei Tokugawa au fost distruși și izgoniți din Edo. Acum s-a instalat un nou guvern, care conduce în numele împăratului, nepotul meu.

Scoase un hohot scurt de râs.

— Mi-au trimis o înștiințare. Până și această umbră de viață pe care o trăim aici se apropie de sfârșit. Clanul Tokugawa urmează să-și primească pedeapsa. Noi și slujitorii noștri ne vom trezi cu stipendiile reduse la mai nimic și vom fi alungați din Edo. Trebuie să mergem la Suruga, ca să ne alăturăm shogunului retras, seniorul Yoshinobu, în exil.

Sachi se încruntă, încercând să priceapă ce auzea. Fără stipendii, erau ruinați. Trebuiau să găsească o cale de a-și câștiga pâinea, altfel nu supraviețuiau. Cel mai îngrozitor era că aveau să fie exilate la Suruga. I se părea că vine sfârșitul lumii. Își dădu seama de toate consecințele. Dacă... când... Shinzaemon ar fi venit după ea, în cazul în care Tatsuemon ar fi reușit să dea de el, ar fi căutat-o la conacul Shimizu. Chiar dacă Tatsuemon nu-l va mai reîntâlni vreodată, Shinzaemon ar ști că ea trebuia să se afle undeva la Edo. Dar, dacă ea se ducea la Suruga, n-avea să-l mai vadă niciodată. Și n-avea să-l mai vadă nici pe tatăl ei.

Începu să se mire de tăcerea prințesei. În trecut obișnuia să anunțe mereu veștile proaste cu tânguiri și lamentații, dar acum emana un calm de pe altă lume. Poate că lunile petrecute în rugăciune și meditație îi pogorâseră în suflet pacea și ea izbutise să se ridice deasupra grijilor acestei lumi.

— Douăsprezece mii de gospodării vor trebui să se mute, grăi prințesa, cu ochii arzând de mânie. O sută de mii de suflete. Guvernul ne-a dat un răgaz de o lună ca să ne facem bagajele. Când vom pleca, orașul va rămâne gol. Guvernul ăsta vrea să distrugă Edo și tot ce-a însemnat el.

Sachi își cunoștea îndatorirea, știa ce trebuia să zică: „Sunt la porunca Alteței Voastre. Sunt gata să plec din Edo și să vă urmez oriunde dorește să se îndrepte Alteța Voastră". Dar simți deodată o hotărâre aprigă. Avea să rămână în Edo, fie ce-o fi. Chiar dacă trebuia să se ducă să se ascundă. N-avea de gând să se lase alungată, să fie trimisă într-un loc necunoscut.

Urmă o tăcere lungă. Prințesa se uita la ea, de parcă dorea să-și întipărească chipul ei în amintire. Sachi se întrebă dacă pe obrazul ei nu se citea vreo urmă de revoltă.

— Îmi ești ca o soră, murmură prințesa. Sora mea mai mică. N-am să uit clipa în care te-am văzut pentru prima oară în satul tău. De obicei, nu-mi sar în ochi oamenii de la țară. Dar tu te-ai uitat la mine cu ochii tăi mari, atât de strălucitori, de curioși, de vii, și am putut vedea că nu-ți era frică deloc. Și fețișoara aia a ta era aidoma cu a mea. Ca o versiune mai tânără, mai fericită a propriului meu eu.

Prințesa își îndreptă umerii. Gura ei micuță se arcui într-un zâmbet.

— Când m-am măritat și am intrat în familia Tokugawa, am jurat să le împărtășesc destinul, continuă ea în liniște. Lumea s-a schimbat, dar eu nu mai fac parte din ea. Nici nu mai am cum. Dar tu, tu ești altfel. Ne-ai adus tuturor numai lumină. Până și Înălțimii Sale, în scurta lui viață. L-ai făcut fericit. Ți-ai făcut întotdeauna datoria. Acum te eliberez de toate obligațiile pe care le-ai mai putea avea față de mine. Dacă nu vrei să te supui edictului, foarte bine. Sunt convinsă că vei găsi o cale să rămâi aici, la Edo. Cât despre mine, sunt hotărâtă să apuc drumul exilului.

Sachi stătea în genunchi, cu mâinile lipite de *tatami*. Își ridică ochii la prințesă, cu lacrimile curgându-i șiroaie pe față. Destinele lor se împletiseră de atâta amar de vreme.

— Poate că nu ne vom mai vedea niciodată, încheie prințesa Kazu. Deși am fost silită să-mi părăsesc familia și Kyoto, orașul unde m-am născut, am găsit în tine o soră. N-am să te uit niciodată!

12
O vizită la cămătar

I

Vara se sfârşise. Era rece şi umezeală, se apropia primul taifun al toamnei, iar Sachi era măcinată de o nelinişte înspăimântătoare. În fiecare clipă se aştepta să audă tropăitul picioarelor grele, ca soldaţii să se năpustească înăuntru cu ordinul de evacuare. Dar zilele trecură una după alta şi nu se întâmplă nimic. Uneori se întreba dacă nu care cumva prinţesa greşise, dacă exista un decret sau dacă avea cineva să-l pună în aplicare.

Ori de câte ori însă o porneau în vizitele lor regulate la Edwards, vedeau cum Drumul Mării de Est mişuna de refugiaţi. Erau înghiţiţi de o imensă mulţime de oameni cu feţe cenuşii, disperate, înaintând împiedicat, călcându-se unii pe alţii pe picioare, trăgând după ei căruţe încărcate cu bunuri. Aceştia, îşi zicea Sachi posomorâtă, trebuie să fi fost străjerii, funcţionarii, oficialii care au condus un departament sau altul, subsecretarii subsecretarilor, doamnele de companie, cameristele, bucătarii. Toţi trebuie să se fi aflat în serviciul uneia sau alteia dintre ramurile familiei Tokugawa. Nici unul dintre ei nu era vinovat. Fuseseră loiali. Acum erau trădători, izgoniţi de la singura vatră pe care o ştiuseră, condamnaţi pe viaţă la dizgraţie, exil şi sărăcie.

Sachi ştia că ea şi micuţa ei curte nu aveau să scape nicicând de edict. În viitorul nu prea îndepărtat şi ele aveau să aibă soarta acestor refugiaţi fără chip de pe Drumul Mării de Est.

Chiar când Sachi se gândea că lucrurile nu puteau fi mai rele, Haru veni s-o anunţe că în cămară nu mai rămăsese aproape nimic. Orezul, supa *miso*, sarea, legumele, lemnele de foc, uleiul de lampă, aproape totul era pe sfârşite.

Cât stătuse în palatul femeilor Sachi avusese tot ce-şi dorea. Ţesături, chimonouri frumoase, orice produs cosmetic sau instrument muzical. Dacă-i lipsea ceva nu trebuia decât să bată din palme o dată şi apărea numaidecât. Cât despre hrană, nu reuşise niciodată să-şi termine mâncarea din boluri. Nici în sat nu duseseră lipsă de bucate. Le cultivau singuri. Dar acum... Cu un fior de groază se gândi la terenurile năpădite de buruieni. Grădinarii care îngrijeau grădinile de zarzavat trebuie să fi dispărut din oraş la fel ca toată lumea.

— Deci... deci am rămas şi fără bani?

Odinioară nici n-avea nevoie să se gândească la bani.

— Mai avem bani, doamna mea, zise Haru cu o umbră de dojană în glas. Puteţi să nu vă faceţi griji în această privinţă. Credeţi că tatăl dumneavoastră v-ar lăsa să muriţi de foame? De ce credeţi că n-a venit nimeni până acum să ne atace? Vă protejează şi s-a asigurat că aveţi destui bani.

Sachi se uită la ea uluită. Nu-l mai văzuse pe Daisuke de când plecaseră din castel. Nici după bătălie, când oraşul era în haos, n-o căutase să-i aline suferinţa sau să se asigure că era teafără. Nu se prea gândea la el ca la un tată, în pofida cuvintelor lui delicate.

În acelaşi timp, se întrebase cum de continuaseră ele să ducă un trai atât de lipsit de griji. Într-o vreme când toate casele familiei Tokugawa şi ale aliaţilor lor fuseseră demolate sau cumpărate de sudici, nu se treziseră nici cu soldaţii pe cap şi nici nu le venise vreun ordin să plece. Aşadar, el veghease asupra lor de departe.

— Trebuie să luăm legătura cu negustorii de orez, spuse ea. De ce n-au mai livrat nimic până acum?

Tocmai pe când îi ieşeau cuvintele din gură, începu să-şi dea seama. Nu mai puteau lua contact cu nimeni. Nu mai aveau slujitori.

— Nu mai vin, o lămuri Haru în surdină.

Sachi se uită la ea cu asprime. Faţa grăsuţă a învăţătoarei sale era trasă şi în jurul ochilor i se vedeau umbre negre. Nu se mai hrănise cum trebuie. Jumătate din mâncarea ei o dădea lui Sachi. I se umplură ochii de lacrimi.

— Aş dori să cer permisiunea să mă duc prin oraş, adăugă Haru. Trebuie să găsesc alt furnizor.

Sachi îşi miji ochii.

— Iei bani la tine?

— Firește.

— Dar orașul este în haos. Trebuie să mergem toate trei.

— Este prea periculos, doamna mea, protestă Haru. Mai bine rămâneți aici, la conac. Ne vom duce Taki și cu mine. Nu se cuvine unor doamne să hălăduiască pe străzi sau să meargă în locurile unde trăiesc oamenii din popor.

Dar Sachi se săturase să se tot ascundă. Se sufoca în spațiile acelea pustii, în încăperile îngropate în tăcere și în praf, în toată acea tristețe și solitudine. Jinduia după viață, după oameni.

— Suntem mai în siguranță toate trei, hotărî ea.

Sachi se schimbă în niște robe simple, de târgoveață, cu o jachetă *haori*, vătuită, pe deasupra, într-o modestă nuanță cafenie. Îi plăcea să simtă pe piele bumbacul aspru. În cartierele târgoveților, până și cel mai umil luciu de mătase le-ar fi făcut cu ochiul tâlharilor. Haru umplu o pungă cu monede de aur și o vârî în sân, înfășurându-și *obi*-ul strâns în jurul ei. Tot se mai vedea o umflătură.

Pe afară, vântul bătea prin lanurile de rogoz. Femeile își croiră drum printre fire încâlcite de troscot, ferigi și patlagină ocolind tufe înalte, ca să ajungă până la poartă. Sachi observă cu spaimă că până și podul de peste șanț începea să se dărâme.

Pentru a găsi cartierele târgoveților trebuiau să treacă printr-o pustietate pârjolită, de la conac până pe colină, în direcția opusă drumului către casa lui Edwards. Corbi mari și negri coborau din înaltul cerului, peste străzile goale, și se așezau peste ce mai rămăsese din clădiri, privind chiorâș la cele trei călătoare cu ochii lor galbeni ca mărgelele. Țipetele lor aspre răsunau ca un ecou printre ruine, făcând ca locul să pară și mai pustiu. Colina se profila cuminte și tăcută la orizont. Era prima oară când se duceau în această parte a orașului, de la cumplita zi a bătăliei.

Femeile își ridicară poalele chimonourilor și tropăiră mărunt cât de iute puteau în sandalele lor de lemn. Ultimul lucru de care aveau nevoie era să se trezească jefuite. Călcau mărunt și sacadat, înaintând în tăcere, când văzură în fața lor o mulțime de bărbați în zdrențe, pândindu-le din umbră. Îndată ce le văzură, bărbații se repeziră să le taie calea, înșirându-se pe drum, umplându-l în întregime. Erau zece sau douăzeci la număr, disperați, arătând ca niște corbi. Agitau

în mâini bâte, beţe şi bucăţi de lemn ce arătau de parcă ar fi fost rupte din ruinele palatului unui *daimyo*.

Haru îşi încrucişă braţele strâns peste *obi*. De data aceasta, erau pe cont propriu. Nu mai era Shinzaemon să le apere, şi nici Edwards. Nu era posibil ca vreunul să apară şi să le sară în ajutor într-o asemenea pustietate.

Unul dintre bărbaţi se apropie de Sachi. Mirosul lui era atât de greu, încât îi făcu greaţă. Era clar că nu se mai spălase de multe zile. Avea o faţă subţire şi strâmbă, părul legat într-un coc soios şi o privire de nebun. El zâmbi cu gura până la urechi. Îi lipseau jumătate din dinţi, iar restul nu mai erau decât cioturi înnegrite.

— Singure-singurele, doamnelor? bodogăni el.

Se părea că robele lor de târgoveţe nu le ascundeau prea tare boiul nobil, dar măcar erau prea neştiutori ca să-şi dea seama ce pradă era Sachi însăşi.

— Numa' daţi-ne banii şi vă lăsăm în pace.

Sachi se uită prin jur. Un alt bărbat o apucase pe Haru de braţe şi încerca să i le tragă de la piept. Haru stătea ca o doamnă de neam bun, cum era, cu fruntea uşor plecată, cu degetele de la picioare întoarse înăuntru. Chipul îi era împietrit. Omul o scutura. Se aplecă în faţă şi îi dădu o lovitură. Expresia ei nu se schimbă. Ea se răsuci, ieşind din raza pumnului bărbatului, ţinându-şi braţele încrucişate la piept, aşteptă până când el se dezechilibră şi făcu o mişcare atât de mică, încât Sachi abia o putu desluşi. Surâse mulţumită. Uitase ce luptătoare bună era Haru. Insul se împletici pe lângă ea, holbându-se prosteşte, se împiedică şi se prăbuşi zdrobindu-şi bărbia de pământ. Picioarele lui crăcănate zvâcniră, apoi leşină.

Ceilalţi rămaseră cu gura căscată. Se uitară lung la camaradul lor căzut, apoi se întoarseră spre cele trei femei.

— De data asta aţi avut noroc, mormăi unul.

Îşi strânseră cercul în jurul lor. Duhoarea era copleşitoare.

— N-avem nimic de preţ la noi, le zise Sachi încet. Vă rugăm, lăsaţi-ne să trecem. Nu vrem s-avem necazuri.

Îşi duse mâna la mânerul pumnalului. Cele trei femei stăteau spate în spate. Haru avea ambele mâini strânse peste *obi*.

— Când te gândeşti că sunteţi nişte doamne aşa fine, pline de graţie şi de aere, rânji primul bărbat.

Stropi de salivă gălbuie țâșniră din gura lui fără dinți. Sachi își întoarse fața.

— Toată drăgălășenia voastră n-o să vă servească la nimic. O să punem mâna pe bani și o să ne tăvălim cu voi. Nu-i așa, flăcăi?

Sachi îi măsură din ochi, cântărind sorții. Bărbații aveau forța brută de partea lor, dar nu știau să se lupte. Dac-ar fi fost mai deștepți, s-ar fi ferit să atace femei de la palat. Deși ea, Taki și Haru nu aveau halebardele la ele, iar bărbații aveau bâte, se vedea cu ochiul liber că ei n-aveau habar măcar ce poziție de luptă să ia. Le-ar fi fost lesne să se folosească de forța propriilor mișcări ca să-i învingă. Cu toate acestea, ei erau mulți și erau disperați, ca niște câini hămesiți.

Omul îi tăie calea. Ea încercă să treacă pe lângă el, dar el se încăpățână să-i blocheze drumul. Urlând ca o haită de lupi, bărbații își rotiră bâtele în văzduh și începură să izbească. Cu coada ochiului Sachi văzu câteva bâte venind spre capul ei. Se dădu în lături din calea uneia, o apucă și o răsuci dintr-o singură mișcare. Se auzi un trosnet, iar omul se izbi de pământ. Apoi se feri din calea alteia, în vreme ce al doilea bărbat își pierdea echilibrul. El se împletici greoi spre ea, apoi se împiedică și se prăbuși la pământ.

Pe când cea de-a treia bâtă se apropia vertiginos, ea o smulse din mâna luptătorului, sucind-o în așa fel încât el se izbi de un zid și rămase acolo, la pământ. Nu era o halebardă, dar era la fel de bună ca o prăjină de antrenament. O roti fără încetare, izbind cu ea capete, piepturi și genunchi. Apoi o lovitură păru să vină din senin. O atinse în piept, iar ea căzu, ghemuindu-se. Încerca să-și recapete suflul, când câțiva bărbați se aruncară peste ea și o țintuiră de brațe.

— Am prins-o pe-asta, urlă o voce. Cealaltă are banii! Prinde-o și p-aia!

Sachi se suci și se întoarse, încercând să se elibereze. Reuși să-și strecoare un braț până când mâna apucă pumnalul. Dintr-o singură mișcare își smulse brațul din strânsoare, cu pumnalul în mână, și se răsuci. O auzi pe Haru țipând:

— Niciodată! Lasă-mă!

Brațul lui Sachi se mișcă parcă de la sine. Înainte să-și dea seama ce se întâmplă, bărbatul căzu pe spate, văicărindu-se, acoperindu-și fața cu mâinile. Sări în picioare. Straiele lui Haru erau sfâșiate, iar fața îi era plină de vânătăi. *Obi*-ul îi flutura desfăcut, dar tot își mai

ținea brațele în jurul mijlocului, lovind cu picioarele și cu umerii. Când Sachi se întorcea, un bărbat o pocni pe Haru pe spinare. Ea se poticni și, preț de o clipă, își pierdu capul. Bărbatul îi smulse punga și o luă la fugă. Fără să mai stea pe gânduri, Sachi aruncă pumnalul spre el. Cuțitul intră până-n plăsele în spinarea lui. Bărbatul se prăvăli în tăcere. Ea sări peste trupurile căzute, culese de pe jos punga și-și scoase pumnalul însângerat. Mai mulți bărbați zăceau la pământ cu mâinile peste ochi și cu sângele curgându-le printre degete. Taki își ștergea de poale agrafa de păr.

Pe la coada grupului, unii mai erau încă în picioare, clipind din ochi ca niște iepuri speriați. Sachi se întoarse spre ei. Se împrăștiară ca guzganii. Gâfâind, îi dădu punga lui Haru, care-o vârî la loc în chimonoul ei și își legă *obi*-ul în jurul taliei. În tăcere, cele trei femei își netezir pletele, își scuturară poalele chimonourilor, încercând să se curețe de duhoarea bărbaților. Sachi își șterse pumnalul cu batista și îl băgă la loc în *obi*.

În depărtare, Colina Ueno arăta ca un pașnic dâmb împădurit. Păsările zburau în cerc deasupra ei, țipetele lor aspre răsunând ca un ecou sub palidul dom al cerului. Ocolind-o, femeile se îndreptară spre răsărit, către cartierele târgoveților.

II

Pe măsură ce se apropiau de capătul estic al orașului, Sachi începu să audă voci omenești, să simtă mirosul bucatelor gătite, al focurilor de lemne și duhoarea excrementelor. Curând ajunseră într-un imens spațiu gol, unde jonglerii, saltimbancii, acrobații de circ și povestitorii își arătau talentele. Unii vindeau flori. Mici tarabe ofereau caracatiță la grătar și omlete gătite pe loc. Oamenii mișunau prin jur, căscând gura. Femei cu ochi lacomi și trase la față își pescuiau clienții prin mulțime, vânzându-și trupurile. Chiar și într-un oraș pe cale de dispariție viața își continua neabătută cursul. Toată lumea trebuia să supraviețuiască. Bărbați jigăriți, cu fețele și ochii hămesiți ca ai unor șobolani, dădeau târcoale mulțimii, pândind femei. Haru nu-și mai lua brațele de la brâu. Sachi își trase eșarfa mai strâns în jurul feței, pentru ca pielea ei pală și trăsăturile aristocratice să nu mai atragă

atenţia nedorită a găinarilor. Era liniştitor să mai vadă şi alte femei. Unele erau gheişe sau prostituate, dar mai erau şi femei obişnuite, văzându-şi de treburile lor. Era mult mai uşor să li se piardă paşii prin mulţime. În ciuda strâmtorării, Sachi se bucura să fie pe afară, departe de încăperile îmbâcsite de la conac, să se întoarcă într-o parte a lumii unde bărbaţii şi femeile se puteau întâlni în voie.

Strada era mărginită de prăvălii, dar multe erau închise, iar cele deschise păreau să nu mai aibă nici prea multă marfă, nici prea mulţi clienţi. Se vedea firma unui negustător de orez pe faţada uneia. Se uitară pe furiş prin geam şi încercară să deschidă uşa de la intrare, care era zăvorâtă zdravăn. Negustătorii de orez, ca toţi cei înstăriţi, păreau să fi părăsit cu toţii oraşul.

Coborâră alene pe o alee mărginită de clădiri, apoi pe o alta. Casele erau înghesuite aproape una într-alta, atât de aproape, încât nici o rază de soare nu putea pătrunde în umbrele cărărilor ce duceau la intrările lor. Sachi, Haru şi Taki mergeau una după alta, lipindu-se cu spatele de ziduri, ca să-i lase pe alţii să treacă în cealaltă direcţie. În canalele de scurgere curgea o apă împuţită, locul duhnea de mirosul alimentelor în putrefacţie şi al fecalelor târâiau. Şobolanii alergau de colo-colo, păsările din colivii se tânguiau şi insectele târâiau. Ici şi colo oamenii slabi ca nişte beţe şedeau rezemaţi de ziduri, întinzând castroane, cerând cu jale de pomană.

De-acum erau complet pierdute. Sachi nu scoase un cuvânt, deşi frica începuse să-i intre în oase. Atunci, o tânără se apropie de ele, alunecând parcă pe înălţii ei saboţi de lemn. Ele se dădură înapoi ca s-o lase să treacă. Ea se uită la ele, iar ochii i se deschiseră mari, ca şi cum i-ar fi sărit din cap.

— *Hora!* oftă ea. Nu sunteţi... Haru-*sama*? Şi... doamna Oyuri!

Doamna Oyuri! Sachi nu se mai auzise numită în felul acela de trei ani de zile, când shogunul mai era încă în viaţă, când încă mai era concubina Înălţimii Sale, doamna din camera de alături. Şi glăsciorul acela, strident şi acut, îl recunoscu pe dată. Cuvintele îi răsunară în urechi ca un ecou: „Ţărancă îngălată. De ce nu te duci să stai în grajduri cu animalele?" I se perindară prin minte imaginile unei fetiţe arogante, cu năsucul cârn, într-un sofisticat chimono în a cărui broderie fusese prins întregul oraş Edo, zorind de-a lungul marelui coridor

ce ducea la intrarea shogunului, prăjinile de antrenament încrucişându-se şi lupta feroce dintre ele în sala de antrenament, pe care, în ciuda tuturor, Sachi reuşise s-o câştige. Apoi, văzu o mână ridicată, auzi o sanda şuierând prin aer. Simţi durerea şi umilinţa, când fu izbită peste ureche, auzi râsetele înfundate, desluşi un chip frumos schimonosit de ură şi de gelozie... Fuyu.

Pe urmă, mai fusese şi ultima lor întâlnire, când Fuyu i se păruse pe jumătate nebună. Dispăruse după aceea şi nimeni nu mai ştiuse ce se alesese de ea, deşi unele dintre femei ziceau că trebuie să fi fost executată de familia ei. În tot acest timp, Sachi se întrebase dacă fusese vina ei, dacă ea abătuse asupra duşmancei sale acea teribilă soartă, numai pentru faptul că-i dorise tot răul. Şi iat-o acum, chiar în faţa lor. Dar era într-adevăr ea, sau duhul unei vulpi?

Pe sub machiajul gros, femeia avea năsucul cârn al lui Fuyu şi tenul măsliniu. Ovalul feţei sale se mai distingea încă, doar că obrajii îi erau supţi şi ciupiţi.

Arăta învinsă. Umerii îi erau încovoiaţi, ca şi cum ar fi trebuit deseori să cerşească favoruri, iar chimonoul îi atârna ca un linţoliu. Avea o privire tristă. Fuyu trebuise să lupte din greu.

— Eşti şi tu aici, nu? mormăi ea.

Dinţii îi erau înnegriţi, câţiva îi căzuseră. Purta un chimono de crep în culori ţipătoare, cu mâneci lungi, ce i se legănau ca ale unei fetiţe mici. La palat, accentul ei de Edo fusese ascuns sub intonaţia unei femei samurai de rang înalt, dar acum se reîntorsese la vechea ei pronunţie de târgoveaţă din Edo:

— Am crezut că tu, cu norocul tău, te ajunsesăşi.

Se uita la Sachi. Îşi împroşca vechiul venin. Brusc, Taki se întoarse la ea. Sachi ştia că se străduia din răsputeri să-şi ascundă sentimentele, aşa cum se cuvenea unei doamne samurai, dar umerii ei subţiri tremurau de scârbă.

— Şi voi, doamnelor, le strigă Fuyu, o s-ajungeţi tot acilea!

— Vrei să zici... că mai sunt şi alte femei pe aici? o iscodi Taki. Alte femei de la palat?

Sachi se gândi la doamnele ei de companie, la cameristele şi la slujnicele ei de pe vremuri, la toate acele femei care se făcuseră nevăzute. Ea crezuse că se aflau în sânul familiilor lor, ocrotite. Oare nici una nu ajunsese în acea fundătură?

— Fireşte. Unele sunt pe străzi. Altele sunt în bordelurile din Yoshiwara. Nu mai sunt aşa de mari şi de tari, să ştiţi.

— Şi tu? o întrebă Haru în şoaptă.

— Nu vreau mila ta, se răsti la ea Fuyu, cu glasul spart şi aspru. Stăpânul meu este cămătar. El are grijă de mine. Am făcut o greşeală. Eram tânără. Dar apoi... vocea i se înmuie. Oricum s-a dus totul de râpă, nu? Că eşti sau nu eşti concubina shogunului, nici nu mai contează acu'. Tot cu nimica ne-am ales.

Ibovnica unui cămătar! Fără îndoială că Fuyu şi-o căutase cu lumânarea, dar era groaznic s-o vadă căzută atât de jos. Oricât de puţin o plăcea Sachi pe Fuyu, nu se putu împiedica să nu-i fie milă de ea. Să ajungă într-un asemenea hal, tocmai Fuyu, steaua palatului femeilor, candidata preferată a Celei Retrase pentru a fi concubina shogunului! Sachi coborâse şi ea de atunci, o ştia prea bine. Dar nu decăzuse cât Fuyu.

— Ce v-aduce p-acilea, mă rog? le întrebă Fuyu. Undeva unde să staţi, asta căutaţi, nu? Ceva de lucru? Vreţi ceva de lucru? Veniţi încoa'. Stăpânul meu vă va ajuta s-o scoateţi la capăt.

Sachi se uită la Taki şi la Haru, apoi le făcu un uşor semn din cap. Se rătăciseră şi nu prea mai aveau de ales. Fuyu le afundă adânc în labirintul străduţelor, iar ele merseră în urma ei.

— Poate că se gândeşte să ne vândă, mormăi Tachi către Sachi, uitându-se în jurul ei cu ochii ei mari. Orice-i posibil în ziua de azi. Fuyu cunoaşte mai bine decât oricine cine sunteţi şi cât valoraţi, dacă v-ar preda în mâinile sudicilor.

— Nu spune asta, murmură Sachi, clătinând din cap.

— Nici un locuitor din Edo n-ar colabora cu ocupantul, şopti Haru fermă. Nici măcar biata Fuyu. Suntem toate în aceeaşi oală.

O cotiră după un colţ într-o stradă mai lată. Acolo se găseau dugheana unui bărbier, o baie publică, un zarzavagiu şi, lângă el, o prăvălie mai mare cu firma unui cămătar pe faţadă. Fuyu intră aplecându-se pe sub perdele.

— Ei, Fuyu, tu eşti? croncăni un glas. Ce faci? Fugi când e rost de vreo trebşoară?

— Ei! se răsti o altă voce.

Un fum greu învăluia interiorul. O bătrână stafidită, ghemuită într-un veşmânt cafeniu, inform, cu părul prins în coc, şedea, cu

picioarele ciolănoase îndoite sub ea, fumând o pipă cu gâtul lung. Întoarse o față zbârcită spre nou-venite. Un bărbat stătea întins în spatele unui grilaj. Lângă el un bilet avertiza hotărât că zălogurile nu erau acceptate mai mult de opt luni. Opt luni, se gândi Sachi. Cine putea ști ce s-ar mai fi ivit pe lume până atunci sau dacă ele ar mai fi fost încă în viață?

O căutătură speriată, de animal încolțit apăru pe chipul lui Fuyu. Apoi își subție buzele rujate într-un surâs cochet.

— Io-s, anunță ea copilăros. Am adus niște prietene. De pe vremuri.

Omul se ridică alene în capul oaselor, când le văzu pe cele trei femei, și-și scoase pipa din gură. Roba lui de negustător era șifonată, creștetul capului, neras. Își miji ochii și se uită chiorâș la ele, cu suspiciune, apoi zâmbi domol, numai miere, scoțând la vedere câteva cioturi putrede de dinți:

— Doamne de la palat? Intrați. Dugheana noastră-i foarte mică. Ceva de amanetat n-aveți?

— Nu. Căutăm un negustător de orez, îl lămuri Haru.

— Ați rămas fără mâncare, ai? se încruntă el, trecându-și degetele pe abac. Mda, timpurile sunt grele. Și-a trăit traiu' și-a mâncat mălaiu' locu' ista. Ăia de se obișnuise să trăiască din simbria nobililor a plecat cu toții. A fugit din oraș. Și noi ne-am făcut bagajele s-o luăm din loc. Nu-i așa, Fu-*chan*?

Fuyu își apropie gura de urechea lui. Moșul căscă o gură cât prăvălia lui aproape. Scoase un oftat, își azvârli cât colo abacul și se târî în genunchi, frecându-și fața de rogojina de pai.

— Îmi pare așa de rău! Așa de rău! guiță el înăbușit, cu gura frecându-i-se de rogojină. Iertare, Înălțimea Voastră! Onorabilă concubină! Vă mulțumesc pentru cinstea de mi-o faceți în mizerabila mea prăvălie. Fac tot ce pot ca să vă ajut. N-o să-l uităm niciodată... pe Înălțimea Sa ăl tânăr.

O lacrimă mare, apoi alta stropiră rogojina soioasă. Își șterse ochii cu mâna. Bătrâna se târa și ea în genunchi.

— Suntem toți supuși loiali pe-acilea, doamnă! croncăni ea. Îi urâm pe sudicii ăia la fel ca toată lumea. Facem tot ce putem! Facem tot ce putem!

Sachi nu era sigură de sinceritatea lor, dar nu mai conta, atâta timp cât puteau să facă rost de mâncare. Haru își vârî mâna adânc în *obi* și scoase o singură monedă de aur.

— Am dori să ni se livreze orez. Avem o cămară, îi informă ea.

Bărbatul își puse pe nas o pereche de ochelari, aduse moneda foarte aproape de ochi și se uită la ea printre gene. I-o dădu bătrânei, care o mușcă, pierdută în gânduri.

— Crezui că s-au dus toate! se minună el, în vreme ce un surâs viclean îi lumină fața. Vă cerem iertăciune, doamnă. Nu sunt convins că astea mai merge p-acilea. Vedeți dumneavoastră, are marca familiei Tokugawa.

Sachi luă moneda și o întoarse, nedumerită. Pe reversul ei se putea desluși foarte clar blazonul cu frunze de nalbă al clanului Tokugawa.

— Vedeți dumneavoastră, or zice că le-am falsificat noi. Au trecut soldați p-acilea, jăfuind casele oamenilor. Zice c-ar căta aurul shogunului. Zice c-o făcut picere.

— Nu fi prost, frate mai mare, se răsti la el Fuyu. Îs drugii mari ce cată ei. Nu uita că și io-s trăită la palat odat'. Nimeni n-o să creadă că-i p-acilea. Fă-le doamnelor un favor. Poți să-l topești dup-aia.

— N-aveți niște bănuți d-aramă? se interesă bărbatul, cu un zâmbet lingușitor. Numai vreo câțiva *moni* p-acolo. O să meargă pentru o cămară. Flăcăii vă vor conduce pân-acas', tefere și nevătămate.

Haru se scotoci în *obi* și scoase un rând de monede de cupru.

— Batem palma, doamnele mele, încheie bărbatul. Tre' să fac și io ceva pen' amintirea Înălțimii Sale ăl tânăr.

III

Cămătarul se dovedi a fi om de cuvânt. În ziua următoare, Haru îi spuse lui Sachi că aveau destul orez, sare, *miso*, ulei pentru lampă, zarzavaturi și lemne de foc pentru mai multe luni.

Câteva zile mai târziu, Sachi scria, când auzi foșnetul mătăsii. Taki apăru la ușă, cu vârfurile degetelor lipite de *tatami*, cu capul ei impecabil coafat plecat.

— Aveți un oaspete, o anunță ea pe tonul cel mai oficial de care era în stare.

Ceva nu era în regulă. Chițăitul de șoricel al lui Taki era un strop mai strident ca de obicei.

— Edwards-*sama*?

— Nu, spuse Taki cu asprime. Onorabilul dumneavoastră tată. Daisuke-*sama*.

Sachi își lăsă pensula jos uluită.

— Tatăl meu! Dar... dar de ce? Știu c-a avut grijă de noi... nu sunt sigură însă că vreau să-l văd.

Cuvintele îi zburară de pe buze fără vrerea ei.

— Știu că vă este tată, începu Taki.

Chipul ei era ferm. Sprâncenele i se îmbinaseră într-o expresie de încruntare și respira șuierat printre dinți.

— Dar ce mă sperie pe mine este gândul că l-ați putea lăsa să se apropie prea mult de dumneavoastră. El nu-i... o persoană ca noi. Nu face parte din clasa samurailor. Amintiți-vă ce-a pățit mama dumneavoastră.

— Tot trebuie să mă văd cu el, murmură Sachi aproape pentru sine. Trebuie să aflu mai multe despre mama mea.

Nu că și-ar fi uitat mama, dar și-o ascunsese, împreună cu misterul ei, undeva în străfundurile cugetului. Ca un foc înăbușit și lăsat să ardă mocnit, acum dorul după ea i se aprinse iar cu vâlvătăi, mai mistuitor ca niciodată.

Taki ridică o oglindă. Chipul lui Sachi sclipi palid pe suprafața lustruită de bronz. În ultima vreme, nu-și mai purta părul tuns, ca o văduvă, ci încolăcit într-un coc larg. Își aducea aminte de zilele în care avea câte o nouă coafură de fiecare dată când urca în rang și un set diferit de chimonouri, pentru a marca trecerea fiecărei luni. Zâmbi cu tristețe când se gândi la acele vremuri nevinovate, când asemenea lucruri îi aduceau atâta bucurie și erau atât de importante pentru ea. Acea lume nu se mai întorcea în veci.

Își trecu degetul peste obraz. Era tristețe pe chipul ei. Arăta mai slab, pomeții îi erau parcă mai ascuțiți, și în jurul ochilor ei oblici se zărea o umbră slabă. Mai avea până să împlinească vârsta de nouăsprezece ani, și totuși îi era greu să-și închipuie ce viitor o mai aștepta. Dar nu numai pe ea se vedea în oglindă. Se apropia tot mai mult de vârsta la care mama ei îl cunoscuse pe tatăl ei. Era straniu să-ți porți propria mamă în suflet, o mamă pe care nici măcar n-ai văzut-o

vreodată în carne și oase. Cu cât viața o încerca mai mult, iar chipul ei era mai modelat de suferință, cu atât mai mult semăna cu mama ei. Daisuke avea să observe îndată.

În vreme ce Taki se foia în jurul ei, asigurându-se că ușile sunt deschise, ea pluti dintr-o cameră umbrită în cealaltă. Tivul vătuit al chimonoului său foșnea în urma ei. Cu toate acestea, o altă parte din ea abia aștepta. Își încetini pașii, până când abia mai înainta, călcând ușor peste *tatami*, cu mersul învățat de la palat, al marilor doamne de la curtea shogunului. Dar sufletul ei părea să i-o fi luat mult înainte.

Până să ajungă în marea sală de primire, simți mireasma lemnoasă a fumului de tutun și aroma străină ce ieșea din straiele lui Daisuke. Se mai simțea și alt parfum. Sachi se opri. Adieri de mosc, aloe, pelin, tămâie, pe care o doamnă de la curte le-ar folosi să-și înmiresmeze robele. Fără s-o asculte, picioarele o porniră mai iute. Urechea ei prinse sunetul unor glasuri familiare. Haru se afla deja acolo.

— Haru! se auzi mormăitul profund al lui Daisuke.

În liniștea casei, Sachi desluși fiecare cuvânt. Se opri și îi porunci lui Taki, printr-un gest, să nu scoată o vorbă.

— Haru, să fi greșit eu? Să fi așteptat la templu? M-a ros pe dinăuntru în toți anii ăștia. Am crezut că era mai bine pentru ea dacă dispăream.

Pentru ea. Așadar, el vorbea despre doamna Okoto, mama lui Sachi.

— Nu mai pot răbda. În toți anii ăștia a trebuit să port vina în suflet, suspină el din adâncul inimii. Haru, tu trebuie să știi ce s-a ales de ea. Te rog să-mi spui. Am plătit scump pentru păcatele mele. Am suferit destul.

Sachi abia mai îndrăznea să respire. Întotdeauna sperase ca mama ei să mai fie încă în viață, pe undeva, că nu era decât o chestiune de timp pentru a o găsi.

— Nu acum, frate mai mare, murmură Haru pierită. Doamna mea trebuie să fie aici dintr-o clipă în alta.

El o imploră:

— Zi-mi numai dacă-i în viață. Un singur cuvânt mi-ar fi de-ajuns.

Nemaiputând răbda, Sachi păși în marea sală de primire. Fuioare de fum se încolăceau în razele soarelui ce se furișau prin crăpăturile dintre ușile de hârtie. Fumul plutea ca o ceață în jurul uriașelor grinzi negre. Daisuke și Haru stăteau așezați unul cu fața la celălalt, cu tabachera

între ei. Lângă cei doi, strălucind ca un petic de cer, se găsea brocartul mamei lui Sachi, împăturit cu grijă. Mâna mare a lui Daisuke se odihnea pe el, ușoară ca o mângâiere.

Când o zăriră, tresăriră și se smuciră înapoi, ca și cum ar fi fost surprinși punând la cale o crimă abominabilă. Daisuke se grăbi să-și ia mâna de pe brocart. Ochii lui se deschiseră larg și o expresie de tulburare îi fulgeră pe chip. Sachi știu că nu pe ea o vedea, ci pe mama ei. El își puse jos pipa cu gâtul lung, se așeză în genunchi și se înclină.

Umerii largi, spatele lat, ceafa de taur și capul mare, acoperit de un păr scurt, împestrițat cu fire sure, mâinile puternice lipite de *tatami*, totul la el era puternic, cinstit, deschis. În ciuda lunilor care trecuseră, parcă îl văzuse ieri. Sachi știa că trebuia să fie prudentă. Doar el pricinuise căderea mamei ei și se luptase de partea sudicilor. Dar mai știa că avusese mare grijă de ea, de Haru și de Taki. Nu se putu opri să nu simtă ușurare și bucurie la gândul că omul acesta era tatăl ei. Iute se puse în genunchi.

El își ridică fruntea și se uită lung la ea, neslăbind-o din ochi, de parcă îi era teamă că, îndată ce și-ar fi întors privirea de la ea, avea s-o piardă iar. Arăta ros de griji, falca îi era mai căzută, cuta dintre ochi mai adâncă, dar mai iradia încă aceeași frumusețe și căldură ca-ntotdeauna.

— Fiica mea, o salută el solemn.

Apoi chipul i se destinse, luminat de un surâs. Sachi îi făcu o plecăciune. Îi venea greu să nu-i întoarcă zâmbetul.

— Bine ați venit, răspunse ea țeapănă.

Știa că el și-ar fi dorit ca ea să-i spună „tată", dar nu putea. Nu încă.

— Îmi pare rău, continuă ea, neputând să nu sară peste banalul schimb de formule de politețe și complimente. Este foarte nepoliticos ce fac eu acum, dar... n-am putut rezista să nu ascult ce-ați discutat.

Haru era în genunchi cu fața lipită de mâini. Zulufii și cosițele coafurii ei licăreau ușor.

— Haru, i se adresă Sachi încet. Te rugăm, spune-ne. Te implor. Mama mea...

Se lăsă o tăcere grea. Haru își ridică privirea. Chipul ei durduliu era lipsit de culoare, iar buzele îi tremurau.

— Dacă-i moartă, încercă Sachi s-o convingă, trebuie să ştiu. Sunt copilul ei. Trebuie să aduc ofrande şi să mă rog pentru sufletul său. Dacă nu se roagă nimeni pentru ea, va fi o stafie hămesită. Trebuie să mă asigur că îi e bine în lumea de apoi.

Figura lui Haru se schimonosi de neliniște. Ea închise ochii. Când îi deschise, părea că privește într-un trecut pe care încercase să-l uite pentru binele său.

— Doamna mea, v-am mai spus, şopti ea.

Dar cărei „doamne" i se adresa ea? Şi ce-i mai zisese?

— Mi-ai zis doar că, după ce m-a născut, mama s-a întors la palat, îi aminti Sachi. După aceea, a primit poruncă să se întoarcă acasă...

Îşi aducea perfect aminte de tot ce-i povestise Haru. Mama ei fusese chemată acasă, pentru că fratele ei, seniorul Mizuno, bolea fără speranţă, aflându-se pe patul de moarte. Iată ce-i istorisise Haru. Şi totuşi... Sachi îl văzuse pe seniorul Mizuno cu ochii ei. N-avea să-i uite în veci chipul vulturesc, ciupit de vărsat, sau mâinile puternice, de samurai. O fi fost el pe patul de moarte cu mulţi ani în urmă, însă nu răposase.

— I s-a poruncit să se întoarcă la reşedinţa familiei, începu Haru domol. Ei au zis că... fratele îi era pe moarte. Trebuia să se ducă acasă îndată. Am ajutat-o să-şi facă bagajul. N-o mai lăsasem niciodată singură înainte, niciodată, dar ea m-a rugat să rămân în urma ei, să mă întorc la templu şi să-i spun lui Daisuke-*sama*...

— Te-am aşteptat, Haru, dar n-ai mai apărut.

Glasul lui era înăsprit de durere.

— Aveam de gând să găsesc o scuză şi să mă strecor afară. Dar atunci... atunci a venit un mesaj.

Haru îşi acoperi faţa cu mânecile. Lacrimile i se rostogoleau pe obraji. Le şterse cu dosul palmei. Daisuke se aplecă înainte. Sprâncenele lui stufoase i se împreunaseră pe frunte. Ochii lui o pironeau pe Haru, ca şi cum încerca să-i pătrundă în suflet cu privirea. Haru deschise gura, apoi o închise la loc. Îşi scuturâ capul, trase aer în piept cutremurată, apoi încă o dată. Sachi întinse braţul şi îşi puse mâna mică şi albă peste a ei. Haru strânse din pleoapele închise atât de mult, încât aproape că ochii îi dispărură în obrajii dolofani.

Mormăi ceva. Sachi se trase mai aproape cu un foşnet, încercând să deslușească ce spunea. Taki era chiar în spatele ei. Daisuke era

atât de aproape, încât îi simţea căldura trupului masiv. Îi auzea respiraţia aspră, îi mirosea sudoarea amestecată cu mireasma unui parfum de pe alte meleaguri.

Haru vorbi din nou, abia şoptit. De această dată, Sachi îi auzi cuvintele:

— Zicea... că trecuse în lumea morţilor. Căzuse la pat bolnavă şi murise, din senin. Iată ce se spunea în mesaj.

Sachi îşi ţinu răsuflarea. O clipă nu pricepu înţelesul cuvintelor. După aceea, îşi dădu seama şi simţi un fior rece ca gheaţa ce o scutură din rărunchi până-n vârful degetelor de la mâini şi de la picioare. Razele soarelui se stinseră şi lumânări scăpărară în neaşteptata adiere. Ea se cutremură.

— Nu mi-ai spus, soră mai mare, îi reproşă ea cu voce spartă.

Daisuke îşi frecă pumnul mare de *tatami.*

— A doua zi? urlă el. Cum putea să moară atât de repede?

Umerii lui Haru căzură brusc, chipul grăsuliu se ofili.

— Poate i-a fost rău, se apără ea, ferindu-se de privirea lui, ca şi cum vorbele i-ar fi fost scoase din gură cu un cleşte, de parcă recita ceva ce-şi spusese de milioane de ori, străduindu-se să se convingă singură de adevăr, ca o vrajă ce putea alunga ghinionul. Era după naştere. Unele dintre noi mor aducând pe lume copii. Este foarte periculos să călătoreşti, după ce-ai avut un copil. Trebuie să rămâi în şezut timp de şapte zile, ca să nu ţi se urce sângele la cap. Cred că asta a fost.

Daisuke se uită la ea acuzator.

— Asta-i ce-ţi închipui tu, Haru? Asta s-a întâmplat, după părerea ta? Eram împreună. Am văzut-o după ce-a născut copilul. Era bine.

Haru tresări.

— În orice caz, bolborosi ea, familia şi-a cerut scuze faţă de shogun, pentru că-l lipsea de concubina lui. I-au trimis bani, un sac plin. La urma urmei, era o proprietate de preţ. Doamna Honju-in, văzând scrisoarea, ne-a povestit şi nouă. Cred că trebuia s-o luăm ca pe un avertisment, spre a nu mai uita că... a fost o nelegiuire ce-a făcut doamna mea. Pentru a nu mai cădea şi noi în aceeaşi greşeală.

Cuta de pe fruntea lui Daisuke se adânci. Îşi încleştă pumnii mari. Perii negri de pe falange i se ridicară ca nişte ţepi.

— În concluzie, s-a prăpădit într-o singură zi. Şi te-ai dus la reşedinţa familiei, ca să participi la funeralii?

— Nu se spunea nimic de funeralii în scrisoare, doar că murise. Nouă, femeilor, nu ni se dă voie să ieşim din castel pentru treburile noastre personale. Dar eu am reuşit să mă furişez afară. Nu pentru funeralii. M-am dus la templu. Dar tu plecaseşi. Şi luaseşi... copilul cu tine, pe doamna mea.

— Şi tu chiar crezi că-i moartă?

— Nu ştiu, mărturisi Haru.

Apoi deschise ochii şi se uită ţintă la Daisuke.

— Eu, una, n-am crezut niciodată asta. Când femeile comit o fărădelege ca a ei, familiile iau măsuri foarte ciudate. Uneori închid femeia şi nu-i mai dau drumul niciodată pe afară. Alteori o ucid. Dar deseori nu se îndură, aşa că, poate, născocesc o poveste şi o ţin ascunsă pe undeva. Poate au dus-o la o mănăstire. Nu am mers la funeralii, nu i-am văzut trupul, n-am luat parte la nici un ritual religios. N-am ţinut nici a şaptea şi nici a paisprezecea zi, nici toate celelalte zile rituale, după moartea ei. Din punctul meu de vedere, ea trăieşte.

La lumina lumânărilor, Daisuke arăta bătrân şi obosit. Tras la faţă, se uita cu ochii goi în *tatami*. Gura i se strâmbase de durere. Luă brocartul în mână şi îşi îngropă faţa în el. Când îl lăsă iar, minunata broderie era pătată de lacrimi.

— La urma urmei, amândoi aţi fost ca şi morţi pentru mine, iar acum tu eşti aici, îl consolă şoptit Haru.

Şezură în tăcere, neîndrăznind să se uite unul în ochii celuilalt, până când jăraticul din mangal se stinse. Taki umplu o pipă şi o îndesă bine. Ridică o pereche de cleşti şi răscoli tăciunii, până când găsi unul încă arzând, apoi aprinse pipa şi i-o dădu lui Daisuke. Degetele lui mari prinseră delicatul gât şi încet, de parcă ar fi fost foarte bătrân, şi-o duse la buze. Taki pregăti o pipă pentru Sachi, Haru şi, în cele din urmă, pentru ea însăşi.

— Privighetoarea a murit, îl anunţă Sachi, contemplând jarul care se stingea.

Deodată se simţi ca o fetiţă. Lacrimi îi ţâşniră din ochi.

— Tată, mi-aş fi dorit să te fi întâlnit mai devreme!

„Tată." Rămase surprinsă cât de uşor îi scăpase acum cuvântul de pe buze şi ce firesc suna în gura ei. Sachi abia îşi putea aduce aminte cum era să ai un tată. De când plecase din sat şi intrase în palatul femeilor, fusese înconjurată numai de femei. Atunci, se trezise că

trebuie să ia viața în piept, să ia hotărâri și să-și asume responsabilități. Acum știa că cineva veghea asupra ei.

Înțelegea atâtea lucruri acum: cât de greu trebuie să-i fi fost lui Daisuke, un demnitar din guvernul imperial, să facă până și această vizită la ele acasă, să fie văzut intrând în cercul femeilor care nu erau doar apropiate ale înfrântului clan Tokugawa, ci chiar membre ale acestei familii. Cât de primejdios trebuia să fi fost pentru el să-i asigure protecție! A oferi sprijin familiei inamicului era cu siguranță o crimă. Totuși, își risca viața și poziția în societate de luni de zile, fără ca ea măcar să știe că el se afla în spatele siguranței lor, fără să ceară recunoștință sau mulțumiri. Acum știa ce înseamnă să ai un tată. Iată ce făcea un tată pentru copilul său.

El dădu din cap. Sachi înțelese că lui nu-i scăpaseră nici cuvântul, nici simțirea. Ochii li se întâlniră. Ai lui erau pungiți. Aveau forma migdalelor amare, la fel ca ochii pe care-i vedea când se uita în oglindă. El se aplecă, îi luă mâinile mici și i le cuibări într-ale sale. Palmele îi erau moi ca mătasea, palmele unui demnitar, nu ale unui dulgher.

— Fiica mea, grăi el, n-aveam nici o intenție ca tu să auzi asemenea grozăvii. Am venit să-ți spun că mă întorc la Osaka. Se spune că Osaka va fi noua capitală.

Ea îngheță. „Capitală pentru ce? fu cât pe ce să întrebe. Capitală a cui? Războiul nu s-a terminat încă." Dar nu voia să rupă firul care abia se legase între ei. Era prea prețios.

— O să am grijă să fiți protejate și nu veți duce lipsă de nimic, îi promise el. Nu veți fi vizitate de soldații sudici, nu veți avea nici o problemă cu hoții și cu tâlharii. Conacul nu va fi rechiziționat și nimeni nu vă va goni de aici. Sper... Cred că mama ta se mai găsește încă în viață. Cât de curând voi putea, îndată ce luptele vor înceta și pacea se va instaura iar în țară, îi voi da de urmă. Îți promit.

Partea a V-a

CAPITALA DE EST

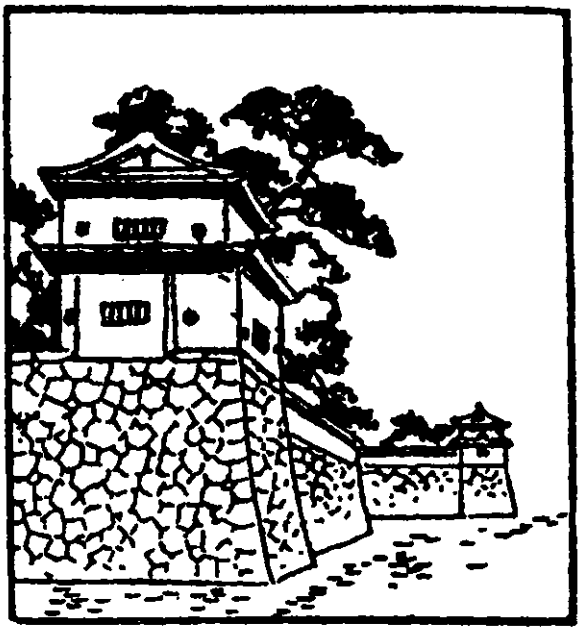

13
Venirea împăratului

I

Ploaia părea să nu se mai oprească. Frunzele atârnau ude pe crengi sau se adunaseră în grămezi jilave pe jos. Niciodată nu mai fusese un an atât de trist şi de cumplit. Oraşul se afunda tot mai adânc în paragină. Până şi malurile şanţului de la castel se surpau şi se prăvăleau în apă. Ori de câte ori le vedea Sachi, erau din ce în ce mai dărăpănate. Nimeni n-ar fi ghicit ce oraş glorios fusese Edo cu numai câteva luni în urmă.

Apoi, într-o bună zi, razele soarelui pătrunseră piezişe prin crăpăturile dintre uşile de lemn. Aerul era tare şi rece. Din curte, zgomotul paşilor călcând apăsat peste pietriş ajunse până la urechile lui Sachi, la adăpostul sumbrului conac. Inima îi sări din piept. O clipă îşi zise că trebuia să fie un sol, unul dintre acele „picioare zburătoare", aducându-i o scrisoare din nord. Şi-l zugrăvi în minte, zvelt şi filiform, stând în dreptul uşii în uniforma lui neagră, cu pălăria de pai pe cap, gâfâind şi leoarcă de sudoare. Avea să-i facă o plecăciune, să-şi deschidă cutia lăcuită şi să-i pună în mână un sul. Îndată ce-l va desface, va recunoaşte mâna. Aveau să fie ultimele două versuri ale poemului trimis de ea lui Shinzaemon. De pe buze îi scăpă un suspin. Domnea un asemenea haos, încât probabil că nici sistemul curierilor nu mai funcţiona.

Trecuse mult timp de când plecase Tatsuemon, luând cu el epistola ei. Măcar Shinzaemon ştia acum unde o putea găsi. Zilnic încerca să se convingă că va primi o scrisoare, dar fiecare zi ce trecea o dezamăgea. Tatsuemon arătase atât de tânăr şi de brav, când îşi luase la revedere. Obrajii îi erau din nou bucălaţi şi trandafirii, îmbujoraţi de bucuria de a o porni iar la drum.

— Abia aştept să-i văd pe Tora şi pe Shin, îi mărturisise el.

De-abia îi mijea mustața, iar în creștet nici măcar nu se răsese încă. Mai purta acel zuluf lung ca de copil. La vârsta de cincisprezece ani, era destul de matur ca să ucidă și să fie ucis, ca oricare alt samurai. Cu toate acestea, inima îi fusese grea. Tatsuemon nici nu crescuse bine, n-ajunsese în floarea bărbăției.

Acum se întreba cu spaimă ce i s-a întâmplat pe drum. Drumurile mișunau de soldați sudici, iar șansele ca el să treacă nevătămat printre ei erau mici. Și, chiar dacă reușea să-i găsească pe Shinzaemon și Toranosuke, erau probabil prinși în asediul vreunui castel pe undeva. Preț de o clipă, îi trecu prin minte că Shin putea fi de-acum rănit sau mort, dar alungă îndată acel gând. Gândul la un asemenea lucru ar fi atras nenorocirea asupra lui.

Dar toate acestea nu erau nimic altceva decât vise. Pașii de pe prundiș nu erau ai unui sol. Mesagerii alergau în sandale de pai sau tropăiau în în saboți de lemn. O singură persoană putea călca așa hotărât, și aceea era Edwards, cu picioarele lui mari, încălțate în cizme croite din piele de animal. Scândurile podelei din sala de la intrare gemură sub pașii lui.

Sachi crezuse că, după plecarea lui Tatsuemon, n-aveau să-l mai vadă niciodată pe Edwards. Fereastra pe care le-o deschisese către lumea de peste mări avea să se închidă cu zgomot. Însă Edwards continua să le viziteze. Prima oară când îl invitaseră înăuntru, Taki se scandalizase. Era un barbar, nu era chiar un om, așadar nu făceau nimic necuvenit. În orice caz, îi erau profund îndatorate. Le salvase de pe Colina Ueno și fusese nemaipomenit de bun cu Tatsuemon. Teoretic, făcea parte din familie. De altfel, mai aveau încă nevoie de el. Lucrând la Legația Britanică, era mereu la zi cu știrile și le informa despre ultimele evenimente de pe front.

Se grăbi să intre în sala cea mare. Edwards era deja acolo, ghemuindu-se pe *tatami*, cu genunchii ieșindu-i ca acele de păr din cocul unei curtezane. Sachi îi remarcă pieptul mare, acoperit de aspra jachetă de in, felul greoi în care picioarele lui mari se îndoiau sub el. Umplea încăperea. Își ridică privirea la intrarea ei. Arăta îngrijorat. Citi pe fața lui că avea vești proaste. Străinii erau atât de ciudați, își spuse ea. Om în toată firea, neștiind să-și ascundă simțămintele. Tot ce simțea i se citea pe față, ca unui copil. Se grăbi să-și recite urările de

bun venit și complimentele, apoi își împreună mâinile în poală. În sală se așternu tăcerea.

— Aveți vești, i se adresă ea în surdină. S-a întâmplat ceva.

Simți un nod în stomac de frică. În ultima lună, toată lumea care dorea întoarcerea shogunului primise numai vești proaste. Sudicii măturau totul din calea lor. Mai întâi, se năpustiseră asupra orașului Nagaoka, care fusese ras de pe fața pământului. Castelul fusese dărâmat și majoritatea apărătorilor lui omorâți. Cinci săptămâni mai târziu, căzuse pierdută Yonezawa. Acum Aizu Wakamatsu se găsea în stare de asediu. Wakamatsu era citadela nordică, capitala rezistenței, cea mai veche și mai puternică fortăreață a celor din nord. Toți cei care rămâseseră loiali shogunului și cauzei nordice se retrăseseră acolo, unde se dăduseră lupte aprige în ultima lună. De fiecare dată când Edwards le punea la curent, le dădea de știre că atacatorii înaintau mai adânc în oraș, luând șanț după șanț. Din ultimele lui relatări, ea înțelesese că zidurile exterioare ale castelului fuseseră cucerite. Avea fortificații puternice, le explicase el, și urma să mai reziste o vreme.

Wakamatsu era ultima linie de apărare. Dacă era luat, atunci s-ar mai fi putut găsi câteva bande de samurai încăpățânați care aveau să fugă și mai în nord, reorganizând acolo rezistența, dar, în mare, războiul avea să se termine.

Cuta de pe fruntea lui Edwards se adânci. Perii țepoși de pe sprâncenele lui, de culoarea paiului, se îmbinară deasupra nasului proeminent. La cât de trupeș era, nasul lui era de fapt subțire, socoti Sachi în gândul ei, și delicat. Taki aprinse o pipă și i-o înmână lui. El trase în piept de câteva ori.

— Aizu Wakamatsu a căzut, le anunță el, cu voce răgușită. Îmi pare rău.

Tăcerea se lăsă iar peste sală. Aizu Wakamatsu. Sachi închise ochii. Se așteptase la tot ce era mai rău, și totuși vestea o răscoli. Sperase ca Wakamatsu să răzbească, ca măcar nordul țării să mai rămână în mâinile nordicilor. Pentru Edwards nu erau decât știri, care nu însemnau decât sfârșitul luptelor. Dar pentru ea era o problemă personală. Shinzaemon sigur fusese acolo, împreună cu Toranosuke și Tatsuemon. Știa că o femeie samurai ar trebui să simtă mândrie la gândul că războinicii clanului ei se luptaseră cu atâta vitejie, jertfindu-și mai degrabă viața în bătălie decât să se întoarcă înfrânți în sânul

familiei. Bănui că Taki trebuia să se fălească pentru că muriseră până la ultimul om. De când se dusese pe colină însă, totul i se părea altfel. Şi-i închipui înghesuiţi unii într-alţii, în jurul unui foc de tabără, tremurând sub pături subţiri, pe măsură ce zilele deveneau mai reci. Poate că nici nu aveau foc, pături sau de mâncare. În tot acest timp ea sperase şi crezuse din toată inima că nordicii aveau să biruie în război, iar Shinzaemon avea să se întoarcă teafăr. Dar acum toate aceste speranţe îi făceau impresia unor vise deşarte.

— Am veşti de la doctorul Willis!

Sachi ştia că doctorul Willis se dusese în nord la chemarea înaltului comandament al sudicilor, ca să le îngrijească răniţii.

— Zice că bătălia a fost foarte aprigă. Ambele părţi s-au luptat cu multă bravură, dar armata imperială a avut mai mulţi oameni şi armament mai bun.

— Armata imperială! se stropşi Taki, împungând furioasă acul în broderie, ca şi cum ar fi dat o lovitură de moarte.

„Armata imperială" nu era nimic altceva decât un titlu pentru sudici.

— Nordicii nu mai au nici o şansă. N-au decât arme franţuzeşti.

Buza lui Edwards se răsfrânse sardonic, când pomeni de francezi.

— Armata imperială are...

Nu mai avea nevoie s-o spună. Sudicii erau înarmaţi de englezi, de poporul său.

— Prin urmare, doctorul Willis n-a consultat pe nici unul dintre ai noştri, trase Sachi concluzia.

Era o afirmaţie, nu o întrebare. El clătină din cap. Sachi ştia prea bine că nu mai rămânea în viaţă nici un rănit din rândul nordicilor, pentru că sudicii le tăiau capul pe loc. Îi venea foarte greu să mai spere, ştiind asemenea lucruri.

— Trupele voastre au suferit pierderi groaznice, continuă Edwards. Iar morţii vor fi pedepsiţi la fel ca... cei de pe Colina Ueno. Conducerea armatei imperiale a ordonat să nu fie îngropaţi.

Sachi se gândi la toţi acei bărbaţi lăsaţi să moară atât de departe de casă, de văduvele şi de mamele care n-aveau să mai afle niciodată nimic de soarta lor. Unele aveau să aştepte luni de zile, altele, ani, până să accepte că soţul, iubitul sau fiul n-avea să se mai întoarcă niciodată la ele. Dacă Shinzaemon nu se mai întorcea? Trecuse o jumătate de

an de când Sachi îl văzuse ultima oară şi nu mai aflase nimic despre el de-atunci. Avea să-şi petreacă tot restul zilelor în doliu, aşteptându-l veşnic? Încercă să-şi imagineze cum ar fi fost viaţa ei fără el. Ar fi fost mai mohorâtă şi mai cenuşie, ar fi decurs însă la fel. Aşa şi trebuia. Cu toate acestea, era greu să-şi închipuie ce-i rezerva viitorul. Toate legăturile care-i ancorau pe oameni în societate, precum cele de familie, de clan, de moşie, n-aveau să mai existe pentru ea. Tatăl ei, Daisuke, nu făcea, de fapt, parte din viaţa ei. El trăia în Osaka. Încercase chiar să se întoarcă iar la ea în sat, ştiind că nici de locul acela nu mai aparţinea. Se aşteptase să-şi petreacă întreaga viaţă la palat, dar acum ajunsese o refugiată, izolată în căminul altcuiva. Trebuia s-o ia de la capăt.

— Iar aceia care se mai întorc, spuse Edwards brusc, nu vor mai găsi nici slujbe, nici de lucru, nici bani. Vor fi exilaţi la Suruga, împreună cu shogunul, seniorul Yoshinobu.

Sachi se simţi împovărată de tristeţe. Războiul se terminase. Erau înfrânţi. Nu-i mai rămăsese decât să rabde, să accepte, să se resemneze, să supravieţuiască. Nici o speranţă nu mai avea. Cu un efort îşi ridică fruntea:

— Şi Tatsu? se interesă ea.

— N-am mai auzit nimic, îi răspunse el. Cum să mai trimită el veşti încoace?

— Până şi tu pari trist, constată ea, deşi poporul tău îi sprijină pe sudici.

— Mi-e dragă ţara asta, zise el. Nu suport s-o văd sfâşiată de colţii unui război civil.

Pe ea o surprinse fervoarea din glasul lui.

— Şi tu mi-eşti dragă, mărturisi el.

Vocea lui răsunătoare coborî deodată spre şoaptă. Ochii săi, mari şi rotunzi, o fulgerară.

— Voi toate, adăugă el grăbit.

Dar era prea târziu. Ea văzuse ce privire îi aruncase el, surprinsese dorinţa din tonul cu care-i vorbea. Nu mai era doar un barbar, cu pielea şi părul altfel colorate, cu un contur al ochilor deosebit. Era un bărbat. Acest gând o înfioră. Îşi plecă ochii.

— Măcar de-acum va fi pace, spuse el, rupând tăcerea. Oamenii vor mai avea o şansă să-şi refacă viaţa.

Femeile făcură din cap semn că da, amorțite.

— Mai am și alte vești pentru voi. Vești bune!

Vești bune. Era de neînchipuit cum mai puteau ele să fie bune.

— Noul guvern va face din Edo capitala sa. Va purta un alt nume. Se va numi Tokio, „Capitala de Est".

Dar Edo era Edo. Era orașul de reședință al shogunului. A i se da un nume nou și a face din el capitala sudicilor era... Nu numai că l-au ocupat și l-au distrus, dar îl mai și transformau în ceva ce nu era, subjugând cu forța orașul și locuitorii săi, supunându-i prin brutalitate. Un nume nou avea să jefuiască orașul de sufletul, de viața lui.

— Cum să aibă țara o nouă capitală? se minună Sachi. Doar Kyoto este capitala.

— Vor fi două capitale, o lămuri Edwards. Kyoto va fi capitala de vest, reședința împăratului. Edo va fi capitala de est. Administrarea și afacerile vor avea loc la Edo, ca și înainte. Toată lumea se va întoarce. Va fi mai populat ca niciodată. Orașul se va trezi iar la viață. Va fi reconstruit, doar că va trebui să vă obișnuiți să-i ziceți de-acum Tokio. Este o mare veste pentru Edo. Totul va fi spre bine.

Așadar și Daisuke avea să se întoarcă, își zise Sachi în gând. Îi mai trimitea scrisori din Osaka uneori, povestindu-i despre traiul lui de acolo, despre vreme, asigurând-o că era sănătos și ocupat, dar nu-i scria despre război sau despre uriașele schimbări prin care trecea țara. Nici nu se așteptase ca el s-o facă.

— Războiul nu s-a terminat încă, pufni Taki cu dispreț. Toată lumea de aici îi urăște pe sudici. Nu vor reuși niciodată să controleze acest oraș.

— Nu, războiul nu s-a sfârșit încă, dar în curând se va încheia, i-o întoarse Edwards tranșant.

Se mișcă greoi, întinzându-și un picior uriaș, apoi pe celălalt. Pantalonii lui strânși pe picior se frecară de *tatami*, iar foșnetul lor răsună.

— Acum nu se mai poate întoarce ceasul înapoi, dar tot răul va fi numai spre bine, fiți convinse! Împăratul se află deasupra nordicilor sau sudicilor. El va reunifica țara. Nu va mai fi împărțită în diverse provincii de-acum încolo, va fi un singur stat.

— Nu ești decât un barbar, murmură Taki. Ce știi tu despre țara noastră?

Se mai certaseră pe acest subiect de nenumărate ori. Toată lumea știa că împăratul era doar un băieţandru şi că adulţii care stăteau în spatele lui şi îl manipulau erau toţi din sud. Ei aveau de fapt să domnească, nu împăratul. Taki se încruntă şi se întoarse la brodatul ei. Tocmai termina tivul mânecii unui chimono de iarnă, dintr-o ţesătură şi cu o culoare potrivite unei târgoveţe.

Edwards se aplecă înainte. Ochii lui albaştri sticliră.

— Am câteva ştiri care o să vă intereseze şi pe dumneavoastră, doamnă Takiko. Să vi le spun? Împăratul...

— Ce mai e cu Fiul Cerului? se răţoi Taki.

— ...vine la Edo.

— Fiul Cerului? Aici? chiţăi ea.

Edwards reuşise în sfârşit să-i câştige atenţia. Ochii îi scânteiau, obrajii fini i se înroşiseră de bucurie.

— A plecat deja din Kyoto, o anunţă Edwards. Va sosi aici curând, foarte curând. În câteva zile. Am să vă iau cu mine, să vedeţi şi voi intrarea lui în oraş, dacă vă face plăcere. Va fi o procesiune splendidă, cea mai frumoasă din câte aţi văzut vreodată. Are de gând să locuiască...

Femeile şoptiră cuvintele neîncrezătoare:

— În Castelul Edo?

O umbră se lăsă peste sală. Shogunul fusese izgonit împreună cu prinţesa, cu Sachi şi cu toate miile lui de doamne. Acum însă, împăratul şi Curtea lui, împreună cu nevasta, concubinele, doamnele, curtenele, personalul de serviciu, gărzile, bucătarii, servitorii, cameristele, ajutoarele de cameriste, slujnicele ajutoarelor de cameriste, urmau să ocupe somptuoasele încăperi poleite cu aur, cu tavanele lor casetate şi lăcuite. Ei aveau să se bucure de jocuri, de muzică, de concursurile poetice în opulentele săli. Ei aveau să se plimbe prin grădinile plăcerii şi să plutească pe lacuri, să admire primăvara florile de cireş şi frunzele de arţar toamna. Ei aveau să ducă viaţa despre care prinţesa, Sachi, Haru, Taki, ba până şi biata Fuyu crezuseră că va fi a lor pentru vecie. Era cea mai cruntă lovitură. Edwards era de părere că se năştea o glorioasă lume nouă, însă nu avea să fie plăcut pentru toată lumea.

Cu toate acestea, nu puteau decât să se plece în faţa împăratului. Era greu să ţi-l închipui pe Fiul Cerului ca pe un om obişnuit. El

era nepotul prințesei, Sachi știa asta. Era limpede, așadar, că era și el om, cel puțin dintr-un punct de vedere. Dar mai era și un apropiat al zeilor. Numai datorită lui exista țara, anotimpurile își urmau cursul și recoltele de orez ajungeau la vremea secerișului de la an la an. Preoții se ocupau de oamenii simpli, îi țineau sănătoși, îi apărau de nenorociri și îi binecuvântau. Fiul Cerului se îngrijea de întregul univers.

— I se va spune Castelul Tokio, continuă Edwards.

Vocea îi slăbi, când își dădu seama de efectul pe care-l aveau cuvintele lui asupra femeilor.

— Îl repară și îl reclădesc.

Taki mai puse tutun în pipa englezului, i-o aprinse și i-o dădu, apoi le aprinse pe cele ale femeilor.

Îi venea greu lui Sachi să accepte sfârșitul lumii pe care o cunoscuse și îndrăgise. Uitase că totul era trecător în această lume schimbătoare. Bogăția, fericirea, sănătatea, frumusețea, toate acestea puteau să posească în viața unui om peste noapte, iar în clipa următoare să-l părăsească. Viața nu era altceva decât bătaia aripilor unei păsări, o scăpărare de moment. Totul se schimbase. Toate trecuseră. Era o lecție pe care ea trebuia să n-o mai uite niciodată.

Încetișor, o dâră de fum se împrăștie prin sală, parfumată cu aroma dulce a tutunului. Edwards privi chipurile împietrite din jurul său.

— Am auzit că palatele și conacele astea aveau, grădini frumoase, schimbă el vorba cu blândețe. Ale voastre trebuie să fie neatinse.

— Grădinarii au plecat de mult, șopti Sachi. S-au sălbăticit îngrozitor.

— Nu vreți să mi le arătați? o rugă Edwards. Ne-ar face bine o plimbare.

Cele trei femei își ridicară poalele chimonourilor și se încălțară. Pe afară, frunzele își schimbau culoarea, iar grădinile străluceau în nuanțe purpurii, aurii, portocalii și roșii. Edwards le-o luă înainte, dând la o parte iarba înaltă și înrourată, ferigile și ținându-le în lături pentru ca ele să poată trece. Sachi îl urmă, pășind cu grijă în saboții ei înalți, sărind de la o piatră la alta, încercând să nu calce în noroi sau prin mormanele de frunze putrede. Când piciorul îi alunecă pe un petic de mușchi umed, el se repezi s-o prindă cu o singură mână. Era uimitor să aibă alături un bărbat atent. Știa că bărbații sunt stăpâni, ia femeile, slujitoare. Așa era făcută lumea. Bărbații mergeau în fața

femeilor, care rămâneau trei paşi în urmă. Bărbaţilor nu le păsa dacă hainele femeilor se udau sau se murdăreau. La început, se simţi stânjenită şi ruşinată de faptul că un bărbat se purta cu ea astfel, dar, pe urmă, începu să aprecieze atenţia pe care i-o acorda Edwards.

După o vreme, ajunseră la lac. În mijloc se găsea o insulă cu un far de piatră, ascuns pe jumătate de copaci. Un bâtlan, o pată de alb, stătea pe o stâncă. Două ţestoase vegheau pe mal. Raţele fugeau de colo-colo. Mai era şi un debarcader cu câteva bărci acostate. O clipă Sachi se crezu înapoi, în palatul femeilor, plutind pe lac într-una dintre bărcile plăcerii, lăcuite în roşu, trecându-şi degetele prin apă, în acordurile muzicii. Dar bărcile acelea pluteau într-o apă de un verde fetid, iar vopseaua le era ştearsă şi se cojea.

Se uită în jurul ei. Taki şi Haru rămăseseră în urmă. Era singură cu acel bărbat, cu barbarul, cu Edwards. Se opri, dându-şi seama în ce situaţie delicată se aflau. Tocmai se pregătea să strige la femei să se grăbească, când o cuprinse un neastâmpăr nebunesc. Totul se terminase: războiul se terminase, ţara era în ruină. Tot ce socotiseră ele ca de la sine înţeles se dovedise amăgire. Nimic nu mai conta, în afară de clipa de faţă. Nu mai era concubina răposatului shogun. Era ea însăşi. Iar Shinzaemon... Poate că venise timpul să accepte crudul adevăr. Era aproape sigur că nu mai trăia.

Edwards se oprise şi el. Îşi scoase pălăria înaltă, neagră şi uşor boţită de pe cap. Ţinuta lui şleampătă avea ceva fermecător. Oamenii din ţara lui Sachi, cu ochii lor îngusti, pe jumătate închişi, îşi ascundeau sufletele în ei înşişi. Dar în ochii lui rotunzi puteai să-i citeşti sufletul. Când privirile li se întâlniră, ea văzu că sunt de un albastru scânteietor, la fel ca bolta cerului de vară. Părul lui nu era de culoarea paiului, ci chiar ca un fir subţire de tort, cu totul şi cu totul din aur. În soare părea o aureolă. Nasul lui mare şi bărbia, ochii înfundaţi în orbite, sprâncenele stufoase... Se uită lung la el, încremenită în faţa acestei fiinţe venite de pe altă lume.

El întinse mâna, iar ea tresări când degetele lui îi atinseră palma. O făcu să tremure. Îi strânse degetele. Îşi privi lung mâna mică şi albă, ţinută în mâna lui mare şi palidă.

Înainte să-şi poată retrage mâna, el i-o duse la buze. Ea înţepeni, temându-se că avea s-o muşte. Apoi simţi umezeala şi dulceaţa buzelor lui lipite de degetele ei. Mustaţa lui îi gâdila pielea.

O clipă rămaseră înmărmuriți, cu buzele lui lipite de mâna ei. Pe urmă, ea și-o trase îndărăt. Crezu că gestul lui avea să o tulbure și să o sperie. Dar nu. Era atât de blând. Nu-și închipuise niciodată că un bărbat se putea purta în acel fel. Era ca o gură de aer proaspăt, ca o adiere ce destrăma pânzele de păianjen, readucând-o la viață.

Când își duse mâna la *obi*, simți copca de la Shinzaemon ascunsă acolo. Își dădu seama că-l înșelase. El avea nevoie de ea. Era datoria ei să-l aștepte, să fie prezentă la întoarcerea lui.

Își plecă ochii în pământ. Picioarele ei goale erau lipite, cu degetele atingându-se, trecute prin chingile de mătase ale saboților. Erau picioarele delicate ale unei doamne de la Curte. Dar nu mai erau la fel de albe și de curate ca porțelanul, ci cafenii, pătate și stropite de noroi. Era un semn rău. Ramurile copacilor se plecară deasupra capetelor lor, norii brăzdară cerul și o rafală de stropi reci ca gheața îi căzu precum acele de pin prin păr și pe umeri.

— Ești atât de frumoasă, grăi Edwards.

Vorbea grăbit, printre dinți, uitându-se peste umăr să vadă dacă nu apăreau între timp Taki și Haru.

— Dacă m-ai lăsa... dacă mi-ai primi... Te-aș îndrăgi. Știu că sunt un străin, dar te-ai obișnui cu mine. Te voi prețui. Vei fi regina mea. Te voi lua cu mine în țara mea. Vom vedea lumea braț la braț. Eu... te plac. Aș dori să-ți spun asta pe limba ta, dar nu știu. Nu este afecțiune, așa cum simte un bărbat pentru părinții lui, sau respect, ceea ce simte un bărbat din țara ta pentru soția lui, ori dorința unui bărbat pentru o curtezană. Este mai mult decât toate acestea la un loc, mult mai mult. Este sentimentul care leagă pe vecie un bărbat de o femeie. Pe limba mea i se spune „rabu"[1]. Iată ce simt eu pentru tine.

Sachi râse rușinată. Or vorbi astfel bărbații unei curtezane, dar nu era o purtare cuviincioasă față de o femeie onorabilă, ca să nu mai vorbim de una din înalta societate. Preț de o clipă lăsase garda jos, îi îngăduise să-i atingă mâna, iar acum el îi vorbea de parcă urmau să rămână împreună până la sfârșitul zilelor lor. Era ea atât de convinsă că el se găsea în țara ei de atâta vreme încât să știe că acele treburi n-aveau nimic de-a face cu sentimentele omenești?

1. *Love* (engl.). (N. tr.)

Cu toate acestea, o făcu să se întrebe lângă cine avea ea să-şi petreacă restul zilelor. Era văduvă, iar văduvele de obicei trăiau la părinţi. Nimeni nu se putea căsători în afara clasei sale, dar ea fusese o ţărancă, şi pe urmă concubina shogunului. Nu mai ştia din care clasă făcea parte. Un barbar era în afara tuturor regulilor şi convenţiilor care guvernau viaţa normală. Iar ea se obişnuise, între timp, cu Edwards. Abia aştepta vizitele lui.

Îşi ridică sfioasă ochii la el, privirile li se întâlniră din nou şi rămaseră aşa, uitându-se unul la altul. Ea încercă să se încrunte, să arate că nu-i plăcea, dar nu se putu abţine să nu surâdă. El deschise gura să-i zică mai multe, dar ea îşi ridică mâna. Se auziră voci în spatele lor. Taki şi Haru tropăiau mărunt pe potecă.

A doua zi se auziră paşi în curte, zgomotul sandalelor de pai. Taki alergă până-n sala de primire. Se întoarse cu un zâmbet atât de luminos, încât părea că soarele răsărise în întunecoasa încăpere, pătrunzând până şi-n cele mai ascunse unghere. Se opri în pragul uşii. Ţinea un sul în mâini.

Sachi îl desfăcu. Acolo, scrijelite cu mâna lui de bărbat, se găseau ultimele două versuri ale poemului trimis de ea:

„Akatsuki shirade	„Totuşi m-am dăruit ţie
Hito o koikeri."	Uitând de apropierea zorilor."

Adăugase doar un singur cuvânt: *„Dounika*... Cumva..."

„Uitând de apropierea zorilor..." Zorile îi sileau pe îndrăgostiţi să se despartă, iată ce dorise să spună poetul. Dar „uitarea" i se potrivea atât de bine lui Shinzaemon! Lui nu-i păsa nici de ceea ce se credea despre el, nici de ceea ce se aştepta de la el. Îi ignora pe toţi, văzându-şi de drumul lui. Sachi se bucură nespus. Zorile se apropiau, într-adevăr, zorile unei noi ere. Poate că, aşa cum îi tot promitea Daisuke, vor fi vremuri în care oamenii ca ei vor putea rămâne împreună. „Cumva..."

Sachi îi sorbi cuvintele cu nesaţ, iar şi iar. Shinzaemon trăia şi se gândea la ea. Răbdarea ei fusese răsplătită. Pe când se gândea la el însă, simţi cum o podidesc tristeţea şi ruşinea, amintindu-şi de întâlnirea ei cu Edwards. Cu toată sinceritatea lui, nu putea şti ce credea el sau ce simţea cu adevărat, nu putea pătrunde în sufletul lui.

Pesemne că glumea, își zise în gând. Auzise ea că barbarilor le plăcea să se joace cu inima femeilor. Cu toate acestea, fusese atât de blând, plin de respect. Nimeni n-o mai tratase astfel până atunci. Se întreba dacă să-i destăinuie lui Taki ce se întâmplase între ei, dar acum își dădu seama că nu putea.

Ceva mai târziu auzi prin curte scârțâitul cizmelor din piele de animal. Își oțeli inima.

— Spune-i că nu mi-e bine, îi porunci ea lui Taki.

Dounika. Cumva. Dar „cumva" putea însemna un timp foarte îndelungat. La început, Sachi tresărea la cel mai mic zgomot din curte și o trimitea pe Taki să alerge ca să vadă ce era. Dar zilele treceau. Nu se mai ivi nici un alt mesaj, nici un semn de la războinicul cu părul ciufulit și cu ochi de pisică. Își dădu seama că uitase cum arăta Shin. Părul zburlit și ochii și-i mai amintea, dar nu era sigură dacă avea să-l mai recunoască. Poate că Shinzaemon avea acum acea privire goală din ochii tânărului Tatsuemon. Își irosise luni de zile din viață luptându-se pentru o cauză pierdută. Mai mult ca sigur, era sleit de oboseală, slăbit de nemâncare, hămesit, bătut, murdar și zdrențăros, probabil dezamăgit și supărat.

Trecuse atâta amar de vreme! Edwards îi arătase lumea și alte feluri de a trăi... Edwards. Iată de unde-i veneau toate aceste îndoieli. La fel ca sudicii care cuceriseră Edo, el o schimbase, îi strecurase în suflet neîncrederea.

Își închipuise că Edwards avea să fie atât de rușinat, încât n-avea să mai audă de el vreodată. După câteva refuzuri din partea ei, totul avea să se termine. În prima zi în care o vizitase, ea îi trimise vorbă că nu se simte bine. A doua zi îi trimise același mesaj. Însă retrăia apropierea dintre ei, simțind același fior de încântare care-i gâdilase spinarea când el își lipise buzele de mâna ei. Taki se întoarse înăuntru, cu un buchet uriaș de flori și frunze de toamnă: camelii, crizanteme sălbatice, ramuri strălucind de roșul, portocaliul și galbenul sclipitor al frunzelor de arțar. Sachi fu încântată. Taki alergă să aducă o vază. Amândouă îngenuncheară să le aranjeze.

În a treia zi, el îi trimise un obiect misterios. Era mic, rotund, făcut din metal. Ea-l întoarse pe o parte și pe alta, apoi încercă să și-l pună

pe deget. Îi venea ca turnat. Şi-l scoase cu iuţeală. Nu se simţea în largul ei purtându-l.

Nu mai întâlnise vreodată asemenea purtări. Ar fi trebuit să se supere, dar se simţea mai curând flatată. Shinzaemon lipsea de atâta amar de vreme! Dacă se mai întorcea, urma să fie un străin ce se amestecă din nou în viaţa ei. Iar Edwards se afla aproape. Putea să-l primească măcar de dragul lui Taki şi al lui Haru. Şi ele se bucurau de compania lui. Prin urmare, Edwards îşi reluă vizitele.

Între timp, se apropia venirea împăratului în oraş.

— Trebuie să ne îmbrăcăm în haine noi când ne vom duce să-l întâmpinăm, constată Taki, care se găsea într-o stare de accentuată frenezie.

Nu ştiau ce să poarte. Nu mai puteau purta robele doamnelor de la Curtea shogunului. Shogunul şi Curtea lui erau declaraţi duşmani ai statului, iar Sachi se temea că, dacă erau recunoscute, ar fi putut sfârşi în cuştile prizonierilor de război, trimise pe sus la Suruga. Până la urmă, hotărâră să se îmbrace ca nişte târgoveţe înstărite. Când veniră neguţătorii, Haru comandă baloturi de mătase în culori şi modele potrivite târgoveţelor. Ea şi Taki se porniră pe cusut.

Era la fel de limpede că ele nu se puteau duce cu Edwards. Să se arate în public împreună cu un barbar înalt şi cu nasul mare, însoţiţi de gărzile lui de corp, ar fi fost o nebunie. Aveau să se ducă pe cont propriu.

Ajunul procesiunii se apropia cu paşi mari. Le ajunse un mesaj de la Daisuke. Se întorcea la Edo şi avea să le însoţească.

II

A doua zi, dis-de-dimineaţă, Taki o ajută pe Sachi să se pregătească. Îi înnegri dinţii, îi rase sprâncenele şi îi făcu o pieptănătură încărcată de târgoveaţă, împletindu-i un coc lucios, prins cu agrafe şi piepteni. După aceea, o ajută să-şi pună chimonoul. Mătasea nouă era răcoroasă şi înviorătoare pe piele. Cel de deasupra, cu căptuşeală groasă, era într-un roşu la modă, cu un model de frunze de arţar pe poale. Peste noapte, Taki îl ţinuse atârnat deasupra unui beţişor parfumat, iar

acum răspândea o elegantă mireasmă de mosc. Taki şi Haru erau şi ele îmbrăcate în straie minunate.

Daisuke le aştepta în curte. În palida lumină a dimineţii, respira demnitate şi forţă. Era în uniformă de gală, în pantaloni *hakama* plisaţi, de culoare neagră şi cu o haină cu umeri scrobiţi ca nişte aripi. Se împlinise la trup, observă Sachi, iar burta i se umfla deasupra *obi*-ului. Avea şi două săbii la cingătoare. Era un bărbat de vază.

Spusese că voia să fie un tată de care ea să fie mândră şi reuşise. Sachi îi dădu bineţe cu o bucurie tăcută. Simţea, aşa cum i se întâmplase ori de câte ori el o privea, că şi de data aceasta mai vedea şi pe altcineva în ea.

— Fiica mea, o salută el surâzător.

— Tată, îi răspunse ea la salut, cu o plecăciune.

Când plecară de la conac, Sachi băgă de seamă că totul fusese pus la locul lui. Malurile şanţului fuseseră îndiguite, părţile căzute din pod, reconstruite. Drumurile fuseseră plivite de buruieni, măturate şi stropite cu apă. În aer se simţea mireasma pământului reavăn, ca după ploaie.

Marile bulevarde ce se întindeau între palatele nobililor nu mai erau nici tăcute, nici pustii. Oamenii mişunau, zorindu-se într-un şir nesfârşit spre castel. Piaţa din faţa castelului se umpluse deja cu oameni îmbrăcaţi în cele mai bune chimonouri de mătase, păstrate anume pentru sărbători.

Daisuke le conduse prin mulţime până la Poarta Wadakura, prin care avea să treacă împăratul. Sachi îl urma îndeaproape, croindu-şi drum printre trupuri slăbănoage şi grase, înalte şi scunde, de bogătaşi şi de sărmani, trupuri care îi stăteau în cale şi trupuri care se dădeau la o parte. Erau bărbaţi, femei, tineri, bătrâni, copii, părinţi purtându-şi pruncii în spate. Ochii ei scăpărară prin marea de chipuri. Se întreba dacă nu cumva avea să zărească vreo figură cunoscută, cu ochi oblici de pisică. Câteodată mai vedea pe cineva şi credea, pentru o clipă, că era el, dar, când se uita iar, îşi dădea seama cu durere că se înşela.

Ajunseră la un cordon de soldaţi, când Sachi observă o femeie prin mulţime. Chimonourile ei bătătoare la ochi îi dezveleau spatele, ispitind privirile cu o piele albă, ca o gheişă sau prostituată. Toată lumea se uita la locul pe unde urma împăratul să intre în castel, dar ea se uita în altă parte, muşcându-şi buzele. Contempla îndelung, cu

o privire neîncrezătoare, castelul, turnurile și meterezele lui, zidurile lui înalte, văruite în alb. O lacrimă îi brăzdă fața fardată.

— Fuyu! o strigă Sachi.

Chipul fetei exprima tot ce simțea și ea. Se repezi prin trupurile înghesuite unul într-altul și o apucă de mânecă. Îi simți parfumul ieftin, pe când o trăgea cu blândețe afară din mulțime.

— Vremurile de altădată n-au fost chiar așa de minunate, o alină Sachi cu dulceață.

Dar imediat își dădu seama că minte. Acele porți rămâneau închise și pentru ea. Acea lume frumoasă, delicată pierise o dată pentru totdeauna, ca un neprețuit porțelan spart.

Daisuke ocupase pentru ele un loc lângă poartă, într-o zonă interioară, rezervată demnitarilor din guvern, unde aveau să fie ferite de înghesuială. Sachi cuprinse cu privirea mulțimea din fața ei. Nu-și închipuise niciodată că existau atâția oameni pe lume.

— Uită-te la ei, o îndemnă Fuyu, ștergându-și ochii și nasul cu mâneca. Mai întâi au fost gata să-și dea și viața pentru shogun. Acum se închină la împărat. Apoi o să-l aclame iar pe shogun, când flăcăii noștri s-or întoarce de la Wakamatsu.

Sachi simți un junghi în inimă, iar gura i se uscă dintr-odată. Flăcăii. Shinzaemon avea să se numere cu siguranță printre ei.

— Se întorc? șopti ea.

— Cei rămași în viață. Vor veni în marș. O să fie acilea în câteva zilișoare. Știm noi cine este adevărații eroi. O să le facem o primire nemaipomenită.

Se apropia ora calului, când mii de focuri ardeau de obicei pentru masa de prânz. Dar astăzi era interzis să faci focul. Departe, în zare, se auzeau zgomote slabe. Toată lumea tăcu, încercând să prindă armoniile ce pluteau prin aer. Era muzică, o muzică străveche, de pe altă lume. Sachi se înfioră. Parcă zeii ar fi coborât pe pământ.

Pe deasupra capetelor se iviră stindarde, șerpuind prin mulțime. Unduiau dintr-o parte într-alta, fluturând în adierea vântului. Erau vișiniu-închis, cu un disc de aur, blazonul împăratului, simbolizând o crizantemă. Soarele scăpăra printre vârfuri de lănci, sulițe și halebarde, răsfrângând orbitoare săgeți de lumină. Mijind ochii, Sachi deslușì o masă de siluete negre, falnice, mișcându-se într-o procesiune solemnă, cu pălăriile înalte, lăcuite în negru, ale rândurilor de

curteni. Coifuri plate, coifuri ţuguiate, coifuri de toate formele şi culorile înaintau în grupuri compacte. La distanţă, acoperişurile lăcuite ale palanchinelor sclipeau în soare.

Sachi se gândi la procesiunile nobililor pe care le vedea trecând prin sat şi la magnificul alai al prinţesei, care o luase şi pe ea şi o adusese la castel. Aceasta era mai somptuoasă. Dar avea şi ceva diferit. În oricare altă procesiune la care mai asistase, întotdeauna se întâlneau străjeri care strigau într-un ritm cadenţat: *„Shita ni yio! Shita ni yio!* În genunchi! În genunchi!" Aceste trupe de soldaţi mărşăluiau în tăcere.

Procesiunea începu să se vadă din mulţime. Din locul său, Sachi îi putea zări pe muzicanţi bătând la tobe şi suflând din flaute, cântându-şi melodiile shintoiste. În spatele lor veneau purtătorii de lănci şi de stindarde, marile drapele fluturând deasupra capetelor lor. Urmară soldaţii, regiment după regiment, îmbrăcaţi în uniforme străine, ca pentru a reaminti populaţiei că vechea eră, cea a shogunului şi samurailor, trecuse, iar acum începea una nouă. Unii aveau puşti petrecute peste umăr. Alţii mărşăluiau cu săbii încinse la brâu. Hamalii cărau în spinare cufere lăcuite, iar servitorii mergeau lângă ei.

Apoi veni rândul nobililor şi al seniorilor. Unii erau ascunşi în palanchine, alţii se arătau călare sau pe jos, înveşmântaţi în robe voluminoase, purtând pălării negre, înalte, aşa cum nu mai văzuse Sachi decât în gravurile de lemn: străvechea uniformă a Curţii Imperiale. Erau urmaţi de curteni şi de străjeri în costume în culori strălucitoare. Erau sute de rândaşi care duceau de dârlogi sute de cai, purtători de umbrele de soare, purtători de pantofi, purtătorii căzii de baie imperiale, nenumăraţi slujitori de toate soiurile. Întreaga Curte, din câte se părea, destul cât să populeze imensul palat, se pornise la drum, să-l însoţească pe împărat.

Totul era ciudat şi nou: soldaţii în uniforme străine, curtenii în străvechile lor costume, aşa cum nu se mai văzuse niciodată prin Edo. Până şi chipurile le erau diferite de cele pe care le vedeai îndeobşte pe străzile oraşului, de la căutătura aspră din ochii soldaţilor sudici până la trăsăturile de o paloare morbidă ale aristocraţilor cu nasuri lungi, guri mici şi frunţi înalte.

Urmă un lung convoi de preoţi shintoişti, târându-şi paşii prin mulţime, foşnind din baghetele lor de hârtie. Împăratul avea să

sosească dintr-o clipă în alta. Oamenii, clădirile, copacii, țărâna, aerul, totul trebuia să fie purificat.

Apropiindu-se foarte încet, se ivi un palanchin din aur și lemn de abanos, mai mare și mai splendid decât tot ce văzuse Sachi la viața ei. Era împodobit cu draperii grele, prinse în cordoane de mătase roșie, iar acoperișul îi lucea în soare. Era purtat la înălțime de o mulțime de cărăuși, toți în voluminoase robe de mătase galbenă, cu pălării negre pe cap.

Deasupra se înălța un phoenix de aur, lucrat în filigran. Scânteia și sclipea, în vreme ce înainta legănându-se. Pe măsură ce litiera cu pasărea phoenix se apropia, o tăcere grea se lăsă peste mulțime. Murmurul și freamătul, șuierăturile și șoaptele, foiala oamenilor care se forțau să vadă mai bine încetară cu totul. Nu se mai auzi nici un glăscior de copil, nici măcar un scâncet de bebeluș. Singurele zgomote mai erau făcute de mânecile și poalele purtătorilor, de clămpănitul saboților lor negri.

Genunchii lui Sachi părură să se îndoaie fără voia ei. Nemaiștiind de nimic, cuprinsă de o venerație copleșitoare, ea se prosternă. Aproape că nici nu mai auzea șoapta robelor purtătorilor, hârșâitul saboților lor sau scârțâitul cordoanelor de mătase care propteau palanchinul. Un parfum se răspândi în aer, o aromă străveche, sfințită, ce amintea nu de crezul auster al unui Buddha, ci de zeii shintoiști, nu de întuneric, ci de lumină, nu de moarte, ci de viață.

În mintea lui Sachi, nu mai era nici o îndoială că ființa dinăuntrul palanchinului era un copil al zeilor, un fiu al zeiței soarelui. Cu phoenixul de aur strălucind deasupra lui și purtătorii îmbrăcați în galben, ca o coroană de raze în jurul lui, era însuși astrul zilei coborât pe pământ.

Îndrăzniră să-și ridice capetele la mult timp după ce palanchinul trecuse. Sachi se uită în jur. Taki și Haru încă mai rămâseseră cu nasurile în praf, în vreme ce pretutindeni în jur oamenii începuseră să se ridice în picioare, arătând nedumeriți, ca și cum se întrebau ce-i apucase. Locuitorii din Edo, cu scaun la cap, păreau enervați că se putuseră lăsa atât de ușor seduși. Ura împotriva rebelilor din sud era încă vie, dar ceva se schimbase. Așa cum se exprimase Edwards, nu se mai putea da ceasul înapoi.

Palanchinele, seniorii, demnitarii, curtenii, caii, rândașii, soldații, hamalii și cuferele, servitorii, femeile, slujnicele și toți ceilalți dispărură

în Castelul Edo. Numai că nu se mai chema „Castelul Edo", cetatea de scaun a Înălțimii Sale, shogunul, își aduse aminte Sachi. Era de-acum „Castelul Tokio", Palatul Imperial, reședința Fiului Cerului.

Într-un târziu, înaltele porți din lemn de cedru începură să se miște. Sachi privi vrăjită, arzând să vadă pentru ultima oară castelul. O copleșise o senzație îngrozitoare de damnare. Privind pe deasupra capetelor din mulțime și a cordoanelor de soldați ce făceau de strajă, își ațintì ochii în spațiul care se îngusta, dar tot ce mai putu zări era clădirea corpului de gardă din curte. Masivele blocuri de piatră ale zidului din spate intrau în umbră, pe măsură ce porțile continuau să huruie în același ritm măsurat, până când se închiseră bubuind. Marile ziduri se clătinară. Bufnetul răsună ca un ecou prin toată piața.

Un vânt rece bătu prin mulțime, făcând să fluture poalele chimonourilor. Ridică în aer frunzele căzute și stârni praful. Sachi se înfioră și se înfășură mai bine în jacheta *haori*.

Ochii lui Daisuke străluceau. Porțile nu erau închise și pentru el. Soldații sudici, palizii aristocrați, curtenii în robele lor de mătase galbenă erau de-ai lui. Împărțeau gloria cu el. Triumful împăratului era și al său.

— Nu poa' să ia castelu', bombăni Fuyu.

Fardul alb de pe fața ei era pătat și i se scurgea, brăzdat de lacrimi.

— Străzile-s ale noastre. Zi-i cum vrei. Tot Edo e.

Oamenii ieșeau, parcă, dintr-o transă, uitându-se în jurul lor, zâmbindu-și unul altuia cu sfială. Vocile începură să se audă, dar în surdină, ca și cum nimeni nu se încumeta să povestească ce-a văzut. Un copil începu să sporovăiască, oamenii plecau acasă. Cei mai mulți se îndepărtau tropăind mărunt în saboții sau sandalele lor de pai, îndreptându-se spre capătul de răsărit al orașului.

Fuyu își ridică poalele, își înclină zorită capul în semn de rămas-bun și în grabă, de parcă se temea să nu le apuce mila pentru ea dacă stătea mai mult, și o luă spre est, legănându-se în saboții ei înalți. Sachi îi privi spatele dezvelit de chimonoul ei împopoțonat și greoi, urmărind-o cum dispărea în mulțime. Părea mică și tristă, dar demnă. Sachi se recunoștea pe sine în felul în care-și ținea umerii, în mânia aceea, refuzul acela de a renunța la trecut, acea mândrie pe care, poate, o aveau toate femeile de la palat. Poate că aveau s-o poarte-n suflet pentru tot restul zilelor lor.

Daisuke le însoți pe Sachi, Taki și Haru de la piața din fața castelului până la podul ce ducea la conac. Acolo se opri.

— Eu trebuie să plec, le spuse. Am niște treburi. Îmi fac o casă aici, în Tokio. Va fi loc pentru toți. Vom avea servitori și cameriste. Vreau să fiu sigur că veți avea viața pe care o meritați.

Sachi se înclină, simțindu-se deodată cumplit de singură și de tristă. „Când flăcăii se vor întoarce de la Wakamatsu", avea să se găsească Shinzaemon printre ei? Daisuke însă habar n-avea de existența lui. Era greu să-ți închipui ce loc avea să-și găsească el în această viață idilică pe care tatăl ei le-o pregătea. Iar Edwards – își zise ea în gând – cu atât mai puțin.

Nimeni nu făcea de pază la porțile conacului. Sachi, Taki și Haru străbătură grădinile în tăcere, îndreptându-se spre masivele porți interioare, croindu-și drum printre mormanele de frunze îngălbenite.

În celălalt capăt al curții erau doi bărbați, șezând cu picioarele încrucișate într-un loc însorit de pe verandă, dincolo de marea sală de la intrare. Erau în toiul unei conversații. Capetele aproape că li se atingeau. O rază de soare străluci prin fumul ce se înălța șerpuit din pipele lor, răsfrângându-se pe creștetul proaspăt ras și moțul uns cu ulei al unuia. Celălalt avea capul acoperit cu un păr țepos și negru, tăiat scurt ca al străinilor.

Bărbatul cu creștetul ras își ridică privirea, când se iviră femeile. Sări în picioare și se grăbi spre ele, plecându-se într-un gest prin care-și cerea iertare. Era bătrânul care stătea de gardă la porțile exterioare.

— Îmi pare tare rău, murmură el.

Îl arătă cu un gest pe celălalt.

— Avem un musafir. Tocmai s-a întors de la Wakamatsu.

Sachi dădu din cap. Unul dintre flăcăii lor întors de pe front, aducându-le vești. Bătrânul avusese un motiv destul de bun ca să uite să mai stea de pază. Se întoarse să-i dea binețe nou-venitului. El cobora de pe verandă, încălțând în liniște o pereche de sandale de pai. Chipul îi era aplecat, dar chiar înainte de a-și ridica fața ea știu. Era Shinzaemon.

14
Întors din morți

I

Shinzaemon se uită îndelung la Sachi. Ochii lui înguști ca de pisică o scormoneau parcă. Nu era frumos ca un actor de Kabuki, cum fusese Daisuke. Trăsăturile îi erau prea aprige, prea aspru tăiate, prea puternice. Îi recunoscu aroganța, grația înnăscută, îndrăzneala. Nu conta că luptase de partea celor care pierduseră războiul, purta în suflet aceeași demnitate.

Sachi văzu că e bătut de soare și de vânt. Tenul îi era ars de soare, hainele îi erau rupte și mototolite. Un început de mustață îi mijea pe buza de sus.

Sufletul ei se năpusti spre el, dar ea nu se urni din loc. Rămase în picioare, dreaptă și serioasă, cum îi stătea bine unei femei. Ardea să se arunce în brațele lui, dar, firește, nu făcu așa ceva. Își plecă privirea și se înclină. Taki îi făcu o reverență, acoperindu-și ochii cu mâneca.

— Shin, rupse ea tăcerea. Trebuie să fii ostenit. Bine ai venit acasă. A trecut atâta timp.

Shinzaemon făcu o plecăciune solemnă.

— Este de neiertat, începu el, c-am venit fără să vă anunț din timp.

Vocea îi era joasă. Sachi îi simțea mirosul sărat al sudorii amestecat cu aroma tutunului. Își aminti de toate acele dăți în care îi adulmecase mirosul, pe când străbăteau împreună Drumul Interior de Munte, când poposiseră în vârful muntelui, când o strânsesera în brațe pe pod. Cu o plecăciune, ea rosti rosti formulele de bun venit. Aștepta momentul în care puteau rămâne singuri.

Plecăciunile păreau să nu se mai sfârșească. Atunci Taki o apucă pe Haru de mânecă. Încet, sau așa i se păru lui Sachi, ele se descălțară de o sanda, apoi de cealaltă, urcară treptele și înaintară spre sala de

primire. Făcură altă reverenţă şi intrară. Ea le urmări, până când dispărură din raza privirii ei.

Soarele apunea, iar cerul era colorat în nuanţe de roşu, argintiu şi auriu.

Sachi aşteptase această clipă de atâta amar de vreme, acum însă se sfia, ca o fetiţă. Nu-şi ridică ochii din pământ. Şosetele lui *tabi* erau pline de colb, sandalele, rupte şi uzate. Se vedeau noduri acolo unde înnădise curelele rupte. Poalele chimonoului său erau pline de pete. O privea lung pe sub sprâncenele-i stufoase.

— Ai venit! şopti ea.

— *Dounika*, rosti el. Cumva.

Ultima oară când se întâlniseră, nu crezuseră c-o să se mai vadă vreodată. Ea-şi ridică ochii la el, sfioasă, amintindu-şi de întâlnirea lor. Nici el n-o slăbea din ochi, ca şi cum şi-ar fi reamintit fiecare rotunjime, fiecare trăsătură a chipului ei. Ceva în el se schimbase. Îi zâmbi cu ironie. Tunsoarea îl făcea să arate ca un băieţandru neastâmpărat. Nici când avusese părul strâns la spate într-o coadă de cal nu putuse să-i vadă faţa atât de limpede.

— Ce zici? îi ceru Shinzaemon părerea cu o grimasă, ducându-şi mâna la cap.

Încruntarea îi lăsase o cută între ochi. O clipă, ea întrezări privirea pierdută din ochii lui Tatsuemon, ca şi cum s-ar fi uitat la anumite lucruri despre care ei nu-i putea povesti. Dar luptele avuseseră loc cu două săptămâni în urmă. Scăpase cu viaţă. De atunci, o pornise pe drumul de întoarcere. Poate privirea îi era aţintită spre viitor, nu spre trecut.

— Arăţi altfel, îi răspunse ea, dăruindu-i un surâs. Este o deghizare bună. Nu te-ar fi recunoscut nimeni aşa.

— Tu însă mă recunoşti.

— Da, şopti ea.

Dorea să-l atingă, să-i simtă trupul, mâinile puternice. Dar se abţinu. Cu cât se lungea aşteptarea mai mult, cu atât tânjea după el mai tare.

El scoase din mânecă un pieptăn. Era din baga, încrustat cu aur, gravat cu un blazon. Pieptănul mamei sale, blazonul familiei ei. Habar n-avusese ce însemna când i-l dăruise. Acum ştia, iar acest fapt o schimbase şi pe ea.

— M-a apărat mai mult decât o armură.

Avea atâtea să-i spună, dar îşi dădu deodată seama, cu bucurie, că aveau tot timpul să stea de vorbă mai târziu. Aveau toată viaţa înaintea lor.

— Vino să vezi grădinile, îl pofti ea.

Îşi croiră drum de-a lungul cărărilor năpădite de buruieni. Smocuri de iarbă înaltă se unduiau în adierea vântului, care purta funigei învolburându-se prin aer ca o zăpadă. Insectele bâzâiau. Arţarii străluceau în toate culorile toamnei. Ea îl duse la parapet.

Rămaseră acolo, unul lângă altul, uitându-se în jos, în Câmpia Goji-in, pe moşia care odinioară aparţinuse nobililor. Se vedeau oameni pretutindeni, lucrând cu sârg. În depărtare, cartierul târgoveţilor era înţesat de schelării din bambus, ca acele unui arici, iar oamenii mişunau ca furnicile, ridicând ziduri şi acoperişuri. Bocănitul miilor de ciocane răsuna clar.

Colina se înălţa, tăcută şi moartă, în mijlocul acestei activităţi febrile. Păsările zburau în cerc, puncte negre pe cerul care se întuneca, cobind parcă. Stăteau atât de aproape unul de altul, încât ea îi simţea căldura trupului.

— Veneam aici, începu ea, în fiecare zi. Şi mă uitam la colină întrebându-mă dacă nu erai cumva acolo. Am crezut că n-o să te mai văd niciodată.

— Tatsuemon mi-a spus ce-ai făcut...

Preţ de o clipă, amintirea acelei zile îngrozitoare o cotropi. Chipurile înfricoşate, rănile căscate şi ochii ficşi, muştele, duhoarea. Fusese atât de înspăimântată c-avea să-l găsească printre cadavre! Iar acum stătea lângă ea, plin de căldură şi de viaţă. Ochii i se umplură de lacrimi, iar ea şi-i acoperi cu mâneca.

El îi luă mâna şi i-o strânse tare. Ea-i simţi bătăturile din palme, întărite acolo unde mâna i se încleştase pe sabie. Îşi ţinu răsuflarea. El o luă în braţe. Ea-i simţi muşchii tari ai braţelor, inima bătându-i în piept, abdomenul umflându-se şi golindu-se, la fiecare răsuflare. Buzele lui îi atinseră părul. Atingerea nu-i mai era brutală, ca-nainte, ci blândă. El îi acoperi cu sărutări urechile, ceafa, obrazul, ochii. Apoi gura lui i-o găsi pe a ei.

Ea se trase înapoi şi se uită la el, încruntată. Îşi dorea din adâncul sufletului să-şi petreacă tot restul vieţii alături de acest bărbat. *Dounika.*

Cumva. Nu mai jinduise niciodată atât de tare după ceva de când se știa. Surâzător, o mângâie pe frunte.

— Ochii tăi, grăi el. Cum să-i uiți? Gura asta. Rotunjimea obrazului. Zâmbetul tău.

El îi trasă o linie plimbându-și degetul pe obraz, în jurul bărbiei, de-a lungul gâtului. Parcă habar n-avusese până atunci ce înseamnă să trăiești.

— Tu, șopti el.

Coborâră de pe parapet, iar el o trase în iarbă. Nenumăratele chimonouri de pe ea i se umflară ca o pernă moale sub trup. Erau împresurați de ierburi înalte, ce foșneau și se legănau în vânt. Nările îi erau gâdilate de miresmele tulpinilor uscate, de florile sălbatice învolburându-se în jur. Se lăsă pradă moliciunii, se topi în parfumurile toamnei. În acest loc tainic erau invizibili. Chipul lui se profila negru pe canavaua cerului. Ultimele raze ale soarelui muribund îi aprinseră cârlionții, făcându-i să strălucească precum un halou. Ea închise ochii, pe când buzele lui îi alunecară pe gât.

II

— Uită-te la tine, Shin! exclamă Sachi. Ești lihnit! Va trebui să te punem la îngrășat!

O rază de soare se strecură prin ușile de lemn, străpungând aerul de dimineață, făcând să sclipească firele de praf și luminând aburul ce ieșea din orezul fiert și din supa *miso*.

Shinzaemon stătea așezat, liniștit, în vreme ce Haru și Taki se fățâiau în jurul lui, umplându-i ceașca de ceai, bolul de orez, aducând, unul după altul, platourile de pește fript și de legume fierte înăbușit. Camera se umplu de miresme îmbietoare.

Sachi ședea tăcută, jucând rolul amfitrioanei binevoitoare, asigurându-se că totul îi era pe plac. Din când în când, ochii li se întâlneau. Dulceața serii trecute încă le mai pâlpâia în suflet. În spatele nepăsării jucate, ardea de bucurie, ca și cum un foc mare i s-ar fi aprins în inimă. Simțea că sângele mamei îi clocotea în vine. Ca și mama ei, avea să se bucure de viață, indiferent de consecințe.

Dar în lumina necruțătoare a zilei era mai conștientă ca oricând cât de cumplită era situația în care se aflau. Acum avea un tată, un demnitar puternic, de partea sudicilor. Însă nu îi era tată ca Jiroemon. Nu-i putea pretinde supunere oarbă, așa cum făceau, de obicei, toți tații. Dar un tată era un tată, iar ea nu voia s-o rupă cu el. Nu acum, când abia-l regăsise.

Sachi știa prea bine că nu e liberă să facă ce vrea. Femeile erau proprietatea bărbaților, aparțineau familiilor lor. Regăsindu-și tatăl, descoperise noi legături care o îngrădeau. În beția produsă de venirea lui Shinzaemon, își închipuise că lucrurile puteau sta și altfel. Acum își aducea aminte că era imposibil.

Se uită la Shinzaemon, care-și curăța bolul cu o bucățică de ridiche murată, curățându-l apoi cu ceai. Era un soldat, un ronin! Încercă să și-l imagineze ca pe un membru respectabil al societății, îndeplinindu-și îndatoririle unui fiu adoptat de un demnitar din guvern. Gândul îi smulse un zâmbet. Îi venea încă și mai greu să și-l închipuie pe Daisuke binecuvântând unirea ei cu un dușman, un membru al disprețuitei armate nordice.

Dar și Daisuke fusese odată tânăr. Și el fusese furios, impetuos, orbit de patimă. Poate că atunci când va da cu ochii de Shinzaemon se va recunoaște pe sine în el.

Taki îi luă din față tava cu micul dejun. Afară se auzi zgomot de pași. Sachi își ținu respirația. Poate era chiar Daisuke... Atunci îi ajunse la ureche scrâșnetul cizmelor din piele de animal, apropiindu-se din curte. Edwards! Un fior de frică o scutură. Fusese singură cu el și îl lăsase să-i atingă mâna. Numai el știa ce se petrecuse între ei doi. Străinii erau atât de deschiși, atât de ușor se citea totul pe chipurile lor. Dacă el rostea un singur cuvânt sau făcea vreo aluzie, Shinzaemon...

Ușile se deschiseră și se închiseră, pașii veniră spre ei. Sachi auzi vocea chițăită a lui Taki, anunțându-l pe Edwards că se întorsese Shinzaemon. Cei doi nu se mai văzuseră de când călătoriseră împreună pe Drumul Interior de Munte. Shinzaemon se arătase atunci suspicios. Sachi îi simțise ochii pironiți asupra ei ori de câte ori i se adresase englezului. Cât despre Edwards, trebuie să-și fi dat seama că Shinzaemon nu era o simplă gardă de corp, deși păstrase distanța.

Îşi aminti cum întorsese ea capul şi se uitase după Shinzaemon şi Edwards, înainte să împingă Poarta Doamnelor Shogunului, ca să intre în incinta palatului. Încă-i mai vedea cu ochii minţii, la celălalt capăt al podului, doi străini înalţi şi vânjosul ronin cu păr stufos. Dar lucrurile se schimbaseră. Edwards îi salvase pe toţi pe colină şi se arătase plin de bunătate faţă de Tatsuemon. Shinzaemon îi era dator vândut.

Acum, când se uita la Edwards, vedea un om, un bărbat. Dar lui Shinzaemon probabil că i se părea o creatură de pe altă lume. În ce-l privea pe englez, poate nici n-avea să-l recunoască pe Shinzaemon cu părul tuns.

Sala păru să se micşoreze când Edwards îi păşi pragul cu călcătura lui apăsată. Când trecu prin raza de soare ce traversa încăperea, părul lui de culoarea paiului străluci ca firul unui tort de aur, iar Sachi îi adulmecă mirosul exotic, înţepător, de carnivor, înmiresmat cu mirodenii străine, de piei de animale şi de alte arome ciudate. Îi dădea sentimentul unor uşi deschise, de mari spaţii sub cerul liber, de rafale răcoroase de vânt. Când Edwards se afla prin preajma ei, Sachi îşi amintea că mai existau şi alte lumi.

Simţi cum o cuprinde un val de tristeţe, când se gândi că acest fir ce o lega de lumea largă se rupea. Se temea că n-avea să mai poată să-l vadă. Înţelegea acum că, atunci când se bucurase de compania lui, socotise că era o consolare pentru ea. Fusese flatată de grija lui şi o mişcaseră cuvintele lui pătimaşe. Îl crezuse mort pe Shinzaemon, dar acum, că se întorsese, ştia că inima ei era a lui.

Englezul se arătă uimit să-l vadă pe tânărul samurai, dar îşi veni iute în fire şi îi făcu, politicos, o plecăciune. Sachi se uită la cele două capete plecate. Tinerii erau ca soarele şi luna de pe cer, două feţe ale aceleiaşi monede. Unul cu părul auriu, celălalt cu părul negru. Diplomatul iscusit şi soldatul trecut prin ciur şi dârmon. Amândoi făceau parte din lumi despre care femeile nu ştiau nimic. Erau, fără îndoială, nerăbdători să stea de vorbă ca-ntre bărbaţi şi să discute politică. Dar se mai simţea în aer şi o bănuială nemărturisită. Fiecare se întreba ce-l lega pe celălalt de aceste femei. De Sachi.

— Prin urmare Tatsu... se interesă Edwards.

— Îţi mulţumim, răspunse Shinzaemon, pe cel mai politicos ton. Este bine. Am fost împreună. La Wakamatsu.

El rosti numele tare, cu o scânteie în ochi, ca şi cum ar fi vrut să dea de înţeles că ştia de care parte se găsea Edwards. Sachi era cu urechile ciulite. Murea să ştie ce făcuse Shinzaemon, încotro îl purtaseră paşii, tot ce i se întâmplase de când nu-l mai văzuse. Îşi închipuise fapte de vitejie, bărbaţi luptându-se până la ultima suflare, ţinând piept sorţii neîndurătoare. Dar buzele îi erau strânse cu fermitate, iar ea nu îndrăzni să întrebe nimic.

— V-aţi întors împreună? îl întrebă Edwards.

— Tatsuemon a luat-o călare spre nord, îi relată Shinzaemon. Să intre în marina clanului Tokugawa. Poate aţi auzit şi voi: amiralul Enomoto, care se află la comanda celor mai bune vase de luptă ale familiei, se îndreaptă pe mare spre Ezo. El conduce rezistenţa de acolo. După căderea castelului, mulţi s-au dus într-acolo, să se înroleze.

Edwards dădu din cap.

— Războiul n-a fost prielnic pentru nordici, constată el.

— Nu s-a terminat, mormăi Shinzaemon.

— Dar tu te-ai întors, sublinie Edwards.

Îi vorbea politicos, dar cu o notă de triumf în voce, ca şi cum ar fi reperat o spărtură în armura lui Shinzaemon, de parcă nu s-ar fi putut abţine să nu dea în duşman. Iubitul ei nu era un laş, Sachi ştia foarte bine. Trebuie să fi avut un motiv temeinic ca să nu-i fi urmat pe camarazii lui în nord. Ştia că nu era numai pentru a o revedea. Ceva se petrecuse, ceva groaznic.

Umărul lui Shinzaemon tresări abia perceptibil, deşi probabil că Edwards nu observase. Altădată, Shinzaemon ar fi înşfăcat orice armă ar fi găsit la îndemână. Acum făcu un efort uriaş: rămase nemişcat ca o stâncă. Se auzi un glas în sala de intrare. Daisuke se năpusti ca vântul în sală, de parcă s-ar fi aflat la el acasă, fără să mai aştepte să fie anunţat. Arăta fericit, încrezător, chipeş, un bărbat care obţinuse tot ce visase de la viaţă. Mai lipsea doar un singur lucru pentru ca fericirea lui să fie deplină: mama lui Sachi.

Se opri locului când dădu cu ochii de cei doi tineri. Se uită de la unul la altul, cu sprâncenele lui stufoase ridicate. O încruntare trecu ca fulgerul pe faţa lui lată. Sachi alergă în întâmpinarea lui.

— Tată, îl salută cu o plecăciune.

Shinzaemon şi Edwards erau în genunchi. Englezul se prezentă singur.

— Deci dumneavoastră sunteți de la Legația Britanică, conchise Daisuke. Îl cunosc pe Satow-*domo*. A fost foarte mărinimos cu noi. Englezii ne-au sprijinit cauza. Vă rămân îndatorat pentru bunătatea pe care ați arătat-o familiei mele.

Făcu o plecăciune adâncă. Edwards era un străin și un oaspete în țara lor. Cu toate acestea, Daisuke se uita la el cu asprime, de parcă se întreba ce căuta acolo.

— Shinzaemon din Nakamura, domeniu din Kano, rosti Shinzaemon solemn.

Mâinile și fruntea îi erau lipite de *tatami*. Sachi nu-l mai văzuse niciodată atât de grijuliu. Îi aruncă o privire lui Daisuke. Un barbar era una. Străinii trebuiau tratați cu respect și politețe. Dar Shinzaemon era un ronin. Se vedea pe el de la o poștă. Era un proscris, fără stăpân. Daisuke avea să-l miroasă numaidecât.

— Nakamura din Kano... repetă încet tatăl ei. Seniorul din Kano s-a alăturat împăratului destul de recent, dacă-mi amintesc bine. Au existat unele disensiuni în Kano, nu-i așa? Nu prea se hotărau oamenii de partea cui să fie.

— Nu prea știu multe despre politica din Kano, se grăbi să spună Shinzaemon.

Era limpede că nu voia să discute politică.

— Tatăl meu este samurai de rang mijlociu și magistrat al orașului. Am fost trimis la Edo când eram mic. Mi-am petrecut cea mai mare parte din viață aici, în diferite conace ale reședinței seniorului din Kano.

Sachi se uita când la unul, când la celălalt. Atât Daisuke, cât și Shinzaemon își depășiseră statutul acordat de societate prin naștere. Tatăl ei își începuse viața ca un meșteșugar, dar acum era o personalitate de frunte a noii administrații. Shinzaemon dăduse cu piciorul privilegiilor de samurai, își abandonase clanul, ca să-și urmeze idealurile. Amândoi călcaseră în picioare vechile restricții ierarhice, ca să-și croiască un drum în viață. Ah, dacă Daisuke ar fi înțeles cât de mult semănau!

— Shinzaemon a avut grijă de noi pe drum, tată, îl lămuri ea. Am călătorit împreună. Este un luptător desăvârșit.

— Ne este ca un frate, adăugă și Taki.

— În cazul ăsta vă sunt dator, spuse Daisuke.

Se uită la Shinzaemon cu asprime.

— Noi doi trebuie să stăm de vorbă, tinere. Trebuie să știu pe ce poziție ești, dacă ești cu noi sau împotriva noastră.

Shinzaemon dădu din cap.

— Am pierdut așa de multe din viața fiicei mele, mărturisi Daisuke. Îmi pare bine să îi cunosc pe cei care au protejat-o.

Sachi scoase un suspin de ușurare. Deocamdată n-avea să fie nici o confruntare. Taki le aprinse pipe cu gâtul lung și le împărți. Haru alergă să aducă ceaiul. Shinzaemon și Edwards se retraseră într-un colț al camerei, ca să fumeze în liniște.

— Am ceva important să-ți spun, vorbi în surdină Daisuke, adresându-i-se lui Sachi. Cred că te vei bucura. Îndată ce m-am întors la Edo, m-am dus întins la conacul familiei Mizuno. A fost căminul mamei tale. Am dorit să văd cu ochii mei casa în care a locuit, să respir aerul respirat de ea. Era în paragină. Clanul Mizuno a fost loial familiei Tokugawa. Au fugit cu toții. Trebuie să fi plecat printre primii. Din clipa în care te-am regăsit, visul meu a fost tot timpul să locuim toți acolo. Acum ar fi posibil. Reședințele și palatele seniorilor trădători de țară au fost luate sub controlul statului.

Sachi se foi stânjenită. Știa foarte bine că „trădătorii de țară" erau slujitorii devotați ai shogunului. Dar nu scoase o vorbă. Nu-i era ei dat să-l contrazică.

— Vor servi ca birouri ale administrației sau locuințe ale demnitarilor din guvern, continuă Daisuke. Eu am cerut reședința familiei Mizuno.

Sachi simți un fior străbătându-i tot corpul. Știuse dintotdeauna că tatăl ei era mânat de ambiții mari, dar să se gândească să ia reședința unei familii cum era clanul Mizuno!... Chiar dacă erau rude, nu însemna că ea avea vreun drept la proprietatea lor. Înțelegea foarte bine că seniorii fugiseră, că oficialitățile noii administrații trebuiau să-și primească partea. Totuși... I se părea de rău augur. Era convinsă că un asemenea act ar fi atras asupra lor ghinionul.

— Familia Mizuno n-a avut cine știe ce putere, continuă Daisuke, iar proprietatea nu este nici deosebit de atrăgătoare, nici prea mare. Este potrivită pentru cineva de rangul meu.

Obrajii durdulii ai lui Haru păliră, când el pomeni de familia Mizuno.

— Sunt prea multe fantome ale trecutului pe acolo, şopti ea. Prea multe amintiri. Dar poate că... aşa am ajunge la rădăcina răului din viaţa doamnei mele. Probabil o s-o găsim.

— Este proprietatea seniorului Mizuno, se împotrivi Sachi. Sunt convinsă că nu-i putem lua moşia.

Seniorul Mizuno. Cum îi rosti numele îl şi văzu dinaintea ochilor. Ea stătuse ascunsă în umbra prinţesei. Seniorul Oguri, cu chipul lui afabil de curtean, luase cuvântul, iar Mizuno îşi ridicase ochii. Îi văzu creştetul capului, ochii aprigi arzând în orbite ca doi tăciuni, nasul vulturesc, pielea ciupită de vărsat, gura crudă, cu buzele subţiri. Amintirea lui o făcu să se cutremure. Mai avea şi un tic, îşi aduse ea aminte. Îşi lăsase sabia la poartă, dar braţul încă îi mai tresărea, de parcă încerca s-o scoată din teacă, ca şi cum se aştepta la un atac chiar şi în palatul femeilor.

Daisuke se încruntă, uitându-se la ea cu o privire întrebătoare.

— Ce ştii tu de seniorul Mizuno? o iscodi el. S-a prăpădit, nu-i aşa, Haru? A murit cu mult timp în urmă.

— Ultima oară când am auzit despre el era... pe patul de moarte, şopti Haru.

Vocea i se stinse nesigură.

— N-a murit, îi contrazise Sachi.

Ea şi Taki păstrau secretul de prea multă vreme. Dar acum, că shogunul şi palatul femeilor nu mai existau, nimic nu le mai împiedica să dea totul pe faţă.

— Noi l-am văzut pe seniorul Mizuno în viaţă, nu-i aşa, Taki? A venit la palat, împreună cu seniorul Oguri, ca să ne spună că Înălţimea Sa se îmbolnăvise.

Un zgomot sparse tăcerea, ciocănitul unei pipe cu gâtul lung, lovită de tabacheră. În colţul camerei cei doi tineri se foiră uşor. Gura lui Haru se căscă. Ea ridică o mână, o lăsă, apoi, să cadă la loc. Scoase un sunet gâtuit, ceva între oftat şi mormăit, iar ovalul feţei sale grăsuţe păru să se ofilească.

— Nu... nu poate fi el. Nu... seniorul Mizuno. Seniorul Tadanaka Mizuno, sunteţi sigure?

— Seniorul Tadanaka Mizuno, repetă Taki. Mi-l amintesc foarte bine.

— Era un om rău, murmură Haru. Un afurisit. Era mai bine dac-ar fi murit.

Se lăsă o lungă tăcere. Chipul lui Daisuke se încreți și se întunecă. Nu mai avea frumusețea unui actor de Kabuki, ci purta, parcă, masca unui diavol.

— Atunci a fost o minciună! strigă el.

Izbi cu pumnul lui mare în *tatami*.

— Ce-ai pățit, tată? îl întrebă Sachi în șoaptă. Ce-a fost minciună?

Soarele amurgise. Lumânări și lămpi străluceau în ungherele întunecate ale încăperii, în vreme ce-i cuprindea frigul. Mireasma fumului de tutun plutea în cameră. Dâre de fum se înălțau și se încolăceau în jurul grinzilor negre din tavan. Shinzaemon și Edwards încremeniră ca două statui, cu pipele în mâini.

— Ea zicea că nu-i era frică de nimic pe lumea asta, în afară de el, grăi Daisuke, întorcându-se spre Haru. A fost adevărat... ce mi-a zis ea mie? Că a fost opera lui? Că el a silit-o să intre în slujba shogunului?

— Am crezut că a murit, se apără Haru, legănându-se înainte și înapoi. Îmi amintesc cum se certau. „Ești femeie", zicea seniorul Mizuno. Urla la ea. „Cum îndrăznești să mă sfidezi? Crezi că poți trăi fără noi, dar ești un nimeni fără noi. Trebuie s-o faci. De dragul familiei tale!"

— Tu n-ai vrut să te duci la palat, vorbi Daisuke ca pentru sine.

Se simțea o prezență în cameră. Mama lui Sachi. Daisuke se purta de parcă îi auzea glasul.

— Nu asta mi-ai spus tu mie? Era ca și cum te-ar fi trimis la mănăstire, sau la închisoare. Un loc cu trei mii de femei și un singur bărbat, cu bătrâne care te urmăreau pas cu pas, așteptând să calci strâmb. N-aveai voie decât să brodezi și să-ți aranjezi părul toată ziua, erau singurele tale plăceri. „Sunt o sălbăticiune. Sunt o pasăre. Am să-mi iau zborul."

— Care a fost minciuna, tată? Care a fost minciuna? întrebă Sachi în șoaptă.

— Familia Mizuno avea de toate, povesti Haru.

Vocea îi era sugrumată, ca și cum cuvintele i-ar fi fost smulse împotriva voinței sale.

— Aveau un castel, primeau un imens stipendiu anual, dar nu erau decât şambelani. Tatăl doamnei mele era şambelanul familiei Kisshu, iar seniorul Tadanaka nu putea să sufere lucrul ăsta. Nu suporta să fie numărul doi. Obişnuia să se învârtă tropăind şi răstindu-se, răzbunându-se pe servitori. Pe urmă, doamna mea, sora lui, s-a făcut mare şi el a văzut o cale de a căpăta ce dorea. A hotărât că ea avea să intre în slujba shogunului, la Castelul Edo. O femeie de rangul ei trebuia să intre în rândurile doamnelor de companie. Dar acolo nu avea sorţi de izbândă. Bătrânele erau cele care alegeau şi ele nu ţineau cont de frumuseţe. Nu intrau în calculele lor decât rangul şi vechimea familiei. Era mult mai uşor să pătrunzi în palat fiind de o condiţie mai umilă, aşa că seniorul i-a poruncit sărmanei mele familii să o adopte. Vă puteţi închipui cum s-a simţit ea! Dar ce era să facă? Atunci mi-a devenit soră adoptivă, apoi amândouă am fost luate la palat, ca slujnice de rang inferior. Seniorul Mizuno ştia că el trebuia doar s-o introducă pe doamna mea în palat, unde shogunul o putea vedea. Era atât de atrăgătoare, de frumoasă, de strălucitoare! El ştia că shogunul avea să se îndrăgostească pe dată de ea şi avea s-o facă doamna lui din camera de alături. Astfel, prin ea avea să se ridice întreaga familie. Tatăl lor avea să fie înălţat la rang de *daimyo*, iar fratele ei avea să-i moştenească titlul. *Daimyo* peste noapte. Aveau să se strecoare în urma focului aprins de ea în inima shogunului. Şi-au ars însă aripile destul de curând, pentru că socoteala de acasă nu s-a potrivit cu cea din târg. Ea trebuia să-i dea shogunului un moştenitor. Dar primul ei fiu s-a prăpădit, apoi următorul prunc...

— Şi atunci totul a început să nu mai meargă ca pe roate, o întrerupse Daisuke. Ea mi-a mărturisit că Înălţimea Sa încetase să-i mai facă vizite. M-a întâlnit pe mine şi de atunci pântecele a început să-i crească iar.

— Oamenii au băgat de seamă, continuă Haru în şoaptă. Era dușmănită. O mulţime de femei erau geloase pe ea, iar dacă una dintre ele îndrăznea să scoată vreun cuvânt, ar fi fost o catastrofă pentru familia Mizuno. Seniorul ar fi fost nevoit să-şi ia viaţa, iar familia ar fi rămas fără moştenitori.

— Probabil a aflat cumva de legătura noastră, deduse Daisuke. Poate că a chemat-o înapoi acasă, ca s-o scoată din joc, înainte ca shogunul şi oamenii lui să afle.

— Atunci asta a fost minciuna? şopti Sachi. Că el era pe patul de moarte?

— Ca s-o facă să se întoarcă acasă. Ca să înăbuşe tot scandalul.

— Dar ce-a făcut el atunci? îşi auzi Sachi glasul, mititel şi mâhnit. Ce-a făcut când mama s-a întors acasă la el? Unde-i ea acum?

Daisuke se uită la Sachi:

— Dacă ştie cineva ce s-a ales de mama ta, el este acela. O să-l găsim.

În sală se aşternu liniştea. Măcar să-l fi găsit pe seniorul Mizuno, îşi spuse Sachi în gând. Apoi îşi aduse aminte că-l mai zărise şi a doua oară. În urechi îi răsunau susurul unui râu, murmurul refugiaţilor disperaţi să-l treacă, ţipetele gâştelor sălbatice, scrâşnetul paşilor hamalilor, scârţâiturile unui bac trăgând la mal.

— Taki şi cu mine l-am mai văzut o dată cu numai câteva luni în urmă, şopti ea. La Takasaki. Aşteptam la rând să trecem râul. El şi seniorul Oguri plecau din Edo. Shin a fost şi el de faţă.

— Cum te-a mai privit atunci, doamna mea! se auzi glăsciorul lui Taki.

Sachi revăzu în sinea ei chipul smead al seniorului Mizuno. Îi auzi răsuflarea zgomotoasă, i-o simţi pe faţă. Strigase la ea: „Pleacă de-aici! Lasă-mă-n pace!", de parcă-şi pierduse minţile, de parcă ar fi văzut o stafie. Poate chiar văzuse una, când o privise nu pe ea, ci pe mama ei în ea.

Din celălalt capăt al camerei, Shinzaemon îşi făcu auzit glasul. Se lumină la faţă şi ochii îi străluciră:

— Aveau cuferele alea, grăi el însufleţindu-se. Era ceva necurat la mijloc. Păreau foarte grele. Iar hamalii nu prea arătau a hamali, nu erau tatuaţi. Erau... samurai. Samurai care-şi lăsaseră părul să crească. Mi-aduc aminte că m-am întrebat atunci în sinea mea ce puneau la cale.

— Sudicii o s-o ia pe urmele lor, vor dori să pună mâna pe nişte oameni arât de puternici, zise Edwards, cu ochii albaştri scânteind. Nu ştiu nimic despre seniorul Mizuno, dar seniorul Oguri a fost mai mare peste miniştri în guvernul shogunului. Şansele lor de supravieţuire sunt foarte mici. Trebuie să-i găsim cât mai repede. Am să vin cu voi. Aveţi nevoie de ajutor de pretutindeni. Pot să vă dau cai şi hamali. Oricum, trebuie să demarez o anchetă, acum, că ţara este deschisă străinilor. N-am mai avut posibilitatea până acum să călătorim liberi. O să fie o aventură pentru mine şi mă pot face util.

Shinzaemon dădu din cap.

— Nu pot să-mi pun la dispoziția voastră decât brațul, grăi el încet, dar este un braț puternic. Am trecut prin Takasaki la întoarcerea mea de la Wakamatsu. Am ocolit cât mai mult, ca să nu dau peste oștile sudicilor. Cunosc drumul ca-n palmă. Și mai am și o bănuială unde s-au dus.

Daisuke rămase pe gânduri.

— Trebuie s-o pornim îndată la drum. Mai este puțin și vine iarna. Va ninge deja în trecătorile înalte. Dacă mai așteptăm până la primăvară, o să fie prea târziu. Îi datorez asta mamei tale, dar și ție, draga mea fiică. N-am să-mi aflu odihna până nu voi da de ea.

15

Căutătorul de comori de pe muntele Akagi

I

După ce plecară bărbaţii, Sachi scoase brocartul mamei sale. Fusese păstrat în sertarul unui dulap de chimonouri, iar delicata ţesătură foşni când îl scoase afară şi, cu blândeţe, îl despături. Culorile lui erau acelea ale unor vremuri de mult apuse. Şi-l lipi de obraz şi trase adânc în piept subtila-i mireasmă demodată, de mosc, aloe, pelin şi tămâie. Dorea să-şi întipărească acel parfum în minte, să şi-l amintească în clipa în care avea să-l reîntâlnească, ca şi cum şi-ar fi putut recunoaşte mama după miros.

— Pornim în căutarea ta, şopti ea. Vom fi împreună, în sfârşit!

În aceeaşi seară, Taki făcu focul în vatra din sala de mese a conacului şi trase pernele în jurul lui. Ea, Sachi şi Haru se înfăşurară în robe groase. Fumul se învârtoşă prin cameră, făcând să le lăcrimeze ochii. Focul trosnea şi arunca scântei pe podeaua lustruită. Capacul ceainicului de fontă, atârnat deasupra flăcărilor, clămpănea, zgâlţâindu-se şi dansând, în vreme ce ieşeau aburi din el. Era un zgomot liniştitor.

Shinzaemon stătea cu ele, de parcă deja făcea parte din familie. Se sprijinea într-un cot, puţin mai la o parte de ceilalţi, cu ochii pe jumătate închişi, cu o pipă în mână. Sachi îi aruncă o privire, la început sfielnică, apoi ochii ei se plimbară mai îndrăzneţ pe faţa lui. Bărbia pătrată şi gura plină erau reliefate în lumina pâlpâitoare a flăcărilor.

Taki stătea aplecată peste broderia ei, prefăcându-se absorbită, deşi Sachi îşi dădea seama că ardea să pună o sumedenie de întrebări. Taki nu ceruse nici o veste despre Toranosuke. La urma urmei, dacă Toranosuke i-ar fi dat lui Shinzaemon un mesaj pentru ea, acesta i

l-ar fi transmis. Probabil luase hotărârea să păstreze o tăcere demnă. Cu toate acestea, în ochii ei mari se citea o privire tristă, jignită, iar feţişoara ei ascuţită era încă mai palidă ca de obicei.

Într-un târziu, Taki întinse o mână subţire şi apucă vătraiul. Scormoni tăciunii aprinşi, apoi luă capacul de pe ceainic. Umplu o ceaşcă de ceai, o aşeză pe o tavă şi i-o întinse lui Shinzaemon.

— Shin! spuse ea mieroasă. N-ai zis tu c-ai auzit ceva despre seniorul Oguri şi seniorul Mizuno? A fost atunci când mai erai în nord?

— Pe drumul de întoarcere, îi răspunse Shinzaemon, care se cufundă iar în tăcere.

— Deci te-a găsit Tatsu, stărui Taki, iar vocea i se stinse încet, ca un ecou.

El izbucni în râs.

— I-a fost lesne, aprecie el. Ştia unde se dau luptele.

— V-aţi întâlnit... la Wakamatsu? se interesă Sachi.

Era şi ea dornică să afle cât mai multe despre seniorul Mizuno. Dar, mai presus de orice, voia să audă cât mai multe despre el, pe unde fusese, ce făcuse, prin ce trecuse în toate aceste luni în care se aflaseră departe unul de altul. Ghici că aceleaşi lucruri doreau să le audă Taki şi Haru.

— Vreţi să vă povestesc de Wakamatsu?

Femeile dădură din cap. El rămase o vreme pe gânduri, uitându-se în foc.

— Eram acolo, la Castelul Corbului Alb, de câteva luni, începu el încetişor, pufăind din pipă. A trebuit să ajungem înainte ca ostile sudicilor să ocupe drumurile. Misiunea noastră era să păzim un dâmb din afara aripii centrale a castelului. Eram eu împreună cu Toranosuke. Tatsu ni s-a alăturat când a ajuns acolo. Puteam vedea oraşul de sus. Când duşmanul a atacat, noi i-am putut vedea mişunând pe străzi, ca un muşuroi de furnici negre. Treizeci de mii, din câte am auzit. Împotriva a trei mii, câţi eram noi. O parte dintre bătrânii, femeile şi copiii din oraş se refugiaseră şi ei în castel. Cei din sud au adus tunurile şi au început să tragă în noi, de dimineaţă până seara.

Sachi se închipui alături de el, la datorie, pe metereze. Se uita în jos şi vedea nori de fum ridicându-se din oraş. Străzile erau întunecate, ca noaptea. Ici şi colo, limbile flăcărilor dansau şi sclipea roşul crud al incendiilor. Auzi şuieratul văpăilor, trosnetul acoperişurilor

prăbuşindu-se. Nu se auzeau ţipete, nici voci omeneşti, era o tăcere înspăimântătoare.

— Apoi inamicul ne-a străpuns liniile de apărare. Veneau cătă frunză şi iarbă, trecând peste şanţ. Arătau ca nişte gândaci, o invazie de gândaci. Îi doboram, dar nu mai conteneau să vină. Oricât de mulţi cădeau la pământ, se iveau şi mai mulţi. Au trecut de al treilea zid de apărare, pe urmă de al doilea. Îi puteam desluşi încă de departe: bărbaţi îmbrăcaţi în uniforme negre, cu pantaloni strânşi pe picior, cu coifuri lucioase, ţuguiate, alţii în cojoace din piei de câine, şi oamenii din Tosa cu perucile lor roşii. De parcă ne puteau speria, făcându-ne să credem că erau urşi.

Pufni pe nas cu dispreţ.

— Totul mergea foarte bine când îi ocheam cu puştile. Abia aşteptam să se apropie cât mai mult. Am vrut să cobor eu până la ei, în mijlocul lor. Doream să le văd feţele pocite, să le vărs sângele şi să le zbor capetele. Mă săturasem să aştept. Ştiam că visaţi să am parte de o moarte glorioasă. Iată ce aşteptaţi voi de la mine: o moarte demnă de un samurai.

Se uita la toate, dar cuvintele îi erau adresate lui Sachi. Îşi vârî mâna în mânecă, acolo unde era dosit pieptănul ei. Chipul îi era imobil, de parcă ar fi fost sculptat în piatră, dar falca îi era încleştată, iar un muşchi i se zbătea la gât.

— Aşa ar fi trebuit să fie, murmură el. Pe vremuri. Când bărbaţii se luptau cu săbii, nu cu puşti. Când aveai putinţa să vezi faţa omului pe care-l ucideai sau pe a celui care te omora. Când luptai corp la corp, cel mai bun învingea.

Se încruntă. Femeile şedeau fascinate, aşteptându-l să continue.

— S-a terminat, scuipă el cuvintele. Nu numai că nordul a pierdut şi sudul a câştigat. S-au dus vremurile de altădată, clătină el din cap. Onoare, datorie, calea sabiei – s-a terminat cu ele.

— Dar... ce s-a întâmplat? îl întrebă Sachi în şoaptă.

El vorbea cu atâta patimă, încât i se făcu frică.

— Trecuse o lună de la începutul asediului şi noi rămăseserăm aproape fără mâncare şi muniţie. Au tras în noi cu tunurile toată ziua. Le-am ripostat – să-i fi văzut cum cădeau! O mulţime dintre ai noştri căzuseră şi ei. Locul gemea de cadavre. Erau prea mulţi ca să poată fi îngropaţi. Ni se apropia sfârşitul. Toţi ştiam ce avea să urmeze.

Aveam să strângem vreascuri în incinta citadelei centrale. Aveam să ţinem piept inamicului, până când domnia sa avea să-şi ia viaţa. Pe urmă, cine mai rămânea în viaţă avea să dea foc castelului, iar rezerva de praf de puşcă avea să sară în aer. Vii sau morţi, ne-am fi făcut datoria. Am fi avut parte de o viaţă sau de o moarte onorabilă.

Taki îşi puse jos broderia. Shinzaemon încă se încrunta la flăcări, ca şi cum ar fi văzut acolo arzând Wakamatsu.

— În noaptea aia, toţi câţi mai rămăseserăm în picioare am dat o petrecere. Am aprins focuri. Am cântat şi am dansat. Unii dintre bărbaţi erau dansatori iscusiţi ai dansurilor Nō. Aveam să ieşim de pe scena vieţii acoperiţi de glorie. Toranosuke a dansat „Atsumori". Întotdeauna a fost un dansator bun.

Vrăjită iar de cuvintele lui, Sachi văzu feţele lor licărind la lumina roşie a focurilor şi a lampioanelor. Auzi cântecele, văzu pasul măsurat al dansurilor No, lenta fluturare a evantaielor. Fiecare mişcare era perfect calculată, aşa cum le fusese transmisă din negura veacurilor. Războinicii petreceau înainte de ultima lor zi glorioasă.

Aşadar, Toranosuke a dansat „Atsumori", povestea unui tânăr şi chipeş luptător care-i ucis în bătălie. După aceea, ucigaşul său găseşte un flaut de bambus lângă trupul lui şi îşi dă seama că acesta era tânărul a cărui muzică se auzise din tabăra duşmană cu o noapte în urmă. Era cea mai mişcătoare dintre drame, cea mai impresionantă expresie artistică a gloriei şi elegantei tristeţi ce caracterizează moartea unui erou, o dramă perfectă pentru un samurai care urma să se arunce în luptă a doua zi. Sachi şi-l închipui pe Toranosuke, cu chipul la fel de încremenit ca o mască de Nō, fluturându-şi evantaiul în vreme ce dansa şi intona cu o voce joasă:

> Dar în noaptea celei de-a şasea zile din luna a doua
> Tatăl meu, Tsunemori, ne adună laolaltă.
> „Mâine, ne zise el, vom da ultima noastră bătălie.
> Noaptea aceasta este singurul răgaz care ne-a mai rămas."
> Am cântat cântece şi am dansat cu toţii împreună.

Ea îi aruncă în treacăt o privire lui Taki. Nu-şi schimbase expresia, dar în ochii ei mari se zărea o lumină blândă. Ea murmura aceleaşi versuri. Dar, chiar când Sachi îşi zugrăvea scena în minte, aceasta şi începu să se şteargă, ca o pictură pe o bucată de aur care începea

să-şi piardă strălucirea. Acum, că văzuse sclipirea puştilor şi rândurile de cadavre, auzise bubuitul tunurilor, zărise vapoarele din portul Edo şi auzise de monştrii de fier, scena descrisă de Shinzaemon nu-i suna mai adevărată decât o paradă. Era războinicilor fusese glorioasă, dar – el avea dreptate – trecuse. Un samurai nu-şi mai găsea locul în lumea nouă care abia se năştea.

— Toţi aşteptam ordinul de atac în ziua următoare. Ştiam ce ne aştepta: „Nu ne predăm. Luptăm până la moarte".

Îşi plecă fruntea.

— Dar nu acesta a fost ordinul. A fost… „Ne-am predat. Aruncaţi armele!"

Prin urmare aşa fusese. S-au predat. Ca nişte milogi, ca nişte muieri. De parcă ar fi vrut să-şi scape pielea şi nu le-a mai păsat de onoare. Chiar dacă războiul era pe sfârşite, chiar dacă nu s-ar fi ales cu nimic, altădată ar fi luptat până la moarte, pentru codul samuraiului, de dragul onoarei. Iată ce apărase întotdeauna nordul. Războinicii aceia erau bărbaţi care şi-ar fi dat viaţa pentru patria lor, pentru seniorul căruia îi juraseră credinţă sau pentru familia lor, fără să mai stea pe gânduri. Lipsiţi de onoare, le era greu să mai ştie pentru ce luptau. Taki şi Haru se foiră stânjenite, amuţite de ruşine.

— În tot timpul cât ne-am luptat şi am murit pentru el, seniorul negociase pe la spatele nostru. Trebuia să ne radem în cap toţi, întreaga garnizoană.

Shinzaemon făcu o grimasă şi îşi rupse unul dintre perii săi scurţi de pe creştet.

— O slugă a ieşit cu un stindard pe care era scris doar: *Ko-fuku*. Predaţi-vă. Îl urmă seniorul nostru. Se răsese în cap şi se îmbrăcase în robele lui de ceremonie. Omul pentru care camarazii noştri îşi jertfiseră viaţa. Ăla era omul pentru care ne pregătiserăm să ucidem sau să ne lăsăm omorâţi. Nici măcar n-a avut destulă bărbăţie ca să-şi ia singur viaţa. Pe urmă, ni s-a zis că întregul castel avea să fie predat în mâinile duşmanului. Erau atâtea cadavre la pământ, încât călcam peste trupurile căzute în luptă ale camarazilor noştri. Atunci am înţeles că totul fusese în van. Unii şi-au scos săbiile şi şi-au luat viaţa pe loc. Noi, ceilalţi, parcă nu mai ştiam unde ne aflam. Toată lumea îşi arunca armele şi se îngrămădea la poarta principală. Eu, Toranosuke şi Tatsuemon ne-am uitat unii la alţii. „Nu pot", le-am zis. „Nici eu", mărturisi

Toranosuke. Ne-am păstrat săbiile şi am cules de pe jos fiecare puşcă la îndemână. Pe urmă, ne-am furişat afară printr-o poartă din spate. Am reuşit să ne strecurăm printre trupele sudice, deşi ne-am ciocnit de câteva patrule, având parte de vreo încăierare, două. Apoi am ieşit în câmp. Toranosuke şi Tatsu doreau să se îndrepte spre Sendai, ca să ajungă acolo înainte de plecarea flotei lui Tokugawa. Erau hotărâţi s-o ia spre nord, să continue lupta de acolo. Dar pentru mine totul se terminase. Nu mai aveam pentru ce să lupt. Am luat-o la pas.

Sachi dorea să se aplece şi să-i pună o mână pe braţ, arătându-i că înţelege cât de ruşinat şi de trădat se simte, dar rămase cu ochii pironiţi asupra flăcărilor din vatră. Pentru că el scăpase cu viaţă, iar ea se bucura. În loc să zacă putrezind pe vreo câmpie din nord, era înapoi la ele. Înapoi la ea. El se uită la ea, la Taki şi la Haru. Zâmbi a râde, ca şi cum s-ar fi scuturat de ceva greu care-i apăsa umerii.

— Am umblat cu capul acoperit, până când părul a început să-mi crească la loc, le povesti, şi m-am dat drept un preot buddhist. Am luat-o pe cărări ocolite şi m-am rătăcit de tot. Pe urmă, într-o noapte am ajuns într-un sat la poalele muntelui Akagi. Era ca un oraş al fantomelor. Oamenii păreau speriaţi. Nimeni nu voia să stea de vorbă cu mine. Cred c-am recunoscut blazonul pe faţada conacului de la capătul satului, dar nu mi-am dat seama ce era. O jumătate de zi mai târziu am ajuns la râul Tone, acolo unde-l traversasem astă-primăvară. Când te-am auzit vorbind cu tatăl tău azi-dimineaţă, m-am gândit că ar fi putut fi blazonul lui Oguri. Poate că, atunci când l-am văzut noi, seniorul Oguri fugea din Edo, întorcându-se acasă.

Femeile rămaseră tăcute. Faptul că Shinzaemon văzuse din întâmplare blazonul seniorului Oguri nu le era de mare ajutor.

II

A doua zi în zori, o porniră pe Drumul Interior de Munte, ce şerpuia prin oraş, trecând pe lângă marele zid ce mărginea uriaşa moşie a seniorilor Maeda. Colina Ueno se înălţa întunecată şi tăcută în zare.

Daisuke hotărâse că aveau să călătorească la început într-un convoi de palanchine. Sachi se rezemă de perne în cutiuţa ei şi se pregăti pentru o lungă călătorie. Pereţii de lemn scârţâiau şi pârâiau. Palanchinul

se legăna când coteau, iar ea se întindea până la frânghia de susținere, ca să se țină de ea. Era zvârlită încoace și încolo, pe când purtătorii se opinteau înainte, icnind. Auzea scrâșnetul sandalelor de pai călcând apăsat pământul și mormăiturile sau înjurăturile pe care le scoteau, când mai aveau de urcat câte un deal.

Se simțea bine iar la drum, după atâtea luni de izolare în conac, în care așteptase să se termine războiul și se întrebase dacă avea să mai apuce vreodată sfârșitul lui. Când cutiuța se oprea o clipă din zdruncinături, ea dădea la o parte stinghiile oblonului de bambus. Orașul se trezea la viață. Casele apăruseră din nou, acolo unde focul le șterse de pe fața pământului. Magazinele se deschiseseră iar, străzile erau pline de lume.

Pe la ora calului, când soarele se ridica de-o suliță pe cer, ajunseră la punctul de control de la Itabashi. Ultima oară când mai fusese acolo, era plin de soldați. Acum străjerii le făcură semne cu mâna să treacă, fără să-i mai oprească.

Pe urmă, ieșiră din oraș, hurducându-se printre crânguri de duzi. Frunzele veștede foșneau pe ramuri. Se mai simțea uneori duhoarea excrementelor de animale sau de oameni, răspândite pe ogoare și prin grădinile de legume, pentru a îngrășa pământul. Din când în când, îi depășeau pe cei care mergeau mai încet. Sachi auzea tropotul copitelor sau călcătura grea a boilor încărcați cu orez, mătase, îngrășământ din pește, sare sau tutun. Apoi zgomotele și mirosurile erau lăsate în urmă, pe măsură ce purtătorii grăbeau pasul.

Încercă să nu se gândească la ce o aștepta. Era bucuroasă că Daisuke și Shinzaemon erau cu ea, la fel ca și Edwards. Era o ușurare să-i lase pe ei să preia comanda. Începuse o viață nouă. Nu mai era singură.

Pe la mijlocul celei de-a doua zi ajunseră la râul Tone. Purtătorii tropăiră pe prundiș, apoi coborâră palanchinul la pământ, iar ea ieși din el amorțită, întinzându-și picioarele. Edwards sărise deja de pe cal și se afla la ușă, oferindu-i o mână ca s-o ajute să coboare. Ea râse și i-o dădu la o parte, apoi își netezi poalele, bucuroasă să se afle pe pământul tare. Respira cu nesaț aerul de toamnă. Până la ea ajungeau trilurile păsărilor, clipocitul apei izbindu-se de mal. Ultimele frunze pluteau prin aer, norii brăzdau cerul. Doi bâtlani fâlfâiră prin apropiere, iar aripile lor albe scăpărară.

Shinzaemon priponea caii şi îi dăscălea pe hamali, în vreme ce Taki, Haru şi Daisuke ieşeau cu greutate din palanchinele lor. Edwards se oferi să le întindă o mână şi lui Taki şi Haru. Haru fu ultima care ieşi la aer. Obrazul îi era tras şi palid. Sachi îşi aminti iar de cuvintele ei. Era singura care-l cunoştea pe seniorul Mizuno. Arăta mai mult decât stingherită. Se vedea că-i era frică.

Seniorul Oguri şi seniorul Mizuno trecuseră râul pe acolo, luând calea muntelui, ştia Sachi. De atunci se făcuseră nevăzuţi, de parcă i-ar fi înghiţit pământul. Tremurând, se înfăşură mai bine în chimonouri.

De cealaltă parte a râului, Drumul Interior de Munte şerpuia pe lângă deal. Zărea oamenii ca nişte fulgi în zare, hanuri înşirate pe marginea drumului, apoi cărarea dispărea într-o îngrămădeală de acoperişuri de stuf. În spatele colinelor, cerul era de culoarea unei vechi robe indigo, spălată în nenumărate rânduri, până când vopseaua-i ieşise cu totul. Lanurile de orez erau săpate ca nişte nişe în malul râului. Snopi zdrenţuiţi de paie de orez erau adunaţi în căpiţe ţuguiate, iar tulpinile lor încâlcite se zbăteau în vânt.

Shinzaemon se încrunta, uitându-se lung peste râu. Săbiile i se iţeau pe la şolduri, iar Sachi observă că mai avea şi un pistol la centură. Se întoarse spre Daisuke.

— Era chiar acolo, începu el. Cred că acolo era satul seniorului Oguri.

Daisuke dădu din cap.

— Am făcut şi eu unele cercetări, mărturisi el. Familia seniorului Oguri este de pe aici pe undeva. Ai dreptate. Dacă-i găsim satul, s-ar putea să dăm de el. Şi poate că ne va spune ceva despre seniorul Mizuno.

— Asta a fost cu şase luni în urmă, şopti Taki. S-ar putea să ne înşelăm. Iar seniorul Oguri şi seniorul Mizuno erau de partea celor care au pierdut. S-ar putea să se ascundă.

— Este singurul indiciu pe care-l avem, insistă Daisuke ferm.

Se întoarse către Shinzaemon.

— Vă mai puteţi aminti cum se ajunge în sat?

— Nu era pe Drumul Interior de Munte. Trebuie să o luăm pe poteca aia, prin pădure, îl lămuri el, arătându-i cu degetul.

Râul curgea leneş, la fel de cenuşiu ca şi cerul. Un bac şubred plutea încet, în zigzag, apropiindu-se de ei. Se îmbarcară, lăsându-şi palanchinele în şoproane, iar caii, în grajdurile satului din apropiere,

până la întoarcerea lor. Bătrânul podar, cu o haină înfăşurată strâns pe trup, se lăsă atât de greu pe parul său, încât fu cât pe ce să cadă în apă, când bacul se îndepărta scârţâind de mal.

Odată ajunşi pe celălalt ţărm, urcară prin umbroşii codri de pini întunecaţi şi de cedri falnici. Acele de pin le trosneau sub tălpi, iar razele palide ale soarelui se strecurau printre frunze, împestriţându-le cărarea.

Edwards le-o luase înainte, mergând alături de Daisuke, vorbind cu voce tare şi fluturându-şi mâinile uriaşe. Păreau să discute structura noii administraţii şi cum aveau să-i câştige de partea lor pe oamenii din Edo. La urma urmei, Edwards era un diplomat şi un reprezentant al ţării care le dăduse arme rebelilor, iar Daisuke, un demnitar din noul guvern format de aceiaşi rebeli. Fără îndoială că aveau multe să-şi spună. Cu toate acestea, lui Sachi i se făcu frică. Se întrebă dacă adevăratul scop al lui Edwards nu era cumva să-i facă o impresie bună tatălui ei. Poate că dorea să-i ceară mâna. Ar fi fost cu neputinţă ca tatăl ei să accepte un străin drept fiu adoptiv. Totuşi, era un om atât de modern, încât poate chiar dorea să facă o alianţă cu englezii.

Îl privi printre gene pe uriaşul acesta care tropăia în faţa ei în cizmele lui din piele de animal, biciuind buruienile şi ierburile înalte cu cravaşa. Cum de-a putut ea să-i încurajeze avansurile, fie şi pentru o clipă? Era atât de străin! Felul în care le trata pe femei era extraordinar. Se purta nu ca un bărbat, ci ca o slugă, ajutându-le de parc-ar fi fost bolnave. Nu numai pe ea o trata în felul acela, ci şi pe Taki şi pe Haru.

La urma urmei, el îi spusese în acea zi în care îi luase mâna în grădină, că nu avea să renunţe uşor la ea. Probabil nici nu-şi dădea seama că era ceva între ea şi Shinzaemon. Aşa cum ea înţelegea greu obiceiurile lui străine, fără îndoială că şi lui îi era greu s-o priceapă.

Când ajunseră în vârful dâmbului, respirau greu. Se opriră pentru o vreme ca să mai răsufle. Sachi privi îndelung colinele acoperite de arbori. Munţii se înălţau deasupra lor, palizi ca stafiile, sălbatici şi stâncoşi.

Shinzaemon era în urma ei, atât de aproape, încât îi simţea căldura trupului şi îi auzea răsuflarea. Sachi aruncă o privire în jur. Daisuke şi Edwards se ţineau ceva mai departe. Shinzaemon arătă cu degetul

un pisc din apropiere. Mâneca de la chimono îi alunecă, iar ea-şi plimbă ochii peste muşchii tari ai braţului lui. Pielea îi era netedă ca mătasea, de culoarea bronzului. Îşi închipui că întinde mâna cu sfială şi îşi trece degetele pe ea.

— Muntele Akagi, o informă el. Satul seniorului Oguri se află undeva la poalele dealului de acolo. Iar cărarea aceea din vârf de munte duce la Wakamatsu.

Sachi îşi făcu mâna streaşină la ochi. Abia putu desluşi o creastă neagră printre coamele ce scânteiau în depărtare.

Urmară drumul, intrând iar prin pădure. Shinzaemon rămase în urmă, lângă ea, în vreme ce Daisuke păşea înainte cu Haru. Sachi îi zări depărtându-se pe potecă. Un bărbat înalt, cu umeri laţi, cu o pălărie de pai atârnată la spate, cu chimonoul ridicat, dezgolind pulpe vânjoase, şi o femeie bondoacă, cu părul strâns într-o eşarfă, tropăind mărunt pe lângă el, ţinând o pipă cu gâtul lung, din care mai pufăia uneori. Mergeau unul lângă altul, cu frunţile plecate, discutând cu aprindere. Sachi îi privea cu uimire: nici măcar un ţăran sau un târgoveţ n-ar fi mers alături de o femeie. Păreau să fi uitat de toate regulile, de parcă nu mai era timp să se gândească la ce se cuvenea şi ce nu.

Se întrebă despre ce discută, dacă Haru încerca să-l convingă pe Daisuke că Shinzaemon este un tânăr potrivit să fie adoptat ca fiu, în ciuda faptului că luptase la Wakamatsu. Sau poate era altceva. La urma urmei, se apropiau de clipa regăsirii unei femei pe care amândoi o iubeau. Daisuke era măcinat pesemne de incertitudine, speranţă şi frică, aşa cum fusese şi Sachi când aşteptase cu dor întoarcerea lui Shinzaemon. Sau, poate, cu trecerea anilor, sentimentele lui se mai tociseră, până când nu mai rămăsese decât încrâncenarea de a găsi un răspuns. Probabil că singura certitudine în viaţă era cea a incertitudinii, îşi zise ea în gând. Era important să nu uite niciodată de învăţătura lui Buddha, şi anume că viaţa înseamnă suferinţă.

Auzi foşnetul frunzelor căzute în spatele lor. Taki şi Edwards veneau după ei. Fără îndoială că Taki rămăsese cu câţiva paşi în urma englezului. Auzi din spate vocea răsunătoare şi râsul ascuţit al prietenei sale. O cuprinse un sentiment de uşurare să ştie că ea râdea din nou. De atâta amar de vreme nu mai fusese fericită!

Era ceva cu totul extraordinar să meargă iar alături de Shinzaemon. Fuseseră despărțiți atâta timp, încât nu-și mai dorea decât să fie cu el, deși știa foarte bine că el trebuia să-l impresioneze pe Daisuke.

Își plecă ochii, plimbându-și privirea peste pietrele potecii, mormanele de frunze putrezind și rădăcinile arborilor falnici. Printre copaci panta dealului se îndulcea, acoperită de ferigi și de iarbă. Din când în când mai întrezărea colinele rotunde în depărtare. Iată-i și picioarele mici în sandalele de pai, grăbite să înainteze, cu degetele întoarse înăuntru. Și iată-le și pe ale lui Shinzaemon, lângă ale ei, călcând cu pași mari. Tânărul lovea frunzele cu sandalele.

— Wakamatsu, mormăi el. Credeam că n-am să mai pun mâna pe arme după asta. Dar, dacă trebuie, sunt gata.

Se uită la el și îi dărui un zâmbet. Merseră în tăcere. El se încrunta, îngândurat. După o vreme, îl ajunseră din urmă pe Daisuke.

— E ceva putred la mijloc, începu Shinzaemon. Cuferele alea pe care le aveau seniorul Oguri și seniorul Mizuno. Le trebuiau patru oameni ca să care câte unul, și chiar și aceia se opinteau. Credeți că era aur înăuntru? Și hamalii nu arătau a hamali. Arătau a prizonieri, samurai care fuseseră închiși atâta timp, încât le crescuse părul pe creștet. Da. Sigur erau.

Aur. Se mai vorbise despre aur, își aminti Sachi. Se văzu pe sine înapoi în Edo, în capătul de răsărit al orașului, într-o dugheană insalubră de cămătar. Era cămătarul cu fața lui ascuțită, ca de șoarece, cu zâmbetul lui mieros, stăpânul și protectorul lui Fuyu. Se uita la ele cu ochi mici, refuzându-le moneda de aur pe care i-o întinseseră, arătându-le stema de pe ea: blazonul cu frunze de nalbă al clanului Tokugawa. „Se pare că aurul shogunului o făcut picere", le zisese el, zâmbind cu gura până la urechi.

— În lăzile alea... grăi ea încet. Să fi fost... aurul lui Tokugawa?

Daisuke se opri deodată și-și izbi palma cu pumnul său mare.

— Sigur! strigă el atât de tare, încât o pasăre fâlfâi printre copaci. Milioanele lui Tokugawa. Am crezut că atunci când vom lua castelul o să le găsim. Truda a cincisprezece generații, de când clanul Tokugawa a venit la putere. De-atunci ne tot chinuim, străduindu-ne să instaurăm un guvern și să conducem țara cu o vistierie goală. Bineînțeles! Seniorul Oguri era mai-marele trezoreriei. Probabil că a început să

scoată comoara din Edo în clipa în care a devenit clar că shogunul era la ananghie. Poate că pune la cale vreo rebeliune!

— Aur? se amestecă și Edwards, cu un licăr în ochii lui albaștri. Comoara familiei Tokugawa? Am auzit niște zvonuri pe la legație. Mă rog, dacă locul ăsta unde mergem este chiar satul seniorului Oguri, atunci s-ar putea s-aveți dreptate. Ar fi ceva să găsim aurul ăla, cu seniorul Mizuno cu tot.

Se încruntă dus pe gânduri, lovind țărâna cu cizmele lui lucioase. Își ridică privirea și întâlni ochii lui Sachi ațintiți asupra lui. Schiță un zâmbet trist. Apoi se uită în altă parte, de parcă și-ar fi dat seama că o cortină coborâse între ei.

— Știți că este o nelegiuire să furi fondurile statului, le atrase atenția Daisuke îndârjit. Dacă-i găsim și aurul este la ei, mă voi asigura că unde le stau picioarele le vor sta și capetele, după ce-mi vor răspunde la întrebări. Sunt niște trădători, asta sunt!

Sachi îl simți pe Shinzaemon încordându-se.

— Rebeliune, trădare, bodogăni el.

Chipul îi era împietrit, iar Sachi observă că făcea un efort uriaș să păstreze tăcerea. Ghici la ce se gândea el. Dacă seniorul Oguri și seniorul Mizuno organizau vreo rezistență, Shinzaemon trebuia să se hotărască de care parte era, dacă mai ținea cu Daisuke sau nu. Oricât de adâncă ar fi fost dezamăgirea lui, Sachi se îndoia că era pregătit să-și trădeze principiile.

III

Ajunseră în sat spre seară. Era pitit la poalele munților. O pădure de cedri se întindea în spatele lui, aruncând umbre peste pereții de lemn și acoperișurile din stuf ale hanurilor. Negura munților plutea prin văgăuni.

Pentru un loc atât de izolat, era înțesat de lume. Bărbați cu ochi alunecoși, fețe late și păr soios, strâns în coc, dădeau târcoale, în vreme ce slujnice smochinite, cu șorțuri legate peste chimonourile indigo, de lucru, forfoteau pe străzi, apucându-i și trăgându-i după ele în hanurile lor.

Afară, pe stradă, unii bărbați începuseră deja să bea, iar aerul era îmbibat de aburii tăriei. Lui Sachi îi ajunseră la urechi crâmpeie de discuții.

— Am să mă fac negustător, asta o să fac.

— Eu nu. Am să cobor la Yoshiwara, unde nu mai poți deosebi noaptea de zi. Cele mai frumoase femei din toate cele două sute șaizeci de provincii!

— Îmi voi cumpăra câteva metrese.

— Voi juca zaruri. Nimic n-are să mă oprească.

Se întrebă despre ce vorbesc. Daisuke căută cel mai bun han de prin partea locului. Era o clădire mare, din lemn, cu grinzi masive, înnegrite de fum în sala de primire, ce-i reamintiră lui Sachi de hanul în care crescuse. Ea deschise ușile. Afară se vedea un petic de grădină cu un iaz în care înotau crabi și câteva stânci acoperite cu mușchi verde strălucitor.

După ce se îmbăiară, o slujnică bătrână și adusă de spate intră șontâcâind ca să le servească cina în cameră. Era îmbrăcată într-un chimono dintr-un bumbac tors în casă, grosolan, cu părul prins la spate cu un șnur din cânepă. Ea îi privi bănuitoare cu ochii ei mici, înfundați în orbite. Sachi își dădu seama cât de ciudat era grupul lor: trei femei cu înfățișare de aristocrate, doi bărbați cu o tunsoare excentrică și un barbar uriaș cu părul roșu, toți vorbind ca la oraș. Femeia își ridică ochii pe jumătate închiși la Edwards, apoi scoase o exclamație de enervare și îi întoarse spatele, de parcă prezența unui străin era ceva de neconceput.

— Veniți din Edo, nu? îi întrebă ea.

Nu mai avea aproape nici un dinte în gură, așa că de-abia îi deslușiră vorbele.

— Altădată nu vedeam nici picior de om de seamă. Nu-mi închipui ce căutați p-aci. Nu prin locurile astea uitate de zei. Nici izvoare, nici templu faimos!

— Eu mă întorc din Wakamatsu, o lămuri Shinzaemon în liniște. Prietenii mei au venit să mă întâmpine.

— Wakamatsu, hă?

O lungă mormăială în care se citeau admirația și aprecierea se ridică din gâtlejul femeii, iar trăsăturile i se îmblânziră. O clipă, pe chipul său se întrezări tânăra de odinioară.

— Foarte bine, croncăni ea. Foarte bine. V-aţi luptat pe cinste, băieţi! Aţi ţinut piept. Aţi făcut tot ce-aţi putut.

Se ridică cu greutate în picioare, ieşi din cameră şchiopătând şi se întoarse cu o tavă încărcată de vase micuţe. Se aşeză cu picioarele încrucişate sub ea şi o puse în faţa lui Daisuke.

— Şi noi am avut necazurile noastre. Domnia sa...

Ea-şi clătină capul şi trase aer în piept printre cei câţiva dinţi rămaşi în gură cu un şuierat.

— Vreţi să ziceţi... îşi ţinu Sachi respiraţia.

— Da, da, seniorul Oguri, se răţoi nerăbdătoare bătrânica. Trebuie să fi auzit de el. Om important, domnia sa, acolo prin oraş. Nu l-am mai văzut pe domnia sa de un car de ani. Vă daţi seama, era un om cinstit. Dacă aveam vreo plângere, el ne asculta. Bunicul meu i-a fost slugă, iar eu i-am fost doică, pe când nu era decât un copilaş. După aia, l-au trimis la reşedinţa lor din Edo, ca să facă din el un războinic. Nu l-am mai văzut niciodată de atunci. Dar toţi am auzit ce om important devenise. Toţi eram mândri de el.

— Deci domnia sa...

Îşi legănă capul dintr-o parte în alta.

— N-o să mă credeţi ce-a păţit, pufni ea. Când a fost asta? Înainte de vremea semănării orezului. Mult înainte. Să fi fost înainte de sărbătoarea florilor, doar că n-am ţinut sărbătoarea florilor anul ăsta. Nu puteam, după tot ce s-a întâmplat!

Ea ieşi şontâcăind şi se întoarse cu altă tavă, pe care o puse în faţa lui Edwards. În cameră se lăsă tăcerea. Sachi se uită prin jur. Toată lumea era cu ochii în pământ. Ca şi ea, nimeni nu îndrăznea să rupă vraja întrebând-o unde se afla acum seniorul Oguri. Bătrâna ieşi pentru a treia oară şi se întoarse cu o tavă de mâncare. Când o puse dinaintea lui Shinzaemon îi zâmbi.

— Carne de urs, croncăni ea. V-am mai pus câteva bucăţi în plus. Pentru Wakamatsu.

Chipul ei bătrân se încreţi ca o nucă.

— Au trecut şi soldaţi sudici pe la noi, bodogăni ea. Chiar aici în sat. Nişte răi. Cu picioare crăcănate. Cu straie ciudate. Nu pricepeau o vorbă din ce zâceau. S-au dus drept la domnia sa. Nici măcar n-am ştiut că se întorsese. Se răspândesc şi scotocesc prin fiecare casă. Chiar şi aici. Uitaţi-vă. Vedeţi ce-au făcut?

Grilajul de bambus din tavan era ferfeniță. Trebuie să fi fost străpuns cu baionetele de o mie de ori, de parcă soldații fuseseră convinși că prada lor era sus, pitită printre grinzi.

— „Nu-i aici, le-am zâs. Nu vine niciodată. E-n Edo." „Ba aici e", ne-au răspuns. Atât am putut înțelege și eu. Înainte de vremea semănăturilor, atunci a fost.

Se opri și-și șterse ochii urduroși cu mâneca.

— S-a dovedit că aveau dreptate. Se pare că domnia sa și stăpânul cel tânăr erau aici. Doar n-aveau să fugă, mândri cum erau! Erau în casa mare, așteptând. Știau ce-i paște, bănuiesc. Soldații i-au arestat pă ei și pă slujitori. Apoi i-au dus până la malul râului. Le-au tăiat capetele chiar acolo.

Sachi își înăbuși un geamăt. Chipul distins de curtean al seniorului Oguri îi fulgeră prin fața ochilor. Ea-i revăzu în minte mâinile albe de cărturar, mâinile unui om care nu ținuse niciodată ceva mai greu decât o pensulă de scris.

Bătrâna își ștergea lacrimile de pe obrajii zbârciți.

— I-au pironit capul pe o scândură, continuă ea cu un tremur în glas. L-au purtat prin sat. Noi ținem de domnia sa, ei știu de a cui parte suntem noi. Am văzut cu ochii mei. Prima oară l-am văzut la față pe când nu era decât un prunc. Ce chip nobil! L-au bătut în cuie pe poarta închisorii cu o tăbliță, pe care scria: *„trădător al împăratului"*. N-a fost nici un trădător. Noi suntem slugile lui și suntem mândri de asta. Mândri.

Tresări de parcă auzise dintr-odată ce spunea și aruncă o privire speriată prin jur. Se grăbi să iasă din cameră. Dădu zor, intrând și ieșind să ia tăvile cu ea, fără să mai scoată nici un cuvânt.

Nemafiindu-i foame, Sachi ciuguli din ciupercile sălbatice și din supa cu păstăi de fasole, încercând să priceapă ce le povestise femeia.

Edwards fu cel care rupse tăcerea:

— Atunci ce s-a întâmplat cu seniorul Mizuno? dori el să știe, dezmorțindu-și picioarele.

— Mă rog, îi răspunse Daisuke domol, știm că l-a însoțit pe seniorul Oguri pe bac. Dacă ce-au cărat cu ei a fost aurul lui Tokugawa, atunci el trebuie să știe ceva.

— Probabil că știe și unde e, conchise englezul.

Sachi observă aceeași sticlire în ochii lui, aceeași scânteie de interes pe care o remarcase prima oară când se pomenise de aur.

— De fapt, dacă seniorul Oguri a răposat, Mizuno este singurul care mai știe de comoară. Dacă ăla era aurul lui Tokugawa, hamalii pe care i-ați văzut sunt morți și ei. Trebuie să fi fost uciși în clipa în care au adus aurul în ascunzătoare.

Dacă. Atâția „dacă"! Totuși, era curioasă.

— Mai mult ca sigur că seniorul Oguri și seniorul Mizuno s-au despărțit îndată ce au scăpat de aur, deduse Shinzaemon, cu ochii strălucind. Trebuie să-l fi ascuns undeva, apoi a luat-o fiecare pe drumul lui. Seniorul Oguri trebuie să fi știut că viața îi era în primejdie. La fel și seniorul Mizuno. S-au gândit că măcar unul din ei trebuia să scape cu viață, altfel ar fi pierdut aurul pentru totdeauna.

— Ce te face să crezi c-au dorit să și-l împartă? îl iscodi Edwards. Poate că fiecare îl voia numai pentru sine. Poate că seniorul Mizuno l-a trădat pe seniorul Oguri și le-a destăinuit soldaților unde să-l găsească. Aurul le ia mințile oamenilor. Rămase cu ochii în *tatami*. Și *rabu*, mormăi el. Dar este mai bine uneori să-ți recunoști înfrângerea.

Shinzaemon și Daisuke se uitară la englez. Sachi spera că nimeni în afară de ea nu a înțeles despre ce vorbește el.

— Nici măcar nu știm dacă-i chiar vorba de aur, se grăbi să le amintească Taki, rupând tăcerea.

— Atunci de ce se învârt toți inșii ăștia prin sat? o întrebă Shinzaemon. Au mirosit ceva.

— Dar tot n-avem nici o idee unde e seniorul Mizuno sau dacă măcar mai e în viață, obiectă Sachi. Dacă a făcut la fel ca seniorul Oguri și s-a dus în satul lui? Este la celălalt capăt al țării, nu așa mi-ai spus tu, Haru?

— Este în Shingu, în ținutul Kii.

— Dacă-i acolo, atunci trebuie să ne întoarcem la Edo și să o luăm de la capăt. Sau o lăsăm baltă.

— Aș vrea să aflu ce se petrece în satul ăsta, se îndârji Shinzaemon. Sunt sigur că există o legătură cu seniorul Mizuno. La urma urmei, știm că a luat-o pe aici. Unde era el când seniorul Oguri a fost executat? Ce făcea el atunci?

Tăcură toți când intră bătrâna să strângă masa. Se târî în genunchi ca să ridice tava din dreptul lui Shinzaemon, pe urmă se opri și-și suci gâtul, ridicându-și privirea la el.

— Wakamatsu, hă? cloncăni ea. Ia să mă uit la tine. Aţi fost grozavi, băieţi! E prima oară când îl văd cu ochii mei pe unul dintre voi, băieţi!

Ea-i puse o mână veştedă pe genunchi şi îşi trase obrazul scofâlcit mai aproape de al lui. Shinzaemon îşi înălţă capul.

— Ia spune-mi, bunicuţo. Ce-i cu toţi bărbaţii ăştia din stradă, care se tot învârt prin sat? Ne zici că n-aveţi nici izvoare, nici vreun templu celebru, dar trebuie să fie ceva ce-i atrage.

— Nişte sărăntoci, croncăni bătrâna. Apar în fiecare seară şi ne fac gaură în cămara cu tărie. O groază de bani pentru gheişe şi prostituate, să fiţi convinşi. Dar mie nu-mi place. Asta era pe vremuri un colţ liniştit, nimeni nu trecea pe aici. Numai pelerini care se urcau la munte. Mai întâi bandiţii ăia, acum voi, până şi un barbar, adăugă ea, uitându-se cu coada ochiului la Edwards.

Clătină din cap.

— Nu s-a mai întâmplat niciodată, să ştiţi.

Tăcu o vreme, cu capul în piept. Bărbia i se lăsă tot mai mult în jos, până când Sachi se sperie că avea să o cuprindă somnul. Apoi îşi îndreptă spinarea încet.

— A început nu mult după ce a răposat domnia sa, îşi reluă ea povestirea. La vremea semănăturilor de orez. Au început să apară, mai întâi unul, apoi altul, şi tot aşa, din ce în ce mai mulţi. Nişte scandalagii, morţi după jocurile de noroc, chiar şi proscrişi. Nu vin în faptul zilei, numai seara. Uneori se mai iau şi de păr pe stradă. Nu era aşa pe vremuri.

— Deci nimeni nu ştie de ce vin aici sau ce urmăresc? nu se lăsă Shinzaemon.

— Nu duc eu grija unor asemenea lucruri. Nu-i treaba mea. Am şi-aşa prea multe pe cap. Ar trebui să vorbiţi cu moşul meu. A urcat la munte de câteva ori ca să mai arunce o privire. Îmi zâce că se petrece ceva colo sus. O să vă ia cu el dacă doriţi.

IV

Soţul bătrânei se ivi a doua zi în zori. Părea mai bătrân decât nevasta lui, de parcă ar fi dus în spate ploile, zăpezile şi viforele mai multor vieţi. Era îmbrăcat pentru munte, în cizme şi cu o pelerină

de ploaie de pai, cu o pălărie împletită din paie de rogoz, atârnându-i pe spinare şi cu un toiag în mâna lui noduroasă. Călca apăsat, sporovăind cu însufleţire într-un dialect aproape de neînţeles, în vreme ce Sachi şi însoţitorii ei se grăbeau să ţină pasul cu el.

Îi duse pe deal prin codri, de-a lungul unei poteci povârnite, care arăta de parcă nu mai fusese bătută cu piciorul până de curând. Nu trecu mult timp şi ajunseră să-şi caute cărarea prin desişul de trunchiuri acoperite cu viţă sălbatică. Trecură pe lângă un culcuş de vreascuri, apoi de un altul şi de un altul, pitite între copaci.

— Unii dân oamenii ăştia trăiesc ici-şa, îi lămuri moşneagul pe un ton coborât.

Pe urmă auziră zgomotul lopeţilor. Poteca se deschidea într-o poiană, ciuruită de gropi şi presărată cu mormane de pământ, ca urmele lăsate de un vierme uriaş. Bărbaţi sfrijiţi stăteau aplecaţi, săpând cu înfrigurare. Unii purtau pantaloni de lucru zdrenţuiţi, indigo, ca ţăranii, în vreme ce alţii nu mai rămăseseră decât în fâşia de pânză legată în jurul şalelor, în ciuda vântului îngheţat ce scutura ramurile şi învârtejea frunzele prin aer. Îşi ridicară privirile, când bătrânul se apropie, urmat de Sachi şi de camarazii ei de drum. Sachi observă că Shinzaemon şi Edwards îşi ţineau mâinile pe tocul pistoalelor.

Ochii bărbaţilor se întoarseră după Edwards de cum îl zăriră.

— Ce-i asta? mormăi unul. Un *tengu*?

Se traseră îndărăt, cu gurile căscate, dezvelindu-şi gingiile.

— Nu, ăsta nu-i *tengu*, îl contrazise altul. E un barbar.

Bărbaţii îi înconjurară, holbându-se la ei cu ochi sticloşi, ca lupii.

— E, moşnege! Ce faci? Ne aduci barbari pe aici? mormăi ameninţător un slăbănog cu o faţă prelungă şi strâmbă şi ochi înguşti.

Se aplecă şi luă un pietroi de pe jos.

— Dă-te la o parte, bodogăni, scuipând o flegmă gălbuie în ţărână. Samurai nenorocit!

— Găseşte-ţi şi tu parcela ta, bombăni un altul. Căraţi-vă!

Cum se îndepărtară de ei, Shinzaemon îl iscodi pe bătrân:

— După aur sapă, nu-i aşa?

Omul îşi miji ochii şi îşi strânse buzele.

— Deci cei care se învârt prin sat nu au aur? stărui Shinzaemon.

Moşneagul zâmbi cu gura până la urechi.

— Nu sunteţi prea departe, cedă el. N-au avut până acum prea mult noroc, după cum puteţi vedea şi singuri. Sunt şi mai mulţi care sapă la munte. S-ar putea să vedeţi una, alta pe aici.

Pe măsură ce urcau poteca dispăru cu totul. Se poticneau de stânci şi de trunchiurile copacilor căzuţi, înaintau prin tufişuri şi mormane de frunze uscate. Urcau într-o lumină cernută de bolta de ramuri. În faţa lor pădurea se sfârşea, iar lumina se strecura printre copaci. Ieşiră într-un luminiş mlăştinos, un platou nesfârşit, acoperit de colilie foşnind în vânt. Câmpii veştede. Sachi îşi aminti de poemul scris pe patul de moarte de Basho, poetul de haikuuri:

„Tabi ni yande	„Bolnav la drum
yume wa kareno o	Visele îmi rătăcesc
kakemaguru."	Prin luncile veştede."

Bătrânul mergea în faţa lor, călcând apăsat, lângă Edwards, iar Shinzaemon şi Daisuke veneau imediat după ei. Daisuke şi Shinzaemon mergeau umăr la umăr, cu capetele lor tunse scurt, unul cu păr sur, celălalt cu cârlionţi negri. Taki şi Haru rămăseseră la urmă, bentiţele lor albe întrezărindu-se prin iarbă.

Sachi auzea glasul moşneagului:

— O groază de lucruri curioase se petrec în mlaştină. E o poveste pe care mi-a zis-o bunelul meu, despre un călător. S-a rătăcit pe aici într-o noapte. S-a tot învârtit până a dat de o femeie. O adevărată frumuseţe.

Sachi ghici ce mai urma în poveste. Femeia îl ademeneşte pe călător până la conacul ei, undeva în străfundurile mlaştinii. A doua zi, vrăjit de frumuseţea ei, se întoarce să o caute, dar tot ce găseşte pe locul în care se înalţa conacul e o piatră de mormânt, veche de mai multe veacuri, cu numele ei gravat pe ea. Fantome. Nu mai voia să audă de ele. Aduceau ghinion, mai ales că erau în căutarea mamei ei. Rămase puţin mai în urmă, lăsându-i pe ceilalţi să i-o ia înainte.

Îşi trecu degetele prin iarba înaltă, urmărind cum funigeii se desprind învârtindu-se de pe tulpini şi plutesc, purtaţi pe aripile vântului. Cerul se întunecase, iar norii se mişcau alene. Urma să ningă. Îşi strânse mai tare hainele pe ea. Auzea foşnetul ierbii când mergea şi fâşâitul sandalelor ei de pai prin ţărână.

Pe urmă, la urechi îi mai ajunse și un alt zgomot, un pocnet ritmic și un soi de ciocănit, de parcă o stafie voia să iasă de sub pământ. Tresări, copleșită de o spaimă superstițioasă, apoi își ținu respirația și ascultă. Nu era o stafie, își dădu ea seama. Cineva săpa. Se auzea scrâșnetul lopeții mușcând din pământul tare, urmat de răpăitul bulgărilor de țărână azvârliți la o parte. Ceilalți nu se depărtaseră prea mult. Nu-i lua decât o clipă să arunce o privire, pentru ca după aceea să-i ajungă din urmă.

Își făcu loc printre tulpinile înalte, luându-se după zgomote. Se trezi deodată la marginea unei gropi uriașe. Se opri brusc. Era mare, lată și adâncă, încăpea în ea un shogun. Înăuntru se găsea un bărbat, săpând febril, atât de absorbit de truda lui, încât nici n-o băgă în seamă. Gâfâia, înfigându-și adânc lopata în peretele de pământ al gropii, aruncând grămezi de țărână într-o parte. Era jegos, cu părul murdar și neîngrijit. Spinarea îi era arsă de soare și, în ciuda aerului rece, strălucea de sudoare. Umerii săi se zbăteau ca niște aripi, pe sub pielea acoperită de noroi întărit. Avea un prosop zdrențuit legat în jurul capului, iar gleznele pricăjite îi ieșeau din pantalonii de lucru soioși. În aer se ridica o copleștioare duhoare de transpirație și lături.

Dar de ce căuta aurul atât de departe? Și pe această imensă pajiște, de ce alesese să sape tocmai aici, în locul acesta?

Bărbatul scoase un geamăt, mai mult de animal decât de om, și își duse o mână înnegrită la spate. Unghiile îi erau lungi ca niște gheare. Încet își îndreptă spinarea și se întoarse. Era el. Nu încăpea nici o îndoială: nasul vulturesc, trăsăturile aprige, obrajii supți, ciupiți de vărsat. Avea aceeași sticlire sălbatică în ochi pe care Sachi i-o mai văzuse cu jumătate de an în urmă.

Când o văzu, oftă și se dădu îndărăt cu pași împleticiți. Ochii i se bulbucară, iar gura i se strâmbă de groază.

— Lasă-mă în pace, scânci, cu o voce abia auzită, iar cuvintele îi fură purtate de vânt.

Rămaseră încremeniți, uitându-se unul la celălalt. Sachi își închipuise de-atâtea ori ce avea să-i spună, cum avea să-l întâmpine ca pe un unchi. La urma urmei, îi era rudă de sânge. Dar nu mai putea face nici o mișcare, nu mai putea face nici un gest. Era hipnotizată, neajutorată ca o căprioară surprinsă de un vânător.

Apoi, groaza din ochii lui se prefăcu în ură şi turbare, iar ea înţelese că e în primejdie. El se repezi la ea şi o înşfăcă de picioare. Ea se luptă cu înverşunare, dar îşi pierdu echilibrul şi se prăvăli.

Sachi căzu în groapă. Pereţii de pământ se înălţau deasupra ei ca un mormânt. O clipă cerul fu spuzit de stele învolburate. Poalele chimonoului i se desfăcură, iar părul i se despleti. Gemu de durere, încercând să respire adânc, să-şi mişte mâinile. Amorţită, îşi trase poalele chimonoului şi îşi căută pumnalul. Nimerise în ghearele unui smintit.

Înainte să-şi poată scoate cuţitul, el o doborî cu faţa-n jos la pământ şi o ţintui cu piciorul pe spinare. Gura i se umplu de ţărână şi de sânge. După aceea, el o apucă de păr, o ridică în genunchi, apoi în picioare şi îi trase capul pe spate. Braţul lui se ridică spre faţa ei. Ea simţi ceva ascuţit la gât. Încercă să ţipe, dar nu putu decât să scoată un horcăit înfundat. Îşi simţea capul învârtindu-i-se. Omul puţea, iar pielea lui murdară îi zgâria faţa. Îşi dădu seama că putea muri, nu glorios, ca un samurai, ci aici, în această groapă mizeră, până s-o descopere careva.

Seniorul Mizuno gâfâia:

— *Mayotta na!* murmură el hârâit. *Mayotta na!* Te-ai rătăcit, ai?

Deodată ea înţelese. S-a rătăcit în drum spre lumea cealaltă. Nu pe ea o vedea el, ci pe mama ei. Stafia mamei sale se întorsese să-l bântuie.

— *Mayotta na!* Mayotta *na!* Te-ai rătăcit. Te-ai rătăcit, repeta întruna.

Era ca o incantaţie menită s-o facă să dispară.

— Dar eşti caldă, constată el.

O clipă păru să-şi vină în fire. Era încurcat.

— Cum de te-ai făcut atât de caldă? Te răciseşi când te-am îngropat. Rece ca pământul. N-am vrut s-o fac, ţi-am zis. Dar a trebuit. Era de datoria mea. Iar acum n-ai să mă mai laşi în pace. Te-ai rătăcit? Nu mai ştii drumul? Ai venit să mă iei cu tine, nu-i aşa?

Braţul lui îi astupa gura şi nările. Sachi gemu, înecată de murdărie şi sudoare, simţind perii aspri care-i înţepau faţa. Dădu să strige la Shinzaemon şi Daisuke, dar îi lăsase să se ducă atât de departe, încât s-ar fi putut să n-o audă, chiar dacă ţipa din rărunchi. Poate că nimeni n-avea s-o mai găsească, iar ea va rămâne să putrezească aici pe veci, în groapa aceasta, ascunsă în ierburile înalte.

Undeva în depărtare, se auzeau niște voci:

— Doamna mea! Doamna mea!

O clipă o cuprinse un val de speranță. Dar glasurile se auzeau tot mai slab, îndepărtându-se tot mai mult. Ea se zbătu aprig, încercând să se elibereze.

— Tre' să-mi termin treaba, mormăi el. O dată pentru totdeauna. Am să te tai în bucățele atât de mici, încât n-ai să te mai întorci niciodată.

El își slăbi strânsoarea, iar ea luă o gură de aer, înecându-se și tușind. Cum simți aerul umplându-i plămânii, panica o mai slăbi. Trebuia să gândească. El îi omorâse mama, acum știa sigur. Certitudinea o buimăci. Era sfârșitul tuturor speranțelor ei, al dorului, al rugăciunilor. N-avea să-și mai vadă niciodată mama. Daisuke n-avea s-o mai regăsească niciodată, și nici Haru. Ceea ce însemna că era cu atât mai important să scape cu viață, nu de dragul ei însăși, ci al lui Daisuke.

— Mă sfidezi, răcni seniorul Mizuno. Ai târât în noroi numele familiei noastre. Ai adus rușine pe capul nostru. Am să te nimicesc.

Erau aceleași cuvinte pe care el i le spusese cu ani în urmă mamei ei. Trebuie să și le fi repetat neîncetat în minte, de-atunci.

— Hiro! se răsti el.

Ea tresări. Ohiro fusese numele mamei sale în copilărie, înainte să intre la palat. Simți că o lasă puterile. Ea, Sachi, fusese cea care comisese cumplita fărădelege, care-și dezonorase familia. Mama ei trăia din nou în ea. Să fi fost predestinată? se întrebă în sinea ei. Și ea ajunsese concubina shogunului, și ea-l trădase, și ea se lăsase în voia pasiunii. Uitase că femeile sunt proprietatea bărbaților și că singura lor îndatorire era să se supună. Crezuse că se putea bucura de viață. Așa avea să ispășească ea?

— Hiro! se răsti un glas.

Nu mai știa dacă îi vorbea fratele sau unchiul ei.

— Hiro! Pregătește-te să-ți vezi moartea cu ochii. Mai ai ceva de spus?

Sachi se gândi. Măcar de-l putea face să urmeze ritualul unei execuții! Ea avea să îngenuncheze în țărână, iar el avea să ridice sabia. Avea o fracțiune de secundă în care mai putea să scape. Fusese planul mamei ei, acum știa. Dăduse greș atunci, dar de această dată avea să reușească.

— Fă-o, horcăi ea, cu gura uscată. Fă... ce trebuie. Dar... fă-o cum se cuvine. Eşti un samurai, nu un asasin. Dă-mi dreptul la o moarte de samurai, nu de răufăcător de rând.

Trase aer în piept şi vorbi pe cât mai deslușit era în stare:

— Dă-mi privilegiul unei morți de samurai.

Era gata să se smulgă din ghearele lui, în clipa în care el avea să-i dea drumul. Dar el o ţinu şi mai strâns.

— N-ai să-mi mai scapi de astă dată, şuieră el. Te-am tăiat de la gât până la pântece. Am văzut sângele ţâşnind. Te-am văzut moartă. Dar tu vii iar şi iar. Eşti şireată ca o vulpe. Am s-o fac din nou, de o sută de ori dacă trebuie, până când ai să mori cu adevărat şi pentru totdeauna. Pân-o să-mi găsesc şi eu liniştea.

Încet, îi trase capul pe spate. Ea văzu smocurile înalte şi albe de iarbă legănându-se la marginea gropii. Un uliu şorecar zbura în înaltul cerului. Era calmă. Iată, aşadar, ultimul lucru pe care-l mai vedea vreodată. Simţi oasele pieptului seniorului Mizuno lipite de spinarea ei, braţul lui petrecut pe după gât. Mâna îi tremura. Simţi o înţepătură, pe când tăişul îi crestă pielea. Un strop de ceva cald i se scurse de pe gât, răcindu-se pe când îi căzu pe piept. Ea închise ochii.

Se auzi un foşnet deasupra lor, răpăitul pietricelelor rostogolindu-se în groapă. Sachi îl simţi îngheţând pe seniorul Mizuno. El îşi ridică brusc fruntea. Strânsoarea mai slăbi puţin, iar tăişul se depărtă de gâtlejul ei. Sachi deschise ochii. Pe cerul mohorât, cenuşiu, se profila silueta unei femei durdulii cu un chip rotund. Părea mai mult o făptură cerească decât una omenească, ca un *bodhisattva* care venise s-o ia pe Sachi în Paradis.

— Haru!

Când Sachi rosti numele, nu mai era mama ei. Era ea însăşi. Se simţi atât de uşurată, încât crezu că va leşina. O clipă, gura lui Haru se căscă, iar ochii i se rotunjiră de groază. Apoi chipul i se schimonosi.

— Frate mai mare, îl luă ea la rost, cu asprime, ca şi cum i s-ar fi adresat unui copil obraznic. Tadanaka. Sunt eu, Haru. Ce faci acolo jos?

Sachi simţi pieptul seniorului Mizuno palpitând, lăsând să-i scape un oftat.

— Haru! croncăni el.

— Lasă cuţitul, frate mai mare, se răsti Haru. Dă-i drumul. Nu te mai prosti. Ce-ţi veni? Crezi c-ai văzut o stafie?

Preț de o clipă, strânsoarea seniorului Mizuno slăbi.

— Dar... dar Haru, se bâlbâi el fără vlagă. Ce faci aici? De ce nu mai ești la palat?

Haru se lăsă să alunece în groapă. Își aranjă poalele chimonourilor, aruncându-i o privire urâtă lui Mizuno.

Sachi se uită la ea neajutorată, imaginându-și cum trebuia să arate, cu ochii măriți de groază, cu fața și hainele acoperite de noroi, cu sânge pe gât, în ghearele unui schelet negru și nebun. Părul îi atârna despletit și încâlcit ca al unei stafii. Haru se apropie de ei cu pași măsurați. Își ținea mâna întinsă.

— Dă-mi cuțitul, zise ea.

Sachi își aținti privirea pe palma moale și grăsuță a învățătoarei sale. Parcă era pe cale să se înece, iar mâna aceea se întinsese ca s-o salveze.

— Ohiro e moartă. Moartă, continuă Haru. Ai fost obligat s-o pedepsești pe doamna mea pentru nelegiuirea ei. Ți-ai făcut datoria, pentru familie, pentru onoare. Ai făcut ce trebuia. Dar toate astea au trecut de mult. Nu-i ea. Arată-mi unde ai îngropat-o și ne vom ruga pentru sufletul său împreună. O să aducem pacea asupra duhului ei, și atunci ea n-o să te mai bântuie.

Pe când Haru se apropia, brațul seniorului Mizuno se strângea în jurul gâtului lui Sachi ca un clește de fier.

— Nu te băga, mârâi el amenințător. Voi, femeile, sunteți niște vulpi, nu ne aduceți decât necazuri. Du-te de unde ai venit.

— Nimeni nu te acuză, îl potoli Haru. Las-o-n pace. Dă-mi pumnalul.

— Și-a dezonorat familia, se răsti Mizuno cu un horcăit gros. Îi tremura glasul. Trebuie s-o execut acum, înainte să se afle ceva la palat. Dacă n-o fac, o va face poliția shogunală. Vrei să-i vezi dărâmând ușile, poruncindu-le tatălui meu și celorlalți frați să se sinucidă din pricina unei femei?

— Așa a fost pe vremuri, se auzi o voce profundă.

Sachi recunoscu accentul de Edo peste care se suprapusese nazalizarea celor din Osaka și oftă ușurată. Silueta unui bărbat lat în umeri se ivi la marginea gropii. Era Daisuke. Sări în groapă, neslăbindu-l din ochi pe seniorul Mizuno, urmărindu-i fiece mișcare cu o privire atentă, de parc-ar fi vânat un cerb.

— Dar acum s-au mai schimbat lucrurile, continuă el. Shogunul s-a dus. Nu mai este nici un palat, nici un shogun, nici o poliție shogunală. Nu mai ai de ce te teme.

Se găsea atât de aproape de Sachi, încât aceasta îi simțea mirosul de tutun amestecat cu aroma slabă a mirodeniilor. Ea îi privi chipul frumos, ovalul lat al feței, pungile de sub ochi, fălcile.

Ba mai adulmecă și un alt miros. Shinzaemon era acolo, ascuns chiar în spatele lui Mizuno. Era atât de aproape de libertate, de siguranță.

— Cine ești? îl întrebă pe un ton poruncitor Mizuno, iar în glasul său ascuțit se simțea suspiciunea.

O strânse și mai tare pe Sachi, iar ea simți vârful pumnalului lipindu-i-se de gât.

— Cine ești tu să te amesteci în treburile familiei mele? Asta-i o chestiune personală. Cine ești tu, ca să-ți bagi nasul?

— Ea nu-i Ohiro, îl informă Daisuke limpede. Nu-i sora ta. Sora ta a murit cu mult timp în urmă.

— Cine ești? scrâșni iar seniorul Mizuno.

Chipul lui Daisuke se înăspri.

— Las-o-n pace, se răsti el. Este fata surorii tale. Nepoata ta. N-ai nici un motiv să-i faci vreun rău.

— Minți, urlă seniorul Mizuno. Îmi cunosc sora.

— Este adevărat, strigă Daisuke. Este fiica mea. Sunt tatăl ei.

Seniorul Mizuno scoase un geamăt gros. Deodată, brațul care-o ținea pe Sachi dispăru. El o împinse la o parte, iar ea se clătină și căzu. Ea-l auzi pe seniorul Mizuno scrâșnind:

— Tu!

Aducea mai mult cu răgetul unui animal decât cu un glas omenesc. Apoi se auzi o învălmășeală de pași. Sachi își ridică privirea, ametită. Întrezări un braț ridicat și o lamă sticlind. Pumnalul se abătea asupra gâtului tatălui ei, când Haru se strecură printre ei, prinzându-l pe Mizuno de braț. Cuțitul i se înfipse chiar în piept, sub umărul stâng. Când ea se prăbuși pe spate, Mizuno scoase pumnalul din trupul ei. Sângele țâșni din rană. Sachi simți cum stropii calzi îi împroașcă fața.

— Haru! țipă ea.

Se auzi un zgomot deasupra lor. Shinzaemon stătea pe marginea gropii, chiar deasupra lui Mizuno, cu Edwards lângă el – părul auriu îi sclipea în soare –, iar feţişoara subţire şi speriată a lui Taki se iţea din spatele lor. Se auzi un zgomot sec, când Shinzaemon îşi scoase pistolul.

— Shin, nu! strigă Daisuke.

Mizuno îşi lăsase braţul în jos. Se uita ţintă la Haru, cu ochii mari şi gura căscată, gâfâind tare. Sângele gâlgâia din pieptul ei străpuns. Sachi sări lângă ea. Uitase prin ce chinuri trecuse ea adineauri, uitase de noroiul şi mizeria care o acopereau, uitase de tot, în afară de Haru. Îngenunche lângă ea, îi luă mâinile şi i le frecă, îi luă capul în poală.

— Haru! Haru! o căină ea.

Haru abia mai respira. Sachi vedea cum i se scurge viaţa din trup.

— Haru, să nu mori! Nu trebuie să mori! Am nevoie de tine!

Mizuno căzu în genunchi. Ochii nu-i mai sticleau sălbatic. Privi nedumerit, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un coşmar. Atunci, cu fruntea-n pământ, el îşi îndreptă spatele, ridicând din umerii scofâlciţi.

— Doamna mea, murmură Haru în şoaptă, părând să aibă dureri la fiecare cuvânt. Ohiro, doamna mea! Spune-ne... Unde-i? Te rog... spune-ne, ca să mor în pace.

Seniorul Mizuno îşi ridică privirea. Lacrimi îi curgeau pe faţă, lăsând dâre subţiri pe obrajii murdari. El îşi şterse lacrimile cu mâna.

— Sub prunul mare şi bătrân din curte, o lămuri el, unde ne jucam pe vremuri de-a v-aţi-ascunselea, când ne-am dus prima oară la Edo. Acolo e. Am îngropat-o acolo.

Haru îşi mişcă buzele. Se făcu vânătă la faţă. Un fir de sânge i se scurse din colţul gurii. Se lăsă tăcerea, doar foşnetul ierbii, ţipătul păsărilor şi respiraţia şuierată a muribundei se mai auzeau. Daisuke îi luă mâna într-a lui, iar Sachi îi văzu obrazul transfigurându-se. Anii păreau să nu se mai vadă. Era chipul unei tinere, slujitoarea credincioasă şi devotată a mamei sale, cea care-i fusese o prietenă şi o învăţătoare, aproape o mamă, şi ei. Ochii lui Haru erau pironiţi asupra lui Daisuke. Sachi înţelese cu durere cât de mult însemnase el pentru ea în toţi aceşti ani. Acum stătea aplecat asupra ei, cu obrazul aproape lipit de al ei, ţinând-o de mână.

— Ne întoarcem la Edo, Haru, şopti el. Mergem să-ţi găsim stăpâna, pe doamna Ohiro.

Sachi îi mângâie fruntea, încercând să nu plângă. Haru părea împăcată. Ochii îi străluciră la vederea tinerei sale eleve. Sachi ştia că de câte ori se uita la ea o vedea pe mama ei. Chipul lui Sachi fu ultimul lucru pe care Haru îl mai văzu.

Toţi se lăsară în genunchi, încremenind în tăcere. Taki, şi ea în genunchi, plângând la marginea gropii. Shinzaemon şi Edwards erau lângă ea. Seniorul Mizuno era aplecat, cu fruntea-n pământ. Toată lumea încremenise de jale. Daisuke clătină din cap:

— A făcut-o pentru mine, mormăi el. Lovitura aia era pentru mine.

Se întoarse către seniorul Mizuno.

— Destul cu omorurile, îi spuse. Să ne întoarcem cu toţii la Edo şi să ne rugăm la mormântul surorii tale.

Mizuno îşi ridică fruntea şi îşi îndreptă spinarea încet şi hotărât.

— Mai rămâne un singur lucru de făcut, bombăni el şi ridică pumnalul.

Preţ de o clipă, Sachi crezu că avea să-şi taie burta. Dar el se întoarse spre Daisuke.

— Neisprăvitule! şuieră el. De la tine mi se trag toate necazurile. Mi-ai nenorocit familia. Mi-ai ucis sora.

Sachi se uită lung la el, dându-şi seama că nu avea de ales. Trebuia să-şi facă datoria. Potrivit regulilor lumii vechi din care făcea parte şi seniorul Mizuno, Daisuke era un nelegiuit. Adulterul era un delict capital.

Daisuke se dădu îndărăt, cu ochii măriţi. Sachi îşi întoarse privirea spre el. Ochii tatălui ei străluceau. Înţelese că se gândea la mama ei. Găsise răspunsul la întrebarea ce-l frământase toată viaţa. Ştia acum unde este ea, ştia că este moartă. Fără ea, pentru el lumea era un pustiu, iar el era fericit să i se alăture în moarte. Pe buze îi juca o umbră de zâmbet. Nu se mişcă, nu se zbătu, nu încercă să scape, aşteptă pur şi simplu. Cei doi urmăriră, hipnotizaţi, cum cuţitul se apropie vertiginos.

Dar, înainte ca tăişul lui să ajungă la gâtul lui Daisuke, se auzi o explozie atât de puternică, încât Sachi tresări şi căzu pe spate. Un nor de fum înecăcios se lăsă peste groapă, umplând-o cu un iz straniu, acru. Cunoştea mirosul. Praf de puşcă. Detunătura o ameţi pentru o clipă. Urechile îi ţiuiau. Se uită în jurul ei. Seniorul se prăbuşise,

izbindu-se de peretele gropii. Chipul lui întunecat, ciupit de vărsat, era mai înspăimântător ca niciodată. Părea să se holbeze cu ochii goi la ea, dar capul i se bălăbănea. Pumnalul îi căzuse din mână. Sângele îi dădu pe gură și țâșni din pieptul scofâlcit, ars de soare.

— Iartă-mă, grăi Shinzaemon.

Arăta ca un uriaș, înălțându-se deasupra lor la marginea gropii. Pistolul era în mâna lui și fumul ieșea încolăcindu-se din țeavă.

— N-am vrut să-l omor. Dar a fost prea aproape de tine. N-am putut risca.

Daisuke își ridică privirea. Chipul lui frumos era palid.

— Am crezut că viața mi se apropie de sfârșit. Dar n-a fost să fie. Nu astăzi. N-a fost ăsta destinul meu. Îți datorez viața.

Făcu o plecăciune. Sachi încercă să se ridice și își dădu seama că tremura atât de tare, încât nu poate. Ca prin vis, își dădu seama că Shinzaemon sărise în groapă, ridicând-o cu blândețe și scoțând-o la suprafață. Pe când își rezema capul de umărul lui, înțelese că, în sfârșit, era în siguranță.

Epilog: Ultimul secret

Tokio, 14 octombrie 1872

— Azi totul trebuie să fie desăvârşit, zise Taki, deschizând sertarele trusei de farduri şi scoţând din ea pensule, pensete, piepteni şi borcănele, pe care le aranjă pe un petic de mătase întins pe podea. Trusa era unul dintre puţinele lucruri pe care Sachi reuşise să le mai păstreze de la palat. Până şi mânerul celei mai subţiri pensule era din cel mai fin lemn lăcuit, marcat cu un micuţ blazon de aur al familiei Tokugawa. Fiecare obiect era îmbibat de slaba, dar inconfundabila mireasmă a acelor zile de demult.

Taki ieşi din cameră foşnind din poalele chimonoului şi se întoarse cu un mic ceainic din fier, umplut cu lichid pentru vopsirea dinţilor. Izul amar se răspândi prin cameră. Îngenunche în faţa lui Sachi, care se uită la chipul ei palid şi subţire, la ochii ei mari, uşor miraţi, la bărbia ascuţită. Taki era încă mai zveltă ca niciodată, o femeie samurai get-beget. Uneori, atunci când credea că Sachi nu era prin preajmă, expresia de placiditate la care lucrase greu îi dispărea de pe faţă. Stăpâna ei bănuia că gândul îi zbura la Toranosuke.

Şi lui, şi lui Tatsuemon li se pierduse urma. În anul acela s-a dat o amnistie şi toţi războinicii din nord au fost graţiaţi. Până şi amiralul Enomoto, care fugise în nord cu flota clanului Tokugawa, ocupa acum un post important în guvern. Dacă Toranosuke şi Tatsuemon aveau să se mai întoarcă, acum era momentul. Dar nimeni nu mai ştia ce se alesese de ei. Se putea să fi rămas la Ezo, să se fi întors la Kano, sau să se fi prăpădit. Sachi ştia că mulţi nu s-au mai întors din război şi nimeni n-a mai reuşit să descopere ce s-a ales de ei.

Mai ştia şi că Shinzaemon era hotărât să afle ce li s-a întâmplat. N-avea să rămână la Tokio o veşnicie, ducând o viaţă de funcţionar.

Avea să ia calea pribegiei destul de curând, în căutarea unor noi aventuri. Ea n-avea niciodată să-i stea în cale. Pentru că, în ciuda a orice, mai erau încă împreună. Uneori, Sachi se gândea la anii care trecuseră, şi se minuna ce noroc au avut amândoi.

După moartea lui Haru, se întorsese la Tokio. Conacele seniorilor înfrânţi fuseseră toate cedate miniştrilor din guvern sau transformate în locuinţe ale personalităţilor politice de frunte. La scurtă vreme după întoarcerea lor, lui Daisuke i s-au acordat proprietăţile Mizuno. Au îngropat-o pe Haru lângă mama lui Sachi, sub prunul bătrân din grădină.

L-au lăsat pe moşneagul care-i călăuzise pe munte să-l îngroape pe seniorul Mizuno şi să sape groapa în mlaştină. Părea convins că va găsi acolo aurul. Şi Edwards se arătase fascinat de aurul familiei Tokugawa. Mai rămăsese câteva zile pe munte, după ce Sachi, Daisuke şi ceilalţi plecaseră. Dar nu aurul îi stârnise lui interesul. Îşi dăduse seama, în sfârşit, de faptul că Shinzaemon era pentru Sachi mult mai mult decât un prieten sau un frate şi că el, barbarul, n-avea nici o şansă. Sachi se bucurase. Ştia foarte bine cui aparţinea inima ei, încă de când îl cunoscuse pentru prima oară pe Shinzaemon, când fugise de la palat.

Dar mai ştia şi că ea, ca femeie, n-avea căderea să-şi hotărască viitorul. O nouă administraţie fusese instaurată şi noi legi fuseseră adoptate, dar nimic nu se schimba în privinţa unei tradiţii atât de vechi. Era limpede că Daisuke avea nevoie de un moştenitor, deci era obligat să adopte un fiu. Sachi se temea că, îndată ce aveau să se aşeze la casa lor, el va recurge la serviciile unei peţitoare ca să aranjeze întâlniri pentru ea cu posibili candidaţi la mâna fiicei sale. Mulţi tineri ambiţioşi care luptaseră de partea sudicilor s-ar fi bătut să fie luaţi de bărbaţi şi să-l moştenească pe tatăl ei.

Într-o zi, nu la multă vreme după funeraliile lui Haru, Sachi şedea cu Daisuke în sala cea mare. El fuma în linişte. Se uita la ea pe sub sprâncenele lui stufoase şi îi zise deodată:

— Draga mea fiică, nu te-am regăsit ca să te fac nefericită.

Parcă i-ar fi citit gândurile.

— Mama ta m-a ales şi eu am ales-o pe ea, continuă el. N-am de gând să te oblig să te măriţi cu cineva care nu ţi-e drag. Îmi este foarte limpede că tu şi Shinzaemon vă iubiţi. Războiul a trecut, el

este un tânăr strălucit, iar eu îi datorez viaţa. Sunt bucuros să-l fac fiul meu adoptiv.

Se căsătoriră în scurt timp. Sachi surâse când îşi aminti de ziua nunţii lor. Era îmbrăcată în robe frumoase, a fost purtată pe străzi într-un palanchin de nuntă, înconjurată de domnişoare de onoare şi precedată de slujitori care duceau lampioane, cutii şi o lance, înainte de începerea festivităţilor care ţineau o săptămână. Daisuke insistase să trimită palanchine după Jiroemon, Otama, Yuki şi copiii din satul situat în Valea Kiso, iar rudele lui Shinzaemon au venit din Kano. Severul său tată şi mama lui, cu chipul dulce, s-au arătat încântaţi să încheie o alianţă matrimonială cu Daisuke, un puternic demnitar din noul guvern, şi uşuraţi că cel de-al doilea fiu al lor, odinioară atât de rebel, se aşezase în sfârşit la casa lui. Shinzaemon a luat numele de familie al lui Daisuke, iar el şi Sachi şi-au început noua lor viaţă împreună. Au adoptat-o pe Yuki şi au ţinut-o la ei, când restul familiei s-a întors în sat.

Taki se încrunta concentrată. Ambelor femei le făcea plăcere acest ritual zilnic, moment în care puteau uita de orice altceva, concentrându-şi întreaga atenţie asupra acestei îndatoriri mărunte, dar importante. Mai întâi Taki smulse sprâncenele lui Sachi. Pe urmă, îi înnegri dinţii, îi aplică fardul, îi pudră faţa, trasă două aripi de fluture pe fruntea ei. Apoi îi pieptănă părul lung şi negru iar şi iar, până începu să lucească. I se revărsa în valuri pe spate, într-o coamă bogată. Taki i-l ridică în sus, nu în obişnuitul stil *marumage*, de matroană, ci i-l prinse într-o coadă lungă, legată uşor cu funde, pe ici, pe colo, aşa cum obişnuia să poarte la palat. În încheiere, îi pictă buzele.

Cineva zgârie în uşă. Micuţul Daisuke năvăli înăuntru, ţopăind. Căţărându-se în poala lui Sachi, îşi aruncă braţele pe după gâtul ei.

— Şi eu! Vin şi eu! ţipă el.

— Azi nu, Daisuke, îl potoli Sachi, râzând şi strângându-l drăgăstoasă în braţe.

El începu să răvăşească pensulele, pieptenii şi borcănaşele cu farduri. Avea să fie la fel de frumos ca şi bunicul lui, se vedea deja. Aceeaşi faţă luminoasă, aceiaşi ochi mari şi negri. Avea aceeaşi curiozitate, energie şi hotărâre.

Taki scosese câteva dintre robele oficiale pe care Sachi le avea de pe când mai făcea parte din suita prinţesei. De ani de zile nu le mai purtase. Taki o ajută să se înveşmânteze în straiele grele, unul peste altul şi aranjate în straturi de culori diferite, perfect aliniate la guler şi la manşete. Pe urmă îi dădu evantaiul ei de ceremonie.

Sachi se privi lung în oglindă. Un fior o străbătu. Văzu o femeie îmbrăcată în robele arhaice ale concubinei shogunului, o tânără cu o faţă palidă, ovală, cu ochii îndepărtaţi, alungiţi spre tâmple, cu o guriţă cărnoasă şi un năsuc arcuit aristocratic. De multă vreme nu se mai uitase în oglindă fără să se vadă pe sine, ci pe mama ei. Avea douăzeci şi doi de ani, îşi aminti ea, exact vârsta la care Okoto se cunoscuse cu tatăl ei.

Reflecţia ei din oglindă licări drept răspuns. Nu era sigură pe cine vedea plimbându-se dinaintea ei, dacă era Retrasa Doamnă Shoko-in, văduva concubină a celui de-al paisprezecelea shogun, sau doamna Okoto, concubina celui de-al doisprezecelea shogun, seniorul Ieyoshi. Crezuse că lăsase trecutul să se odihnească în pace, dar se trezea iar la viaţă atât de uşor! Nu avea decât să îmbrace acele robe.

— Shinzaemon n-o să mă mai recunoască, murmură ea.

Nu-i povestise nimic despre traiul ei din palatul femeilor. Toate femeile se juraseră pe viaţa lor să nu dezvăluie nimic despre ce se întâmpla acolo. Făcea parte din apusa lume de umbre şi tenebre, când toţi îi bănuiau pe toţi şi toată lumea avea secrete. Shinzaemon cunoştea şi el lumea aceea, o respecta şi n-o întrebase nimic despre trecutul ei. Dar astăzi el avea să o întâlnească pe prinţesă. Astăzi, uşa trecutului avea să se întredeschidă. Sachi se întrebă cum avea el să reacţioneze, dacă dragostea lui avea să pălească.

Shinzaemon aştepta împreună cu Daisuke la intrare. Faţa lui cu ochi oblici, de pisică, era mai fermecătoare ca niciodată. Asprimea neîmblânzită de războinic fusese înlocuită de o inteligenţă ageră. Sachi se linişti când îl văzu. El nu trăia într-o lume a fantomelor, nu trăia în trecut.

Purta o ţinută oficială: pantaloni *hakama* apretaţi, jachetă *haori*, combinate cochet cu cizme europene, o pălărie şi o umbrelă moderne. Cu tunsoarea lui scurtă, în stilul *jangiri*, era însăşi imaginea tânărului modern. Era un cântecel pe care oamenii îl fredonau: *„Pune un moţ unui cap şi vei auzi sunetul trecutului; ciocane un cap* jangiri *şi-l vei*

auzi sunând a «civilizație și rațiune»". În vremea din urmă, „civilizație și rațiune" era pe buzele tuturor. Sachi nu era sigură ce voia să spună acea sintagmă. Dar era convinsă că Shinzaemon era însăși întruchiparea ei.

Și Daisuke era îmbrăcat în haine moderne. Se lăsase puțin depășit de Shinzaemon, permițându-i acestuia să preia unele dintre obligațiile sale administrative. Încărunțise pe la tâmple, dar tot mai era domnul chipeș și subțire pentru care doamna Okoto își pusese viața în primejdie.

Sachi îi privi pe cei doi bărbați, care se uitau la ea și la Taki, pe când ele se apropiau de ei în straiele lor de ceremonie. Ea știa că Shinzaemon nu le mai văzuse niciodată în asemenea robe. Nu le mai purtaseră în afara palatului. Nu zise nimic, ci doar dădu din cap.

Daisuke păli. Se uita la ea cu o privire pe care nu i-o mai văzuse de când se întorseseră din munți. Își dădu seama că era îmbrăcată la fel ca mama ei, când se întâlneau la templu. De parcă doamna Okoto ieșise din mormânt.

Înainte să plece, se duseră prin grădină la mormântul mamei ei și la cel al lui Haru. Sachi puse flori proaspete în vase și murmură o *sutra*. Se gândi la ele cu lacrimi în ochi. Trăiau acum în reședința familiei Mizuno, unde mama ei locuise când era în Edo. Daisuke luase o hotărâre înțeleaptă, când ceruse casa. Aveau tot dreptul să se afle acolo.

Shinzaemon și Daisuke porniră într-o trăsură, iar Sachi și Taki îi urmară într-alta. Mașneagul se afla la poartă și se plecă, pe când ei ieșiră în goană. Vederea bătrânului său chip, bătut de vreme, plin de bunătate, a zâmbetului larg și a picioarelor crăcănate o făcea mereu pe Sachi să surâdă. El era un fir ce o lega de trecut. Moșul avusese grijă de ele la palat și la conacul familiei Shimizu. Când acest clan fusese forțat să plece, Sachi îl luase cu ea în noua ei casă. Acum el avea grijă de ele aici, deși era atât de bătrân și de slăbit, încât de fapt ele aveau grijă de el.

Erau ricșe pretutindeni: *jin-riki-sha*, „roți trase de oameni". Păreau să fi răsărit ca ciupercile după ploaie. Acum huruiau și zăngăneau pe străzi, trase de inși tatuați, supli, care alergau înainte, strigând cu voci ascuțite, pentru a-i avertiza pe trecători să se dea la o parte din drum. Sachi își aduse aminte cât de încântată fusese când mersese prima oară în căruța lui Edwards. În vremea din urmă călătorea

întruna la o viteză ameţitoare. Străzile erau înţesate de vehicule cu roţi: trăsuri, omnibuze trase de cai, ricşe cu două roţi, ricşe cu patru roţi. Abia mai puteau înainta din cauza vânzolelii, ceea ce, îşi spuse Sachi în gând, sigur era un semn de civilizaţie şi raţiune. Un altul erau barbarii, care se iviseră cu duiumul şi schimbau faţa oraşului. Construiseră deja o clădire înaltă cu o lumină pâlpâitoare în port, îi ziceau „far", instalaseră un telegraf, exact aşa cum povestise Edwards, când le spusese despre „mesajele magice".

Daisuke se uita prin jur, radios. Văzuse totul cu ochii lui. Îi plăcea să se afle în avangarda prefacerilor, ajutând la făurirea noii Japonii. Sachi era mândră de tatăl ei.

Mulţimile se îndreptau în aceeaşi direcţie ca şi Sachi, Daisuke şi ai lor. Toată lumea era îmbrăcată splendid, aşa cum fusese când asistase la grandioasa intrare a împăratului în Tokio. Atunci, toţi erau nervoşi şi plini de resentimente, de parcă habar n-ar fi avut de viitorul ce-i aştepta. Tot ce putuseră vedea erau uşile care se închideau, sfârşitul unei ere. Nu le trecuse prin cap că acele uşi aveau să se deschidă iar către o lume nouă, altfel decât tot ce-şi puteau ei închipui.

Acum oamenii erau veseli şi în veşminte de sărbătoare. Femeile se îmbrăcau ca întotdeauna, dar bărbaţii se făleau cu cizme sau pălării, ori paltoane europene, dar mai erau şi unii în robe tradiţionale. Se vedeau o mulţime de capete cu tunsori *jangiri* printre demodatele creştete rase. Sachi se întrebă dacă nu era şi Fuyu pe undeva pe acolo. N-o mai văzuse din ziua în care stătuseră împreună, urmărind intrarea împăratului la castel. Cele trei mii de femei de la palat păreau să fi intrat în pământ.

Toată lumea se îndrepta spre una dintre minunatele clădiri strălucitoare, în stil occidental, pe care Daisuke le îndrăgea atât de mult. Erau de fapt două construcţii din piatră albă, ca turlele gemene ale unui castel, ornate pe afară şi pe dinăuntru cu steguleţe şi cu lampioane, ca de sărbătoare. Oficialii îi însoţiră înăuntru pe Daisuke, Shinzaemon, Sachi şi pe Taki. Sachi se uită prin jur, la incinta spaţioasă, aerisită, simţindu-se mai degrabă intimidată. În capătul îndepărtat se deschidea un coridor cu tavan deschis, asemănător cu arcadele acoperite ce legau o clădire de cealaltă în palat ori cu o versiune uriaşă de *hanamachi*, „drumul florilor", pe care actorii păşeau prin public

într-un teatru Kabuki. Acesta ducea în mijlocul unei curți perfect netede, fără neregularități.

Iar acolo, în mijloc, sub cerul liber, pe șinele netede de fier pe care avea să pornească, se găsea masivul monstru de fier. Când îl zări, Sachi trebui să-și ascundă lacrimile. Se gândi cât de mândră și de încântată trebuie să fi fost Haru la vederea lui. Era gigantic și negru, exact așa cum i-l descrisese ea cu atâția ani în urmă. Se înălța deasupra lor, aruncând o umbră uriașă, așa cum nu mai văzuseră niciodată, scuipând fum și făcând zgomot mare.

Îi dădură un ocol, privindu-i roțile masive și vergelele mari de care erau legate, apoi se dădură îndărăt, ridicându-și ochii la uriașa pâlnie. Cu sfială, urcară treptele uneia dintre giganticele cutii în care oamenii aveau să călătorească. Aruncară o privire înăuntru. Sachi nu-și închipuise niciodată că putea exista ceva atât de mare. Înăuntru era ca un orășel, cât o stradă cu case. Din când în când, se mai auzea câte un șuierat și pâlnia scotea fum.

Demnitarii adunați acolo erau aproape toți bărbați. Numai câteva femei de viță aleasă, care aveau legătură cu împăratul, fuseseră invitate. Mulți dintre oficiali erau străini.

Edwards se apropie să-i salute. Se maturizase mai mult de la căutarea lor fără succes, sus la munte. Nu mai părea lipsit de griji și copilăros ca odinioară. Părul nu-i mai strălucea ca aurul, pe chip îi apăruseră riduri, iar ochii îi erau puțin stinși, deși încă mai păstrau culoarea cerului senin într-o zi cu soare. Ei îi zâmbiră și îi făcură o plecăciune. Edwards se interesă de micuțul Daisuke, iar Sachi îl întrebă de doctorul Willis. Își depănară amintirile o vreme.

— A mai găsit cineva aurul lui Tokugawa? îi întrebă Edwards în felul său tranșant.

Era prima oară, în ultimii ani, când cineva aducea vorba despre comoară.

— Cred c-am fi auzit dacă l-ar fi găsit cineva. Presupun că moșul din satul seniorului Oguri mai este încă acolo, săpând, îi răspunse Daisuke, cu un zâmbet cam trist.

— N-am putut pricepe niciodată de ce seniorul Mizuno n-a știut unde este, grăi Shinzaemon. Nu v-a spus nimic bătrânul când ați rămas cu el, după ce-am plecat noi?

— Se pare că seniorul Oguri şi seniorul Mizuno se certaseră, îi lămuri Edwards. Cineva din sat a auzit voci ridicate. Aşa au început să circule zvonurile despre aur. Moşul credea că seniorul Oguri îl păcălise pe seniorul Mizuno. A găsit un pretext să-l trimită undeva departe şi a dosit aurul până la întoarcerea lui. Bătrânul era convins că seniorul Mizuno bănuia pe unde putea fi îngropat. Undeva prin mlaştină. Problema a fost că aurul fusese îngropat în primăvară, iar în timpul verii tot locul fusese acoperit de iarbă. N-a mai recunoscut locul. Iarba se întinde la nesfârşit.

Sachi se cutremură, amintindu-şi de groapă. Se gândi cu dor la Haru. Încă de pe vremea când era o copilă, crescând laolaltă cu mama lui Sachi, fusese firul călăuzitor al poveştii lor, împletit cu destinele lor încă dinainte de a se naşte ea. Şi-a păzit taina. Şi în cele din urmă a adus-o faţă-n faţă cu seniorul Mizuno. Ochii i se umplură de lacrimi la gândul că învăţătoarea ei nu mai era acolo să împărtăşească alături de ei aceste experienţe minunate.

Însă îl înţelegea şi pe unchiul ei. Tot ce a făcuse seniorul Mizuno fusese din datorie. Aşa stătuseră dintotdeauna lucrurile în vremurile de altădată. Toată lumea îşi cunoştea îndatoririle şi le ducea la îndeplinire, fără să mai stea pe gânduri sau să se întrebe dacă e bine ori nu. Îşi făceau datoria. Asta îi deosebea atât de mult pe Shinzaemon, pe Daisuke şi pe Sachi. Gândeau cu propria lor minte.

Sachi privi în jur. De partea cealaltă a mulţimii, ţinându-se la o parte de restul lumii, era un grup de femei. Erau îmbrăcate la fel ca Sachi şi Taki, precum doamnele de la Curte. Când Sachi le privi, nu mai auzi şuieratul şi pufăitul marii locomotive. În mijlocul acelui grup se vedea o femeie mică şi zveltă, cu păr negru, lucios, tuns ca al unei văduve sau călugăriţe. Stătea atât de tăcută, încât nu atrăgea atenţia nimănui. Ochii îi erau plecaţi, iar ea se uita în pământ, ca şi cum se refugiase în sine şi nu voia să-şi părăsească izolarea cu nici un chip. Sachi nu mai văzu nimic altceva decât feţişoara ei palidă cu ochii ei mari, diafani. Uită de toate, nu mai ştiu decât de acea dragoste pe care i-o purtase întotdeauna prinţesei.

Un zâmbet blând se ivi pe chipul lui Kazu când o zări pe Sachi.

— Copilă, zise ea. A trecut atâta vreme. Te-ai deschis ca o floare!

O întâmpină şi pe Taki cu bucurie.

— Îmi petrec cea mai mare parte a timpului în rugăciuni și contemplație, le răspunse, când ele o întrebară ce mai face. Dar nepotul meu, împăratul, m-a implorat să ies de această dată. Maiestatea Sa a fost foarte bun cu mine. M-a rugat de mai multe ori să mă întorc la Kyoto și chiar m-am dus odată să-i fac o vizită. Dar acum Maiestatea Sa s-a stabilit la Tokio, iar eu m-am întors aici. Duc o viață foarte liniștită. Familia Shimizu are grijă de mine, iar eu scriu poezie și cuget. Este un trai plăcut.

Sachi uită de toate, în afară de prezența luminoasă a prințesei. Cum stăteau acolo în picioare, în robele lor, parcă mai erau încă la palat.

— Și Haru? întrebă deodată prințesa, uitându-se prin jur.

Când Sachi îi aduse la cunoștință că Haru se stinsese din viață, tăcu o vreme, cu fruntea plecată și mâinile la ochi.

Deodată, Sachi își dădu seama că Shinzaemon o urmărea cu ochi sfredelitori și se cutremură de frică. Ce-ar fi zis prințesa aflând că ea se căsătorise cu un alt bărbat, în loc să-și petreacă tot restul vieții devotându-se shogunului, la fel ca ea? N-ar fi crezut că Sachi era legată, măcar prin onoare, dacă nu din alt motiv, de clanul Tokugawa? Prințesa își respectase îndatoririle.

Tremurând, Sachi i-l prezentă pe Shinzaemon.

— Soțul meu, spuse ea. A luptat de partea familiei Tokugawa până la înfrângerea finală.

Prințesa nu păru să șovăie.

— Sunteți bine-venit, zise ea. Sunt foarte bucuroasă să vă cunosc. Doamna Shoko-in mi-a fost mulți ani o devotată prietenă și soră. Este o legătură ce nu poate fi ruptă. Eu am fost soția, iar ea, concubina shogunului. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, ar fi fost una dintre cele mai de vază doamne din toată țara. Suntem legate pe vecie de clanul Tokugawa. Om fi noi relicvele unor vremuri trecute, dar am reușit să supraviețuim. Ne-am găsit un loc în această lume nouă. Sunt fericită să-mi dau binecuvântarea pentru uniunea voastră.

Prințesa își înclină politicoasă capul dinaintea lui Shinzaemon. Era ultimul secret, ultimul mister. Acum soțul ei știa că Sachi nu fusese doar o simplă doamnă de la Curte, ci ultima concubină a shogunului. Ultimul văl dintre ei căzuse. În zilele de odinioară, el, un ronin din Kano, și ea, concubina shogunului, nu și-ar fi împletit

niciodată destinele. Reuşiseră ceea ce nu izbutiseră părinţii lor: îşi trăiau viaţa după placul inimii.

Spre uşurarea lui Sachi, Shinzaemon dădu din cap, în tăcere. Se uită la ea şi îi zâmbi. În ochii lui ea citi mândrie, admiraţie şi afecţiune. Nu, mai mult decât atât. Era un cuvânt pe care îl aflase de la Edwards cu mulţi ani în urmă, când o luase de mână în grădină. Nu era afecţiune, ceea ce simte un bărbat pentru părinţii lui, aşa cum îi spusese el, sau respect, ceea ce simte un bărbat pentru nevasta lui, ori măcar desfătare, ceea ce un bărbat simte pentru o curtezană, ci mai mult decât toate acestea adunate la un loc. Îşi aminti bizarele silabe străine: *rabu*, „dragoste". Era singurul cuvânt ce putea să cuprindă acel sentiment. În ochii lui ea văzu iubire.

Un tânăr sosi într-o trăsură deschisă, înconjurat de o uriaşă suită. Sachi îşi dădea seama că era aceeaşi persoană din palanchinul cu phoenix, pe care îl văzuse pe vremuri intrând în castel, în mijlocul unei mari procesiuni. Pe-atunci credea că îşi atrăgea moartea, dacă îndrăznea să-i arunce o privire. Sfioasă, Sachi îşi ridică ochii doar o clipă. Era îmbrăcat în pantaloni roşii şi robe albe, încălţat cu cizme europene. Era foarte tânăr, avea exact vârsta shogunului când îl cunoscuse ea. Iute, îşi plecă privirea în pământ.

Prinţesa făcu un pas înainte. Schimbară câteva cuvinte cu împăratul, apoi îi făcu semn lui Sachi să înainteze. O mireasmă extraordinară, aşa cum nu-i mai trecuse niciodată lui Sachi pe la nas, plutea în jurul tânărului: legendarul parfum imperial.

— Retrasa Doamnă Shoko-in, singura concubină a Înălţimii Sale defuncte, seniorul Iemochi, o prezentă prinţesa. Ea mi-a fost soră şi prietenă devotată, o alinare pentru mine timp de mulţi ani.

Sachi făcu o plecăciune.

— Ah! Seniorul Iemochi! exclamă împăratul.

Avea un glăscior subţire, foarte tânăr, şi vorbea în graiul pe care numai unui împărat îi era dat să-l folosească.

— Îmi amintesc bine de el, zise. Un om ales. E o adevărată tragedie că a murit atât de tânăr. Răposatul meu tată ţinea foarte mult la el. Am suferit atâtea pierderi, atâtea nenorociri. Este bine că acum mergem împreună înainte. Sunt foarte fericit să vă întâlnesc, doamna mea.

Pe urmă, împăratul se îndepărtă. Ţinu un discurs, în vreme ce locomotiva scuipa fum. După aceea, el şi câţiva demnitari se urcară într-un vagon. Sachi, Shinzaemon, Daisuke şi Taki urmăriră cum prinţesa dispărea înăuntru.

Locomotiva şuieră, uriaşele roţi se puseră în mişcare, la început foarte încet, apoi din ce în ce mai repede. Trenul hurui şi se pierdu în zare.

Postfață

În cursul documentării pentru *Ultima concubină*, am dat peste o referire la aurul pierdut al clanului Tokugawa, într-o notă de subsol a unei istorii a companiei Mitsui. Se pare că seniorul Oguri a scos în secret tezaurul shogunului din Edo, când seniorul Yoshinobu se mai afla încă la putere, și l-a îngropat undeva la poalele muntelui Akagi. A fost decapitat la scurtă vreme după aceea, iar comoara a dispărut fără urmă. Autorul lucrării mai adăuga că vânătorii de comori sapă de trei generații, ciuruind râpele mai puțin adânci ale muntelui Akagi cu tunele și șanțuri.

A fost singura trimitere la acel aur pe care am găsit-o prin toate cărțile consultate, așa încât am tras concluzia că nu era decât un zvon. Cu toate acestea, ideea aurului și căutărilor zadarnice mi-a stârnit imaginația.

Pe când mă apropiam de sfârșitul acestui roman, m-am hotărât să mă duc pe muntele Akagi. Nu mă așteptam să aud ceva despre aur. Voiam doar să-mi fac o idee despre locuri și peisaje. Muntele Akagi este foarte departe de drumurile principale, nu este menționat în nici unul dintre ghidurile în limba engleză, dar până la urmă am găsit adresa unui han cu izvoare termale. Am luat trenul până la Takasaki, apoi am șofat pe un drum de munte lung și șerpuitor.

Odată ajunsă acolo, mi-am zis că l-aș putea întreba foarte bine și pe proprietarul hanului ce știe de aurul clanului Tokugawa. Spre marea mea uimire, nu s-a arătat deloc surprins.

— Nu-i aici, mi-a spus pe un ton pragmatic. Este de cealaltă parte a muntelui.

Mi-a arătat o hartă. A doua zi, am pornit prin ploaie în căutarea locului cu pricina. Cum mă rătăcisem cu totul, am întrebat într-o prăvălie singuratică și am fost îndrumată prin păduri și peste câteva

terenuri arendate spre o casă în paragină. Lângă ea se întindea o pustietate cu un excavator în mijloc. Am ajuns să beau ceai cu omul a cărui familie săpase, într-adevăr, în căutarea aurului timp de trei generații. Povestea lui despre felul în care a ajuns comoara pe muntele Akagi diferă de versiunea mea fictivă, dar am avut încântarea să descopăr că aurul familiei Tokugawa ar putea exista, chit că nimeni nu l-a găsit încă. Așa a devenit o parte din povestea mea.

Sachi și istoria ei sunt fictive, dar lumea în care a trăit este reală. Am făcut tot ce mi-a stat în putință să redau cât mai riguros cadrul istoric (deși mi-am luat libertatea să mai inventez pe ici, pe colo, ca să pot spune o poveste frumoasă). Bătăliile, evenimentele politice, până și vremea (îngrozitor de rece și de umedă în vara anului 1868) au fost așa cum le-am descris. Shogunii (care în cărțile de istorie japoneză sunt numiți doar „shogunul") au existat în realitate, iar amănuntele vieții lor sunt în mare parte adevărate. Prințesa Kazu a fost trimisă să se mărite cu shogunul Iemochi pe când n-avea decât cincisprezece ani și a parcurs Drumul Interior de Munte, străbătând regiunea Kiso până la Edo, ca să locuiască în Castelul Edo.

Despre viața din incinta palatului femeilor se știe foarte puțin. Celor care trăiau acolo li se interzicea să divulge ceva. După ce a fost desființat, câteva cameriste și-au scris memoriile. M-am folosit de paginile lor ca să-mi imaginez cum era viața acolo. Intrigile și asasinatele sunt reale toate, numele concubinelor, cum ar fi bătrâna doamnă Honju-in și celelalte, sunt conforme cu realitatea. Prințesa Kazu s-a încăpățânat și în realitate să se îmbrace în stilul imperial, să se certe cu soacra ei, doamna Tensho-in (Cea Retrasă), iar după ce femeile au fost evacuate din palat s-a mutat în conacul familiei Shimizu. Înainte ca shogunul să pornească în ultima sa călătorie la Kyoto, i-a dăruit un cadou de adio: o concubină. După moartea lui, s-a călugărit și a murit de beri-beri în 1877, la vârsta de treizeci și unu de ani.

Și doamna Okoto, mama lui Sachi, a existat cu adevărat, iar povestea aventurii sale cu frumosul dulgher este reală în mare parte. Ea a fost o membră a familiei Mizuno, ultima concubină și favorita celui de-al doisprezecelea shogun, seniorul Ieyoshi. Nu se mai știe numele iubitului ei (de fapt, nici nu era dulgher, ci reprezentantul unui dulgher, un fel de antreprenor în construcții), dar se știe că arăta

la fel ca fermecătorul actor de teatru Kabuki Sojiro Sawamura. Stratagemele fratelui ei, pentru a o introduce în palatul shogunului, ceea ce i-a atras tristul sfârşit, sunt adevărate. Am operat câteva schimbări. Evenimentele s-au petrecut de fapt în 1855, după moartea seniorului Ieyoshi, nu în 1850. Şi nu este consemnat nicăieri că a avut un copil.

Japonia anilor '60 ai secolului al XIX-lea a fost un loc fascinant. Nimeni nu ştia că viaţa avea să se schimbe, nu treptat, aşa cum s-a întâmplat în Occidentul epocii victoriene, ci peste noapte. Toată lumea îşi închipuia că viaţa pe care o ştia avea să continue la nesfârşit. Era o lume în care mirosul juca un rol principal, iar vehiculele cu roţi erau folosite numai la transportul de bunuri. Oamenii mergeau pe jos sau în palanchine. Praful de puşcă nu prea era folosit, samuraii luptau cu săbiile, iar femeile samurai se antrenau cu halebardele. Am studiat veşmintele, coafurile, esenţele aromatice, cum trăiau oamenii şi, pe cât posibil, cum gândeau şi ce simţeau. Am păstrat, de asemenea, şi calendarul japonez al acelor vremuri, orele şi distanţele.

Viaţa femeilor era foarte diferită de a noastră. Femeile din lumea bună rareori ieşeau din casă şi erau obligate să păstreze o atitudine impasibilă, indiferent ce calamităţi înspăimântătoare se abăteau asupra lor. Era o societate în care conceptul de iubire şi cuvântul ce-l desemna urmau să fie împrumutate din Occident. Când tinerii se îndrăgosteau, iubirea îi lua prin surprindere. Să fii atât de copleşit de o pasiune tulburătoare încât să nu mai fii capabil să-ţi împlineşti îndatoririle era un adevărat dezastru. Piesele Kabuki şi romanele japoneze care abordează acest subiect se termină nu cu o căsătorie, ci cu o sinucidere din dragoste. Nu exista nici un cuvânt pentru „sărut". Sărutul constituia una dintre tehnicile sexuale ezoterice ale gheişelor, iar femeile decente, ca Sachi, habar n-aveau ce era. A fost o provocare să scriu un roman de dragoste care se derulează într-o societate lipsită de conceptul dragostei romantice, ce nu folosea niciodată cuvântul „iubire"!

La puţin timp după ce a devenit reşedinţa imperială din Tokio, Castelul Edo a fost dărâmat. Pe locul în care odinioară se ridica palatul femeilor se află acum Palatul Imperial al Grădinilor de Răsărit. Întinderea acestor grădini ne dă o idee despre cât de imens fusese acel palat. Poarta Doamnelor Shogunului, cu masivul lui corp de gardă, denumită oficial Poarta Hirakawa, mai stă încă în picioare, la fel ca

și poarta exterioară a conacului clanului Shimizu. La Castelul Himeji, la vest de Osaka, aripa femeilor mai există încă, deși este mult mai mică decât cea din Castelul Edo. Muzeul Național din Tokio de pe Colina Ueno se ridică pe locul unde odinioară se înălța Templul Kanei-ji. În Tokio, am vizitat Templul Zojoji, unde este înmormântat seniorul Iemochi, alături de prințesa Kazu. Acolo se află o statuie în mărime naturală a prințesei. Totodată, am parcurs Drumul Interior de Munte (Nakasendo) și am vizitat din nou satele Tsumago și Magome, de unde m-am inspirat pentru satul lui Sachi. Cât despre Kano, acesta este vechiul nume al actualului Gifu, unde am locuit în primii doi ani de ședere în Japonia, deși trădarea seniorului din Kano este pură ficțiune.

Întotdeauna istoria este scrisă de învingători, cu atât mai mult în cazul războiului civil ce a culminat în 1868, odată cu Era Meiji. Deseori aceasta este descrisă ca o revoluție „fără vărsare de sânge". Așa cum vor afla cititorii din această carte, bineînțeles că a curs sânge. Am încercat să-mi imaginez cum trebuia să fie în pielea unuia dintre sutele de mii de oameni care au luptat de partea învinșilor și mai ales ce s-a ales cu femeile din Castelul Edo, după dispariția palatului lor.

Istoria vremii, cu comploturile și aliațele ei secrete, este ca un labirint. Oamenii care au trăit pe atunci nu prea știau ce se petrecea dincolo de mărunta lor lume. Am simplificat lucrurile și am încercat să le arăt din perspectiva lui Sachi. Am comasat clanurile Satsuma, Choshu, Tosa și banda lor de aliați, numindu-i pe toți „sudici", bazându-mă pe un criteriu geografic. Aceeași denumire o foloseau și *Japan Times Overland Mail* și observatorii occidentali ai vremii.

În perioada în care are loc acțiunea cărții, Japonia făcea primii pași către Occident. Contemporanii reginei Victoria care o vizitau știau prea bine că vedeau o lume cu totul aparte, pe cale de dispariție. Mulți dintre ei au lăsat jurnale și cărți pe care le-am citit cu invidie. Unele sunt cuprinse în lista de mai jos. Pentru mine, a scrie *Ultima concubină* a reprezentat ultimul capitol dintr-o lungă legătură de dragoste cu Japonia. Oricine se duce acolo își dorește să fi trecut prin experiența vechii Japonii, acea lume magică, fragilă, apusă pentru totdeauna. A scrie această carte mi-a dat șansa de a mă închipui acolo și de a-i lua pe cititorii mei cu mine.

Mulțumiri

Această carte n-ar fi existat fără străduaniile agentului meu literar, Bill Hamilton. Bill a insistat ca eu să mă implic în acest proiect și a participat la el de la început până la sfârșit, oferindu-mi povețe înțelepte și întregul său sprijin. Multe mulțumiri și lui Sara Fisher, lui Corinne Chabert și tuturor celorlalți de la A.M. Heath.

Am avut marele noroc să lucrez cu Selina Walker, de la Transworld. Selina a avut o contribuție covârșitoare la conturarea acestei cărți și m-a îndrumat tot timpul. Îi rămân foarte îndatorată, ei și întregii ei echipe, din care mai fac parte Deborah Adams și Claire Ward, care mi-au acordat tot sprijinul, răbdarea și entuziasmul lor de câte ori a fost nevoie.

Mulțumiri lui Kimiko Shiga, care a descifrat japoneza arhaică a lucrării lui Takayanagi Kaneyoshi *Viața în palatul femeilor din Castelul Edo*. Gaye Rowley și Thomas Harper s-au implicat în acest proiect de la început și mi-au împărtășit cunoștințele lor vaste despre Japonia și perioada Edo. Colin Young, unul dintre cei trei profesori, singurii de la școala de arte marțiale Shodai Ryu, din afara granițelor Japoniei, mi-a oferit multe informații inedite și mi-a dat șansa de a mânui o sabie japoneză adevărată, o experiență minunată. Le mulțumesc tuturor acelora care și-au aruncat un ochi critic asupra manuscrisului, de asemenea lui Louise Longdin și Ian Eagles. Le mulțumesc totodată profesorilor și studenților de la Asociația Naginata din Londra, unde am învățat cum să mânuiesc o prăjină de antrenament și am urmărit duelurile *naginata* (de halebarde) din cadrul competițiilor sportive. Yoko Chiba și John Maisonneuve (un alt mânuitor al sabiei) mi-au oferit și ei informații despre halebardă.

Traducerile îmi aparțin. Simbolul de la începutul fiecărui capitol este chiar blazonul Mizuno. M-am inspirat pentru descrierea hainei

mamei lui Sachi dintr-o frumoasă *katabira* de la începutul secolului al XIX-lea de la Muzeul Național din Tokio, care are brodat pe ea un peisaj cu un pavilion, o poartă, o perdea din funii și carul unui nobil (TNM Image Archive Source: http//TNMArchives.jp).

Rămân îndatorată față de toți istoricii japonezi din ale căror lucrări m-am inspirat în scrierea acestei cărți (deși răstălmăcirile și libertățile pe care mi le-am luat față de faptul istoric îmi aparțin). Unele sunt trecute în lista de mai jos. Profesorul Donald Keene și Timon Screech mi-au împărtășit cu mărinimie din cunoștințele lor. Minunatele cărți ale profesorului Conrad Totman despre ultimii ani ai regimului Bakufu Tokugawa, împreună cu analizele întreprinse de profesorul M. William Steele asupra orașului Edo al anului 1868, au oferit baza narațiunii mele. M-am bucurat de privilegiul unei îndelungi și interesante corespondențe electronice cu doctorul Takayuki Yokota-Murakami, de la Universitatea din Osaka, pe temele iubirii și sexului în vechea Japonie. Informațiile despre pulberea de șopârlă friptă le-am luat de la el. Cartea lui apare în lista de mai jos și, în ciuda faptului că are un subtitlu care sperie, este o lectură fascinantă.

Nu în ultimul rând, îi mulțumesc soțului meu, Arthur, cel mai important dintre toți. Fără dragostea și sprijinul său n-aș fi fost în stare să scriu această carte. El mi-a oferit răgazul de a mă afunda în fabulos, de a citi. Mi-a comentat fiecare ciornă și, cum este expert în istorie militară, a avut grijă să plasez puștile și tunurile acolo unde trebuie. M-a însoțit în universul lui Sachi. Am urcat împreună pe Drumul Interior de Munte, ne-am preumblat prin Castelul Edo și ne-am dus la Castelul Himeji, la Templul Zojoji, ca să vedem mormântul prințesei Kazu. A ajuns aproape un expert în Japonia perioadei Edo, ba chiar este în stare să recunoască blazonul familiei Tokugawa, un lucru cu care puțini se pot lăuda!

Această carte îi este dedicată lui.

Bibliografie selectivă

Există un număr imens de cărți minunate ce tratează perioada Edo. Mai jos sunt trecute doar câteva care m-au inspirat în mod special.

Dintre biografiile samurailor din perioada Edo, romanele și alte lucrări care fac să învie acea epocă:

Bolitho, Harold, *Bereavement and Consolation: Testimonies from Tokugawa Japan*, Yale University Press, 2003.

Katsu, Kokichi, *Musui's Story: the Autobiography of a Tokugawa Samurai*, traducere, introducere și note de Teruko Craig, University of Arizona Press, 1988.

McClellan, Edwin, *Woman in the Crested Kimono: The Life of Shibue Io and Her Family Drawn from Mori Ogai's 'Shibue Chusai'*, Yale University Press, 1958.

Meech-Pekarik, Julia, *The World of the Meiji Print: Impressions of a New Civilisation*, Weatherhill, 1987.

Miyoshi Masao, *As We Saw Them: The First Japanese Embassy to the United States*, Kodansha International, 1994.

Shiba Ryotaro, *The Last Shogun: The Life of Tokugawa Yoshinobu*, traducere de Juliet Winters Carpenter, Kodansha International, 1998.

Shimazaki, Toson, *Before the Dawn*, traducere de William E. Naff, University of Hawaii Press, 1987.

Walthall, Anne, *The Weak Body of a Useless Woman: Matsuo Taseko and the Meiji Restoration*, University of Chicago Press, 1998.

Yamakawa Kikue, *Women of the Mito Domain: Recollections of Samurai Family Life*, traducere și introducere de Kate Wildman Nakai, Stanford University Press, 2001.

Dintre jurnalele călătorilor din epoca victoriană:

Alcock, Rutherford, *The Capital of the Tycoon. Volumes I and II*, Elibron Classics, 2005 (publicat pentru prima oară în 1863).

Cortazzi, Hugh, *Mitford's Japan: Memories and Recollections 1866-1906*, Japan Library, 2002.

Herusken, Henry, *Japan Journal: 1855-1861*, traducere și editare de Jeannette C. van der Corput și Robert A. Wilson, Rutgers University Press, 1964.
Notehelfer, F. G., *Japan through American Eyes: The Journal of Francis Hall*, Westview Press, 2001.
Satow, Ernest, *A Diplomat in Japan: The Inner History of the Critical Years in the Evolution of Japan When the Ports were Opened and the Monarchy Restored*, Stone Bridge Press, 2006 (publicat pentru prima oară în 1921).

Dintre indispensabilele și foarte îndrăgitele opere referitoare la literatură și poezie:
Keene, Donald (ed.), *Anthology of Japanese Literature: to the nineteenth century*, Grove Press, 1955; Penguin Books, 1968.
Miner, Earl, *An Introduction to Japanese Court Poetry*, Stanford University Press, 1968.
Waley, Arthur, *The No Plays of Japan*, George Allen and Unwin, 1921; Charles E. Turtle Company, 1976.

Dintre lucrările academice de referință pentru aceeași perioadă:
Keene, Donald, *Emperor of Japan: Meiii and His World*, Columbia University Press, 2002.
Roberts, John G., *Mitsui: Three Centuries of Japanese Business*, Weatherhill, 1973.
Steele, M. William, 'Against Restoration: Katsu Kaishu's Attempt to Reinstate Tokugawa Family', în *Monumenta Nipponica*, xxxvi, 3, pp. 300-316.
Steele, M. William, 'Edo in 1868: The View from Below', în *Monumenta Nipponica*, 45:2, pp. 127-155.
Totman, Conrad, *Politics in the Tokugawa Bakufu, 1600-1843*, Harvard University Press, 1967.
Totman, Conrad, *The Collapse of the Tokugawa Bakufu, 1862–1868*, University Press of Hawaii, 1980.
Yokota-Murakami, Tayatuki, *Don Juan Est/West: On the Problematics of Comparative Literature*, State University of New York Press, 1998.

Cea mai bună carte despre palatul femeilor:
Takayanagi Kaneyoshi, *Edojo ooku no seikatsu* (*Viața în palatul femeilor din Castelul Edo*), Tokio Yuzankaku Shuppan, 1969.

Și o pagină de web minunată despre Nakasendo, Drumul Interior de Munte: http://www.hku/history/nakasendo/.

Cuprins

Partea I

SATUL

Valea Kiso, 1861 11

Partea a II-a

PALATUL FEMEILOR

Scoicile uitării, 1865 35
Doamna din camera de alături 68
Fuga, 1867 107

Partea a III-a

LA DRUM

Orașul fantomelor 145
Porțile închisorii 174
O dâră de fum 207
În viespar 235

Partea a IV-a

ORAȘUL RUINELOR

Secretul brocartului 269
Flori ce se scutură 307
La revărsatul zorilor 339
O vizită la cămătar 363

Partea a V-a

CAPITALA DE EST

Venirea împăratului 383
Întors din morți 402
Căutătorul de comori de pe muntele Akagi 416
Epilog: Ultimul secret 444

Postfață 455
Mulțumiri 459
Bibliografie selectivă 461

La preţul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea
timbrului literar ce se virează
Uniunii Scriitorilor din România,
cont nr. RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001,
B.C.R. Unirea, Bucureşti.

Tehnoredactor
MANUELA MĂXINEANU

DTP
EMILIA IONAŞCU
CARMEN PETRESCU

Corector
GEORGETA-ANCA IONESCU

Apărut 2009
BUCUREŞTI – ROMÂNIA

Lucrare executată la C.N.I. „CORESI" S.A.

Lesley Downer s-a născut în 1959 la Londra. Mama ei era de origine chineză, iar tatăl preda chineza la University of London. Crescând într-o casă plină de cărți despre cultura și civilizația Asiei, Lesley este fascinată mai ales de Japonia. După studii la Oxford și la London University, în 1978 câștigă o bursă în Țara Soarelui-Răsare, unde rămâne cinci ani. De altfel, până în prezent, Lesley Downer și-a petrecut cincisprezece ani din viață în Japonia, documentându-se pentru numeroasele lucrări dedicate acestei țări exotice. Debutează în 1989 cu o carte de călătorie, *On the Narrow Road to the Deep North*, transformată ulterior într-un documentar de televiziune de WNET și Channel 4, cu titlul *Journey to a Lost Japan. The Brothers: The Hidden World of Japan's Richest Family* a fost declarată în 1995 *New York Times* Book of the Year. Lesley Downer se apleacă apoi asupra lumii gheișelor, publicând *Geisha: The Remarkable Truth Behind the Fiction* (2000) și *Madame Sadayakko: The Geisha who Seduced the West* (2004), biografia actriței japoneze care a inspirat povestea operei *Madama Butterfly* de Puccini. Scriitoarea realizează pentru BBC2 o serie de emisiuni culinare dedicate Japoniei, *A Taste of Japan*, și semnează două cărți de bucate: *Japanese Vegetarian Cookery* și *At the Japanese Table: New and Traditional Recipes*. ***Ultima concubină*** (*The Last Concubine*, 2008) este prima carte de ficțiune a lui Lesley Downer.

Bestseller internațional publicat în peste douăzeci și cinci
nominalizat în 2009 la Premiul Romantic Novel of the Ye

La mijlocul secolului al XIX-lea, splendoarea crepusculară a
feudale, ancorată în tradiție, atinge apogeul. Este cu puti
îndrăgostești într-o astfel de lume, în care nu există „te i
Sachi, singura concubină a shogunului, aleasă și oferită în dar
chiar de către soția lui, prințesa, va reuși. Va trebui mai
părăsească palatul din Edo, unde își duc viața trei mii de fe
singur bărbat, pentru a îndeplini o misiune primejdioasă. Dr
Sachi prin Japonia devastată de războiul fratricid devine o
inițiatică în care va descifra împrejurările misterioase al
ei pe lume. Poveste de iubire și saga istorică, *Ultima co*
este romanul unei duble metamorfoze: a lui Sachi și a ci
tradiționale.

„Lesley Downer îmbină vastele cunoștințe despre lumea n
viața femeilor nobile cu un fabulos har de povestitor."
The Japa

„Povestea de iubire dintre concubina shogunului și samuraiul
ne dezvăluie transformările care au zguduit Țara Soarelui-R
zbuciumatul secol XIX."
G

„O captivantă evocare istorică și o tulburătoare poveste de dr
Literary